GHEORGHE BURICAN
ȘTEFANIA BURICAN
BOGDAN-ALEXANDRU BURICAN

MONOGRAFIA
COMUNEI ROEȘTI
JUDEȚUL VÂLCEA

EDITURA PIM
IAȘI, 2017

Tehnoredactare: Bogdan-Alexandru Burican
Desing coperta: Copy Center Hârlău

AUTORII:

Prof. Gheorghe Burican

Prof. Ștefania Burican

Prof. Bogdan-Alexandru Burican

…… „ Timpul curge nemilos, suntem cu toții trecători şi este de dorit ca în urma fiecăruia să rămână ceva durabil, iar cei ce vin după noi să-şi cunoască rădăcinile. Multe lucruri sunt puse pentru prima oară pe hârtie şi sper din tot sufletul ca toate cele spuse să se constituie într-un prilej de aducere aminte despre moşii şi strămoşii noştri, unii ştiuți doar din poze, care ne veghează din cimitirele satelor comunei sau de pe meleaguri îndepărtate, unde au murit pentru hotarelor neamului românesc " ……

Monografia comunei Roești, apărută la Editura PIM-Iași, în anul 2017, este expresia recunoştinţei pentru părinţii şi pentru dascălii noștri și un modest omagiu pentru locuitorii satelor de la confluența râului Cerna Vâlceană cu Cernișoara.

„ .....Aici suntem în mijlocul județului Vâlcea, podoaba mândrei Oltenii și unul din cele mai frumoase ținuturi ale țării. Multe și minunate lucruri are de văzut călătorul în aceste tinuturi vâlcene. Numai când îi străbați văile ei încântătoare, umbrite de livezi, spintecate de izvoare repezi ș-acoperite de lanuri îmbelșugate, înțelegi și grija cea mare cu care-și zideau locuințile și sfânta dragoste de pământ a vechilor moșneni. Astăzi urmașul vechiului moșnean, când îl întrebi de unde-i, își dă căciula pe ceafă și-ți răspunde semeț: „Sunt vâcean", ca și când tot județul ar fi al lui.....”

„„.....De la gura Cernișoarei în sus, între Olteț și Olt, Vâlcea e o livadă încântătoare, cu văi străbătute de ape limpezi, cu pajiști înflorite pe sub poalele codrilor, cu sate vesele pe marginea râurilor, cu drumuri albe și netede, ce s-așternca niște dungi de lumini pe brâiele verzi ale dealurilor. Și bogăția aceasta de priveliști atrăgătoare, darurile și frumusețile acestui pământ binecuvântat au croit o fire mai deosebită țăranului de aici. În privirea lui deșteaptă, în portul lui îngrijit, în umbletul lui semeț, cu pieptul înainte și cu fruntea sus, în vorba lui cumpănită și dezghețată și-n felul cum te întâmpină și te ospătează în cei patru pereți ai lui, are ceva din măreția blândă a naturii care-l încunjoară, din dărnicia largă a pământului pe care trăiește, din aerul curat și sănătos pe care-l respiră.....”

„.....Grija aceasta de a-și lega viața de lucruri care vor rămânea pe urma lui, la care se vor uita feciorii cu drag când el nu va mai fi, această duioasă întindere de brațe a celui care se duce spre cei cari or să vie, este semnul unei simțiri alese ș-al unei bunătăți largi, înălțătoare, pe care țăranul vălcean pare c-o respiră cu aerul sănătos al viilor și al pădurilor cari-l încunjoară.....”

Alexandru Vlahuță(1901), *„ România Pitorească -- În Vâlcea ”*

„ .....Cel mai de preţ cadou pe care-l poţi face satului tău, comunei tale este să-i oferi o lucrare despre ea şi oamenii săi....»

CUVÂNT ÎNAINTE

Este un lucru constatat că fiecare localitate, mai mică sau mai mare, are un specific anume individualizat fie prin aşezare geografică, fie prin istoria sa, fie prin cultura și ocupaţiile locuitorilor sau prin tradiţii şi obiceiuri.

Lucrarea *„Monografia Comunei Roeşti "*, prezintă descifrarea evoluţiei istorice, acţiunile generaţiilor ce s-au succedat pe vatra acestor aşezări străbune, elemente ale cadrului geografic, evoluția populației și a așezărilor umane, procesul de formare și de roire a satelor din zoana aflată în studiu, evoluția învățământului pe aceste meleaguri, din 1838 și până astăzi, viața spirituală și tradițiile locuitorilor.

Prin exemplul şi strădania înaintaşilor acestei vetre străbune, am considerat că avem obligaţia morală şi sufletească să continuăm a prezenta cât mai firesc aspectele comunităţii noastre în timp şi spaţiu din acest frumos plai vâlcean.

Oricare locuitor al comunei Roești, din orice vreme a timpului a simţit şi simte şi astăzi că este mândru că trăieşte într-un spaţiu istoric și geografic cu legături de secole.

Cunoaşterea realităţilor din viaţa unei comunităţi, a constituit şi constituie pentru civilizaţia modernă o preocupare majoră cu multiple implicaţii ştiinţifice şi civice.

Monografia reprezintă un arc peste timp, un act de naştere a localităţii, prin care generaţiile pot cunoaşte trecutul şi prezentul, pentru a putea să îşi prefigureze viitorul.

Prin această vatră străbună, au trecut, de-a lungul istoriei sale populații migratoare, armatele marilor imperii, împăraţi, regi, mari conducători de oşti şi mari personalităţi, în fiecare etapă istorică, conferind localităţii o istorie extraordinar de interesantă şi demnă de studiat. Satele ce compun astăzi comuna Roești, aşezate la confluenţa rîului Cerna cu Cernișoara, au reprezentat o axă de circulaţie de la nord la sud, dar și de la est spre vest.

Având în vedere că arhitectura, cultura şi concepţiile oamenilor care trăiesc aici, imprimă vieţii de zi cu zi, o pregnantă vocaţie modernă, iar prin îmbinarea construcțiilor vechi cu cele noi, impune un simţământ de pietate, de veneraţie pentru efortul şi strădania înaintaşilor. aici au trăit şi trăiesc oameni capabili, muncitori iscusiţi, buni meseriaşi, iar rezultatele muncii lor sunt apreciate atât pe plan local cât și pe cel național.

Şcoala cu dascălii săi minunaţi, a reprezentat liantul care a asigurat legătura dintre oameni, punând la baza convieţuirii, cultura şi inteligenţa.

Bisericile din satele noastre, au avut menirea de a păstra vie credinţa în Dumnezeu, fiind dat să vezi cum, cu ocazia diferitelor sărbători, participă toți locuitorii acestor sate, ca un respect ce se poartă în sufletul oamenilor pentru credinţa neamului.

Toţi cei care au venit de pe alte meleaguri, de-a lungul secolelor şi au ştiut să respecte tradiţia locului şi oamenii săi, au

primit botezul de a fi până la urmă *„autohtoni”* şi este un îndemn ca generaţiile viitoare să respecte această frumoasă tradiţie strămoşească.

Monografia comunei Roești, prin tematica sa complexă, aduce un pios omagiu de recunoştinţă generaţiilor ce au trăit şi trăiesc în acest minunat spațiu geografic vâlcean, ce îşi defineşte identitatea, având la baza existenţei lui toleranţa, respectul şi dragostea faţă de semeni şi credinţa în Dumnezeu. Deci, monografia unei localităţi poate fi socotită o *carte de vizită,* poate chiar mai mult, un document care va înfrunta timpul.

În calitate de *prim edil* al acestei comune, aduc mulţumiri și recunoștință autorilor acestei monografii, respectiv familiei de profesori: Gheorghe Burican, Ștefania Burican și Bogdan-Alexandru Burican, care prin eforturile lor, au contribuit la realizarea şi editarea acestei lucrări, bazată în totalitate pe documente extrase din Arhivele Statului Vâlcea și București, de la Episcopia Râmnicului sau din Arhivele Olteniei, precum și pe baza numeroaselor studii istorice, geografice și etonografice, publicate de-a lungul a cel puțin un secol.

În final, consider că elaborarea acestei monografii, este un act cultural şi de nobleţe, deoarece necesită o muncă de documentare uriaşă, care cere timp şi resurse de tot felul (materiale, băneşti, fizice, psihice etc.).

Marele scriitor şi om de cultură Ion Heliade Rădulescu îndemna încă din 1837: ***„Scrieţi oameni buni, scrieţi!... viaţa unei generaţii este scurtă, informaţiile transmise oral se pierd, se uită, numai scrisul rămâne.....”*** .

GHEORGHE DRĂGHICI,

Primarul comunei Roești, județul Vâlcea, 2017

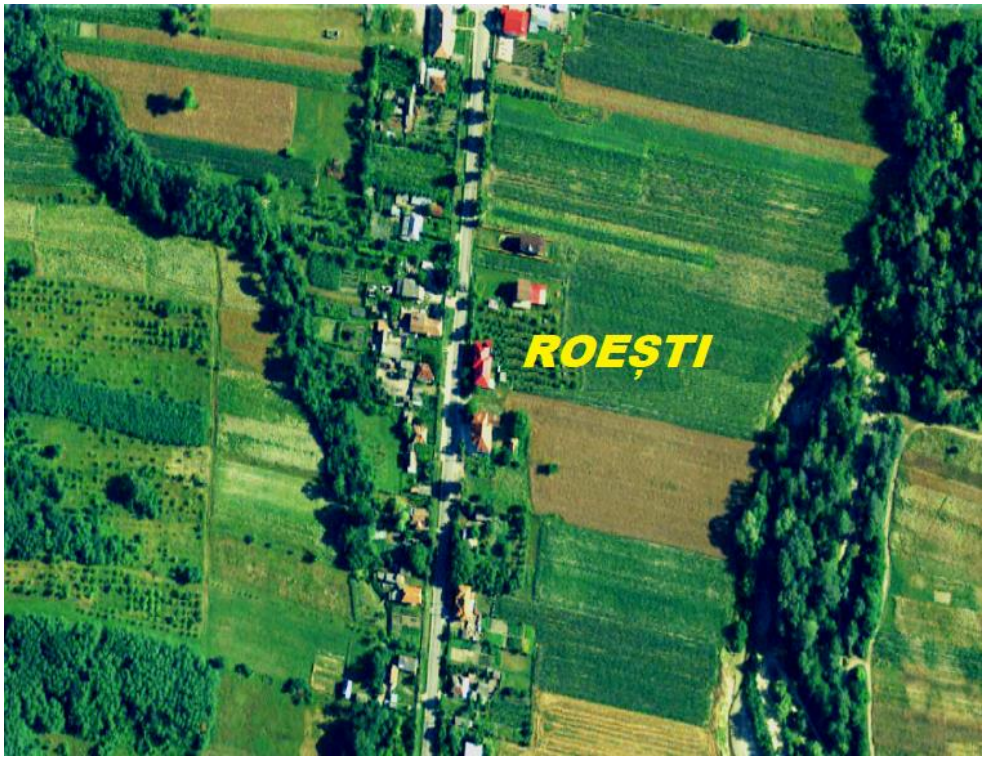

COMUNA ROEȘTI—Imagini aero- 2017.

PREFAȚĂ

Fiecare așezare omenească are propria ei istorie. Satele comunei Roești nu fac excepție. Istoria lor cuprinde un șir lung de evenimente, întâmplări, strădanii și eforturi ale oamenilor care au trăit și trudit pe aceste meleaguri, care au știut să înfrunte, cu bărbăție și eroism, de-a lungul veacurilor, urgiile care s-au abătut asupra lor, uneori chiar cu jertfa supremă, atunci când hotarele țării și când munca lor erau puse în pericol.

Oamenii care au trăit pe aceste meleaguri *„ ne sunt părinți, bunici, moși și strămoși ”*, care n-au transmis, din generație în generație, tradiții și obiceiuri, au știut să cânte bucuriile și să înfrunte necazurile, să ne învețe să vorbim și să comunicăm în graiul nostru stăbun, au clădit frumos și trainic temelia viitorului.

Au contribuit, prin aceasta, la cultivarea mândriei de a aparține comunităților respective oriunde s-ar afla, în țară sau prin lume.

Această lucrare este o chemare de îmbărbătare, un mod de a-i îndemna pe cei care vor și pot să facă ceva pentru satul lor, care strigă : *„... Nu mă uitați, că din sânul meu ați plecat, eu sunt tatăl și mama voastră, mai faceți ce se mai poate și pentru mine....”*.

Satul ne cheamă în ajutor, să-l menținem așa cum *„ ni l-au lăsat străbunii noștri, să-l dezvoltăm din punct de vedere cultural, spiritual și economic, pentru că și el își are istoria lui și este nedrept să fie dat uitării”*.

Mărturia timpurilor încearcă să redea generaţiilor prezente şi viitoare prin această lucrare trecutul strămoşilor noştri precum şi succesiunea celor mai importante evenimente care au marcat satelor care compun Roeștiul de astăzi.

Comuna Roești reprezintă un loc binecuvântat de Dumnezeu cu un cadru natural plin de farmec, cu generaţii trecute și prezente, care au dus cu ele frumuseţea sufletului şi a credinţei în

Dumnezeu. Oricine, din orice vreme a timpului, a simţit şi simte cu dulce nostalgie anii copilăriei, ai adolescenţei, locul unde a văzut prima dată lumina zilei, mândria şi bucuria de a fi roeștean.

În asentimentul concetăţenilor, mulţumim străbunilor, bunilor şi părinţilor care de-a lungul vremurilor cu trudă şi sudoare , braţe istovite şi palme bătătorite au încununat această aşezare cu fapte admirabile şi i-au oferit unele dintre cele mai preţioase monumente istorice ale ţării, mărturii vii ale însemnătăţii pe care Roeștiul ca şi comunitate o are în zonă şi care ne determină să fim motivaţi să facem tot ce ne stă în putinţă pentru a le transmite mai departe de o aşa manieră încât urmaşii noştri să poată povesti cu mandrie despre aceste locuri.

Cu emoţiile specifice scrierii unei asemenra lucrări, amplificate de asumarea responsabilităţii, în sfârsit *„Biruit-au gândul ...”,* vorba lui Miron Costin, de a aduna, selecta şi apoi redacta o primă încercare de act de identitate a unei comunităţi. Fără a folosi cuvinte mari, îndrăznim să considerăm acest demers un gest de patriotism local.

O incursiune în istoria unor comunități rurale încărcate de civilizație de la confluența Cernișoarei cu Cerna Vâlceană, reprezintă una dintre cele mai generoase şi mai relevante teme de cercetare pentru cunoaşterea unui trecut şi a unei evoluții prin secole a acestor obşti țărăneşti, care au înfruntat cu dârzenie asprimea veacurilor şi anotimpurilor, au creat prin munca, hărnicia, cinstea şi demnitatea lor, generație după generație, frumuseți şi valori sociale şi culturale, un sistem de relații interumane ce poartă pecetea bunei conviețuiri, respectul alterității etnice şi religioase, aspirația perpetuă spre liberate şi modernitate.

Se cuvine să precizăm şi faptul că ne-au fost de un real folos contribuţiile unor colaboratori care, cu amabilitate şi chiar rigoare, ne-au pus la dispoziţie date, documente. Am avut un

important sprijin din partea unor organisme judeţene specifice (Arhivele Naţionale--Serviciul Judeţean Vâlcea, prin doamna Doina Glăvan, Muzeul Judeţean de Istorie, Arhiva Episcopiei Râmnicului, Arhivele Statului București, Primăria Comunei Roești, prin aportul Primarului Gheorghe Drăghici și în nu în ultimul rând, prin munca neobosită a secretarului acestei instituții, Bărbulescu Nicolae-Emil, prin sprijinul doamnei Elena Stănișor, Director al Școlii Gimnaziale *„ Ion Constantinescu "* Roești- Cueni etc.)

Trebuie să menționăm, în mod special, sprijinul efectiv pe care l-am primit din partea familiei Ilie și Irina Burican, a familiei Alecsandru și Iuliana Burican, a familiei Nicoleta(Burican) și Calinic Trușcă, în perioadele când am cercetat documentele referitoare la această zonă, la Arhivele Statului Vâlcea. Le mulţumim tuturor din suflet!

Aşadar, pe baza unor documente certe, începând de astăzi, comuna Roești județul Vâlcea, are prima sa *,,carte de vizită"*. Se umple astfel un gol în ceea ce privește adevărul privind geografia, istoria, evoluția populației, tipurile de așezări umane și în mod deosebit, evoluția învățământului pe aceste meleaguri din 1838 și până astăzi, dorinţa probabilă a multora dintre fiii satelor de a cunoaște trecutul meleagurilor în care s-au născut.

De altfel, proaspăta tipăritură, realizată cu sprijinul autorităţilor locale, personal a d-lui primar Gheorghe Drăghici, a consilierilor acestei comune, se doreşte a fi un dar preţios oferit roeștenilor şi nu numai. Considerăm că se conştientizează astfel vechimea, frumuseţea şi importanţa locurilor natale precum şi a oamenilor din comuna Roești.

Cu stimă şi lectură placută! AUTORII.

ZIUA COMUNEI ROEȘTI--2015

ARGUMENT,

„…….ROEȘTI—așezare în care oamenii și albinele transformă mereu și mereu profanul în sacru……”

Satul este un centru al lumii, spiritual și material, *un „locus amoenus ”*(un loc plăcut)pentru cei care îi sunt parte vie și sensibilă.

Căutând pe harta României o așezare rurală care să fie poziționată geografic ca origine pentru un cerc imaginar cărui circumferință găzduiește mai multe localități urbane, identificăm în Oltenia de Nord, comuna Roești, lacalitate aflată cam la aceeași distanță de patru orașe : Râmnicu Vâlcea, Drăgășani, Horezu și Bălcești.

Aici, cei aproximativ 2500 de locuitori trăiesc în pacea unui colț de rai, în care pădurile și dealurile, apele și omul se înscriu într-un lanț al timpului care vine de departe, de prin anul 1526, în vremea domniei lui Radu de la Afumați, pentru ca în anul 1581, un hrisov să cuprindă explicit numele de *„Roesci ”*, iar domnia lui Cuza să le aducă, la o parte din locuitorii satelor Băjenari, Piscu Scoarței, Ciocâltei și Băiasa(majoritatea locitorilor erau moșneni, deci, țărani liber și cu pământ), în anul 1864, împlinirea visului de a primi pământ, ca semn al întăririi sentimentului de consubstanțialitate cu glia.

În fapt, însă, aici, în spațiul geografic al Roeștiului de astăzi, oamenii au găsit loc prielnic pentru a-și întemeia așezări încă din

epoca primei vârste a bronzului(1700—800 î. Cr.), Cultura Glina, plămădind construcții cu aspect de cetate, semnul suprem al conștinței identitare. Omul și cetatea lui ! Nu pare a fi o simplă întâmplare faptul că această așezare poartă în toponim sensurile sfinte ale albinei, vietate cu virtuți sacre. Roești are în sine noblețea hărniciei acestora, munca oamenilor fiind patentată de simbolul mierii, miracol natural care transformă profanul în sacru. Să scrii despre aceste virtuți ale unei comune este o temerară încercare, dar rodul nu poate fi decât o împlinire clară a menirii intelectualului care își slujește comunitatea, cu sentimentul datoriei față de locul în care s-a născut.

În spațiul matricial, ființa noastră se circumscrie cu sentimentul consubstanțialității, aspirând la dobândirea energiei anteice care o susține de-a lungul existenței sale pământești, astfel încât biologicul perisabil se convertește în valorile eterne spirituale. E o schimbare de stare care probează, fără echivoc, relația omului cu locul nașterii sale, precum și legăturile adânci dintre el și cei de odinioară, pierduți în *illo tempore* și recuperați cu fiecare generație care le urmează, într-un continuum condescendent, matcă a comunității ancestrale. Timpul vine implacabil să ducă generațiile, val după val, către clipa următoare. Numai că acest drum dinspre *ieri* către *mâine* ar trebui săvârșit ritualic, cu privirea întoarsă către rădăcini și proiectată în infinitul celest al timpului ce va urma. Acest drum al generațiilor este unul inițiatic și deține în intimitatea lui zestrea antropologică pe care se fundamentează spiritul identitar al comunității, confirmând filosofia blagiană privind *Marea Trecere*: *„Eu cred că veșnicia s-a născut la sat"*.

Istoria evenimentelor curge deseori năvalnic peste comunitate și tulbură liniștea ancestrală a matricei spirituale a satului. Modernismele, ca variantă a modernității alterând arhetipul, tind să invadeze mentalitatea și astfel, țăranul ale cărui

ritmuri cotidiene se întrupau din ciclurile naturii rurale, fruste, este tulburat de efectele civilizației citadine, ademenitoare. Această stare nouă a țăranului român vine în contradicție cu vocația mediului rural, conservatoare, conectată la arhetip și la perenitate.

Prin anul 1915, Oswald Spengler scria o carte care a rămas ca reper pentru evoluția omenirii contemporane. Opera poartă un titlu sugestiv - *Declinul Occidentului* – și atrage atenția asupra conflictului dintre *cultură* și *civilizație*, având ca referențial relația dintre valorile perene și cele perisabile. Din această perspectivă, satul se poziționează în spațiul valorilor perene, unde elementele de cultură tradițională conferă identitate, specific local inserat în contextul național.

Argumentele mai sus menționate pledează pentru ideea că orice spațiu rural să-și consolideze valorile identitare, în raport cu trecerea și cu efectele civilizatoare ale mediului citadin, prin lucrări de cercetare care să aducă în atenția comunității, *stricto-sensu,* matricea în care satul se inserează în istoria țării, ca parte distinctă, cu personalitate definită de așezarea geografică, de istoria locală, de mentalitate și, mai ales, de matricea spirituală în care s-a dezvoltat de-a lungul timpului.

O lucrare monografică este, prin urmare, nu doar necesară, ci și obligatorie pentru orice așezare rurală, menită să ordoneze, în mentalul colectiv, particularitățile antropologice și culturale identitare, astfel încât comunitatea rurală să-și conștientizeze aportul la configurarea specificului național. Astfel de lucrări de cercetare sunt absolut necesare, mai ales în acest mileniu în care efectele globalizării pot duce la pierderea contactului spiritual, afectiv, material, cu societatea tradițională, care conține informația culturală a devenirii umane.

Orice sat este un poem al *Trecerii,* rezultat din vocația omului de a vieții spiritual deasupra timpului, asigurând astfel

perenitatea ființei umane. Vocația istorică și culturală a comunei Roești a atras atenția scriitorilor care au transfigurat realitatea, cu locurile și oamenii săi, astfel încât, acum, citind operele lui Vlahuță și Gala Galaction, regăsim matricea în care comuna Roești și-a construit metaforic *Trecerea*. Dar, deopotrivă, oamenii locului au lăsat urme limpezi în istoria nației, astfel încât de la spiritul justițiar al haiducului Mantu Miu, la eroii care s-au jertfit pentru independența țării, s-a demonstrat că sentimentul legăturii cu pământul este unul nobil și motivant în manifestarea spiritului de sacrificiu pentru neam și țară. Să-i pui alături de mucenici pe acești eroi, sau să-i lași în seama istoriei! Oricare ar fi poziționarea spiritului eroic, gestul poate fi un exercițiu de îndumnezeire a ființei umane prin jertfă conștientă pentru păstrarea valorilor perene. Un motiv în plus pentru ca temeiurile unei monografii să fie punctul de plecare pentru cei astăzi trăitori pe aceste meleaguri, în a-și purta cu cinste blazonul de oameni harnici ca albinele și nobili ca mierea lor.

Lucrarea *„Monografia Comunei Roești”*, realizată de profesorii: Gheorghe Burican, Ștefania Burican și Bogdan-Alexandru Burican, trebuie citită în cheia unui patriotism local, în raport cu evenimentele care au marcat istoria așezării și mentalitatea locuitorilor acesteia. O carte pentru comunitatea rurală a comunei Roești, a cărei lectură reordonează timpul evenimențial astfel încât prezentul devine o rezultantă a convergenței dintre cultura ancestrală și civilizația modernă, un loc de pornire a unor aspirații poziționate într-un viitor identitar consolidat de cunoașterea spațiului matricial.

Prof. dr. . ALIN- CĂTĂLIN PĂUNESCU,

Director general, Ministerul Educației Naționale.

PARTEA I

GEOGRAFIA COMUNEI ROEȘTI

Aşezarea geografică şi limitele

Teritoriul comunei Roeşti se află situat în partea nord-estică a Piemontului Olteţului, pe cursul inferior al râului Cernişoara, afluent pe stânga al Cernei Vâlcene, în partea centrală a judeţului Vâlcea, la 38 km de municipiul Râmnicu Vâlcea.

Fig.* 1. *Comuna Roești---Harta așezării în cadrul județului

Este încadrat de paralelele de 44°52’ 7’’ şi 44°58’29’’ latitudine nordică şi de meridianele de 24°03’47’’ şi 24°07’11’’ longitudine estică.

Limita vestică este evidenţiată prin cumpăna de ape a pârâului Cernişoara cu râul Cerna, urmărind o succesiune de dealuri sau interfluvii sculpturale şi înşeuări, precum Dealul Cernei, Dealul Manos, Dealul Cornii, în jumătatea nordică şi Valea Cernei în jumătatea sudică.

Limita sudică este dată de lunca largă a râului Cerna, abruptul vestic al al Dealului Olteanca ce trece printre satele Cermegeşti şi Bărbărigeni, traversează Dealul Olteanca, apoi Valea Olteanca.

Limita estică se mulează pe dealurile care străjuiesc valea Olteanca, pe unele porțiuni este reprezentată de Dealurile Oilor, şi Negraia (limita este flexibilă pe aceste dealuri în funcție de proprietățile ce le dețin locuitorii din satele comunei Roești și cele din comuna Pesceana) în jumătatea sudică, respectiv de Dealurile Cărămizii şi Cotoşmanu, în jumătatea nordică.

La nord, limita este dată de abruptul vestic al Dealului Cotoşmanu, valea Cernişoarei şi abruptul estic al Dealului Cernei. De la nord la sud, acestă regiune se desfăşoară pe o lungime de aproximativ 10 km.

Din punct de vedere administrativ, comuna Roeşti se învecinează: la vest: comunele Lăpuşata şi Lădeşti; la sud: comuna Lădeşti; la est: comuna Pesceana; la nord: comunele Popeşti şi Cernişoara.

Satele componente sunt aşezate pe terasele Cernişoarei şi Cernei Olteţului, pe glacisuri şi pe interfluvii secundare, ca în cazul satelor Piscul Scoarţei, Râpa Cărămizii, Frasina, și parțial satele Cueni, Bărbărigeni (parţial) şi cătunul Mătuleşti.

Şoseaua judeţeană Râmnicu Vâlcea–Craiova care străbate comuna Roeşti de la nord la sud, pe valea Cernişoarei şi Cernei

Vâlcene leagă comuna de oraşul reşedinţă de judeţ, Râmnicu Vâlcea (circa 40 km.)şi de oraşul Craiova, situat la 70 km sud.

Legătura cu celelalte comune se realizează prin drumuri judeţene modernizate şi nemodernizate precum şi prin drumuri comunale.

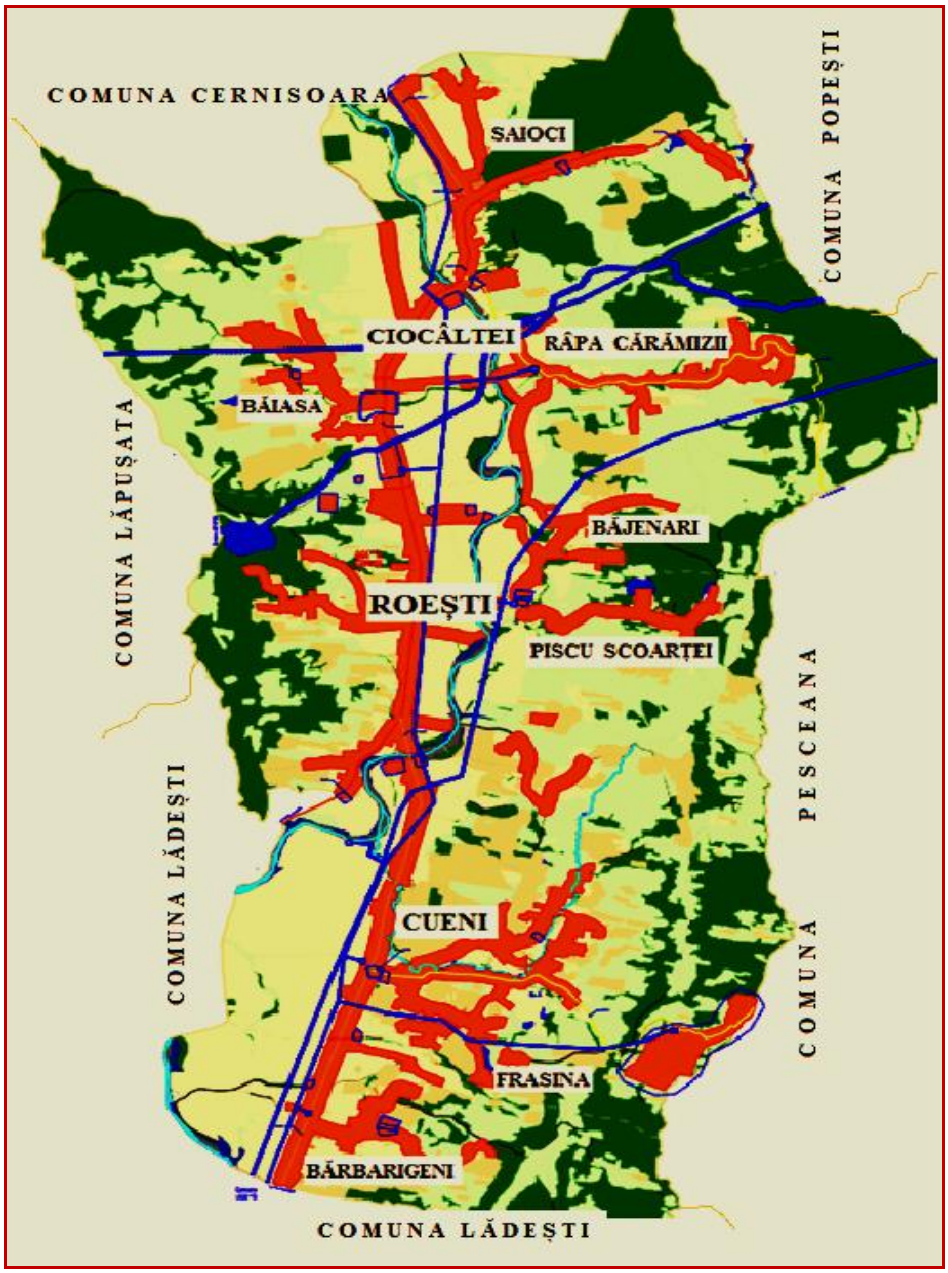

Fig. 2 Comuna Roești---Harta încadrării în teritoriu.

CERCETĂRILE ANTERIOARE

Cercetări geografice

Până în prezent nu există nici o lucrare care să se ocupe în mod special de teritoriul comunei Roeşti. Totuşi în literatura geografică şi geologică se găsesc o serie de date legate de morfografia, geneza şi evoluţia reliefului.

Primele observaţii asupra acestei regiuni au fost făcute de geologi şi cercetători din domeniul ştiinţelor naturii.

Astfel, *Bielz E.*, a publicat în 1849 cea mai veche lucrare în care a descris formaţiunile pliocene din Depresiunea Getică.

Sabba Ştefănescu, 1896, a descris fosilele culese din depozitele pliocene descoperite în Oltenia arătând că în post-sarmaţian chimismul apelor s-a schimbat ceea ce a dus la o modificare a faunei, aceasta trecând spre o faună de apă salmastră şi apoi de apă dulce.

În 1900, *Teisseyre,* în lucrarea *„Comisiunea de petrol”,* arată că pliocenul din Oltenia are trei etape: *meoţianul, ponţianul şi levantinul.*

Una dintre lucrările de sinteză asupra geologiei Olteniei intitulată *„Terţiarul Olteniei ”,* aparţine lui *Murgoci G.M.,* 1907, care, referindu-se la relieful acestei zone, subliniază în mod deosebit raporturile existente între morfologie şi tectonică.

Pentru întâia oară, în 1945, *Mihăilescu V*. foloseşte termenul de *„Piemontul Getic”,* categorisit ca o câmpie terminală înălţată şi fragmentată.

Între anii 1958—1964, *Mihăilă I. şi Giurgea* P. efectuează o cartare geologică pentru întocmirea hărţii geologice a regiunii Piteşti precizând că levantinul este alcătuit dintr-o alternanţă de argile ,marne şi nisipuri.

Referindu-se la limita dintre Subcarpaţii Getici şi Piemontul Getic—relict, geograful *Lucian Badea*, în lucrarea *„Subcarpaţii*

dintre Cerna Olteţului şi Gilort ", 1967, arată că în unele sectoare aceasta este foarte clară deoarece apar depresiunile intracolinare flancate spre sud de cuestele monoclinului Getic.

În lucrarea *„Piemontul Getic–studiu de geomorfologie regională"*, 1972, Lucian Badea, se referă la evoluţia paleogeografică a regiunii analizînd-o în dependenţă de unităţile vecine. Pentru zona aflată în studiu, cea mai importantă lucrare a fost realizată de către Aur Nicolae în anul 1976: *„Piemontul Olteţului–studiu geomorfologic"* care a stabilit că aria de convergenţă hidrografică Cerna-Cernişoara de la Roeşti–Lădeşti, are aspectul unei depresiuni intracolinare iar devierea râului Cerna spre vest are loc într-o arie sinclinală cu uşoare mişcări de subsidenţă. Pentru această regiune trebuie amintită şi foaia nr. 6 din harta geologică a României, sc. 1:200.000, precum şi foile topografice, color, ale zonei în studiu la sc. 1:50.000**.**

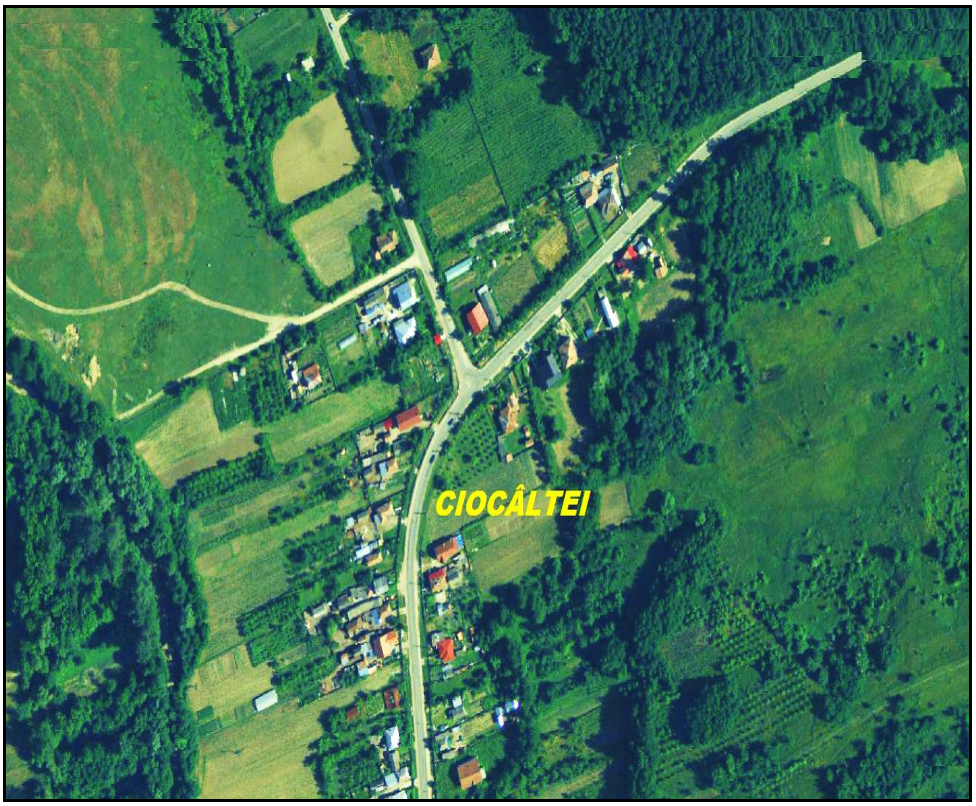

COMUNA ROEȘTI, satul Ciocâltei, Imagine aero , 2017

CERCETĂRI ISTORICE

Până în prezent nu s-au făcut studii speciale asupra evoluţiei istorice, sociale şi economice a comunei Roeşti, dar unele aspecte au fost prezentate de diferiţi autori, în lucrări care se refereau la teme mai vaste sau studii speciale, referitoare la un anumit aspect.

Pentru perioada veche, importante sunt cercetările efectuate de Nicolăescu C. S. Plopşor, Nicolăescu Dardu-Plopşor, în legătură cu descoperirile de la Bugiuleşti. [1]

O lucrare cu referiri speciale asupra cetăţii dacice de la Roeşti, situată în hotarul de nord-est al comunei este cea a istoricului Berciu Dumitru, din 1939. [2]

Pentru începutul epocii bronzului în nord-estul Olteniei, importantă este lucrarea lui Sergiu Purice, Râmnicu Vâlcea, 1972. [3]

În 1967, Alexandru Vulpe publică un amplu studiu asupra necropolei hallstatiene de la Ferigile, situată la nord-est de zona aflată în studiu. [4]

Lucrări de sinteză asupra evoluţiei istorice a Olteniei sunt publicate de Dumitru Tudor în 1968 .[5]

Pentru perioada medievală este importantă lucrarea lui Nicolae Stoicescu intitulată *„Repertoriul bibliografic al localităţilor şi monumentelor medievale din Ţara Românească*”**,** apărut în 1975 şi unde face trimiteri bibliografice importante pentru satele comunei Roeşti.[6]

Ştiri referitoare la satele aceastei zone am găsit şi în *„Colecţiile de documente*”, în lucrarea lui Popescu I. Cilieni, 1941 cât şi în Revistele: *Arhivele Olteniei, 1922-1943; Studii vâlcene, 1972-1974; Studia et acta musei Nicolae Bălcescu, 1969-1978.* [7]

Pentru perioada modernă şi contemporană edificatoare sunt documentele extrase din *Arhivele Statului* Râmnicu Vâlcea precum şi lucrările editate de muzeul judeţean Vâlcea [8].

Date privind evoluţia demografică a localităţilor din teritoriul studiat le-am extras de la *Arhivele Statului* Râmnicu Vâlcea, din *Dicţionarul topografic şi statistic al României* (1872*), Marele Dicţionar Geografic al României (*1899—1905), recensămintele populaţiei României din anii 1912, 1930, 1956, 1966, 1977, 2011.

Pentru înţelegerea evoluţiei istorice de ansamblu, ne-au fost, de un real folos, numeroasele studii şi lucrări de sinteză cu caracter naţional sau regional.

.....

1. **Nicolăescu-Plopşor, C. S., Nicolăescu Dardu**, *„ Dovezi şi consideraţii noi privind existenţa unui comportament uman"* Craiova 1967.
2. **Berciu D**., *„ Arheologia preistorică a Olteniei "* Craiova, 1939 .
3. **Purece Sergiu**, *„ Consideraţii asupra începuturilor epocii bronzului în nord -estul Olteniei " ,*Râmnicu Vâlcea , 1972 .
4. **Vulpe Alex**. *," Necropola hallstatiană de la Ferigile "* Bucureşti ,1967
5. **Tudor , D**., *„Oltenia romană "* , Bucureşti ,1968 şi *"Oraşe , târguri şi sate din Dacia romană "* , Bucureşti . 1968.
6. **Stoicescu, N** *„Repertoriul bibliografic al localităţilor şi monumentelor medievale din Ţara Românească "* Bucureşti, 1975;
7. **Popescu I., Cilieni**, *,,Biserici, târguri şi sate din judeţul Vâlcea '',* Craiova, 1941;
8. **Tamaş Corneliu**, *„1821 în judeţul Vâlcea",* Râmnicu Vâlcea , 1983; *„ 1848 în judeţul Vâlcea ",* Râmnicu Vâlcea , 1978); *„ 1859 în judeţul Vâlcea ",* Râmnicu Vâlcea , 1982 ; *„ 1877 în judeţul Vâlcea ",* Râmnicu Vâlcea ,1977 *„ Judeţul Vâlcea în anii primului război mondial "* Bălceşti pe Topolog, 1978.

EVOLUŢIA PALEOGEOGRAFICĂ ŞI ALCĂTUIREA GEOLOGICĂ

Teritoriul sudiat face parte din Piemontul Olteţului, care aparţine din punct de vedere geostructural, Depresiunii Getice, formată, după unii autori în cenomanian (N.Oncescu, 1959) sau după alţii chiar mai devreme (în faza de cutare hercinică din carbonifer-permian (N. Grigoraş, 1961).

Fundamentul pe care s-a clădit baza sedimentară a piemontului se găseşte la peste 2600 m adâncime şi alcătuit din şisturi cristaline şi calcare de vârstă paleozoică, precum şi de argile şi calcare jurasice.

Cuvertura, pe baza forajelor efectuate în punctele Roeşti şi Măldăreşti, este alcătuită din următorele formaţiuni geologice:

Dacianul este reprezentat printr-o succesiune de marne şi nisipuri cu intercalaţii de pietrişuri, cu strate de cărbuni. Separarea depozitelor daciene de cele levantine este dificilă, grosimea lor variază între 350 şi 510m.

Levantinul apare la *„zi”* în zona Capul Dealului şi este reprezentat prin pietrişuri mărunte care alternează cu strate de nisip calcaros-gălbui, marne şi argile cenuşii, spre baza formaţiunii.

Levantinul superior cuprinde depozite groase de *„pietrişuri de Cândeşti”*. Forajele executate au arătat că această serie prezintă pachete de pietrişuri cu intercalaţii de argile, marne nisipoase şi lehmuri.

Depozitele de Cândeşti reprezintă depuneri încrucişate provenite din cuarţite, şisturi sericitoase, micaşisturi,gnaise etc. Ele au o formă aplatizată şi sunt de dimensiuni în general mici. Grosimea stratelor de Cândeşti nu este uniformă, ci variază între 65 şi 180 m. Ultimele depozite marine din seria neogenă în care

Foto: 1. Profil geologic „ la zi ” în Dealul Negraia, în punctul „ Vâlceaua Mică ” foto 1998.

Foto: 2. Profil geologic „la zi ” în Dealul Cărămizii, foto 2014.

este sculptat relieful regiunii cercetate, sunt cele sarmaţiene şi cuaternare.

Dintre subetajele sarmaţianului, aici întâlnim buglovianul, volhinianul şi basarabianul. În zona Dealul Cărămizii sau în Dealul Oilor se găsesc numeroase profile deschise de eroziune ale volhinianului inferior şi superior iar buglovianul se află sub nivelul de eroziune a reţelei hidrografice.

Faciesul petrografic al acestei formaţiuni prezintă importante variaţii laterale, mai evidente pe direcţia vest-est (Aur N. 1986).

Astfel, în dealurile înalte din vest, volhinianul este reprezentat de marne cu intercalaţii subţiri nisipoase și nisipuri argiloase iar pe dealurile estice, predomină argilele şi marnele.

Numeroase profile naturale deschise în diverse zone ale satelor din comuna Roești, oferă posibilitatea colectării de fosile din genurile Mactra, Cardium, Tapes sau Pirenella.

Basarabianul este reprezentat prin nisipuri și pietrișuri și de numeroase zone cu argile (Aur N. 1986).

Depozitele cuaternare acoperă suprafeţe însemnate şi apar sub formă de terase ale Cernei Vâlcene și Cernișoarei, sau ca formaţiuni aluvionare holocene (constituite din nisipuri, prundişuri, argile şi luturi).

Concomitent cu adâncirea văilor, îndeosebi în cuaternar, condiţionat de energia mare a versanţilor, de deschiderea la zi a stratelor acvifere din sarmaţian şi de la baza teraselor aluvionare, cât şi datorită variaţiilor de climă, s-au dezvoltat intense procese geomorfologice de versanţi, sub formă de alunecări şi surpări, eroziune areolară şi torenţială, care au creat un microrelief caracteristic. La dezvoltarea acestor procese trebuie să luăm în considerare şi activitatea antropică.

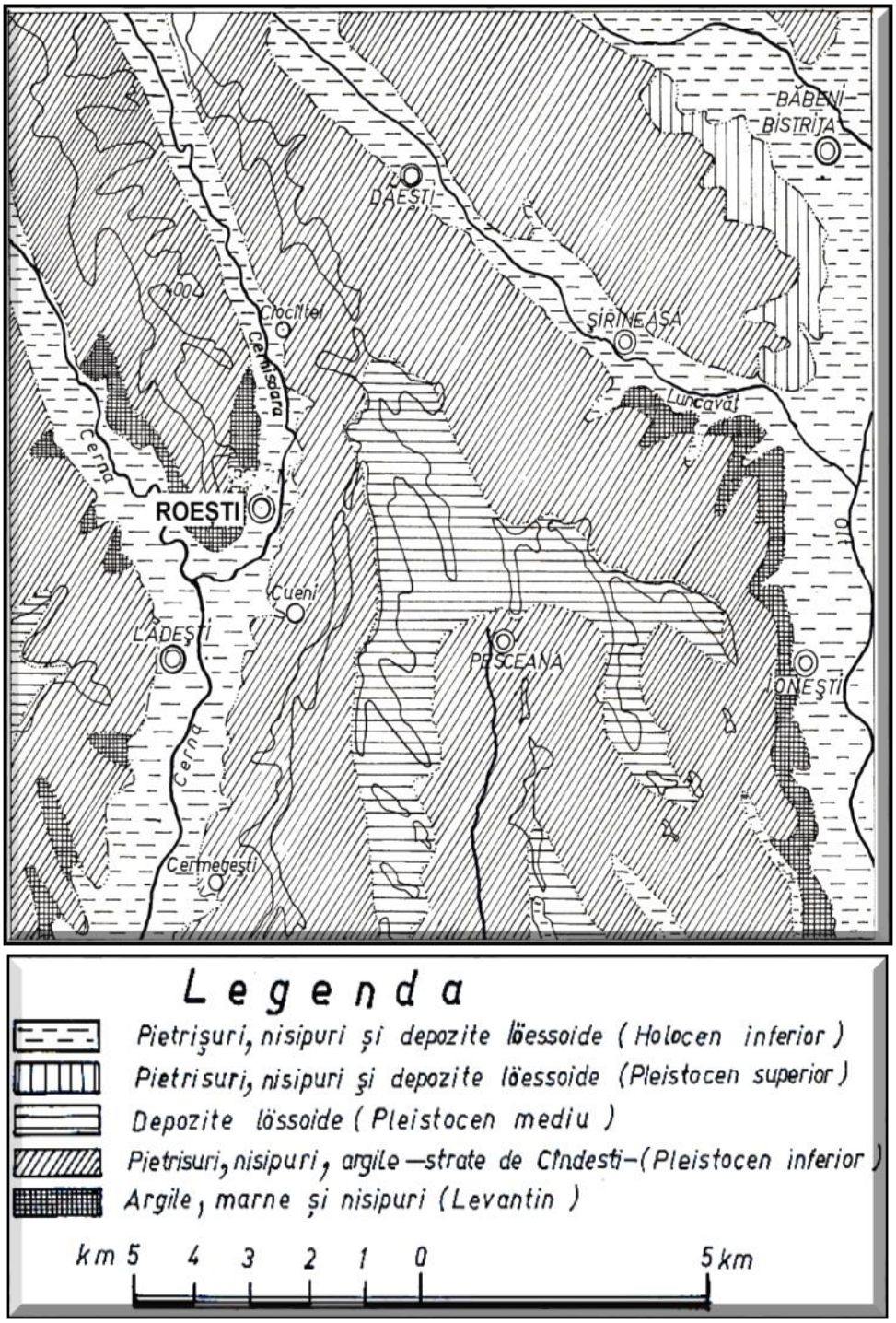

Fig. *3* ***C O M U N A R O E Ș T I -- HARTA GEOLOGICĂ***

RELIEFUL

ASPECTE GENERALE ASUPRA ORIGINII ŞI EVOLUŢIEI RELIEFULUI

Evoluţia şi alcătuirea geologică a teritoriului de la confluenţa pârâului Cernişoara cu Cerna Vâlceană ca şi întregul ansamblu de condiţii şi factori care ţin de domeniul modelării externe se reflectă în peisajul geografic al acestui ţinut şi, în special, în morfologia sa.

Relieful actual al zonei cercetate a început să se schiţeze încă din sarmaţian, de îndată ce apele mării care îl acoperea se retrăgeau spre actualul bazin al Mării Negre. Această retragere a dus la apariţia unei câmpii de acumulare marină, fără accidente importante de relief, cu structură şi suprafaţă uşor înclinată spre sud-est, în direcţia deplasării liniei de ţărm (E.Liteanu, 1966).

Exondarea succesivă a câmpiei de acumulare sarmatică, pliocenă şi cuaternară a fost urmată de o perioadă îndelungată de manifestare intensă a factorilor denudaţiei favorizată atât de condiţiile climatice variate din acest interval de timp, cât şi de prezenţa unor roci sedimentare moi (L.Badea 1976).

Dintre factorii modelatori un rol deosebit de activ în crearea şi evoluţia reliefului l-au avut reţeaua hidrografică reprezentată de pârâul Cernişoara şi râul Cerna Vâlceană, de afluenţii acestora precum şi procesele de versant.

Reţeaua hidrografică iniţială din zona cercetată care s-a instalat pe suprafaţa câmpiei primordiale, a avut un caracter consecvent, dezvoltându-se ulterior atât spre amonte, prin evoluţie regresivă, cât şi în aval, odată cu retragerea ţărmului (N. Aur, 1973).

Formele de relief fluviatil create în a doua jumătate a sarmaţianului şi în prima parte a pliocenului nu s-au putut păstra din cauza denudaţiei care a îndepărtat depozite groase de roci de la partea superioară a interfluviilor (A. Roşu, 1977).

Râul Cerna Vâlceană şi pârâul Cernişoara au constituit agentii principali de modelare a reliefului pentru zonea aflată în studiu. Etapele de formare a văilor cât şi a afluenţilor pot fi reconstituite cu ajutorul teraselor care au o răspândire foarte largă, îndosebi în sectorul de confluenţă.

Astfel, în pleistocenul inferior, albia Cernei era deplasată mult mai spre est, cam la nivelul Dealului Luncii. Apoi treptat-treptat în pleistocenul mediu şi superior, Cerna s-a deplasat mai spre vest, depunând aluviunile din Dealul Cornii.

În holocen, deplasarea s-a făcut şi mai spre vest, în sectorul luncii Cernei şi Cernişoarei. Această deplasare este rezultatul retragerii treptate spre vest a coastei Dealului Cernei, cu apariţia şi lărgirea zonei de confluenţă. Şi afluentul principal al Cernei Vâlcene, cum este Cernişoara, a lăsat urme ale evoluţiei lui sub forma unor terase în Dealul Cornii sau în Dealul Luncii.

Pârâul Cernişoara, după ce şi-a format terasa inferioară de 20-30 m, din Dealul Luncii, s-a deplasat mai la est, formându-şi un curs ce era situat puțin mai la vest de actuala şosea Roeşti-Cueni, până la confluenţa cu pârâul Silea. Recent, în holocenul superior, Cernişoara a fost împinsă de pârăul Silea către vest, formând terasele actuale din zona de confluenţă.

În esenţă, aspectul actual al văii Cernei Vâlcene şi al văii Cernişoarei precum şi al afluenţilor acestora, ca şi forma unor interfluvii situate de o parte şi de alta a văilor, a rezultat în urma a numeroase modificări ale cursului râului Cerna și a Cernișoarei precum și ale pâraielor aferente acestora, respectiv de retragerea continuă a versanţilor. Interfluviile şi culmile deluroase secundare, crestele şi abrupturile cuestiforme ale văilor afluente râului Cerna sunt opera modelării exclusive a proceselor de versant.

Studiile geologice şi geomorfologice elaborate după 1945 (N. Oncescu 1959, E. Liteanu, T. Brandabur, 1959,1966, N.

Grigoraş 1961, L. Badea,1972, N.Aur,1975 A, Roşu, 1980), bazate pe metode şi mijloace moderne de investigaţie, au infirmat ipoteza cu privire la rolul morfogenetic hotărâtor al factorilor tectonici (M. David, 1920; V. Tufescu, 1934), ajungându-se la concluzia că sculptarea reliefului actual, în bazinul hidrografic al râului Cerna Olteţului şi al pârâului Cernişoara în amonte de Cermegeşti are un caracter structuralo-sculptural şi se datorează, în principal, factorilor denudaţiei care au acţionat diferenţiat în funcţie de condiţiile geologice şi fizico-geografice.

În concluzie, vârsta reliefului din zona cercetată este pliocen-cuaternară. Dacă pe ramele înalte din vestul, nordul şi estul regiunii se poate vorbi de forme de relief mai vechi decât cuaternarul, adică din pliocenul inferior, datorită rezistenţei rocilor la denudaţie, în zona de confluenţă Cerna-Cernişoara, relieful actual a fost sculptat în pliocenul superior şi pleistocen (V.Tufescu, 1965, A. Roşu, 1980).

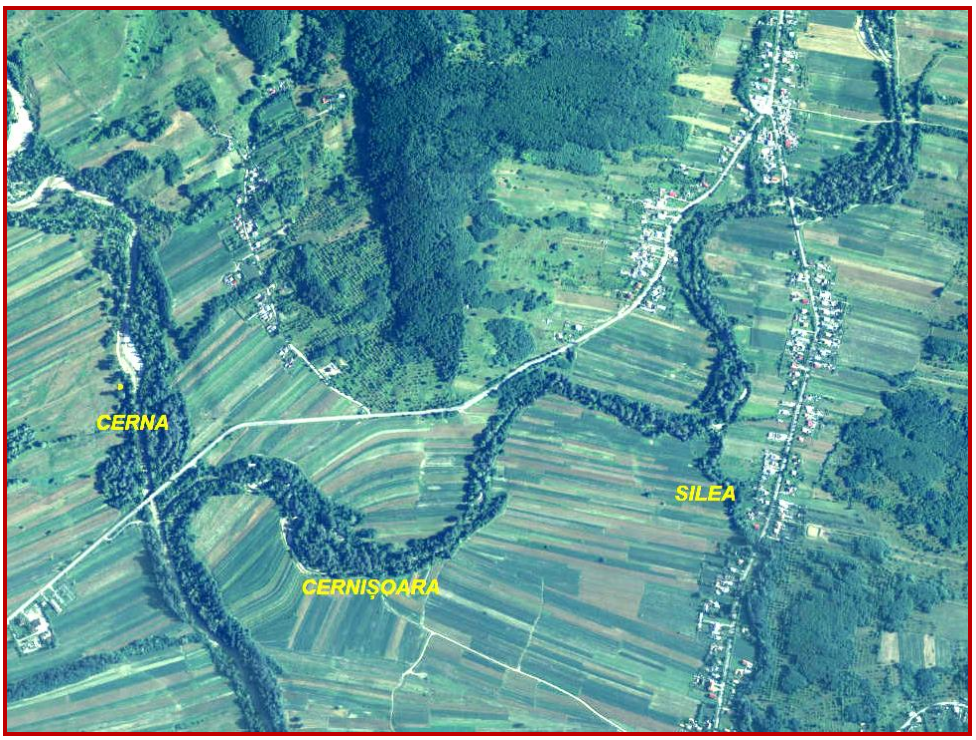

Confluența Cernei cu Cernișoara și a pârâului Silea cu Cernișoara

CARACTERIZARE MORFOGRAFICĂ ŞI MORFOMETRICĂ

Relieful din cadrul bazinului hidrografic al râului Cerna Vâlceană în amonte de Cermegeşti, respectiv a pârâului Cernişoara, în cursul inferior, dezvoltat pe depozite sarmaţiene şi cuaternare, aparţine Piemontului Olteţului.

Acesta prezintă un caracter complex datorită structurii şi litologiei substratului geologic pe de o parte, iar pe de altă parte factorilor geografici modelatori. Astfel, relieful se caracterizează prin interfluvii înguste, sub formă de creste de interseţie, cu versanţi abrupţi, rectilinii sau cu pantă redusă, cu văi în general largi şi asimetrice.

Direcţia liniilor principale ale reliefului–văi şi interfluvii– este imprimată de structura monoclinală, cu direcţia nord-sud, fapt pus în evidenţă şi de sensul de scurgere a apelor cât şi de orientarea interfluviilor.

Morfologia primară reprezentată de văile principale şi de interfluvii a fost complicată ulterior de reţeaua hidrografică secundară(văi subsecvente), care a contribuit la formarea inerfluviilor şi la divesificarea reliefului.

În partea de est a comunei Roeşti (mai ales în jumătatea nordică), culmile au o orientare nord-nord vest către sud-sud vest. După o slabă arcuire culmile capătă o orientare nord-nord est către sud-sud vest. Culmile din partea vestică au orientarea în general de la nord la sud.

Reţeaua hidrografică secundară a determinat apariţia unor interfluvii de dimensiuni mai mici, cu o orientare în general de la est la vest. După forma pe care o au se deosebesc: interfluvii largi (pe areale restrânse), culmi înguste şi creste de intersecţie a versanţilor. De la începutul schiţării lor, până în etapa actuală, văile au evoluat şi evoluează în continuare în detrimentul interfluviilor. Adâncirea şi lărgirea văilor, ca şi retragerea

versanţilor, ce evoluează relativ rapid, au fost favorizate de alcătuirea petrografică friabilă, formate din strate monoclinale de tip *„ Cândeşti”*.

Valea râului Cerna şi valea pârâului Cernişoara sunt orientate pe direcţia nord către sud, determinate de înclinarea generală a Piemontului Getic.

Văile secundare au o orientare diferită. Astfel, de la est la vest, Cernişoara primeşte pe stânga o serie de afluenţi cu caracter subsecvent precum valea Podişanului, valea Cărămizii, valea Silea, valea Cueni, valea Frasina, iar pe dreapta, de la vest la est, primeşte valea Gheruleni, valea Manosu, valea Băiasa.

Luate în detaliu, văile cunosc devieri locale de la direcţia nord-sud, în raport cu structurile petrografice pe care le traversează.

Orientarea culmilor deluroase înalte şi a zonei joase de confluenţă, din această zonă, este în general paralelă cu direcţia râului Cerna Vâlceană şi a pârâului Cernişoara. Astfel, râul Cerna Vâlceană are o orientare nord-nord-est către sud-est, până aproape de confluenţa cu pârâul Cernişoara, după care se arcuieşte şi capătă o direcţie nord-nord-est către sud-sud vest. De asemenea, pârâul Cernişoara are până la intrarea în comuna Roeşti o orientare nord-nord-vest către sud-sud-est, după care se orientează pe o direcţie contrară în cursul inferior, adică nord-nord-est către sud-sud-vest, iar pe ultima parte a cursului capătă direcţia nord-est către sud-vest. La văile secundare se observă un paralelism aproape perfect, de la est la vest sau de la vest la est, doar pe mici porţiuni ale cursului ele capătă caracter obsecvent, aşa cum apare pe cursul inferior al pârâului Băiasa, Băjenari, Silea, Cueni şi Ţarina. Văile sunt în general largi (valea Cernei şi Cernişoarei), asimetrice, cu predominarea afluenţilor de pe stânga, fapt ce a determinat deplasarea cumpenelor de apă foarte aproape de bazinul hidrografic vecin (a pârâului Olteanca).

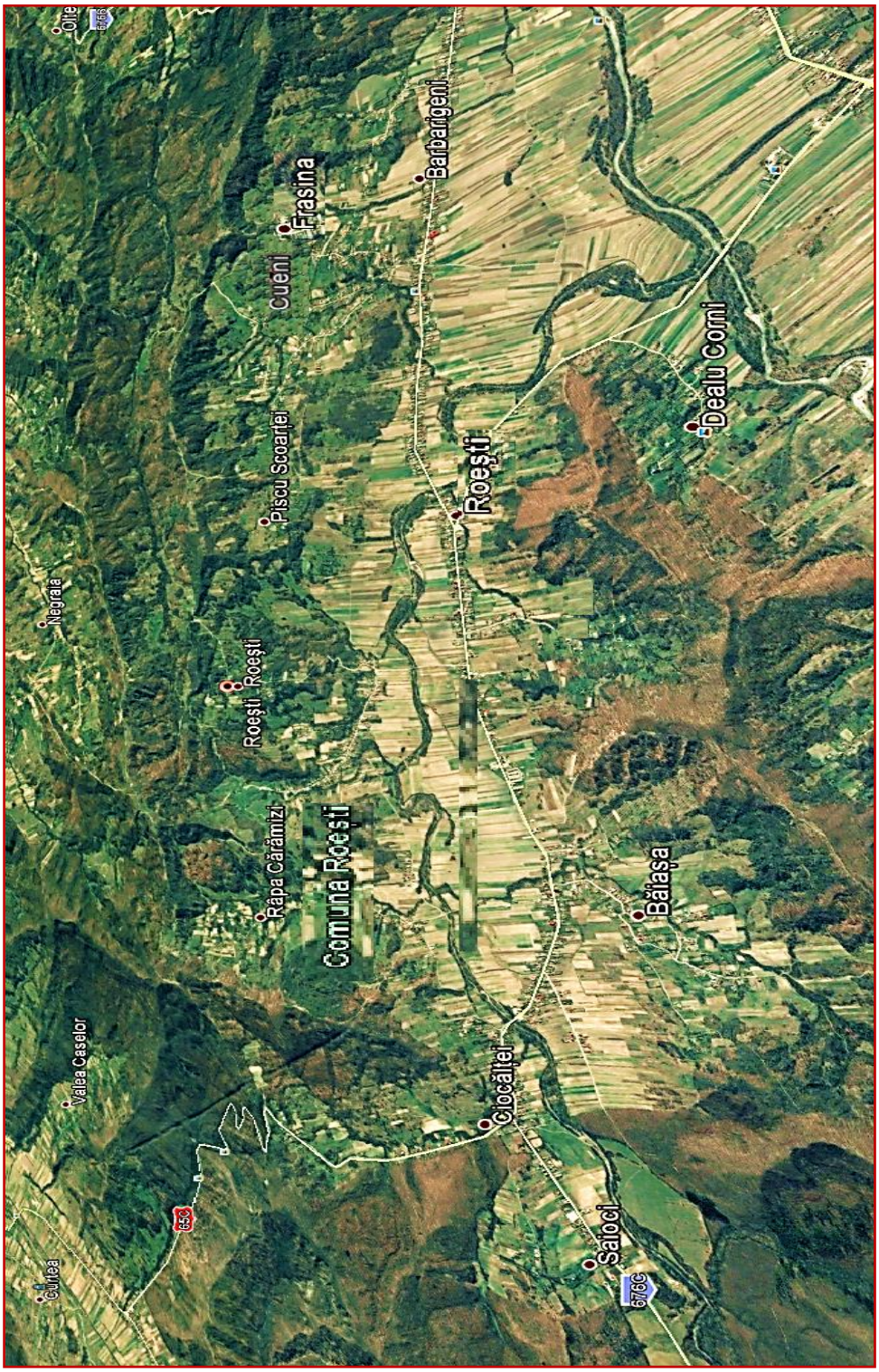

Fig. 4. Imagine din satelit a Comunei Roești.

În unele sectoare, mai ales în porţiunile de confluenţă, văile se lărgesc foarte mult, creând o luncă bine dezvoltată.

Versanţii se prezintă în forme diferite, ca urmare a modului cum s-au format. Astfel, se individualizează următoarele categorii de versanţi:

-- *versanţi la care partea superioară este abruptă*, uneori până la verticală iar în partea mijlocie are pante mai reduse. Asemenea versanţi se întâlnesc în punctele: Râpa Cărămizii, Ponoare, Frasina, Dealul Mare, Măgura, Duţu;

-- *versanţi cu formă aproape rectilinie pe toată înălţimea,* cu panta accentuată uneori peste 45^0 – întâlniţi mai ales pe partea dreaptă a pârâului Cernişoara, apoi în zona pârâului Cueni sau a pârâului Frasina;

-- *versanţi cu panta redusă,* care fac trecerea lină spre lunca râului Cerna sau cea a pârâului Cernişoara, în punctele: valea Podişanului, Dealul Luncii, în zona de confluenţă a Cernei cu Cernişoara (Capul Dealului), etc.

Altitudinea medie, calculată pe întreaga suprafaţă cercetată, este în jur de 220 m. Ea diferă însă de la un sector la altul, ridicându-se la cca. 350 m în partea înaltă, pentru ca în zona de confluenţă valoarea medie a altitudinii să fie de cca. 170 m.

Distribuţia înălţimilor în cadrul subunităţilor înalte este destul de echilibrată.

Astfel, altitudini mai mari de 450m sunt numeroase şi dispersate, ocupând un areal destul de mare. Între acestea, se numără: Piscu Cărămizii (498 m); Dealul Cotoşmanu (479); Dealul Oilor 454m. Dealul Manosu (454m); Dealul Măgura (445 m); Dealul Lupoaia (466m) şi Dealul Cioaca Înaltă (499 m) cu altitudinea cea mai mare din toată zona aflată în studiu. Cele mai coborâte altitudini se întâlnesc în lunca Cernei şi Cernişoarei (290 m în zona de confluenţă a celor două artere hidrografice).

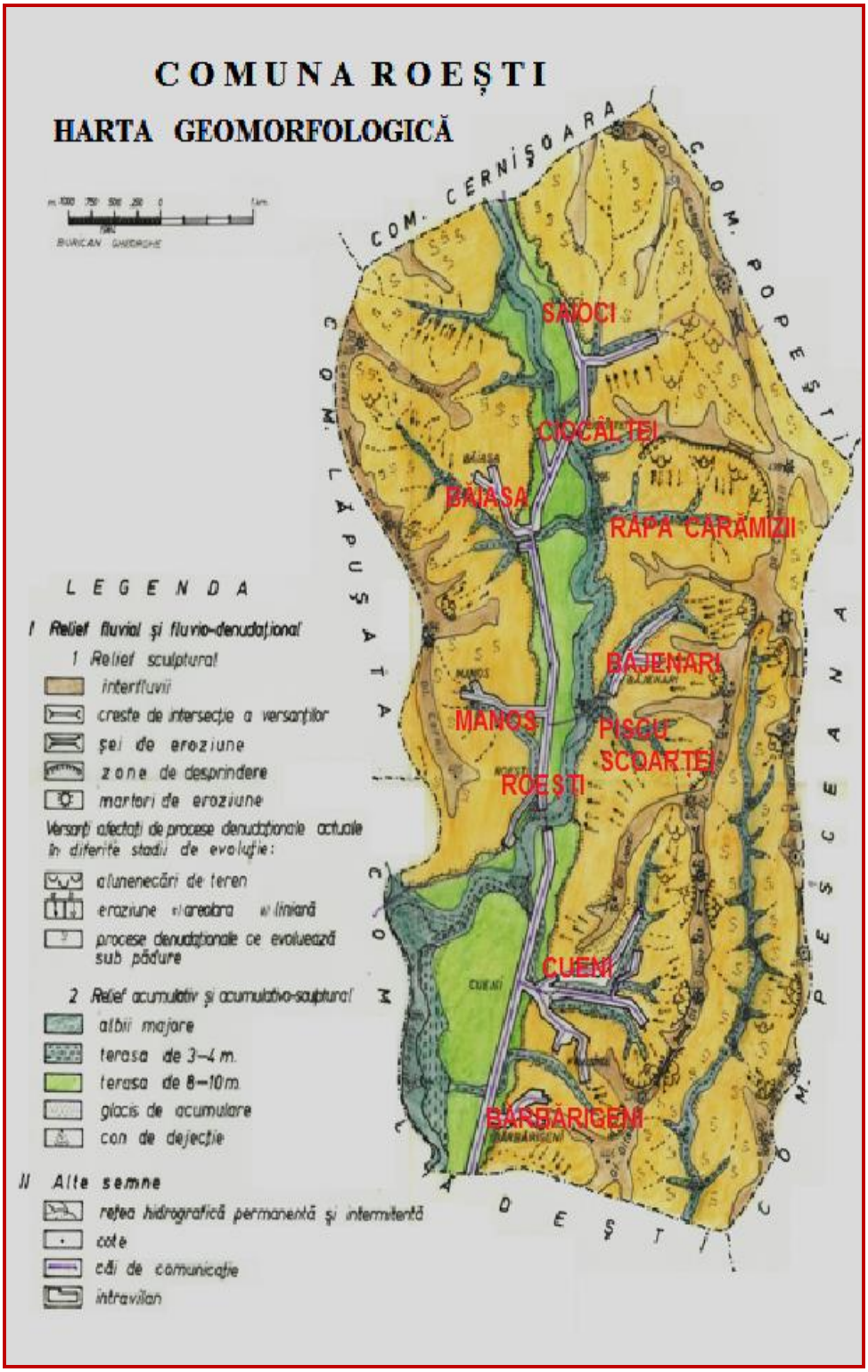

Fig. 5 Harta geomorfologică a Comunei Roești

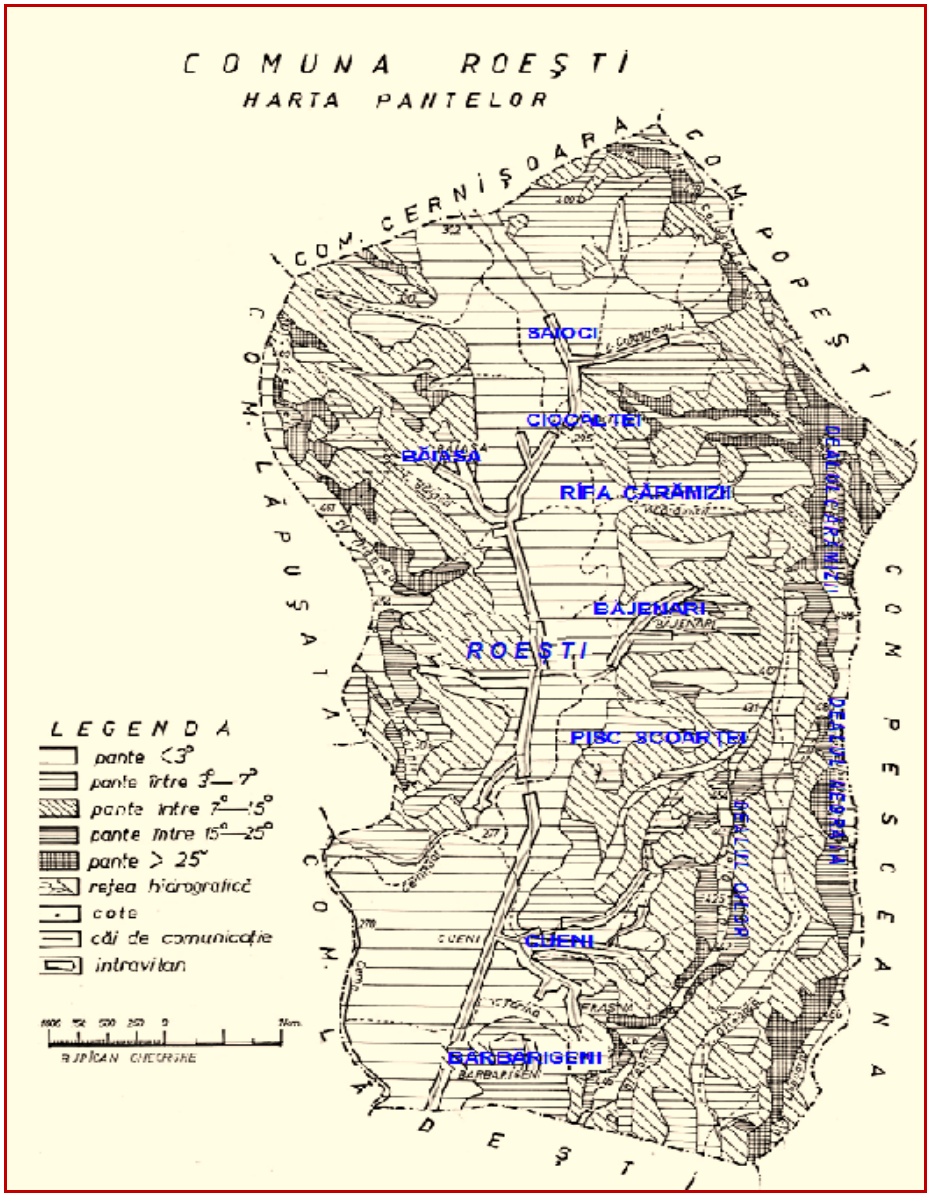

Fig. 6 Comuna Roeşti, Harta pantelor

Din analiza hărţii fragmentării reliefului realizată prin metoda cartogramelor, rezultă că cele mai mici valori (0 la 1km/km^2) se întâlnesc în partea sudică a comunei Roeşti, pe lunca Cernei şi Cernişoarei, pe interfluviile din nord-vest, nord şi estul zonei de confluenţă a Cernei cu Cernişoara şi pe unele porţiuni de versant din Dealul Mare, Dealul Cotoşmanu, Dealul Olteanca,

Dealul Oilor, în lunca Cernei şi Cernişoarei.Valori mari ale densităţii fragmentării reliefului cuprinse între 3 şi 4 km/km^2 se înregistrează pe areale mai mari în jumătatea nordică, ce corespund bazinelor de recepţie ale unor afluenţi ai Cernişoarei (Râpa Cărămizii, Ciocâltei, Olteanca, Băjenari, sau unor mici *„pieţe"* de adunare a apelor (cursul inferior al pârâului Băiasa, Cotoşmanu, valea Cărămizii).

În general, densitatea fragmentării reliefului din regiunea cercetată are valori de 1 până la 3 km/km^2, ceea ce explică într-o oarecare măsură, intensitatea mare a proceselor geomorfologice actuale (L. Badea ,1981).

Conform hărţii pantelor, executată la scara 1 : 25000, şi a observaţiilor directe din teren, am constatat că în zona aflată în studiu, există o mare varietate a înclinării formelor de relief, de la valori mai mici de 3^0, la valori de peste 45^0.

Relieful cu pante mici până la 5^0 include lunca Cernei şi Cernişorei, terasele fluviale şi unele suprafeţe sculpturale din estul şi sudul comunei Roeşti. Cele mai răspândite sunt pantele cu valori cuprinse între 6^0--15^0, întâlnite pe aproximativ 60% din su întregii regiuni cercetate, fiind caracteristice versanţilor marii majorităţi a afluenţilor Cernişoarei, precum şi bazinelor de recepţie ale organismelor torenţiale.

Suprafeţe apreciabile ocupă şi formele de relief cu pante de 16^0-20^0 sau de peste 20^0, a căror răspândire este legată de arealele cu o densitate şi o adâncime mare a fragmentării reliefului precum şi în zona de cueste a văilor Cueni, Frasina, Râpa Cărămizii, Olteanca. La contactul dintre interfluviile sculpturale şi versanţii *„Coastei de tranziţie"*, apar suprafeţe cu înclinare accentuată uneori chiar până la 90^0. Aceste suprafeţe au în general areale restrânse şi sunt reprezentate de cornişele de alunecare, aşa cum apar în zona Râpa Cărămizii, valea Olteanca, Ponoare, Măgura, Frasina, etc.

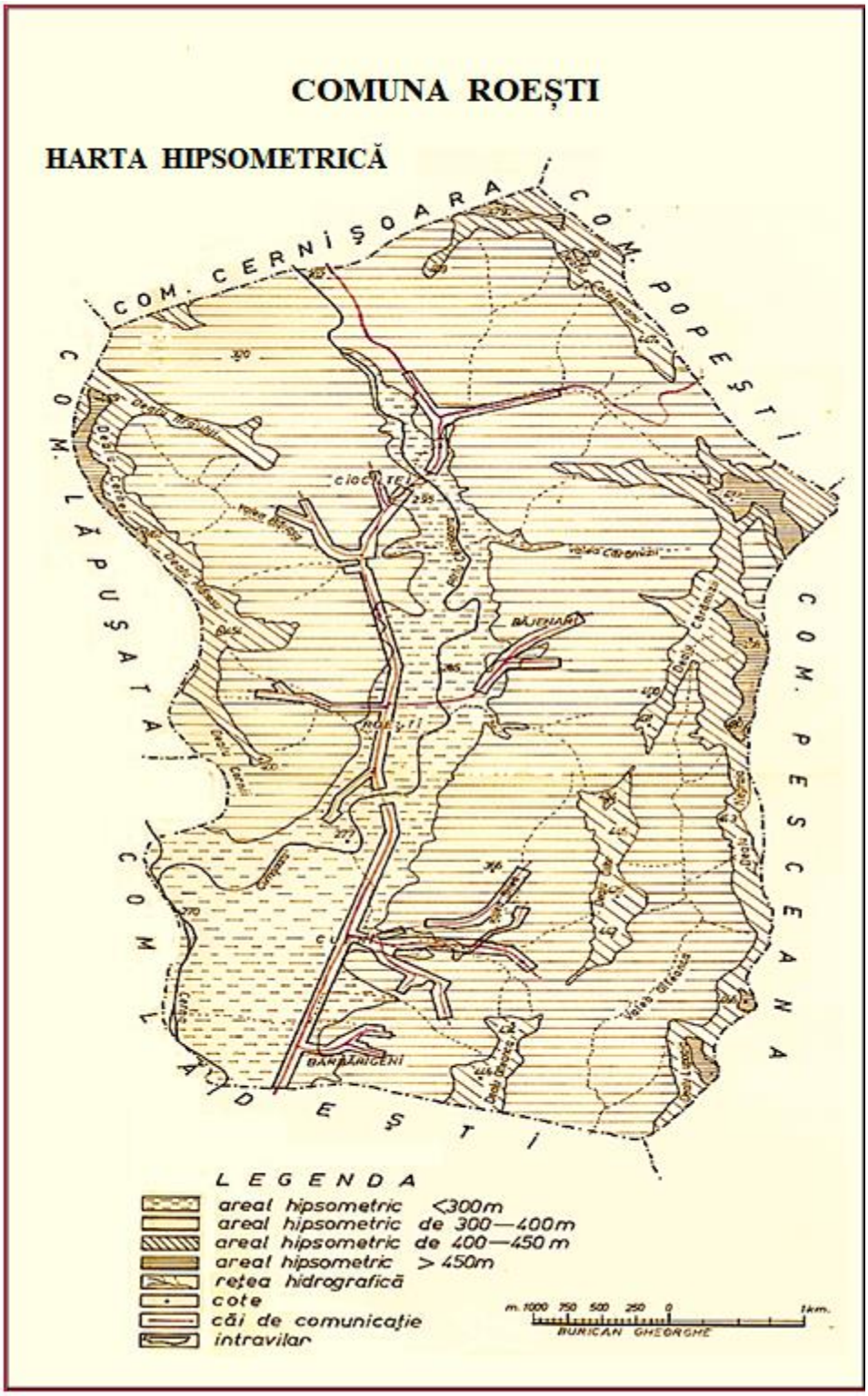

Fig. 7 Comuna Roești, Harta hipsometrică.

TIPURI GENETICE DE RELIEF

În funcţie de rolul determinant al factorilor morfogenetici-tectonici (tectonica pasivă) sau denudaţionali (externi), la crearea morfologiei de ansamblu şi de detaliu a regiunii, au putut fi evidenţiate două tipuri de relief şi anume: relief structural şi relief fluvio-denudaţional.

Aspectul de monoclin al cuverturii sedimentare în bazinul hidrografic al zonei de confluență al râului Cerna Vâlceană cu Cernişoara, este ilustrat, înainte de toate, de orientarea şi înclinarea generală pe direcţia N-S a culmilor şi văii Cernei şi Cernişoarei, de prezenţa interfluviilor sculpturale şi cuestelor.

Aceasta depinde desigur şi de natura rocilor, în general moi, argilo-nisipoase dar şi cu sectoare ce dispun de intercalaţii mai rezistente la eroziune (L. Badea, 1971, N. Aur, 1976).

INTERFLUVIILE SCULPTURALE

Prezenţa la suprafaţă sau în apropiere de suprafaţă a depozitelor de roci mai dure, a dus la crearea unor suprafeţe topografice cunoscute sub numele de interfluvii sculpturale (uneori au fost numite şi suprafeţe sculpturale).

Cele mai reprezentative interfluvii sculpturale din zona cercetată sunt întâlnite în Dealul Cotoşmanu, Dealul Cernei, Dealul Râpa Cărămizii sau în Dealul Oilor. Ele au suprafeţe netede pe mici porţiuni, mărginite de cornişe puternice şi de versanţi abrupţi, afectaţi de intense procese geomorfologice actuale (N. Aur, 1976).

Într-o privire de ansamblu, aceste interfluvii sculpturale, cu prelungirile lor spre nord, nord-est şi sud sunt impozante, greoaie, ca o şiră neîntreruptă, cu altitudini ce se menţin în jur de 450 m. După forma pe care o au, se deosebesc interfluviile largi (pe areale restrânse), culmi înguste şi creste de intersecţie a

versanţilor. Dar Cea mai mare răspândire o au interfluviile înguste. Continuitatea acestor culmi este întreruptă de mici înşeuări de eroziune şi denudaţie în sectoarele unde bazinele de recepţie a doi torenţi de pe versanţi opuşi se apropie unul de celălalt (în zona Dealului Cărămizii, Cernei, Oilor).

În partea nordică se detaşează un interfluviu ceva mai larg numit *Dealul Cotoşmanu,* cu altitudine medie de 479 m, dar care numai parţial se află pe teritoriul zonei aflate în studiu şi este bine împădurit. Spre sud acesta se continuă cu Dealul Cărămizii, cu altitudinea de 498 m, ce prezintă un abrupt puternic pe partea vestică, cu o pantă de 40—65%. Pe unele porţiuni acest deal are forma unei creste de intersecție, datorită retragerii paralele a versanţilor.

Dealul Cărămizii se ramifică în două culmi paralele, despărţite de pârâul Olteanca: la est se individualizează Culmea Negraia, ce aparţine de comuna Pesceana şi se remarcă prin spinarea uşor vălurită, cu mici platouri, ce nu depăşesc 50—70 m lăţime. În partea vestică acest deal prezintă abrupturi puternice pe distanţe ce variază între 120 şi 300 m lungime, cu adâncimi de 10—25m, cu pante cuprinse între 50—65^0.

Dealul Oilor, cu altitudinea de 454 m, este o continuare spre sud a Dealului Cărămizii, cu multe înşeuări, cu spinarea îngustă, care ajunge uneori la numai câţiva metri, cu abrupturi dezvoltate mai ales în partea vestică.

Din acest deal se desprind o serie de interfluvii derivate cu o orientare în general est-vest, dar care se află sub nivelul culmilor principale precum Dealul Luncii, Dealul Duţu, Dealul Frasina. Spre sud, Dealul Oilor se continuă cu Dealul Olteanca, care prezintă la partea înaltă numeroase porţiuni înguste, rezultate prin retragerea paralelă a versanţilor, iar pe alocuri, câteva zone mai largi, cu multe înşeuări şi abrupturi, situate mai mult pe partea vestică.

Foto: 3. Dealul Oilor---474 m, văzut din valea Cernișoarei, foto: 2009

Foto :4 Dealul Manos-454 m, partea estică, foto: 2012.

În partea de vest a comunei Roeşti se dezvoltă un interfluviu ce formează hotarul cu comunele Lăpuşata şi Lădeşti şi este reprezentat de *Dealul Mare–Cerna*, cu o suprafaţă plană, mai ales în partea nordică. Din acest deal se desprind mai multe culmi orientate vest-est, cu altitudini mai mici precum:

Dealul Cernii, care este continuarea celui precedent spre sud, se prezintă ca o culme cu abrupturi puternice şi frecvente, mai ales în partea vestică, unde vine în contact cu râul Cerna.

Pe partea estică apar câteva rupturi de profil, numite *„ râpi ”*, ce ating uneori circa 15m înălţime.

Dealul Cornii sau *„Capul Dealului ”*, încheie şirul de culmi din partea de vest a regiunii studiate şi se pierde treptat în apropiere de confluenţa pârâului Cernişoara cu râul Cerna.

În preajma celui mai înalt punct din Dealul Cioaca Înaltă (499 m, zona Cotoşmanu-Râpa Cărămizii) se întâlnesc câteva petice dintr-o suprafaţă sculpturală ce se menţine la o altitudine medie de 480 m, formând o fâşie îngustă, în cea mai mare parte împădurită.

La nord de Dealul Cioaca Înaltă (499 m) se dezvoltă o treaptă mai joasă, la circa 470 m altitudine în nord şi 450 m altitudine în sud. Racordul dintre treapta înaltă, reprezentată de Dealul Cioaca Înaltă (499 m) şi Platoul Cotoşmanu, apare bine exprimat în relief.

Spre valea Cernişoarei se poate observa o puternică ruptură (cornişă) de 10-20 m înălţime, în care stratele de roci prezintă o aplecare generală spre sud-sud-est.

La sud–est de cota maximă (Dealul Cioaca Înaltă, 499 m), în zona Dealul Cărămizii se desfăşoară o suprafaţă sculpturală mai mare, larg vălurită, la altitudinea medie de 480 m, cu multe areale împădurite. În continuare, spre sud, se găsesc câteva petice de platou sculptural, la aproximativ 450 m altitudine, în Dealul Oilor, Dealul Negraia, Dealul Olteanca.

Foto:6. Dealul Oilor, văzut din Valea Cernișoarei-Cueni, foto: 2016.

Foto: 7. Dealul Cotoșmanu, partea vestică, foto: 2016.

Aceste suprafeţe sculpturale prezintă în substrat pietrişuri şi nisipuri în care apar câteva văi estompate. Pe marginile platourilor se dezvoltă văi cu aspect torenţial (Valea Cărămizii, Valea Băjenari, Valea Silea, Valea Cueni (afluenţi pe stânga ai pârâului Cernişoara); Valea Frasina, Valea Ţarina, (afluenţi pe stânga ai râului Cerna).

Profilele naturale deschise de cornişele situate pe partea vestică a dealurilor permit cercetarea *„la zi"* a nisipurilor şi pietrişurile de *„Cândeşti"*, exploatate în diverse puncte (cariere) de locuitorii satelor învecinate (N. Aur, 1975).

VĂILE SRTUCTURALE

De la începutul schiţării lor, până în etapa actuală, văile din bazinul hidrografic al pârâului Cernişoara, au evoluat şi evoluează în continuare în detrimentul interfluviilor învecinate.

Adâncirea şi lărgirea văilor ca şi retragerea versanţilor, efectuate relativ rapid, au fost favorizate şi de alcătuirea petrografică (A. Roşu, 1980).

Valea Cernişoarei, principala arteră hidrografică a regiunii cercetate, prezintă o orientare conformă înclinării stratelor, în general, nord către sud, cu mici devieri locale.

Profilul transversal este asimetric în zona de confluenţă dintre Cerna Olteţului şi Cernişoara.

În amonte de satul Roeşti, valea este mai îngustă, prezintă numeroase rupturi de talveg, care nu depăşesc 1 m şi are o pantă de 10,5m/km, pentru ca în zona joasă de confluenţă panta să se reducă considerabil.

Văile secundare, de tip subsecvent, prezintă o orientare perpendiculară pe direcţia înclinării stratelor, sunt caracterizate printr-o pronunţată asimetrie a profilului transversal şi însoţite de versanţi-cuestă. Din categoria văilor subsecvente flancate de un

versant de cuestă fac parte valea pârului Cărămizii, valea Silea, valea Cueni, valea Ţarina, valea Băiasa, etc.

De remarcat că în afara masivelor deluroase cu platouri sculpturale (Dealul Mare-Cerna, Culmea Negraia, Dealul Oilor, Dealul Cărămizii, Dealul Cotoşmanu), cuestele nu mai au aspecte tipice, cu întreaga suită de elemente morfologice.

La contactul dintre rama înaltă din vest şi est cu zona de confluenţă joasă, se constată prezenţa unor versanţi, coaste morfologice sau abrupturi cuestiforme (I. Sârcu,1971). Energia acestor „ *coaste* ” depăşeşte 200 şi chiar 300 m, având pante cu înclinări de 15^0-20^0, iar la partea superioară, în cazul când sunt protejate de depozite grosiere compacte, formează cornişe cu înălţimi de peste 10 m.

„Coasta de tranziţie” Râpa Cărămizii-Băjenari-Cueni-Frasina-Bărbărigeni, în est şi Saioci-Băiasa-Roeşti-Capul Dealului în vest, a apărut ca urmare a puternicelor procese geomorfologice care au scos în evidenţă particularităţile structurale şi litologice ale zonei de contact dintre rama înaltă a dealurilor cu zona de confluenţă dintre Cerna Olteţului cu Cernişoara, iar originea ei este sculpturală, (A. Roşu, 1980).

RELIEFUL FLUVIO--DENUDAȚIONAL

VERSANȚII

Procesele geomorfologice care modelează versanţii din bazinul inferior al pârâului Cernişoara sunt reprezentate prin eroziune areolară (superficială) şi liniară, surpări şi alunecări de teren, acestea din urmă având rolul principal (C. Brânduş, 1981).

Larga dezvoltare a degradărilor de teren din această regiune se datoreşte atât condiţiilor naturale favorabile, cât şi utilizării neraţionale a terenurilor.

Alcătuirea petrografică dominată de faciesul argilo-marnos cu intercalaţii nisipoase, uneori chiar cu pietrşuri, ca şi

plasticitatea argilelor şi marnelor umede, constituie una din condiţiile principale ale degradărilor şi în special ale alunecărilor de teren.

Astfel, cele mai numeroase alternaţii de strate argiloase, marnoase, nisipoase se întâlnesc pe versanţii estici ai Dealului Mare-Cerna în punctele Băiasa, Manos, apoi pe versanţii vestici ai Dealurilor Oilor, în valea Olteanca, în punctele Frasina, Ponoare, Măgura.

Apariţia şi dezvoltarea degradărilor de teren sunt de asemenea strâns legate de morfologia reliefului reprezentată prin valoarea înclinării versanţilor şi lungimii acestora prin energia şi densitatea fragmentării.

În acest sens, pe suprafaţa interfluviilor colinare şi deluroase din estul zonei de confluenţă cu înclinări de 3°-5° întâlnim doar slabe spălări, iar pe versanţii de 5°-7° apar în plus ogaşări, rigolări şi chiar alunecări slabe. În zona coastelor estice ale Dealului Mare-Cerna şi vestice ale Dealului Cărămizii, Dealului Oilor, cu pante între 10°-20° şi chiar mai mari, se întâlnesc cele mai puternice şi mai complexe procese de versant. Un alt element fără de care nu pot avea loc procesele de versant îl constituie apa, provenită din precipitaţii sau din apele subterane. Astfel, stratele acvifere apar la baza depozitelor de nisipuri şi pietrişuri din preajma abruptului principal prezintă debite constante de circa 1,5ls/100 m^2 front de captare. Adâncimea complexului nisipos ce constituie acviferul freatic este de 1,70-4,30 m (I.S.P.I.F.-Vâlcea -1997).

Aceleaşi debite le au şi stratele acvifere de la baza teraselor Cernei Vâlcene şi Cernişoarei, mai ales când sunt secţionate de afluenţi, ca în cazul văii Frasina, Ţarina, Silea, Băjenari, Cărămizii, Băiasa etc.

Alături de aceste cauze, trebuie să amintim că apariţia şi dezvoltarea degradărilor de teren sunt condiţionate şi de gradul de

acoperire cu vegetaţie a terenurilor, de expoziţia versanţilor, de intensitatea îngheţului şi dezgheţului, precum şi de modul de utilizare a versanţilor de către om.

Luând în considerare tipul procesului denudaţional şi intensitatea cu care se manifestă, precum şi cunoaşterea proceselor geomorfologice actuale, au fost identificate şi cercetate mai multe categorii de versanţi (C. Brânduş, 1981).

Suprafeţe de versant afectate de procese geomorfologice actuale latente.

Aceste suprafeţe au evoluat şi evoluează şi astăzi sub pădure. Prezintă deluvii de alunecare vechi, în relativă stabilitate, cu eroziune areolară nesemnificativă, singurul proces activ fiind eroziunea liniară şi aceasta redusă, vizibilă în zona canalului de scurgere, la ploi abundente şi de lungă durată. Local, pe areale restrânse apar şi alunecări active, foarte recente, datorate unor factori antropici (taluzări la construcţia unor drumuri forestiere, suprapuse cu unele condiţii naturale (de pantă, apă freatică, natură petrografică).

Cele mai mari suprafeţe cu aceste tipuri de procese se întâlnesc pe versanţii *„Coastei de tranziţie”*, pe platourile înalte bine împădurite din Dealul Mare-Cerna şi Culmea Cotoşmanu, precum şi în arealele împădurite ale Dealului Olteanca, Oilor, Negraia etc.

Suprafeţe de versant afectate de procese geomorfologice slabe şi moderate.

În această categorie procesele dominante sunt eroziunea areolară, slabă-moderată şi eroziunea liniară, prin rigole, ogaşe şi ravene. Pe areale mai mici apar şi alunecări de teren incipiente cu deluviu subţire.

Suprafeţe cu acest tip de modelare se află situate, de regulă, la partea superioară a versanţilor ce limitează interfluviile sculpturale, din Dealul Luncii, pe flancul estic al Dealului Cornii;

în Dealul Oilor. De asemenea, apar pe frunţile teraselor superioare ale Cernei Vâlcene, în Dealul Bărbărigeni, Dealul Băiasa, precum şi în bazinul de recepţie al afluenţilor ce debuşează în pârâul Cernişoara (Ţarina, Cueni, Silea, Cărămizii, Băiasa).

Eroziunea areolară este condiţionată de o relativă uniformitate a versantului, cu pante medii cuprinse între 6° şi 15° şi de faciesul luto-nisipos. Intensităţile diferite ale procesului depind la rândul lor de variaţiile pantei, gradul de acoperire cu vegetaţie, tipul de cultură etc. Areale bine definite cu acest tip de procese întâlnim în sectorul dintre satele Băiasa, Băjenari Cueni şi Frasina, în zona vestică a Dealului Luncii sau în estul Dealului Corni. Microreliefuri de eroziune torenţială se întâlnesc pe versanţii şi suprafeţele înclinate sculptate în roci argiloase şi marnoase întâlnite către periferia zonelor Ponoare, Frasina, Piscul Scoarţei, Băjenari (spre vest).

Suprafeţe de versant afectate de procese geomorfologice intense şi foarte intense.

În această categorie de procese, principalele forme de manifestare sunt: eroziunea areolară, liniară, surpările, şi cu un procent mare, alunecările de teren.

Eroziunea areolară este intensă pe versanţi cu înclinări ce depăşesc 8^0-10^0, unde solul a fost îndepărtat parţial sau complet erodat, acolo unde nisipurile şi argilele apar la zi. Aşa este cazul în numeroase puncte de pe versanţii Dealului Oilor, Dealului Cotoşmanu, Dealului Cărămizii sau pe flancul estic al Dealului Mare-Cerna. În urma unor ploi torenţiale din iunie 1958, mai 1962, iunie 1965, mai-iunie 1971, partea superficială a solului de pe versanţii din jumătatea inferioară a Dealului Oilor, a Dealului Cărămizii, a fost spălată pe lăţimi de zeci de metri şi până la adâncimea la care s-a făcut arătura. Aceste procese sunt cunoscute sub numele de *„hardpan”* (V. Băcăuanu, 1968).

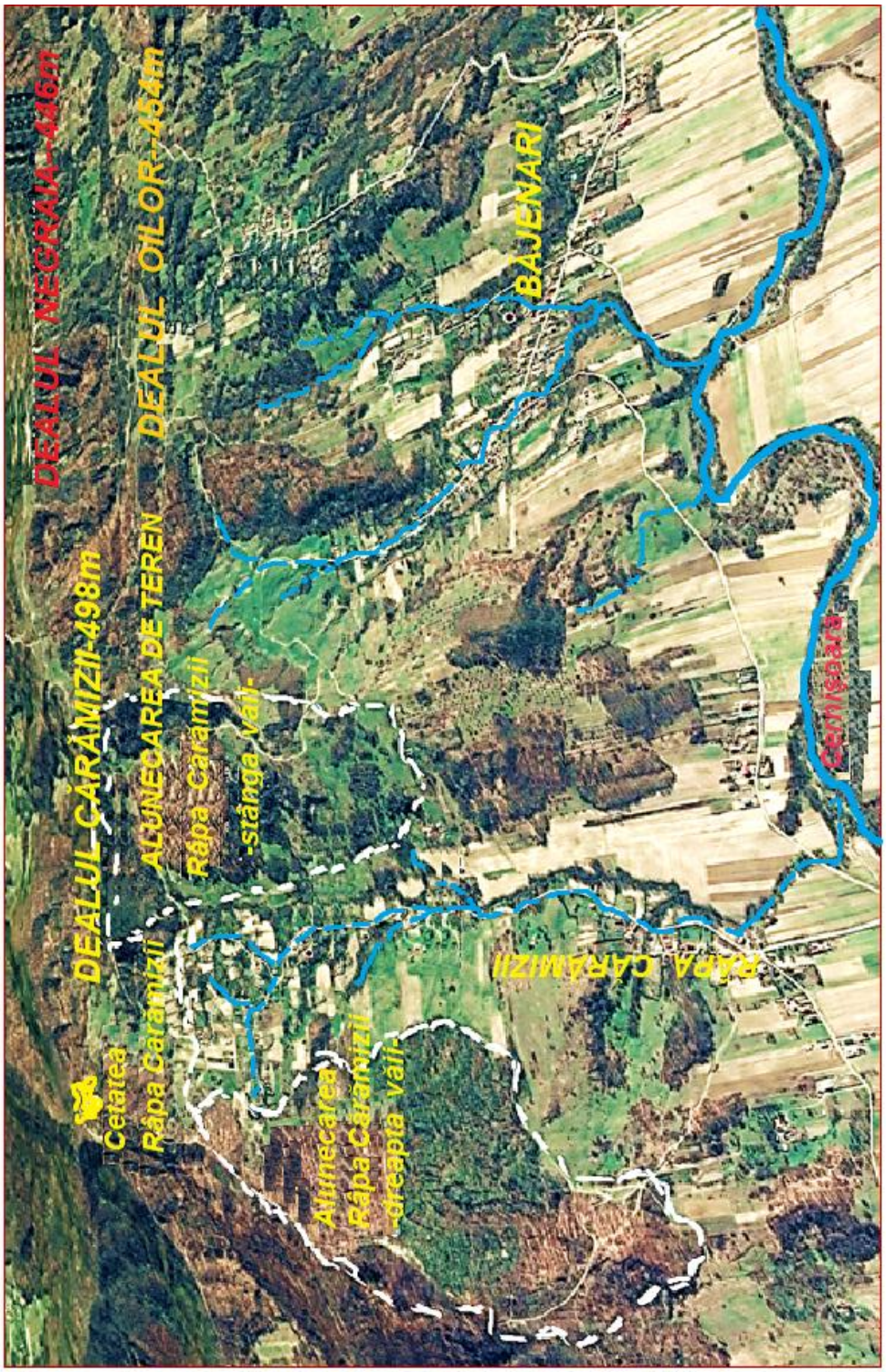

Fig. 8 Imagine din satelit a suprafețelor de teren degradate din din zona Râpa Cărămizii.

Formele mai evoluate de eroziune torenţială, dezvoltate pe versanţii văilor, sunt ravenele şi torenţii. Ele au adâncimi mai mari, prezintă *praguri de talveg, marmite,* profil longitudinal în trepte şi o puternică eroziune regresivă. Cele mai frecvente forme de acest gen în diferite stadii de evoluţie se întâlnesc în vestul Dealului Cotoşmanu, Oilor, Cărămizii, la sud de satele Băiasa, Piscul Scoarţei, la nord-vest de satul Băjenari şi Cueni.

Densitatea ogaşelor şi ravenelor este mare în partea superioară a Dealului Negraia, Oilor, Cărămizii pe Dealul Cotoşmanu, pe versantul estic al Dealului Mare-Cerna, formând areale numite „ *badlands-uri*" (V. Băcăuanu, C. Martiniuc, 1965).

Suprafeţe mari afectate de alunecări de teren din cursul inferior bazinul al pârâului Cernişoara, varietatea şi intensitatea cu care se manifestă, precum şi efectele lor negative asupra economiei zonei, ne face să le acordăm o atenţie sporită în acest studiu, al satelor de la confluența Cernișoarei cu Cerna Vâlceană.

ALUNECĂRILE DE TEREN

Deşi în literatura de specialitate există numeroase lucrări ce abordează problema alunecărilor de teren în general, studii speciale şi regionale asupra acestei zone au apărut doar după 1950 (T. Morariu, 1950, D. Paraschiv 1965, M. Ielenicz,1970 V. Tufescu, 1964 şi 1966, L. Badea, 1975).

Cauzele alunecărilor de teren din acest bazin hidrografic sunt: panta versanţilor cu valori de peste 10°; apa, fie că este din precipitaţii, fie că este subterană; natura depozitelor din substrat; expoziţia versanţilor şi nu în ultimul rând, activitatea de defrişare a pădurilor, mai ales în ultimele secole.

Pe teritoriul cercetat, adică a satelor ce alcătuiesc astăzi comuna Roești, există o mare diversitate de tipuri de alunecări.

Una şi aceeaşi alunecare poate fi încadrată în mai multe grupe sau tipuri, în funcţie de structura depozitelor pe care le

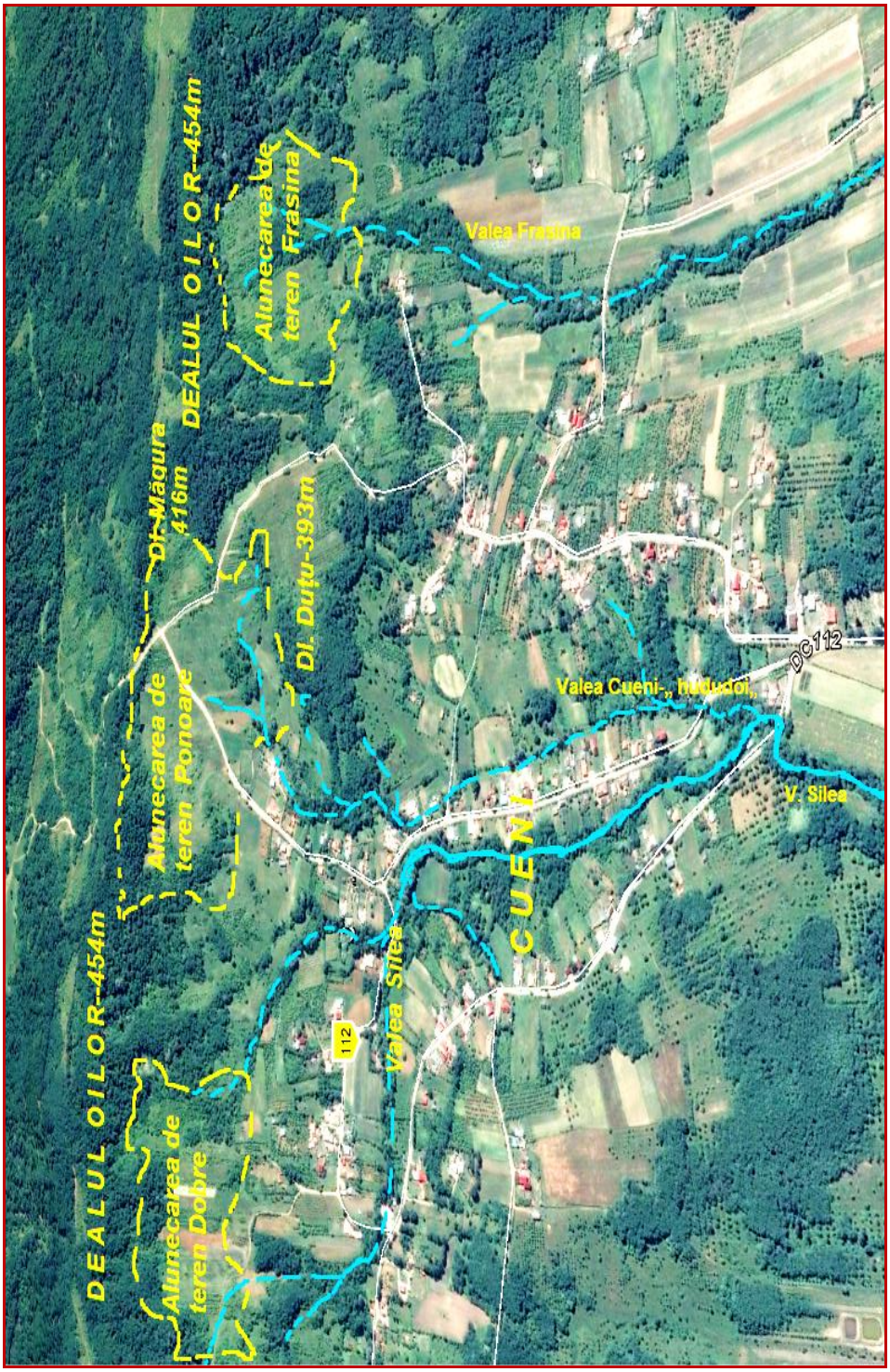

Fig.9 Imagine din satelit a alunecărilor de teren din zona Dealul Oilor (zona satului Cueni)

afectează, de caracterul mişcării, grosimea deluviului, vârsta acestora, dar cel mai concludent criteriu este forma. Din acest punct de vedere deosebim:

Alunecările monticulare, au o răspândire relativ largă, dezvoltându-se în condiţiile versanţilor care au în structură depozite cu luturi, nisipuri, prundişuri, cât şi marne sarmatice.

Deluviul de alunecare, constituit dintr-un amestec de luturi, argile, marne şi nisipuri, are o grosime de peste 5 m, prezintă o suprafaţă cu fragmentare sub formă de monticuli mai proeminenţi sau mai teşiţi, cu înălţimi de 0,5 m până la 3 m şi mici depresiuni în care apa bălteşte. Pe alocuri corpul alunecărilor este secţionat de ravene prin care se face drenarea naturală a apelor subterane. Cornişa este activă sau stabilizată în funcţie de stadiul de evoluţie. Astfel de microreliefuri deluviale cu aspect de movile, monticuli, întâlnim pe versanţii Dealului Măgura, Dealul Cărămizii, Dealul Oilor, pe versanţii văii Băiasa, Cueni, Frasina.

Alunecările de teren în trepte, se produc în condiţiile unor versanţi cu denivelări accentuate, formaţi din alternanţe de argile, nisipuri, uneori cu pietrişuri cu bogate strate acvifere subterane. De obicei, ele prezintă o cornişă liniară, de la baza căreia începe o succesiune de trepte de dimensiuni variabile.

Grosimea deluviilor depăşeşte uneori 10-12 m şi în majoritatea cazurilor *sunt stabilizate* (deci, au o vechime mare).

Acest tip de alunecări le întâlnim în zona *„Coastei de tranziţie"*, în zona Piscu Scoarţei, Băjenari, Cueni, Bărbărigeni,Manos. Sunt folosite, în general, pentru livezi sau culturi agricole şi uneori chiar pentru aşezări omeneşti cum este cazul cu satele Piscu Scoarţei, Cueni, Frasina, Bărbărigeni etc.

Alunecările sub formă de valuri, provin din alunecările în trepte, după o etapă mai îndelungată de evoluţie, dar şi în alte condiţii. Se dezvoltă pe versanţii formaţi din alternanţe de roci

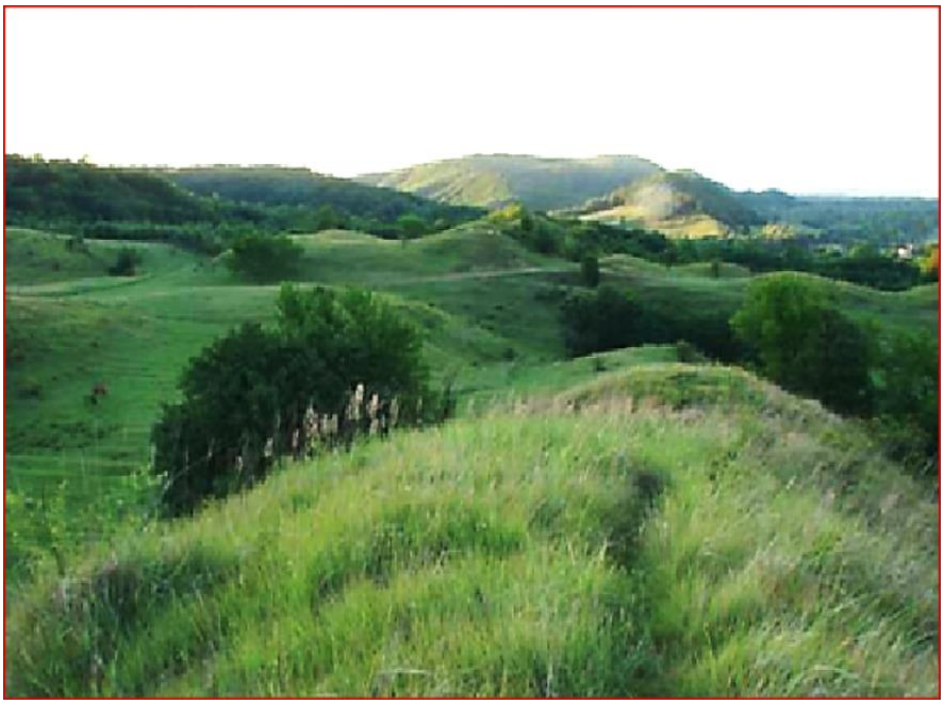

Foto: 9. Dealul Cărămizii, văzut din Valea Cernișoarei. Suprafețe de versant cu procese geomorfologice intense și foarte intense, foto: 1994.

Foto: 10 Alunecărea de teren de la „Râpa Cărămizi**i**”, foto: 1994

plastice: argile, marne, separate de orizonturi nisipoase, cu strate de prundişuri şi uneori cu strate acvifere etajate.

Valurile de alunecare sunt uneori paralele, cu o energie de relief de 2-4 m. Se întâlnesc pe versantul stâng al pârâului Băiasa, Cotoşmanu, în Dealul Căramizii, în zona satelor Băjenari, Frasina, Bărbărigeni.

Alunecările de teren mixte-complexe–se caracterizează printr-un amestec de monticuli, trepte, valuri şi se dezvoltă de obicei pe versanţi cu energie mare, cu alcătuire litologică variată– argile, marne, nisipuri, prundişuri, acoperite de o cuvertură groasă de luturi loessoide. Se întâlnesc pe flancurile unor văi secundare afluente Cernişoarei, amonte de Roeşti, sau chiar în unele porţiuni ale ramei înalte din vest, precum în Dealul Cernei, Dealul Manos, sau la izvoarele pârâului Silea (estul cătunului Mătuleşti).

Versantul alunecat este îmbrăcat la suprafaţă de un deluviu în general argilos, format prin degradarea marnelor, cuprinzând numeroase depozite de pietrişuri. Sub acest deluviu, cu o grosime medie de 2-3 m, se găseşte roca de bază formată din marne vinete în alternanţă cu luturi şi nisipuri.

La contactul dintre nisipuri şi marne, la fruntea alunecării, apar o serie de izvoare cu caracter permanent şi debite apreciabile, care curg liber pe versant, ceea ce face ca atât deluviul cât şi marnele să-şi reducă continu rezistenţa la forfecare.

Între geologia versanţilor şi alunecările de teren este o strânsă corelaţie, factorul geologic prezentând două direcţii de influenţă reprezentate prin natura petrografică a rocilor şi structura geologică.

Alunecarea de la Râpa Cărămizii

În cazul alunecării de la Râpa Cărămizii, natura petrografică a rocilor favorizează formarea alunecărilor de teren atât prin roca de bază constituită din marne vinete, luturi şi nisipuri, cât şi prin

formaţiunea acoperitoare reprezentată printr-un deluviu cu caracter argilos şi care formează masa de pământ alunecat.

Structura geologică arată că stratele de marne şi argile, având direcţia est-vest, prezintă o înclinare de circa 5° spre sud, respectiv spre interiorul versantului, astfel încât temporizează formarea alunecărilor de teren, suprafaţa de alunecare fiind obligată să rupă marnele pe grosimea stratelor unde rezistenţa la alunecare are o valoare maximă.

Rezultă că la Râpa Cărămizii, structura geologică a versantului a limitat amploarea fenomenului de alunecare,

În secţiunea geologică (I.S.P.I.F.–Vâlcea, 1983), se poate observa stratificaţia de ansamblu a terenului, cât şi tendinţa acestuia de a se reaşeza gravitaţional ca urmare a procesului de alunecare. Alunecarea de teren Râpa Cărămizii s-a format pe corpul unor alunecări preexistente, ultima având loc în 1936, dar cu efecte mult mai mici decât cea actuală. Cauza principală a acestor alunecări o reprezintă izvoarele de la baza cornişei de alunecare, izvoare ce apar la contactul dintre marnele vinete ce reprezintă patul impermeabil al apei subterane aflată în nisipurile şi pietrişurile de deasupra lor.

Alunecarea este de tip liniar, cu o lungime de circa 450 m şi o lăţime de 200--300 m, căderea reliefului fiind de circa 150 m.

Alunecarea produsă în prima decadă a lunii aprilie 1954, s-a declanşat la partea superioară a versantului, la circa 50 m de marginea abruptului principal al vechii alunecări şi a evoluat prin împingere pe o distanţă de 250 m. Această împingere a generat şi alunecarea părţii inferioare a versantului şi chiar a malului stâng al pârâului. Datorită şocului din zona centrală, alunecarea s-a evazat spre bază, pe ambele laturi. Evazarea are, pe sensul de deplasare a alunecării, 200 m lungime pe latura sudică şi circa 300 m pe latura nordică. Astfel, din punct de vedere al modului de

deplasare, alunecarea de la Râpa Cărămizii este de tip detrusiv-delapsiv indusă (I.S.P.I.F.- București, 1978).

Pe direcţia de deplasare, deluviul de alunecare a suferit o comprimare datorită rezistenţei opuse de baza versantului, precum şi de malul stâng al pârâului care a fost dislocat pe 100-125 m în zona centrală a alunecării, suprafaţa de alunecare trecând pe sub albia pârâului.

Datorită comprimării, partea superioară a alunecării este foarte fracturată şi mai ridicată decât relieful relativ stabil de pe margini, în timp ce în partea inferioară se pot observa ruperi pe cele două laturi şi de-a lungul bazei, situată în apropierea unei zone locuite.

În partea superioară a alunecării, deplasarea deluviului de alunecare a avut loc pe circa 26-30 m lungime, fapt pus în evidenţă de un drum situat la mijlocul alunecării, drum care a fost rupt şi coborât în avale.

Deplasarea părţii inferioare a versantului este foarte mică, sub 5 m în partea din aval a bazei alunecării.

Stratele de marne înclinând spre interiorul versantului, fac ca suprafaţa de alunecare să taie stratele pe grosimea lor, limitând astfel adâncimea suprafeţei de alunecare. Din acest punct de vedere alunecarea este de tip insecvent generând astfel efecte mai mici decât alte tipuri de alunecări (I.S.P.I.F.-Vâlcea, 1983).

Din punct de vedere al puterii de distrugere, funcţie de adâncimea la care se formează suprafaţa de alunecare, alunecarea Ponoare este o alunecare de adâncime, suprafaţa de alunecare fiind mai mare de 5 m în malul stâng al pârâului și se apreciază că adâncimea suprafeţei de alunecare este de circa 10 m.

Reexaminarea alunecării, după 1976 şi în baza observaţiilor făcute în teren, inclusiv în zona albiei pârâului Râpa Cărămizii, s-a constatat că procesul de alunecare tinde spre o stabilizare relativă, limitele alunecării fiind aproape aceleaşi ca cele

conturate în luna aprilie 1956. Baza alunecării este în general stabilă, nepericuloasă, avansarea ei peste terenul stabil, gen brazdă întoarsă, fiind mică.

În luna martie 1984, s-a constatat o nouă alunecare de teren, limitrofă alunecării produse în 1956, în jumătatea inferioară a laturii vestice, spre Dealului Oilor. Alunecarea este de tip detrusiv-delapsiv, dar fără caracter indus. Afectează până în prezent numai pătura deluvială lipsită de stratificaţie, fiind astfel de tip asecvent şi de mică adâncime.

În vara anului 2015, au căzut mari cantități de precipitații, circa 100—120 l / m^2 , într-un timp foarte scurt, care au reactivat o mare parte a alunecărilor de teren de pe teritoriul comunei Roești, debitul mare al pâraielor au distrus multe podețe și alte amenajări hidrografice.

Pagube înregistrate. Alunecările de teren declanşate în 1964, au afectat direct o suprafaţă de peste 20 ha, din care o mică parte intravilan, terenuri aparţinând C.A.P. Roești, situate la baza alunecării. A mai fost și o suprafaţă cu terenuri agricole ocupate cu păşuni şi fâneţe, în cea mai mare parte fiind slab productive.

Alunecarea de la Cotoşmanu

Alunecările din zona Cotoşmanu–versantul vestic, sunt alunecări active complexe. Au luat naştere pe seama depozitelor sarmaţiene şi cuaternare, cu un deluviu argilo-marnos, gros de 3 până la 5m, amestecat cu solul actual. Aceste alunecări afectează și drumul judeţean Râmnicu Vâlcea–Craiova pe o lungime de peste 650 m.

Deoarece nu s-au amenajat de la început puţuri de captare, zidul de rambleu şi rigolele betonate au cedat, şoseaua fiind parţial distrusă pe câteva sute de metri, necesitându-se lucrări ample pentru refacerea drumului, în mai multe etape.

Aceste alunecări sunt influenţate şi de valea pârâului Cotoşmanu, ce îşi are obârşia în zona pe unde trece drumul

judeţean, iar bazinul de recepţie al acestui pârâu este afectat de alunecări de teren sub diferite forme.

Bazinul de recepţie al torentului Valea Cotoşmanu, situat pe versantul vestic al dealului cu acelaşi nume, este afectat de alunecări de teren complexe.

Râpa de desprindere porneşte din apropierea cotei de 434 m şi se prelungeşte pe un interfluviu secundar cu direcţie est către vest pe o porţiune de aproximativ 300 m, înălţimea medie a abruptului fiind de circa 16—24 m.

Deluviul de alunecare are grosimi în jur de 4—6 m, uneori mai mult şi cuprinde o suprafaţă foarte mare. Zona a fost împădurită cu salcâmi, însă datorită ploilor abundente din 1970, deluviul a reactivat pe areale foarte mari.

În apropierea acestei suprafeţe de alunecare au fost dezafectate câteva terenuri ce au avut de suferit de pe urma acestor procese geomorfologice actuale de versant.

Alunecarea de la Ponoare(Cueni)

Suprafaţa afectată de alunecare este situată în raza satului Cueni, delimitată la nord de valea Silea; la sud Dealul Măgura; la est de Dealul Oilor; la vest de terenurile proprietate privată şi de valea Cueni.

Morfometric, altitudinile cresc de la 286-295 m în zona albiei pârâului Cueni, până la 425-445 m în Dealul Oilor.

Versantul, cu o lungime de circa 400 m, prezintă o energie de relief ridicată, panta medie fiind de 23%.

Alunecarea de teren de la Ponoare produsă în 1936 (după relatărilr bătrânilor din sat), s-a format pe corpul unei vechi alunecări, care a plecat din marginea platoului sculptural, Dealul Oilor, lăsând la fruntea alunecării o râpă cu o lungime de peste 300 m şi o adâncime de circa 35 m (I.S.P.I.F. Vâlcea, 1983).

Foto:11 Alunecări de teren în bazinul superior al pârâului Cueni (zona Ponoare), foto. 2016.

Foto: 12 . Alunecări de teren la baza Dealului Măgura, foto: 2010

Aflorimentele geologice de pe versant care pot fi examinate sunt cele din partea superioară a râpei menţionate, care se prezintă ca un perete aproape vertical, jumătatea inferioară fiind acoperită de un deluviu format predominant din fragmente de roci desprinse de-a lungul timpului.

Secţiunea geologică la fruntea alunecării vechi începe la bază cu o serie de marne vinete peste care se aşează un strat gros de pietrişuri şi nisipuri, între 2 şi 4 m. Peste pietrişuri se dispune un strat de nisipuri foarte fine, în grosime de circa 1 m, cuprinzând şi intercalaţii subţiri de marne compacte, care au de obicei o culoare vânătă.

Pietrişurile şi nisipurile menţionate constituie roca de bază de vârstă sarmaţiană, peste care se aşterne formaţiunea acoperitoare cuaternară, compusă dintr-un eluviu argilos, alcătuind un platou relativ îngust, de circa 3-40 , uneori acesta se reduce, la câţiva metri, periclitând drumul de creastă al Dealului Oilor (astăzi fiind chiar impracticabil, datorită îngustării crestei de intersecție dar și a vegetației spontane a ultimilor 30 de ani).

Versantul alunecat, prezintă la suprafaţă de un deluviu în general argilos, format prin degradarea marnelor, cuprinzând numeroase depozite de pietrişurişi nisipuri fine. Sub acest deluviu, cu o grosime medie de 2-3 m, se găseşte roca de bază formată din marne vinete în alternanţă cu luturi şi nisipuri.

La contactul dintre marne, nisipuri şi marne, la fruntea alunecării, apar o serie de izvoare cu caracter permanent şi debite în general mici, dar permanent, care curg liber pe versant, ceea ce face ca atât deluviul cât şi marnele să-şi reducă continuu rezistenţa la forfecare.

Între alunecările de teren şi geologia versanţilor este o strânsă corelaţie, factorul geologic prezentând două direcţii de influenţă reprezentate prin natura petrografică a rocilor şi structura geologică.

Foto: 13 Alunecări de teren active, în zona Dealului Oilor, 445 m Zona satului Frasina , foto: 2006

Foto: 14. Alunecări de teren active în trepte, Dealul Oilor 454 m, versantul vestic, Zona Ponoare, foto: 2006.

În cazul alunecării de la Ponoare, natura petrografică a rocilor favorizează formarea alunecărilor de teren atât prin roca de bază constituită din marne vinete, luturi şi nisipuri, cât şi prin formaţiunea acoperitoare reprezentată printr-un deluviu cu caracter argilos şi care formează masa de pământ alunecat.

Structura geologică arată că stratele de marne şi argile, având direcţia est-vest, prezintă o înclinare de circa 5° spre sud, respectiv spre interiorul versantului, astfel încât temporizează formarea alunecărilor de teren, suprafaţa de alunecare fiind obligată să rupă marnele pe grosimea stratelor unde rezistenţa la alunecare are o valoare maximă. Rezultă că la Ponoare, structura geologică a versantului a limitat amploarea fenomenului de alunecare, din punct de vedere al adâncimii suprafeţei de alunecare. (I.S.P.I.F. Vâlcea, 1983). Cauza principală a acestor alunecări o reprezintă izvoarele de la baza cornişei de alunecare, izvoare ce apar la contactul dintre marnele vinete ce reprezintă patul impermeabil al apei subterane aflată în nisipurile şi pietrişurile de deasupra lor.

Alunecarea produsă în prima decadă a lunii aprilie 1936, s-a declanşat la partea superioară a versantului, la circa 50 m de marginea abruptului principal al vechii alunecări şi a evoluat prin împingere pe o distanţă de 250 m.

Această împingere a generat şi alunecarea părţii inferioare a versantului şi chiar a malului stâng al pârâului Cueni. Pe direcţia de deplasare, deluviul de alunecare a suferit o comprimare datorită rezistenţei opuse de baza versantului, precum şi de malul stâng al pârâului Cueni care a fost dislocat pe 100-125 m în zona centrală a alunecării, suprafaţa de alunecare trecând pe sub albia pârâului. Datorită comprimării, partea superioară a alunecării este foarte fracturată şi mai ridicată decât relieful relativ stabil de pe margini, în timp ce în partea inferioară se pot observa ruperi pe cele două laturi şi de-a lungul bazei, situată în apropierea unei

zone locuite. În partea superioară a alunecării, deplasarea deluviului de alunecare a avut loc pe circa 26-30 m lungime, fapt pus în evidenţă de un drum situat la mijlocul alunecării, drum care a fost rupt şi coborât în avale (acest drum a fost permanent refăcut, ultima dată fiind în perioada 2010, când a fost asfaltat și modernizat cu rigole până sub versantul Dealului Oilor).

În luna mai 1981, s-a constatat o nouă alunecare de teren, limitrofă alunecării produse, în jumătatea inferioară a laturii vestice, spre zona Duţu.

Alunecarea este de tip detrusiv-delapsiv, dar fără caracter indus. Afectează până în prezent pătura deluvială lipsită de stratificaţie, fiind astfel de tip asecvent şi de mică adâncime. (I.S.P.I.F. Vâlcea, 1983).

Alunecările de teren din zona Frasina

Bazinul de recepţie al pârâului Frasina este afectat aproape în întregime de alunecări mai vechi, reactivate recent pe areale mai mici sau mai mari, în special pe versanul stâng, cu expunere nordică. Deluviul de alunecare se prezintă sub formă de brazde şi lentile.

Aceasta decurge din faptul că cornişa este astăzi fixată prin plantaţii de salcâm, iar alunecările recente apar în sectorul mijlociu al bazinului de recepţie.

Versantul din dreapta văii pârâului Frasina, cu expunere sudică, este mai puţin afectat de alunecări, în general deluviul de alunecare fiind stabil.

În bazinul pârâului Frasina se constată foarte bine influenţa expoziţiei diferite a versanţilor, deoarece în aceleaşi condiţii de litologie, apă subterană, pantă, pe versantul stâng al văii, cu expunere nordică, vechiul deluviu de alunecare a fost reactivat pe suprafeţe mult mai mari. (I.S.P.I.F. Vâlcea, 1983).

Măsuri de prevenire şi oprire a evoluţiei alunecărilor

Pentru eliminarea efectelor negative determinate de factorii naturali şi social-economici, manifestate în special prin reactivarea şi dezvoltarea cu o amploare deosebită a alunecărilor de teren şi eroziune în adâncime cu înregistrarea unor pagube importante, este necesar să se intervină cu lucrări de amenajare a terenurilor alunecate în 1954, 1976, 1981, inclusiv a suprafeţelor de influenţă a acestora. Pentru prevenirea şi oprirea evoluţiei alunecărilor s-au propus următoarele genuri de lucrări:

Lucrări de intercepţie, colectare şi evacuare a apelor provenite din zona platoului înalt.

Dintre soluţiile acceptate, cele cu rezultate viabile ar putea fi: interceptarea şi dirijarea scurgerilor de suprafaţă afluente din zona de platou, în afara alunecării; intercepţia, colectarea şi evacuarea apelor provenite din fronturile freatice care alimentează alunecarea din zona platoului înalt ce ar realiza captarea izvoarelor care apar aproape ca un brâu continuu pe râpa principală de desprindere.

Lucrări de interceptare, colectare şi evacuare a apelor din cuprinsul suprafeţelor alunecate. În acest sens, se prevede un complex de lucrări care să asigure evacuarea rapidă a apelor în exces provenite din precipitaţii căzute direct pe arealele alunecate.

Amenajări de ravene şi torenţi, care să constituie colectoarele principale a apelor subterane şi de suprafaţă care alimentează suprafaţa alunecărilor.

Lucrări de consolidare biologice. S-au prevăzut plantaţii silvice de protecţie prin culturi de salcâm pe zonele cu deplasare în bloc, pe terenuri moderat până la puternic frământate precum şi pe suprafeţele de desprindere a alunecărilor, dezvoltate preponderent pe roci moi; culturi de sălcioară în zone cu exces de umiditate; culturi de cătină albă, pe suprafeţele de desprindere

Foto. 15 Proces de stopare a alunecărilor de teren prin împădurire naturală, zona Frasina, foto. 2016

Foto: 16 Proces de stopare a alunecărilor de teren prin împădurire naturală, zona Saioci, foto. 2009

dezvoltate în substrat predominat argilo-marnos. Pe cornişe se vor planta salcâm şi cătină albă, pe ravene se va planta cătina albă (pe taluze), iar pe fundul taluzelor anin negru şi salcie.

Pentru suprafeţe cu alunecări de teren întinse sunt indicate înierbările, realizate prin însămânţări (cu genul-specii de Cynosurus cristatus, Bromus inermis, Dactilis glomerata, Onobrychis vicifolia şi Medicago falcata) şi fertilizări cu azot, fosfor, potasiu. (I.S.P.I.F. Vâlcea, 1983).

RELIEFUL ACUMULATIVO-SCULPTURAL

Diversitatea tipurilor şi formelor de relief din zona cercetată sunt rezultatul acţiunii de eroziune şi acumulare a reţelei hidrografice, respectiv a văii Cernei Olteţului şi a Cernişoarei, precum şi a afluenţilor din amonte.

Albia minoră Cernişoarei.

Se conturează chiar de la obârşia văii. Cursul râului este uşor meandrat străbătând o zonă puternic împădurită. De la izvoare şi până la Roeşti, (pe circa 25 km), valea este mai îngustă şi adâncă, prezentând o pantă de 11 m/km, iar de la Ciocâltei până la vărsare în Cerna Vâlceană prezintă o pantă de 6 m/km.

De la Roeşti până la vărsare, pârâul Cernişoara străbate o zonă joasă dintre interfluviul estic, reprezentat de Dealul Oilor și Dealul Luncii şi interfluviul vestic, reprezentat de Dealul Cernii, respectiv Dealul Cornii. În acest sector Cernișoara prezintă numeroase meandre, albia minoră este destul de adâncită, ajungând până la 2-4 m, în zona de debuşare în râul Cerna (această situaţie împiedică uneori revărsările).

În albia minoră a pârâului Cernişoara s-a dezvoltat pe nisipurile, marnele şi argilele bazale, nivelul suport al apelor subterane de la baza luncii, vizibil când râul are o scurgere scăzută (N. Aur, 1975).

Foto:17. Albia majoră (lunca) a Cernișoarei în satul Cueni, văzută de lângă podul Cenișoarei, foto: 2011.

Foto: 18 Albia minoră a Cernișoarei, în zona Roești, foto: 2010

În lungul malurilor albiei minore a pârâului Cernişoara, se produc intense procese de surpări. Ele sunt condiţionate de existenţa unor strate acvifere bogate (ce îşi au originea în zona înaltă din vest şi est), şi datorită alunecărilor de teren ce împing deluviul de alunecare spre albia pârâului Cernişoara, din zona Ciocâltei până la podul Cernişoarei, ce desparte satele Cueni de Roeşti. În urma acestor surpări ale malurilor, iau naştere mici trepte de albie minoră, cu altitudine de 1-2 m.

În sectorul dintre podul Cernişoarei-Cueni, până la vărsare în Cerna Olteţului, albia minoră apare cu meandre adâncite şi cu maluri abrupte, cu puternice fenomene de surpări sufozionale condiţionate de prezenţa apelor subterane de la baza aluviunilor luncii care ies sub formă de izvoare, subminând baza malurilor. Panta albiei minore este în jur de 2,6 m la 1 km (2,6%), cu trepte în albie şi cu marmite săpate în nispurile, argilele şi marnele cuaternare.

Schimbarea poziţiei spre unul din versanţi este determinată în special de numărul afluenţilor și de cantitatea de aluviuni aduse de aceştia, care împing albia spre malul opus, fenomen ce se poate observa în punctele Ciocâltei, Roeşti, Podul Cernişoarei-Cueni, Capul Dealului.

Râul Cerna Olteţului, numit și Cerna Vâlceană, drenează o mică zonă de la vestul regiunii aflate studiu, are o albie minoră cu meandre simple şi nu ocupă totdeauna o poziţie centrală. Lăţimea albiei minore variază între 20 şi 35 m, aspectul este foarte schimbător, modificări importante producându-se în timpul fiecărei viituri.

Grosimea patului de aluviuni ce stă la baza talvegului este destul de mare şi în general uniformă, în textura lor predomină nisipurile și pietrişurile. Aceasta se datorează faptului că Cerna transportă mari cantităţi de pietrişuri şi bolovănişuri, din zona montană a Munţilor Căpăţânii.

Foto: 19 Albia minoră a Cernei Vâlcene, foto: 2010.

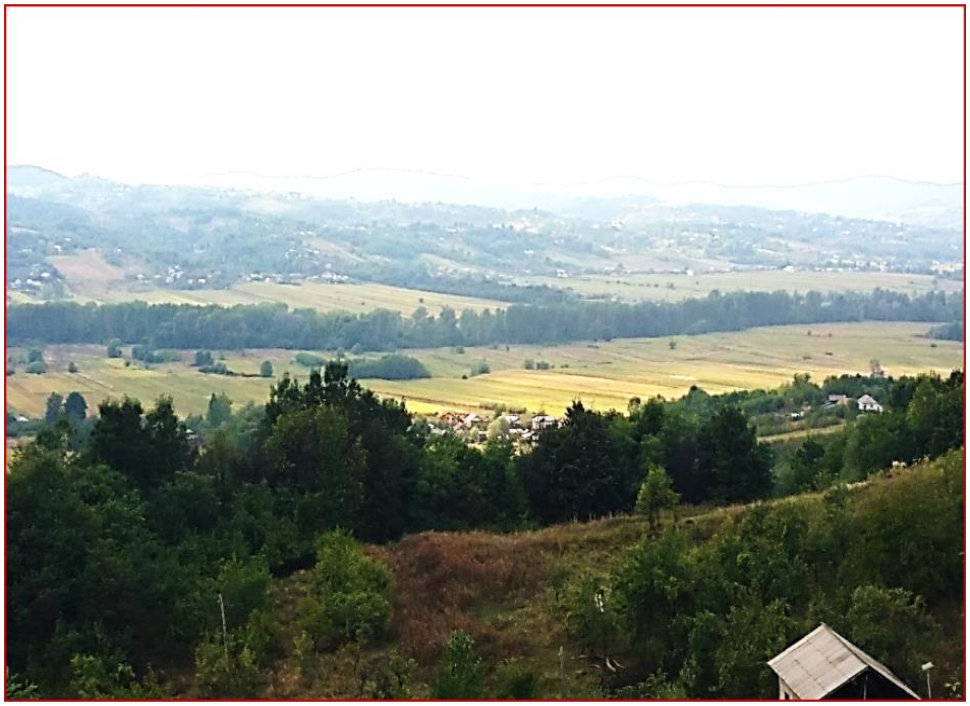

Foto:20. Albia majoră (lunca) a Cernișoarei în satul Cueni, văzută din Dealul Măgura-445 m, foto: 2016

La afluenţii secundari, albiile minore reproduc, la scară mică, unele dintre caracteristicile pârâului Cernişoara.

Astfel, pâraiele Silea, Cueni, Râpa Cărămizii, Manos, Frasina, Ţarina, au albia minoră destul de adâncită în nisipurile şi argilele cuaternare, prezentând numeroase meandre.

Pe traseul lor, s-au produs numeroase modificări, datorate, în special, viiturilor din unii ani cu precipitaţii bogate dar și intervențiilor antropice ale locuitorilor din satele adiacente, spre a-și proteja terenurile din apropiere sau chiar a locuințelor.

Albia majoră (lunca)

În cursul său superior, acolo unde străbate unitatea înaltă a Dealului Mare-Cerna în vest, a Culmii Cotoşmanu, a Dealului Cărămizii (Oilor) şi Dealului Luncii în est, albia majoră a Cernişoarei este în general redusă la câteva suprafeţe, situate mai mult pe partea dreaptă a albiei minore.

Între Ciocâltei și podul Cernișoarei ce separă satele Roești de Cueni, albia majoră sau lunca apare pe suprafețe relatv mici de o parte și de alta a văii, de circa 3--5 m altitudine relativă, în general neinundabile, folosite ca terenuri agricole de locuitorii satelor din zonă.

Între podul Cernișoarei şi zona de debuşare în râul Cerna, aceste suprafeţe sunt destul de mari, mai ales pe partea stângă, unde lunca se dezvoltă pe circa 1 km lăţime, acolo se observă și *vechiul loc de vărsare* a Cernişoarei în Cerna Vâlceană.

Altitudinile absolute ale albiei majore (luncii), descresc continuu, de la 298 m la nord de satul Ciocâltei, până la 270 m la zona de debuşare în râul Cerna, înregistrându-se o diferenţă de nivel de 28 m, pe o distanţă de circa 7 km. Altitudinea relativă a este de 3-5 m în zona Roeşti şi de 2-3 m în zona joasă din lunca Cernişoarei. În aval de Ciocâltei, suprafeţele inundabile au porţiuni relativ reduse. Trebuie reţinut însă faptul că acestea se datorează mai ales scurgerilor de pe versanţi decât pârâului

Cernişoara. Ca urmare a poziţiei geografice a acestui sector de vale situat la contactul dintre cele două zone interfluviale, din est şi din vest, aluvionarea şi chiar coluvionarea luncii au fost foarte active, reuşind să-l scoată aproape în întregime din domeniul inundaţiilor şi să-l transforme într-o terasă de luncă cu scopuri agricole, cu altitudini relative de 6-10 m.

Aluviunile au o constituţie predominant nisipoasă, cu intercalaţii argiloase şi lentile de prundişuri. Din unele puncte ale luncii sau chiar din malurile albiei minore, nisipurile se exploatează pentru nevoile gospodăreşti (de exemplu la Ciocâltei, Roeşti, Cueni, Podul Cernei, etc)

De asemenea, în lungul malurilor se pot vedea din loc în loc, 1-2 benzi, de culoare cafenie-roşcată, reprezentând soluri îngropate, mărturie a unor perioade în care aluvionarea a fost mai redusă, iar solificarea mai activă (A.Roşu, 1962; L. Badea, 1969; N. Aur, 1973).

Adâncimea actuală a Cernișoarei este relativ recentă şi ea s-a produs datorită faptului că prin înălţarea luncii, revărsările au devenit tot mai rare, iar întregul debit a fost obligat să se scurgă numai prin albia minoră.

Localnicii mai vârstnici îşi amintesc că înainte de primul război mondial şi chiar înainte de 1890, albia Cernişoarei era mai puţin adâncă (cu 1--2 m) şi că în unele puncte au funcţionat chiar mori de apă. Lunca veche a Cernişoarei, pare ca o zonă acumulativă aluvio-coluvială fără însă a avea albie cu scurgere, astăzi fiind mai puţin vizibilă, deoarece s-au făcut numeroase îmbunătăţiri funciare, în perioada 1960--1980. În partea din amonte această luncă este svântată, neinundabilă şi cultivată în întregime.

În partea din aval, unde confluează cu Cerna, *lunca Cernişoarei vechi* este mai umedă şi uneori, la topirea zăpezilor sau în perioadele cu ploi torenţiale se acoperă parțial cu ape.

Albia majoră a Cernei Vâlcene (lunca Cernei). Este vizibilă la intrarea în regiunea cercetată, imediat în aval de confluenţa cu Cernişoara (la sud de Podul Cernei).

Este o luncă joasă, în general neinundabilă (inundabilă doar la viituri). În cadrul luncii se individualizează o treaptă inferioară de 3—4 m, ce se dezvoltă pe o lăţime de 300—500 m, pe ambele părţi ale râului. Faptul că Cerna a avut un alt curs (pe lângă actuala treaptă de 4--6 m, deci pe stânga *(malul Șerana)* este demonstrată de constituţia solului aluvionar, dar şi de relatările bătrânilor din satele apropiate, care spun că pe la anul 1850, Cerna avea cursul pe actuala treaptă de terasă de 4—6 m.

Lunca pârâului Silea afluent pe stânga al Cernişoarei, în dreptul localităţii Cueni, se dezvoltă larg la intrarea în zona de vărsare în Cernişoara, cu lăţimi, ce oscilează între 100 până la 200 m. Este o luncă ce apare sub forma unei terase de luncă de 2-3 m, unde s-au amplasat numeroase case ale locuitorilor din satul Cueni, mai ales pe partea stângă a pârâului.

Sistemul de îmbucare a luncilor sub formă de trepte înalte şi joase, este o consecinţă a acumulărilor de contact dintre zona înaltă din est şi vest, cu zona zona joasă a Cernişoarei şi Cernei. Acest fapt este confirmat de terasele de luncă a Cernişoarei şi Cernei Vâlcene.

TERASELE

Cunoaşterea şi evoluţia regiunii de confluenţă a Cernei Vâlcene cu Cernişoara este strâns legată de studiul detailat al teraselor, necesar atât pentru lămurirea problemelor de evoluţie a reliefului cât şi pentru cele practice (alimentarea cu apă, construcţii edilitare, căi de comunicaţie, agricultură, etc).

Cercetări şi aprecieri asupra teraselor Cernei Vâlcene şi Cernişoarei au fost efectuate de numeroşi geografi şi geologi.

Dintre aceştia amintim pe Gr. Cobălcescu (1896), I. Atanasiu (1940), N. Macarovici (1950), etc. precum şi lucrările mai recente, realizate de L.Badea, 1967, N.Aur,1975.

Cercetările şi observaţiile directe făcute de noi în teren, au dus la concluzia că în lungul Cernişoarei, începând de la Ciocâltei şi până la varsarea în râul Cerna, terasele de luncă şi de versant sunt prezente pe ambele maluri ale pârâului şi păstrează un paralelism evident cu albia râului. Aluviul acestor terase, în special prundişurile şi nisipurile, este deschis în numeroase puncte situate în largul cornişelor. Pentru râul Cerna, terasele sunt prezente pe ambele maluri, cu specificaţia că acestea sunt de dimensiuni mai mari şi mai înalte.

Analizându-se caracteristicile genetico--evolutive, structurale şi cronologice ale depozitelor fluviatile din acest sector de vale se constată existenţa unui număr de trei terase, dintre care două de luncă şi una de versant, pe cursul Cernişoarei şi Cernei.

Terasele de luncă:

În cadrul luncii Cernişoarei, pe o distanţă de aproximativ 8 km (între Ciocâltei şi gura de vărsare) se observă existenţa a două trepte morfologice (terase de luncă), cu altitudini relative de 3-4 m şi 6--10 m .

Terase de luncă de 3-4 m altitudine relativă, se dezvoltă începând din nordul satului Ciocâltei până în zona de confluenţă cu pârâul Silea. Se prezintă sub forma unor fragmente înguste (50-200 m lăţime), situate în general pe partea dreaptă, alcătuite în principal din nisipuri şi prundişuri acoperite cu depozite mâloase şi nisipuri fine. Aceste teritorii sunt uneori, parțial inundabile și au o umiditate pronunţată şi în majoritatea cazurilor sunt ocupate cu o vegetaţie formată din arini, plopi, sălcii, răchitişuri sau asociaţii higrofile (C. Burduja, 1963).

Din punct de vedere geomorfologic această treaptă poate fi considerată ca o terasă în formare.

Terasa de luncă de 6--10 m altitudine relativă, este partea cea mai importantă a luncii Cernişoarei, inundabilă numai la viituri excepţionale. Se prezintă sub forma unei trepte largi de o parte şi de alta a Cernişoarei, începând din zona satului Ciocâltei. Aici, terasa de luncă dezvoltată mai mult pe partea dreaptă are o lăţime de la 100 m până la 600 m, pe care se află o parte din vatra satului.

La sud de Ciocâltei, terasa de luncă de 6—10 m altitudine relativă prezintă suprafeţe extinse cu lăţimi ce variază de la 400 m la 600 m în zona Roeşti și la1000 m în zona satului Cueni, acolo unde terasa de luncă a Cernişoarei se uneşte cu terasa de luncă a Cernei Vâlcene.

Depozitele aluviale din bază prezintă un orizont de 3-5 m, mai nisipos, conţinând frecvent lentile de nisipuri grosiere şi pietrişuri, peste care se află un orizont de 5-6 m grosime, cu aluviuni mult mai fine, argilo-nisipoase şi chiar argiloase, de vârstă holocenă (N. Aur , 1975).

Terasa de versant de 10--20 m altitudine relatvă apare fragmentar de la Ciocâltei până la sudul satului Roeşti, mai ales pe partea dreaptă a Cernişoarei, la contactul luncii cu versantii secundari ce se desprind spre est din Dealul Cernei, până la Capul Dealului.

Terasele Cernei Vâlcene, dezvoltate mai ales pe partea stângă a râului, au altitudini relative de 3--4 m şi 8--10 m (terasele de luncă).

Podul terasei de 8-10 m este bine dezvoltat, având o lăţime de circa 1-1,2 km, partea dinspre versanţi fiind ocupată de o parte a versanţilor secundari cu orientare est-vest din Dealul Oilor. Alcătuirea geologică a acestei trepte de relief se caracterizează de obicei prin prezenţa unor luturi nisipoase şi nisipuri fine la partea superioară. Acestea sunt dispuse peste formaţiuni nisipo-argiloase şi chiar pietrişuri fine.

Foto:21. Terasa de 6--10 m a Cernișoarei de la Roești, foto:2014

Foto:22. Terasa de 10--12 m pe dreapta Cernișoarei,
în zona „Piscul Cornii", foto: 2010

Baza sa este scoasă în evidenţă de un strat acvifer freatic, care alimentează fântânile cu apă potabilă din satele aşezate pe această terasă. Pâraiele care debuşează în Cernişoara şi în Cerna Vâlceană în zona de contact, au depus aici importante depozite aluvionare, pe care le-au etalat sub forma unor terase locale destul de fragmentate. Astfel, în partea inferioară a văii Silea, pe versantul sudic al Dealului Luncii şi pe versantul vestic al Dealului Duţu se întâlnesc orizonturi de prundişuri sub forma unor terase, cu altitudine relativă de 20-30 m şi 60-70 m. Ele aparţin văii Silea şi văii Cueni, înainte de confluenţa lor.

Pe cursul inferior al văii Frasina şi Ţarina, se dezvoltă câteva porţiuni de terasă cu altitudini relative de 15-20 m şi 40-60 m, alcătuite din nisipuri şi prundişuri în alternanţă cu argile. Aceste depozite prezintă deschideri naturale sau efectuate antropic, folosite de localnici.

În concluzie, ţinând seama de repartiţia geografică, de numărul şi vârsta teraselor din această zonă, putem afirma că atât valea principală cât şi văile afluenţilor mai importanţi, existau încă de al sfârşitul pliocenului şi începutul cuaternarului(L. Badea, 1968; N. Aur, 1975).

GLACISURILE

În bazinul inferior al Cernişoarei, glacisurile de acumulare ocupă suprafeţe apreciabile şi sunt rezultatul acţiunii proceselor denudaţionale de pe versanţi. Acolo unde apar, suprafeţele de glacis sunt slab înclinate de la orizontală până la 5°-8° şi fac racordul dintre relieful mai înalt din spate cu cel relativ plan din faţă pe care îl parazitează atunci când sunt acumulative.

Acumulările proluviale şi proluvio-coluviale se întâlnesc în lungul luncii Cernei şi Cernişoarei între Ciocâltei şi Cermegeşti.

Astfel, lunca Cernişoarei este flancată de numeroase conuri de dejecţie, ca cel al văilor Râpa Cărămizii, Băjenari, Manos,

Foto: 23 Comuna Roești, văzută Din Dealul Măgura, 445m , foto 2016

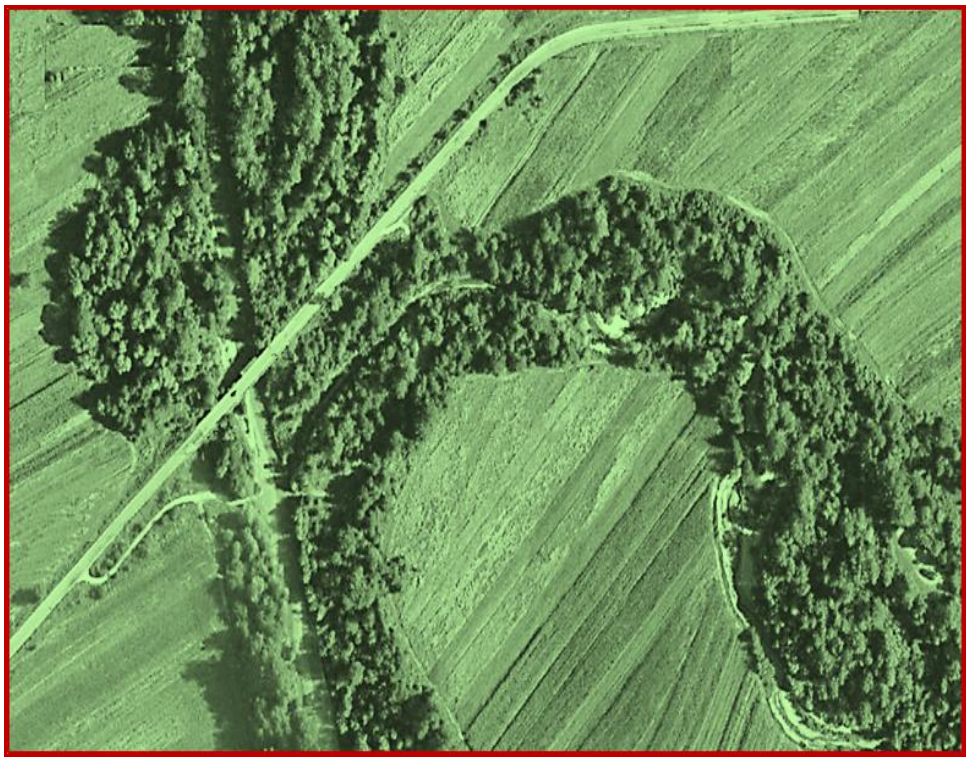

Foto: 24 Confluența Cernei cu Cernișoara, aero-foto, 2017

Silea, Frasina, Ţarina. Ele se dezvoltă în jumătatea inferioară a cuestelor prezentându-se ca nişte *„ contraforturi ¨* cu caracter sculptural la partea superioară şi de acumulare la bază, ca în cazul văii Cueni, Silea, Ţarina, Manos, Cotoşmanu etc.

Cele mai vechi acumulări din zona glacisului de contact pot fi paralelizate cu terasele superioare holocene ale râului Cerna. Ele s-au format încă de la sfârşitul pliocenului şi începutul cuaternarului (N.Aur,1975).

Acestea se găsesc la partea superioară a unor dealuri, coline sau platouri din apropierea zonei înalte (Dealul Manos, Dealul Băjenari, Dealul Luncii, Dealul Duţu, Dealul Frasina).

În plus, în constituţia lor, alături de unele prundişuri bine rulate, apar şi fragmente mai mari, care arată că au fost aduse din apropiere de către procesele de transport în masă (deluvială), fără a fi rostogolite prea mult.

Toţi pintenii din zona localităţilor Ciocâltei, Băjenari, Roeşti, Cueni, Bărbărigeni, ce coboară din rama înaltă, spre est şi vest, au aspectul unor mici *„doaburi¨* (V.Băcăuanu, 1968), acoperite cu depozite deluviale, în constituţia cărora intră prundişuri, nisipuri, argile.

Acestea au fost aduse aici prin agenţii de transport în masă sau de către torenţii din partea superioară a abruptului ori chiar din interiorul Dealului Mare--Cerna sau din Culmea Cărămizii--Oilor.

Multe artere hidrografice secundare din zona de contact au prelucrat depozitele acestui glacis modelându-le sub formă de terase locale (la Cueni, Roeşti, Ciocâltei sau Bărbărigeni) sau transportându-le la distanţe mai mari în lungul lor.

Întreaga zonă oferă posibilitatea unor exploatări locale de materiale de construcţie (prundişuri, nisipuri, argile) fiind favorabilă pentru livezi şi vii precum şi pentru culturi cerealiere.

CLIMA

Din punct de vedere biogeografic, regiunea studiată aparţine provinciei dacice, diviziune a provinciei euro-siberiene. Întâlnim aici o zonalitate a vegetaţiei influenţată de soluri, climă, relief, intervenţia antropică. Vegetaţia actuală reflectă şi activitatea omului, gorunetele aflate pe versanţii însoriţi ai dealurilor piemontane, cu înclinare redusă, au fost înlocuite de culturi agricole, livezi, pajişti secundare şi mai puţin făgetele care sunt mai răspândite pe terenuri mai puţin favorabile utilizării agricole.

Prin aşezarea geografică în cadrul ţării, comuna Roești, situată la confluența râului Cerna Vâlceană cu Cernișoara are un climat temperat-continental ce rezultă din interacţiunea factorilor climatogeni, cu trăsături specifice pentru această regiune.

Astfel, suprafaţa subiacentă activă, reprezentată prin unităţi fizico-geografice de tipul dealurilor înalte (Dealul Cotoșmanu, Dealul Oilor, Dealul Cernei), situate la peste 400 m altitudine, de o coastă puternic înclinată spre valea Cernei și a Cernișoarei şi de o zonă mai joasă (partea joasă a confluenței râului Cerna Vâlceană cu Cernișoara), influenţează diferit regimul elementelor climatice (Gh. Neamu, 1968).

Piemontul Olteţului, din care face parte și regiunea afdlată în studiu, se află sub influenţa centrilor barici originari din Marea Mediterană. Aceştia aduc vara precipitaţii relativ bogate iar iarna-ninsori adesea viscolite.

Deoarece pe teritoriul studiat nu există o stație meteorologică, am folosit datele înregistrate la stațiile Drăgășani și Zătreni, pentru temperatura aerului iar pentru precipitațiile atmosferice datele înregistrate la stațiile Lădești și Pesceana-Cueni, localități situate de o parte și de alta a comunei Roești,

respectiv la vest și la est, datele extrase se referă la perioada dintre anii 1897---1995(Atlasul Climatologic al României).

Temperatura medie anuală, la stațiile meteorologice din apropierea comunei Roești, este la Drăgăşani de 10,6^{0}C, iar la Zătreni de 10,1^{0}C, foarte asemănătoare cu cea de la Râmnicu-Vâlcea (10,3^{0}C). Dealurile netede sub formă de poduri din acest sector de piemont (Dealul Oilor, Cotoşmanu, Cernei Negraia-Pesceana), se încălzesc mai rapid, astfel că primăverile sunt mai călduroase comparativ cu luncile văilor ce străbat şi despart aceste dealuri (Gh. Neamu, 1968).

Întrucât aceste valori au fost înregistrate pe suprafeţe orizontale, datorită fragmentării reliefului, în zonă apar variaţii între părţile joase şi cele înalte.

TEMPERATURA AERULUI

Temperatura medie anuală a aerului la Roești este de 9,6°C. În decursul timpului de când se fac observaţii, temperatura medie anuală cea mai scăzută a fost de 7,8°C în 1942, iar cea mai ridicată a fost de 11,2°C în anul 1936.

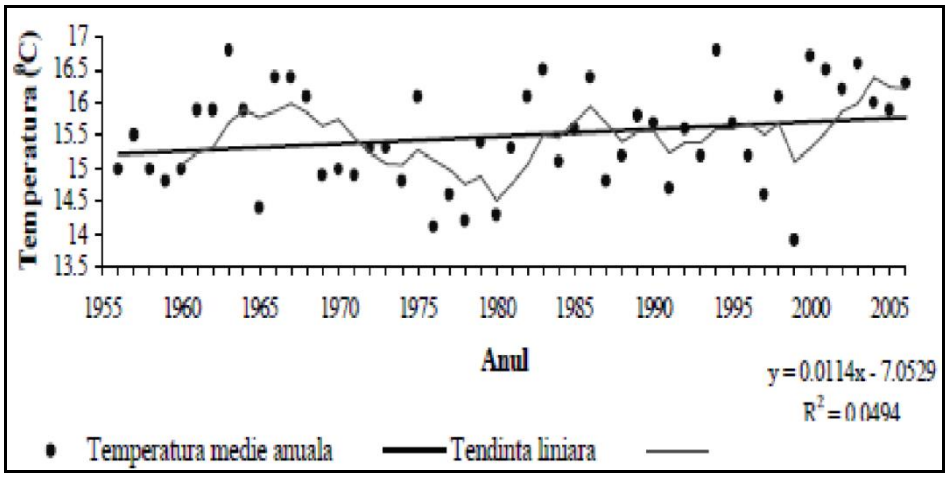

Fig. 10 Evoluţia temp. medii anuale în sezonul de vegetaţie (Apr.-Oct.) la Roești (1956-2006).

Urmărind izotermele anuale se observă că odată cu creşterea altitudinii, temperatura scade. Astfel, în partea de vest a regiunii, la peste 350 m altitudine (în Dealul Cernei), temperatura înregistrează valori medii anuale de 10°C şi chiar mai mici (8,4°C la punctul Cotoşmanu, situat la 420 m înălţime).

Temperatura medie lunară în cadrul anului variază în acelaşi sens pentru toată regiunea. Cea mai coborâtă temperatură medie lunară se înregistrează în ianuarie (-1,5° - 2°C).

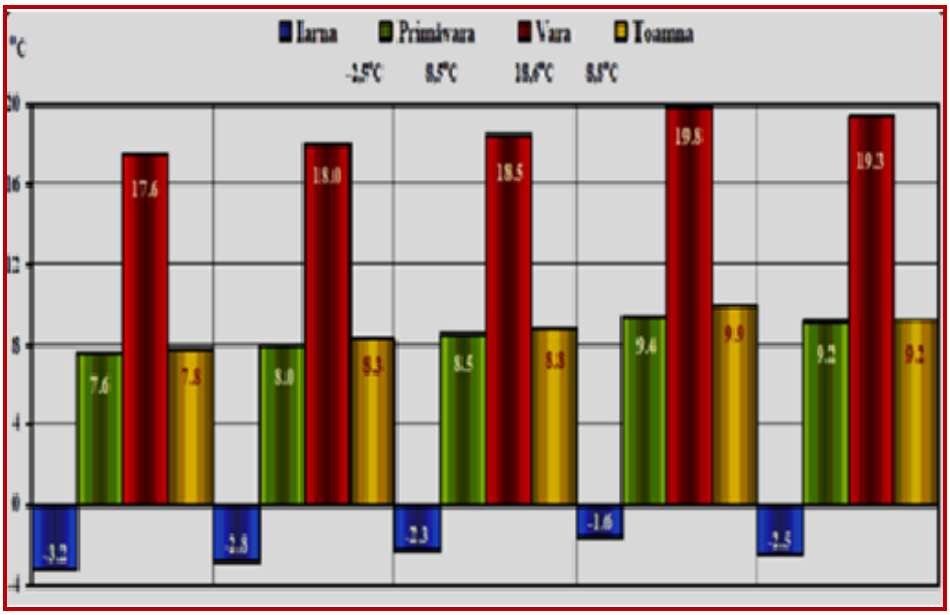

Fig: 11 Mediile termice anotimpuale ale aerului (1961-2010) , înregistrate în zona piemontană a Comunei Roești

În luna iulie se înregistrează cea mai ridicată medie lunară (peste 20 °C). Astfel, în luna iulie 1936 temperatura medie lunară pentru punctul Cotoşmanu a fost de 22°C.

Pentru explicarea unor aspecte climatice, o mare importanţă prezintă cunoaşterea temperaturilor medii sezoniere. Temperatura medie a iernii variază între –1° şi -2°C. Se observă inversiuni de temperaturi între rama înaltă din vest (Dealul Cernei), și est (Dealul Oilor) şi zona de confluență a Cernei Oltețului cu

Cernișoara. Astfel, masele de aer rece care coboară din zona înaltă, se menţin aici mai mult timp suprarăcindu-se.

Deci, cele mai coborâte temperaturi în timpul iernii, se înregistrează la piciorul coastei, în zona de contact a zonei joase cu dealurile înalte din vest și est. Temperatura maximă absolută a fost înregistrată în luna iulie 1936, de 41,3°C, iar temperatura minimă absolută în ianuarie 1942, de –33,5°C.

Amplitudinea maximă absolută a depășit de multe ori 70°C, pune în evidenţă caracterul continental el climei, cu influențe predominant sudice.

În medie, anual, se înregistrează 62 zile cu îngheţ în aer şi 92 zile cu îngheţ în sol, adâncimea maximă de îngheţ este de circa 70 cm (Staţia meteorologică Drăgășani, 2015).

Apariţia primului îngheţ a fost înregistrat în jurul datei de 16 septembrie, iar ultimul îngheţ, cel mai târziu la 15-17 aprilie.

PRECIPITAŢIILE ATMOSFERICE ŞI VÂNTURILE

Precipitaţiile sunt, în general, mai reduse,media anuală cifrându-se la 646 mm la Lădești și 712 mm la Pesceana-Cueni. Perioade aride lipsesc în Piemontul Getic, dar anii secetoşi 1992-1994, ca şi 2005-2007, au dus la scăderea considerabilă a rezervelor de apă subterane.

În regiunea aflată în studiu, precipitaţiile atmosferice căzute diferă în raport cu altitudinea reliefului, fiind mai reduse în zona de confluență a Cernei Vâlcene cu Cernișoara şi mai mari pe rama înaltă din vest și est. Astfel, în zonele unde altitudinea depăşeşte 300 m (Dealul Cernei, Dealul Cotoşmanu, Dealul Oilor, Dealul Negraia), cantitatea precipitaţiilor anuale depăşeşte 700 mm/m^2.

Cantităţile lunare indică perioadele cu precipitaţii abundente (mai–80 mm, iunie - 90 mm) şi reduse (ianuarie – 30 mm,

februarie–30 mm). Cantitatea maximă de precipitaţii înregistrată în 24 ore, la Roești a fost de 112,3 mm la 21 iunie 1927.

Luna												
Precip. medii lunare	**0,0**	**0,0**	**3,6**	**2,2**	**0,0**	**0,0**	**7,7**	**7,6**	**6,5**	**7,9**	**4,2**	**1,4**
Precip. maxime în24 ore	**7,2**	**6,0**	**6,0**	**3.0**	**9,7**	**7,3**	**7,2**	**6,3**	**6,0**	**9,5**	**0,1**	**0,5**

Fig.12. Precipitațiile medii lunare și maxime în 24 ore, la Roești

Numărul mediu anual al zilelor cu precipitaţii mai mari de 1 mm este de 87,3 (iunie–9,9, octombrie –4,7). Stratul de zăpadă se instalează la sfârşitul lui noiembrie şi ţine până în martie. Grosimea medie a stratului de zăpadă variază astfel: 1 cm–în noiembrie, 17 cm – în decembrie, 20 cm – în ianuarie, 19 cm–în februarie şi 4 cm în martie.

La Roești, frecvenţa cea mai mare o au vânturile de vest și sud-vest(numit austrul) iarna este rece și cu puține precipitații. Calmul atmosferic prezintă o valoare de 23%.

Prezenţa vegetaţiei (mai ales pădurea), orientarea culmilor deluroase, de la nord la sud, variațiile de altitudine ale reliefului, ca și expoziția diferită versanților, generează microclimate cu trăsături specifice.

Astfel, pe platourile înalte, oscilaţiile termice dintre zi şi noapte sunt relativ mici. Pe versanţii sudici, deschişi, însorirea începe la primele ore ale dimineţii, crescând în intensitate până spre amiază, după care descreşte.

Versanţii adăpostiţi în prima şi ultima parte a zilei suferă o umbrire aproape totală. Partea superioară a versanţilor este mai caldă primăvara şi toamna, pentru că este luminată o mai mare parte din zi, comparativ cu cea mijlocie şi inferioară.

Partea inferioară se caracterizează printr-un plus de căldură vara, îndeosebi în timpul zilei şi un minim de căldură iarna în timpul nopţii, ca urmare a stagnării aerului rece în zona de confluență (Gh. Neamu, 1977).

FENOMENE ATMOSFERICE DEOSEBITE

Aceste fenomene se caracterizează prin discontinuitate în timp şi prin repartiţie neuniformă în spaţiu, manifestându-se sub formă de grindină, rouă, ceaţă, brumă, polei, chiciură, viscol etc.

Grindina, împreună cu orajele, pot să însoţească ploile torenţiale. Din datele obţinute de la Staţia meteorologică Drăgăşani, în zona de confluență a Cernei Olteţului(Vâlcene) cu Cernișoara se constată că, grindina cade în 1-2 zile pe lună, cu o frecvenţă mai mare în partea estică a acestei zone.

Ceaţa, în regim diurn, are o densitate mai mare noaptea, iar în timpul anului prezintă o frecvenţă mare în sezonul rece, şi mult mai redusă în sezonul cald. Astfel, în comuna Roești, în intervalul aprilie-septembrie ceaţa se produce mai rar. În lunile sezonului rece, ceaţa are frecvenţă maximă în noiembrie.

S-a înregistrat ceaţă 17 zile în noiembrie 1958 şi 1959, 16 zile în decembrie 1959 şi 14 zile în ianuarie şi în martie 1965.

Anual numărul zilelor cu ceaţă are valori de 59 zile în 1968, 58 zile în 1965 (Staţia meteorologică Zătreni, 1998).

Bruma, fenomen specific sezonului de toamnă şi primăvară, se remarcă prin efectele negative exercitate asupra vegetaţiei.

Bruma de toamnă se produce mai timpuriu în această zonă, de obicei în ultima decadă a lunii septembrie sau în prima decadă a lunii octombrie.

În concluzie, teritoriul situat în zona de confluență a Cernei Olteţului(Vâlcene) cu Cernișoara, pe teritoriul comunei Roești, are o climă temperat continentală, cu nuanţe proprii, determinate de aşezarea acestei unităţi în partea de sud a ţării.

APELE

Resursele de apă sunt reprezentate prin apele subterane (freatice şi de adâncime) şi de suprafaţă (râurile, pâraiele şi lacurile). Ele constituie o componentă esenţială a peisajului geografic, cu implicaţii deosebite în activitatea economică sau a schimbării peisajului natural (M. Pantazică, 1974).

APELE SUBTERANE

În zona de confluență a Cernei Vâlcene cu Cernișoara, caracteristicile litologice, reprezentate prin depozite cuaternare şi terţiare dispuse peste formaţiuni mai vechi cretacice, siluriene şi chiar presiluriene, au fost favorabile acumulării de ape subterane la diverse adâncimi, dar care datorită condiţiilor climatice şi de strat, au în general, debite reduse şi conţinut ridicat de săruri. Apele subterane din această regiune sunt de adâncime (sub presiune) şi libere.

Apele subterane de adâncime includ strate acvifere sub presiune, cu caracter ascensional, acumulate în depozite sedimentare, nesecţionate de valea Cernei și Cernișoarei sau a afluenţilor acestuia. În forajul de la Piscu Cornii (la186 m), apele de adâncime au o duritate mare, sunt hipotermale (32°), cu mineralizare ridicată (4,9-5,5 g/l), caracter ascensional şi un debit de 0,4 l/s (Aur N, 1972).

Apele subterane libere includ stratele acvifere descendente, cuprinse în depozite secţionate de reţeaua hidrografică. Alimentarea lor se face de sus în jos, numărul lor este determinat de suprafaţa intercalaţiilor impermeabile ale depozitelor.

În funcţie de condiţiile naturale generale, dar mai ales de cele morfo-litologice, apele subterane freatice din zona de confluență a Cernei cu Cernișoara se pot grupa în următoarele unităţi hidrogeologice:

Unitatea hidrogeologică a dealurilor şi platourilor înalte din zona Dealul Cernei şi Dealul Oilor, include ape acumulate în fisurile şi golurile rocilor formate din pietrișuri și nisipuri şi în intercalaţiile de nisipuri, suportul impermeabil îl formează frecvent argilele şi marnele.

La contactul dintre rocile acvifere şi suportul impermeabil, pe versanţii laterali, apar linii de izvoare, ca în lungul abruptului vestic al Dealului Oilor, Cotoșmanu sau în Dealul Carămizii, din care se alimentează cu apă localităţile situate în apropierea acestor versanți şi a abruptului vestic al Culmea Dealului Cernei din care se alimentează localităţile Roești, Ciocâltei, Manos, Saioci. Aceste ape sunt bune calitativ şi au debite apreciate până la 5 l/s, constituind obârşia numeroşilor afluenţi ai râului Cernișoara (Aur N.1972).

Unitatea hidrogeologică a versanţilor

Versanţii dealurilor şi platourilor sunt acoperiţi de materiale provenite din alunecări, rostogoliri, surpări, formate dintr-un amestec de argile, pietrişuri şi nisipuri. În aceste formaţiuni, apa din precipitaţii se infiltrează destul de uşor, formând pe suportul argilo-marnos un strat acvifer propriu.

Apa din aceste strate este în general potabilă, debitul este relativ bogat şi constituie principala sursă de apă a multor sate de pe coasta vestică a Dealului Oilor, (pentru satele Râpa Cărămizi, Băjenari, Roești, Cueni, Bărbărigeni).

Unitatea hidrogeologică a teraselor şi luncii

Terasele sunt unităţi hidrogeologice formate dintr-un orizont de prundişuri cu nisipuri (în care se acumulează apa), acoperite cu strate de luturi, în bază, având un strat impermeabil argilo-marnos.

Calitativ, apele sunt uşor alcaline (pH-ul oscilează intre 7 şi 7,5), duritatea este în jur de 20°G, deci peste normala apelor potabile (C. Martiniuc, 1956).

Stratele acvifere se alimentează prin scurgerile de suprafaţă şi subterane produse pe versanţi şi pe interfluviile situate în imediata vecinătate. Astfel de ape apar pe terasele de 30-35 m ale pârâului Cernișoara, în partea estică a Dealului Cornii și în vestul Dealului Luncii.

Apele subterane din lunca Cernișoarei și a Cernei sunt cantonate în formaţiuni nisipoase, cu intercalaţii de pietrişuri, acoperite de strate argilo-nisipoase cu granulometrie relativ fină, ceea ce îngreunează infiltrarea apelor de suprafaţă provenite din precipitaţii.

La contactul cu versanţii s-au acumulat materialele aduse lateral, formând glacisurile, iar la debuşarea unor pâraie (Valea Cărămizii, Manos, Silea, Cueni, Frasina) în Cernișoara, s-au format conuri de dejecţie ce deţin strate acvifere ascendente.

Duritatea acestor ape este în jur de 16 G şi au debite constante, alimentând o parte din gospodăriile localnicilor din satele comunei Roești situate în apropierea acestora.

Unitatea hidrogeologică de la confluență Cernei cu Cernișoara

La contactul cu dealurile înalte din jur, materialele grosiere proluvio-coluviale îmbracă partea inferioară a versanţilor. Aceste materiale acumulative au fost secţionate de văile afluenţilor râurilor Cerna și Cernișoara (valea Manos, Cărămizii, Silea, Cueni, Frasina).

În urma secetelor prelungite, apa subterană coboară foarte mult (uneori cu 5 m), încât nu mai este intersectată de albiile minore ale afluenţilor Cernișoarei, contribuind la secarea acestora (Aur N. 1972).

APELE DE SUPRAFAŢĂ

ORGANIZAREA REȚELEI HIDROGRAFICE

Râurile Cerna Vâlceană și Cernișoara, reprezintă arterele hidrografice principale ale unităţii geografice aflate în studiu.

Cea mai importantă arteră hidrografică este râul Cerna Olteţului (Vâlceană) care izvorăşte din Munții Căpățânii, străbate Subcarpații Getici și intră pe teritoriul comunei Roești, unde face o arcuire spre est, în zona de confluență cu Cernișoara.

Albia minoră a Cernișoarei este bine conturată, puţin adâncită, chiar de la intrare pe teritoriul comunei Roești. Cursul este uşor meandrat, având o albie majoră însemnată.

Viteza de scurgere a apei este relativ mică, dacă avem în vedere că valoarea pantei longitudinale este de 16‰ În acest sector, lunca Cernișoarei are lăţimi variabile, până la 2 km, mai ales acolo unde debuşează afluenţii de pe stânga sau în zona de debușare în Cerna Olteţului(Vâlceană).

Compoziţia luncii, predominant nisipoasă, permite înmagazinarea unei cantităţi mari de apă. În albia minoră a Cernișoarei s-a dezvoltat, pe marnele şi argilele bazale, nivelul-suport al apelor subterane, de la baza luncii, vizibil când râul are o scurgere scăzută.

Afluenţii Cernișoarei, de pe teritoriul comunei, sunt scurţi, cu bazine de recepţie reduse, incluzând un relief degradat. În asemenea condiţii, lunca Cernișoarei este inundat lateral, prin scurgeri de versant şi de apele transportate de afluenţi. Astfel, în iulie 1965 ori iunie 1970 și 1977, în urma unor ploi torenţiale, într-un timp foarte scurt, lunca a fost acoperită de un strat de apă de aproape un metru înălţime.

Cerna Vâlcii, numită și Cerna Olteţului, este ce mai importantă arteră hidrografică, ca debit, ce udă teritoriul comunei

Roești(în partea de sud-vest a regiunii aflată în studiu). Izvorăște din Munții Căpățânii, de sub varful *„La Nedei”* (2108 m), străbate Subcarpații Vâlcii și partea de nord a Piemontului Oltețului(Aur, N. 1976). De pe partea stângă, Cerna primește, în zona comunei Roești, pârâul Cernișoara.

De langă Obarşia, un punct situat la sud de Măgura Slătioarei (769 m altitudine), apare *„Cerna cea mică”* sau Cernişoara, diminutivul hidronimului Cerna.

Se consideră că Cerna şi Cernişoara sunt nume româneşti ce au la origine termenul slavon *„cerniave”,* de la cerna = negru.

Plecând de la aceste considerente, putem să discutăm două hidronime din zona aflată în studiu: Cerna și Negraia. Astfel, Cerna are ca afluent pe Cernișoara, pe când Negraia are ca afluent pe Negrăița.

Așadar, două ape, Cerna și Negraia, cu același sens (ele înseamnă negru), numai că, aceste nume, o dată este în *„ haină slavă și o dată în haină româno-latină”,* și fiecare din aceste ape au câte un afluent purtând diminutivele derivate din numele apei în care afluentul se varsă, adică Cerna primește pe Cernișoara, iar Negraia primește pe Negrăița(numele ambilor afluenți fiind derivate de formație românească). Apa principală fiind Cerna; Negraia este apa cu nume românesc corespunzător-semantic, al slavului Cerna(între cele două ape sunt circa 5 km distanță).

Desigur, nu poate să fie întâmplătoare această identitate semantică a celor două nume: Cerna și Negraia. Ea nu poate să însemne altceva decât că unul din aceste două nume trebuie să fie traducerea celuilalt. Astfel, că vrând-nevrând, ajungem la întrebarea: care din aceste două nume(hidronime) este mai vechi, care dintre ele îl traduce pe celălalt, cine a făcut traducerea și în ce condiții istorice?

Cercetarea de teren a arătat că moșia satului Negraia(avem și satul cu nume Negraia, care s-a format prin roirea populației

din satul de obârșie Coieni, spre est), s-a dat după apa care străbate satul, deci, moșia satului Negraia se întindea, spre vest, pâna la Valea Cernei, perpendicular pe direcția dealurilor (interfluviilor), toate culmile deluroase au o orientare generală de la nord la sud și majoritatea locuitorilor satului au avut până la mijlocul secolului al XX-lea terenuri și case, atât pe valea Cernei și Cernișoarei, cât și în zona satului Negraia.

La întrebarea adresta bătrânilor satului, aceștia au răspuns că *„așa a fost totdeaunea, din moși strămoși, au avut case și colo și colo "*. În regiunea aflată în studiu, în perioada migrațiilor, deci când au venit slavii (în jurul anilor 600 după Christos), pătrunzând pe Valea Cernei, o parte a populației autohtone s-a retras spre est, luând cu ei și numele Negraia (corect a fost Neagra, în forma inițială), nume care până atunci fusese al apei, pe care slavii au numit-o Cerna (traducând în limba lor pe Neagra).

Este de reținut și faptul că populația autohtonă a fost influențată de cea slavă chiar și acolo unde s-au retras, în sensul că, și aici, vechiul nume de Neagra a primit sufixul slav, devenind Negraia.

În concluzie, un toponim *„ primordial românesc "*, deci cu originea în fondul latin al limbii române, a fost ulterior tradus de slavi în limba lor, deci, întâi a fost numele cu originea în fondul latin al limbii române (Neagra=negru) și după accea a fost numele Cerna, nume dat de slavii care s-au stabilit vremelnic pe aceste meleaguri.

Debitul Cernei Vâlcene, variază foarte mult datorită substratului permeabil care formeză patul albiei minore, alcătuit din pietrișuri și nisipuri, astfel că nu a secat niciodată.

În anii ploioși, apele Cernei ies din matcă, însă nu provoacă inundații deoarece râul are albia minoră largă și albia majoră destul de joasă și extinsă. Se adaugă și faptul că apele Cernei au

Foto.27. Râul Cerna Olteţului, la debite medii în zona satelor Cueni şi Lădeşti, foto: 2014

Foto: 28. Valea Cernişoarei în dreptul satului Roeşti, foto: 2007

fost captate în zona montană, fiind dirijate prin tuneluri subterane, pe sub Munții Căpățânii, spre amenajarea hidrotehnică Vidra-Lotru-Ciunget, astfel se explică și debitul foarte scăzut față de perioada dinainte de 1970.

Pe teritoriul comunei Roești, Cerna primește pe cel mai important afluent al său: Cernișoara. Acesta izvorăște de sub Măgura Slătioarei și are un curs temporar, datorită lipsei unei alimentări continue, a marilor cantități de aluviuni aduse de apele sale la debite mari și mai ales de extensiunea albiei minore, mai ale în zona aflată în studiu. În acest fel pârâul Cernișoara pierde o mare parte din ape în nisipurile și pietrișurile din albia minoră, înainte de vărsarea sa în râul Cerna.

Debitul Cernișoarei este destul de redus pe cursul inferior, însă la perioade ploiase devine un adevărat râu, datorită aportului de apă adus de pâraiele și torenții ce debușează, atât pe stânga cât și pe dreapta.

În zona aflată în studiu, Cernișoara primeşte următorii afluenţii:

Valea Manos, afluent pe dreapta, cu obârşia într-o zonă se desfăşoară în jumătatea superioară a coastei. Spre confluenţa cu Cernișoarei, valea devine mai adâncă, cu rupturi de talveg, curgând printr-o zonă puternic aluvionat.

Valea Cotoșmanu, izvorăşte din dealul cu același nume, (drenează o suprafaţă mare din *"Coasta vestică"* bine împădurită). Cursul are o orientare aproape paralelă, pe anumite porțiuni cu șoseaua județeană Poești—Roești.

Valea Râpa Cărămizii (numită în trecut și Valea Porcului), izvorăște din partea înaltă a Dealului Oilor, la circa 400 m altitudine (Dealul Cărămizii face parte din Dealul Oilor), prezintă un curs nepermanent, curgând printr-o zonă parțial împădurită, bazinul său hidrografic este afectat pe mari suprafețe cu alunecări de teren din toate categoriile.

Valea Frasina, este afluentul ce izvorăşte din zona de contact dintre Dealul Oilor și Dealul Măgura, trecând prin satul Frasina, cu puternice alunecări de teren, pentru ca apoi să traverseze lunca largă a Cernei, debușând în final în râul Cerna Oltețului într-o luncă cu un o altitudine relativă de 3—4 m.

Valea Silea, izvorăşte din zona de contact a Dealului Oilor cu Dealul Luncii, drenând o suprafaţă cu alunecări de teren de pe teritoriul satului Cueni. În cursul său mijlociu are o vale destul de adâncă. În partea inferioară, acesta primește pârâul Cueni, numit și *„hududoi"*, cu multe praguri hidrotehice din beton.

Pârâul Cueni, numit și *„ hududoi "*, izvorăște din zona Ponoare, de la poalele Dealului Oilor, a Dealului Măgura și a Delului Duțu, străbătând o suprafață mare cu alunecări de teren. În cursul său mijlociu, acesta se apropie foarte mult de valea Sâlii, uneori la doar lățimea șoselei care le desparte și se varsă în pârâul Silea**.**

Pârâul Olteanca, curge în partea de est a comunei, între dealurile Oilor și Negraia, de la nord la sud și debușează în pârâul Pesceana, afluent direct al râului Olt.

CARACTERISTICILE REȚELEI HIDROGRAFICE:

Primele măsurători asupra regimului hidrologic al râului Cerna s-au făcut începând cu 1953 (la postul Lădești şi la 9.X.191952, pentru postul hidrologic Măciuca).

Scurgerea lichidă a râului Cerna în zona de confluență cu Cernișoara exprimă cel mai bine caracteristicile climatice şi hidrologice. Astfel, alimentarea se face prin surse de suprafaţă, reprezentate de apa precipitaţiilor, care contribuie într-un procent decisiv la formarea scurgerii şi prin surse subterane.

În cazul alimentării de suprafaţă, precipitaţiile sub formă de ploaie şi zăpadă contribuie la formarea scurgerii imediate, sau cu o oarecare întârziere, când sunt sub formă de zăpadă.

Valoarea medie a indicelui alimentării din zăpezi este de 35% la Roești (indicele a oscilat între 45% în anii bogaţi în precipitaţii şi 21% în anii secetoşi), valoare specifică ramei înalte a dealurilor. În iernile cu precipitaţii bogate, în zona Dealul Mare-Cerna şi în Dealul Oilor sau în Dealul Negraia, afluenţii au frecvent o alimentare de tip pluvio-nival (în anii 1940, 1952, 1970). (Aur N. 1972).

Sursele subterane reprezintă pentru râul Cerna, pentru pârâul Cernișoara şi afluenţii lor, a doua posibilitate de alimentare cu ape subterane descendente, mai profunde, care nu se epuizează în perioadele secetoase. Aceste ape sunt importante nu prin volumul de ape cu care contribuie, ci prin caracterul lor continuu, asigurând o scurgere permanentă în această zonă.

Repartiţia pe suprafaţa regiunii a scurgerii provenită din surse de suprafaţă este relativ ridicată pe rama înaltă, unde depăşeşte 90 mm în Dealul Mare-Cerna şi scade spre zona de confluență cu Cernișoara, la 60-70 mm.

Scurgerea provenită din surse subterane are valori mari, peste 10 mm în zona înaltă şi provine din ape subterane de stratificaţie, iar cele mai reduse valori le întâlnim în cadrul depresiunii de contact, datorită fragmentării reduse a reliefului, faţă de grosimea mare a depozitelor permeabile. Variaţia scurgerii în timpul anului depinde de cantitatea şi calitatea surselor de alimentare.

Iarna, datorită condiţiilor create de vreme, în formarea scurgerii predomină sursele subterane de stratificaţie, procentul pentru râul Cerna la punctul hidrologic Lădești este de 13,73% (Aur N.1972).

Primăvara, scurgerea lichidă creşte sensibil, de câteva ori în raport cu iarna, însă datorită topirii mai lentă a zăpezii de pe platourile şi dealurile înalte, a gradului ridicat de împădurire, scurgerea este moderată, ajungând la 50, 49% din volumul anual.

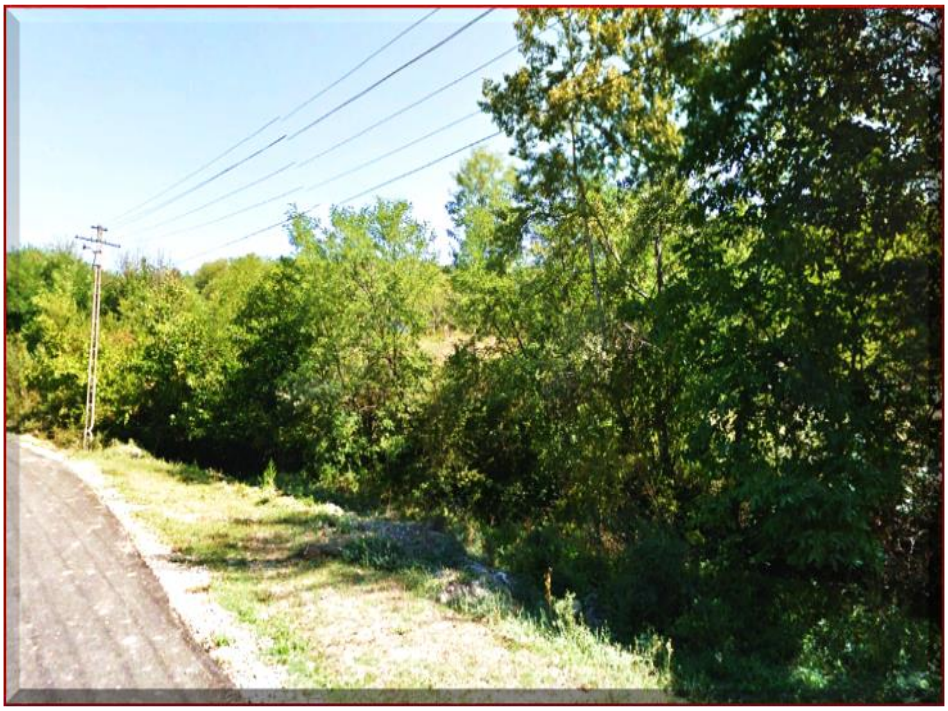

Foto: 29. Pârâul Silea în cursul superior, zona satului Cueni, 2012,

Foto:30. Pârâul Cueni „hududoiul", în cursul său superior, zona Dealul Duțu—Ponoare, foto: 2014.

Vara, prin plasarea maximului pluviometric la începutul anotimpului, volumul de apă transportat de râul Cerna atinge valoarea de 25,63% din volumul anual, uneori precipitaţiile ating 30 mm/m^2 în 24 ore. În anotimpul de toamnă, alimentarea superficială fiind redusă, cantitatea de apă transportată este mică (10,15%).

Evapotranspiraţia este determinată de cadrul natural în ansamblu şi este ridicată în partea înaltă a Dealului Mare-Cerna, în zona Dealului Oilor sau pe platoul Dealului Cărămizii, datorită căderii unor cantităţi mari de precipitaţii, care produc o umezire accentuată a solului. În plus, regiunea fiind acoperită într-o oarecare măsură cu vegetaţie arborescentă, frecvenţa zilelor cu vânt este mai mare, calmul are o frecvenţă de 13%).

Debitul mediu anual al râului Cerna înregistrat este de 3,85 m^3/s, la punctul hidrologic Lădești. Datorită condiţiilor fizico-geografice în care se dezvoltă bazinul râului Cerna Oltețului în zona Roești, debitele medii lunare variază de la 4,861 m^3/s în luna aprilie, la 3,860 m^3/s în luna septembrie (Punctul hidrologic Lădești, 2015).

În sectorul de confluență dintre Cerna Vâlceană și Cernișoara în anumite perioade ale anului sunt condiţii favorabile de apariţie a situaţiei de *"sec"* (0 m^3/s) determinate în anotimpul rece de un îngheţ total, iar în anotimpul cald, de pierderea apei prin infiltrare în materialul permeabil, în special nisipuri și pietrișuri ce constituie albia minor. Referitor la acest aspect, trebuie menționat că râul Cerna a fost captat în zona montană (Munții Căpățânii) pentru hidrocentrala de la Lotru-Ciunget, între ani 1970—1974, în acest fel se explică și debitele mai mici în zona aflată în studiu.

Apele mari sunt determinate de alimentarea din surse superficiale un timp mai îndelungat. Acestea se produc, de obicei,

la sfârşitul iernii–începutul primăverii, datorită topirii zăpezii, frecvent însoţită de ploi.

În bazinul hidrografic al râului Cerna și al Cernișoarei această perioadă începe în luna martie, printr-o creştere timidă în care se topește zăpada din zonele cu altitudini sub 300 m (pe versanţii estici şi sud-estici ai Dealului Cernei, respectiv pe versanţii vestici şi sud-vestici ai Dealului Oilor).

După o scurtă perioadă, începe topirea masivă a zăpezii şi la partea înaltă a platourilor şi dealurilor, fapt ce se reflectă în regimul scurgerii până la mijlocul lunii mai.

Viiturile au geneză pluvială, în marea lor majoritate. În bazinul Cernei din zona comunei Roești și a Cernișoarei, viiturile sunt caracteristice intervalului aprilie—mai și iunie-august, iar apele provin din ploile de convecţie termodinamică.

Debitul maxim, cu asigurare de 1% înregistrat la punctul hidrologic Lădești a fost de 349 m^3/s ,în 1973, în condiţiile unor ploi abundente într-un timp scurt. Astfel, precipitaţii maxime în 24 ore, au atins la Roești şi în zona apropiată 112 mm/m^2 .

Regimul termic al apei râului Cerna şi a afluenţilor din zona comunei Roești reflectă influenţa factorilor climatici, morfologici şi biologici, în ansamblul lor.

Temperatura medie anuală a apei oscilează între 8° şi 9°C, fiind foarte apropiată de temperatura medie anuală a aerului.

Având în vedere însă, că râul Cerna parcurge o distanţă de circa 35 km de la izvoare până la Roești, pe o diferenţă de nivel de circa 1450 m, apa vine în contact cu mase de aer la care temperatura se modifică cu aproximativ 2°C în plus, râul este alimentat şi din ape subterane freatice şi de stratificaţie, cantonate la diverse adâncimi şi cu temperaturi diferite.

La cele prezentate trebuie să avem în vedere că datorită pantei accentuate, radiaţia solară cade sub diferite unghiuri şi tot odată se realizează şi viteze mari de scurgere. Toate aceste ape cu

temperaturi diferite se amestecă într-un timp scurt şi ajung, prin intermediul râului Cerna la intrare în zona de confluență cu Cernișoara(Dinu M. 2009). Temperatura maximă absolută a râului Cerna la punctul hidrologic Lădești a fost de 35,2°C la 25 iulie 1963, iar temperatura minimă absolută a fost de 0°C în 1966.

Regimul de îngheţ.

Din analiza observaţiilor efectuate la punctul hidrologic Zătreni şi la punctul hidrologic Lădești, temperatura medie anuală a apei este de 8°C. Data medie de apariţie a primelor formaţiuni de gheaţă este în jur de 20 noiembrie, iar dispariţia fenomenelor de iarnă se produce în jurul datei de 20 martie (cu variaţii de la un an la altul).

Dintre formaţiunile de gheaţă caracteristice pentru zona hidrografică a comunei Roești, cea mai importantă, prin frecvenţa mare a numărului de zile în care se produc în timpul iernii, o are podul de gheaţă. Această formaţiune de gheaţă are o medie anuală de circa 70 de zile. Grosimea gheţii variază în raport cu suma temperaturilor negative.

În acest sens, menţionăm îngheţarea completă a apei râului Cerna, timp de 21 zile în ianuarie şi 12 zile în februarie 1954, 17 zile în februarie 1985, când temperatura a fost în medie de -10,3°C în ianuarie şi -11,7°C în februarie.

Scurgerea solidă.

Din volumul total al scurgerii solide, 95% revine aluviunilor în suspensie. La râul Cerna și Cernișoara, cantitatea mică de suspensii face ca apa să fie în general limpede.

Turbiditatea medie multianuală a râului Cerna la punctul hidrologic Lădești este de 826,8 g/m^3, dar scade în raport cu constituţia litologică şi gradul de împădurire, datorită întârzierii în timp a scurgerii lichide de suprafaţă, cât şi posibilităţii de infiltrare (Dinu M. 2009).

Scurgerea lichidă.

Pe suprafaţa regiunii cercetate, compoziţia chimică a apelor Cernei și Cernișoarei şi a afluenţilor săi depinde în mod direct de structura şi compoziţia rocilor şi a solurilor din bazinele de recepţie, spălate de apele meteorice şi de condiţiile climatice care determină regimul scurgerii lichide.

Mineralizarea medie a apei râului Cerna și Cernișoarei are o valoare medie de 840 mg/l; mineralizări mai mari se semnalează în timpul scurgerii minime, datorită alimentării superficiale reduse şi a evapotranspiraţiei ridicate.

Cele mai coborâte mineralizări s-au înregistrat în primăvara anului 1961 şi în primăvara anului 1976, valoarea acesteia fiind de 419 mg/l (Dinu M. 2009).

Duritatea apelor din bazinul hidrografic al râului Cerna Vâlceană și a Cernișoarei este exprimată prin conţinutul sărurilor de calciu şi magneziu (grade de duritate °dH). Astfel, pe arealul comunei Roești duritatea totală a celor două ape principale este 17,2°dH. Se constată că valorile cele mai scăzute apar în dealurile înalte din vest, nord şi est, valorile ridicate se găsesc în zonele mai joase. Duritate totală cea mai ridicată înregistrată pe râul Cerna a fost de 56,4°dH, iar cea mai coborâtă duritate a fost de 9,3°dH.

În bazinul hidrografic cercetat după duritate, apele se pot clasifica astfel:

-- *Ape puţin dure*, cu valori sub 12°dH, sunt răspândite pe cursurile superioare ale afluenţilor Cernișoarei cu izvoarele în zona înaltă; aceştia deţin un procent redus;

-- *Ape moderat dure*, cu valori între 12°dH şi 16°dH, există pe cursurile situate la peste 350 m altitudine absolută;

-- *Ape dure*, cu valori între 16°dH şi 20°dH, prezente în zona de intrare a râului Cerna în comuna Roești, precum şi în zona de confluență dintre Cerna Vâlceană și Cernișoara.

Surse de impurificare

Gradul de impurificare pe râul Cerna în amonte de Lădești prezintă o valoare de 240 g/l, datorită deversărilor de la unele ferme de animale din această zonă.

În afara celor menţionate, pe râurile Cerna și pe Cernișoara, datorită vitezei mici de scurgere, a debitului redus, a temperaturii ridicate a apei, a albiei minore în special nisipoase, cu vegetaţie pe marginea apei, se produc inpurificări naturale cu emanaţii de gaze toxice şi mirosuri puternice de putrefacţie (Dinu M. 2009).

RAIONAREA HIDROLOGICĂ A ZONEI DE CONFLUENȚĂ DINTRE CERNA VÂLCEANĂ ȘI CERNIȘOARA

Pentru raionarea hidrologică a acestui bazin hidrografic s-a ţinut seama de un complex de factori identici în care se desfăşoară fenomenele hidrologice, stabilindu-se două raioane hidrologice:

Raionul hidrologic al dealurilor înalte:

Analizând harta regiunii, se observă în acest raion este situat în partea de vest, nord şi est a bazinului şi este delimitat de cumpăna de ape dintre bazinul Cernei Vâlcene, în vest şi în bazinul Cernișoarei în nord şi nord-vest și est.

În partea joasă, limita este dată de o linie care urmăreşte piciorul *"coastei"* create la contactul dintre zona înaltă şi zona de confluență. Din cauza luptei asidue ce se dă între afluenţii de pe dreapta şi de pe stânga ai Cernișoarei stratele de la partea înaltă au fost parţial îndepărtate. Reţeaua hidrografică are apă aproape permanent, alimentându-se prin izvoare din pânzele de sub stratele sarmaţiene, din izvoare de pantă şi parţial din apa meteorică. Albiile majore sunt înguste sau lipsesc. Nivelul apelor este în general redus datorită izvoarelor cu debit foarte mic, a precipitaţiilor abundente (600-690 mm/m^2/an), cât şi coeficientului de împădurire ridicat (60%).

Raionul hidrologic al zonei de confluență:

Acest raion este situat în partea sud-estică a Dealului Cornii, în zona de vărsare a Cernei cu Cernișoara.

Reţeaua hidrografică are caracter nepermanent, ea se alimentează din apele de suprafaţă şi subterane venite din raionul dealurilor înalte, cât şi direct din apa meteorică fiind o regiune care prezintă o umiditate accentuată, mai ales în anii ploioși.

Foto:31 Zonă umedă în apropierea confluenței Cernei cu Cernișoara, la precipitații mari, foto: 2002.

VEGETAŢIA

ZONELE DE VEGETAŢIE

Pe baza elementelor floristice, teritoriul comunei Roești se încadrează fitogeografic regiunii euro-siberiene. Aici se interferează, prin părţile lor periferice, provincia dacică și moesică central-europeană sud-carpatică (Al. Borza, 1960) cu provincia balcano-moesică.

Pe teritoriul regiunii cercetate se disting două zone de vegetaţie: zona forestieră şi zona de silvostepă.

Zona forestieră. Dezvoltarea vegetaţiei forestiere din această zonă este favorizată de un climat mai umed şi mai răcoros, de soluri silvestre, argiloiluviale, consecinţă a treptei mai înalte de relief căreia i se suprapune. (C. Burduja, 1963)

Pădurile sunt situate, mai ales, în partea vestică, nord-vestică și estică a teritoriului, procentul de împădurire fiind aici de peste 60%. iar în zona mai joasă este de circa 10%, mai ales pe malurile Cernei Vâlcene și Cernișoarei.

În trecut, aceste păduri au aparţinut în mod special moșnenilor din satele comunei Roești, unele suprafețe au aparținut unor mari proprietari precum în satele Ciocâltei sau Roești (Panait Rusu sau Băluță Teișanu, până la 1900, apoi urmașilor acestora, ca familia Cernătescu) (D. Mititelu, 1977).

Din suprafaţa totală, 22% este ocupată de păduri cu funcţii speciale de protecţie, dintre care ponderea ce mai mare o deţin cele cu rol de protecţie a solului (53%), urmate de cele cu rol hidrologic (41%) situate în zona de deal. În cadrul etajului forestier se disting următoarele subetaje:

Subetajul fagului; este reprezentat prin masive de făgete aproapepure sau în care fagul este dominant. Aceste făgete se

Foto: 32. Pădure de fag în Dealul Oilor, versantul estic, foto: 2012.

Foto: 33 Pădure de fag în Dealul Negraia, versantul vestic, foto: 2014.

găsesc de regulă la peste 350 m altitudine, acoperă culmi, platouri, versanţi cu expoziţii diferite şi au o creştere viguroasă.

Suprafeţe cu făgete pure de deal se întâlnesc mai ales, în zona Dealul Cotoşmanu, Dealul Cărămizii, la izvoarele pârâului Pesceana, pe Dealu Negraia sau în Dealul Oilor.

Formaţiunea de făgete pure deţine o pondere de 46% din suprafaţa fondului forestier din teritoriul aflat în studiu. Astfel, specia dominantă este Fagus silvatica, cu ponderi mari, în unele areale.

În partea de vest şi sud-vest, la altitudinea de circa 400---420 m, pe versanţi cu expoziţie estică, nord-estică, se află codrii seculari, cu făgete pure, (o varietate mai rară) de Fagus silvatica Moesiaca.

Însoţitorii obşnuiţi, cu care fagul formează adesea arborete şi faciesuri de amestec, sunt gorunul *(Quercus petraca),* carpenul *(Carpinus betulus),* teiul pucios *(Tilia cordata*), mesteacănul *(Betula verucosa)* şi, cu o frecvenţă mai redusă paltinul *(Acer pseudo-platanus),* arţarul *(Acer platanoides),* ulmul *(Ulmus montana),* frasinul *(Fraxinus excelsior),* stejarul *(Quercus robur),* cireşul sălbatic *(Cerasus avium*) etc.

Pe lângă specia dominantă de fag *(Fagus silvatica),* au mai fost identificate exemplare sau grupuri rare de fag de Crimeea *(Fagus taurica)* şi chiar fag caucazian *(Fagus orientalis),* pe versantul de est al Dealului Oilor (unde unele exemplare au 20 m înălţime şi 60 m în diametru. (C. Burduja, C. Toma şi M. Lazăr, 1965).

Făgetele de deal, din zona cercetată, se regenerează cu uşurinţă, în urma a două sau trei tăieri succesive.

Dezavantajul este că în prezent nu mai sunt multe arborete multe de fag, datorită tăierilor efectuate în trecut, dar și astăzi, astfel că, pe lângă fag s-au instalat în proporţie însemnată şi alte

Foto 34 Pădure de fag în zona Olteanca Cueni- parte estică, 2012

Foto. 35 Pădure de fag în zona Dealului Negraia,
partea estică: „ spre Vălceaua Mare " , foto. 2014

specii mai puţin valoroase cum ar fi carpenul şi plopul, care au determinat ca o parte din făgete să devină parţial-total derivate.

Amestecurile de fag şi gorun se găsesc la altitudini de până la 350 m, pe expoziţii însorite sau parţial însorite (Dealul Cernei-partea estică, Dealul Manos-flancul sud-estic, Dealul Cărămiziipartea sudică, vestul Dealului Cotoşmanu sau în Dealul Oilor - partea estică).

Caracteristic pentru o bună parte din aceste păduri, este prezenţa fagului într-un procent de până la 40-60% uneori gorunul participă cu doar 10-20%.

Aceste arborete, mai ales când sunt provenite din lăstari, au avut iniţial în compoziţie mai mult fag (80-90%), dar în urma tăierilor în *"Crâng"*, fagul nu s-a instalat decât pe 40-60%, iar restul a fost ocupat de carpen, gorun, plop tremurător etc.

Arbuştii şi flora ierboasă au o slabă dezvoltare în aceste păduri umbroase. Între arbuşti sunt de menţionat cornul *(Cornus mas),* socul *(Sambucus nigra),* alunul *(Corylus avellana)* ş.a., iar la partea joasă a pădurii întâlnim flora de mull.

Principalele specii componente ale florei de mull din pădurile acestei zone sunt: vinariţa *(Asperula aderata),* urzica moartă *(Laminum maculatum),* jaleşul *(Stachys silvatica),* pochivnicul *(Asarum europaeum),* firuţa de pădure *(Poa nemoralis),* rogozul de pădure *(Carex pilosa),* feriga (*Dryopteris spinulosum)* etc., plus cunoscutele efemeride de primăvară: ghiocei *(Galanthus nivalis),* viorele *(Scilla biofolia),* toporaşi *(Viola odorata),* brebenei *(Corydalis solida),* lăcrămioare *(Convallaria majalis),* jaleşul *(Stachys silvatica),* pochivnicul *(Asarum europaeum),* firuţa de pădure *(Poa nemoralis),* rogozul de pădure *(Carex pilosa),* feriga (*Dryopteris spinulosum)* etc.,
(C. Burduja, 1963; D. Mititelu, 1992).

Pajiştile (în totalitate secundare) sunt dominate de păiuşcă *(Agrostis tenuis),* ovăscior *(Arrhenatherum elatius),* păiuş

Foto: 36 Pădure de stejar din zona Cotoșmanu, partea sud - vestică, foto : 2014

Foto: 37 Pădure de stejar în zona Dealul Oilor, partea estică foto: 2012

(Festuca pratensis), timfotică *(Phleum pratensis),* care formează asociaţii furajere de mare productivitate (Amenajamentul Ocolului Silvic Băbeni, 2014).

Subetajul gorun-stejar; este cel mai extins şi cel care dă nota specifică din teritoriul comunei Roești. Tipul staţionar majoritar este cel deluros de cvercete, cu şleauri de deal fără fag, care ocupă o suprafaţa rezonabilă a fondului forestier luat în studiu (46%), fiind identificat, de la altitudinea de 250 m până la 380 m, pe versanţi cu înclinări şi expoziţii diferite. Predomină tipurile de pădure care şi-au păstrat caracterul natural (50%) fiind urmate de cele artificiale (33%).

Formaţiunea cea mai răspândită este cea a şleaurilor de deal cu gorun, care ocupă 54% din suprafaţă, fiind urmată de făgete pure de dealuri cu 25%. Astfel, aceste formaţiuni de pădure, pot fi întâlnite în Coasta vestică a Dealului Cotoșmanu, pe cursul superior al pârâului Olteanca, în Coasta estică a Dealului Negraia, în Dealul Cernei-partea estică. (Amenajamentul Ocolului Silvic Băbeni, 2014).

Gorunetele pure ocupă doar 16% d in suprafaţa pădurii, având areale mici pe versantul estic al Dealului Oilor, versantul vestic al Dealului Negraia sau pe versantul sudic al Dealului Cotoșmanu. Aceste areale cu păduri sunt situate în general pe versanţii superiori însoriţi.

Pădurile de stejar *(Quercus robur)* se asociază adesea cu carpenul *(Carpinus betulus),* teiul pucios *(Tilia cordata),* gorunul *(Quercus petraea),* frasinul *(Fraxinus excelsior),* cireşul sălbatic *(Cerasus avium),* arţarul *(Acer platanoides),* jugastrul *(Acer compestre),* etc.

Pădurile fiind mai luminoase permit o frecvenţă mai mare a arbuştilor: alun *(Corylus avellana),* sânger*(Cornus anguinea),* lemn câinesc *(Ligustrum vulgare),* porumbar (*Prunus spinosa),*

Foto: 38 Lunca și zăvoiul Cernișoarei la Băjenari, foto. 2012

Foto:39 Lunca și zăvoiul Cernișoarei la confluența cu Cerna Oltețului, foto. 2014

măceş *(Rosa canina),* ş.a. precum şi dezvoltarea unei bogate flore de mull în stratul ierbos.

Pajiştile sunt formate preponderent din asociaţii mezoxerofile de păiuş *(Festuca sulcata şi Festuca valesiaca),* firuţă *(Poa pratensis),* zâzanie *(Lolium perene),* iar pe pantele mai însorite şi degradate prin păşunat şi eroziune se instalează asociaţii xero-mezofile de băboasă *(Botryochloa ischaemum),* păiuş *(Festuca pseudonina),* firuţă cu bulb *(Poa bulbosa).* (Gh. Mihai, C. Burduja, 1973).

Zona de silvostepă; se suprapune în zona cercetată, văii Cernișoarei și Cernei, situată în partea estică și sud-estică a Dealului Cernei şi în partea vestică a Dealului Oilor (Gh. Mihai, C. Burduja, 1973).

Peisajul natural al silvostepei din zona de confluență a Cernei cu Cernișoara, a suferit puternice transformări antropozoogene, peste 60% din teritoriul ei devenind terenuri arabile, iar pâlcurile de pădure şi pajiştile care se mai păstrează sunt intens modificate sub aspectul vegetaţiei spontane.

Pentru aceste suprafeţe, specialiştii de la Romsilva au indicat evitarea obţinerii arboretelor pure de stejar, urmărindu-se realizarea amestecurilor acestor specii, cu specii caracteristice şleaurilor sau cu alte specii de cvercinee ce vegetează în aceste condiţii (stejar pedunculat sau chiar gorun).

În terenurile degradate se va introduce sălcioara, frasinul, paltinul de câmp, cireşul, vişinul, obiectivul principal fiind ocupat cu vegetaţie forestieră, pentru frânarea procesului de eroziune şi alunecare a terenului (Amenaj, Ocolului Silvic Băbeni, 2014).

Stratul arbuştilor este bine dezvoltat mai ales la periferia pădurilor, fiind constituit din aceleaşi esenţe arbustifere ca în pădurile de stejar şi gorun ale zonei forestiere, la care se adaugă, în estul şi sud-estul depresiunii de contact, arbuşti ca: voiniceriu pitic *(Evonjmus nana),* cireşul pitic *(Crasus fructicosa),* migdalul

pitic *(Amygdalus nana)* etc. Pajiştele (în special păşunile) sunt formate din asociaţii de păiuş *(Festuca valesiaca)* şi colilie (*Stipa lessingiana, Stipa capillata).* Pe versanţii erodaţi s-au instalat asociaţii secundare de firuţă cu bulb *(Poa bulbosa),* bârboasă *(Botriochloa ischaemum),* pir gros *(Cynodon dactylon).*

Pe suprafeţele degradate prin păşunat intens, apar frecvent grupări de obsigă *(Bromus tectorum),* peliniţă *(Artemisia austriaca),* laptele câinelui *(Euphorbia stepposa)* şi multe alte plante ruderale (nefurajere) urzica *(Urtica urens),* urzica moartă *(Urtica dioica*), sărăcica *(Salsoa ruthenica),* laptele câinelui *(Euforbia cyparissis),* traista ciobanului *Capsella bursapastoris),* nalba *(Nalva pusilla),* scaiul *(Eryngium campestre),* brusturul *(Arctium lappa),* spinul *(Carduus acanthoides),* pălămida *(Cirsium arvense),*etc.

VEGETAȚIA INTRAZONALĂ

Vegetaţia luncilor

În arealul comunei Roești, vegetaţia luncilor este reprezentată prin specii mezofile şi hidrofile, dezvoltate pe soluri aluviale în diferite stadii de humificare şi gleizare şi pe soluri aluviale.

În sectorul de confluență a râului Cerna Vâlceană cu Cernișoara, vegetaţia lemnoasă este alcătuită mai ales din esenţe slabe, ce se grupează sub formă de zăvoaie, cu arinişuri, sălcişuri, răchitişuri şi plopişuri. Sălcişurile (în care predomină Salix alba) şi răchitişurile (formate din *Salix triandra, Salix purpurea, Salix viminalis),* independente sau în amestec, sunt cele mai răspândite.

Plopişurile sunt formate din plop alb (*Populus alba),* plop negru *(Populus nigra),* uneori asociindu-se cu sălcii.

În zona de confluență, lunca Cernișoarei se lărgeşte mult, însă nu dezvoltă suprafeţe mari cu zăvoaie, datorită tăierilor

sistematice efectuate de locuitorii satelor adiacente. Pe unele areale apar pâlcuri de zăvoaie formate din sălcii, plop alb, răchită (C. Toma, 1963).

Pajiştile acestor lunci sunt bogate în graminee mezofile ca păiuşca, firuţa, pirul, timoftica *(Phleum pratense*), coada vulpii *(Alopecurus pratensis),* iarba câmpului *(Agrostis alba),* precum şi speciile hidrofile de rogoz *(Carex riparia),* ţipirig *(Scirpus silvaticus),* pipiriguţ (*Heleocharis palustris),* coada calului *(Equisetum maximum),* barba ursului *(Equisetum palustre).*

Vegetaţia halofilă (de sărături)

Are apariţii insulare îndeosebi în zona de silvostepă la poalele dealurilor. Peticele de sărături din arealul localităţii Râpa Cărămizii, Piscul Scoarței sau Bărbărigeni, se datoresc spălării marnelor salinizate de pe versanţii Dlealului Cărămizii și Dealului Frasina.

Dintre speciile halofite pentru zona cercetată putem aminti: brânca *(Salicornia herbacea),* săricica *(Salsoa soda (ruthenica)),* pelinul *(Artemisia absinthium),* peliniţa *(Artemisia austriacă),* limba boului *(Statice gemelini),* (C. Burduja, 1963).

VALORIFICAREA VEGETAŢIEI SPONTANE

Principalele formaţiuni vegetale: pădurile şi pajiştile de pe teritoriul comunei Roești, constituie o importantă sursă de bunuri materiale, exploatate adeseori nechibzuit.

Pădurile de fag, stejar, gorun şi alte specii, fac parte din clase mijlocii şi superioare de producţie. Ele furnizează cantităţi de material lemnos pentru necesitățile locale, în principal ca materiale de construcție precum şi ca lemn pentru foc.

Procentul de lemn destinat combustibilului rămâne totuşi însemnat, datorită faptului că nu există alte surse de energie alternative. Din pădurile situate în această zonă ponderea o deţine fagul, carpenul şi gorunul.

Foto: 40 Porumbarul (Prunus spinasa), foto: 2014

Foto: 41 Măcieşul (Rosa canina) foto: 2014

Foto: 42 Zmeurul (Rubus idaens); foto: 2014

Foto: 43 Murul (Rubus fructicosus) foto: 2014.

Producţia de fructe de pădure este în continuă creştere şi cuprinde următoarele specii: măcieşul *(Rosa canina)* zmeurul*(Rubus idaens)*; porumbarul *(Prunus spinasa)*, ş.a. (Amenajamentul Ocolului Silvic Băbeni, 2014).

Pajiştile cele mai bogate şi mai valoroase din punct de vedere furajer sunt cele din zona forestieră. Ciupercile comestibile formează o categorie foarte solicitată pentru consumul intern cât şi la export.

Se recoltează următoarele specii: ghebe *(Armillaria mella),* gălbiori *(Cantharellus cibarius),* hribi *(Boletus edulus),* vineţica *(Russula vesca),* iar cantitatea recoltată variază de la un an la altul. Dintre celelalte resurse naturale, cele melifere deţin o importanţă deosebită, datorită suprafețelor mari cu salcâm, tei sau flori naturale. Cantitatea de masă verde variază între 5.000--8.000 kg/ha pentru păşuni şi 10-15.000 kg/ha pentru fâneţe.

Cele situate pe versanţi cu eroziuni, sau care sunt intens păşunate, au o producţie mai redusă şi o valoare furajeră mai scăzută (circa 3.000 kg/ha).

În zona cercetată, în ultimii ani, cantitatea de furaje de tip fân natural, din poieni şi goluri şi chiar din plantaţiile tinere a crescut constant asigurând necesitățile populației din satele componente comunei Roești.

Plantele medicinale au un rol deosebit pentru necesarul tradițional al locitorilor din această zonă. Dintre ele menţionăm: muşeţelul *(Matricaria chamomilla),* coada şoricelului *(Achillea setacea),* urzica moartă *(Urtica dioica),* vâscul *(Vâscum album),* potbal *(Tusilaga farfara),* socul (*Sambucus migra),* măcieşul (*Rosa canina).*(Amenajamentul Ocolului Silvic Băbeni, 2014).

FAUNA

Fauna pădurilor de foioase

Este reprezentată de mamifere: căprioara *(Capreolus capreolus)*, cerbul lopătar *(Dama dama)*, mistreţul *(Sus scrofa)*, lupul *(Canis lupus)*, vulpea *(Canis vulpes)*, viezurele *(Meles meles)*, pisica sălbatică *(Felix silvestris)*. Dintre acestea, vulpea şi lupul au ajuns la o densitate redusă datorită acţiunilor de combatere brutală, omiţându-se rolul lor în echilibrul ecosistematic.

Rozătoarele mai caracteristice acestei zone sunt: veveriţa *(Sciurus vulgaris)*, şoarecele scurmător *(Clethrionomys glarealus)*, şoarecele de pădure *(Apodemus sylvaticus)*, pârşul mare *(Glis glis)*, pârşul de alun *(Muscardinus avellanarius)*, pârşul cu coada stufoasă *(Dryomys nitedulla)*.

O frecvenţă apreciabilă o au iepurii *(Lepus europaeus)*, care ating aici o densitate de 10-20 exemplare la o sută de ha (Amenajamentul Ocolului Silvic Băbeni, 2014).

Dintre păsări întâlnim: ciocârlia *(Alauda arvensis)*, ghionoaia *(Picus viridis)*, ciocănitoarea *(Dendrocapos major)*, huhurezul *(Strix aluca)*, cucuveaua *(Athene noctua)*, guguştiucul *(Streptopelia decaocto)*, coţofana *(Pica pica)*, uliul porumbar *(Accipiter gentilis)*, cucul *(Cuculuş canorus)*, pupăza *(Upupa epops)*, graurul *(Sturnus vulgaris)*, fazanul *(Phasianus colchicus)* vrabia *(Passer domesticus)*, rândunica *(Hirundo rustica*).

Amfibienii, întâlniţi în ochiurile mlăştinoase-băltoase din această zonă, sunt reprezentaţi prin tritoni *(Triturus vulgaris)*, buhai de baltă *(Bombina bombina)*, cunoscutele broaşte de lac*(Rana esculenta, Rana ridibunda)*, broasca roşie de pădure *(Rana dalmatina)*, broasca râioasă verde *(Bufa viridis)* şi brotăcelul *(Hyla arborea)*. Pe unele suprafeţe mlăştinoase sunt semnalate şi broasca râioasă brună *(Bufa bufa)*, şi broasca de

pădure *(Rana temporaria),* etc. Litiera pădurilor, luminişurile, scoarța copacilor, sunt populate de numeroase nevertebrate. gosteropode, miriapode, păianjeni, scorpionide, etc.

Dintre insecte, o contribuţie importantă la igiena pădurilor o au carabidele, furnica roşie *(Foenica rufa)* care se hrănesc cu larve, omizi şi alţi dăunători ((D. Mititelu, 1992).

Fauna silvostepei

Este mai săracă, ea având mult de suferit de pe urma expansiunii activităţilor umane.

Mamiferele cele mai reprezentative sunt din grupul rozătoarelor: popândăul *(Citellus citellus)*, căţelul pământului sau orbetele *(Spalax leucodon),* şoarecele de câmp *(Microtus arvalis*), şobolanul de câmp *(Apodemus agraris),* hârciogul *(Cricetus cricetus),* iepurele de câmp *(Lepus europaeu)* etc.Acestor mamifere li se alătură şi altele, specifice zonei vecine (căprioara, mistreţul, vulpea, uneori lupul şi bursucul).

Păsările mai caracteristice sunt: cucul *(Cuculus honorus),* pupăza *(Upupa epopo)*, graurul *(Sturnus vulgaris)*, guguştiucul *(Streptopelia decaocto),* turturica *(Streptopelia turtur),* porumbeii *(Columba aenas),* cioara *(Corvus frugilegus)*, sitarul *(Scolopax rusticola)*-în timpul pasajului său poposeşte în silvostepă, uliul păsărar *(Accipiter nisus),* corbul *(Corvus corax).*

Reptilele au ca reprezentanţi vipera de fâneaţă *(Vipera ursini rakosiensis),* şarpele de casă *(Natrix natrix),* şopârla de câmp *(Lacerta agilis)*, guşterul *(Lacerta viridis),* etc. Este distribuită în mici areale, mai ales în apele râului Cerna Olteţului şi în unele bălți de pe cursul Cernișoarei.

Fauna acvatică

Dintre peşti amintim: cleanul *(Leuciscus cephalus),* crapul *(Cyprinus carpia),* carasul *(Carassius auratus),* roşioara *(Scardinius erythrophthalmus),* caracuda *(Carassius carassius),* băbuşca (*Rutilus rutilus)* etc.

SOLURILE

CARACTERISTICILE PEDOGEOGRAFICE

Marea diversitate a factorilor pedogenetici a creat în teritoriul comunei Roești un înveliş de sol complex. Principala trăsătură a învelişului de sol o constituie structura sa zonal-etajată, condiţionată de etajarea reliefului, climei, vegetaţiei, la care se adaugă apa şi omul. (N. Florea, 1962).

Cercetările complexe efectuate de Staţiunea I.C.A.S. Râmnicu Vâlcea, pentru analiza solurilor din zona aflată în studiu, în vederea întocmirii Amenajamentelor silvice , în 1995, au stabilit că cea mai mare suprafaţă este ocupată de soluri din clasa argiluvisoluri (66%), urmate de clasa cambisolurilor, cu un procent de 22%.

În zona colinară înaltă din vest nord-vest şi est, condiţiile pedogenetice se caracterizează printr-un regim termic mai scăzut, cu precipitaţii mai abundente, cu o evapotranspiraţie mai redusă, pe alocuri, cu un relief mai accidentat (la altitudini de 300-400 m), cu roci mai mult sau mai puţin bogate în CO_3Ca, dar fără depozite salifere, cu păduri în care predomină fagul şi carpenul.

În zona de contact dintre dealurile mai înalte şi în partea joasă a acesteia, condiţiile de pedogeneză se caracterizează printr-un regim termic mai ridicat, precipitaţii atmosferice mai reduse, cu o evapotranspiraţie relativ mare şi prin prezenţa depozitelor argiloase și nisipoase.

Pe lunca râului Cerna Vâlceană și pe cea a Cernișoarei, precum şi pe văile inferioare a unor afluenți (Manos, Cărămizii, Băjenari, Silea, Cueni, Frasina), procesele pedogenetice sunt dominate de regimul hidrologic al cursurilor respective şi de gradul de mineralizare a apelor lor. Luncile ocupă suprafeţe relativ mici în zona colinară, unde apele acestor râuri (pâraie) nu sunt mineralizate. (Amenajamentului Silvic Băbeni, 2014).

CLASE, TIPURI ŞI SUBTIPURI DE SOLURI:

ARGILUVISOLURILE, sunt soluri cu orizontul Ao ocric, au culori mai deschise, grosimi de 20-25 cm şi cu orizontul Bt cu argilă iluvială) ocupă cea mai mare suprafaţă din arealul comunei Roești de circa 66%.

Aceste soluri au fost identificate în zona colinară, la altitudini variabile, existând totuşi o succesiune altitudinală corelată cu nivelul precipitaţiilor atmosferice şi gradul de debazificare şi migrare a argilei. Răspândirea lor este zonală, în condiţii de relief, rocă şi vegetaţie, după cum urmează:

Brune argiloiluviale tipice (succesiunea orizonturilor este: Ao-Bt-C). Acest tip de sol a fost identificat în zona colinară, predominant la altitudini de 250-350 m, pe versanţi moderat înclinaţi (slab la repede), cu expoziţii intermediare, pe amestecuri de gresii, argile şi nisipuri, sub păduri de şleau.

Solurile sunt morfologic profunde, textura, de la nisipo-lutoasă la luto-prăfoasă, conţinutul de argilă variază între 17,1% şi 29,4% şi luto-argilos la lutos, unde procentul de argilă ajunge la 44,7%. După gradul de saturaţie în baza de schimb, solurile sunt de la mezobazice la eubazice. Carbonatul de calciu este levigat pe adâncimi mari. Conţinutul de humus variază între 2,3-7,00%.

Suprafaţa ocupată cu acest tip de sol ocupă în zonele de deal, sub păduri de şleau (şleau de deal cu gorun şi fag; şleau de deal cu stejăreto-gorunete sau şleau cu gorunete). (I.C.S.A. Râmnicu Vâlcea 2009).

Brune argiloiluviale pseudogleizate (succesiunea orizonturilor este Ao-Btw-C).Aceste soluri au fost identificate mai mult în zona Humosu (pe versanţii estici ai Dealului Mare--Cerna. Altitudinea variază între 220 m şi 350 m, predominant pe versanţi slab însoriţi, slab înclinaţi, pe argile, nisip sau marne, sub păduri de fag şi şleauri de deal cu gorun şi fag.

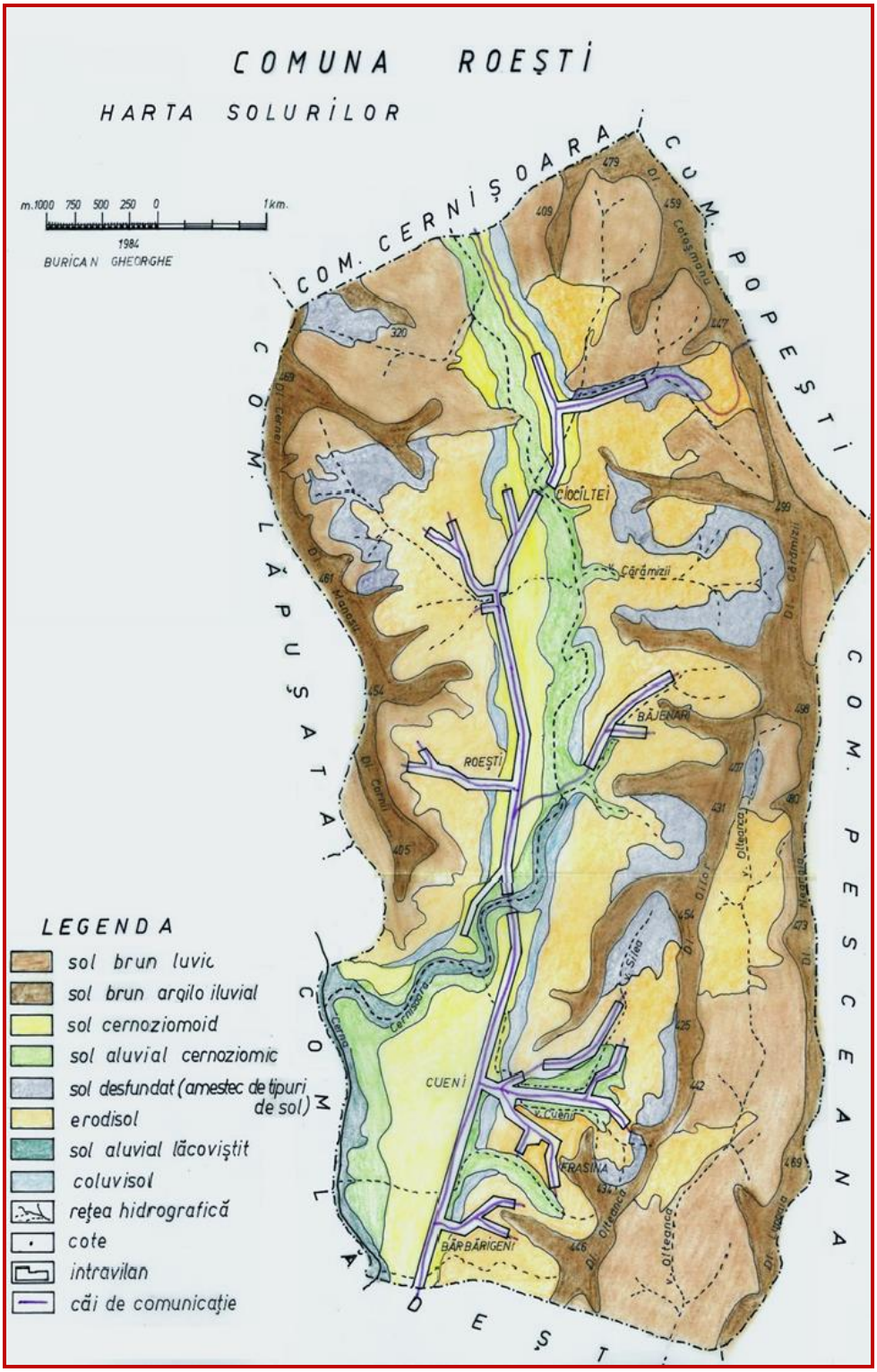

Fig. 13 Comuna Roeşti—Harta solurilor

Morfologic, solurile sunt profunde cu un volum edafic submijlociu (0,47-0,60m^3/m^2), volumul determinat de apariţia orizontului Ao, unde conţinutul de argilă fină este de 19,9% şi luto-argiloasă la argiloasă în orizontul Btw, unde conţinutul de argilă fină variază între 31,8 şi 45,3%. Carbonatul de calciu, la suprafaţă, are valori mici (0,1%) şi este levigat în adâncime, ajungând ca sub 80 cm să aibă valoarea de 13,1%.

Conţinutul de humus variază între 1,10-4,50%. (I.C.A.S. Râmnicu Vâlcea 2009)

Brune luvice tipice (succesiunea orizonturilor este:Ao-El-Bt-C).

Acest subtip de sol ocupă cea mai mare suprafaţă din regiunea studiată (25%) şi a fost identificat în majoritatea zonelor colinare, la altitudinea medie de 300 m (între 220-510 m), pe versanţii slab la moderat înclinaţi, cu expoziţii diferite. Se întâlnesc de obicei, pe alternanţe de argilă, nisip , sub şleauri de deal cu gorun şi fag, goruneto-făgete şi mai rar sub făgete.

Morfologic, solurile sunt profunde, textura variază de la luto-nisipoasă la lutoasă, în orizonturile Ao şi El şi lutoasă la argiloasă, în orizontul Bt. Regimul de aeraţie este bun în primii 30-40 cm şi moderat-deficitar în Bt (mijlociu-mic). Cantitatea de humus este de 4,60-5,30%.

CAMBISOLURILE

Din această clasă (în orizontul Bv) cele mai mari suprafeţe le ocupă tipul de sol brun eumezobazic (cu cele două subtipuri: tipice şi litice). (Amenajamentul Ocolului Silvic Băbeni, 2014).

Brun eumezobazic tipic (succesiunea orizonturilor este:Ao-Bv-C). După subtipul brun luvic tipic, acest subtip de sol ocupă locul doi, cu 20% din suprafaţa regiunii aflate în studiu. Morfologic, solurile sunt profunde, textura este relativ uniformă în profil, dar diferă de la un profil la altul de la luto- nisipoasă la luto-argilo-nisipoasă 11,7-16% argilă fină la cele uşoare şi luto-argiloase, ajungând la 46,9% argilă fină la celelalte specii.

Porozitatea pentru aer este normală, solul are o permeabilitate bună pentru apă. Conţinutul în humus variază între 0,26-5,70%.

MOLISOLURILE

Din această clasă de soluri cele mai răspândite sunt:

Cernoziomul cambic - este tipul de sol predominant întâlnit pe interfluviile sub formă de platouri sculpturale: Dealul Luncii, Dealul Manos, Dealul Cotoşmanu, etc.

Caracteristica principală a acestui tip de sol este fertilitatea ridicată, atât cea naturală cât şi cea efectivă, datorită proprietăţilor fizice: permeabilitatea moderată, textura mijlocie, structura grăunţoasă, relativ slabă.

Dintre proprietăţile chimice enumerăm: conţinut apreciabil de humos (2,2-4,15%), azot, fosfor, grad ridicat de saturaţie în baze (85-90%), etc.

Fertilitatea lor naturală este bine valorificată în anii cu precipitaţii normale şi bine reprezentată în timpul ciclului vegetativ (pomi fructiferi și vița de vie)

Coluvisolurile-întâlnite pe glacisul de racord dintre albia majoră a văii Cernei Olteţului și a Cernișoarei cu treapta de jos a dealurilor, numită generic *,,luncă,,,* pe terasa de 20--30m, cât şi pe conurile de dejecţie ale pâraielor Băjenari, Silea, Cueni, Frasina. Au un profil profund, îngroşat în partea superioară de aportul gravitaţional şi cuprinde orizonturile Am_1 (brun negricios, bulgăros, slab dezvoltat, argilo-lutos); Am_2 (negricios cu luciu metalic, grăunţos mare, afânat, poros, umed); Am_3 (brun închis, foarte slab dezvoltat, slab compact, arilo-lutos, efervescent); D (brun gălbui vineţiu, bulgăros slab dezvoltat, slab compact). Coluvisolurile au o fertilitate naturală relativ ridicată, fiind favorabile culturii grâului, porumbului dar și a plantelor furajere.

ERODISOLURIE:

Sunt soluri erodate sau decopertate atât de intens, încâtorizonturile rămase nu permit încadrarea într-un anumit tip

de sol (materialul parental este adus la zi prin eroziune accelerată sau alunecări de teren).

Se întâlnesc în următoarele puncte: Dealul Cărămizii, Dealul Oilor, vestul Dealului Cotoșmanu, etc.

Din datele expuse, se poate trage concluzia că pe teritoriul comunei Roești, în cele două sectoare geomorfologice cu relief, climă şi vegetaţie oarecum diferite, oferă condiţii de pedogeneză specifice şi deci cu soluri diferite. Astfel, în zona joasă (de luncă) s-au format soluri, în majoritatea cazurilor molice (cernoziomuri cambice și coluvisoluri) cu subtipurile lor.

În zona colinară însă, condiţiile pedogenetice au condus la formarea solurilor caracteristice zonei forestiere, în această zonă substratul fiind relativ uniform, relieful a influenţat evoluţia solurilor prin expoziţie, înclinare, un plus de precipitaţii şi nu în ultimul rând prin alunecări de teren vechi sau noi.

Pentru arealele mai umede, procesele de pedogeneză s-au desfăşurat normal. Suprafeţele cu alunecări au dus la formarea solurilor luvice şi albice precum şi pe unele areale, la formarea erodisolurilor sau a solurilor desfundate.

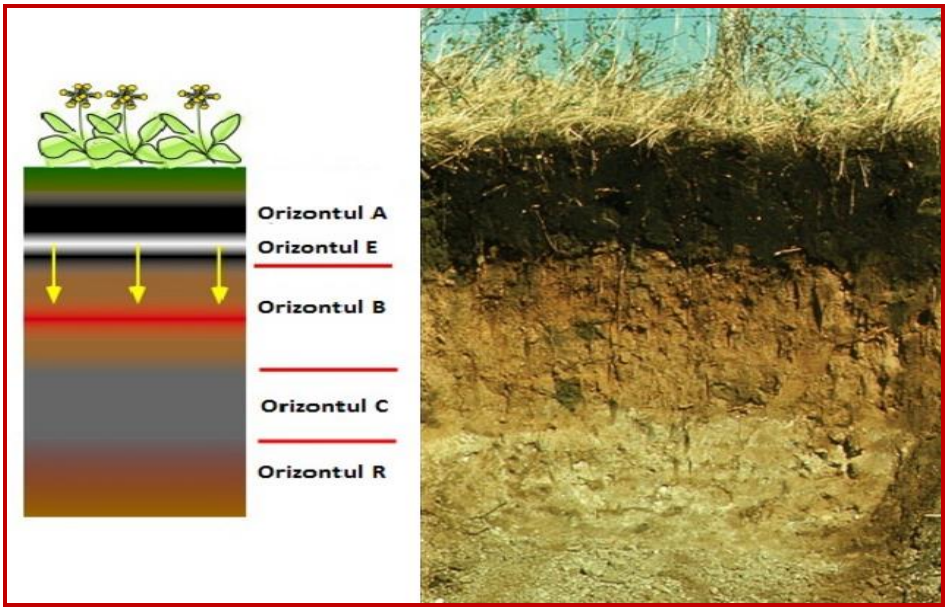

Foto: 45 Profil de sol din zona Cerna – Cernișoara.

„...Un popor dăinuie prin păstrarea
cu sfinţenie a trecutului său istoric.....”
Dinu C. Giurescu

PARTEA a II a

ISTORIA COMUNEI ROEȘTI

VECHI URME DE LOCUIRE ÎN COMUNA ROEȘTI

Comuna Roești este așezată la confluența râului Cerna Oltețului cu Cernișoara, la zona de interferență a Subcarpaților cu zona dealurilor mai joase, într-o zonă de climă și de relief extrem de favorabilă vieții, ceea ce ne îndreptățește să apreciem că istoria locuitorilor de pe aceste meleaguri a fost strâns legat de formele de relief existente aici.

Relieful variat format din dealuri şi văi joase, climatul de adăpost şi cele două ape limpezi, Cerna Vâlceană și Cernișoara, au creat condiţii favorabile desfăşurării unor intense activităţi omeneşti, încă din cele mai vechi timpuri.

Existenţa unor vechi urme de viaţă omenească pe teritoriul comunei Roești este atestată de numeroase urme de locuire precum: topoare din piatră și silex, descoperite cu circa 60 de ani în urmă, pe Valea Cernișoarei care datează din paleolitic și neolitic. [1]

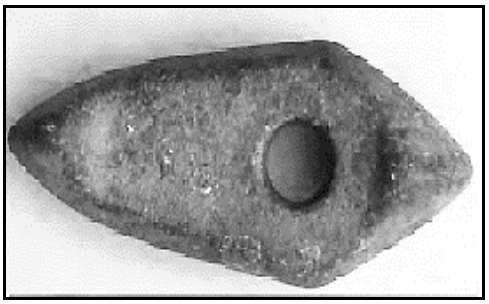

Fig: 1. Topor din piatră din paleolitic, (Ciocâltei)

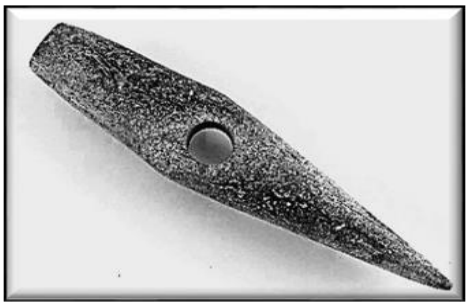

Fig: 2 Topor neolitic, (valea Silea- cursul inferior)

---

1. **Berciu D, Purcărescu P. ,** *„ Săpături și cercetări arheologice în Județul Vâlcea ”,* în M.C.A., nr VII / 1969.

Pe lângă aceste topoare din piatră și silex s-au mai descoperit topoare-ciocan perforate, de dimensiuni mai mici, având 10 cm lungime şi 3,8 cm lăţime, precum și alte urme de locuire precum: vârf de lance, topoare din fier, specifice epocii bronzului și epocii fierului(descopeite în zona satului Ciocâltei și Roești)[2]

Se adaugă numeroase fragmente de ceramică, fragmente şi cioburi din epoca bronzului incipient, din prima epocă a fierului, fragmente de ceramică dintr-un vas mare, cu gâtul înalt, buza dreaptă şi uşor îngroşată spre exterior(descoperite în zona satelor Cueni și Bărbărigeni). Au mai fost găsite topoare de aramă și bronz, cu gaură normală, vârfuri de lance din fier şi topoare din fier cu braţele în cruce sau cuţite simple din fier(pe Valea Bajenari și Râpa Caramizii). [3]

Pe coastele dealurilor din zona satelor comunei Roești s-au găsit urme de locuire din epoca de tranziţie de la neolitic la epoca bronzului (cultura Coţofeni), din epoca bronzului (cultura Verbicioara și cultura Glina) sau de la începutul primei epoci a fierului şi epoca dacică(Băiasa și Ciocâltei).

Prelucrarea primară a micilor descoperiri arheologice din zona aflată în studiu a permis definirea unui anumit grup cultural, a cărei arie de răspândire cuprindea regiunea subcarpatică a județului Vâlcea, respectiv și zonei aflate în studiu (a satelor ce constituie astăzi comuna Roești). Aria de locuire corespunde unei zone geografice unitare morfologic şi peisagistic, oferind comunităţii omeneşti respective condiţii de viaţă asemănătoare. [4]

……

2. Berciu Dumitru, *„ Cercetări privind preistoria Județului Vâlcea"* , în *„Studii Vâlcene"* , nr. 3, Rm. Vâlcea, 1974.

3. Petre Gh. , *„ Aspecte ale începutului epocii bronzului în nord-estul Olteniei"* , în *„ Buridava "*, nr. II, Rm. Vâlcea, 1976.

4. Petre Gh. , *„ Descoperiri arheologice din epoca fierului, în Județul Vâlcea "*, în M.C.A., nr VII / 1970.

În istoriografia județului Vâlcea, din perioada preromană, sunt semnalate numeroase cetăți dacice sau fortificații. Unele au fost intens cercetate de arheologi și oferă mai multe elemente care definesc istoria strămoșilor noștri.

„Cetatea de la Roești ”, a rămas și azi într-un anumit mister, locul ei fiind puțin cercetat, însă este trecută în

Fig:3. Topoare perforate tip ciocan din bronz, descoperite pe valea Cernișoarei, Ciocâltei

Fig. 4. Fragmente de ceramică din prima epocă a fierului descoperite în Valea Cernișoarei-Ciocâltei, Valea Silea-Cueni, Valea Frasina-Bărbărigrni.

Catalogul descoperirilor arheologice sub denumirea de cetatea dacică de la Roești (Dumitru Berciu, 1971).

„ La Cărămizi ” este locația, unde se află acest punct arheologic de factură dacică în pădurea Cotoșmanu.

„ Cetatea dacică ” de la Roești (Râpa Cărămizii), după forma colinei dealului și a perimetrul șanțurilor, a izvoarelor care ia naștere în mijlocul pădurii, se afla în apropierea unei rute comerciale care traversa zona viticolă din sudul județului spre Buridava (Ocnele Mari), un drum extrem de circulat în urmă cu peste 2000 de ani, afirmat cu tărie de istoricii români care au cercetat din punct de vedere arheologic această zonă. [5]

Pentru perioada stăpânirii romane în Dacia (106--271), istoricul Dumitru Tudor, a publicat lucrări care amintesc despre urmele arheologice existente în această parte a județului Vâlcea.

Într-o asemenea lucrare, se aminteşte despre cercetările arheologice din această perioadă din zona Roești, unde s-au descoperit monede romane. [6]

Fig. 5 Monede romane „denarii romani”, descoperite pe teritoriul comunei Roești.

---

5. Berciu D, *„ Arheologia preistorică a Olteniei ”* , în *„ Arh. Olteniei ”*, nr. XVII, 1939.

6. *„Buletinul Societ. Numismatice din România ”* , nr. X, XII și XIII.

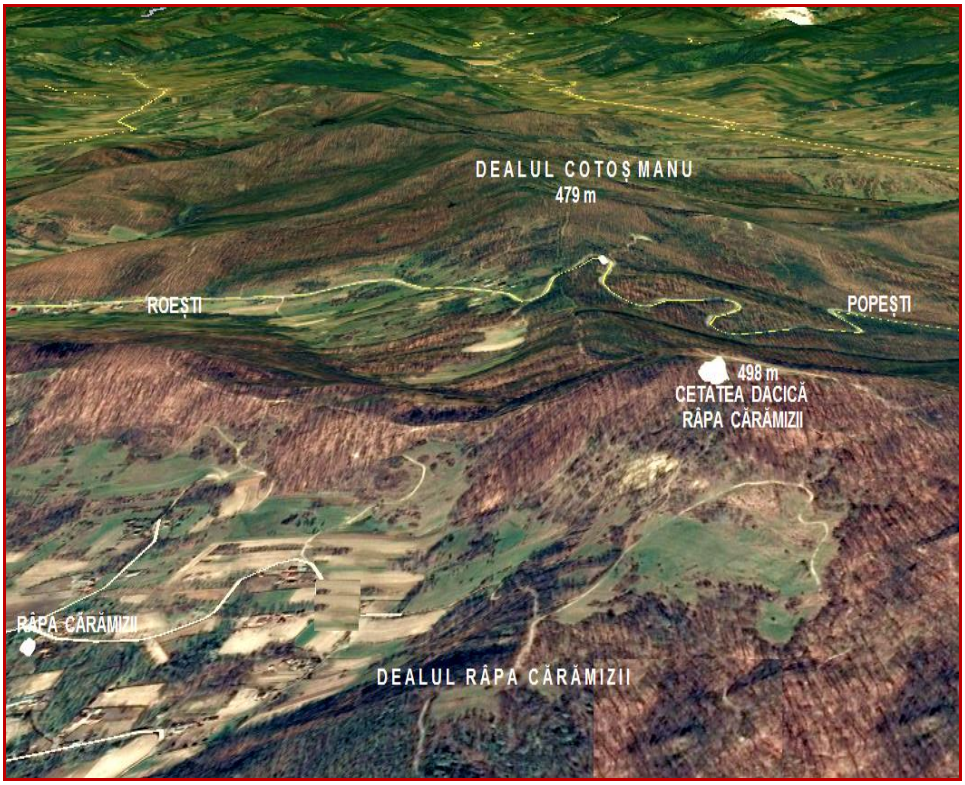

Foto. 1 Imagine satelit: „Cetatea dacică" Râpa Cărămizii

Foto: 2 Zona cu descoperirile arheologice de la "Cetatea dacică" de la Roești, foto: 2002.

Acest lucru arată pătrunderea aşezărilor rurale din vremea stăpânirii romane și în văile Cernei și Cernișoarei.

De altfel, drum important lega zona Horezu de zona sudică a județului Vâlcea trecea prin punctul numit „ ***La Plută*** ” (în sudul comunei Roești) unde s-au descoperit urmele unui fort roman.

Teritoriul comunei Roești, din cele arătate mai sus, a continuat să fie locuit şi în timpul stăpânirii romane în Dacia (106-271), cât şi după această dată, când îi aflăm pe daco-romani, care au rămas aici şi în perioadele deosebit de grele din timpul migraţiei popoarelor răsăritene.

În ceea ce privește circulația monetară din perioada ocupației romane și după retragerea aureliană din anul 271 d. Cr., teritoriul satelor din comuna Roești au beneficiat de noua piață a economiei romane. S-au descoperit un mare număr de fragmente de vase dacice și romane, unelte de fier, vârfuri de săgeți și monede romane, printre care „***denarii romani***”.

Dealul Cotoşmanu, este descris de Gala Galaction în scrierile sale și unde apare una dintre cele mai interesante legende din judeţul Vâlcea, cea legată de existenţa unei cetăţi dacice. Subiectul este unul controversat, pe tema acestuia existând dispute între istoricii vâlceni.

Potrivit scriitorului vâlcean Ilarian Păunoiu şi a unor istorici din zonă, numele pădurii seculare care se întinde chiar din vârful dealului Cotoşmanu până spre „*La Cărămizi*” vine de la ruinele cetăţii dacice care ar fi fost ultima dată semnalate la sfârşitul veacului al XIX-lea. Aici era zona dacilor „***buri***” iar culoarul, asigura traversarea dinspre sudul judeţului spre partea central-nordică. Majoritatea caselor bătrânești din zona învecinată au în fundație cărămidă și piatră cu o vechime foarte mare, având carateristici specifice perioadei preromane.

Prin anii 1960, o echipă de arheologi de la Bucureşti a încercat identificarea zonei unde a existat cetatea, însă pădurea

fiind destul de densă şi întinzându-se pe o suprafaţă extinsă a fost greu să fie cartată cu exactitate. În satele vecine comunei Roești, la Dăești și Valea Caselor, din comune Popești, multe case vechi au la fundaţie un anumit tip de cărămidă. [7]

Acest aspect a atras atenţia unor specialişti în arheologie de la Muzeul județean Vâlcea şi nu mare le-a fost surpriza când au descoperit că aceste cărămizi au o vechime de aproape 2000 de ani. Actualii locatari ai acestor case au ridicat din umeri, întrebaţi de proveniența lor. Nu ştiau de unde au luat străbunicii lor aceste cărămizi, spunând *„De acolo din pădure de pe Dealul Cărămizilor"*. [8]

Pădurea ***„La Cărămizi"*** plină de stejari și fagi seculari, desparte comuna Popeşti de comuna Roeşti. Cel mai înalt punct al acestui deal se află într-o zonă numită ***„Râpa la Cărămizi"***, la o altitudine de 499 m și prezintă o prăbuşire înspre Roeşti, de unde se poate vedea toată Valea Cernișoarei și Valea Cernei până spre Lădeşti.

Dintre migratori, slavii au fost asimilaţi de către populaţia daco-romană şi au continuat să trăiască împreună, fapt dovedit şi de denumirea râului Cerna, care după cum s-a
arătat, este de origine slavă şi înseamnă ***„râu cu un curs repede"***.

În perioada anterioară organizării de state feudale pe teritoriul României, teritoriul comunei Roești a făcut parte din cnezatul lui Farcaş. Acesta este amintit în ***„Diploma Ioaniţilor"***, din 2 iunie 1247, dată în timpul regelui Bela al IV-lea al Ungariei. Cnezatul lui Farcaş se afla pe teritoriul actual al judeţului Vâlcea.

Cavalerii Ioaniţi au fost chemaţi de regele Ungariei să apere

---

7. Galaction, G. *„ În pădurea Cotoşmanei"* publicata initial în *„Viața socială "*, anul I, nr. 4, mai 1910, iar apoi inclusă în volumul Bisericuța din Razoare, Editura „Vieții românești", Iasi, 1914

8. Păunoiu I, *„* ***Legenda cetăţii dispărute din pădurea Cărămizi"*,** Rm. Vâlcea, 2014.

teritoriul regatului de repetatele invazii ale tătarilor. În schimbul acestor obligaţii, regele le-a dat cavalerilor un teritoriu întins situat între Carpaţi, Dunăre şi Olt, în care se afla Ţara Severinului împreună cu cnezatele lui Ioan şi Farcaş până la Olt, nu şi Ţara voievodului Litovoi care a fost lăsată românilor să o stăpânească în aceleaşi condiţii ca până atunci. Le-a mai dat Cavalerilor şi toată ţara Cumaniei, dacă o pot cuceri, ce se află la răsărit de Olt, cu excepţia Ţării lui Seneslau *"voievodul românilo*r" în aceleaşi condiţii ca şi cele date voievodului Litovoi.

Românii menţionaţi trebuiau să dea ajutor armat Cavalerilor Ioaniţi pentru apărarea ţării, iar cavalerii să-i ajute pe români în aceleaşi condiţii.

Au fost astfel amintite în această diplomă de donaţie cinci formaţiuni statale româneşti: *Ţara Severinului, Cnezatele lui Ioan şi a lui Farcaş şi Voievodatele lui Litovoi şi Seneslau*.

Problema localizării acestor formaţiuni statale se mai discută şi azi de istoriografia românească. Important este faptul că după marea invazie a tătarilor din 1241-1242, care a distrus în mare parte viaţa politică, socială şi economică a popoarelor situate la sud-estul Europei, în teritoriile locuite de români a început să se cristalizeze din nou o viaţă politică proprie în forme tradiţionale, cnezatele şi voivodatele, care vor duce în final la întemeierea statului feudal Ţara Românească. Din acest important izvor istoric rezultă că atât la răsărit de Olt unde se afla *„Ţara Cumaniei"* stăpânită de tătari cât şi în teritoriul donat Cavalerilor Ioaniți se aflau unele formaţiuni politice româneşti, unele într-o mai strânsă dependenţă de regatul Ungariei, anume cnezatele lui Ioan şi Farcaş. Cnezatul lui Farcaş a fost localizat de cei mai multi istorici pe teritoriul actualului județ Vâlcea.

Numele cneazului Farcaș se pare că provine din maghiară (ceea ce nu îl face neapărat maghiar) și înseamnă *„ lup "* în timp ce toponimul Vâlcea ipotetic este din limba slavă iar altele

Voievodatele lui Seneslau şi Litovoi erau lăsate românilor cu obligaţia de a împărţi veniturile şi de a apăra ţara împreună cu Cavalerii Ioaniţi.

Ceea ce n-a remarcat în mod deosebit istoriografia românască în textul Diplomei Cavalerilor Ioaniţi este pasajul care se referă la interdicţia Cavalerilor de a coloniza teritoriul primit cu populaţie din regatul Ungariei, respectiv din Transilvania.

Pasajul este extrem de relevant în ceea ce priveşte tendinţa populaţiei *"de orice neam"* de a se stabili la sud de Carpaţi. Cavalerii, se precizează în textul Diplomei: *"vor avea grijă şi se vor strădui să populeze nu numai regiunile amintite dar şi alte regiuni din Regatul nostru, iar ţăranii (rusticii) din regatul nostru de orice stare şi neam ar fi şi pe saşi şi teutonici din Regatul nostru nu-i va primi să se aşeze în regiunile sus amintite fără îngăduinţa regească osebită"*. [9]

Dacă saşii şi teutonicii au fost nominalizaţi în Diplomă, ceilalţi *„de orice neam"*, nu puteau fi decât românii din Transilvania. Această precizare confirmă faptul că tendinţa generală a migrării populaţiei româneşti nu era din sudul Dunării spre Regatul Ungariei, respectiv spre Ardeal, conform teoriei imigaționidte, ci invers, din nord spre zonele de câmpie la sud şi est de Carpaţi care se eliberau atunci de stăpânirea tătară, fenomen interzis de regele Ungariei. Se confirmă astfel relatările cronicarului Anonimus, că în Transilvania existau încă de la sfârşitul secolului al IX-lea şi începutul celui următor, formaţiuni statale româneşti, respectiv Voievodatele lui Gelu, Glad şi Menumorut, unde exista o ţară românească, o ţară mamă, din care românimea a iradiat în tot cursul evului mediu, în funcţie de situaţia politică şi economică, din regatul Ungariei spre alte teritorii româneşti situate la estul şi sudul Carpaţilor.

9**. Bogdan Murgescu, și colab**., *„Istoria României în texte"* , București, 2001.

În ceea ce organizarea bisericească a românilor din zona aflată în studiu, există ipoteza conform căreia Episcopia Râmnicului ar fi fost întemeiată de Tutomir Basarab, domnul Ţării Româneşti, în anul 1304, adică mult înaintea întemeierii mitropoliei Severinului şi chiar a Ungro-Vlahiei.

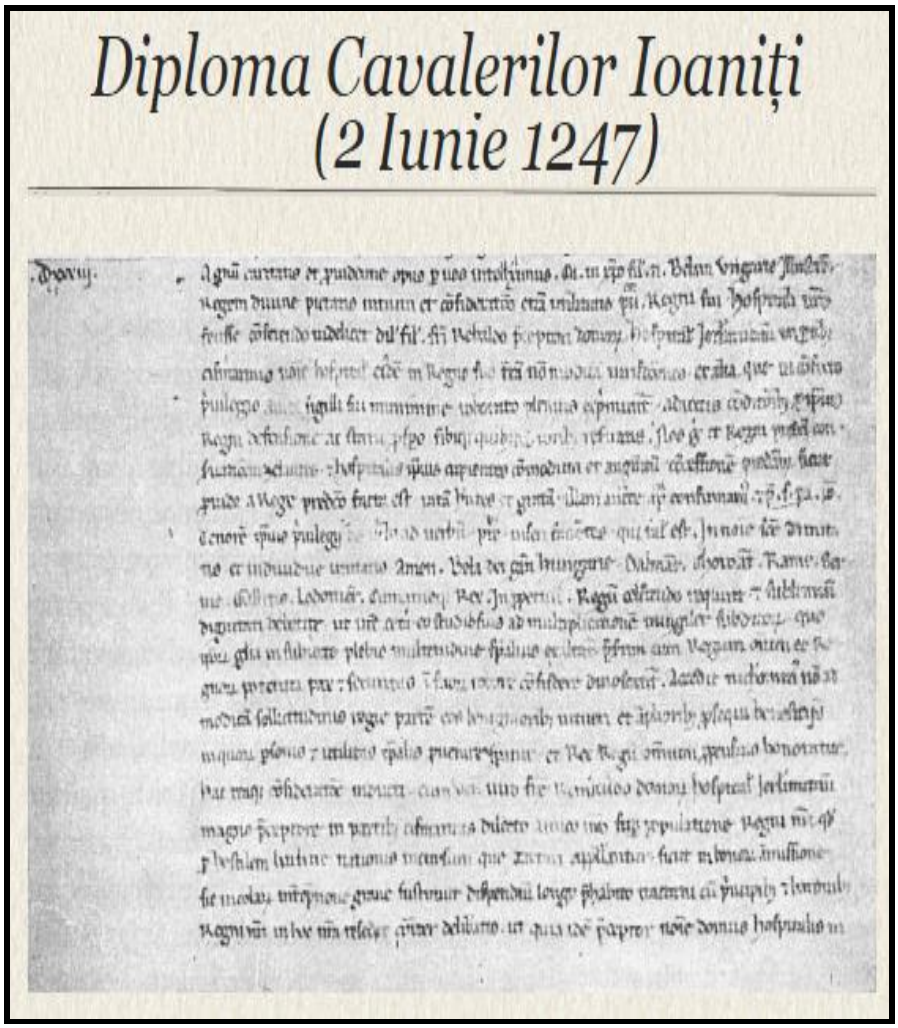

Fig. 6 Copie document „Diploma Cavalerilor Ioaniți" 2 iunie 1247

Este posibil ca ipoteza de mai sus să-şi aibă sursa într-un document datând din vremea ocupaţiei austriece, unde se afirmă ca Episcopia Râmnicului ar fi fost intemeiată de *„Bogdan Voievod cel Bătrân"*, prin anul 6812 (1304) şi că acest Bogdan Voievod ar fi fost unchiul lui Mircea cel Bătrân.

„..... Așadar mânați de acest gând am hotarât în acest chip – stând la sfat împreună cu venerabilul bărbat Rembaldus marele preceptor al **caselor Ospitalierilor (Cavalerii Ioaniți)** din Ierusalim din părțile de dincoace de mare, după ce ne-am sfătuit îndelung cu fruntașii nostri cu privire la repopularea regatului nostru, care prin năvălirea dușmănoasă a neamului barbar numit Tătari a suferit mare pagubă, atât prin pierderea bunurilor, cât și prin uciderea locuitorilor – ca, deoarece acel preceptor, în numele casei Ospitalierilor, s-a îndatorat de bună voie, el și casa Ospitalierilor, să lupte în chipul arătat mai jos pentru ajutorarea regatului nostru și pentru apărarea credinței creștine și să ne dea sfat și ajutor credincios pentru popularea țării noastre, după cum va îndeplini și celelalte condiții ce se vor arăta îndată în această scrisoare, îi dăm și îi dăruim, spre a proteja, întreaga Țara Severinului, împreună cu munții acesteia și cu toate celelalte locuri ce țin de ea, precum și cu **cnezatele lui Ioan și Farcaș până la râul Olt, afară de Țara voievodului Litovoi, pe care o lăsăm Românilor, după cum au avut-o aceștia și până acum.** Totuși așa le dăm încât jumătate din toate foloasele și veniturile și slujbele din întreaga Țară a Severinului amintită și din cnezatele numite mai sus, să ne rămână lor și urmașilor lor, iar cealaltă jumătate o lăsăm pentru folosul casei voievozilor români, afară de bisericile înființate și de cele ce se vor întemeia în toate teritoriile amintite mai sus, din veniturile carora nu ținem nimic pentru noi, rămânând neatinse cinstea și drepturile arhiepiscopilor și episcopilor pe care le-au avut mai înainte, lasând la o parte deasemenea toate morile dintre hotarele teritoriilor amintite, atât cele clădite cât și cele ce se vor clădi.

Voim însă, ca amintiții Români să ajute pe numiții frați cu oastea lor spre apărarea țării și spre înfrângerea și pedepsirea atacurilor ce ni s-ar aduce de către străini, iar la rândul lor, cu prilejuri asemănătoare, frații înșiși să fie datori să dea sprijin și ajutor <Românilor > cât le va sta în putință.....-

Documentul tradus: „Diploma Cavalerilor Ioaniți" 2 iunie 1247

Județul Vâlcea a intrat în panteonul culturii românești odată cu stabilirea Episcopiei Râmnicului Noului Severin la Râmnicu Vâlcea. [10]

---

10. „***Documente privind istoria Românilor. Seria C. Transilvania***", Vol. I (anii 1075 - 1250), București, 1956.

Arhiepiscopia Eparhiei Râmnicului este nu numai cea dintâi episcopie din ţară, cum o numesc istoricii şi cum o rânduiesc legiuirile bisericeşti, dar şi cea mai veche episcopie românească, începutul ei datând din anul 1370, ca mitropolie a Ţării Munteneşti spre Severin.

Sub domnia lui Matei Basarab a fost ctitorită între anii 1635 --1637 Mănăstirea Arnota, adevarat simbol al renașterii spirituale romanești.

Un alt lăcaș de cult foarte important este Mănăstirea Hurezi, în prezent inclusă în patrimoniul UNESCO și care a fost constriută de Constantin Brâncoveanu.

În 1705 cărturarul Antim Ivireanul aducea la Râmnic o nouă tiparniță care a făcut cunoscută cartea laică în toate provinciile românești. Începând cu secolul al XVII-lea au fost ridicate biserici și mănăstiri care s-au păstrat până astăzi.

Între starea social-politică a unui popor şi starea lui religioasă există o legătură indisolubilă, aceasta manifestându-se în mod special la românii din dreapta Oltului, din Oltenia, *„...cuibul neamului românesc, unde se găsesc urme ale vechii organizări sociale încă din veacul al XI-lea "*, după cum observă un istoric: *„Mai fericita Oltenie, situată între imperiile bizantinilor, ungurilor şi pecenegilor, dar neaparţinând niciunuia dintre ei, a fost, atât prin aşezarea geografică cât şi prin condiţiile etnografice şi politice, ca menită de la soartă să fie cetate a românismului "*[11].

După ce voievozii Ţării Româneşti au obţinut Banatul şi fiindcă peste oraşul Severin în regiunea bogată a Banatului, nu erau încă stăpâni a fost înfiinţat Noul Severin, astfel încât Râmnicul a luat şi denumirea de Noul Severin.

---

11. Şerban Papacostea ***„ Românii în secolul al XIII-lea. Între Cruciată şi Imperiul mongol "*** Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1993.

ATESTĂRI DOCUMENTARE

Primul document ce se referă la comuna Roeşti este cel dat în Târgovişte la 20 iulie 1526 prin care……..*„ Radu vodă de la Afumaţi confirmă lui Dobre al Neagăi şi cu feciorii lui……. ca să le fie moşia Olteanca toată şi toată Pesceana, din Dealul Pescenii până în hotarul Cermegeştilor, să ţie din toate 8 părţi moşie dreaptă din părinţi şi moşi "……* .[1]

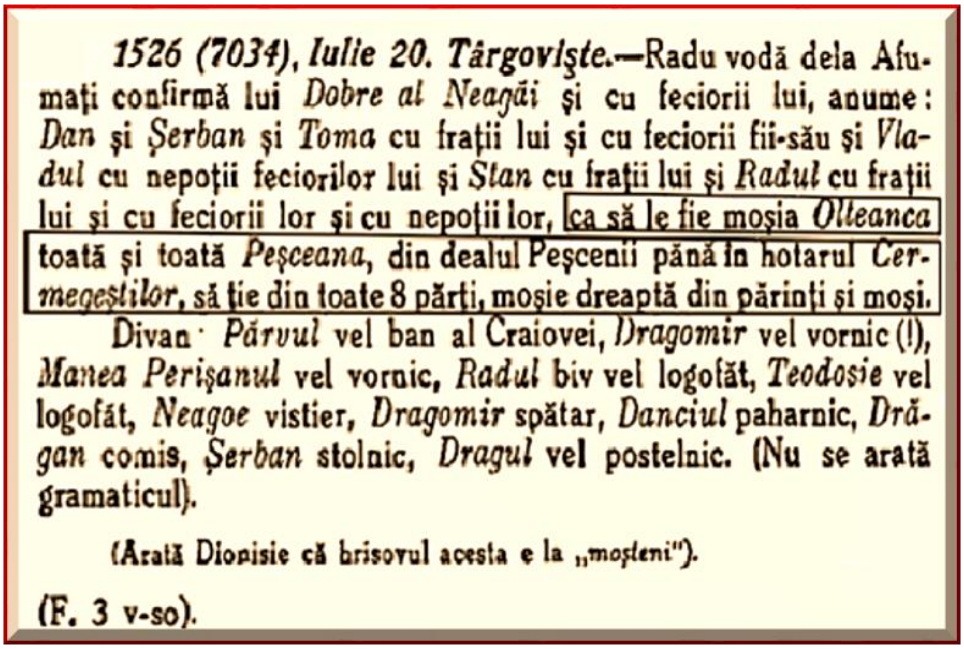

1526 (7034), Iulie 20. Târgovişte.—Radu vodă dela Afumaţi confirmă lui *Dobre al Neagăi* şi cu feciorii lui, anume: *Dan* şi *Şerban* şi *Toma* cu fraţii lui şi cu feciorii fii-său şi *Vladul* cu nepoţii feciorilor lui şi *Stan* cu fraţii lui şi *Radul* cu fraţii lui şi cu feciorii lor şi cu nepoţii lor, ca să le fie moşia *Olteanca* toată şi toată *Peşceana*, din dealul Peşcenii până în hotarul *Cermegeştilor*, să ţie din toate 8 părţi, moşie dreaptă din părinţi şi moşi.

Divan: *Părvul* vel ban al Craiovei, *Dragomir* vel vornic (!), *Manea Perişanul* vel vornic, *Radul* biv vel logofăt, *Teodosie* vel logofăt, *Neagoe* vistier, *Dragomir* spătar, *Danciul* paharnic, *Drăgan* comis, *Şerban* stolnic, *Dragul* vel postelnic. (Nu se arată gramaticul).

(Arată Dionisie că hrisovul acesta e la „moşteni").

(F. 3 v-so).

Fig. 7 Documentul din 20 iulie 1526, prin care este atestată moşia Olteanca (text document prescurtat).

Din acest document reiese că moşia Olteanca, componentă a satelor Roeşti şi Cueni, aparţinea unor moşneni din zona cercetată cu mult înainte de această dată, deoarece termenul *„moşie dreaptă din părinţi şi moşi"*, arată că atunci, se confirma o veche stăpânire a pământului de către moşnenii acestor locuri (comuna Pesceana a fost înființată în anul 1908).

---

1. *„Documente privind istoria României, Ţara Românească, Vol. 2, Editura Academiei, 1526—1550 "*, Bucureşti1951.

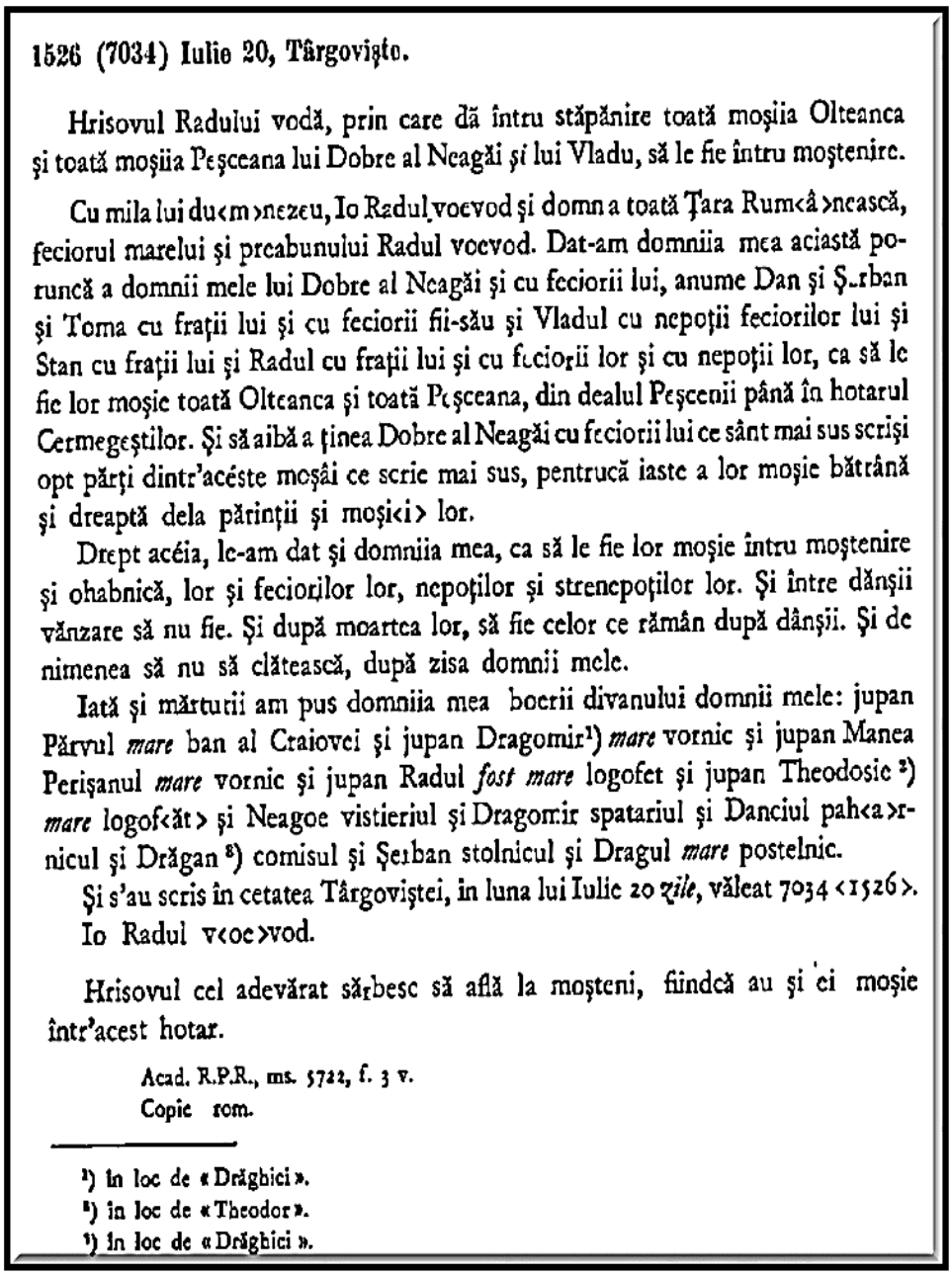

1526 (7034) Iulie 20, Târgovişte.

Hrisovul Radului vodă, prin care dă întru stăpânire toată moşiia Olteanca şi toată moşiia Peşceana lui Dobre al Neagăi şi lui Vladu, să le fie întru moştenire.

Cu mila lui du<m>nezeu, Io Radul voevod şi domn a toată Ţara Rumc<â>nească, feciorul marelui şi preabunului Radul voevod. Dat-am domniia mea aciastă poruncă a domnii mele lui Dobre al Neagăi şi cu feciorii lui, anume Dan şi Ş..rban şi Toma cu fraţii lui şi cu feciorii fii-său şi Vladul cu nepoţii feciorilor lui şi Stan cu fraţii lui şi Radul cu fraţii lui şi cu feciorii lor şi cu nepoţii lor, ca să le fie lor moşie toată Olteanca şi toată Peşceana, din dealul Peşceniі până în hotarul Cermegeştilor. Şi să aibă a ţinea Dobre al Neagăi cu feciorii lui ce sânt mai sus scrişi opt părţi dintr'acéste moşâi ce scrie mai sus, pentrucă iaste a lor moşie bătrână şi dreaptă dela părinţii şi moşi<i> lor.

Drept acéia, le-am dat şi domniia mea, ca să le fie lor moşie întru moştenire şi ohabnică, lor şi feciorilor lor, nepoţilor şi strenepoţilor lor. Şi între dânşii vânzare să nu fie. Şi după moartea lor, să fie celor ce rămân după dânşii. Şi de nimenea să nu să clătească, după zisa domnii mele.

Iată şi mărturii am pus domniia mea boerii divanului domnii mele: jupan Pârvul *mare* ban al Craiovei şi jupan Dragomir[1]) *mare* vornic şi jupan Manea Perişanul *mare* vornic şi jupan Radul *fost mare* logofet şi jupan Theodosie[2]) *mare* logof<ăt> şi Neagoe vistieriul şi Dragomir spatariul şi Danciul pah<a>rnicul şi Drăgan[3]) comisul şi Şerban stolnicul şi Dragul *mare* postelnic.

Şi s'au scris în cetatea Târgoviştei, în luna lui Iulie 20 *zile*, văleat 7034 <1526>.

Io Radul v<oe>vod.

Hrisovul cel adevărat sărbesc să află la moşteni, fiindcă au şi ei moşie într'acest hotar.

Acad. R.P.R., ms. 5722, f. 3 v.
Copie rom.

[1]) în loc de «Drăghici».
[2]) în loc de «Theodor».
[3]) în loc de «Drăghici».

Fig. 8 Documentul din 20 iulie 1526, prin care este atestată moşia Olteanca (text document întreg).

Pentru ***satul Coieni***, există un document care aminteşte de *„satul Coieni"* într-o însemnare făcută pe o Evanghelie de către Neagoe, mare ban al Craiovei, Evanghelie care în momentul de faţă se află la Sfântul Munte Athos din Grecia.

MARCU BEZA: URME ROMÂNEŞTI LA MUNTELE ATHOS

Cealaltă evanghelie, asemănătoare precedentei, are inscripţia datată 1563:

Această carte numită sfânta tetravanghelie a cumpărat-o jupan Neagoe, mare ban al Craiovei, şi jupaniţa lui Anca şi a aşezat-o în hramul Sfântului Arhiereu şi Făcătorului de minuni părintelui nostru Nicolae, în satul Coieni, ca să lucreze pentru aceste suflete şi pentru sufletele

Stareţul Grigorie, Radu Mihnea şi fiul său, frescă în catholiconul Ivirului

părinţilor şi copiilor în sfântul hram. In zilele binecinstitorului şi de Hristos iubitorului nostru Domn, Io Petru Voevod, fiul preabunului Io Mircea Voevod, în anul 7071, luna Ghenarie 11 zile.

Fig. 9 Tetraevanghelia dăruită de jupan Neagoe, Mare Ban al Craiovei și jupânița lui Anca, bisericii satului Coieni, în 11 februarie 7071 (1563).

Însemnarea, o citează pentru prima dată diplomatul şi cărturarul român Marcu Beza (1882-1949), în cartea *"Urme româneşti în Răsăritul Ortodox"* (1935):

"Această carte numită Sfânta Tetraevenghelie a cumpărat-o jupân Neagoe, mare ban al Craiovei şi jupâniţa Anca şi au aşezat-o în hramul Sfântului Arhiereu şi făcătorului de minuni părintelui nostru Nicolae din satul Coieni, ca să lucreze pentru aceste suflete şi pentru sufletele părinţilor şi copiilor în sfântul hram. În zilele binecinstitorului de Hristos iubitorul nostru Domn, Io Petru Voievod, fiul preabunului, Io Mircea Voievod, în anul 7071 (1563), luna Ghenarie, 11 zile." [2]

Acest document datat la 11 ianuarie 1563, atestă că satul *Coieni* exista înainte de această dată, existența bisericii arată că locurile acestea erau bine populate, însuși Banul Craiovei, conducătorul Olteniei, trece prin această zonă și dăruiește bisericii din satul Coieni *Sfânta Tetraevenghelie,* o carte bisericească foarte importantă, care s-a păstrat în mănăstirile de la Muntele Athos din Grecia și a fost descoperită de cărturarul și diplomatul român Marcu Beza în anul 1935.

Locul în care era siuată biserica de la 1563, nu este specificat, însă vechea biserică din Coieni era situată, ca de obicei, cel mai probabil în mijocul satului, pe locul unde se află astăzi urmașii familiei Enache Florea (până la 1897 aici a funcționat vechea biserică de lemn a satului Coieni (construită în anul 1760) și care deservea și satele noi apărute în partea de est, adică satele Negrăița, Negraia și Pesceana-Cueni, iar peste drum se afla și cimitirul vechi al satului (se văd și astăzi urmele acestor locuri). La acestea, precizăm că vechea capelă a bisericii Cueni a fost vizibilă până prin anii 1970, când a fost demolată de familia Enache).

---

2. ***Beza Marcu, "Urme româneşti în Răsăritul Ortodox" ,*** Buc. 1935)

Satul Cermegeşti este atestat la 2 septembrie 1580 când domnitorul Țării Românești Mihnea Vodă ***„confirmă lui Toma, Tatul şi Stanciul stăpânire de moşie în Cermegeşti..... şi alt loc în Padina Robii".*** Locul *"Padina Robii"* se referă la un loc din satul Roeşti, denumire păstrată până astăzi. [3]

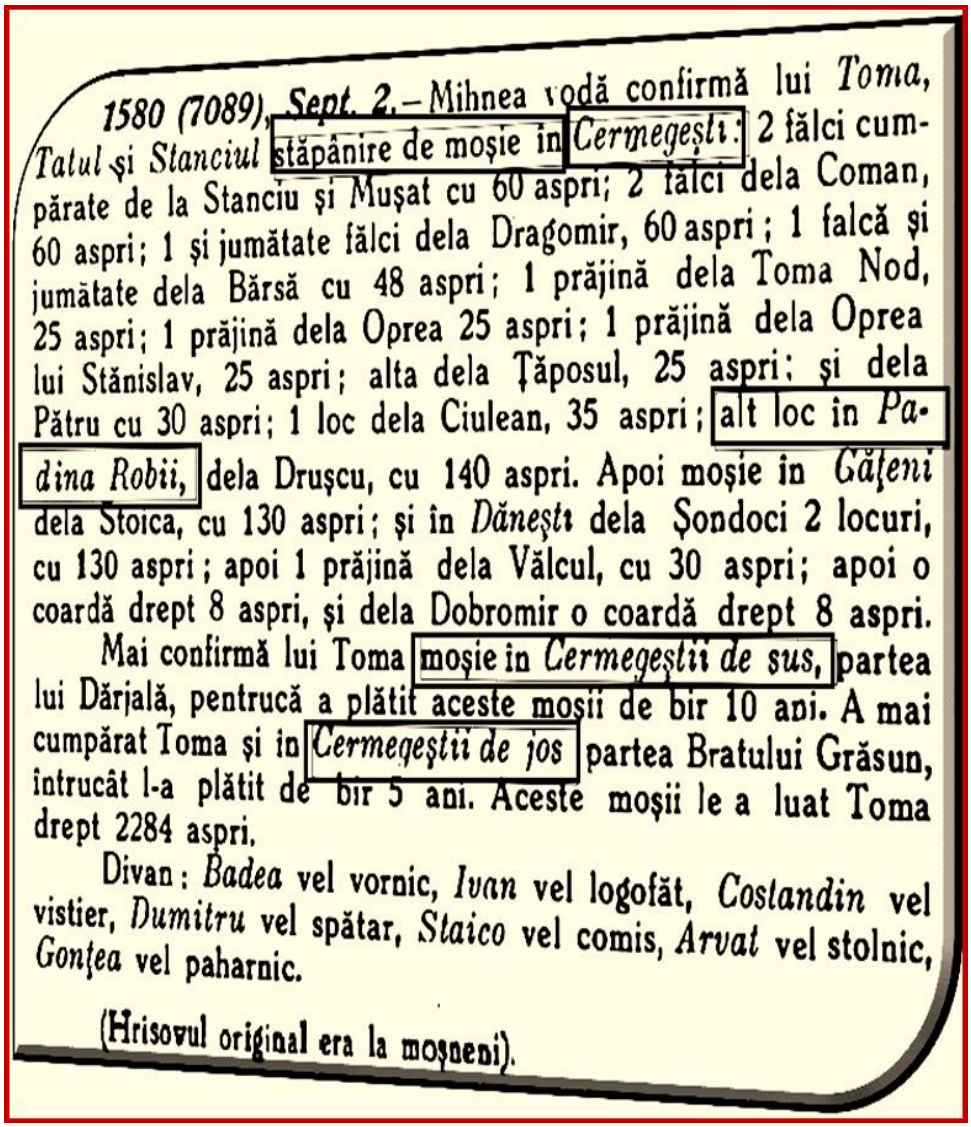

1580 (7089), Sept. 2. – Mihnea vodă confirmă lui *Toma*, *Tatul* şi *Stanciul* stăpânire de moşie în *Cermegeşti*: 2 fălci cumpărate de la Stanciu şi Muşat cu 60 aspri; 2 fălci dela Coman, 60 aspri; 1 şi jumătate fălci dela Dragomir, 60 aspri; 1 falcă şi jumătate dela Bărsă cu 48 aspri; 1 prăjină dela Toma Nod, 25 aspri; 1 prăjină dela Oprea 25 aspri; 1 prăjină dela Oprea lui Stănislav, 25 aspri; alta dela Ţăposul, 25 aspri; şi dela Pătru cu 30 aspri; 1 loc dela Ciulean, 35 aspri; alt loc în *Padina Robii*, dela Druşcu, cu 140 aspri. Apoi moşie în *Găţeni* dela Stoica, cu 130 aspri; şi în *Dăneşti* dela Şondoci 2 locuri, cu 130 aspri; apoi 1 prăjină dela Vălcul, cu 30 aspri; apoi o coardă drept 8 aspri, şi dela Dobromir o coardă drept 8 aspri.

Mai confirmă lui Toma moşie in *Cermegeştii de sus*, partea lui Dărjală, pentrucă a plătit aceste moşii de bir 10 ani. A mai cumpărat Toma şi in *Cermegeştii de jos* partea Bratului Grăsun, întrucât l-a plătit de bir 5 ani. Aceste moşii le a luat Toma drept 2284 aspri.

Divan: *Badea* vel vornic, *Ivan* vel logofăt, *Costandin* vel vistier, *Dumitru* vel spătar, *Staico* vel comis, *Arvat* vel stolnic, *Gonţea* vel paharnic.

(Hrisovul original era la moşneni).

Fig.10 Documentul din 2 septembrie 1580.

---

3. **D. I. R.,** „ ***Sec.XVI, B, Ţara Românească*** ", Vol.V,1581—1591, Buc., 1952.

Satul Roeşti este atestat documentar ***la 8 ianuarie 1581,*** prin hrisovul dat de domnitorul Țării Românești, Mihnea Vodă, care confirmă lui Şerbu şi fiilor săi *„ocină”* în Roeşti.[4]

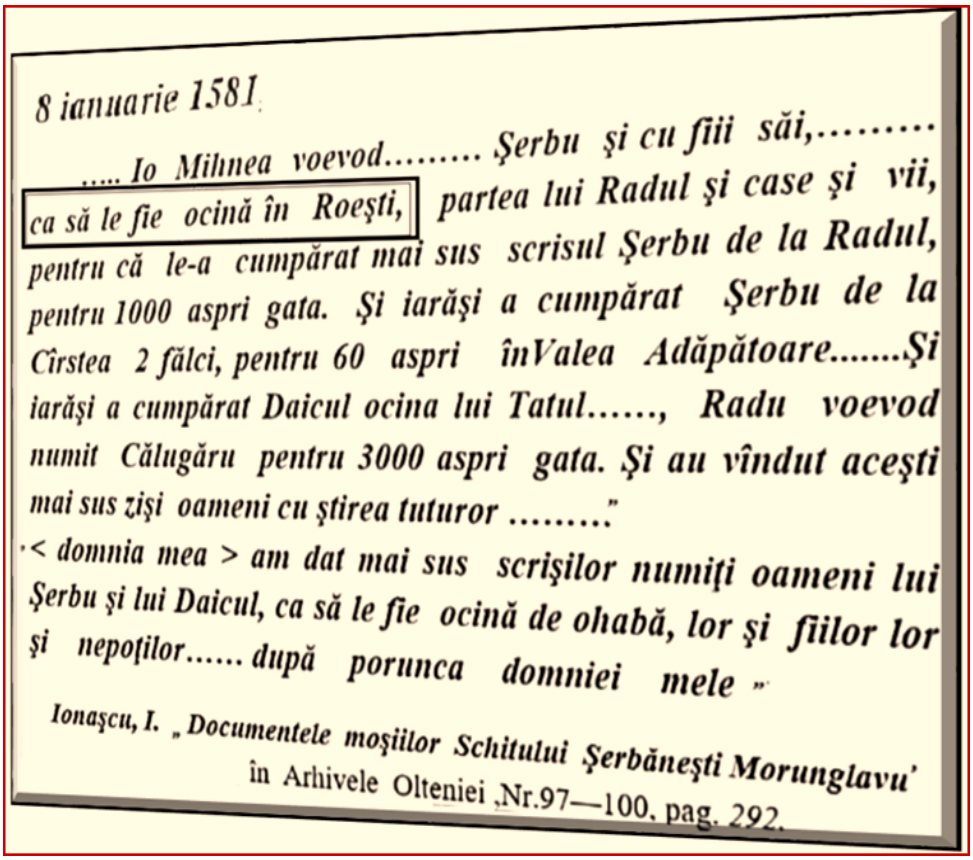

8 ianuarie 1581

..... Io Mihnea voevod..... Şerbu şi cu fiii săi,..... ca să le fie ocină în Roeşti, partea lui Radul şi case şi vii, pentru că le-a cumpărat mai sus scrisul Şerbu de la Radul, pentru 1000 aspri gata. Şi iarăşi a cumpărat Şerbu de la Cîrstea 2 fălci, pentru 60 aspri înValea Adăpătoare.....Şi iarăşi a cumpărat Daicul ocina lui Tatul....., Radu voevod numit Călugăru pentru 3000 aspri gata. Şi au vîndut aceşti mai sus zişi oameni cu ştirea tuturor .....”

< domnia mea > am dat mai sus scrişilor numiţi oameni lui Şerbu şi lui Daicul, ca să le fie ocină de ohabă, lor şi fiilor lor şi nepoţilor..... după porunca domniei mele ”

Ionaşcu, I. „ Documentele moşiilor Schitului Şerbăneşti Morunglavu' în Arhivele Olteniei ,Nr.97—100, pag. 292.

Fig. 11 Documentul din 8 ianuarie 1581, care atestă satul Roeşti

Din acest document aflăm că satul Roeşti exista înainte de 8 ianuarie 1581, deoarece existenţa ***„caselor şi viilor”*** atestă atât o locuire anterioară, cât şi o ocupaţie a locuitorilor, iar suma de 1000, respectiv 3000 aspri *(monedă în aur)* plătiţi în bani lichizi indică prosperitatea economică a acestor cumpărători.[5]

---

4. Ionaşcu, I. „ Documentele moşiilor Schitului Şerbăneşti Morunglavu” în Arhivele Olteniei ,Nr.97—100, pag. 292.

5. *Ionaşcu, I.* , Idem, pag. 294.

O altă parte de moşie cumpărată de Şerbu în *„Valea Adăpătoare"* atestă o altă ocupaţie a locuitorilor din această zonă şi anume, creşterea animalelor. Tot din acest document reiese că un alt proprietar, Daicul, a cumpărat ***„ocină"***(o proprietate), de la Tatul, ce fusese întărită de domnitorul Ţării Româneşti Radu Vodă Călugăru, cu mult înainte. Aceste moşii s-au vândut cu ***„ştirea tuturor"***, adică cu ştirea tuturor moşnenilor din cadrul obştei.[6]

Vânzarea unor loturi din pământul obştii se putea face numai cu ştirea şi aprobarea tuturor, chiar dacă se vindea numai o parte a unui membru din cadrul obştei.

Pământul, stăpânit în particular de membrii obştii se putea vinde numai în interiorul obştii. Numai dacă nu se ivea cumpărători din cadrul obştii, atunci se putea vinde şi unui străin, însă doar cu acordul obştii. Dacă obştea satului nu fusese întrebată şi vânzarea se făcea fără ştirea membrilor săi, aceştia aveau dreptul, după efectuarea vânzări să restituie banii cumpărătorului şi să cumpere ei pământul. Dacă totuşi se vindeau părţi din moşia obştii unor persoane străine, acestea trebuiau să intre în obştea satului, să se integreze în comunitatea moşnenească respectivă. Aceasta constituie dreptul de *„preemţiune"* a obştii asupra pământului cel deţinea.

Dreptul de stăpânire a obştei asupra întregii moşii a satului se exercita şi sub alte forme. Astfel, satul putea să vândă o parte din moşie pentru a plăti datoriile obştii sau a unui membru al acesteia.

Vinderea unor părţi din moşia satului ne indică procesul de fărămiţare a obştii moşneneşti, proces ce se va accentua în secolele XVII---XVIII, dar nu va duce la dispariţia obştii moşneneşti, deoarece această formă de organizare poate fi întâlnită şi în secolul al – XX-lea, ceea ce arată că satele de ţărani

---

6. D. I. R., *„ Sec.XVI, B, Ţara Românească "* , Vol. V, 1581--1591, Buc., 1952.

liberi din zona de confluenţă a Cernei cu Cernişoara, constituiţi în obşti moşneneşti, nu au putut fi aservite, cu toate vânzările făcute de-a lungul secolelor.

Existenţa continuă a satului Roeşti este argumentată și în actul de vănzare încheiat la 8 martie 1615, între Manea-logofăt de Şirineasa şi Pârvu -postelnic de Slăviteşti.

La delimitarea moşiei vândute apare numele satului Roești sub forma „***<u>din hotarul Hroieştilor</u>***”.[7]

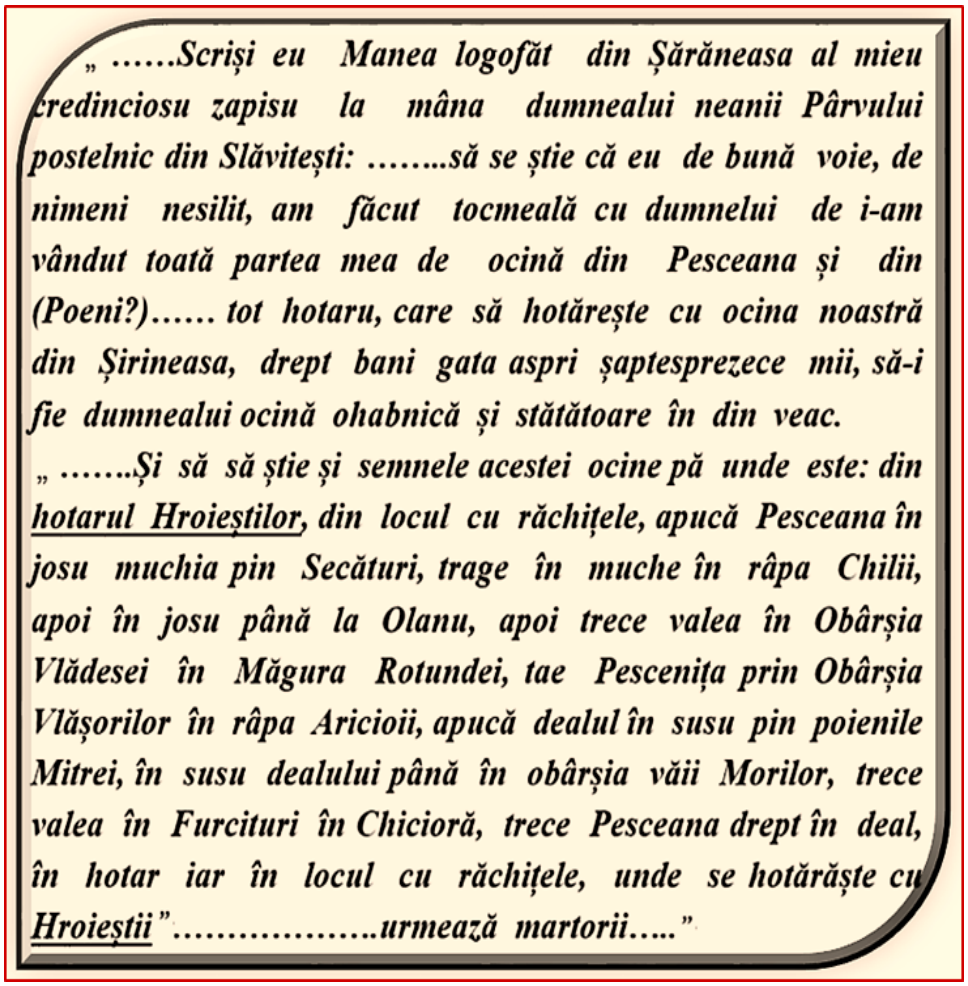

„ ……Scrișt eu Manea logofăt din Șărăneasa al mieu credinciosu zapisu la mâna dumnealui neanii Pârvului postelnic din Slăvitești: ……..să se știe că eu de bună voie, de nimeni nesilit, am făcut tocmeală cu dumnelui de i-am vândut toată partea mea de ocină din Pesceana și din (Poeni?)…… tot hotaru, care să hotărește cu ocina noastră din Șirineasa, drept bani gata aspri șaptesprezece mii, să-i fie dumnealui ocină ohabnică și stătătoare în din veac.

„ …….Și să să știe și semnele acestei ocine pă unde este: din <u>hotarul Hroieștilor</u>, din locul cu răchițele, apucă Pesceana în josu muchia pin Secături, trage în muche în râpa Chilii, apoi în josu până la Olanu, apoi trece valea în Obârșia Vlădesei în Măgura Rotundei, tae Pescenița prin Obârșia Vlășorilor în râpa Aricioii, apucă dealul în susu pin poienile Mitrei, în susu dealului până în obârșia văii Morilor, trece valea în Furcituri în Chiciură, trece Pesceana drept în deal, în hotar iar în locul cu răchițele, unde se hotărăște cu <u>Hroieștii</u>”……..urmează martorii…..”

Fig. 12 Documentul din 8 martie 1615,
în care se precizează numele satului Roești.

---

7. D. I. R. „***Sec. XVII, Țara Românească***”, Vol.V, Buc,1952,

Tot în această perioadă apare atestat şi satul Ciocâltei, în documentul dat de Domnitorul Alexandru Voevod, la Târgovişte, în 19 aprilie 1624, unde un anume Dan din satul Ciocâltei este martor la vânzarea *„moşiei Negroaia"*, situată în estul satului Roeşti și care era parte componentă a acestuia (Roești-Negraia).[8]

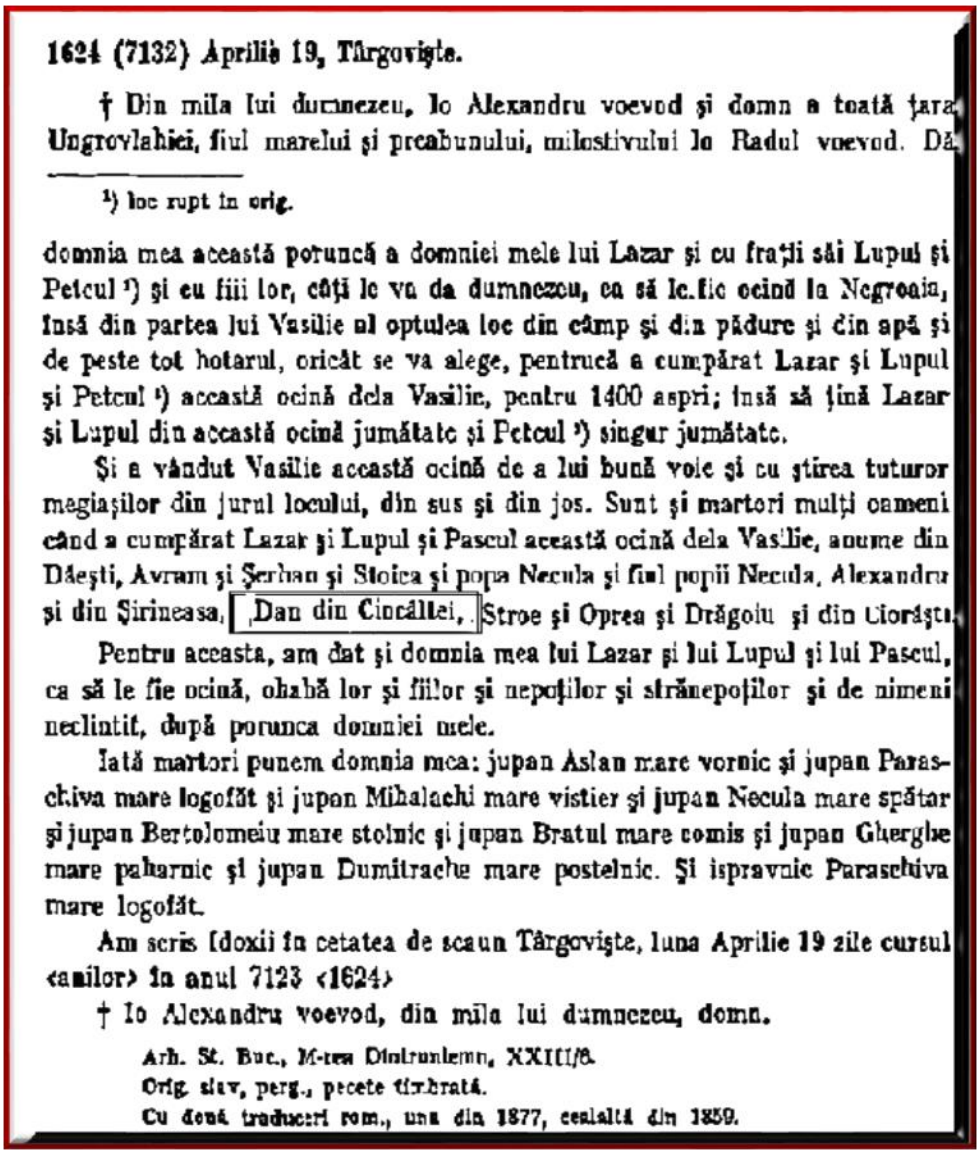

1624 (7132) Aprilie 19, Târgovişte.

† Din mila lui dumnezeu, Io Alexandru voevod şi domn a toată ţara Ungrovlahiei, fiul marelui şi preabunului, milostivului Io Radul voevod. Dă

¹) loc rupt în orig.

domnia mea această poruncă a domniei mele lui Lazar şi cu fraţii săi Lupul şi Petcul ¹) şi eu fiii lor, câţi le va da dumnezeu, ca să le.fie ocină la Negroaia, însă din partea lui Vasilie al optulea loc din câmp şi din pădure şi din apă şi de peste tot hotarul, oricât se va alege, pentrucă a cumpărat Lazar şi Lupul şi Petcul ¹) această ocină dela Vasilie, pentru 1400 aspri; însă să ţină Lazar şi Lupul din această ocină jumătate şi Petcul ¹) singur jumătate.

Şi a vândut Vasilie această ocină de a lui bună voie şi cu ştirea tuturor megiaşilor din jurul locului, din sus şi din jos. Sunt şi martori mulţi oameni când a cumpărat Lazar şi Lupul şi Pascul această ocină dela Vasilie, anume din Dăeşti, Avram şi Şerban şi Stoica şi popa Necula şi fiul popii Necula, Alexandru şi din Şirineasa, Dan din Cincâltei, Stroe şi Oprea şi Drăgoiu şi din Ciorăşti.

Pentru aceasta, am dat şi domnia mea lui Lazar şi lui Lupul şi lui Pascul, ca să le fie ocină, ohabă lor şi fiilor şi nepoţilor şi strănepoţilor şi de nimeni neclintit, după porunca domniei mele.

Iată martori punem domnia mea: jupan Aslan mare vornic şi jupan Paraschiva mare logofăt şi jupan Mihalachi mare vistier şi jupan Necula mare spătar şi jupan Bertolomeiu mare stolnic şi jupan Bratul mare comis şi jupan Gherghe mare paharnic şi jupan Dumitrache mare postelnic. Şi ispravnic Paraschiva mare logofăt.

Am scris [doxii în cetatea de scaun Târgovişte, luna Aprilie 19 zile cursul <anilor> în anul 7123 <1624>

† Io Alexandru voevod, din mila lui dumnezeu, domn.

Arh. St. Buc., M-rea Dintr'un lemn, XXIII/6.
Orig. slav, perg., pecete tăiată.
Cu două traduceri rom., una din 1877, cealaltă din 1859.

Fig. 13 Documentul din 19 aprilie 1624, în care apare numele Dan din Ciocâltei.

---

8 . Arh. St. Bucureşti, ***Mănăstirea Hurez,*** Vol. XXXIII, pag. 2

„Tăcerea" documentelor după 1624, pentru aproape un secol, se datorează pe de o parte, pierderilor s-au distrugerilor de documente, iar pe de altă parte datorită faptului că moşnenii, locuitori ai acestor meleaguri fiind proprietari de fapt şi de drept ai pământului, apar în documente numai atunci când se fac vânzări de moşii sau când cineva din afară, boier sau cleric, încerca să le acapareze pământul şi libertăţile transformându-i în ţărani dependenţi, numai atunci apar menţiuni documentare referitoare la apărarea proprietăţii lor.

Începutul secolului al XVIII-lea este dominat de conflictele din ce în ce mai deschise dintre cele trei imperii central şi est-europene; pe de altă parte, turcii nu mai aveau încredere în domnitorii români şi au înlocuit domniile pământene cu un nou regim, *cel fanariot. Secolul fanariot* a coincis cu intensificarea ofensivei austriece şi ruse pentru adjudecarea spaţiului deţinut de Imperiul otoman aflat în regres.

În urma *mazilirii* (îndepărtării) domnitorului Ștefan Cantacuzino, tronul Ţării Româneşti este luat de *Nicolae Mavrocordat* (1716 și 1719-1730).[10]

Campania victorioasă a trupelor imperiale aflate sub comanda principelui Eugeniu de Savoia împotriva Imperiului otoman, începută în 1716, se încheia prin înfrângerea categorică a Porţii şi stabilirea păcii de la Passarowitz (21 iulie 1718) prin care nordul Serbiei cu Belgradul, Banatul şi Oltenia, ocupate în cursul războiului de austrieci, au trecut sub stăpânirea habsburgilor. [11]

Intrată sub stăpânire austriacă, Oltenia a fost așezată sub autoritatea directă a împăratului, care își exercita puterea prin intermediul unei instituții speciale alcătuită din reprezentanți ai Camerei Aulice și a Consiliului de Război al Imperiului.

---

10. D. I. R., *„Sec. XVII, Ţara Românească"*, Vol, IV, 1621---1625,

11. Giurescu, C, *„Material pentru Istoria Olteniei supt austrieci"*, Vol. II, 1944.

Încă din 1716, găsim în documente pe *serdarul* Barbu Brăiloiu ca Director superior al Olteniei, cu sediul la Râmnicu Vâlcea. Acesta era subordonat generalului austriac Stephan von Steinville și era ajutat de un director militar și unul economic.

Perioada 1718—1739, care corespunde stăpânirii habsburgice a fost foarte importantă în Istoria Olteniei și, implicit, pentru satele județului Vâlcea.

Acestei perioade îi datorăm enorm în modernizarea administrativă a zonei, lucru subliniat deja de specialiști.

Astfel, în fruntea județului Vâlcea a fost numit la 15 octombrie 1719, un vornic, baronul Grigore Vlasto, care avea în sarcină foarte multe lucruri, printre acestea și aducerea populației refugiate în satele de origine, asigurarea justiției, construirea și repararea de drumuri, poduri și fântâni etc.

Vornicul avea în subordine câte patru ispravnici care conduceau subdiviziunile județului Vâlcea și anume, plășile.[12]

Grigore Vlasto era ginerele lui Șerban Vodă Cantacuzino, domn al Țării Românești în perioada 1678---1688; o fată a lui Grigore Vlasto s-a căsătorit cu Constantin Pașcanu Cantacuzino, fiul lui Iordache Cantacuzino din Tara Moldovei care a moștenit câteva moșii în Ciocâltei, Roești și Bărbărigeni, conform documentelor amintite anterior. De fapt aceste moșii au fost cumpărate de Serdarul (vornicul) Grigore Vlasto ***„la mezat”*** (moșiile din județul Vâlcea care nu mai puteau plăti impozitele la domnie, respectiv proprietarii, le-au vândut din necesitate).[12]

Ispravnicii aveau mai mult sarcini administrative, de poliție, de strângere a impozitelor și de a judeca ***„pricini”*** judecătorești mărunte. Tot în vremea stăpânirii austriece la conducerea fiecărui sat a fost numit câte un ***„pârcălab”,*** secondat de un număr de jurați

---

12. Şerban Papacostea, *„Oltenia sub stăpânirea austriacă (1718--1739)”*
Bucureşti, Editura Enciclopedică, 1998.

proporțional cu numărul locuitorilor. În cazul satelor cu un număr de 100 de case erau 4 jurați, doi jurați la 50 de case și doar unul pentru satele mai mici. Dar, poate decizia care a modernizat din temelii administrația a fost cea luată în 1719, prin salarizarea întregului personal administrativ. Nu doar că austriecii au stabilit competența, atribuțiile și îndatoririle dregătorilor, dar s-a stabilit și o ierarhie financiară clară. Odată cu ocuparea Olteniei de austrieci, la 1718, începe o nouă perioadă în evoluţia istorică a satelor din zona aflată în sudiu. Astfel, niciodată tendinţele de expansiune a domeniului feudal nu s-au vădit mai clar decât în scurtul răstimp al stăpânirii austriece, adică între 1718---1739.

Moşnenii din satele Olteniei, ca şi cei din satele de la confluenţa Cernei cu Cernişoara, numiţi şi ***„megieşi"***, sunt definiţi foarte concis de rapoartele contemporane drept ***„ţărani liberi stăpâni de pământ" (possessionati rustici).***[13]

Stăpânirea pământului putea singură conferi libertate într-o societate în care poziţia socială a omului se definea, în primul rând, prin raportul său cu pământul. De altminteri, libertatea aceasta nu trebuie înţeleasă în chip absolut: liberi, în măsura în care erau stăpâni pe parcela lor de moşie, moşnenii satelor din zona aflată în studiu, se găseau în dependenţă faţă de domnie. Totuşi, aceştia aveau situaţie superioară nu numai în raport cu masa ţărănimii aservite, dar şi cu ţăranii zi ***„liberi"*** de pe domeniul mănăstiresc sau boieresc. [14]

În controversă cu autorităţile centrale de la Viena, generalul Königsegg, comandantul militar al Olteniei, bine informat în această privinţă, susţinea că moşnenii sunt *„ oameni liberi, că einu au fost supuşi niciodată la daturi şi servituţi în favoarea* [15]

---

13 şi 14. Constantin I. Karadja, ***„Oltenia după memoriile generalului Von Bauer (1778)"***, în Arh. Olteniei, nr. 14, 1924.

15. Vasilescu , Alex. ***„Registrul tuturor localităţilor din jud. Vâlcea"***, în Arhivele Olteniei , Nr. 27, 1923.

nimănui, exceptând birul sau contribuţia stăpân de moşie dijmă şi nici nu au prestat clacă sau alte sarcini ţării, dar niciodată ei nu au plătit domnului sau cămării ca unui servile, singura lor îndatorire fiind prestarea serviciului militar cu calul." **16**

În harta lui Schwantz din 1722 sunt trecute şi satele de la confluenţa Cernei cu Cernişoara astfel: Ciocâltei apare sub forma ***„Csocultej"***, Bărbărigeni sub forma ***„Barbarischen"***, Coeni sub forma ***„ Kojeni--sat pe Tzerna " (Cerna).*** **17**

Harta a fost realizată de experţi militari, care au executat cercetări de teren, pentru a cunoaşte cât mai bine situaţia noii provincii anexate, atât din considerente militare, cât mai ales din considerente fiscale.

Încă de la începutul stăpânirii austriece se observă o accentuată tendinţă de fărămiţare a obştei moşneneşti. Cauzele sunt multiple. În primul rând tendinţa proprietarilor de pământ din apropierea satelor în studiu, sau chiar a unor boieri ce stăpâneau părţi din moşia moşnenilor cumpărate mai înainte de ocuparea Olteniei de către austrieci, de a deplasa asupra moşnenilor greul sarcinilor fiscale şi de a-şi *„ proteja"* ţăranii dependenţi.

Astfel, moşnenii din satele vâlcene, ca şi cei din zona aflată în studiu, deci și cei din satele ce vor forma la ***1 aprilie 1864 comuna Roești,*** au fost supuşi la o grea contribuţie fiscală către Administraţia austriacă. **17**

De asemenea, se adăugau sarcini sporite în efectuarea de prestaţii şi cărături necesare armatei austriece. Supus acestei duble apăsări, a contribuţiei fiscale sporite şi a muncilor publice, satul moşnenesc începe să cedeze.

---

16. C. C. Giurescu, *„ Material pentru istoria Olteniei supt austriaci "* Bucureşti, 1947, vol. III, pag. 323--328.

17. Vasilescu, Alex. *„ Registrul tuturor localităţilor din județul Vâlcea ",* în Arhivele Olteniei , Nr. 27, pag 74,192.

Iată cum descrie secretarul administrației austriece etapele procesului de aservire**:** *„aceştia, moşnenii, neputând îndura nedreptăţile vornicilor şi ale altor boieri, care acum îi protejează. Ei folosesc în interesul lor munca unor moşneni, uneori a unor sate întregi, în schimb îi apără împotriva sarcinilor, îi impun la contribuţii după plac şi apoi pe nesimţite, cupărând partea de pământ a unuia dintre ei, uzurpă fraudulos tot satul "*.[18]

Rapiditatea şi proporţia acestui proces a provocat alarma autorităţilor habsburgice care ştiau că menţinerea la nivel ridicat a contribuţiei fiscale era în funcţie de *„conservarea satelor de moşneni "* [19]

Restabilirea ***„libertăţii"*** moşnenilor a devenit unul din punctele de seamă ale programului austriac de reorganizare a provinciei, astfel încât la 1729, cea mai mare parte a satelor moşneneşti care căutaseră ***„protecţie"*** au fost aduse la condiţia anterioară.

Pentru satele se la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara, un exemplu de fragmentare a obştei moşneneşti apare la satul Bărbărigeni, când moşnenii acestui sat vând, din necesitate în anul 1723, o parte din moşia lor, vornicului Preda Bujoreanu.

În anul 1734, aceeaşi moşneni din satul Bărbărigeni, vând o altă parte a moşiei lor sărdarului (baronului) Grigore Vlasto, care va cumpăra unele proprietăți și în Roești și Ciocâltei, pentru a putea plăti contribuţia fiscală a a satului către autoritatea austriacă.

Între averile mănăstirii Călui din judeţul Romanaţi, sunt trecute în Catagrafia din 1731 şi câteva locuri din satul Ciocâltei, dăruite de nişte călugări care trăiseră pe aceste meleaguri,

---

18. Giurescu, C., ***„Material pentru Istoria Olteniei supt austriac*i"**, Vol. I, Bucureşti, 1944, pag. 219.

19. Idem, pag. 220**.**

„..... Et porţiones aliquas donatas in Ulicsojet ***Csukeltej*** *quandam a Calugeris, qui in monasterio fuerunt .....".* [20]

Aceste danii fuseseră întărite la 1714 de către domnitorul Ţării Româneşti, Ştefan Cantacuzino.

Evoluţia satelor ce aparţin azi de comuna Roeşti continuă şi după retragerea autorităţilor austriece la 1739, an ce marchează reinstaurarea regimului fanariot în Oltenia, însă documentele sunt destul de rare.

Într-un document din 1794, sătenii din Roeşti jăluiesc domnitorului Alexandru Moruzi pentru restituirea unor obiecte furate din satul lor de către un tâlhar, Danciul şi alţi hoţi. Ulterior, hoţii au fost prinşi însă, Danciul, murind în puşcărie, sătenii cereau să li se dea înapoi obiectele furate. Aici este amintit şi numele unui proprietar jefuit din Roeşti şi anume, Bădiţă Mămularu. [21]

În anul 1801 are loc un proces între moşnenii din Bărbărigeni şi cei din satul vecin, Cermegeşti, pentru apărarea proprietăţii. Moşnenii din Bărbărigeni se apără împotriva unor acaparatori de pământuri, ce aveau hrisoave false. Ispravnicul judeţului Vâlcea, Petrache Luchi biv vel căminar, cercetează actele celor două tabere şi dă dreptate celor din Bărbărigeni. Din acest proces aflăm că în satul Bărbărigeni, reprezentantul moşnenilor la vânzarea din 1734, a unei părţi din moşia obştii, era Dragomir Bărbărigeanu, iar părţile de moşie vândute de moşneni şi cumpărate de sărdarul Vlasto, au fost ulterior cumpărate la *„mezat"* de către jupân Băluţă Teişanul. [22]

La 1801 apare ca proprietar a unor părţi din moşia Bărbărigenilor, Iorgache (Iordache) Cantacuzino din Ţara Moldovei, devenit proprietar prin moştenire sau prin casătorii.

---

20. Bulat T. G, *„Un act de vânzare din 1723"*, în Arh. Olteniei, nr.91

21. Idem, pag. 387

22. Bulat T. G, *„Un act de vânzare din 1723",* Arh. Olteniei nr. 9 p. 385.

Urmașii lui Grigore Vlasto, au moștenit numeroase moșii, inclusiv cele din zona aflată în studiu. Unul dintre ei a fost negustorul vâlcean ***chir Băluţă Nica Teişanu***, din Ocnele Mari, care apare în diferite acte de vânzare înainte de anul 1800. [23]

Acesta a avut o fiică pe care a căsătorit-o cu fiul unei familii înstărie din Roești numit Cernătescu.

După anul 1800, familia Cernătescu apare în mai multe documente. Cei patru băieți ai aceste familii au făcut școală la Craiova(Școala Obedeanu din Craiova, 1832). [24]

Dacă satele mai sus menţionate erau stăpânite de moşneni împreună cu diverşi proprietari, satul Coeni apare în Catagrafia din 1831 ca *„* ***moşie stăpânită de moşneni dea valma pă patru moşi*** *”*, deci pământul era stăpânit în comun în cadrul obştei săteşti. [25]

---

23. Bulat T. G, ***Idem,*** pag .386

24. I. Ionașcu, ***„Documentele schitului Șerbănești Morunglav”***, în Arh. Olteniei nr. 107-112 /1940.

25. I. Ionașcu, ***Idem***, pag. 115.

.....

Notă la 24. * (Școala *"Obedeanu"* din Craiova a fost ctitorită de un mare boier filantrop, Constantin Obedeanu. Fiul ctitorului, Dumitrache Obedeanu, a închinânt biserica Episcopiei Râmnicului, în august 1759.

Școala este pentru prima dată menționată în hrisovul lui Alexandru Ipsilanti din 26 aprilie 1775. A fost, timp de 100 de ani, singura şcoală elementară din Craiova şi a doua şcoală naţională în limba română din Ţara Românească, după cea de la Sf. Sava.

Odată înfiinţată, şcoala a fost cuprinsă în sistemul de învăţământ din acea vreme, organizat printr-un alt hrisov al aceluiaşi domnitor din ianuarie 1776.

La 1832, printre elevii școlii acestei școli apar și cei patru *„ feciori„* ai bogatei familii Cernătescu, urmașul lui chir Băluță Teișanu, ce stăpânea părți de moșii în satele Ciocâltei și Roești).

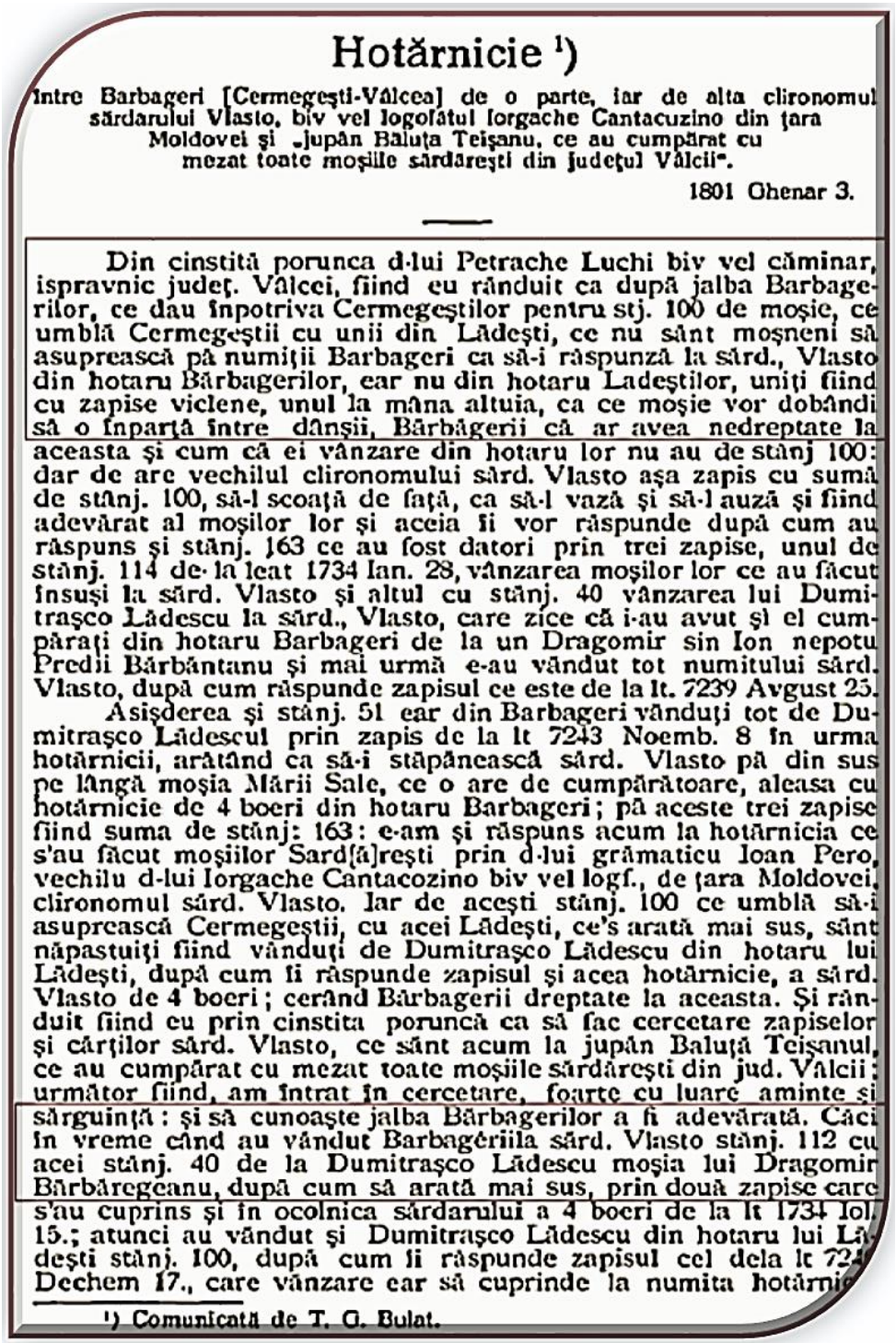

Hotărnicie [1])

între Barbageri [Cermegeşti-Vâlcea] de o parte, iar de alta clironomul sărdarului Vlasto, biv vel logofătul Iorgache Cantacuzino din ţara Moldovei şi „Jupân Băluţa Teişanu, ce au cumpărat cu mezat toate moşiile sărdăreşti din judeţul Vâlcii".

1801 Ghenar 3.

Din cinstită porunca d-lui Petrache Luchi biv vel căminar, ispravnic judeţ. Vâlcei, fiind eu rânduit ca după jalba Barbagerilor, ce dau înpotriva Cermegeştilor pentru stj. 100 de moşie, ce umblă Cermegeştii cu unii din Lădeşti, ce nu sânt moşneni să asupreascâ pă numiţii Barbageri ca să-i răspunză la sărd., Vlasto din hotaru Bărbagerilor, ear nu din hotaru Ladeştilor, uniţi fiind cu zapise viclene, unul la mâna altuia, ca ce moşie vor dobândi să o înparţă între dânşii, Bărbăgerii că ar avea nedreptate la aceasta şi cum că ei vânzare din hotaru lor nu au de stânj 100: dar de are vechilul clironomului sărd. Vlasto aşa zapis cu sumă de stânj. 100, să-l scoaţă de faţă, ca să-l vază şi să-l auză şi fiind adevărat al moşilor lor şi aceia îi vor răspunde după cum au răspuns şi stânj. 163 ce au fost datori prin trei zapise, unul de stânj. 114 de la leat 1734 Ian. 28, vânzarea moşilor lor ce au făcut însuşi la sărd. Vlasto şi altul cu stânj. 40 vânzarea lui Dumitraşco Lădescu la sărd., Vlasto, care zice că i-au avut şi el cumpăraţi din hotaru Barbageri de la un Dragomir sin Ion nepotu Predii Bărbântanu şi mai urmă e-au vândut tot numitului sărd. Vlasto, după cum răspunde zapisul ce este de la lt. 7239 Avgust 25.

Asişderea şi stânj. 51 ear din Barbageri vânduţi tot de Dumitraşco Lădescul prin zapis de la lt 7243 Noemb. 8 în urma hotărnicii, arătând ca să-i stăpânească sărd. Vlasto pă din sus pe lângă moşia Mării Sale, ce o are de cumpărătoare, aleasa cu hotărnicie de 4 boeri din hotaru Barbageri; pă aceste trei zapise fiind suma de stânj: 163: e-am şi răspuns acum la hotărnicia ce s'au făcut moşiilor Sard[ă]reşti prin d-lui grămaticu Ioan Pero, vechilu d-lui Iorgache Cantacozino biv vel logf., de ţara Moldovei, clironomul sărd. Vlasto. Iar de aceşti stânj. 100 ce umblă să-i asupreascâ Cermegeştii, cu acei Lădeşti, ce's arată mai sus, sânt năpastuiţi fiind vânduţi de Dumitraşco Lădescu din hotaru lui Lădeşti, după cum îi răspunde zapisul şi acea hotărnicie, a sărd. Vlasto de 4 boeri; cerând Bărbagerii dreptate la aceasta. Şi rânduit fiind eu prin cinstita poruncă ca să fac cercetare zapiselor şi cărţilor sărd. Vlasto, ce sânt acum la jupân Baluţă Teişanul, ce au cumpărat cu mezat toate moşiile sărdăreşti din jud. Vâlcii: următor fiind, am întrat în cercetare, foarte cu luare aminte şi sârguinţă: şi să cunoaşte jalba Bărbagerilor a fi adevărată. Căci în vreme când au vândut Barbagériila sărd. Vlasto stânj. 112 cu acei stânj. 40 de la Dumitraşco Lădescu moşia lui Dragomir Bărbăregeanu, după cum să arată mai sus, prin două zapise care s'au cuprins şi în ocolnica sărdarului a 4 boeri de la lt 1734 Iol. 15.; atunci au vândut şi Dumitraşco Lădescu din hotaru lui Lădeşti stânj. 100, după cum îi răspunde zapisul cel dela lt 72[illegible] Dechem 17., care vânzare ear să cuprinde la numita hotărnic[illegible]

[1]) Comunicată de T. G. Bulat.

Fig. 14 Documentul din 1801, privind conflictul dintre -- pag.1
sătenii din Bărbărigeni și cei din Lădești(se are în
vedere actul de vânzare din 28 ianuarie 1734),

4 boeri. Şi ales zic, că fiind aceste două hotară alăturate adecă Barbagerii şi Ladeştii s'au făcut tot un hotar stânj. 212. Semnu dintre aceste două hotare este un pod, care să arată curat în hotarnicie, Bărbăgerii din pod în sus ce cad spre miază noapte şi Ladeştii din pod în jos, ce vin despre meazăzi; şi Cermegeşti ce sânt pă din jos de Lădeşti, făr de dreptate să pornesc a strica pă Barbageii nefiind ei nici rezaşi nici moşneni Lădeşti, ci alţii sânt moşneni Lădeşti: ear Cermegeştii ca nişte oameni răi şi amestecători de pricini, umblă cu o cumpărătoare veche de la un Aliman din Lădeşti, să cutroapă toată moşiea lădească: neavând acei Lădeşti moşneni nici un fel de sinet la mână să-şi caute, căci că, omorând hoţii pă acel moşi al lor Dumitraşco Lădescu au luat şi toate cărţile moşii şi n'au mai avut cu ce îşi căuta moşiea scoţându-i Cermegeşti, făr de moşie, din apa Cernii spre răsărit, călcând şi toată moşia Sărdărească, care acum cu venirea cărţilor sărdăreşti, s'au descoperit toate umbletile lor cele rele, pentrucă Cermegeştii au acea cumpăratoare cuprinsă în patru semne, Valea mare, Gura Colnicului, viea Ratei la Tei şi viea Berbecei, care semne sânt din apa Cernii până în dealul Cernii despre răsărit. Ocolnica şi zapisile de vânzare ale sărd. Vlasto, să cunosc drepte şi adevărate văzându-să întărite de mulţi boeri mari, numai puţintică greşala să vede a fi la madeaoa alegerea Bărbagerilor şi a Lădeştilor, că vânzările ce s'au făcut din hotaru Bărbagerilor le arată cu suma de stanj. 112 şi de la Dumitraşco Ladescu din hotaru Lădeşti încă arată stanj 100 şi le adună amăndouă sumele, întruna stânj. 212: şi zic că fiind aceste doao hotară alăturate cum şi sânt, s'au făcut tot un hotar. Iar unde zic că s'au pus pietri, din capul podului, din hotaru Ladescului în sus peste hotar, până în pieatra hotarului Bărbagerilor, lângă stejariol cu 3 crace, nu desluşesc, că trebuea să numească stânjini 112 vanzarea Barbagerilor, după cum în hotarnicie mai sus de acest cuvânt alege şi vorbeşte a fi vânzarea Barbagerilor stânj. 112: din hotaru lor Barbageri adecă din pod în sus: şi stânjeni 100 de la Dumitraşco Lădescu din hotarul lui Lădeşti ce este din pod în jos. Şi din pod în jos trebuea să vorbească şi să arate stânj. 100, vânzarea lui Dumitraşco Lădescu, ce este din hotaru lui Lădeşti după cum răspunde zapisul. La aceasta alunecându-să şi pornindu-să Cermegeştii, zicând că ar fi aceşti stânjeni 212: toţi din hotaru Barbagerilor, rău greşesc şi cheltuesc pe Bărbăgeri, făr de dreptate, fiind zapisile de faţa. Şi mai ales că dă pliroforie al doilea zapis al Lădesculuí de stânj. 200: ce mai vinde în urma hotarnicii: ear din apa Cernii spre răsărit din hotaru lui Lădeşti precum şi din apa Cerni spre apus, ear stânj: 200. Şi scrie într'alt zapis pentru aceşti stânjeni 200 despre răsărit şi ales zice, ca să-i stăpănească tot pe lângă moşii Marii sale, pă din jos: care să înţelege pe lângă suma de stânj. ce e-au vândut mai nainte tot din moşia Ladeşti, care zapis este de la lt. 7244 Febr. 8. Toate aceste zapise cu dovediri cercetându-le, dreptatea aşa mi să pare a fi, ca stanj. 100 cu zapisul cel băgat în ocolnica sărdăreasca precum şi stânj. 200 cu al doilea zapis, care este primit şi netăgăduit de moşnenii Lădeşti i Cermegeşti, după hotărnicia şi alegerea ce s'au făcut în anul trecut de gramaticu Ioan Pero vechilu d-lui Iorgache Catacuzino biv vel logof., de ţara Moldovei să-i stăpănească [illegible]

---pag. 2

stânjeni 300 din pod în jos, din hotarul lădesc, precum s'au ales cu semne despre cealaltă moşie lădească ce au mai rămas. Asemenea şi stânj. 163 din pod în sus ce este hotaru Barbagerilor care să fac peste toţi stânj. 463. Toată cercetarea mea, ce prin cărţile şi zapisile sărdăreşti o am făcut, din poruncă o dau în scris. Iar hotărârea cea desăvârşit rămâne a să face de către cinstita judecată.

1801 Ghenar 3 dni.

Pis. logof. Copăceanu

---pag. 3

ASPECTE ALE EVOLUŢIEI ISTORICE A COMUNEI ROEŞTI ÎNTRE ANII 1821—1920

Meleagurile Olteniei au constituit focarul revoluţiei de la 1821. În acest context se încadrează şi participarea locuitorilor din judeţul Vâlcea.

Moşnenii, care în judeţul Vâlcea reprezentau majoritatea populaţiei şi din rândul cărora se recrutau pandurii, s-au înrolat sub conducerea polcovnicului Solomon, căpitan în slujba lui Tudor Vladimirescu. [1]

Locuitorii din satele actualei comune Roeşti au participat la diferite acţiuni duse de polcovnicul Solomon. După înfrângerea revoluţiei o serie de panduri, participanţi, au fost chemaţi în faţa justiţiei pentru faptele lor din timpul revoluţiei.

La 16 Decembrie 1821, Departamentul Criminal cere să se aducă pandurii care au comis diferite jafuri asupra stăpânilor de moşii.

După cercetarea făcută asupra unor panduri din trupa lui Solomon la Râmnic, aceştia sunt duşi sub escortă la Craiova, însă trecând prin satul Bărbărigeni, locuitorii au atacat poteraşii, eliberându-i pe panduri ***„.şi mergând cu ei sau dus până în satul Bărbăriceni şi în marginea satului fiind, le-au ieşit înainte un Marin ot brat, Andrei Preda, Dinu brat carele de loc începând a bate întâi pă poteraşi, le-au dezlegat funiile eliberându-i ”***. [2]

Înfrângerea revoluţiei lui Tudor Vladimirescu nu a însemnat încetarea definitivă a luptei pentru dreptate socială.

Odată cu deschiderea ostilităţilor dintre Rusia şi Turcia din anul 1828 şi mutarea frontului la Dunăre, s-au organizat şi în

.....

1. *„ Biografia colonelului Solomon I .”,* Ed.Vălenii de Munte, 1909, p. 29.
2. *Arhivele Statului Bucureşti*, Condica Curţii de Apel Craiova, Secţia II a, 1822, foaia 35—36.

Oltenia formaţii de luptă, sub conducerea unor luptători temerari sau a unor ofiţeri încercaţi. Printre aceste formaţii de luptă a fost şi Corpul de panduri organizat de polcovnicul Solomon imediat după sosirea trupelor ruse în Oltenia (1828), cu locuitori din județele acestei provincii, mulţi dintre ei fiind foşti participanţi la revoluţia din 1821.[3]

Date despre aceşti ostaşi, care au luat parte la războiul ruso—turc din 1828—1829 cât şi despre acţiunile lor de luptă sunt destul de puţine documente păstrate.

În evidenţele întocmite la 1832 în Subcârmuirile plăşilor centralizate într-un ***„Catastih de numele pandurilor şi cătanelor care au slujit în trecutul război (1828/1829)"***, apar şi locuitori din satele de la confluenţa Cernei Vâlcene cu Cernişoara.[4]

„Catastihul de panduri şi cătane" centralizat pe Judeţul Vâlcea, cuprinde 594 de nume şi provin din 100 de sate din plăşile unde obştea moşnenească predomina.

O explicaţie a acestei constatări cu privire la numărul mare de moşneni, în rândul ***„volintirilor"*** participanţi la război, poate fi găsită în situaţia socială la care fuseseră aduse obştile de moşneni, vechi stăpâniri teritoriale libere, ele îşi văd ameninţate pământurile de marea proprietate, cu atât mai mult cu cât creşte ritmul de formare a noilor relaţii de producţie de tip capitalist.

De aceea, moşnenii au participat la război, deşi înrolarea s-a făcut oarecum oficial de stăpânirea Tării Româneşti, animaţi de dorinţa puternică a păstrării libertăţii.

Participarea unui număr însemnat de locuitori din județul Vâlcea la războiul din 1828 —1829 constituie o manifestare a luptei maselor populare pentru independența românilor. Între *„volintirii"* din satele comunei Roești care au participat la luptele

---

3. Biografia colonelului Solomon I, Ediţia Vălenii de Munte, 1909, pag. 21—23.

4. Arhivele St. Rm. Vâlcea, Fond Ocârmuire, dos. 13/1832, foaia 77—91.

de la Dunăre sunt menționați: Vamor sin (fiul) Ilie Călărașu, numit și Zamfir și Mihai Simion ***„holtei”***, care au fost tăiați de turci la Salcia (lângă Calafat, pe Dunăre) [5].

Despre Vamor sin Ilie Călărașu, ***„Catastihul de panduri şi cătane”*** consemnează**: …..s-au tăiat de turci, fiind fostu între călăreți într-un pichet la Salcia, rămânând nevastza lui, Floarea, cu doi copii nevârstnici ……..„ și vre-o răsplătire nu i-au făcut …** ”.[6] Despre Mihai Simion, holtei aflăm *că* ***„ …..nefiind însurat, slujea în locul lui tată-său. Și s-au tăiat asemenea la acest pichet la Salcia ….”*** [7] (Salcia, este o localitate situată pe Dunăre, lângă Calafat, în această localitate s-au dat numeroase lupte între trupele ruse și turce în războiul dintre anii 1828--1829, unde participau și *„volintirii“* din satele comunei Roești).

Revoluția de la 1848 din Țările Române a reprezentat momentul culminant al luptei pentru desființarea rânduielilor feudale. Fixarea taberei revoluționare la ***„Câmpul lui Traian”*** de la sud de Râmnicu Vâlcea, face ca mase mari de țărani să răspundă apelului generalului Gheorghe Magheru ***„……alergați cu orice acum veți avea……alergați sub steagul libertății… ”***[8]

Una din cauzele așezării taberei de la Râureni (Câmpul lui Traian) este că aici se afla tradiționalul târg anual al județului Vâlcea. Locul era deci cunoscut maselor de țărani, care trebuiau să constituie baza armatei ce se preconiza a fi înființă.

La Râureni, bâlciul se ținea la 8 septembrie, când țăranii

.....

5. Neacșu, I . *„ Câteva date interne privind volintirii din războiul ruso-turc (1828--1829)”* , în Studii și materiale de istorie modernă, vol. III, Buc, 1960, pag. 245—246.

6. Tamaș Veronica , ***„Documente privind revoluția de la 1848 „*** în Orizont, nr 54, din 21 iulie 1970, Rm. Vâlcea .

7. Idem, nr.54, 1970.

8. Marele Dicționar Geografic al României , Buc. 1902 , pag. 255.

români, creștini ortodocși sărbătoreau *„Sfânta Marie Mică”*. Anterior, la 29 august, tot la Râureni, se ținea un târg de vite, iar aceste date coincid cu întărirea taberei militare a generalului Gheorghe Magheru. [9]

Sosind la aceste târguri, țăranii olteni îndrumați de generalul Magheru și păstrând tradițiile înaintașilor se înrolau în armata nou creată pentru apărarea *„sacrei cauze”* și a Constituției, în care masele populare mai credeau.

Având în vedere că și astăzi aceste târguri se mențin și că foarte mulți locuitori din satele actualei comune Roești frecventează aceste bâlciuri, credem că și locuitorii din comuna Roești s-au înrolat în rândurile armatei revoluționare de la Râureni, dat fiind și distanța relativ mică(circa 25 km).

Un moment important în apărarea revoluției îl reprezintă episodul din 13 septembrie 1848 de la Dealul Spirii (București), când turcii au atacat unitatea de pompieri. Aici, printre apărătorii garnizoanei, s-a aflat și soldatul ***Constandin Liță Văduva***, din satul Roești, care a fost rănit de glonț, în această luptă.[10]

La 11 ani de la revoluție, la 20 iunie 1859, Adunarea Electivă a Țării Românești a votat proiectul privind recompensarea și cinstirea militarilor care au luat parte la lupta de la 13 septembrie 1848 din Dealul Spirii. Astfel, soldatul ***Constandin Liță Văduva,*** din satul Roești, a primit o *„medalie de cinstire a militarilor”* pentru lupte eroice împotriva turcilor de la 1848.[11]

Unirea cea Mică a fost susținută și de locuitorii satelor ce vor forma mai târziu comuna Roești. Astfel, în anul 1857, în lista

.....

9. Iscru , G. D, ***„Lupta din Dealul Spirii, 13 septembrie 1848 și ecoul ei în primii ani de existență a Principatelor Unite”,*** Arh. St. Buc, Ț. R, Div. Rural Comunală, dosar 892/1859, f. 2.

10. Idem, fila 3.

11. Idem, fila 4.

alegătorilor primari pentru Divanul ad-hoc din Tara Românească figura și Anastasie Panaitescu, care printre alte moșii, stăpânea și părți din satele Roești și Ciocâltei, *„afar din pădure"*, în valoare de 1000 galbeni.

ANEXA

⟨*1859 octombrie* 5⟩ Tabloul întocmit de Administrația județului Vîlcea și înaintat Ministerului Interior cuprinzînd pe foștii militari răniți în timpul luptei din Dealul Spirii de la 13 septembrie 1848.

Districtul Vîlcea

Listă de no. militarilor din acest district răniți din 13 septembrie în anul 1848 întocmită după ordinul dl. Ministru al afacerilor interioare cu no., iar deslușirile de suferința fiecăruea se deslușește prin act⟨ul⟩ d. medic ce se anexează în original.

Nr.	Numele și prenumele	Locu locuinții	Nr. actului doctoricesc
11	Mitrică Stoean	Stîrbești	11. Olteţu de Jos
12	Ștefan Dumitru	Zlătărei	12. Oltu
13	Ion Marin Căpriceanu	Fumureni	13. idem
14	Pătru șin Tănasie Bucică	Lăpușata	14. Otășău
15	Constantin Tița Văduva	Roești	15. idem
16	Dumitru N. Gavrilescu	Frățila	16. Olteţu de Jos
17	Dumitru Budișteanu	Călina	17. Oltu
18	Grigore Răsdeaconu Pătru	Cacova	18. Cozia
19	Ion Ghiță Ghelmegeanu	Matcești	19. Horezu
20	Gheorghe Ilie Popa Lupu	Mateești	20. idem
21	Mihai Radu Purece	Oteșani	21. idem
22	Constantin Paleu	Mateești	22. Horezu
23	N. Predu Fudulu	Vîrleni	23. Otășău
24	Ion N. Lăutaru	Fumureni	24. Olt

Fig. 15 „Tabloul cuprinzând pe foștii militarirăniți în timpul luptei de la Dealul Spirii, din 13 dec. 1848"

Dintre *„alegătorii în al doilea grad"*, cu 10---99 fălci de pământ din comuna Roești a fost înscris și Ioniță Nastasoiu, care poseda pământ în satele Roiești, Ciocâltei și Bărbărigeni.

De asemenea, o mică parte a locuitorilor din satele Ciocâltei, Roești și Bărbărigeni–clăcași pe moșiile celor doi proprietari, participă la alegerea delegațiilor din fiecare sat.

Astfel, din satul Roești au participat 15 clăcași, 22 clăcași din satul Ciocâltei și 12 clăcași din satul Bărbărigeni.[12]

În ceea ce privește pe moșneni, ***„oameni liberi"***, documentele de la 3 iunie 1857 ne arată că în județul Vâlcea, respectiv din Plasa Otăsău, în care era și comuna Roești, au participat la alegeri 528 de moșneni cu drepturi electorale.

Unanimitatea delegațiilor pentru alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn și în Țara Românească, a integrat și pe deputații vâlceni în entuziastul act de la 24 ianuarie 1859.

Vizitele făcute de Alexandru Ioan Cuza în 1859 și 1862 în județul Vâlcea au dovedit atașamentul populației pentru domnul Unirii. După abdicarea lui Cuza, la 11 / 23 februarie 1866, Unirea era în pericol, mai ales cât timp tronul României era vacant.

După venirea lui Carol de Hohenzollern(10 mai 1866)în Principatele Române s-au luat măsuri de preîntâmpinarea unei eventuale invazii din partea Turciei.

Astfel, la 28 mai 1866 printr-un decret se cerea formarea Corpurilor de voluntari români cu un efectiv de 10.000 de ostași, cărora Ministerul de război le asigura îmbrăcămintea, hrana, armamentul și muniția. S-au deschis birouri de înrolare în toate județele țării. La început, până la 22 iunie 1866, din județul Vâlcea nu se înrolaseră decât 28 de voluntari. [13]

Până la sfârșitul acțiunii, contigentul adus de județul Vâlcea

.....

12 . Arhivele St. Rm. Vâlcea, ***„Anul 1859 județul Vâlcea"***, Fond Prefectura județului Vâlcea, dos 85 / 1859, fila: 288

13 . Arhivele St. Rm. Vâlcea, ***„Anul 1859 județul Vâlcea"*** Fond Prefectura județului Vâlcea, dos 85 / 1859, fila: 286

a depășit 836 de voluntari, această realizare datorându-se, în mare parte veteranului pașoptist Gheorghe Magheru, numit la 10 iunie 1866 comandant al Corpului de voluntari români.

Glasul generalului Gheorghe Magheru, veteran al luptelor revoluționare de la 1848 s-a *„ auzit ”* și în satele din zona de confluență a Cernei Oltețului cu Cernișoara, adică și în zona comunei Roești. [14]

Astfel din ***comuna Roești*** s-au înrolat următorii voluntari: [15]

1. Florea Dincă Rapșoiu
2. Ion Marin Cărăbășoiu
3. Ion Dumitru Boghie
4. Nicolae Stan Șelariu
5. Dumitru Pătru Dandi
6. Cîrstea Preda Zamura
7. Constandin Din Simion
8. Stancu Ion Băetescu
9. Ion Constandin Rădoi
10. Ion Radu Bușe
11. Radu Preda Casapu
12. Barbu Păun Bărbulete
13. Radu Mihalcea

În anul 1866 satele din teritoriul studiat formau două comune, așa că avem menționată și ***Comuna Coeni*** cu următorii voluntari înrolați: [16]

1. Mihai Paraschiv
2. Ioniță Gh. Ciucă
3. Constandin Radu Ciucă
4. Preda Amza Dima
5. Toma Ion Fluerar.

.....

14. Arh. St. Rm. Vâlcea, *„Fond Prefectura județului Vâlcea“*, dos 85/1857.

15. Purece Sergiu *„ Documente vâlcene privind acțiunea generalului Gh. Magheru din 1866 în calitate de comandant al voluntarilo***r,**” 1979.

16. Purece Sergiu, Idem, 1979.

Aşadar, locuitorii actualelor sate ale comunei Roeşti au contribuit încă o dată la depăşirea unui moment greu pentru unitatea naţională şi independenţa politică a României.

Alături de întregul popor, populaţia satelor vâlcene avea să-şi aducă apoi, peste circa un deceniu, ***în 1877,*** contribuţia la cucerirea independenţei naţionale, atât direct, prin prezenţa militarilor în rândul armatei, cât şi prin susţinerea materială a războiului cu sume de bani, produse agroalimentare, animale, îmbrăcăminte, atelaje de transport etc.

Mobilizarea armatei române s-a făcut prin decretul din 6 aprilie 1877. Cea mai mare parte a mobilizaţilor din judeţ au fost grupaţi în Regimentul 2 Dorobanţi şi Regimentul 2 Călăraşi.

Din comunele Roeşti şi Coeni au fost mobilizaţi:

***Comuna Roeşti*: [17]**

1. Constadin I. Ianculescu
2. Pătru I. Constandi
3. Dumitru Z. Bancă
4. M. R. Roşca
5. Nicolae M. Diţă
6. Tudosie Păun
7. G. M. Mitici
8. Radu Ionan Bobalea
9. Ion M. Flancă

***Comuna Coeni:* [17]**

1. Dumitru Borlănescu
2. Ioniţă I. Dăuleţu

Regimentele vâlcene au fost apoi dislocate la Ghivici, pe Dunăre şi apoi la Turnu Măgurele, pentru ca la sfârşitul lunii august 1877 să participe la luptele de la Grivița. La începutul ostilităţilor aceste regimente, încadrate în Divizia de rezervă au avut misiunea de a apăra linia Dunării, faţă de pericolul ce-l reprezenta Cetatea Vidinului. [18]

---

17. Purece Sergiu „ ***Documente vâlcene privind acţiunea generalului Gh. Magheru din 1866 în calitate de comandant al voluntarilor,*** ” 1979.

18. „ ***Idem*** “, pag. 30.

Alți ostași din comunele Roești și Coeni, care au fost mobilizați în luna iunie 1877 și au fost încadrați în alte unități militare, printre care și Regimentul 8 Infanterie, au fost :

Comuna Roești : [19] 1. Stănica Thoma
2. Marinescu Neculae
3. Găvănescu Ilie

Comuna Coeni : [20] 1. Ionescu Ion
2. Dimitrie Diculescu
3. Stănescu Dumitru

În eroicele bătălii purtate de armata română, peste o sută de ostași vâlceni și-au dat viața pentru libertatea patriei, iar alții au fost răniți sau dați dispăruți. Din satele comunelor Roești și Coeni s-au remarcat:

-- Stănică Thoma, din Regimentul 8 Infanterie, rănit în luptele de la Plevna, decorat cu ***„Crucea trecerii Dunării"*** **și** ***„ Virtutea Militară "***; [21]

-- Diculescu Dimitrie, din Regimentul 8 Infanterie, rănit în luptele de la Plevna , decorat cu ***„Crucea trecerii Dunării " și***
„ Virtutea Militară "; [22]

-- Stănescu Dumitru, din Regimentul 8 Infanterie, dispărut pe front.

Transporturile pentru front au constituit unul din cele mai grele servicii prestate de populația civilă . Insuficiența mijloacelor de transport și a unor drumuri modernizate au constituit o piedică permanentă în aprovizionarea la timp și în

---

19. Purece Sergiu, *„ Documente vâlcene privind acțiunea generalului Gh. Magheru din 1866 în calitate de comandant al voluntarilor,"* 1979.

20. Purece Sergiu, Idem, 1979.

21. Arhivele St. Rm. Vâlcea, *„Anul 1877 jud. Vâlcea"*, Rm. Vâlcea,1983

22. Arh. St. Rm. Vâlcea , ***Fond Prefectura județului Vâlcea*** , dos 86 / 1877, fila: 392, 393.

bune condițiuni a armatei române, căile ferate lipsind la acea dată în județul Vâlcea, iar cea mai apropiată stație de cale ferată era la Piatra Olt , la circa 70 km sud de zona aflată în studiu. Dar locuitorii satelor din comunele Roești și Coeni au răspuns la apelul făcut de autoritățile militare privind procurarea de care, necesare transporturilor pentru armată. [23]

Astfel, din totalul de 100 care cu atelaje și cu însoțitori, care au fost solicitate Plășii Otăsău, comunele Roești și Coeni au răspuns prin aducerea a 10 care cu atelaje și cu însoțitori pentru transportul proiectilelor de tunuri ale armatei române.

De asemenea locuitorii din aceste sate au participat, la confecționarea a numeroase sănii necesare războiului, pe timp de iarnă, (județului Vâlcea i s-au solicitat 2000 de sănii), iar din Plasa Otăsău au fost trimise 265 de sănii, inclusiv din comunele Roești și Coeni.[24]

Cucerirea independenței naționale, cu grele jertfe, a marcat un moment de o deosebită importanță în realizarea aspirațiilor de libertate, unitate și progres ale poporului nostru , a fost un act de voință al întregii țări, sprijinit de locuitorii din toate provinciile românești. Dar, cu toate că masele populare suportaseră greul acestui război, aduseseră grele jertfe de sânge pe câmpul de luptă, inclusiv din satele zonei aflate în studiu, ele nu și-au văzut împlinite aspirațiile de dreptate socială. Astfel, valul nemulțumirilor a crescut mereu în ultimul sfert al secolului al XIX-lea și primele decenii ale secolului al XX- lea, val ce a culminat cu marea răscoală din 1907, izvorâtă din realitățile economice și social - politice ale țării. [25]

---

23. Arhivele St. Rm. Vâlcea, „***Anul 1877 jud. Vâlcea***“**,** Rm. Vâlcea,1983

24. Arh. St. Rm. Vâlcea , ***Fond Prefectura județului Vâlcea*** , dos 86 / 1877, fila: 392, 393.

25. Idem, „***Anul 1877 jud. Vâlcea***“**,** Rm. Vâlcea,1983

Situate în nordul Olteniei, în regiunea subcarpatică deluroasă, satele județului Vâlcea au fost și ele confruntate, în 1907, atât de mult discutată, la vremea aceea, chestiune țărănească. Dacă aici, în vechea *„vatră moșnenească"*, proporțiile și intensitatea revoltei nu au atins nivelul celor din Câmpia Română, aceasta se datorează unor condiții specifice.[26]

Astfel, timp de aproape două sute de ani, de la Conscripția lui Virmonte, din 1720 (general austriac care a efectua cele mai moderne recensăminte și hărți, în timpul stăpânirii austriece în Oltenia, între 1718---1739) și până la 1907, situația proprietății moșnenești, era relativ aceeași. Procentul satelor de moșneni din județul Vâlcea era de 66,3 % în 1878 și de 59,7 % în 1907, pe când în județul din sud, Romanați, era de 22,4 %, în 1878 și de numai 7,4 % în 1907. [27]

Aceste cifre, date, sugerează rolul pe care l-a avut județul Romanați în propagarea răscoalei și în sudul satelor din județul Vâlcea, respectiv și în satele de la confluența Cernei Oltețului cu Cernișoara. O altă cauză, se referă la structura proprietății.

Astfel, mica proprietate deținea în satele vâlcene, respectiv și în satele din zona comunei Roești, un procent de 95 % și o suprafață cultivabilă de 73,4 % iar marea proprietate doar 0,11 %, cu o suprafață de 6,2 % pământ. De asemenea, numărul țăranilor fără pământ este destul de redus, în comparație cu județele vecine, de doar 3,6 %. Se mai adaugă și faptul că 81,5% din populația rurală locuia în case cu cel puțin două camere, în timp ce în județul Romanați, peste 36 % din populația rurală locuia în bordeie. Am insistat pe aceste cifre și cauze pentru a înțelege că ari a tot mai restrânsă de propagare a răscoalei de la

.....

26. „ Arh. St. Rm. Vâlcea, *„ Fond Prefectura județului Vâlcea "*, dos 10 / 1877, fila: 392, 393.

27. Creangă, G. D, *„ Proprietatea rurală în România"*, Buc. 1907.

sudul spre nordul Județului Vâlcea, respectiv și spre satele din zona aflată în studiu, are drept cauză principală și numărul, deloc neglijabil, al micilor proprietari a satelor comunei Roești, formate preponderent din țărani liberi, adică din moșneni. [28]

Deși satele comunei Roești nu au fost implicate în acțiuni directe, totuși nu au lipsit unele manifestații ce au avut loc pe fondul general al răscoalei. Astfel, alarmați de agitațiile produse printre cetățeni, la 21 martie 1907, Inspectoratul comunal al Plășii Cerna informează Prefectura județului Vâlcea că a arestat și trimis doi locuitori din comuna Roești, dovediți ca instigatori la răscoală. [29]

De asemenea, ulterior au mai fost arestați și alți locuitori, socotiți instigatori, aceștia făcând parte dintre locuitorii cu foarte puțin pământ sau dintre cei care era clăcași pe moșiile proprietarilor din satele Roiești, Ciocâltei sau Bârbărigeni, precum: Ilie I. Bălășoiu, Niculae Dumitru și Talin Mirloiu. [25]

Toți au fost duși la arestul preventiv din Râmnicu Vâlcea și internați cu alți locuitori răsculați, din comunele vecine.

Prima conflagrație mondială a găsit și locuitorii din satele vâlcene, respectiv și din satele comunei Roești, animați de aceleași idealuri: independență și unitate națională, dreptate socială pentru toți românii.

Regimentul 2 Dorobanți Vâlcea în care erau încadrați și locuitorii din satele comunei Roești, mobilizați, a trecut munții la nordul văii Lotrului, în valea Sadului iar de aici în regiunea de sud-vest a Sibiului. Datorită situației strategice de ansamblu, trupele române au fost silite să se retragă în defileul Oltului, opunând o rezistență eroică Armatei a IX a germane. [30]

Deși superior înzestrată, armata germană s-a izbit de eroica

.....

28. Creangă, G. D, „ ***Proprietatea rurală în România*”,** Buc. 1907,p.131.

29. Arh. St. Rm. Vâlcea , „ ***Fond Prefectura județului Vâlce*a ”,** dos 10 / 1877.

30. Idem, dos 10 /1877, fila: 155.

apărare a Regimentului 2 Vâlcea, care a rezistat 2 luni în această zonă, după care trupele române au fost obligate să se retragă spre Moldova.

În condițiile ocupării unei mari părți a teritoriului țării de către Puterile Centrale (Germania, Austro-Ungaria), și în comuna Roești s-a instalat o patrulă germană de pază, administrare și aprovizionare ce aparținea de Comandamentul de Etapă Mobilă cu sediul la Râmnicu Vâlcea, având drept comandant pe maiorul von Bertrab. [31]

Localul primăriei din comuna Roești a fost ocupat de patrula germană, școlile au fost închise în noiembrie 1916, iar învățătorii fiind mobilizați (ulterior școlile, au fost redeschise cu acordul comenduirii germane stabilite în această comună și cu învățători suplinitori: vezi capitolul învățământ).

Comandamentul german a impus ca primar pe Victor Cernătescu, din decembrie 1916 până în februarie 1918. Locuitorii comunei Roești au fost obligați să presteze diverse munci servile, obligați să subscrie la împrumutul austro-ungar, efectuarea unor transporturi, etc. [32]

Astfel *„ locuitorul A. Băiașu a fost arestat, legat și bătut pentru că nu a voit să subscrie cu 500 lei la împrumutul austro-ungar și l-au ținut închis până a dat banii fără ca în schimb să-i fi dat chitanță de primire "* . Tot în această comună *„ primarul Victor Cernătescu a fost condamnat și obligat a plăti, tot la Comandatura Etapei austro- ungare, 1200 lei pentru motiv că a măcinat locuitorilor fără bani și a fost obligat să semneze la împrumutul austro-ungar lei 500 fără chitanță sau titlu "*.

În anul 1916, din comuna Roești au fost mobilizați pe front și doi învățători: ***Marin Nemulescu și Ioan Constantinescu***.

---

31 Tamaș Corneliu, *„ Județul Vâlcea în anii primului război mondial "*, vol. I , Bălcești pe Topolog , 1979, pag. 14.

32. Idem, vol. I , Bălcești pe Topolog , 1979, pag. 17**.**

În Regimentul 61 infanterie, printre cei 40 de ofițeri proveniți din dascălii mai multor județe, se afla și învățătorul ***Marin Nemulescu***, de la Școala Roești-Ciocâltei. El a fost avansat locotenent și a luat parte *„la toate luptele în prima perioadă a campaniei "*, iar în a doua *parte „a fost rănit în luptele de la Târgu Ocna "* și *„a fost decorat cu Coroana României cu spade "*[29]. Despre acest brav învățător, se menționează că, în luptele de la podul de peste râul Argeș, punctul Mihăileni, a fost primul din regimentul său care, trecând peste Argeș, a capturat o mare cantitate de material de război de la inamic luând și 2 ofițeri prizonieri cu o întreagă trupă și trei cai. Ca recompensă, Regimentul i-a dăruit un ordin de zi și un cal pe care l-a avut în toată campania războiului dintre 1916—1918. [33]

Învățătorul ***Ioan Constantinescu,*** zis și *„ Nicoale Ion "*, de la Școala Cueni-Cerna, comuna Roești, a fost mobilizat la Compania I sanitară și repartizat Coloanei volante de brancardieri a ambulanței de la Divizia I. A însoțit detașamentul până la Izbiceni--Romanați, când a fost capturat. În captivitate a îndurat nenumărate suferințe, ale căror puternice efecte numai *„ ochiul Providenței le-a temperat în așa măsură ca să-mi dea putința de a-mi revedea Patria "*.

Când s-a întors din captivitate, a continuat serviciul sanitar la aceași companie până la sfârșitul războiului. El mărturisește că, în timpul luptelor, s-a găsit într-o situație mult mai primejdioasă decât soldatul ce lupta ân tranșee, pentru că tot timpul l-a petrecut *„sub proiectilele inamiculu"*; apoi, în timpul captivității, *„am fost amenințați în orice clipă nu de o moarte fulgerătoare, ci de una cu mult mai groaznică, aceea a mizeriei chinuitoare, de unilința la care am fost supus "* a nu avea *„mângâierea de a muri pe pământul pentru apărarea căruia plecasem să mă jertfesc "*. [34]

---

33 și 34 . Tamaș C, *„ **Județul Vâlcea în anii primului război mondial** "*, 1979.

Sacrificiile grele făcute de locuitorii comunei Roești sunt ilustrate de cei 109 ostași morți, dispăruți sau declarați ulterior morți, pe câmpul de luptă, morți în lagărele de concentrare din Germania și Austro-Ungaria.

Iată cum se prezintă lista cu numele lor:

Sergenți: [35]

1. Bulacu Dumitru
2. Dicu Marin
3. Ioana Constantin

Caporali: [35]

4. Croitoru Alexandru

Soldați: [35]

Nr. crt	Nume și prenume	Nr.crt	Nume și prenume
5	Andrei Alexandru	14	Cirică Gh. D.
6	Andrei Constantin	15	Ciucă Ilie
7	Bancă Nicolae	16	Marin D.
8	Barbu Ion	17	Cinculescuu Ilie
9	Bădițoiu Constantin	18	Ciucă Petre
10	Bădițoiu Ioan	19	Coman Ion
11	Băiașu Ioan	20	Ciucă Ilie
12	Băjenaru Dumitru	21	Copăceanu Nicolae
13	Bărbulete Dumitru	22	Copăceanu Tache
23	Bobleagă I. Gheorghe	56	Cotoarbă Ilie
24	Bobleagă Ioan I.	57	Crețu Nicolae
25	Bobleagă Marin I.	58	Croitorescu Sterie
26	Bobleagă Marin R	59	Dincă Victor
27	Bucă Constantin	60	Diță Constantin
28	Budurăscu Pavel	61	Dumitrașcu Ion
29	Carabașa Constantin	62	Enache Marin R
30	Carabașa Ilie	63	Enescu Marin
31	Casapu Florea	64	Giuran Dumitru
32	Casapu Manolache	65	Giuran Dumitru R.
33	Cătălina Ion	66	Irimia Marin
34	Cărămidă Dumitru	67	Ivan Ilie
35	Chirițescu Ioan	68	Ivana Stancu
36	Bucă Victor C.	69	Leucă Ilie
37	Linculescu Ilie	70	Nițu Ion

38	Maria Nicolae D.	71	Nițu Radu
39	Maria Nicolae	72	Nițulescu Ion
40	Mateescu Victor	73	Olaru Marin
41	Măgîlă Ion	74	Petrescu Ion
42	Mărtoiu Constantin N.	75	Popa Marin
43	Mărtoiu Gheorghe D.	76	Popa Nicolae
44	Mătulescuu Ilie	77	Popa Orest Șt.
45	Mătulescu Ion	78	Popescu Gh. D.
46	Mătulescu Nicolae	79	Preda Dumitru
47	Mătulescu Petre	80	Preda Ion N.
48	Mătulescu Victor	81	Preda Pavel
49	Meianu Dumitru	82	Predulete Gh.
50	Meianu Petre	83	Predulete Ion
51	Mihăescu Vespasian T.	84	Sandu Alexandru
52	Militaru Marin	85	Sandu Dumitru
53	Mirică Constantin	86	Săndulescu Dumitru
54	Musa Dumitru	87	Simionescu Gheorghe
55	Necșuliu Gh. P	88	Sîia Ilie
89	Nicolae Dumitru	100	Stanca Ion
90	Nicu Ion	101	Șelaru Gheorghe
91	Nicu Ion Șt.	102	Toma Marin N.
92	Nicu Marin	103	Tomulescu Alecu
93	Tomulescu Constantin	104	Viorel Nicolae
94	Tomulescu Gheorghe	105	Vlad Dumitru
95	Tomulescu Marin	106	Vlad Marin
96	Trușcă Badea	107	Vlădulescu Nicolae
97	Trușcă Ilie	108	Vlăduț Ion
98	Trușcă Nistor P.	109	Zidaru Ilie.
99	Bucă Victor C.	---	----------

Fig. 16 Tabel cu eroii căzuți la datorie în primul război mondial 1916---1918, din comuna Roești.

---

35. Tamaș Corneliu, *„ Județul Vâlcea în anii primului război mondial ”*, vol. I , Bălcești pe Topolog , 1979, pag. 14.

PERIOADA 1920--1990

La sfarșitul primului război mondial, România s-a regăsit în tabăra învingătorilor alături de Antanta (Anglia, Franța, Italia, S.U.A).

Această victorie i-a permis îndeplinirea obiectivului pentru care intrase în război și anume reîntregirea națională.

La România Mică formată de Cuza în 1859, s-au adăugat Basarabia, Bucovina și Transilvania (1 Decembrie 1918), realizandu-se România Mare.

Fragilitatea democrației românești (România apăruse ca stat doar de 60 de ani), criza de după război și apoi criza de supraproducție din 1929-1933 a făcut ca societatea românească să oscileze între democrație și dictatură.

În anii ce au urmat după război s-au schimbat numeroase guverne și s-a consemnat dispariția Partidului Conservator (cel care reprezenta interesele marilor proprietari de pământ) și apariția Partidului Țărănesc condus de Ion Mihalache.

În perioada interbelică România a trecut prin două etape:

-- Regimul liberal-democrat (1919 – 1938);

-- Regimul de autoritate monarhică (1938-1940).

A fost dată o nouă Constituție, în 1923 care acorda drepturi și libertăți egale pentru toți cetățenii, indiferent de naționalitate și religie. Tot în această perioadă, sub influența extremismului european, apare Partidul Comunist Român(1921) și Legiunea Arhanghelului Mihail (de orientare fascistă, 1927).

Partidul Țărănesc se unește cu Partidul Național Român condus de Iuliu Maniu, formandu-se Partidul National Țărănesc(1926).

Criza a dus la somaj, falimentul unor bănci, fabrici, mișcări de protest precum greva minerilor de la Lupeni și a CFR-iștilor de la atelierele Grivița din București.

Ca și în Germania, criza a contribuit la ridicarea extremei drepte românesti (Miscarea Legionară).

Problema împroprietării ţăranilor s-a pus încă din timpul primului război mondial, când în contextul înfrângerilor suferite de armata română în anul 1916 şi retragerea administraţiei ţării în Moldova, regele Ferdinand I Întregitorul, într-un discurs mobilizator ţinut soldaţilor-ţărani le promitea o reformă agrară precum şi votul universal:

„Vouă, fiilor de ţărani care aţi apărat cu braţul vostru pământul unde v-aţi născut, unde aţi crescut, vă spun eu, regele vostru, că, pe lângă răsplata cea mare a izbândei, care va asigura fiecăruia recunoştinţa neamului nostru întreg, aţi câştigat totodată dreptul de a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pe care v-aţi luptat. Eu, regele vostru, voi fi întâiul a da pilda. Vi se va da şi o largă participare la treburile politice".

În zona noastră de studiu, se declarau expropriate parţial terenurile cultivabile (pădurile erau scutite de expropriere) ale moşiilor particulare cultivate de proprietarii lor, de la următoarele suprafeţe în sus: 150 ha la camp (luncă), unde cererile de împroprietărire erau mari; 200 ha la câmpie, unde cererile de împroprietărire erau mijlocii.

În 1919, Comisia a III-a Judeţeană de Expropriere cu sediul în Râmnicu Vâlcea, constata, în baza art. 6 din decretul lege de expropriere, că este cazul de aplicare a exproprierii pentru mai mulţi proprietari de terenuri care îşi aveau moşiile pe raza comunelor Roești și Lădești, deoarece aceştia aveau mai mult decât cota intangibilă de 100 ha.

În comuna Roești era vizată moșia Cernătescu, pe care s-au împroprietărit unele familii cu pământ puțin sau chiar deloc, din satele Băjenari, Roești, Piscul Scoarței sau cei din Valea Porcului (Râpa Cărămizii).

În 1930, Rege al României devine Carol al II--lea (de la

moartea lui Ferdinand în 1927, rege a fost fiul lui Carol al II-lea, Mihai, care era minor).

Carol al II-lea a profitat și el de criză și de conflictele dintre liberali și țăraniști pentru a crea o dictatură personală.

În perioada 1933-1937, liberalii s-au aflat din nou la putere. Este perioada în care Legionarii sprijiniti de la Berlin, comit o serie de asasinate politice și atentate împotriva evreilor și chiar a Primului Ministru I.G.Duca (Decembrie 1933).

Mişcarea legionară vîlceană a apărut în toamna anului 1933, cînd Legiunea a devenit într-adevăr un factor de luat în seamă al politicii româneşti. Corelaţia cu succesele naţional-socialismului din Germania este evidentă., chiar dacă nu singura decisivă. Factorul intern care a dus la creşterea popularităţii Legiunii a fost criza economică din perioada 1929-1933.

În 1938, Carol al II-lea a profitat de rezultatul ultimelor alegeri în care niciun partid nu reușise să obțină majoritatea pentru a trece la dictatură. Constituția este înlocuită cu o alta în care regele avea întreaga putere executivă și legislativă, parlamentul fiind decorativ. Partidele au fost desființate și toti oamenii politici au fost obligați să se înscrie în partidul condus de rege, numit *„Frontul Renşsterii Naţionale”*. Pe langă crizele economice și luptele politice, România interbelică a fost lovită și de cateva scandaluri, capul de afiș ținându-l regele Carol al II-lea.

Marea conflagraţie mondială, care a fost războiul trecut, a adus un cortegiu de suferinţe şi pentru locuitorii comunei Roești.

La 22 iunie 1941, Germania a atacat Uniunea Sovietică, atrăgând în război şi România. La începutul lunii decembrie 1941, ţara noastră a fost inclusă complet în angrenajul conflictului global.

Fiind vreme de război, regimul Antonescu a editat şi pus în aplicare o legislaţie excepţională. Mobilizarea agricolă fusese legiferată încă din 10 martie 1941. Prin Ordonanţa nr. 933,

prefectul Muscan şi directorul Camerei Agricole, inginerul *Gheorghe Ţurcanu*, au decretat mobilizarea agricolă şi în judeţul Vâlcea.

În august 1941, generalul Antonescu, aflat în Basarabia, teritoriu românesc pe cale de a fi eliberat, face un apel către populaţia ţării pentru aşa-numitul împrumut al reîntregirii.

La 6 august 1941, Antonescu primea de la Hitler administraţia Transnistriei, iar la 15 octombrie, trupele sale cucereau Odesa, devenită capitala acesteia.

La luptele pentru cucerirea Odesei a participat, printre mulți alți roeșteni și tată nostru, Victor Burican, fiind rănit grav și primind Diploma Ostașului Dezrobitor semnată de Mareșalul Ion Antonescu și de Regele Mihai I.

Fig. 18 . Document „ Diploma Ostașului Desrobitor ", 1941, pentru soldatul Victor Burican, participant la luptele pentru eliberarea Basarabiei și rănit grav (împușcat în piept) în luptele de la Vigoda (la Odesa – 15 august 1941).

Începând însă de la sfârşitul lunii octombrie 1941, au început să sosească în Râmnic soldaţi români răniţi în luptele pentru cucerirea Odesei. Ei au fost cazaţi în cele două spitale militare înfiinţate: Spitalul nr. 531 - la Liceul de Băieţi „Alexandru Lahovari", condus de căpitanul doctor *Dumitru Negoescu*, şi Spitalul nr. 534 - la Seminarul Teologic *„Sf. Nicolae"* (azi, Colegiul *„Mircea cel Bătrân"*), condus de doctorul *Alexandru Teodorini.*

În octombrie 1942, d-na Maria Mareşal Antonescu, însoţită de o serie de personalităţi, a vizitat instituţiile sanitare şi de ocrotire din judeţul Vâlcea. În gara Râmnicu-Vâlcea, Maria Antonescu a fost întâmpinată de autorităţile locale: prefectul Muscan şi doamnele din Comitetul local al Consiliului de Patronaj, cât şi de Mitropolitul Nifon. Printre alte obiective, ea a vizitat Mânăstirea Bistriţa, unde a fost întâmpinată de maica Gologan, conducătoarea *„Aşezămintelor de Cultură şi Ocrotire Socială de la Mânăstirea Bistriţa",* de d-na Mihăescu, prezidenta Societăţii *„ Acoperământul Maicii Domnului "*, precum şi de cele 200 de eleve ale acestor instituţii.

Din aprilie 1944, aviaţia americană a început să survoleze tot mai des cerul Vâlcii, lansând manifeste, dar şi bombe.

La Râmnic, bombele americanilor au distrus doar casa unui ceferist şi au făcut gropi adânci în grădina lui Fănică Inătescu şi a maiorului Mihăiescu.

Ca şi în momentul aducerii la conducerea ţării a lui Antonescu, în 1940, Vâlcea a fost implicată şi în momentul de sfârşit al regimului antonescian, prin complotul contra Mareşalului de la Olăneşti, din iunie 1944 şi prin evadarea de la Târgu-Jiu a lui Gheorghiu–Dej, din noaptea de 12 spre 13 august 1944. Actul de la 30 decembrie 1947 – *Abolirea monarhiei* - va fi semnul clar al căderii definitive a cortinei de fier în România.

Poporul român şi-a cinstit întotdeauna eroii care-şi dorm somnul de veci pe teritoriul ţării sau în cimitirele străine.

Eroii satelor de la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara, au mers la război cu entuziasm şi au murit conştienţi că se jertfesc pentru o cauză dreaptă, aşa cum reiese din scrisoarea unuia dintre aceşti eroi, trimisă celor dragi cu doar câteva zile înainte de a cădea vitejeşte în luptă: „*De-o fi să mor ...mor pentru Patria unde m-am născut şi unde ştiu că are să trăiască în pace şi fericire copiii, părinţii şi familia mea ...Moartea pentru ţară este o mare cinste, fiindcă pecetluim imn de veci României cu moartea noastră”*.

Locutorii din satele comunei Roești au participat la numerose luptele în războiul din est(luptele pentru dezrobirea Basarasbiei; luptele pentru cucerirea Odesei, unde numeroși ostași ai acestor meleaguri și-au dat viața sau au fost răniți în bătălia de la Vigoda, din fața Odesei; luptele din Caucaz sau cele de la Cotul Donului. De asemenea, roeștenii au participat la luptele din Transivania(Oarba de Mureș), apoi pe frontul de vest la eliberarea Ungariei, Austriei și Cehoslovaviei.

În amintirea celor care, pentru îndeplinirea datoriei faţă de patrie, şi-au dat ce aveau mai scump-viaţa, a fost ridicată o placă commemorativă aflată la Biserica Cueni, precum Complexul memorial de la Roești.

Acest lucru reiese şi din *„Tabelul nominal de morţi şi dispăruţi din actualul război şi urmaşii cu drept de pensie”*, tabel înaintat cu 4 luni înainte de ziua victoriei asupra fascismului german, din 9 mai 1945.

Acesta a devenit un simbol sacru al respectului pe care, dintotdeauna, am ştiut să-l purtăm eroilor, un adevărat loc de reculegere, de pioşenie şi rugăciune.

Foto: 2 Complexul memorial închinat eroilor din comuna Roești

În cimitirul eroilor de la ***Oarba de Mureș***, apar înmormântați în anul 1944, următorii eroi din comuna Roești:

1. *Mitrache Gheorghe Sold. R. 2 I , Roeşti, Vâlcea;*
2. *Stănciulescu Iacob Sold. R.2 I , Roeşti, Vâlcea;*
3. *Truşcă Octavian Sold. R.2 I Roeşti, Vâlcea .*

Foto. 4 Monumentul și Cimitirul Eroilor de la Oarba de Mureș

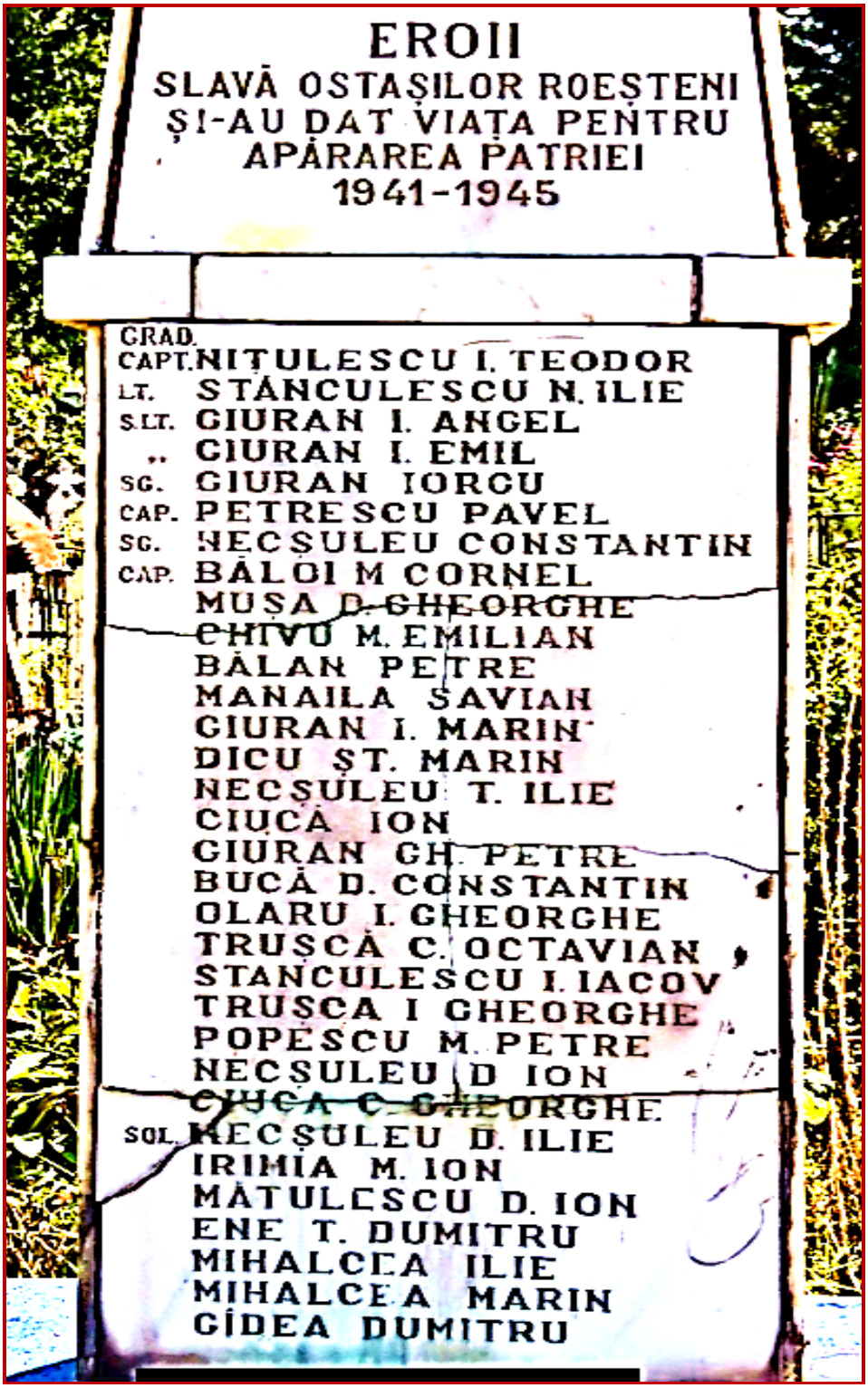

Foto. 5 . Tabel cu eroii din comuna Roești 1941—1945, de la biserica Cueni.

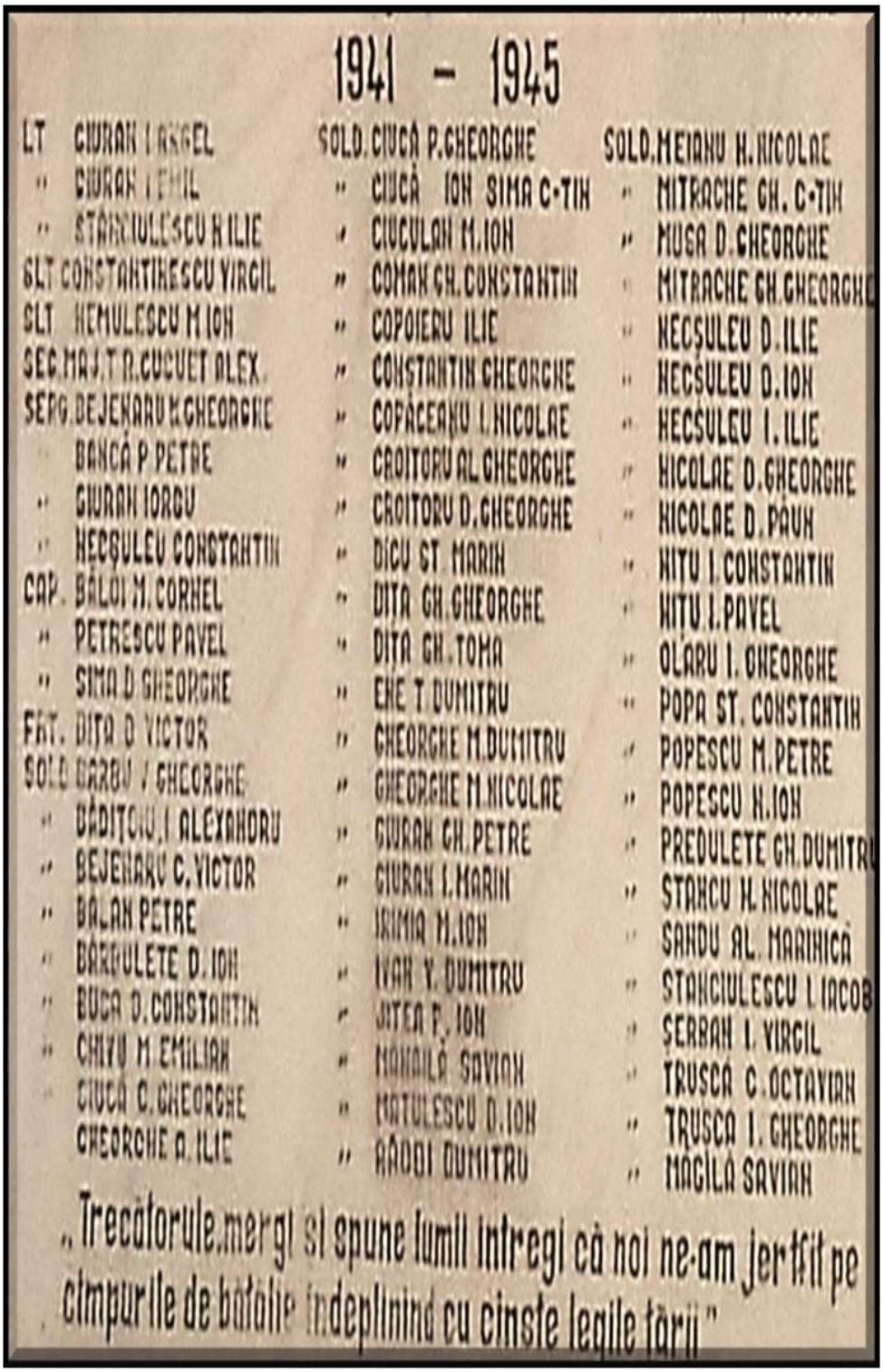

Fig. 17. Tabel cu eroii din comuna Roești 1941—1945, de la Complexul memorial de la Roești

Printre ostașii roești care au luptat în Campaniile din 1944 și 1945, a fost și Valeriu Constantinescu, elev-Sergent al Școlii de Subofițeri de Infanterie de la Radna încadrat în Compania I. La 16 septembrie 1944, a participat la apărărarea defileului Mureșului, în zona Radna unde a fost luat prizonier și dus în lagărul de la Panatul Nou, fiind interogat, schigiut și bătut din cauza nepotrivirii declarațiilor date de el și de colegul său Păsărin Grigore. Ambii sunt duși în mai multe lagăre. Au făcut 3 încercări de a fugi din lagărele inamice și de fiecare dată au fost prinși și condamnați la moarte de un tribunal militar maghiar. De fiecare dată însă au supraviețuit; ultima dată, în drum spre locul de execuție, sunt salvați de un colonel maghiar, care îi înapoiază în lagăr iar. În ziua de 1 aprilie 1945, Valeriu Constantinescu și colegul său, au evadat din lagăr și s-au întors acasă.

Pentru vitejia, eroismul, curajul și devotamentul arătat în luptele grele de apărare a defileului Mureșului, a fost citat și decorat cu Medalia și Brevetul ***„VIRTUTEA MIITARĂ de Război, clasa a II-a”.***

Fig. 19. Document: Medalia și Brevetul „ VIRTUTEA MILITARĂ DE RĂZBOI, CLASA a II-a

„.....Satul însuşi-vorbind de satul civilizat, trebuie să-şi cunoască trecutul, să se cunoască pe sine, ca, prin conştiinţa de sine şi de destinul său, să-şi înţeleagă şi mai bine şi nevoile de present şi posibilităţile de viitor, în acţiunea de viitor şi în acţiunea sa de proprie ridicare, să păşească sigur, cu încredere şi curaj, ambiţionându-se a câştiga timpul pierdut…..."

Ion Mihalache

PERIOADA 1946--1990

Începutul perioadei socialiste, din anul 1946 şi până la jumătatea anilor '60, s-a caracterizat prin mari frământări sociale în satele comunei Roești, ca de altfel în toate aşezările rurale ale județului și României.

A fost începutul minării gospodăriei ţărăneşti tradiţionale, al desfiinţării unei forme de proprietate care dăinuia de secole: proprietatea în devălmăşie a pădurilor şi păşunilor, obştea de moşneni.

După modelul sovietic, mulţi locuitori au început să fie urmăriţi şi anchetaţi de organele de securitate, în special foştii legionari şi *„aşa numiţii chiaburi"*. Era suficient un denunţ anonim pentru ca un om să fie anchetat ca duşman al noii orânduiri. Foarte mulți locuitori au fost anchetați pentru faptul că nu au răspuns la ideile *„noii stăpâniri"* , noii orânduiri. [1]

Primele măsuri de constrângere au început să se vadă după anul 1948, când s-a început campania de confiscare a armelor(din timpul războiului și nepredate) deținute de locuitorii satelor și apoi, prin anii 1952—1955, confiscarea aurului deținut (confiscare forțată), inclusiv cu abuzuri din partea autorităților statului, fapt semnalat de numeroși locuitori dina ceste sate.

---

1. **D.J.V.A.N**., *„**Fond Comitetul judeţean P.C.R. Vâlcea**"*, dos. 22/1947, f. 364.

Colectivizarea satelor vâlcene a început la un an după ce Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român a hotărât, în Plenara din 3-5 martie 1949, să pornească lupta pentru înfăptuirea *„societăţii socialiste"* şi distrugerea *„chiaburilor"*.

La început, colectivizarea a fost declarată voluntară. În cele mai multe locuri, însă, ea a fost impusă cu forţa, unei ţărănimi îndârjite şi îndărătnice, faţă de măsurile de constrângere, ceea ce a determinat reacţiile prompte ale puterii.

Anul începutului colectivizării agriculturii vâlcene este 1950. Pentru coordonarea procesului, la nivelul Comitetului judeţean de partid, s-a înfiinţat o Secţie agrară, în frunte cu Barbu Marin.

Prin Legea 251 din 15 iulie 1947 (completată şi nuanţată de alte acte normative ulterioare), s-a introdus sistemul *„cotelor obligatorii"*, acestea reprezentând un impozit în natură asupra produselor agricole obţinute de gospodăriile ţărăneşti.

Acest sistem urmărea trei obiective:

-- ***politic*** (se lovea în chiabur, *„duşmanul de clasă"* de la sate);

-- **economic** (statul obţinea, practic gratuit, o mare cantitate de produse agricole);

-- **social**, putea fi asigurată aprovizionarea muncitorilor şi a populaţiei de la oraşe cu alimente, la preţuri mici, o modalitate de a păstra salariile acestora la niveluri cât mai joase.

În 1959, au fost create toate condițiile pentru organizarea și înființarea *„întovărăşirilor"* și apoi a G.A.C-urilor, de pe teritoriul comunei Roești, care însă vor deveni funcţionale abia în anul următor. Obligativitatea *„întovărăşirilor"* a dat naştere la o nouă formă de rezistenţă a ţărănimii și anume, formalismul. [2]

În afară de propagandă (realizată prin organizaţiile de partid, agitatori, presă etc) şi de coerciţie, un alt mijloc pentru realizarea

---

2. Constantin Petre, *„Colectivizarea agriculturii. De la raţiunea economică la miza politică (3-5 martie 1949)"*

colectivizării, a fost sistemul cotelor şi impozitelor, care avea drept scop final, să aducă treptat pe ţărani la situaţia de a se înscrie „ *benevol* ”, prin „*liber consimţământ*”, în gospodăriile agricole collective. Se aveau în vedere, pe de o parte „ *favorizarea fiscală a ţăranilor săraci*” , iar pe de alta „*stabilirea unui impozit progresiv pe venituri* ” care să slăbească economic chiaburimea.

Foto. 6 Imagine clasică a rezultatelor procesului de colectivizare

Între 1960 și 1962, la finalizarea colectivizarii, locuitorii din satele comunei Roești şi-au pierdut „ *pământurile și animalele de jug* ” fiind nevoiţi să se înscrie, să formeze și să înfiinţeze asociații colective în fiecare sat.

Din nefericire, s-au produs grave abuzuri la adresa multor cetățeni așa-ziși „ *chiaburi* ”, care au suportat practic, atacuri premeditate ale celor înrolați pentru înfăpuirea „ *întovărășirilor și colectivizării* ”, prin formarea de echipe „ *specializate și instruite în mod special* ”.

Foto 7 : ***Imagini document din timpul colectivizării la Roești-1961***

Mărturiile culese de-a lungul anilor, precum și observațiile personale arată diversitatea mijloacelor represive la care au recurautorităţile comuniste pentru a intensifica ritmul colectivizării în satele comunei Roești după anul 1959.

În această confruntare inegală dintre săteni şi autorităţile comuniste, mai precis un joc sinistru de-a şoarecele şi pisica, activiştii de partid locali au ştiut bine lecţia perfidă a procedeelor prin care G.A.C.-ul să-şi întindă tentaculele asupra terenurilor agricole ale sătenilor din satele comunei Roești.

Pentru ca înfiinţarea Gospodăriei Agricole Colective să nu fie un şoc în lumea satului, puterea bolşevică începe pregătirea ţăranilor cu o etapă de acomodare, în fapt, apariţia *„întovărăşirilo*r*”*.

În aceste forme asociative de muncă a pământului sătenii îşi păstrau proprietatea asupra loturilor, animalelor de tracţiune şi uneltelelor, dar terenurile agricole se lucrau în comun urmând ca recolta să fie împărţită între membrii întovărăşirilor.

În concepţia liderilor comunişti, întovărăşirea trebuia să se dezvolte continuu astfel încât finalul să nu fie decât unul singur: trecerea la forma superioară de cooperaţie care nu era altceva decât G.A.C.- ul.

Pentru a-i constrânge pe săteni să adere la întovărăşire dacă un ţăran avea pământ în zona asociaţiei i se lua pământul şi primea în schimb altă suprafaţă aflată la mare distanţă de sat şi de calitate mai slabă, deoarece se considera că întovărăşirea trebuie să aibă terenurile agricole dispersate. Practic obiectivul puterii locale era obişnuirea sătenilor cu munca în comun.

„Oamenii au intrat în colectivă din cauză că erau forţaţi de Sfatul Popular. Decât să primească pământ prin alte locuri şi să nu aibă recoltă, mai bine intra omul în tovărăşie că loturile şi sculele îi rămâneau tot lui dacă ieşea afară.”

Fiind susţinuţi de autorităţi, cei din *tovărăşie* erau avantajaţi deoarece dispuneau de pământul cel mai bun precum şi de unelte agricole performante Acomodarea cu tipul asociativ de muncă se face pentru scurt timp, deoarece la numai un an tovărăşia îşi pierde importanţa datorită apariţiei Gospodăriei Agricole Colective. Primii colectivişti au fost în general ţărani săraci şi mijlocaşi şi majoritatea au aderat la G.A.C. din convingere şi din dorinţa de a duce o viaţă mai bună.

Pentru o mai mare rapiditate de desfăşurare a procesului de colectivizare activiştii de partid au îmbinat de-a dreptul diabolic teroarea economică cu cea psihică. În ciuda ataşamentului fanatic faţă de proprietate al majorităţii sătenilor, aceştia cedau atunci când presiunile erau îndreptate împotriva celorlalţi membri ai familiei.

Ţinta predilectă a autorităţilor comuniste erau copiii de ţărani necolectivizaţi ce doreau să-şi facă un viitor prin şcoală.

Din echipele de colectivizare făceau parte un instructor de la raion, reprezentanţi ai administraţiei locale (primarul, secretarul primăriei), miliţienii din comună şi doi-trei lucrători din Securitate. Se adăugau *„numeroşi săteni, de obicei cu un nivel slab de cultură, bine îndoctrinați, convertiți sub diferite forme la acțiunile de intimidare a sătenilor mai înstăriți*".

Ţăranii care refuzau să semneze cererea de adeziune la G.A.C. erau reţinuţi de miliţieni şi bătuţi în sediul Sfatului Popular Roești sau la Miliţie. Foarte mulți cetățeni au fost chemați în repetate rânduri, în perioada 1959-1960 la Primărie şi la sediul Miliţiei pentru a semna cererea de adeziune la G.A.C.

Presiunile au culminat în anuii 1960 și 1961 cu atacarea locuinţelor și luarea cu forța a atelajelor și a animalelor de tracțiune de la numeroși locuitori care nu doreau să se înscrie în colectiv. Potrivit colectorului și a numeroși martori din acea perioadă, percheziţiile și colectările s-au făcut astfel; *„Au luat*

absolut tot, până la ultimul bob şi nu au voit să lase nici măcar sămânţa necesară pentru viitoarele însămânţări"…. „Percheziţiile se făceau cercetând fiecare colţ al casei, inclusiv saltelele, toate încăperile, în sobe şi chiar în aşternuturi, fiindcă ştiam că se obişnuieşte să se ascundă chiar şi în aceste locuri".

Ulterior, au a fost înscrisi pe lista chiaburilor și le-au fost luate cu forța utilajele agricole, de reprezentanţii G.A.C. şi obligați să predea cote şi impozite mărite.

Trebuie să precizăm că, satele comunei Roești au fost colectivizate datorită suprafețelor arabile din lunca Cernișoarei și Cernei Vâlcene. La nord de comuna Roești, pe valea Cernișoarei, nu s-au mai creat întovărășiri sau gospodării colective, comuna Armășești (azi Cernișoara) care a rămas necolectivizată.

Pentru comuna Roești și în special pentru satul Cueni, redăm, pe baza unor documente certe, modul cum s-a *„realizat"* Gospodăria Agricolă Colectivă.

Foarte mulți locuitori din satele comunei Roești, în special cei mai înstăriți, au fost declarați *„chiaburi"*. Au fost vizați, în special dascălii satelor, foștii primari și foștii slujbași ai comunei, locuitori cu mai mult pământ, cu utilaje agricole sau cu diverse utilaje mecanizate(batoze, motoare pentru tăiat lemn, cei ce dețineau mori de măcinat cereale, cei cu mai multe animale de tracțiune).

Pentru a înțelege mai bine evenimentele ce au avut loc în perioada 1945—1960, în satele din zona aflată în studiu, am să relatez unele aspecte pe care le-a trăit familia noastră (tatăl nostru, Victor Burican, născut în anul 1910).

În anul 1936, acesta, a achiziționat împreună cu fratele său vitreg, Ilie Cotoarbă (economist în Regiunea Cluj), o batoză, cu motor pe benzină, destul de puternică și modernă la vremea aceea și pe care a folosit-o pentru familia sa, sau unde era necesară.

Imediat după război, regimul *„democrat-popular”*, recent instaurat, a considerat că datorită veniturilor realizate și a pământului deținut, acesta trebuie încadrat, ca mulți alți locuitori din aceste sate, la faimoasa rubrica *„chiaburi”*, fiind obligat să presteze muncă gratuită cu batoza la numeroase campanii agricole în comuna Roești și în comunele învecinate.

În vara anului 1952, nemaiputând suporta financiar cheltuielile cu batoza, se hotărăște *„să o strice intenționat”*, pentru a scăpa de aceste necazuri. *„Stăpânirea”*, a interpretat gestul său *„ca sabotaj la adresa regimului democrat--popular”*, fiind imediat arestat și dus la Primăria Roești--Sediul Miliției.

Profitând de neatenția miliției și ajutat de un prieten din Primărie, a evadat și a fugit în Negraia, la socrul său, mergând pe jos până la halta Slăvitești, noaptea prin păduri, ajungând a doua zi la Brezoi și apoi la Voineasa, în Munții Lotrului, la un prieten, din perioada cât a luptat pe frontul de est. A stat acolo, la prietenul său aproape un an, lucrând cu el la exploaterea lemnului și câștigând bani pentru familia sa.

A fost judecat în lipsă și condamnat la doi ani pentru *„sabotaj la adresa regimului popular”*. După moartea lui Stalin, în anul 1953, pedeapsa sa a fost suspendată și a putut să revină la familia sa. A fost, *„în permanență în atenția organelor de stat”*, mulți ani după aceea. Ca el, au fost foarte mulți cetățeni din toate satele comunei Roești, care erau considerați chiaburi.

Beneficiind de un document pe care l-am obținut de la secretarul Primăriei Roești, Emil-Nicolae Bărbulescu, voi reda situația cetățenului Coman Marin din Roești-Băjenari, care a fost arestat în 13 septembrie 1952 pentru *„uneltire contra orânduirii sociale”* și încarcerat la Penitenciarul Jilava-București. A fost eliberat în martie 1953 (după moartea lui Stalin).

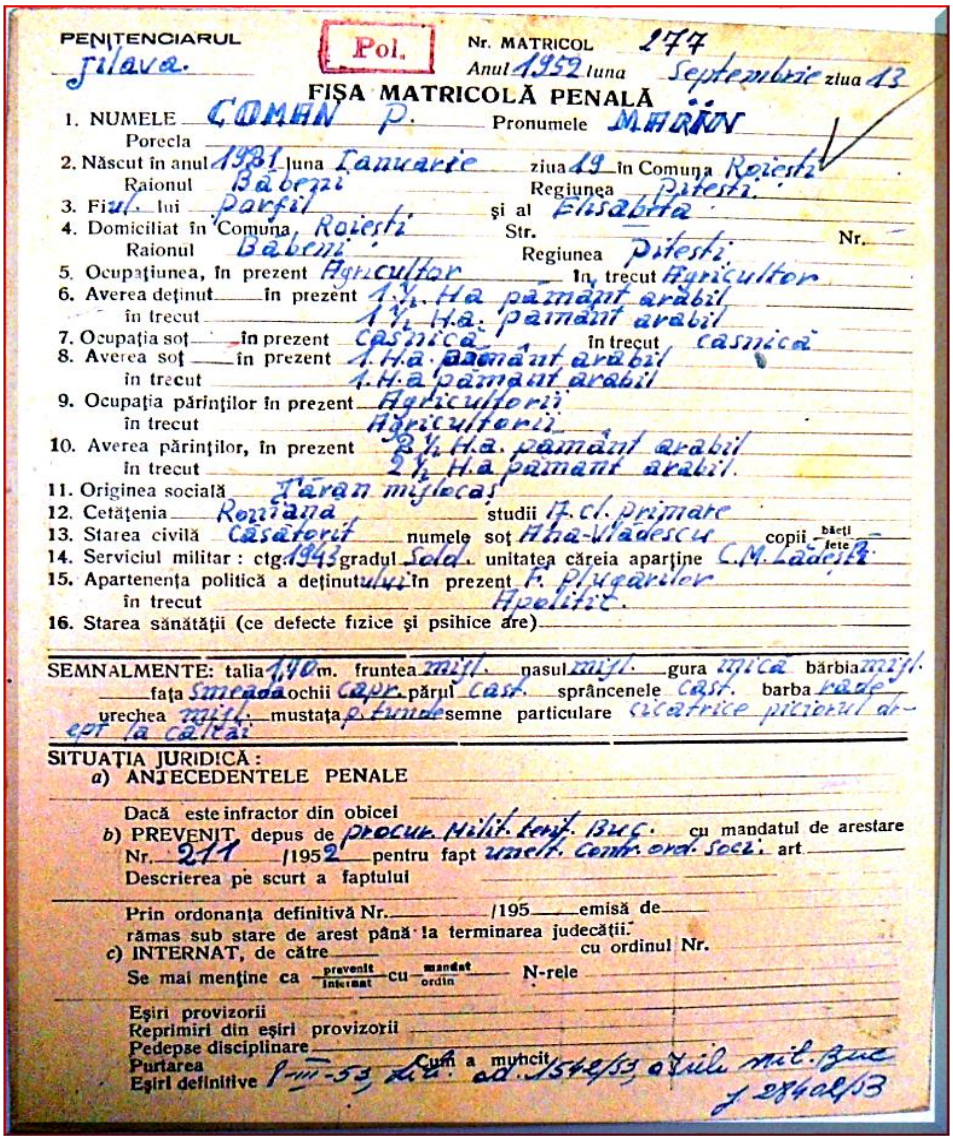

PENITENCIARUL Jilava. Pol. Nr. MATRICOL 277
Anul 1952 luna Septembrie ziua 13

FIŞA MATRICOLĂ PENALĂ

1. NUMELE COMAN P. Pronumele MARIN
Porecla
2. Născut în anul 1931 luna Ianuarie ziua 19 în Comuna Roiesti
Raionul Băbeni Regiunea Pitesti.
3. Fiul lui Parfil şi al Elisabeta
4. Domiciliat în Comuna Roiesti Str. Nr.
Raionul Băbeni Regiunea Pitesti
5. Ocupaţiunea, în prezent Agricultor în trecut Agricultor
6. Averea deţinut în prezent 1 ½ Ha pământ arabil
în trecut 1 ½ H.a. pământ arabil
7. Ocupaţia soţ în prezent casnică în trecut casnică
8. Averea soţ în prezent 1 H.a. pământ arabil
în trecut 1 H.a pământ arabil
9. Ocupaţia părinţilor în prezent Agricultorii
în trecut Agricultorii
10. Averea părinţilor, în prezent 2 ½ H.a. pământ arabil
în trecut 2 ½ H.a pământ arabil.
11. Originea socială Ţăran mijlocaş
12. Cetăţenia Romana studii A. cl. primare
13. Starea civilă Căsătorit numele soţ Ana-Vlădescu copii băeţi fete
14. Serviciul militar: ctg. 1943 gradul Sold. unitatea căreia aparţine C.M. Lădeşti
15. Apartenenţa politică a deţinutului în prezent F. Plugarilor
în trecut Apolitic.
16. Starea sănătăţii (ce defecte fizice şi psihice are)

SEMNALMENTE: talia 1,40 m. fruntea mijl. nasul mijl. gura mică bărbia mijl.
faţa smeada ochii capr. părul cast. sprâncenele cast. barba rade
urechea mijl. mustaţa p. tunde semne particulare cicatrice piciorul drept la călcâi

SITUAŢIA JURIDICĂ:
a) ANTECEDENTELE PENALE
Dacă este infractor din obicei
b) PREVENIT, depus de procur. Milit. terit. Buc. cu mandatul de arestare
Nr. 211 /1952 pentru fapt unelt. contr. ord. soci. art.
Descrierea pe scurt a faptului
Prin ordonanţa definitivă Nr. /195 emisă de
rămas sub stare de arest până la terminarea judecăţii.
c) INTERNAT, de către cu ordinul Nr.
Se mai menţine ca prevenit / internat cu mandat / ordin N-rele
Eşiri provizorii
Reprimiri din eşiri provizorii
Pedepse disciplinare
Purtarea Cum a muncit
Eşiri definitive 8-III-53, Lib. ad. 1542/53, a Ţiile mil. Buc.
J. 28402/53

Fig. 20 Documentul de arest emis de Penitenciarul Jilava pentru Coman Marin din comuna Roeşti, judeţul Vâlcea, în perioada septembrie 1962---martie 1953.

Un alt exemplu, este cel al preotului Ilie Grigore, născut la 13 martie 1916 în Roeşti, Vâlcea, a fost închis în perioada 1959 - 1960, pentru *„uneltire contra orânduirii sociale”*.

Potrivit preotului Grigorie Ciucă, la cimitirul din Ciocâltei este înmormântat deţinutul politic Tache Ionescu, decedat în închisoarea comunistă Jilava.

Pentru satul Cueni, *pe baza unor documente* ***certe*** *și anexate*, cel mai elocvent exemplu, este *„* ***chiaburul*** *”* Aurel Oltenceanu, cunoscut și sub numele de Rică Brânzan.

În perioada 1950---1958, acesta a fost arestat de nenumărate ori, intentându-i-se mai multe procese și închis pe perioade de 4—6 luni, cu acuzația de *„sabotaj la adresa regimului popular ”*, pentru motive ce nu corespundeau realității, însă activistul de partid inventa tot felul de indicații *„ale marilor specialişti în agricultură ”*, doar să-i poată face un dosar penal.

Sediul gospodăriei colective cu numele *„Calea Belşugului ”* a devenit în anul 1960, casa *„chiaburului”* Aurel Oltenceanu zis *Rică Brânzan.*

În luna august 1958, Aurel Oltenceanu a fost, din nou, arestat și anchetat, luni de zile la securitatea din Pitești, iar în luna ianuarie 1959 a fost judecat de Tribunalul Militar Craiova și, prin sentința nr. 20/1959 pronunțată în dosarul nr. 767/1958, a fost condamnat la 10 (zece) ani închisoare, 5 ani interdicție corecțională și confiscarea totală a averii.

Infracțiunea pentru comiterea căreia i s-a aplicat condamnarea menționatăa fost *„ uneltire contra ordinii sociale ”*, fapta care, potrivit celor consemnate în cuprinsul sentinței amintite, a constat în aceea că:

„….a desfăşurat activitate contrarevoluționară în rândul consătenilor cu care venea în contact, în scopul de a crea neîncredere privind trăinicia regimului democrat- popular, sperând în răsturnarea acestui regim și reinstalarea orânduirii capitaliste în țara noastră…”;

„ …..a făcut propaganda și a îndemnat pe țărani să nu se înscrie în întovărăşirile agricole sau în G.A.C. ……..afirmând că nu este bine în G. A. C. și că țaranii colectivişti o duc rău sub regimul democrat popular.…”;

„ ...afirmând că actualul regim nu este bun şi că, în curând vor veni americanii şi că atunci vor termina cu comuniştii.…".

De reținut sunt două împrejurări esențiale și semnificative :

-- procesul lui Aurel Oltenceanu(Rică Brânzan), fusese stabilit, inițial, la 17 noiembrie 1958, dată la care toți martorii nu și-au mai menținut declarațiile de la ancheta făcută de Securitate, iar, ca urmare, aceștia au fost *„ consideraţi martori mincinoşi şi reţinuţi (arestaţi), la dispoziţia Procuraturii Militare Piteşti "* ;

-- în pofida tratamentului la care a fost supus, Aurel Oltenceanu nu a recunoscut nimic, respingând toate acuzațiile ce i s-au făcut, așa cum se consemnează și în cuprinsul sentinței de condamnare. Facem precizarea că martorii care au *„ ajutat la construire*a " acestui dosar au fost locuitori ai satului Cueni: ***Sandu Ioan, Maria Gheorghe, Enache Florea, Maria D. Gheorghe și Enache I. Ion.***

Ceea ce nu se cunoaște, reprezentând, totodată, un fapt fără precedent, este că anterior Revoluției din 22 decembrie 1989, mai exact, în anul 1984, Procurorul General al României a introdus ***„recurs extraordinar"*** la Tribunalul Suprem, în favoarea condamnatului Oltenceanu Aurel, la solicitarea judecătorului Octavian Fieroiu, nepotul lui Aurel Oltenceanu, care după Revoluția din 1989, a devenit senator în Parlamentul României. Ca urmare, hotărârile judecătorești de condamnare(de la prima instanță și de la recurs) ***au fost casate(desființate),*** retrimițându-se dosarul la Direcția Procuraturilor Militare din Procuratura Generală, *„ pentru completarea urmăririi penale"* .

După refacerea anchetei, Procuratura Generală a R. S. România a decis : *„ scoaterea de sub urmărire penală, în temeiul art. 249 alin. 1, comb. Cu art. 11 pct. 1 lit. B rap. La art. 10 lit. a cod. Procedură penală,* ***deoarece nu s-a dovedit că acesta a săvârșit faptele imputate"*.**

Deci, fără precedent pentru perioada antedecembristă, însăși justiția statului socialist, care-l condamnase pe Oltenceanu Aurel la 10 ani de închisoare și confiscare totală a averii, a recunoscut și a confirmat că acesta nu săvârșise nicio infracțiune și, implicit, a executat pedepsele aplicate, în pofida faptului că au a fost vinovat de comiterea niciuneia din faptele imputate.

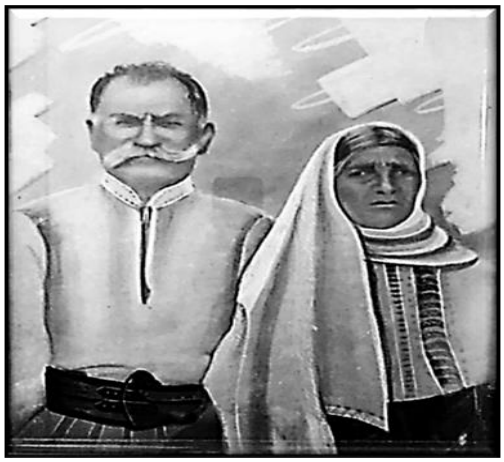

Foto: 8 Ion (Ioniță) Crăciun-zis Brânzan,fiul lui Popa Radu și soția sa, Maria Crăciun (primar la Roești între 1892--1899)

Foto: 9 Preotul Ioan Oltenceanu, fiul lui Ioniță Crăciun născut în anul 1877 și decedat la 25 de ani, odată cu soția sa, de tifos.

Fig. 21 Dioloma de absolvirea Seminarului București a Preotului Ioan Oltenceanu, 1 sept. 1899

Foto: 9 Familia Aurel și Alexandrina Oltenceanu

Fig. 23 Permis de conducere, Aurel Oltenceanu: 1927

Fig. 24 Autorizația de moară, 1935

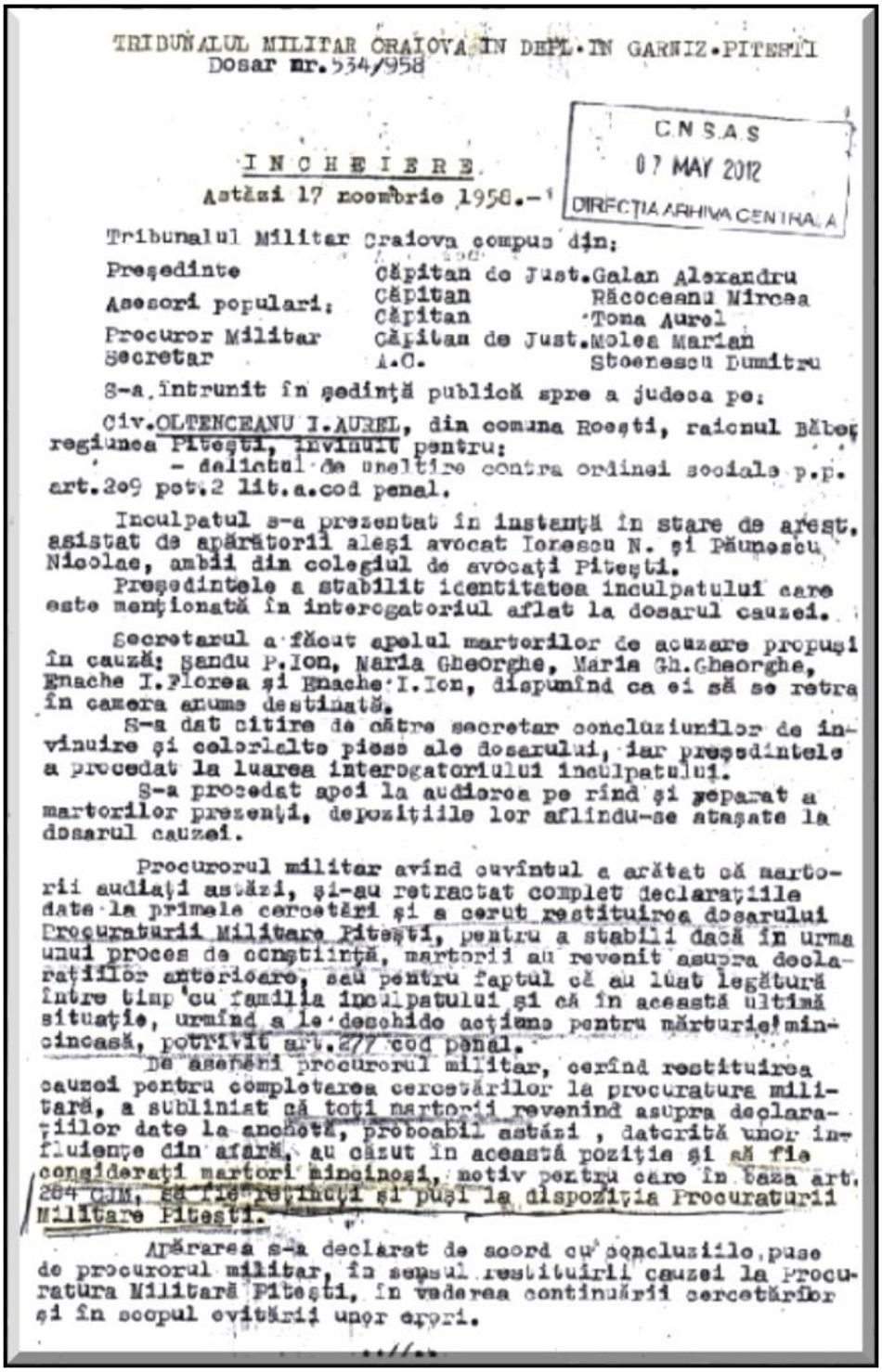

TRIBUNALUL MILITAR CRAIOVA ÎN DEPL. ÎN GARNIZ. PITEŞTI
Dosar nr. 534/958

CNSAS
07 MAY 2012
DIRECŢIA ARHIVA CENTRALĂ

ÎNCHEIERE

Astăzi 17 noembrie 1958.-

Tribunalul Militar Craiova compus din:

Preşedinte	Căpitan de Just.	Galan Alexandru
Asesori populari:	Căpitan	Răcoceanu Mircea
	Căpitan	Tona Aurel
Procuror Militar	Căpitan de Just.	Molea Marian
Secretar	A.C.	Stoenescu Dumitru

S-a întrunit în şedinţă publică spre a judeca pe:

Civ. OLTENCEANU I. AUREL, din comuna Roeşti, raionul Băbeţ regiunea Piteşti, învinuit pentru:

- delictul de uneltire contra ordinei sociale p.p. art. 209 pct. 2 lit. a. cod penal.

Inculpatul s-a prezentat în instanţă în stare de arest, asistat de apărători aleşi avocat Ioroescu N. şi Păunescu Nicolae, ambii din colegiul de avocaţi Piteşti.

Preşedintele a stabilit identitatea inculpatului care este menţionată în interogatoriul aflat la dosarul cauzei.

Secretarul a făcut apelul martorilor de acuzare propuşi în cauză: Şandu P. Ion, Maria Gheorghe, Maria Gh. Gheorghe, Enache I. Florea şi Enache I. Ion, dispunînd ca ei să se retragă în camera anume destinată.

S-a dat citire de către secretar concluziunilor de învinuire şi celorlalte piese ale dosarului, iar preşedintele a procedat la luarea interogatoriului inculpatului.

S-a procedat apoi la audierea pe rînd şi separat a martorilor prezenţi, depoziţiile lor aflîndu-se ataşate la dosarul cauzei.

Procurorul militar avînd cuvîntul a arătat că martorii audiaţi astăzi, şi-au retractat complet declaraţiile date la primele cercetări şi a cerut restituirea dosarului Procuraturii Militare Piteşti, pentru a stabili dacă în urma unui proces de conştiinţă, martorii au revenit asupra declaraţiilor anterioare, sau pentru faptul că au luat legătură între timp cu familia inculpatului şi că în această ultimă situaţie, urmînd a le deschide acţiune pentru mărturie mincinoasă, potrivit art. 277 cod penal.

De asemeni procurorul militar, cerînd restituirea cauzei pentru completarea cercetărilor la procuratura militară, a subliniat că toţi martorii revenind asupra declaraţiilor date la anchetă, probabil astăzi, datorită unor influienţe din afară, au căzut în această poziţie şi să fie consideraţi martori mincinoşi, motiv pentru care în baza art. 284 C.P.M. să fie reţinuţi şi puşi la dispoziţia Procuraturii Militare Piteşti.

Apărarea s-a declarat de acord cu concluziile puse de procurorul militar, în sensul restituirii cauzei la Procuratura Militară Piteşti, în vederea continuării cercetărilor şi în scopul evitării unor erori.

.../...

Fig.25 Documente din dosarul de arestare a lui Aurel Oltenceanu, 1958

CNSAS
07 MAR 2012
DIRECTIA ARHIVA CENTRALA

T R I B U N A L U L

Deliberînd în conformitate cu prevedrile C.P.P.:

Avînd în vedere că martorii Sandu Ioan, Maria Gheorghe, Maria Gh.Gheorghe, Enache Florea şi Enache Ioan, la primele cercetări au arătat cu lux de amănunte împrejurări în care inculpatul Oltenceanu Aurel, a purtat discuţii duşmănoase la adresa regimului democrat popular din ţara noastră, precum şi manifestări duşmănoase cu privire la transformarea socialistă a agriculturii.

Văzînd că astăzi în faţa instanţei, aceiaşi martori şi-au retractat cele declarate la anchetă, susţinînd că acolo ar fi fost presaţi să spună asa ceva.

In această situaţie, instanţa pentru a evita unele erori în ce priveşte depoziţiile martorilor susmenţionaţi, întrucît nu se poate stabili în instanţă ce i-a determinat să revină asupra celor declarate la primele cercetări, motiv pentru care dosarul de faţă urmează a fi restituit procuraturii militare Piteşti în vederea completării anchetei în scopul asigurării stabilirii adevărului material,precum şi a rapidităţii judecării cauzei, consideraţiuni pentru care instanţa în conf.cu disp. art.310/1 Pr.Pen., să trimită cauza Procuraturii Militare Piteşti.

Cu privire la reţinerea martorilor susmenţionaţi, Procuratura Militară Piteşti, va aprecia dacă împotriva lor urmează să li se emită mandate de arestare şi eventual a fi trimişi în judecată pentru del. de mărturie mincinoasă p.p.art.277 C.P.

In consecinţă:

D I S P U N E

In baza art.310/1 c.pr.pen., secate cauza de pe rol şi trimite dosarul nr.534/958 privind pe inculpatul Oltenceanu Aurel, la Procuratura Militară Piteşti pentru continuarea cercetărilor în sensul celor menţionate în prezenta încheiere.

Dată şi citită în şedinţă publică astăzi 17 noembrie 1958.

PREŞEDINTE
Căpitan de Justiţie,
Galan Alexandru

Asesori populari:
Cpt., Rădulescu Mircea
Cpt., Toma Aurel

Secretar,
Stoenescu Dumitru

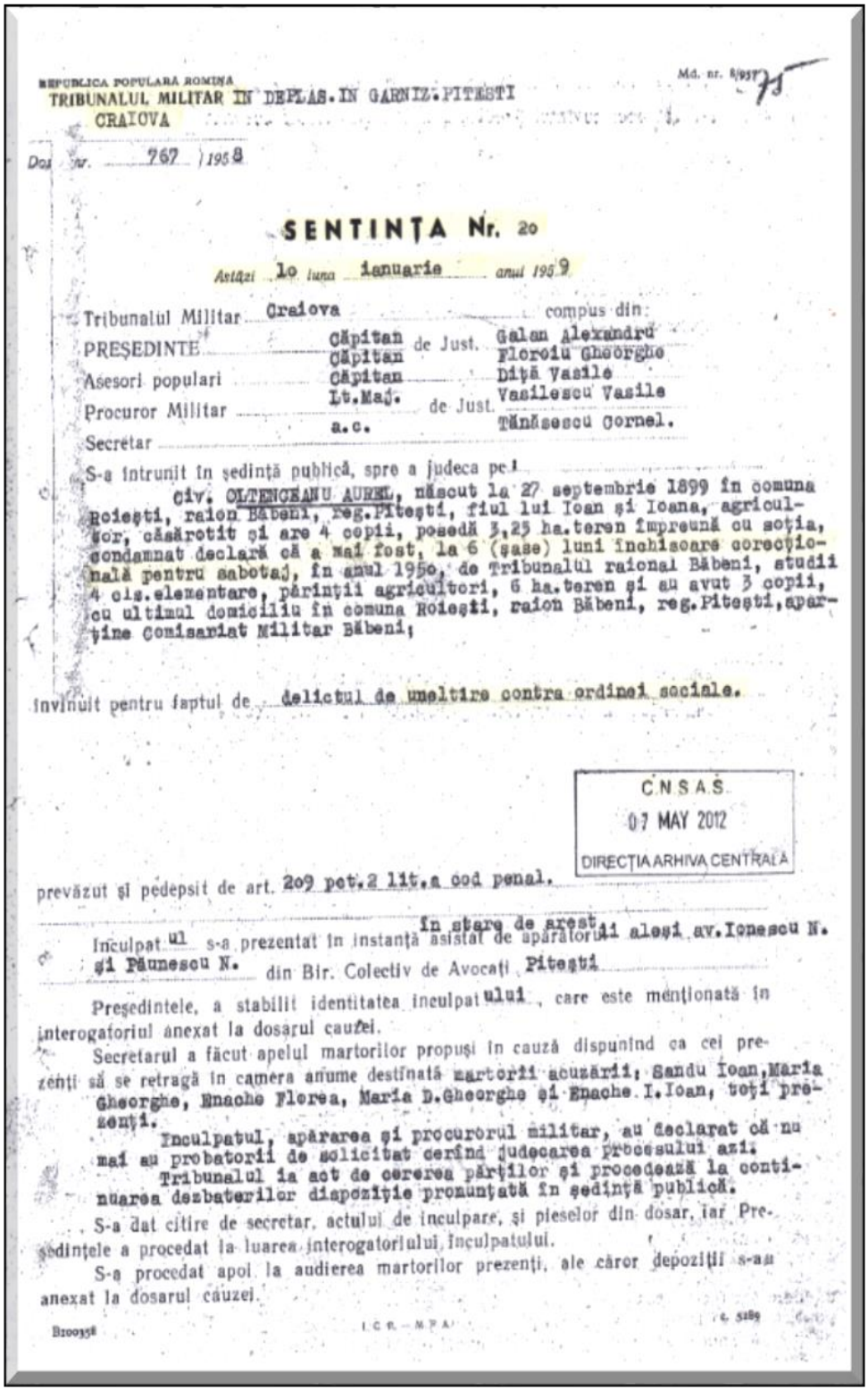

REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ
TRIBUNALUL MILITAR ÎN DEPLAS. ÎN GARNIZ. PITEŞTI
CRAIOVA

Md. nr. 8/957

Dos nr. 767 /1958

SENTINŢA Nr. 20

Astăzi 10 luna ianuarie anul 1959

Tribunalul Militar Craiova compus din:

PREŞEDINTE Căpitan de Just. Galan Alexandru
Asesori populari Căpitan Floroiu Gheorghe
Căpitan Diţă Vasile
Procuror Militar Lt.Maj. de Just. Vasilescu Vasile
Secretar a.c. Tănăsescu Cornel.

S-a întrunit în şedinţă publică, spre a judeca pe

Civ. OLTENCEANU AUREL, născut la 27 septembrie 1899 în comuna Roieşti, raion Băbeni, reg.Piteşti, fiul lui Ioan şi Ioana, agricultor, căsătorit şi are 4 copii, posedă 3,25 ha.teren împreună cu soţia, condamnat declară că a mai fost, la 6 (şase) luni închisoare corecţională pentru sabotaj, în anul 1956, de Tribunalul raional Băbeni, studii 4 cls.elementare, părinţii agricultori, 6 ha.teren şi au avut 3 copii, cu ultimul domiciliu în comuna Roieşti, raion Băbeni, reg.Piteşti, aparţine Comisariat Militar Băbeni;

învinuit pentru faptul de delictul de uneltire contra ordinei sociale.

C.N.S.A.S.
07 MAY 2012
DIRECŢIA ARHIVA CENTRALĂ

prevăzut şi pedepsit de art. 209 pct.2 lit.a cod penal.

Inculpatul s-a prezentat în instanţă în stare de arest asistat de apărătorii aleşi av.Ionescu N. şi Păunescu N. din Bir. Colectiv de Avocaţi Piteşti

Preşedintele, a stabilit identitatea inculpatului, care este menţionată în interogatoriul anexat la dosarul cauzei.

Secretarul a făcut apelul martorilor propuşi în cauză dispunînd ca cei prezenţi să se retragă în camera anume destinată martorii acuzării; Sandu Ioan, Maria Gheorghe, Enache Florea, Maria D.Gheorghe şi Enache I.Ioan, toţi prezenţi.

Inculpatul, apărarea şi procurorul militar, au declarat că nu mai au probatorii de solicitat cerînd judecarea procesului azi.

Tribunalul ia act de cererea părţilor şi procedează la continuarea dezbaterilor dispoziţie pronunţată în şedinţă publică.

S-a dat citire de secretar, actului de inculpare, şi pieselor din dosar, iar Preşedintele a procedat la luarea interogatoriului inculpatului.

S-a procedat apoi la audierea martorilor prezenţi, ale căror depoziţii s-au anexat la dosarul cauzei.

B200358 I.C.R. - M.P.A. c. 5289

Fig. 26 Documentul cu Sentinţa nr. 20 din 10 ian. 1959 : pag. 1

S-a dat apoi cuvîntul Procurorului Militar, care a susținut că inculpatul în discuțiile purtate cu cetățenii a spus că în colectiv nu este bine și că muncește mult și se mănîncă prost.

Faptele inculpatului sînt dovedite cu actele dosarului și arătările martorilor audiați azi în instanță și în concluzie a cerut condamnarea inculpatului,și confiscarea averii.

Apărarea a susținut că într-adevăr din probatoriile administrate faptele sînt perfect dovedite, cere însă instanței să aibă în vedere că membrii de familie ai inculpatului sînt trecuți la întovărășire și a i se da o pedeapsă moralizatoare și educatoare, cu aplicare de circumstanțe atenuante conf. art.157 c.penal, care va fi între minimum și maximum prevăzut de lege.

După ce apărarea a avut ultimul cuvînt, Președintele a întrebat pe inculpat dacă mai are ceva de adăogat în apărare, la care aceasta a declarat să lase lămurirea instanței.

Tribunalul s-a retras apoi în camera de Consiliu, spre a delibera asupra culpabilității și aplicațiunii pedepsei.

T R I B U N A L U L

Deliberînd în conformitate cu prevederile C. J. M., asupra concluziunilor de învinuire ale anchetatoruluipenal din U.M.nr.0336 Pitești,din 18 decembrie 1958, confirmate de procuratura militară Pitești, la 22 decembrie 1958, prin care s-a dispus trimiterea în judecată a civ.Oltenceanu Aurel, pentru delictul de uneltire contra ordinei sociale p.p. art.209 pct.2 lit.a cod penal.

C.N.S.A.S
07 MAY 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

Avînd în vedere concluziile orale ale procurorului militar, precum și susținerile inculpatului făcute personal și prin apărătorul său în fața instanței în ședință publică.

Avînd în vedere că din instrucția orală, urmată în cauză în ședința publică, cît și din actele de la dosar, care au fost puse în discuția părților în ședința publică, se constată următoarele:

IN FAPT:

Inculpatul Oltenceanu Aurel, care înainte de 24 august 1944,element care a activat în PNT Maniu, încă din anul 1936, deținînd și funcția de primar al comunei Roești, în timpul guvernării PNT, iar după 23 august1944, inculpatul a continuat activitatea PNT.Maniu pînă în 1947.

După instaurarea regimului democrat-popular în țara noastră, inculpatul , care este un chiabur înstărit, element înrăit, însușindu-și educația primită de vechile partide burghezo-moșierești, a desfășurat activitate contrarevoluționară în rîndul cetățenilor cu care venea în contact în scopul de a creia neîncredere privind trăinicia regimului democrat popular sperînd în răsturnarea acestui regim și reinstaurarea orînduirii capitaliste în țara noastră.

Astfel, în discuțiile purtate cu diverși cetățeni, a urmărit să discrediteze politica PMR de transformare socialistă a agriculturii pentru a frîna această operă, a făcut propagandă și a îndemnat pe țărani să nu se înscrie în GAC, sau în întăvărășirile agricole.

pag. 2

76

La ancheta penală (f.9-17), cît şi în faţa instanţei (f.68) inculpatul nu recunoaşte că s-a manifestat duşmănos la adresa regimului democrat popular în sensul că a instigat pe cetăţeni să nu se înscrie în actualele forme socialiste ale agriculturii.

Fapta inculpatului este perfect dovedită cu declaraţiile martorilor Enache Florea (f.51-53), Gheorghe Maria (f.54-55), Sandu D.Ioan (f.56-57), Enache Ioan (f.58-59), Maria Gheorghe (f.60-62), date la anchetă, precum şi declaraţiile martorilor date în faţa instanţei (f.69-73), care în mod unanim, arată că inculpatul s-a manifestat duşmănos, afirmînd că în GAC nu este bine şi că ţăranii colectivişti o duc rău sub regimul democrat popular. Mai arată martorii că inculpatul i-a îndemnat pe ei şi pe alţii să nu se înscrie în întovărăşire, spunînd că acolo se mănîncă la sunetul goarnei, precum şi faptul că actualul regim nu este bun şi că în curînd vor veni americanii.

Faţă de probatoriile administrate, tribunalul reţine pe deplin dovedit în sarcina inculpatului infracţiunea pentru care a fost trimis în judecată.

IN DREPT:

Inculpatul Oltenceanu Aurel, a fost trimis în judecată pentru delictul de uneltire contra ordinei sociale p.p.art.209 pct.2 lit.a CP., ale cărei elemente constitutive sînt întrunite deoarece în speţă există;

- Latura obiectivă a infracţiunii, ce se caracterizează prin aceia că aşa cum s-a arătat în starea de fapt, inculpatul care în timpul guvernării partidelor istorice PNŢ (fost primar) al comunei Roseşti, după 23 august 1944, a desfăşurat activitate intensă de propagandă împotriva actualului regim, afirmînd că în curînd vor veni americanii şi atunci se va termina cu comuniştii, îndemnînd pe cetăţeni să nu se înscrie în actualele forme de socializare a agriculturii întrucît susţinea inculpatul că acolo nu este bine deoarece se mănîncă la sunetul goarnei, afirmaţii din care putea să rezulte un pericol pentru securitatea statului nostru.

- Latura subiectivă a infracţiunii constă în aceia că inculpatul cu intenţie directă a făcut propagandă contrarevoluţionară, împotriva actualului regim, deci în mod voit şi conştient deşi ştia că asemenea fapte sînt pedepsite de legile noastre penale, totuşi inculpatul a acceptat consecinţele faptei sale.

Văzînd şi disp.art.25 pct.6 CP., precum şi disp.art.463 şi 304 al.1 CJM.

C.N.S.A.S
07 MAY 2012
DIRECŢIA ARHIVA CENTRALĂ

Pentru aceste motive, Tribunalul în unire cu concluziile Procurorului Militar, cu unanimitate de voturi declară DA culpabil pe OLTENCEANU AUREL

pentru delictul de uneltire contra ordinei sociale

prev. şi ped. de art. 209 pct.2 lit.a cod penal.

Avînd în vedere că NU există circumstanţe atenuante în favoarea inculpatului

pag. 3

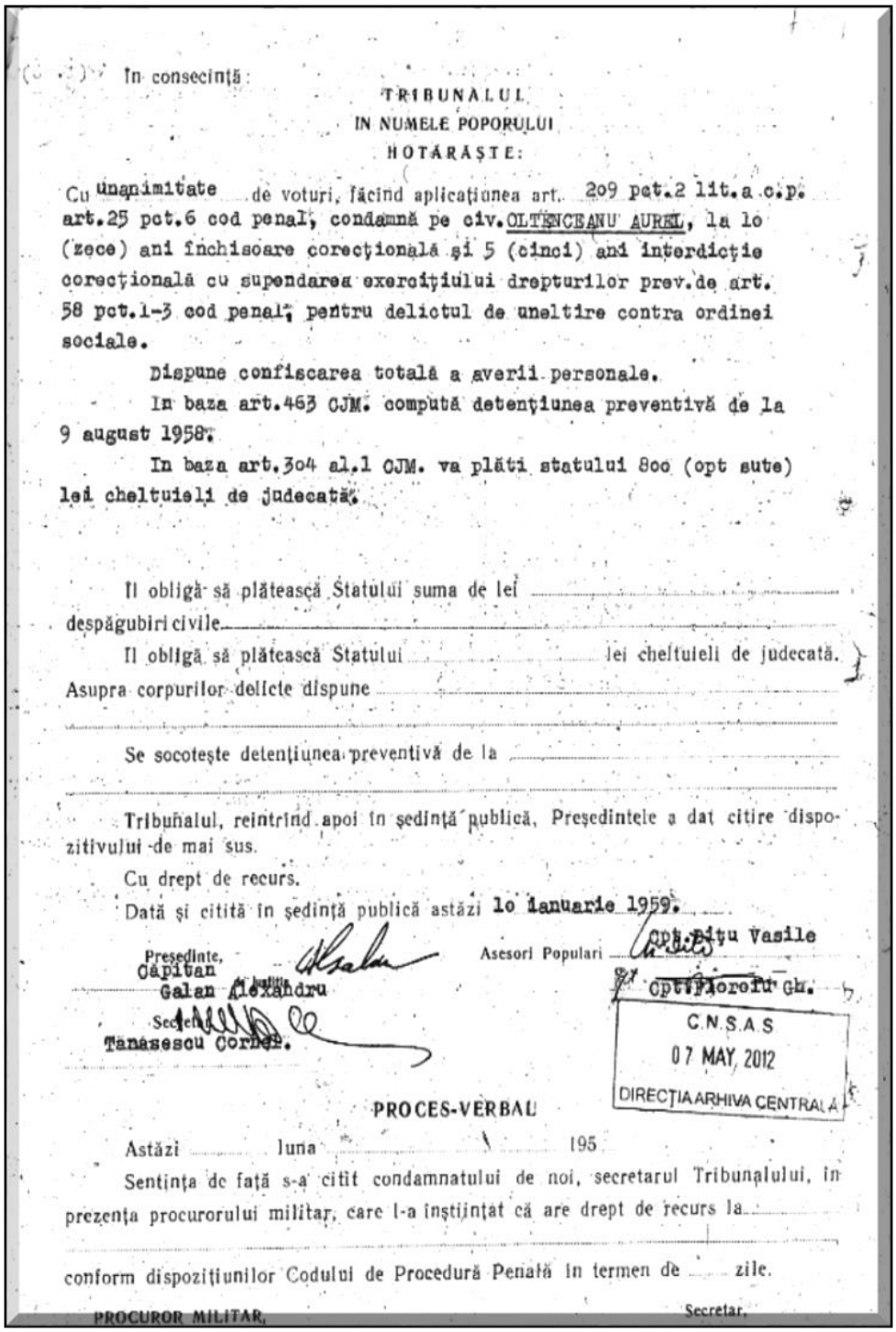

În consecință:

TRIBUNALUL
IN NUMELE POPORULUI
HOTĂRĂȘTE:

Cu unanimitate de voturi, făcînd aplicațiunea art. 209 pct.2 lit.a c.p. art.25 pct.6 cod penal, condamnă pe civ. OLTENCEANU AUREL, la 10 (zece) ani închisoare corecțională și 5 (cinci) ani interdicție corecțională cu supendarea exercițiului drepturilor prev. de art. 58 pct.1-3 cod penal, pentru delictul de uneltire contra ordinei sociale.

Dispune confiscarea totală a averii personale.

In baza art.463 CJM. compută detențiunea preventivă de la 9 august 1958.

In baza art.304 al.1 CJM. va plăti statului 800 (opt sute) lei cheltuieli de judecată.

Il obligă să plătească Statului suma de lei ..... despăgubiri civile .....

Il obligă să plătească Statului ..... lei cheltuieli de judecată.

Asupra corpurilor delicte dispune .....

Se socotește detențiunea preventivă de la .....

Tribunalul, reintrînd apoi în ședință publică, Președintele a dat citire dispozitivului de mai sus.

Cu drept de recurs.

Dată și citită în ședință publică astăzi 10 ianuarie 1959.

Președinte, Căpitan Galan Alexandru

Asesori Populari Cpt. Pițu Vasile, Cpt. Florofu Gh.

Secretar, Tănăsescu Cornel.

C.N.S.A.S
07 MAY 2012
DIRECȚIA ARHIVA CENTRALĂ

PROCES-VERBAL

Astăzi ..... luna 195

Sentința de față s-a citit condamnatului de noi, secretarul Tribunalului, în prezența procurorului militar, care l-a înștiințat că are drept de recurs la .....

conform dispozițiunilor Codului de Procedură Penală în termen de ..... zile.

PROCUROR MILITAR, Secretar,

Fig.27 Documentul cu Sentința din 10 ian. 1959, pentru Aurel Oltenceanu: 10 (zece) ani închisoare și confiscarea totală a averii pentru: **„delictul de uneltire contra ordinii sociale”.**

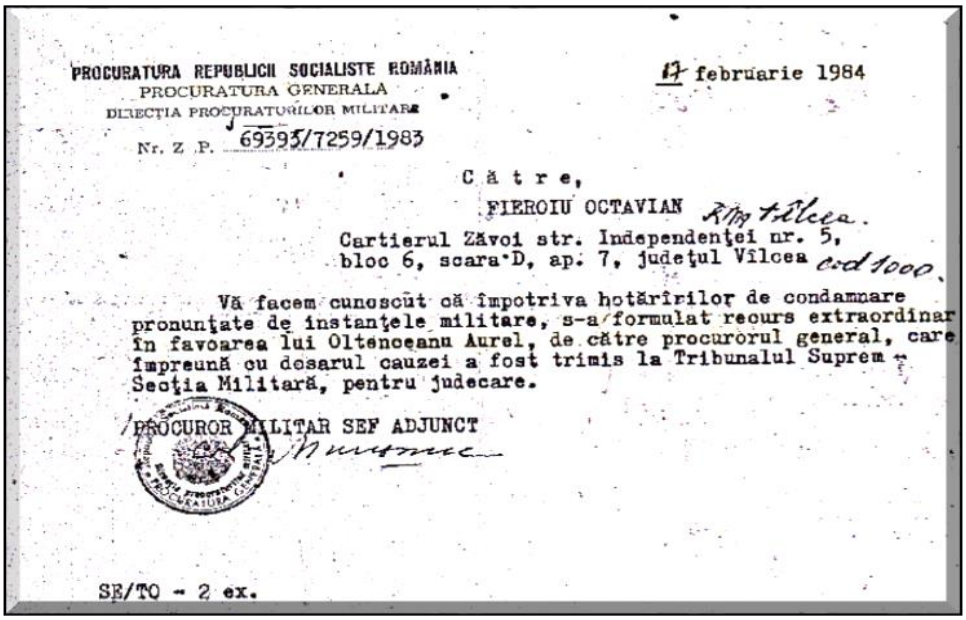

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
PROCURATURA GENERALA
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE

17 februarie 1984

Nr. Z.P. 69393/7259/1983

Către,

FIEROIU OCTAVIAN RM Vîlcea.

Cartierul Zăvoi str. Independenței nr. 5, bloc 6, scara D, ap. 7, județul Vîlcea cod 1000.

Vă facem cunoscut că împotriva hotărîrilor de condamnare pronunțate de instanțele militare, s-a formulat recurs extraordinar în favoarea lui Oltenceanu Aurel, de către procurorul general, care împreună cu dosarul cauzei a fost trimis la Tribunalul Suprem - Secția Militară, pentru judecare.

PROCUROR MILITAR SEF ADJUNCT

SE/TO - 2 ex.

Fig. 9 Documentul din 17 feb. 1983 prin care s-a formulat recursul extraordinar în favoarea lui Aurel Oltenceanu

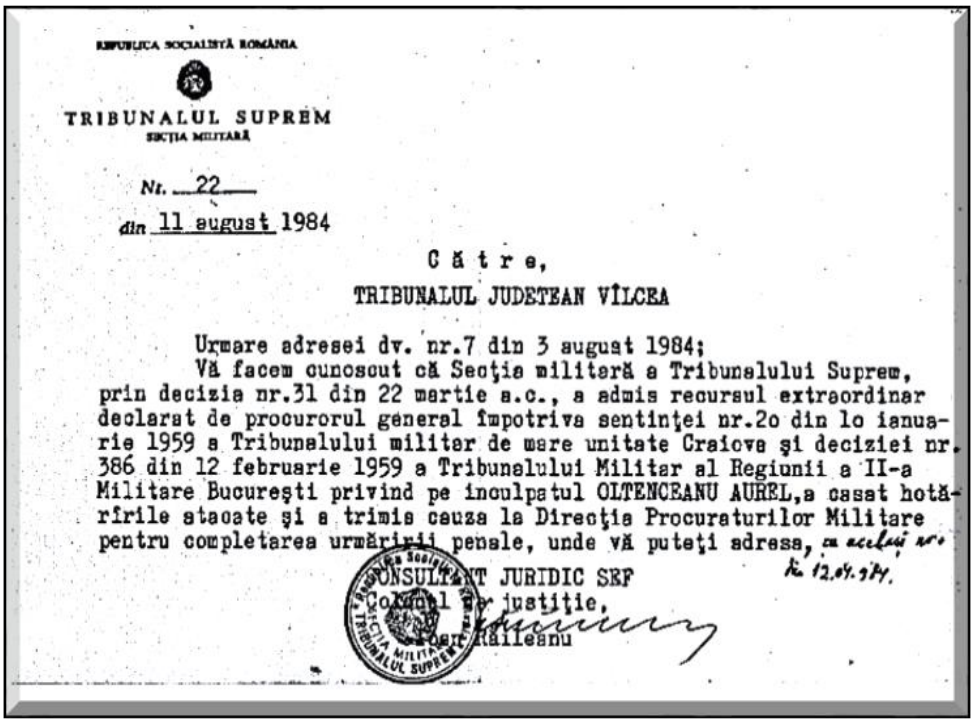

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

TRIBUNALUL SUPREM
SECȚIA MILITARĂ

Nr. 22

din 11 august 1984

Către,

TRIBUNALUL JUDETEAN VÎLCEA

Urmare adresei dv. nr.7 din 3 august 1984;

Vă facem cunoscut că Secția militară a Tribunalului Suprem, prin decizia nr.31 din 22 martie a.c., a admis recursul extraordinar declarat de procurorul general împotriva sentinței nr.2o din lo ianuarie 1959 a Tribunalului militar de mare unitate Craiova și deciziei nr. 386 din 12 februarie 1959 a Tribunalului Militar al Regiunii a II-a Militare București privind pe inculpatul OLTENCEANU AUREL, a casat hotărîrile atacate și a trimis cauza la Direcția Procuraturilor Militare pentru completarea urmăririi penale, unde vă puteți adresa, cu acelaș nr. din 12.04.984.

CONSULTANT JURIDIC SEF
Colonel de justiție,
Ioan Răileanu

Fig. 28 Documentul din 11 aug. 1984, prin care s-a admis recursul extraordinar pentru Aurel Oltenceanu și care a casat hotărârile din anul 1959.

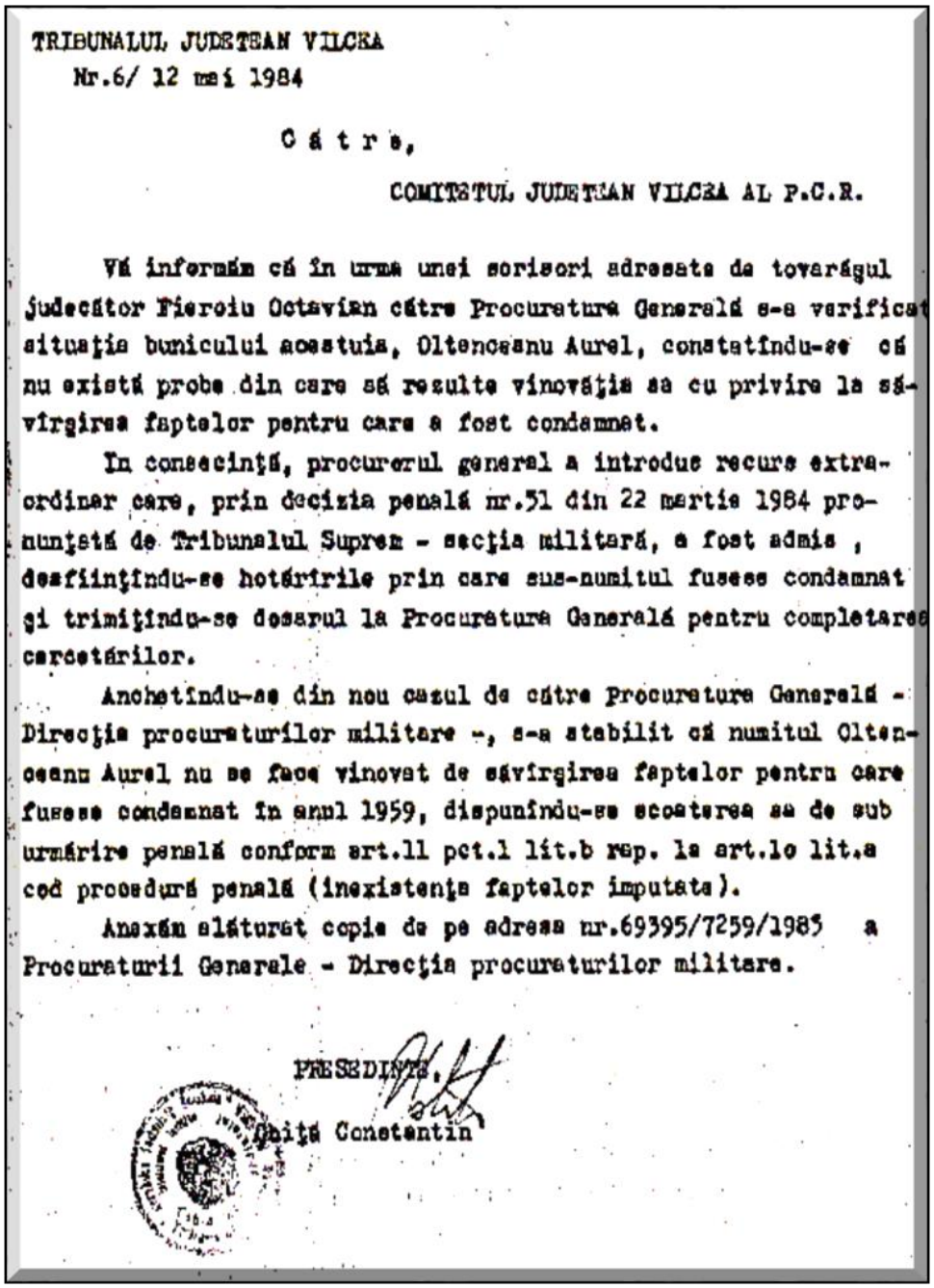

TRIBUNALUL JUDETEAN VILCEA
Nr.6/ 12 mai 1984

C ă t r e,

COMITETUL JUDETEAN VILCEA AL P.C.R.

Vă informăm că în urma unei sesizări adresate de tovarăşul judecător Fieroiu Octavian către Procuratura Generală s-a verificat situaţia bunicului acestuia, Oltenceanu Aurel, constatîndu-se că nu există probe din care să rezulte vinovăţia sa cu privire la săvîrşirea faptelor pentru care a fost condamnat.

In consecinţă, procurorul general a introdus recurs extraordinar care, prin decizia penală nr.51 din 22 martie 1984 pronunţată de Tribunalul Suprem - secţia militară, a fost admis , desfiinţîndu-se hotărîrile prin care sus-numitul fusese condamnat şi trimiţîndu-se dosarul la Procuratura Generală pentru completarea cercetărilor.

Anchetîndu-se din nou cazul de către Procuratura Generală - Direcţia procuraturilor militare -, s-a stabilit că numitul Oltenceanu Aurel nu se face vinovat de săvîrşirea faptelor pentru care fusese condamnat în anul 1959, dispunîndu-se scoaterea sa de sub urmărire penală conform art.11 pct.1 lit.b rap. la art.10 lit.a cod procedură penală (inexistenţa faptelor imputate).

Anexăm alăturat copia de pe adresa nr.69395/7259/1985 a Procuraturii Generale - Direcţia procuraturilor militare.

PRESEDINTE,
Ghiţă Constantin

Fig. 29 Înștiințarea făcută de Tribunalul Județean Vâlcea privind nevinovăția lui Aurel Oltenceanu [1]

---

1. *Arhiva personală a avocatului Octavian Fieroiu, Rm. Vâlcea , 2017.*

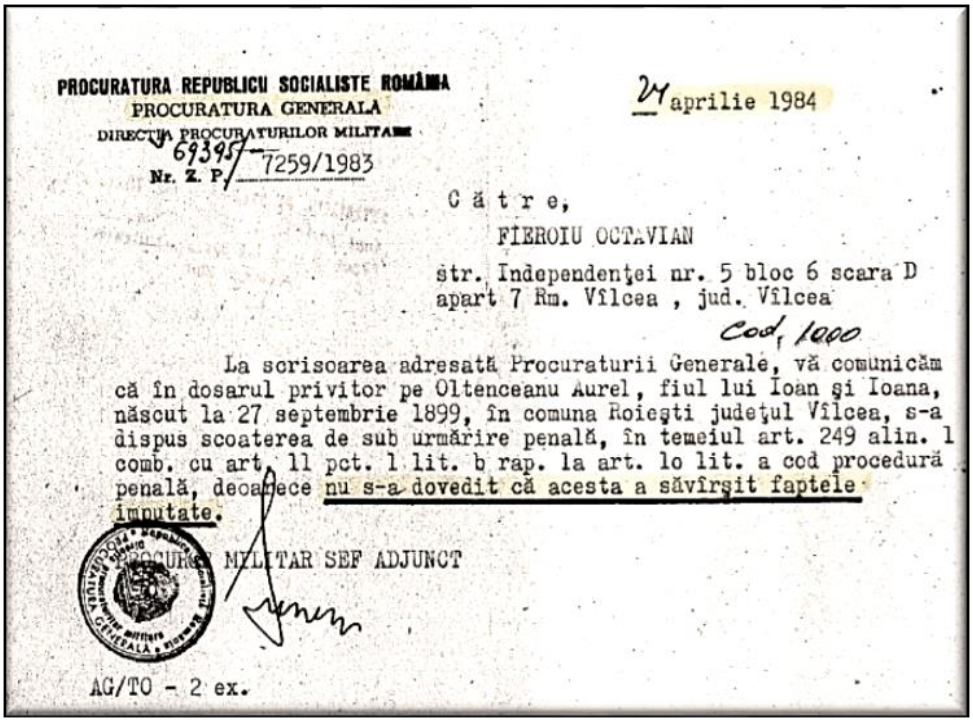

PROCURATURA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
PROCURATURA GENERALĂ
DIRECȚIA PROCURATURILOR MILITARE
Nr. Z. P. 69395/7259/1983

24 aprilie 1984

C ă t r e,
FIEROIU OCTAVIAN
str. Independenței nr. 5 bloc 6 scara D
apart 7 Rm. Vîlcea , jud. Vîlcea
Cod, 1000

La scrisoarea adresată Procuraturii Generale, vă comunicăm că în dosarul privitor pe Oltenceanu Aurel, fiul lui Ioan și Ioana, născut la 27 septembrie 1899, în comuna Roiești județul Vîlcea, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală, în temeiul art. 249 alin. 1 comb. cu art. 11 pct. 1 lit. b rap. la art. lo lit. a cod procedură penală, deoarece nu s-a dovedit că acesta a săvîrșit faptele imputate.

PROCUROR MILITAR ȘEF ADJUNCT

AG/TO - 2 ex.

Fig. 30 Documentul din 24 aprilie 1984, prin care Oltenceanu Aurel a fost scos de sub urmărire penală, fiind declarat nevinovat în procesul din anul 1959.

Foto. 10 Palatul Parlamentului, 21 noiembrie 1991, Senatorul Fieroiu Octavian la Votarea Constituției României.

PARTEA a III-a

„….. A te apleca asupra rădăcinilor neamului tău, ale localnicilor ori localității este nu numai un act de deplin respect, ci și una dintre datoriile ce-ți stau în responsabilitate atunci când, la un moment dat, ai un anumit loc și rol de unde toate acestea le poți înfăptui ….”

… Răzvan Teodorescu

EVOLUȚIA ADMINISTRATIV TERITORIALĂ A JUDEȚULUI VÂLCEA ȘI A SATELOR DE LA CONFLUENȚA CERNIȘOAREI CU CERNA VÂLCEANĂ

După părăsirea Daciei de către romani, în mileniul năvălirilor barbare, viața în Oltenia a continuat; în condiții grele, desigur, teritoriul acesta niciodată n-a rămas nelocuit.

Din perioada romană, avem menționat tribul *buridavensilor* (cu centrul la *„ Buridava ”*, pe Olt), ce ocupa nord-estul Olteniei (în zona de deal şi de munte) şi stațiile (cu castre) de-a lungul *„ limesului Alutan”* (*Rusidava, Pons Aluti, Buridava, Castra Traiana, Arutela, Praetorium, Pons Vetus*). [1]

Pentru secolele VIII-X, pe teritoriul fostei Dacii au fost puse în evidență numeroase comunități rurale şi grupări de comunități, amplasate în special pe văile apelor şi în părțile mai ferite ale depresiunilor, dealurilor şi câmpiilor, iar documentele istorice atestă, încă din secolul IX, prezența unor formațiuni politico-administrative ale comunităților de *„obşti teritoriale”,* în fruntea cărora se aflau *„ sfatul bătrânilor”* şi un *„ şef militar”*.[2]

Romaniile locale *”*, acele *„Terrae Valachicae”* existente în perioada primelor migrații, erau forme de organizare teritorial-

---

1. **Tudor D.,** *„ Oltenia Romană ”* , Buc., Ed. Acad. R.S.R, 1978, pag. 218.
2. **Giurăscu C. C.,** ***Istoria Românilor,*** vol. I, Bucureşti, 1946, pag. 9.

administrativă a populației băştinașe, cu scopul de apărare a pământurilor, de organizare şi practicare a diferitelor activități umane. Ele au constituit nuclee de cristalizare a altor forme social-politice şi administrative: voievodate, cnezate sau țări. [3]

Unele documente ale vremii menționează existența unor formațiuni politico-sociale situate în arii depresionare bine apărate natural, numite *„ țări"* (unități teritoriale, conduse de un șef numit voievod, în componența cărora intrau şi cnezate). [4]

În Oltenia de nord-est şi Muntenia de nord-vest se aflau *Țara Loviștei* şi *Cnezatul lui Farcaș*-precursoare, se pare, ale viitorului *județ Vâlcea*.

Lipsa de documente medievale nu înseamnă stingerea vieții umane în acest interval; nu ni s-au păstrat însă nume de *„sate"*.

Din sec. XIII – XIV, de când avem documente interne şi când incursiunile popoarelor migratoare au încetat, viața satelor se poate urmări, deşi încă până la scuturarea jugului otoman, prin războiul de independență, satul vâlcean avea dimensiuni mici și era nestabil.

În 1372, Papa Grigore al XI-lea, vorbind despre vlahii *„ schismatici "* (ortodocși) amintește că dintre aceștia *„ mulți locuiesc în corturi, pe pășuni, păscând vitele, din care au fost foarte multe "*. [5]

În Muntenia (din care făcea parte şi Oltenia), începând cu secolul al XIV-lea, teritoriul statului apare, împărțit în *sudstvo* (cuvânt slav), unități teritorial-administrative echivalente cu cele de ***„județ "*** (sau judecii), (lat. *judicium = scaun de judecată*), comparat cu vechile *jupe* sârbești (teritorii ocupate de grupuri de familii, sec. IX – X). Ex.: *Zupafalva* şi *Jupani* - sate din

---

3. Buzatu Pr. D., *C. C. Giurescu – „ Sate olteneşti dispărute "*, Mitropolia Olteniei, nr. 1 – 4 (1961), pag. 179 – 185.

4. Giurăscu C. C., *„ Istoria Românilor "* vol. I, Bucureşti, 1946.

5. Ibidem, 1946.

Banat, existente în secolele XIV – XV). Se poate ca aceeași să fi fost şi originea *judeţelor* din Muntenia.[6]

Primele grupări teritoriale din Oltenia s-au înfiripat în cadrul unităților naturale ale văilor, care ofereau condiții prielnice de adăpost, circulație şi hrană. Vechea organizare s-a adaptat apoi necesităților politice, economice şi sociale ale vremurilor viitoare. Ca urmare, în secolul al XV-lea ele s-au contopit în unități administrative mai mari şi mai solide, începând a se contura întinderea județelor de mai târziu.

Apariția primelor județe s-a desfășurat treptat în timp şi diferențiat în teritoriu, ceea ce face să nu se cunoască exact când şi cum au luat ființă, însă atestarea documentară a unor asemenea unități administrative: Jaleș - 1385, Gorj (Jiul de Sus)–1406, Motru – 1415, Județul de Baltă – 1444, Ilfov – 1482, Gilortul - 1502 etc., duce la concluzia că această formă de organizare teritorial-administrativă este mai veche decât perioadele anilor menționați în documente.

La sfârșitul sec. XV şi începutul celui următor, apar *în documente* județele noi: Mehedinți, Jiul de Sus şi Jiul de Jos - care au înlocuit cele trei judeţe vechi: Jalești, Motrul şi Județul de Baltă, Județul Mehedinți şi ***Județul Vâlcea*** atestat într-un document datat la 8 ian 1392, prin care Mircea cel Bătrân dăruiește mănăstirii Cozia, printre altele, *„albinăritul din Județul Vâlcea”*.

La început, județele (în Țara Românească) şi ținuturile (în Moldova) s-au menținut ca grupări patriarhale de comunități obștești, constituite pentru apărarea intereselor locale şi pentru rezolvarea problemelor comunitare, așadar–aveau mai mult funcții juridice (de unde şi învelișul sonor: *județ)*, ulterior ele

---

6. Filitti Ioan C., ***„Despre Vechea organizare administrativă a Principatelor Române”***, Ediţie revăzută. Extras din Revista de Drept public, 1934. Bucureşti, Imprimeriile E. Marvan, 1935.

căpătând şi caracter administrativ. Conducerea lor a fost încredințată unor dregători domnești care se numeau *sudeți* sau *pârcălabi* – în ŢaraRomânească, şi *pârcălabi, staroşti* sau *sudeți*-în Moldova. Inițial, atribuțiile acestora erau puțin diferențiate: administrative, fiscale, judecătorești. [7]

În perioada evului mediu dezvoltat, în Țara Românească, acești dregători au fost numiți şi *căpitani de județ*.

În secolele al XVI-lea şi al XVII-lea, domeniile feudale nu făceau parte din județul pe teritoriul căruia se aflau şi, deci, locuitorii satelor de pe domeniile respective, din punct de vedere administrativ, nu erau socotiți a face parte din județ.

În secolul al XVIII-lea, izvoarele de informare cu privire la împărțirea administrativă a țării sunt întregite prin hărți. Din acestea şi din scrieri, știm că existau în Oltenia cinci județe : Mehedinți, Jiul de Sus (Superior sau Gorj), Jiul de Jos (Inferior sau Dolj), ***Vâlcea*** şi Romanați. Denominațiile acestora provin de la numele de râuri, munți sau ținuturi. [8]

Județele (în Muntenia) şi ținuturile (în Moldova) şi-au păstrat identitatea de-a lungul vremii, rolul lor câştigând importanță, pe măsură ce instituțiile statului sunt mai bine configurate.

În 1739, Constantin Mavrocordat a desființat ***instituția căpitanatelor de județ*** şi a numit în fiecare județ câte ***doi ispravnici***, care au fost investiți cu atribuții administrative, judecătorești şi fiscale.Ca formațiuni teritorial-administrative, județele se dezvoltă şi se generalizează în întreaga țară, conturarea lor spațială axându-se pe vechile formațiuni specifice populației autohtone românești şi având ca subunități aşa-numitele ***„plăşi”***.[9]

---

7. Filitt Ioan C. i, ***op.cit,*** 1935.

8. Gonţa, Al. I., ***„Documente privind istoria României veacurile XIV– XVII, (1384 – 1625)–Indicele numelor de locuri”,*** Ed. Acad. Române, Bucureşti, 1990.

9. **Gonţa, Al. I.**, Idem, 1990.

Până la începutul secolului al XVIII-lea, nu se cunosc *subdiviziuni administrative ale județelor* din Muntenia.

În tot cursul secolului al XVII-lea, termenul de *„plasă"* are înțelesul de *„parte de moșie"*. Astfel, un act de la 1622, vorbește de un rumân (șerb) din *„plasa popii lui Sahat"*.

La 1623, se vorbește de o ocină (moșie) care cuprinde *„plasa popii lui Sahat", „plasa Firească"* şi *„plasa lui Stoica"*. La 1692, o carte domnească arată că niște hotarnici, au căutat pietrile hotarului *„de către plasa Mirceștilor"*.

În Muntenia (Țara Românească), cele mai vechi sunt *„vătășiile de plăşi"* cum li se zicea la 1653, sau de *„plai"*-la 1704. ***Vătaful de plai*** era supraveghetorul şi judecătorul satelor plăieșești, menite să păzească hotarele țării în părțile de la munte şi să-i urmărească pe răufăcători.

La șes, *„plasa"*- ca subdiviziune a județului-apare pentru prima oară în Oltenia, în vremea ocupației austriece (1718–1739): plasa de sus, de jos, sau de mijloc, plasa de margine etc.[10]

Plasele erau conduse de „căpitani de plase", care spre sfârșitul sec. al XVIII-lea s-au numit ***„zapcii"*** iar ***plaiuril***e au fost conduse de către ***„vătafii de plai"***. Austriecii în schimb, au numit câte un ***„vornic"*** din rândurile micii boierimi în fruntea provinciei, iar în fruntea plășilor - câte un ***„ispravnic"***.

Orașul era condus de un ***„județ"*** care avea în subordinea sa patru jurați, doi aprozi şi un notar, iar satele erau conduse de un pârcălab şi mai mulți jurați. O evidență întocmită pentru nevoile visteriei domnești, la 20 iunie 1690, arată că în județul Vâlcea erau 38 sate plăieșești, grupate în ***plăieșii*** conduse de ***vătafi de plai.*** [11]

---

10. Tamaş. C., Ion Soare, ***„Tezaur medieval vâlcean, Catalog al Documentelor*** **(1388-1715)"**, vol.I, 1983.

11. Turdeanu Ana Toşa, ***„Oltenia, Geografie istorică în hărţile secolului al XVIII-lea"***, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1975.

În perioada regulamentară (începe în anul 1831 în Țara Românească și în anul 1832 în Moldova, menţinându-se, cu unele modificări, până în 1858 și care au contribuit la modernizarea celor două state), au funcționat în continuare județele ca unități administrative, conduse de *„ocârmuitori de județ”*, iar plasele şi plaiurile-de *„subocârmutori de județ”*. [12]

În ceea ce privește împărțirile administrative propriu-zise, *Harta Țării Românești*, alcătuită de *Stolnicului Constantin Cantacuzino* în anul *1700*, este prima lucrare cartografică a unui român care cuprinde împărțirea pe județe (17), arătând şi delimitarea lor spațială, orașe (23), sate (526) şi mânăstiri (28).

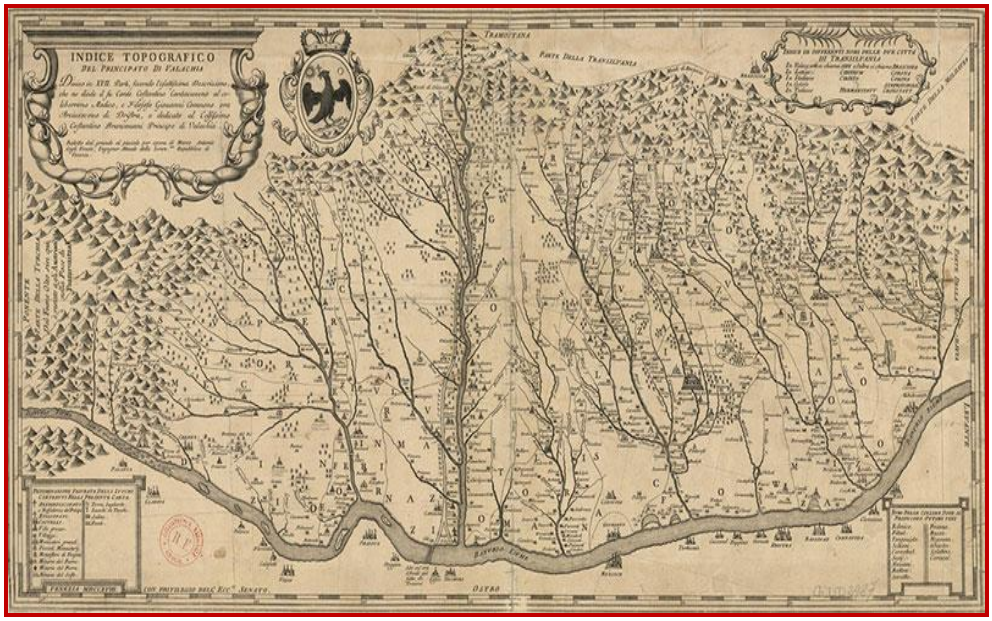

Fig.1 Harta Țării Românești, alcătuită de Stolnicul Constantin Cantacuzino în anul 1700.

Multe din cele 17 județe care figurează pe hartă își păstrează şi în prezentnumele:Argeș, Dâmbovița, Mehedinți, Prahova, **Vâlcea** etc. Harta însoțește lucrarea italianului Del

---

12. Giurescu C., *„Material pentru Istoria Olteniei supt austrieci”*, Buc. 1913.

Chiaro, fost secretar al lui Constantin Brâncoveanu *„Istoria delle moderne revoluzioni della Valachia”*, tipărită la Veneția în 1718 (tradusă la Iași, în 1929, de *„S. Cristian”*) şi are 132 cm lungime şi 64 cm lățime.

Provincia Oltenia era împărțită în cinci județe. Cel mai întins dintre județe era Mehedinți, urmat în ordine descrescândă de Jiul Superior Jiul Inferior, ***Wulcia*** (***Vâlcea–*** situat în nord-estul provinciei) şi Romanați. [13]

Așezările omenești cuprinse în ***Județul Vâlcea*** sunt: Stănești, Strejești, Runcul, Voicești, Slăvitești, Minera Grande del Sale (Ocnele Mari), Râmnic, Cetățuia (mică mănăstire), Bujoreni, ***Barbarichen*** (Bărbărigeni), Călimănești, Cozia, Iezer (mica mănăstire), ***Kojeni pe Tzerna (Koieni)***, Sărăcinești (mică mănăstire), Vlădești, Cacova, Dobriceni, Govora, Bărbătești, Costești, Păușești Otăsău, Mânăstirea dintr-un Lemn, Mânăstirea Arnota, Mânăstirea Bistrița, Mânăstirea Ures (Horez), Ures(Horezu), Răneşti (probabil, Râmești), Ospitio di Bistrizza, Otești, Vai de ei, Măldărești, ***Csokultej (Ciocâltei)***, Cucești, amul, Otetelis, Ghenești (Benești); Zetreni, Perijani (Pârăieni), Slăvești, Cucești, Corbești, Mateești, Milostea. Cu ajutorul semnelor convenționale, avem indicate şi așezările mai populate (ville grosse); Râmnic, Ocnele Mari, Păuşeștii de Otăsău, Costeștii de Bistrița.

După pacea de la Passarovitz (1718), Oltenia până la Olt cade în stăpânirea Austriei (până în 1739). Fiind ocupată imediat, s-a hotărât ridicarea unei *hărți amănunțite a Olteniei*. [14]

Comandantul trupelor imperiale din Transilavnia, contele Stainville, însărcinează cu această lucrare pe căpitanul-topograf Friedrich Schwantz. Harta este lucrată între anii 1720 – 1722

---

13. Turdeanu AnaToşa, Idem, 1975.

14. Bulat T.G., ***„Oltenia –după harta lui Anton Maria del Chiaro”*** , în Arhivele Olteniei, I (1922), nr. 2 – 3, pag. 149 – 155.

şi cuprinde, pe lângă Oltenia, şi mici părți din Transilvania, Muntenia, Banat, Bulgaria şi Serbia. [15]

La 30 aprilie 1723, autorul înaintează, ca anexă a hărții, un *„Registru al tuturor localităților ce se află în acea hartă a Olteniei”*. [16]

Din punct de vedere al exactității conturului şi al cuprinsului, *Harta lui Schwantz*, cum i se spune în mod obişnuit, este cu mult superioară hărții stolnicului Constantin Cantacuzino, cea care a fost alipită lucrării, de cronică, a fostului secretar domnesc Del Chiaro. Fiind bine apreciată, după un an (1723), inginerul locotenent Brendt face o *copie* după aceasta, trecând şi stemele tuturor județelor din Oltenia (se găsește în colecția Acad. Române) pe care o intitulează *TABULA / VALACHIAE/ CIS = ALUTANE / per Frieder Schwantzum / Ao 1723, copiam Fe: Io. Brendt Ing. Lient.* [17]

Harta este foarte importantă, deoarece este primul document de acest fel care menționează județele, indicând denumirea lor, fiecare cu stema lui (Mehedinți – ştiubei cu albine, Gorj–un cerb); Dolj–un peşte, Romanați-snopul de grâu, ***Vâlcea < Wultza > - un brad sau un pom roditor,*** (***Loviștea*** nu are marcă), dar şi prima care descrie hotarele Olteniei, precum şi ale tuturor districtelor (județelor) cuprinse de aceasta. Harta consemnează 196 localități în Vâlcea, 113 în Romanați, 195 în Gorj, 135 în Dolj, 230 în Mehedinți, 9 în Loviștea, 72 în Muntenia, 228 în Transilvania şi 70 în Banat.

Din aceasta, rezultă că austriecii au menținut organizarea teritorială din cele cinci districte existente anterior.

---

15. Giurescu C., ***„Material pentru istoria Olteniei supt austrieci”***,1913.

16. Giurescu C., ***Ibidem,*** 1913. vol.I.

17. Băcilă Ioan C., ***„Oltenia sub austriaci, 1718 – 1739, Un document cartographic”*** , în Arhivele Olteniei, nr. 12, (1924).

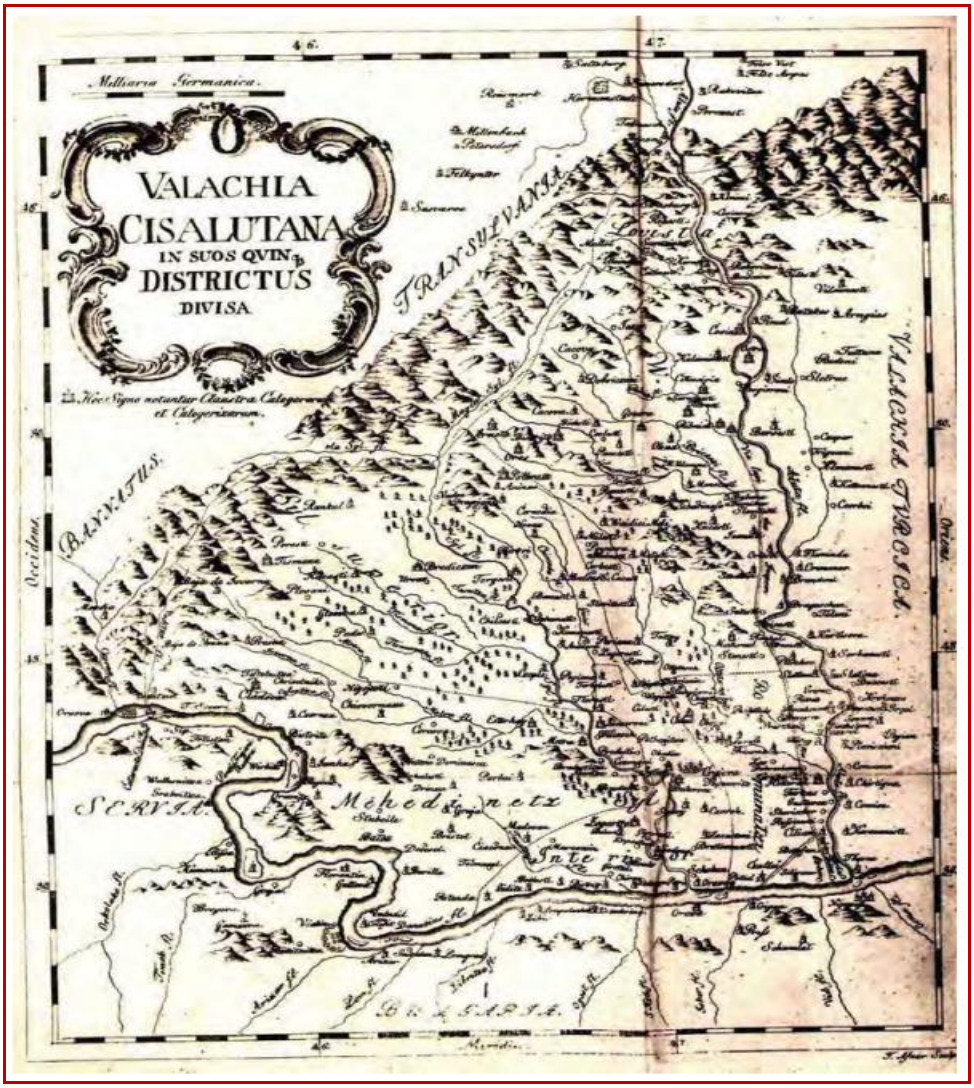

Fig.2 Harta Olteniei executată de căpitanul topograf, Friedrich Schwantz, în perioada ocupației austriece, între anii 1720—1722.

Textul descriptiv care însoțește harta arată numărul așezărilor, centrele mai importante din fiecare județ şi prezintă hotarele județelor bine conturate, precum şi locurile, bogăţiile şi locuitorii provinciei. [18]

---

18. *„Registrul tuturor localităţilor cuprinse în harta Olteniei lucrată de Friederich Shwanz şi terminată în 1722”*, în Arh. Olteniei, nr. 27/ 1926.

Județul Vâlcea, cuprinzând 196 așezări, avea capitala la Râmnic, care era şi reședință episcopală şi al doilea oraș al provinciei după Craiova.

REGISTER (Registrul) menționează că ***Landul Oltenia*** era împărțit în următoarele districte (Județe):

Wul …….. Wultzer (Vâlcea)
Rom ……. Romunatzer (Romanați)
S.S. …….. Syll superior (Jiu superior – Gorj)
S.I. ……... Syll inferior (Jiu inferior – Dolj)
Meh …….. Mehedinzen (Mehedinți)
Lov. …….. Loviştea (plaiul Loviștea)
Landurile vecine: Tr.-Transylvania; Ban.-Bannatus;
Ser.-Serbia; Bul.-Bulgarien; V.T.-Valachia
Turcica (Muntenia).
Im Wultzer District ……. 196 aşezări;
Lovista …… 9 aşezări (în registru figurează 25);
Total …… 205 aşezări. [19]

Satele cu locuitori din județul Vâlcea sunt (în ortografia din document) următoarele:Alunul, Schitul Arhanghel, M. Arnota ***Barbaricheni*** *(Bărbărigeni)*, Bărbătești, Bărcănești, Benești Berbești, Băroiu, M-rea Bistrița, Bogdănești lângă Olteț, Boești, Bodești pe Bistrița, Bosonul, Budești pe râul Burzănești, Bulșești, Bultești, Burşești, Buzureni, Căciulata, Cacova, Călimănești, Cârlogani, Casanești, Ceptura pe Şarşa, ***Cermedjești de jos,*** ***Cermedjești de sus,*** Schitu Cetezoi, Chirculeşti, ***Csocultej (Ciocâltei)***, Ciorăști pe Luncavăț, Cireșul, Ciulești de jos, Ciulești de sus, Ciumada, Ciuci, Colibași, Contu, Copăcel, Copăceni pe Cerna, Costești lângă m-rea Bistrița, M-rea Cozia, Crepătura,

---

19. *„Registrul tuturor localităţilor cuprinse în harta Olteniei lucrată de Friederich Shwanz şi terminată în 1722 ”,* în Arhivele Olteniei, nr. 27/ 1926, pag. 341 – 352**.**

Crepar, Cristești, Demzeni, Densecești, Deși, Deșoi, M-rea dintrun lemn, Dobriceni, Dobrușa, Doșești, Drăgan, Drăgășani, Farcaș, Făurești, Flori, Folești de jos, Folești de sus, Frățila, Frăneşești, Gărdești, Genești, Gheceni, Glevi, Glodu, Golumvul, Groși, M-rea Govora, Grădiștea, Greceni, Hulvutei, Iacovile, ***Kojeni pe Tzerna*** *(Koieni)*, Schitul Iezer pe râul Iezer, Igoiul, Izvoranul, Joinești lângă Olt, Lepuşatu, Licu, Măciuca, ***Măldărăşti pe Cerna***, Măldărăști pe Luncavăț, M-rea Mamul, Mărgineni, Mărtinești, Mazire, Mihăești, Moduja, Muieresca de Jos, Muiereasca de Sus, Munidești, Munilești, Negovanul, Nemoiu, Obârșia, Ocna, Ohaba, Olănești, M-rea Orezu, Oteșani, Otetelișu, Pârâu, Petricei, Schitul Piatra, Pietești, Pietrar, Podești, Poenarii de jos, Poenarii de sus, Popești pe Luncavăţ, Popești pe Olteţ, Porianu, Poroieni, Posoți, Preșoiu, Prundeni, Rădești, Râmnic, Reci pe râul Reci, Redinești, Remești, Risipiți, Roșia, Rumănești, Runcu, Ruşeraţi, Sacoz, Sălcioru, Schitul Sărăcinești, Sevestreni pe Olt, Scheia, Scundul, Şerbănești, Şerbănești pe Cerna, Şerbănești lângă Olteţ, Șerinoasa, Şetreni, Slăvești pe un afluent al Oltețului, Slăvitești, M-rea Sletioara, Sletioara pe Cerna, Soceni, Socoteni, Spineni, Spurteni, Stănești pe râul Burzănești, Schitul Stănești, Stănești, Străjești, Strâmba, Stolniceni pe Olt, Sunzeni, Schitul Surpatele, Surzeni, Tălpoși, Timbași, Titireci, M-rea Titoi, Titoi, Tomșeni, Turcești, Ulmetu, Unguriți, Urlăești, Ursați, Ușureni, Vaideei, Văleni, Văleni pe Olteț, Vedești, Veteţia, Vezel, Vieru, Voicești.

Satele părăsite de locuitori: [20]

Amărăști, Băbeni, Balota, Bogdănești pe Luncavăț, Cucești, Diculești, Faur, Fumureni, GoiaGormeni, Mădulari, Milești, Murgoci, Novaci, Obârșia pe Cernișoara, Orloești, Pleșoi lângă Olteț, Preotești, Puşești, Șerbăneasa, Șerbănești pe râul

---

20. Băcilă Ioan C., Idem, pag. 120 – 126.

Bărbăteștilor, Șimbi, Știrbei, Sutești, Ulicei, Ulmeţu, Vasilați, Vulpeni, Zăicoiu, Zăvideni, Zenuneni, Cerna pe Cernișoara.

În *anul 1778, Județul Wultza* în „ *Memoriile Generalului von Bauer* ”, se mărginește (cu ortografia din carte) la răsărit cu cel al Argeșului-la Olta, la miazăzi cu județul Romanazi şi Dolschi, la apus cu județul Gorsy şi la miazănoapte cu muntele Kosi în Transilvania spre cetatea Hermanstadt. [21]

În cadrul județului sunt menționate 128 localități, cu bisericile existente şi averea localității: moșie, curți, vii, pădure, iazuri, mori, fântâni, izvoare, construcții (case, mănăstiri, de piatră sau lemn), moșii părăsite sau nelocuite, localizate adesea ca fiind pe râuri.

Ribnic (Râmnic), oraș şi reședința episcopului, cu mănăstire şi cinci biserici de piatră, o capelă, patru mori şi vii, situat pe *„Olta”; Okna,* oraș cu cinci biserici de piatră, una de lemn şi trei capele, situat pe râul Ocna; *Dragazani,* sat cu o casă episcopală şi cu o curte boierească, o biserică, vii, un tîrg şi o trecere peste Olta, situat pe Olta; *Bistriza*, moșioară cu o mănăstire de piatră cu același nume, o capelă şi două biserici, pe râul Bistriza; *Remesch**ti***, sat cu două biserici de piatră, șapte munţi mari şi două cărări care trec peste ei, situat pe Lunkawezul; *Satreni de Sus*, sat cu o biserică şi o casă de piatră, un pod peste Oltezul, două mori, pădure, vii, situat pe Oltezul.Redăm în continuare localitățile, așa cum apar în „ ***Memorii*** ”, fără a mai arăta averea şi localizarea acestora: Călimănești, Morari (Majorska din Suss), Morari (Majorska din Dgoss), Oskit Fereno (?), Bogdănești, Bujoreni, Cetățeaua, Ribnic, Copăcel, Căzănești, Ionești, Corbeanca, Răscăeți, Scăioși, Alinkuli (?) de două ori, Zavideni, Călina, Perenni, Trekoschani, Slatori, Tschim-baschzi(?), Șerbănești, Yezer (mănăstire, situat pe râul Rimnikul), Pauleschti,

---

21. Idem, „ ***Registrul tuturor localităților……..***” , pag. 353 – 360

Sărăcinești, Aranghelul, Dosul, Teiuș, Vlădești, Koe (Cheia), Titireciu, Vakey (Făcăi ? s.n.), Okna, Cacova, Zmiorătu, Stoeneşti, Dobriceni, ***Barbarichen*** *(Bărbărigeni),* Buinești, Slătioarele, Bârzești, Govora, Mihăeşti, Bărbăteşti, Bîrseşti, Pietrari de Sus, Pietrari de Jos, Păușești, Șerbănești, Surpatele, Dintro Unlemna (mănăstire), Guleraze (?), Tatarecu (?), Schitul Arnota, Bistriţa, Costeşti, Tomşani, Foleşti de Sus, Folești de Jos, Genuneni, Ileschti (?), Frâncești, Merea, Negreni, Forgasch (?), Horezu (sat şi mănăstire), Rîmești, Vay Diey (Vaideeni), Măldărești, Oteșani, Bogdănești, Cîrstăneşti, Cucești, Urscha (Urși), Popești, Răscăeți (cu pod peste Olt), Ochaba (?), Krivina (moșioară nelocuită), Orleşti, Baroiu, Dragazani, Mogușeni (Mogoșești), ***Kojeni pe Tzerna*** *(Koieni)*, Slătărei, Mamul, Voiceşti, Piskajeschti (?), Runcul, Doba de Sus, Doba de Jos, Cîrlogani, Kirleschti (Ciorăști, Ciulești sau Giulești), Cireşu, Copăceni, Berești, Beriwajeschti (moșioară nelocuită, pe Cerna), Măciuca de Sus, Măciuca de Jos, Dsamana (Znamăna ?), Bregeschti (?), Alboteschti (sat unde sunt păduri şi vii), Drăganul, Bătășani, Mădulari, Dsiurseschi (?), Făureşti de Jos, Diculeşti, Mileschti (locuinţă părăsită pe Amaradia), Băbeni, Mochetoi (locuință părăsită), Baroiul, Telojul (Tetoiul), Gănești, Făurești de Sus, Zătreni de Sus, Zătreni, Văleni, Roșiile, Pleșoiu. [22]

Regulamentele Organice ale Valahiei şi Moldovei-la 1831, respectiv 1832, prevedeau alcătuirea de catagrafii (recensăminte ale populației) obștești periodice (periodicitate fixată începând cu 1831, la șapte ani, intervalul dintre două catagrafii se numea *„period”*–cuvânt rusesc), fiind organizate şi îndrumate de către Departamentul Trebilor din Lăuntru.[23]

---

22. Giurescu C., ***Ibidem,*** vol.I.

23. Băcilă Ioan C., ***„Oltenia sub austriaci, 1718 – 1739”***, 1924

În anul 1831 s-a organizat catagrafierea (recenzarea) satelor din Țara Românească şi Moldova. Scopul era fiscal, acțiunea fiind efectuată în vederea stabilirii impozitelor.

Documentul stabilește categoriile de sate (moșii):

--*sate moşneneşti/moşteneşti*(satelocuite de moșneni /moșteni);

-- *sate mixte (*moșnenești–boierești; moșnenești–mănăstirești;

-- *sate moşneneşti–boiereşti–mănăstireşti*.

Din catagrafie, reiese că Țara Românească era împărțită în *județe,* numite în Moldova *ţinuturi*. Aceste subdiviziuni teritoriale nu aveau personalitate juridică. Ele erau conduse de funcționari numiți, în Valahia- *ocârmuitori de judeţ*, iar în Moldova-*ispravnici*.

Județele se împărțeau în *plăşi* şi *plaiuri,* conduse de subocârmuitor.

O situaţie aproape insurmontabilă privind locaţiile se înregistrează la subcârmuiri, unde, potrivit prevederilor art. 1 şi 2 din Proiectul pentru întemeierea suptocârmuitorilor şi a bunii orândueli du prin sate al Departamentului Dvorniciei din Lăuntru (10 noiembrie 1833), locaţia unei subocârmuiri se va desemna într-un *„loc central"*, îndeosebi în acea localitate în care proprietarul *„ va primi a face de la sineşi, odată pentru totdeauna, clădirile "*. [24]

În anul 1837, ca urmare a propunerilor înaintate de către *„Comisia rătunjirii"* judeţelor din *„ Mica Valahie "* sau Oltenia, cum mai era numită, *Departamentului din Lăuntru(*astăzi Ministerul de Interne*)*, sunt desemnate localităţile *„ce s-au părut cu poziţie centrală, pentru aşăzarea tahturilor (reşedinţe) a subocârmuitorilor "*.

Dincolo de interesele urmărite de anumiţi mari proprietari de a se stabili aceste locaţii pe propietăţile lor, trebuie avute în

---

24. Băcilă Ioan C., *„Oltenia sub austriaci, 1718 – 1739"*, 1924

vedere nu numai suprafeţele alocate, atât pentru construirea locaţiilor respective, cât şi pentru întreţinerea cailor dregătoriei dar mai ales eforturile financiare.

Cât priveşte locaţia pentru Subcârmuirea plăşii Otăsăului, *ambele sate Roeşti şi Ciocâltei,* fiind comunităţi moşneneşti *„ au răspuns căci nu sunt destoinici a să însărcina pentru facerea tahtului aceştii suptocârmuiri"*. Deşi autorităţile optează ***pentru satul Ciocâltei,*** spre finalul perioadei analizate, reşedinţa este transferată la satul Ioneşti, dar nici acesta nu întrunea condiţiile de plasament--în centrul plăşii şi de spaţiu corespunzător, deoarece *„ până acum canţelaria au avut-o aşezată în şcoala satului şi acea şcoală acum urmează a să deşchide pentru învăţătura copiilor"* (documentul atestă începutul învățământului în aceste sate în anul școlar 1837-- 1838).

<u>Plasa Cernii de Sus</u>

1.Lăpușetu (Lăpușata): moșie Lăpușetu stăpânită de casa răposatului polcovnic Lațcul Lăpușoiu şi *„ moşie de-a valma pe şapte moşi "* 272 fam., 45 feciori; *Broşteni* (moșia Broșteni stăpânită de Episcopia Râmnic şi Iordache Bădulescu sud Vlașca de zestre, iar moșiile Vețelu, Șerbănești, Găteji şi Pocheşti-stăpânită de *„moşneni de-a valma pe cinci moşi "* 237 fam., 25 feciori); *Măldăreşti* (moșia Lădești, stăpânită de chir Bă luță Teișanu ot Râmnic şi casa lui Ion Zătreanu, iar moșia Măldărești *stăpânită de-a valma pe șapte moşi"* 112 fam., 21 feciori)

2. Coeni (moșia Coeni „ stăpânită de-a valma pe patru moşi " 66 familii, 11 feciori.

3. Modoaia (Modoia) (moșie Modoaia stăpânită de Episcopia Râmnic, m-rea Dintrun-lemn şi moșneni *„ de-a valma pe șase moşi"* 145 fam., 43 feciori);

4. Bălteni (Bâlteni) (moșia Bălteni stăpânită de m-rea Horezul şi moșneni *„de-a valma pe trei moşi"* 109 fam., 19 feciori);

5. Ulmetul (stăpânită de casa protopopului Șerban Copăceanu și *„moșneni de-a valma pe patru moși "*,119 fam.,13 feciori); Adunații ot Ulmet (moșie Ulmetul,stăpânită de ştătăreasa Marghioala Bârseasca, 15 fam., 3 feciori);

6. Copăceni (stăpânită de boeirnașii Copăceni şi moșneni *„de-a valma pe șase moși "* 120 fam., 16 feciori);

7. *Roiești, (stăpânită de chir Băluță Teișanul şi moșneni „ pă patru moși de-a valma " , 190 fam., 28 feciori);*

8. Ciocâltei, *„ locuitorii acestui sat au fost împreunați la lude cu satul Roiești şi fiind moșie deosebită şi cu depărtare de satul Roieşti, după a lor cerere, s-au deosebit dându-se numire satului după moșie "*. Moșie stăpânită de M-rea Dintr-un lemn, de chir Băluță Teișanu şi de ***„ moșneni de-a valma pe trei moși " 111 fam., 11 feciori;*** [25]

Harta rusească din 1835, **cu titlul** *„ Harta teatrului de război în Europa, în anii 1828 şi 1829 "***,** redă așezările omenești din Muntenia, Moldova şi ținutul Babadagului. În descrierea hărții sunt cuprinse şi *„ ştiri precise "* în legătură cu județele Gorj şi Vâlcea. [26]

Cea mai intens populată este Oltenia, cu o mare densitate de sate în zona dealurilor. „ *Satele sunt aici foarte dese, mai dese decât în orice altă parte,...la vest de Râmnicul Vâlcei, ea face impresia unui adevărat furnicar"*.

În județul Vâlcea sunt consemnate 295 de așezări, din care 255 erau sate şi cătune, 18 lăcașuri de cult (mănăstiri şi schituri), *Râmnicul de la Olt* (oraș), *„ Târgul "* (o parte a satului *Slăvești*), 17 stâni în munți şi 3 mori.A doua ediție a hărții

---

25. Filitti Ioan C., *„Despre Vechea organizare administrativă a Principatelor Române"* , Ediţie revăzută. Extras din Revista de Drept public, 1934. Bucureşti, Imprimeriile E. Marvan, 1935.

26. Donat Ion, *Catagrafia obştească a Ţării Româneşti din 1831"* , 1999.

rusești, completată şi editată în anul 1853,consemnează calitatea de *târguri* a localităților *Drăgășani* şi *Ocna*. Se dă împărțirea pe plăși a județelor, iar hotarele acestora sunt clar trasate. [27]

Față de Catagrafia (recensământul) de la 1831, numărul așezărilor a crescut de la 195, la 255. *Între anii 1838-1842*, Județul Vâlcea își modifică atât suprafața, cât şi hotarele. Istoricul Ion Conea spune: *Județul Argeş încetează de a mai trece la apus de Olt. Satele din stânga Oltului intrau în componența plaiului Loviștea din județul Argeş, iar cele din dreapta Oltului aparțineau plaiului Cozia din județul Vâlcea, respectiv: Brezoi, Malaia, Voineasa, Proeni, Călinești, Sărăcinești, Robești, Câineni şi punctul vamal de la Râul Vadului. Astfel, plaiul Cozia din nordul Județului Vâlcea capătă o nouă configurație prin integrarea părții vestice a „Țării Loviștei"*. Hotarul este același cu cel menționat de generalul austriac *Fr. Șchwantz* (la 1723), cel care a cartografiat și recenzat pentru prima satele din Vâlcea. [28]

Lucrările *„**Comisiei de rotunjire a județelor din Oltenia**"* au stabilit că județul Vâlcea, după aceste modificări, este format din Plasa Oltețul de Jos, Oltețul de Sus, Oltului, Otăsăului, Ocolul, Oraşului, Plaio Horezului şi Plaiu Cozii. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, se înregistrează o bună definire a rolului instituțiilor administrativ-teritoriale iar mosificările din anul 1844, aduc schimbări în împărțirea administrativă, după modelul european *„ francez şi belgian"*.[29]

Principele Unirii, Alexandru Ioan Cuza, va institui, prin ***„Legea organică privind organizarea administrativă a Principatelor Unite din aprilie, 1864 consiliile județene, comuna***

---

27. Donat Ion*, și colab., Idem*, pag. 41—48.

28. Giurescu C. C., ***„Principatele Române la începutul sec. al XIX- lea"*,** 1957.

29. *Direcția Județeană Vâlcea a Arhivelor Naționale*(în cont. DJVAN),

Fondul Prefectura Județului Vâlcea (*PJV* - 1844-1845*)*.

urbană şi comuna rurală **”.** Toate satele, orașele şi orășelele vor forma pe viitor comune. [30]

Comunele se împart în ***rurale***, compuse din unul sau mai multe sate, cătune etc. şi ***comune urbane*** adică orașe sau orășele. Norma de bază a fixării comunei era de natură fiscală: *„ nici o comună nu va putea număra mai puțin de 500 de contribuabili ”.*

Județul şi comuna fiind investite ca instituții cu personalitate juridică, având patrimoniu şi competențe proprii. Ca toate județele țării şi județul Vâlcea e administrat de un ***prefect,*** fiecare plasă este condusă de un ***subprefect***, iar fiecare comună de un ***primar.***

Indicele comunelor României, după noua organizare a Legii comunale, dată în apr.1864 şi publicată în 1865, cuprinde: 33 județe, 62 orașe (comune urbane) şi 3018 comune rurale, împărțite în 164 plăși (din care 14 plaiuri).

În *Anexa* la Legea comunală, *Județul Vâlcea* are următoarea componență:

Plasa Otăşău **Notă: *c. r. ---comună rurală***

1. Băbeni –c. r. *(Băbeni, Valea-Mare; Cătunul Băbeni-261 fam;*
2. Cermegești – c. r. (Cermegești; 149 fam.);
3. Ciumagi – c. r. *(Ciumagi; 156 fam.);*
4. Coeni – c. r. (Coeni; + cătunul Busuioci; 113 fam.); [31]
5. Dăești – c. r. *(Dăeşti; 106 fam.*);
6. *Fişcălia* – c. r. *(Fişcălia, Răscăeți; 135 fam.), reşSubprefect.*
7. Glăvile – c. r. *(Glăvile; 420 fam.);*
8. Ioneștii-Govora – c. r. *(Ioneştii-Govora; 162 fam.);*
9. Ioneștii-Mincului – c. r. *(Ioneştii-Mincului; 134 fam.);*
10. Lăpușata – c. r. *(Lăpuşata; 332 fam.);*
11. Măldărești – c. r. *(Măldăreşti; 149 fam.);*

---

30. *„* ***Indicele comunelor României, după noua organizare a Legii comunale dată la 1864*** *”* şi publicată în 1865.

31. ***Idem,*** **1865.**

12. Modoea – c. r. *(Modoia, Groşi; 130 fam.);*
13. Popești – c. r. *(Popești, Meeni; 180 fam.);*
14. Roești – c. r. (Roești + Ciocâltei + Sărăcinești; 285 fam.);
15. Scundu – c. r. *(Scundu; 189 fam.);*
16. Șirineasa – c. r. *(Șirineasa, Slăviteşti, Ceorăşti, 260 fam.);*
17. Stănești – c. r. *(Stănești, Buneşti, Bărcane; 231 fam.);*
18. Urși – c. r. *(Urşi; 101 fam.);*
19. Vârleni – c. r. *(Vârleni; 203 fam.);* 20. Zăvoeni – c. r. *(Zăvoeni; 111 fam.):*

Legea comunală din 1864 prevedea un termen de trei ani de întrunire sau destrunire a satelor şi a comunelor rurale şi urbane nou închegate. [32]

După întrunirile făcute şi recunoscute oficial, la împlinirea termenului de trei ani, care după dispozițiile domnești a expirat la 31 oct. 1867, unele sate au înaintat cereri de întrunire cu comunele vecine şi altele de destrunire, deoarece nu-şi pot susține cheltuielile administrative proprii sau nu le convine forma de organizare. Astfel, comuna Romani + Mahalaua Romani s-au întrunit cu comuna Râmești; comuna Pârâienii de Mijloc-cu comuna Pârâienii-de-Jos; comuna Copăcelu şi cătunul Borănești, Râureni şi Răstoaca, cu comuna urbană Ocna; comuna Gura-Văii, cu comuna Călimănești; cătunele Igoiu şi Bodești, cu comuna Alunu; destrunirea cătunului Teiuși Titireciu de comuna Govora;destrunirea Târgului Horezu de Mahalaua Horezu; destrunirea cătunului Dosu de comuna Vlădești; destrunirea cătunului Dianu, de comuna Stroești; dezlipirea cătunului Arhanghel de comuna Vlădeşti şi întrunirea cu comuna urbană Râmnic; ***dezlipirea cătunului Ciocâltei, de comuna Roești;*** dezlipirea cătunului Ciorăști de comuna Șirineasa; dezlipirea

---

32. *„ Indicele comunelor României, după noua organizare a Legii comunale dată la 1864 ”* şi publicată în 1865.

cătunului Marcea de comuna Ioneștii-Govora; dezlipirea cătunului Băbeni-Ungureni, de Băbeni-Români. În urma aprobării cererilor de mai sus, *Județul Vâlcea* era alcătuit din: *171 comune rurale şi 3 urbane*, cuprinse în aceleași *2 plaiuri şi 5 plăși*.

Prin adresa nr. 12.119 din 7 / 9 iulie 1871, ministrul de interne îi roagă pe prefecții districtelor (județelor) din țară şi pe prefectul județului Vâlcea, să chibzuiască împreună cu membrii Comitetului permanent local şi cu subprefecții plășilor *„care anume comune şi cătune astăzi în ființă, ar fi bine să se întrunească ca să fie pe viitor formate cum mai sus am zis, de la 800 – 1000 familii pentru ca prin acestu mod cheltuielele ce cad în sarcina Comunelor să fie mai în raport cu starea materială a locuitorilor, iar osebitele cheltuieli ce se răsfrâng asupra fiecăruea contribuabil să fie mai redusă".* Această adresă a fost discutată în Comitetul permanent local, înaintându-se Corpurilor legiuitoare ale țării, însoțită de un tablou cu viitoarea componență a județului. [33]

Ea devine aplicabilă prin ***Legea comunală din martie 1874, iar în urma promulgării acesteia, în Indicele comunelor pe periodul de cinci ani 1876-1884*.**

Plasa Otăşeu (Arrondissment d'Otacheou):

**** centru de comună.***

1. Băbeni: *Băbeni-români, Băbeni-Ungureni*, Ciorăşti, Şirineasa, Slăviteşti, Valea-Mare;*

2.Dejoiu: *Bărluiu, Bogeni, Bulacu, Ciumagi, , Dejoiu*, Despre-resărit, Găgeni, Gărnicetu, Leuci, Mijlocu, Nisipi, Sănduleşti, Seciu, Sotani, Spărieți, Tăbuleşti;*

3. Glăvile: *Aninoasa, Glăvile*, Olteanca, Pesceana, Scundu ;*

---

33. *„ ***Indicele comunelor României, după noua organizare a Legii comunale dată la 1864*** " şi publicată în 1865.

4. Ionești: *Bocșani, Fișcălia, Guguianca, Hobeni, Ioneşti-Govorei*, Ionești-Mincului, Marcea, Prodăneşti, Răscăeţi, Toteşti; reşed. subpref.;*

5. Lăpușata: *Bogini, Boreşti, Fiştigoiu, Lădeşti, Lăpuşata*, Măldăreşti, Mijaţi, Sărăreşti, Zerneşti;* Popești: *Dăești, Meeni, Popeşti*, Saioci, Urşi;*

7. **Roești:** ***Bărbărigeni,Cermegești, Ciocâlteiu, Coeni, Lupoea, Negraea, Olteanca, Pesceana-Roești, Pesceana-Coeni, Roești*, Sueşti;***

8. Stănești: *Bărcănești, Bocșani, Bunești, Jaroștea, Stănești*, Verleni, Zăvoeni.* [34]

Noua organizare administrativă nu a funcționat conform așteptărilor, existând multe plângeri ale locuitorilor unor sate, care se aflau prea departe de centrul comunei şi nu au cu ce se deplasa pentru rezolvarea problemelor personale sau a celor mai mici pricini. Astfel, nu după mult timp, *în anul 1887*, componența Județului Vâlcea are o nouă înfățișare.

După Legea pentru fixarea circumscripţiilor administrative, promulgată şi pusă în aplicare la 1 noiembrie 1892, județul Vâlcea s-a împărțit în 10 plăşi, care cuprindeau un număr de 162 comune rurale şi 4 comune urbane; în alcătuirea acestora, sunt cuprinse 448 cătune, respectiv - 3 orașe, pe care le redăm mai jos în ortografie actualizată. [35]

Plasa Cerna-de-Sus, *cu reşedinţa în com. Măldăreşti.*
**** sate reședință de comună :****căt.Lădeşti:*

1. Armăşeşti*: Armăşeşti*;* 481 loc.;

2. Bălteni: *Bălteni**; 390 loc.; 3.Brosceni: *Brosceni**, Hotărasa, Şerbăneşti, Veţelu;1307 loc.;

---

34. *** ***„Indicele Comunelor pe periodul de cinci ani, 1876-1881, art. 4 şi din Legea comunală, promulgată în luna martie 1874”*** , Buc.,1881.

35. ***„Recensământul general al populaţiei din România”*** , Buc. 1899.

4. Cermegeşti: *Cermegeşti**; Pesceana de Cermegești; 1920 loc.;
5. Cireşu: *Cireşu**; 452 loc.;
6. Ciumagi: *Ciumagi**, Păsculeşti; 806 loc.;
7. Coeni: Coeni*; 841 loc.;
8. Copăceni: *Copăceni**; 417 loc.;
9. Lăpuşata: Bereşti, Fiştigoiu, *Săruleşti**, Zărneşti; 1833 loc;
10. Mădulari: *Mădulari**; 829 loc.;
11. Măldăreşti: Măldăreşti, *Lădeşti**; 703 loc.;
12. Modoia: Groşii, *Modoia*;* 626 loc.;
13. Pojogi: ***Pojogi****; 610 loc.;
14. Popeşti: ***Meeni****; Popeşti; 1148 loc.;
15. Roeşti: Ciocâlteiu, Pesceana de Roeşti, Roeşti*; 1270 loc.;
16. Ulmetu: ***Ulmetu****; 427 loc.;
17. Urşi: ***Urşi****; 572 loc. [36]

Primul recensământ al populaţiei, într-o Românie modernă, organizat pe baze ştiinţifice, s-a efectuat în anul 1899.

Alături de o analiză deosebită asupra populaţiei (stabile la nivel de comună, nr. cătunelor, nr. gospodăriilor, religia şi cetăţenia), reieşite din recensământul populaţiei din 1-10 dec. 1899, reieşite din recensământul populaţiei din 1-10 dec. 1899, Serviciul Statisticii Generale al Ministerului Agriculturii, Comerţului, Industriei şi Domeniilor, este prezentată totalitatea comunelor urbane şi rurale, din cadrul plăşilor, plaiurilor din judeţele României**.**

Judeţul Vâlcea cuprindea 2 plaiuri şi 3 plăşi, 4 comune urbane şi 162 comune rurale.

Plasa Ocolu-Otăsău

Băbeni (6 căt. - 1660 loc.);
Bârseşti (2 căt.-913 loc.);
Bogdăneşti (2 căt.-913 loc.);

---

36. Idem, „ ***Recensământul 1899*****……**”, pag. 464.

Bujoreni (5 căt.-1027 loc.);
Căzăneşti (1 căt.-475 loc.);
Cermegeşti (3 căt.-2131 loc.);
Ciumagi (3 căt.-876 loc.);
Coeni (3 căt.-968 loc.); [37]
Dăeşti (5 căt.-792 loc.);
Frânceşti (3 căt.-741 loc.);
Glăvile (5 căt.-2945 loc.);
Genuneni (2 căt. 972 loc.);
Govora (4 căt.-1785 loc.);
Ioneşti Mincului (4 căt.-1085 loc.);
Lăpuşata (5 căt.- 1871 loc.);
Marcea (3 căt.-1236 loc);
Măldăreşti (2 căt.-834 loc.) ;
Mânăstireni (3 căt. 1141 loc.);
Mihăeşti (8 căt.-1719 loc.);
Marcea (3 căt.-1236 loc.);
Mihăeşti (8 căt.-1719 loc.);
Modoia (2 căt.-701 loc.);
OCNA (13 căt.- 4374 loc.);
Popeşti (2 căt.-1116 loc.);
RÂMNICU VÂLCEA (6 căt. 7288 loc.);
Roeşti (3 căt.-1475 loc.);
Scundu (3 căt.-1848 loc.);
Sirineasa (3 căt.-1873 loc.);
Stăneşti (5 căt.-986 loc.);
Şurupatele (3 căt.-606 loc.);
Titireciu (3 căt.-1035 loc.);
Urşi (1 căt.-640 loc.);
Vlădeşti (5 căt.-1235 loc.);

---

37. Idem, „ ***Recensământul 1899*****……”**, pag. 464.

Vârleni (3 căt.-1387 loc);

Zăvoeni (3 căt.-745 loc.).

Prin Legea din 1908 privind Modificarea legii de organizare a comunelor rurale, publicată în *„Monitorul Oficial"* nr. 22 din 29 apr. 1908, se stabilesc măsuri judicioase relativ la organizarea, atribuţiile şi organizarea comunelor; printre altele, această lege prevede: Art. 4. *„Nici o comună şi nici un sat nu se va putea constitui decât prin lege. Cătunele se vor constitui prin deciziunea Consiliului de miniştri, după cererea ministrului de interne. Fiecare sat şi cătun va avea vatra sa ".* [37] Art.6. Alipirile şi deslipirile de comune, sate sau cătune precum şi schimbarea de reședință a comunei, nu se poate face decât prin lege. Județul Vâlcea este împărțit în 18 plăși, 110 comune rurale, 3 comune urbane, 425 sate şi 33 cătune.

1. Plasa Bălcești. Comunele: ***Bălcești**** (Localitățile cu asterisc sunt reședințe de plasă), Benești, Frățila, Ghioroiu, Gorunești, Otetelișu, Știrbești;

2. Plasa Beica. Com.: Gușoeni, ***Mădulari-Beica*,*** Râmești, Spârleni, Șușani;

3. Plasa Bistriţa. Com.: ***Băbeni-Bistrița*,*** Dăești, Frâncești, Mănăstireni, Șirineasa, Mihăești, Marcea;

4. Plasa Cerna. Com.: Drăganu, ***Măciuca*,*** Nisipi, Stănești, Vărleni, Zăvoeni;

5. Plasa Cernișoara. Com.: Armășești, Broșteni, Ciumagi, Copăceni, Lădeşti*, Lăpușata, Mădulari-Cernișoara, Roești ; [38]

6. Plasa Cozia. Com.: Bujoreni, Cheia, Mueréștile, ***Olănești**,* Păușești-Măglaşi, Vlădeşti, Râmnicu-Vâlcea - *com. Urbană*;

7. Plasa Drăgăşani. Com.: Fumureni, Lungești, Sutești, Ștefănești, Voicești, Drăgășani - ***com. urbană*;**

---

38. * ***„Indicele Comunelor pe periodul de cinci ani, 1903-1908 art. 4 şi 5 din Legea comunală, promulgată în luna martie 1908"*** , Buc, 1908 .

8. Plasa Govora. Com.: ***Băile Govora*,*** Bunești, Căzănești, Govora, Stoenești, Zmeurâtu, Ocnele-Mari - ***com. urbană***;

9. Plasa Horezu. Com.: Cârstănești, Costești, Foleşti, ***Horezu,**** Măldărești, Otești, Romani, Tomșani, Vaideeni;

10. Plasa Muntele. Com.: ***Brezoiu****,* Călimănești, Călinești, Câineni, Malaia, Voineasa;

11. Plasa Olteţu-de-Jos. Com.: ***Băbeni-Olteţu*,*** Bătășani, Făurești, Giulești, Laloşu, Pietroasa;

12. Plasa Olteţu-de-Sus. Com.: Alunu, Băești, Coltești, Grădiștea, ***Sinești****,* Slăvești, Turcești;

13. Plasa Oltu. Com.: Fișcălia, Ionești, Orlești, Prundeni, Scundu, ***Zăvideni*;***

14. Plasa Otăsău. Com.: Bărbătești, Bodești, Dobriceni, Păușești-Otăsău, ***Pietrarile*;***

15. Plasa Pesceana. Com.: Crețeni, Glăvile, ***Nemoiu****,* Pesceana, Verdea;

16. Plasa Râurile. Com.: Greci, Mateești, Racovița, ***Slătioara****,* Stroești;

17. Plasa Şasa. Com.: Crăpăturile, Dozești, Romanești**,** ***Roșiile*,*** Tetoiu;

18. Plasa Zătreni. Com.: Lăcusteni, Pârâeni, Pleșoiu, Săştioara, Văleni, ***Zătreni*.*** [39]

Prin adresa din 10 febr. 1909, către Ministrul de interne, Prefectura Vâlcea cere reducerea numărului de plăşi de la 18 la 14. Cererea a fost aprobată, astfel, ***comunele din plăşile Otăsău, Pesceana, Râurile şi Şasa*** au fost redistribuite în plăşile vecine.La *Recensământul general al populației României din 19 dec. 1912*, județulVâlcea avea: 233.388 loc., din care populație rurală - 214.744 loc. şi populație urbană - 18.644 loc.

---

39. * ***„Indicele Comunelor pe periodul de cinci ani, 1903-1908 art. 4 şi 5 din Legea comunală, promulgată în luna martie 1908”*** , Buc, 1908 .

În baza art. 380 din Legea pentru unificarea administrativă promulgată prin Decretul regal nr. 1972, din 14 iunie 1925 şi publicată în Monitorul Oficial nr. 128/14 iunie 1925, cu modificările care i s-au adus prin Decretul regal nr. 3832/21 dec. 1925 şi publicat în Monitorul Oficial nr. 283/22 dec. 1925, teritoriul României a fost împărţit în 71 de judeţe, cuprinzând 498 de plăşi şi 8.879 de comune. Dintre acestea, 71 erau comune urbane reşedinţe de judeţ (în care 17 municipii), 94 comune urbane nereşedinţe, 10 comune suburbane şi 8.704 comune rurale.Judeţul Vâlcea, cu reşedinţa în comuna urbană Râmnicu-Vâlcea, era alcătuit din 9 plăşi, 3 comune urbane şi 128 de comune rurale.

Prin Legea pentru Organizarea Administraţiunii Locale promulgată prin Decret Regal nr. 2712/29 iulie 1929 şi publicată în *„Monitorul Oficial”* nr. 170, partea I din 3 august 1929, modificată conform Ordinului Ministrului de Interne nr. 5715/1930, Judeţul Vâlcea căpăta o nouă configuraţie. Astfel, judeţul Vâlcea era compus din 5 plăşi (Plasa Cerna, Plasa Cozia, Plasa Drăgăşani, Plasa Horezu, Plasa Zătreni); 5 comune urbane-oraşe (Râmnicu-Vâlcea, Băile Govora, Călimăneşti, Drăgăşani, Ocnele Mari), comuna suburbană Căzăneşti, la oraşul Ocnele Mari, 18 comune rurale de centru (*marea comună rurală*), 145 de comune rurale mici, formate din 301 sate.

Prin noua împărţire administrativă, au apărut pe harta judeţului două oraşe noi (Băile Govora şi Călimăneşti), iar comuna Goranu (alcătuită din satele Feţeni-Sălişte a şi Sticlăria), care aparţinea judeţului Argeş a fost alipită la oraşul Râmnicu-Vâlcea, din judeţul Vâlcea. În perioada interbelică, judeţul Vâlcea se învecina la nord cu judeţul Sibiu, la est cu judeţele Argeş şi Olt, la sud cu judeţele Dolj şi Romanaţi, iar la vest cu judeţul Gorj. [40]

---

40. „***Legea pentru unificarea administrative***” în Mon. Oficial Nr. 28, 1925

Conform datelor recensământului din 29 decembrie 1930, populaţia judeţului era de 246.713 locuitori, dintre care români 240.282, reprezentând 97,4 %, unguri 480, reprezentând 0,2%, germani 595, reprezentând 0,2%, ruşi 106 (sub 0,1%), ruteni şi ucraineni 23, sârbi, croaţi, sloveni 146, bulgari 67, cehi şi slovaci 68, polonezi 54, evrei 358 (0,2%), greci 28, albanezi 36, armeni 18, turci 23, ţigani 3997, reprezentând 1,6%, alte neamuri 379, nedeclaraţi 26. În anul 1930, populaţia urbană a judeţului era de 33.659 de locuitori, dintre care 31.909 români (94,8%), unguri 229(0,7%), germani 342(1,0%), ruşi 59(0,2%), ruteni şi ucraineni 6, sârbi, croaţi şi sloveni 81(o,2%), bulgari 53(o,2%), cehi şi slovaci 36(o,1%), polonezi 8, evrei 258(o,8%), greci 24, albanezi 29, armeni 15, turci 12, ţigani 428(1,3%), alte neamuri 146(0,4%). [41]

La data de 1 iulie 1937, cifra probabilă a populaţiei judeţului Vâlcea era de 273.842 de locuitori. Faţă de populaţia numărată la recensământul din 1930, şi anume, 246.713, cifra aflată la 1 iulie1937 reprezintă un spor natural de 27.129 de locuitori în timp de şase ani şi jumătate, ce reprezintă o creştere de 11,0 %.

Prin Decizia nr. 126/1931 a Prefecturii Judeţului Vâlcea, în baza legii administraţiei locale, promulgată cu Înaltul DecretRegal nr.2536/1931, comunele de centru, satele şi unităţile administrative care au funcţionat pe baza legii pentru organizarea administraţiei locale din 1929 se regrupau pentru a forma noi comune rurale.Judeţul Vâlcea cuprindea: 5 plăşi, 5 comune urbane şi 120 de comune rurale. La 15 august 1931, pe baza unei noi reglementări administrative, comunele de centru, satele şi unităţile administrative care funcţionau în baza legii promulgate în ianuarie 1931 se regrupau pentru a forma comune. Această

---

41. *„ Recensământul general al populaţiei României”*, din 29 dec. 1930.

reglementare desfiinţa comunele rurale de centru, revenindu-se la situaţia de dinainte. [42]

Legea administrativă din anul 1938 prevedea ca administraţia locală să se exercite prin următoarele circumscripţii teritoriale: comuna, plasa, judeţul şi ţinutul. Judeţul Vâlcea era cuprins în Ţinutul Olt, cu reşedinţa la Craiova. Decretul-lege pentru desfiinţarea Rezidenţelor Regale şi reorganizarea prefecturilor de judeţ din 22 septembrie 1940 prevedea ca ţinuturile create prin legea administrativă din 14 august 1938 să fie desfiinţate, iar teritoriile judeţelor să se regrupeze, ţinându-se seama de interesele generale şi locale. [43]

Recensământul din 25 ianuarie 1948, găseşte Judeţul Vâlcea într-o nouă organizare administrativă.Tabelul cu comunele şi plăşile din Judeţul Vâlcea, aşa cum sunt în împărţire administrativă din acest an, cuprinde 8 plăşi: (Pls. Băbeni-Bistriţa -14 com.; Pls. Bălceşti - 20 com.; Pls. Brezoiu - 5 com.; Pls. Drăgăşani - 19 com.; Pls. Grădiştea - 20 com.; Pls. Horezu - 21 com.; Pls. Lădeşti - 16 com.; Pls. Râmnicul Vâlcea - 16 com.), 5 oraşe (Râmnicu-Vâlcea cu 17.238 loc., Băile Govora - 1.156 loc.,Călimăneşti - 3.329 loc., Drăgăşani - 9.737 loc., Ocnele Mari - 6.159 loc.), 131 com. rurale. Plasa Râmnicul Vâlcea - 16 comune), 5 oraşe (Râmnicu-Vâlcea cu 17.238 locuitori, Băile Govora - 1.156 locuitori, Călimăneşti - 3.329 locuitori, Drăgăşani -9.737locuitori, Ocnele Mari - 6.159 locuitori), 131 comune rurale.

Populaţia totală a judeţului număra *282.482 loc.*, din care: pop. rurală - *244.863 loc*., iar pop. urbană - *37.619 loc*.

---

42. Daneş Nicolae, Daneş Elena, *„Populaţia şi aşezările urbane din judeţul Vâlcea”*, în Studii Vâlcene, nr. III (X), 2006.

43. *Ibidem,* p. 94.

RAIOANE: [44]

<u>Raionul Lădeşti cu reşedinţa în comuna LĂDEŞTI, cuprindea următoarele comune:</u>

1. ARMĂŞEŞTI: Armăşeşti*, Groşi, Modoia;
2. COPĂCENI: Bălteni, Bondoci, Copăceni*, Hotărasa, Ulmetu, Veţelu;
3. DĂEŞTI: Ciorăşti, Curtea, Dăeşti*, Firijba, Meeni, Popeşti, Urşi, Valea Caselor;
4. DEJOI NISIPI: Becşani, Dejoi, Găgeni, Nisipi, Sotani*;
5. DOZEŞTI: Căţelu, Cuci, Dozeşti*, Fârtăţeşti, Popeşti, Seciu, Stânculeşti, Tanislavi, Valea Ursului;
6. GRĂDIŞTEA: Dobricea, Grădiştea*, Părăuşani, Pleşoiu, Tina, Turburea, Valea Grădiştei, Veaca;
7. LĂDEŞTI: Cermegeşti, Chiriceşti, Ciumagi, Lădeşti*, Măldăreşti, Păsculeşti, Popeşti, Olteanca;
8. LĂPUŞATA: Bereşti, Broşteni, Fiştigoi, Mijaţi, Săruleşti*, Şebăneşti, Zărneşti; [44]
9. MĂCIUCA: Bocşa, Botorani, Ciocănari, Măciuceni, Măldăreşti-Zăvoeni, Oveselu*, Popeşti, Ştefăneşti, Zăvoeni;
10. NENCIULEŞTI: Budele, Măneasa, Nenciuleşti*, Popeşti;
11. PÂRÂENI: Pârâenii de Jos, Pârâenii de Mijloc*;
12. ***PESCEANA: Negraia, Pesceana Cermegeşti, Pesceana Cueni*, Pesceana Roeşti, Pesceana;***
13. ROŞIILE: Balaciu, Cherăşti, Hotăroaia, Lupueşti, Păsărei, Perteşti, Pleşeşti, Răţăleşti, Ro-mâneşti, Roşiile*, Zgubea;
14. ***ROEŞTI: Bărbărigeni, Ciocâltei, Cueni, Roeşti**** [45]
15. SINEŞTI: Ciucheţi, Dealu Bisericii, Diaconeşti, Ganea, Linia, Mijlocu, Obislavu, Popeşti, Sineşti*, Străchineşti, Ţuţuru;

---

44. *„**Legea nr. 5 / 1950**”*, în Buletinul Oficial nr. 77 /8 sept 1950.

45. ***Ibidem,*** 1950.

16. STĂNEŞTI: Bărcăneşti, Ciopăneşti, Cuculeşti, Gârnicetu, Linia Dealului, Mijlocu*, Sueşti, Valea Lungă, Vârleni.

La scurt timp se produce o primă modificare a noii structuri administrative care, probabil, nu a dat satisfacţia cuvenită pentru societatea nou creată. [46]

Decretul 331 din 27 sept. 1952, privind modificarea Legii nr. 5 / 1950 pentru raionarea administrativ – economică a teritoriului R.P.Române, a adus modificări majore în raionarea administrativ – economică a ţării. Numărul regiunilor s-a redus la18, iar cel al raioanelor a ajuns la 192. [46]

Regiunea Vâlcea a fost desfiinţată, componenţa acesteia a fost atribuită regiunilor Piteşti (Raioanele: Băbeni-Bistriţa, Drăgăşani, Horezu, Loviştea, Râmnicu Vâlcea) şi Craiova (Raionul Bălceşti, cu denumirea de R.Olteţu).

Raionul Lădeşti a fost desfiinţat prin Decretul nr. 12 din 10 ian 1956, când teritoriul R.P. Române a fost împărţit în 16 regiuni. Dispar de pe harta ţării regiunile Arad şi Bîrlad, iar raioanele acestora, redistribuite regiunilor vecine. [47]

Legea pentru îmbunătăţirea împărţirii administrative a teritoriului R. P. Române din 22-24 dec. 1960, când se aduc noi modificări administrative, prin unificarea şi desfiinţarea unor raioane (Băbeni-Bistriţa), trecerea unor comune de la un raion la altul, trecerea unor raioane de la o regiune la alta, declararea unor localităţi - oraşe de subordonare raională şi regională, schimbarea denumirii unor comune, raioane şi regiuni.

Pentru regiuni, s-a revenit la denumirile istorice cunoscute. Astfel, ***regiunea Craiova se va numi regiunea Oltenia, iar regiunea Piteşti va primi numele de regiunea Argeş. Comunele Băbeni-Bistriţa, Brezoi şi Râureni au fost incluse în mediul urban.*** Recensămintele populaţiei şi locuinţelor din 21 februarie

---

46 şi 47. *„Legea nr. 2 / 1960”*, în Buletinul Oficial nr. 77 /8 sept 1960.

1956 şi 15 martie 1966 consemnează populaţia localităţilor vâlcene cuprinse în Regiunea Piteşti (respectiv Argeş) şi Regiunea Craiova (respectiv Oltenia) după cum urmează: [48]

1956: Populaţie totală – 362.356 locuitori, din care: populaţie rurală – 312.014 locuitori, populaţie urbană – 50.342 locuitori;

1966: Populaţie totală – 368.779 locuitori, din care: populaţie rurală – 287.520 locuitori, populaţie urbană –81.259 locuitori. Menţionăm că începând cu 10 ianuarie 1956, comuna Olăneşti devine oraşul Băile Olăneşti, iar comuna Horezu este asimilată urbanului.

Conform Legii nr. 2 privind organizarea administrativă a teritoriului R. S. România, şi modificărilor făcute acesteia între februarie-mai 1968, se revine la vechea formă de organizare administrativ-teritorială: împărţirea pe judeţe.

JUDEŢUL *VÂLCEA* (cu reşedinţa în municipiul **Râmnicu-Vâlcea**) are următoarea componenţă: 1 municipiu, 7 oraşe, 41 localităţi componente ale municipiilor şi oraşelor, 1 comunăsuburbană, 77 comune rurale, 568 sate, din care: 14 aparţinătoare oraşelor. [49]

A. Municipii :

1. RÂMNICU-VÂLCEA(RÂMNICU-VÂLCEA, Aranghel, Căzăneşti, Copăcelu, Dealu Malului, Poenari, Priba, Rîureni, Stolniceni, Troian);

B. Oraşe :

1. BĂILE GOVORA(Curăturile, Gătejeşti, Prajila)

2. BĂILE OLĂNEŞTI(Cheia, Comanca, Gurguiata, Livadia, Mosoroasa, Olăneşti, Pietrişu, Tisa);

3. BREZOI(nou înfiinţat) (Călineşti, Corbu, BREZOI ;

---

48. * ***MONITORUL OFICIAL,*** nr. 1-4 (1966), pag. 124--210.

49. * „ ***Legea nr. 2 din 16 febr.*** *1968*, Buletinul Oficial al M.A.N., nr.17.

4. CĂLIMĂNEŞTI(CĂLIMĂNEŞTI, Căciulata, Jiblea Nouă, Drăgăneşti, Păscoaia, Proieni, Valea lui Stan, Văratica);.

4. DRĂGĂŞANI (DRĂGĂŞANI, Valea Caselor, Zărneni, Zlătărei); **6. HOREZU**(nou înfiinţat), (HOREZU, Ifrimeşti, Rîmeşti, Romanii de Jos, Romanii de Sus, Tănăseşti, Urşani) ;

5. OCNELE MARI (Buda, Cosota, Făcăi, Gura Suhaşului, Lunca, OCNELE MARI Ocniţa, Slătioarele, Ţeica);

6. Comuna suburbană **GORANU** (Goranu, Feţeni, Lespezi, Săliştea).

C. Comune :

1. Alunu: Alunu, Bodeşti, Colteşti, Igoiu, Ilaciu, Ocracu, Roşia;

2. **Amărăşti:** Amărăşti, Mereşeşti, Nemoiu, Palanga, Teiul;

3. **Băbeni:** Băbeni, Bonciu, Capu Dealului, Pădureţu, Români, Tătărani, Valea Mare;

4. **Bălceşti:** Bălceşti, Beneşti, Chirculeşti, Cârlogani, Goruneşti, Irimeşti, Otetelişu, Preoţeşti, Satu Poeni;

5. **Bărbăteşti:** Bodeşti**,** Bărbăteşti, Bîrzeşti, Negruleşti;-

6. **Berbeşti:** Berbeşti, Dămţeni, Dealu Aluniş, Roşioara, Tîrgu Gînguleşti, Valea Mare;

7. **Berislăveşti**: Stoeneşti, Berislăveşti, Brădişor, Dîngeşti, Rădăcineşti, Robaia, Scăuieni;

8. **Boişoara:** Boişoara, Bumbueşti, Găujani;

9. **Budeşti:** Budeşti, Barza, Bercioiu, Bîrseşti, Linia, Piscu Pietrei, Racoviţa, Ruda;

10.**Bujoreni:** Olteni**,**Bogdăneşti, Bujoreni, Gura Văii, Lunca, Malu Alb, Malu Vîrtop; 11**. Buneşti:** Buneşti, Coasta Mare, Fireşti, Rîpăneşti; Teiuşu;

12. **Cernişoara:**Armăşeşti,Cernişoara, Groşi, Mădulari, Modoaia, Obârşia, Sărsăneşti;

13. **Câineni:** Câinenii Mici, Câinenii Mari, Grebleşti, Priloage, Râu Vadului, Robeşti;

14. **Copăceni:** Ulmetu, Bălteni, Bondoci, Copăceni, Hotărasa, Veţelu;

15. **Costeşti:** Costeşti**,** Bistriţa, Pietreni, Văratici;

16. C**reţeni:** Creţeni**,** Izvoru, Mreneşti, Streminoasa;

17. **Dăeşti:** Dăeşti, Băbueşti, Fedeleşoiu, Sîmbotin;

18. **Dănicei:** Dealu Lăunele, Bădeni, Ceretu, Cireşul, Dealu Scheiului, Dobreşti, Glodu, Gura Crucilor, Lăunele de Jos, Linia pe Vale, Udreşti, Valea Scheiului;

19**. Drăgoeşti:** Drăgoeşti, Buciumeni, Geamăna;

20**. Făureşti:** Mileşti, Băbeni-Olteţu, Budeşti, Bungeţani, Colelia, Diculeşti, Făureşti, Găineşti, Mărcuşu;

21**. Fîrtăţeşti:** Fîrtăţeşti, Afînata, Becşani, Căţetu, Cuci, Dăncăi, Dejoi, Dozeşti, Giuleşti, Giuleştii de Sus, Gîrnicetu, Măriceşti, Nisipi, Popeşti, Rusăneşti, Seciu, Stănculeşti, Şotani, Tanislavi, Valea Ursului;

22. **Frînceşti:** Frînceşti, Băluţoaia, Coşani, Dezrobiţi, Genuneni, Mănăileşti, Moşteni, Surpatele, Viişoara;

23. **Galicea:** Galicea, Bratia din Deal, Bratia din Vale, Cocoru, Cremenari, Dealu Mare, Ostroveni, Teiu, Valea Rîului;

24. **Ghioroiu:**Ghioroiu, Căzăneşti, Herăşti, Mierea, Poienari ;

25. **Glăvile:** Glăvile, Aninoasa, Jaroştea, Olteanca, Voiculeasa;

26**. Goleşti:** Popeşti, Aldeşti, Blidari, Coasta, Drăgăneşti, Gibeşti, Giurgiuveni, Opăteşti, Poeniţa, Tulei-Cîmpeni, Vătăşeşti;

27. **Grădiştea:** Grădiştea, Diaconeşti, Dobricea, Linia, Obislavu, Străchineşti, Turburea, Ţuţuru, Valea Grădiştei ;

28. **Guşoeni:** Guşoeni, Burdaleşti, Dealu Mare, Guşoianca, Măgureni, Spîrleni;

29**. Ioneşti:** Ioneşti, Bucşani, Dealu Mare, Delureni, Fişcălia, Foteşti, Guguianca, Marcea, Prodăneşti;

30. **Laloşu:** Laloşu, Berbeşti, Ghindari, Mologeşti, Olteţani, Portărei;

31. **Lădeşti:** Lădeşti, Cermegeşti, Chiriceşti, Ciumagi, Dealu Corni, Găgeni, Măldăreşti, Olteanca, Păsculeşti, Popeşti;

32. **Lăpuşata:** Săruleşti, Bereşti,Broşteni, Mijaţi, Scoruşu, Şerbăneşti, Zărneşti;

33. **Livezi:** Livezi, Părăuşani, Pârâienii de Jos, Pârâienii de Mijloc, Pârâienii de Sus, Pleşoiu, Tina;3

4. **Lungeşti:** Lungeşti, Carcadieşti, Dumbrava, Fumureni, Gănţuleşti, Stăneşti-Lunca;

35. **Mălaia:** Mălaia, Ciungetu, Săliştea;

36**. Mateeşti:** Mateeşti, Greci, Turceşti;

37.**Măciuca:** Oveselu, Bocşa, Botorani, Ciocănari, Măciuceni, Măldăreşti, Popeşti, Ştefăneşti, Zăvoieni;

38.**Mădulari:** Mădulari, Bălşoara, Bănţeşti, Dimuleşti, Mamu;

39. **Măldăreşti:** Măldăreşti, Măldăreştii de Jos, Roşcoveni ;

40. **Mihăeşti:** Buleta, Arsanca, Bîrseşti, Govora, Gurişoara, Măgura, Mihăeşti, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărişoara,Stupărei, Vulpueşti ;

41. **Milcoiu:** Milcoiu, Căzăneşti, Ciuteşti, Izbăşeşti, Şuricaru, Tepşenari;

42.**Muereasca:** Muereasca, Andreieşti, Frînceşti-Coasta, Găvăneşti, Hotarele, Muereasca de Sus, Pripoara, Şuta;

43. **Nicolae Bălcescu:** Rotărăşti, Băneşti, Corbii din Vale, Dosu Rîului, Ginerica, Gîltofani, Linia Hanului, Măzăraru, Mîngureni, Pleşoiu, Popeşti, Predeşti, Schitu, Şerbăneasa, Tufanii, Valea Bălcească, Valea Viei;

44.**Olanu:** Olanu, Casa Veche, Cioboţi, Nicoleşti, Stoicăneşti;

45. **Orleşti:** Orleşti, Aureşti, Procopoaia, Scaioşi, Silea;

46. **Oteşani:** Oteşani, Bogdăneşti, Cîrstăneşti, Cuceşti;

47. **Păuşeşti:** Păuşeşti, Barcanele, Buzdugan, Cernelele, Păuşeşti-Otăsău, Şerbăneşti, Soliceni, Văleni;

48. **Păuşeşti-Măglaşi:** Păuşeşti – Măglaşi, Coasta, Pietrari, Ulmeţel, Valea Cheii, Vlăduceni;

49. **Perişani:** Perişani, Băiaşu, Bratoveşti, Cucoiu, Mlăceni, Podeni, Poiana, Pripoare, Spinu, Surdoiu, Titeşti;

50. **Pesceana:** Pesceana, Cermegeşti, Lupoaia, Negraia, Roeşti, Ursoaia;

51. **Pietrari:** Pietrari, Pietrarii de Sus;

52. **Popeşti:** Popeşt**i**, Curtea, Dăeşti, Firijba, Meieni, Urşi, Valea Caselor;

53**. Prundeni:** Prundeni, Bărbuceni, Călina, Zăvideni;

54. **Racoviţa:** Racoviţa, Balota, Blănoiu, Bradu-Clocotici, Copăceni, Gruiu Lupului, Ţuţuleşti;

55. Roeşti: ***Roeşti, Băiaşa, Băjenari, Bărbărigeni, Ciocîltei, Cueni, Frasina, Piscu Scoarţei, Rîpa Cărămizii;***

56. **Roşiile:** Roşiile, Balaciu, Cherăşti, Hotăroaia, Lupuieşti, Păsărei, Perteşti, Pleşeşti, Răţăleşti, Românești, Zgubea;

57. **Runcu:** Runcu, Căligi, Gropeni, Snamăna, Surpaţi, Valea Babei, Vărateci;

58**. Sălătrucel:** Sălătrucel, Păteşti, Seaca, Şerbăneşti;

59. **Scundu:** Scundu, Avrămeşti, Blejani, Crîngu;

60**Sineşti:** Sineşti, Ciucheţi, Dealu Bisericii, Mijlocu, Popeşti, Urzica;

61. **Slătioara:** Slătioara, Coasta Cerbului, Goruneşti, Milostea, Mogeşti, Rugetu;

62**.Stăneşti:** Stăneşti, Bărcăneşti, Cioponeşti, Cuculeşti, Gîrnicetu, Linia Dealului, Suieşti, Valea Lungă, Vîrleni;

63.**Stoeneşti:** Stoeneşti, Bîrlogu, Budurăşti, Deleni, Dobriceni, Gruieri, Gruiu, Mogoşeşti, Neghineşti, Piscu Mare, Popeşti, Suseni, Zmeurătu;

64. **Stoileşti:** Stoileşti, Balomireasa, Bîrsoiu, Bulagei, Delureni, Geamăna, Ghiobeşti, Giuroiu, Izvoru Rece, Malu, Neţeşti, Obogeni, Stăneşti, Urşi, Vlăduleşti;

65. **Stroeşti:** Stroeşti, Cireşu, Dianu, Obroceşti, Pojogi-Cerna;

66. **Suteşti:** Suteşti, Boroşeşti, Cetăţeaua, Izvoraşu, Mazili, Mitrofani, Racu, Verdea;

67. **Şirineasa:** Şirineasa, Aricioaia, Ciorăşti, Slăviteşti, Valea Alunişului;

68. **Ştefăneşti:** Ştefăneşti, Condoieşti, Dobruşa, Şerbăneşti;

69. **Şuşani:** Şuşani, Rîmeşti, Sîrbi, Stoiculeşti, Uşurei;

70. **Tetoiu:** Tetoiu, Băroiu, Budele, Măneasa, Nenciuleşti, Popeşti;

71.**Tomşani:** Tomşani, Băltăţeni, Bogdăneşti, Chiceni, Dumbrăveşti, Foleştii de Jos, Foleştii de Sus, Mireşti;

72. **Vaideeni:** Vaideeni, Cerna, Cornet, Izvoru Rece, Mariţa;

73. **Valea Mare:** Valea Mare, Bătăşani, Delureni, Drăganu;

74. **Vlădeşti:** Vlădeşti, Fundata, Pleaşa, Priporu, Trundin;

75. **Voiceşti:** Voiceşti, Tighina, Voiceştii din Vale;

76. **Voineasa:** Voineasa, Valea Măceşului, Voineşiţa;

77. **Zătreni:** Zătreni, Butanu, Ciorteşti, Contea, Dealu Glămeia, DealuVăleni, Făureşti, Găneşti, Lăcusteni, Lăcustenii de Jos, Stanomiru, Valea Văleni, Văleni, Zătrenii de Sus;

Conform legii, noua organizare administrativ-teritorială comportă trei aspecte:

a) Revenirea la judeţe, ca forme tradiţionale şi viabile ale organizării administrative a teritoriului românesc, a constituit un *„ gest ”* nu suficient de reparatoriu, pentru că datorită intenţiei permanente de a se creea o centralizare cât mai accentuată, au fost reînfiinţate numai 39 judeţe, din cele 58 existente în perioada interbelică pe teritoriul actual al României.

b) *„Îmbunătăţirea”* organizării administrative, în 1968, a dus la desfiinţarea în judeţul Vîlcea a 51 localităţi: *„ sate desfiinţate*

ca urmare a contopirii lor cu alte localităţi / sate – în realitate, ele au rămas intacte teritorial".

c) Schimbarea denumirilor a 27 localităţi: *„localităţi a căror denumire a fost schimbată"* – a fost *„o manevră de scoatere abuzivă din patrimoniul toponimic naţional a unor repere încărcate de semnificaţii adânci pentru poporul nostr*u*".*

Recensământul populaţiei şi locuinţelor din 5 ianuarie 1977 consemnează: populaţia totală a judeţului Vâlcea - 414.241 locuitori (296.646 locuitori – populație rurală; 117.595 locuitori – populație urbană). [48]

Îmbunătăţirea organizării administrative a teritoriului R. S. România din ***anul 1981***, care desfiinţează judeţul Ilfov şi modifică judeţul Ialomiţa pentru apariţia Sectorului Agricol Ilfov (S.A.I.), a judeţelor Giurgiu şi Călăraşi,nu a afectat structura administrativ-teritorială a judeţului Vâlcea, acesta rămânând cu aceeaşi împărţire administrativ-teritorială ca în anul 1968.

Legea nr.2 din 18 aprilie, 1989 privind îmbunătăţirea organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România, emisă de Marea Adunare Naţională, publicată în Buletinul Oficial nr. 15 din 25 apr. 1989, modifică substanţial structura administrativă a Judeţului Vâlcea: comuna suburbană Goranu este înglobată în municipiul Râmnicu-Vâlcea; sunt scoase din evidenţă, ca urmare a contopirii lor cu alte comune, respectiv cu alte sate un număr de 11 comune - Guşoeni, Milcoiu, Oteşani, Pesceana, ***Roeşti***, Runcu, Sălătrucel, Sineşti, Vlădeşti, Voiceşti – şi 153 sate: Afânata, Aldeşti, Armăşeşti, Băiaşa, Băiaşu, Bălţăţeni, Bărbărigeni, Bărbuceni, Băroiu, Bătăşani, Bodeşti, Bogdăneşti, Bondoci, Bradu-Clocotici, Bratia din Vale, Budurăşti, Bulagei, Butanu, Capu Dealului, Căţetu, Cerna, Cernelele, Chiceni, Chiriceşti, Ciocănari, Cioponeşti, Coasta, Coasta, Condoieşti, Contea, Copăceni, Corbu, Coşani, Cucoiu, **Cueni,** Curtea, Dăncăi, Dealu Aluniş, Dealu Bisericii, Dealu

Mare, Delureni, Dezrobiţi, Dosu Râului, Dumbrava, Dumbrăveşti,Făureşti, Frînceşti-Coasta, Găineşti, Găneşti, Gănţulei, Găvăneşti, Geamăna, Gîrnicetu, Glodu, Goruneşti, Gropeni, Gruiu, Guşoianca, Herăşti, Hotarele, Hotărasa, Hotăroaia, Ifrimeşti, Irimeşti, Izbăşeşti, Izvoru Rece, Lăcusteni, Lăunele de Jos, Lespezi, Linia, Linia Hanului, Malu Vârtop, Măciuceni, Măgura, Măgureni, Măldăreşti, Măldăreşti, Mănicea, Mărcuşu, Meieni, Mereşeşti, Mijlocu, Mileşti, Mângureni, Modoia, Mogoşeşti, Moşteni, Neghineşti, Negruleşti, Nenciuleşti, Nisipi, Obroceşti, Olteni, Olteţu, Ostroveni, Oveselu, Păuşeşti-Otăsău, Pietreni, Pârâienii de Mijloc, Pârâienii de Sus, Pleşoiu, Poienari, Pojogi-Cerna, Popeşti, Popeşti, Portăreşti, Pripoara, Pripoare, Răţăleşti, Râpăneşti, Roeşti, Ruda, Rusăneşti, Saioci, Săliştea, Scărişoara, Scăueni, Silea, Spinu, Sprleni, Stanomiru, Stănculeşti, Stăneşti, Stoeneşti, Streminoasa, Şotani, Valea Rîului, Valea Ursului, Valea Viei, Văleni, Vărateci, Văratici, Vlăduceni, Vlăduleşti, Voineşiţa, Vulpueşti, Zărneşti, Zătrenii de Sus, Zmeurătu.Astfel, judeţul Vâlcea era alcătuit dintr-un municipiu, 7 oraşe, 66 comune şi 402 sate, din care 271 sate cu perspective de dezvoltare, 22 localităţi componente municipiilor şi oraşelor şi 18 sate care aparţin de municipii şi oraşe. [50]

Prin Decretul-Lege nr. 38 din 22 ianuarie 1990, Consiliul Frontului Salvării Naţionale în articolul 1, *„abrogă prevederile Legii nr. 2/1989, cu excepţia dispoziţiilor referitoare la înfiinţarea unor noi comune în judeţul Constanţa, precum şi a celor privind trecerea a 23 comune în categoria oraşelor”,* iar în articolul 2, *„se repun în vigoare prevederile Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României.* ***Judeţul Vâlcea revine la componenţa iniţială: 1 municipiu, 7 oraşe, 78 comune cu 568 sate. Recensământul populaţiei şi localităţilor din 7 ian 1992,*** înregistreză pentru judeţul Vâlcea o

populaţie totală de 438.388 locuitori, din care municipii şi oraşe – 171.127 locuitori, comune – 267.261 locuitori. [51]

Legea nr. 72 din 5 iulie 1995, emisă de Parlamentul României şi adoptată de Camera Deputaţilor şi Senat, decide ca oraşul Drăgăşani din judeţul Vâlcea se declară municipiu.

Legea nr. 35 din 18 mai 1996,emisă de Parlament, prevede la articolul 6: Comuna Goranu din judeţul Vâlcea se desfiinţează, aceasta contopindu-se cu municipiul Râmnicu-Vâlcea.

Prin Legea nr. 676 din 19 dec. 2002, se înfiinţează (de fapt, ţă satele Perişani, Băiaşu, Mlăceni, Pripoare, Poiana, Podeni, Surdoiu şi Spinu, cu reşedinţa în satul Perişani.[52]

Legea nr. 353 din 6 iunie 2002, emisă şi adoptată de Parlamentul României, în art.1, prevede: Comuna Bălceşti, judeţul Vâlcea, se declarăoraş. Satele Beneşti, Cârlogani, Chirculeşti, Goruneşti, Irimeşti, Otetelişu, Preoteşti şi Satu Poeni aparţinoraşului Bălceşti. [53]

Legea nr. 429 din 27 iunie 2002, emisă şi adoptată de Parlamentul României, în art. 1 prevede:Comuna Băbeni, judeţul Vâlcea, se declară oraş. Satele Bonciu, Capu Dealului, Pădureţu, Români, Tătărani şi Valea Mare aparţinoraşului Băbeni.

Recensământul populaţiei şi locuinţelor din 18 martie 2002, (consemnează pentru judeţul Vâlcea o populaţie totală de 424.309 locuitori, din care: municipii şi oraşe – 168.393 locuitori, comune – 255.916 locuitori. [54]

---

50. ***„ Decizia nr. 206 din 29 mai 1989"*** **în** Buletinul Oficial al Consiliului Popular Judeţean Vâlcea, Râmnicu-Vâlcea, 1989.

51. ***„ Monitorul Oficia****l "* nr. 14 din 23 ianuarie 1990.

52. ***DSJV, Anuarul Statistic al Judeţului Vâlcea***, 1993, pag. 40-42

53. Daneş Nicolae, ***„ Rezultatele recensământului populaţiei din 18 martie 2002, în judeţul Vâlcea "***, Râmnicu-Vâlcea.

54. ***DSJV, Anuarul Statistic al Judeţului Vâlcea***, 2003.

Prin Legea nr. 410 din 17 oct. 2003, emisă şi adoptată de Parlamentul României, Comuna Berbeşti, judeţul Vâlcea, se declară oraş. Satele Dămţeni, Dealu Aluniş, Roşioara, Târgu Gângulești şi Valea Mare aparţin oraşului Berbeşti. Parlamentul României emite şi adoptă Legea nr. 82 din 31 martie 2004, prin care înfiinţează comunaMitrofani, judeţul Vâlcea, având în componenţă satele Mitrofani, Cetăţeaua, Izvoraşu şi Racu, prin reorganizarea comunei Suteşti. Reşedinţa comunei se stabileşte în satul Mitrofani. În urma reorganizării, comuna Suteşti, are în componenţă satele Suteşti, Boroşeşti, Măzili şi Verdea, cu reşedinţa în satul Suteşti. [55]

Legea nr. 84 din 5 apr. 2004, emisă şi adoptată de Parlamentul României, aprobă înfiinţarea unor comune în judeţele României. Printre acestea se află Comuna Diculeşti, în componenţa căreia intră satele Băbeni-Olteţu, Budeşti, Colelia, Diculeşti, cu reşedinţa în satul Diculeşti şi Comuna Lăcusteni, cu satele Contea, Găneşti, Lăcusteni, Lăcustenii-de-Jos şi Lăcustenii-de-Sus, cu reşedinţa în satul Lăcusteni, prin reorganizarea comunei Făureşti, respectiv comunei Zătreni. [56]

În urma modificărilor survenite după anul 1990, în organizarea administrativă a teritoriului României, Judeţul Vâlcea are în componenţă 2 municipii, 9 oraşe, 78 comune cu 568 sate, din care 72 sate componente municipilor şi oraşelor. [57]

---

55. ***Colecţia „ Monitorul Oficial”*** pe anii 2003, 2004.

56. ***Colecţia „ Monitorul oficial”*** din anii 2003,2004.

57. Daneş Nicolae, *„* ***Rezultatele recensământului populaţiei din 18 martie 2002, în judeţul Vâlcea*** *”* , în Geografia Judeţului Vâlcea – vol. III, Ed. Offsetcolor, Râmnicu- Vâlcea, pag. 152-166.

PRIMARII ȘI PREȘEDINȚII SFATULUI POPULAR ÎN COMUNA ROEȘTI, ÎNTRE ANII 1864----2017

Nrt crt	NUMELE ȘI PRENUMELE	PERIOADA CÂT A FUNCȚIONAT
1	ION STĂNCULESCU (fost învățător la Școala Cermegești)	…1864-----1866….
2	---- ???---	----1866-----1873--- ?
3	IOAN POPESCU (fost învățător la Școala Koeni)	…1873------1882….
4	--- ???---	----1882----1892---- ?
5	ION (IONIȚĂ) CRĂCIUN Zis BRÎNZAN 	…1892------1899 …..
6	VICTOR CERNĂTESCU	….1899 ---1906…

7	**TOMA STĂNCIULESCU**	**-----1906----19012----**
8	**IONIȚĂ RADU**	**Ianuarie 1912----Martie 1913**
9	**DUMITRU BULACU**	**Aprilie 1913----Ianuarie1914**
10	**GHEORGHE RĂDOI**	**Septembrie 1913;** **Febr. 1914---oct. 1915**
11	**C . NEAMU**	**Oct. 1913----Ianuarie1914**
12	**ILIE AVRAMESCU**	**Februarie 1914;** **Octombrie 1915----Mai 1916**
13	**TOMA STĂNCIULESCU**	**Iunie 1916----Decembrie1916**
14	**VICTOR CERNĂTESCU**	**Dec. 1916 ---- Februarie 1918**
15	**C-TIN STĂNCIULESCU** **(interimar)**	**Noiembrie 1918**
16	**PETRE P. IONESCU**	**Dec. 1918 --- Martie 1919** **Iunie1919 --- Aprilie1920** **Mai 1923 --- Mai 1926** **Iunie 1927 ---Iulie 1927** **Sept 1927 ---– Dec 1928** **Febr 1941---- Iunie 1941** **August 1941----Sept1941** **Iulie 1942--- Mai 1945**
17	**DUMITRU ILINCA** **(interimar)**	**Aprilie 1919--- Mai 1919**

18	**ALECU ST. NEAMU (interimar)**	**Mai 1920---Ianuarie 1922; Mai 1926----Martie 1927; Mai 1927----Iunie 1927.**
19	**ALEXANDRU I. CHIRICEL (interimar)**	**Ianuarie 1922----Mai 1923**
20	**PAVEL Pr. P. NICOLAESCU (interimar)**	**Aprilie 1927-----Mai 1927 Iulie 1927----August 1927**
21	**MARIN I. I. MANAFU (consilier delegat)**	**Dec 1928----Ianuarie 1929**
22	**IORGU N. GIURAN (interimar)**	**Ianuarie----1929-Mai 1931**
23	**MAZILESCU I. (interimar)**	**Mai 1931----August 1931 Dec 1945---- August 1946**
24	**AUREL OLTENCEANU** 	**August 1931---- Iunie 1932 Iulie 1932----Noiembrie 1933 Oct.1940----Februarie 1941**
25	**PĂIUȘ ALEXANDRU**	**Iunie 1932----iulie 1932**
26	**PETRE D. BULACU**	**Nov. 1933----Iunie 1934**
27	**NISTOR T. NICOLAE**	**Iulie 1934----Dec. 1937**

28	**GHEORGHE I. MIHĂESCU**	**Ianuarie 1938----Martie 1938**
28	**CONSTANTIN D. CIUCĂ**	**Martie 1938-----Iulie 1938**
30	**DUMITRU COSTĂCHESCU**	**Iulie 1938----Oct 1940** **Iunie 1941----August 1941** **Sept 1941----Iulie 1942**
31	**DULĂCIOIU V. GHEORGHE**	**Mai 1945----Dec 1945**
32	**NISTOR M. MANAFU**	**August 1946-----Dec. 1946**
33	**MITRACHE GH. MARIN**	**Dec 1946----Noiembrie 1947** **1953-----1958 ????**
34	**RADU I. ALEXANDRU (interimar)**	**Nov. 1947----Ian. 1948**
35	**MĂTULESCU D. GHEORGHE**	**Ian 1948----Iulie 1949**
36	**VLAD D. GHEORGHE**	**Iulie 1949-----februarie 1950**
37	**ZIDARU VICTOR**	**Febr.1950----Oct. 1951;** **1958----1961**
38	**PETRE POPESCU PETRE**	**Oct. 1951-----Februarie 1952**
39	**MARINESCU I.**	**Febr. 1952----Dec. 1952**
40	**CROITORU FĂNEL**	**1961-----1966**
41	**SCRIECIU NICOLAE**	**1966-----1979**
42	**PETRESCU ALEXANDRU**	**1979-----1982**

43	**BURICAN V. ILIE** 	**1982-----1987**
44	**TOMA ION**	**1987-----1989**
	Comuna Roești a fost desființată timp de 6 luni, prin Legea 2/1989 și reînființată prin Decretul Lege 38/22 ianuarie 1990 al FSN.	
45	**NECȘULEU ALEXANDRU**	**Decembrie1989----Martie 1990**
46	**BĂRBULESCU V. EMIL** 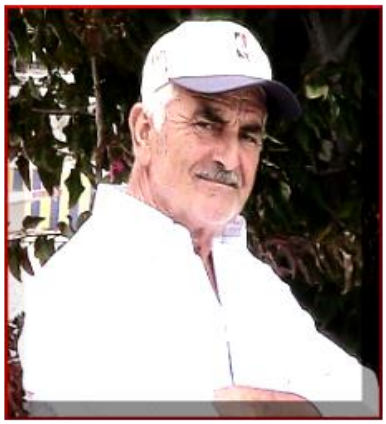	**Martie 1990-----Sept 1990**

47	**VIOREL ILIE**	**Sept 1990-----Martie 1992**
48	**DRĂGHICI GHEORGHE** 	**Martie 1992-----prezent**

* ***Notă:*** ***Datele au fost prelucrate și furnizte autorilor acestei lucrări, de Secretarul Primăriei comunei Roești, Nicolae-Emil Barbulescu, din Registrele de stare civilă (nașteri, căsătorii și decese) între anii 1912-2015 și din consultări cu prof. Păunescu Gheorghe și fostul secretar al Primăriei comunei Roești, Chivu Nicolae.***

„ ...Un mod de recunoștință pentru acest spațiu minunat de unde și noi am pornit pe drumul vieții….. ”
….Dumitru Almaș.

PARTEA a IV-a

EVOLUŢIA TIPULUI DE AŞEZARE

În bazinul inferior al pârâului Cernişoara (afluent pe stânga al Cernei Vâlcene), pe o suprafaţă de aproximativ 25 km^2 sunt distribuite 10 sate care aparţin comunei Roeşti şi anume: Bărbărigeni, Frasina, Cueni, Roeşti, Băjenari, Băiasa, Ciocâltei, Saioci, Piscu Scoarţei şi Râpa Cărămizii.

Numărul mare de sate din comuna Roeşti se explică prin marea fragmentare a reliefului, prin forma de proprietate a pământului şi principalele ocupaţii ale locuitorilor acestei zone, adică, cultivarea plantelor, pomicultura şi creşterea animalelor.
Mărimea, forma şi structura aşezărilor în evoluţia lor istorică de la confluenţa Cernei Vâlcene cu Cernişoara, au fost condiţionate de o serie de factori economici, naturali, istorici şi social-politici.

În perioada iniţială de înjghebare a aşezărilor din zona aflată în studiu, mediul natural a exercitat o influenţă considerabilă, mai ales în ceea ce priveşte forma acestora. Relieful deluros, puternic fragmentat, acoperit în cea mai mare parte cu păduri, componenţa moşnenească a locuitorilor, structura teritorială a moşiei satelor şi forma de organizare familială, au constituit elementele hotărâtoare în apariţia primului tip de aşezare şi anume satul cu case izolate. [1]

---

1. **Stahl Henri H. ,** *„Contribuții la studiul satelor devălmașe românești ”*, vol. III, Buc. 1965, pag. 186.

Structura socială a populației a influențat morfologia și structura inițială a așezărilor prin intermediul sistemului moșnenesc de proprietate: stăpânirea *„locuresc㔝* (în faza arhaică a satului devălmaș) și stăpânirea pe *„curele de pământ"* (în faza evoluată a satului devălmaș). Cu alte cuvinte, este posibilă stabilirea unei strânse legături între evoluția structurii teritoriale a moșiei satelor din zona studiată și evoluția tipurilor de așezare în sensul că perioadei de stăpânire *„locureasc㔝*, i-ar corespunde tipul de așezare cu case izolate iar faza de stăpânire *„pe curele de pământ"* i-ar corespunde tipul de așezare răsfirat sau cel de vale, cu case de-a lungul drumului.

Stăpânirile *„locureşti"* obținute prin defrișarea după principiul *„care cât putea să cuprindă"* erau folosite pentru întemeierea de gospodării, pentru pășune, pomicultură, viticultură și cultivarea plantelor. [2]

În general, în satele arhaice lotizarea era mult ușurată prin faptul că orice sătean avea posibilitatea să cuprindă și să defrișeze cât avea nevoie. Această situație era posibilă în trecut, deoarece pădurile nu constituiau obiect de proprietate și, prin urmare *„orice om putea veni s-o folosească făcând în ea jarişte, arşiţe sau luând lemne de foc de construcţii"*. [3]

Abia după 1864 pădurile au ajuns a fi proprietate particulară și doar în 1912 codul silvic a organizat și proprietatea pădurilor din satele moșnenești, respectiv și în satele de la confluența Cernișoarei cu Cerna Vâlcenă.

Datorită fragmentării terenului, în zona studiată, defrișările s-au făcut, la început, în porțiunile de pământ unde se permitea acest lucru, ca urmare, stăpânirile *„locureşti"* erau împrăștiate. [4]

---

2. Stahl Henri H., *„Contribuții la studiul satelor devălmașe românești"*, vol. II, Buc. 1965, pag. 186.

3. Stahl, Henri H. *„op. cit"*. vol.II, pag. 179.

4. **Stahl, Henri H.** *„op. cit"*. vol.II, pag. 180.

Izolarea lor a impus implicit risipirea gospodăriilor. Următoarea fază în evoluția satelor din această zonă este cea a *„satului devălmaș evoluat, de tip umblător pe bătrâni”*.[5]

Fiecare familie, considerată descendentă dintr-un *„* ***moș****”*, a primit câte o *„curea”* de pământ egală cu celelalte familii. Că așa stau lucrurile, o demonstrează Catagrafia din 1831 ca și actele (documentele), conform cărora satele de la confluența Cenei Vâlcene cu Cernișoara erau alcătuite din moșneni care trăiau *„de-a valma ..... pe moși”***,** înseamnă că pământul fusese distribuit în *„curele de pământ”* pe familii.

*„Curelele de pământ***,***”* egale pentru fiecare ceată de neam erau inegale în cadrul lor, în raport cu numărul de familii care compuneau neamul respectiv.

Pentru a fi împărțite în cadrul aceluiași neam, pe familii, curelele au fost *„crăpate”* de-a lungul acestora pentru ca fiecare părtaș să primească o parte egală, nu numai cantitativ ci și calitativ.[6]

Exemple concludente le oferă satele Roești și Băjenari, unde *„cureaua”* Sârbuleștilor era lată de 140 stânjeni și lungă din valea Cernișoarei până în Dealul Scundului (cca. 6 km), iar prin satul Coieni se întindea *„cureaua”* Catrinei lată de 100 stânjeni iar lungimea era aceeași ca cea a Sârbuleștilor.

În dispunerea inițială a gospodăriilor un rol important l-a avut și factorul istoric.

Instabilitatea politică îi determină pe locuitori să-și așeze gospodăriile pe porțiuni de teren care să fie retrase, acest aspect fiind vizibil la unele așezări care au fost întemeiate pe versanții dealurilor Piscul Scoarței, Râpa Cărămizi(ValeaPorcului), Mătulești, Frasina, Manos, Saioci, Băjenari, etc.

---

5. Stahl Henri H. , Idem, vol. II, Buc. 1965.

6. Idem, vol. II, Buc. 1965.

În această primă fază a satului cu case izolate, locuitorii sprijinindu-se reciproc, defrișau porțiuni de pădure ce sporeau de la un an la altul. Gospodăriile dispuse în terenul obținut nu erau legate unele de altele ci formau așa-numite *„ciopoare de gospodării"* încropite de cetele de neam. Deci, în această fază, nu se poate vorbi de o vatră de sat.

A urmat defrișarea văilor Cernișoarei și Cernei Vâlcene, apoi a văilor secundare precum: Băjenari, Saioci, Silea, Cueni, Frasina, Negraia, Negrăița, Pesceana Roești, Pesceana Cueni etc.

Așezările sau întins astfel și pe văile acestor pâraie, odată cu înmulțirea populației.

S-a trecut astfel la o nouă fază de evoluție a așezărilor din zonă, la satul răsfirat, care prin creșterea numărului de gospodării capătă o structură nouă.

Dacă în prima fază, satele cu case izolate nu țineau seama de drum, acum, în a doua fază, când familiile se înmulțesc, casele sunt așezate de-a lungul drumului sătesc principal, cu câteva ulițe secundare care mergeau spre fostele sate de pe dealuri, unde mai existau locuințe cu caracter temporar sau terenuri de cultură. Totuși, satele din zona studiată continuă să aibă o structură răsfirată și după 1900, fapt confirmat de structura actuală a vetrelor de sat. Cea mai veche înregistrare sistematică a datelor și a populației, care merită a fi numită *„statistică"*, este cea pe care au executat-o austriecii, în Oltenia la 1722. În urma războiului dintre Austria și Turcia, Oltenia este ocupată de austrieci, care o țin sub administrare timp de 21 de ani, adică până la pacea de la Belgrad din 1739, când turcii îi alungă pe austrieci, iar Oltenia revine sub autoritatea Imperiului Otoman. [7]

---

7. Vasilescu Alexandru , *„Oltenia sub austriaci, 1716-1739"* , vol. I, Bucureşti,1929 .

La 1722, printr-unul din funcționarii săi, italianul Virmonte, austriecii execută o *„**conscripție**”* generală a celor 5 județe în scopul de a lămuri problemele fiscale.

Este primul document de *„ tip recensământ ”* al satelor și populației lor, de la confluența Cernișoarei cu Cerna Oltețului. Această *„**conscripți**e”* stabilește o tipizare a satele din această zonă astfel: [8]

-- sate megieșești (moșnenești), definite ca sate libere *„ **care nu au stăpân al pământului** (che non hanno padroni terrestri)”*, în acest tip de sat se include satul Coeni, sat ce a avut prponderent populație băștinașă deci era un sat aproape tipic *„**moșnenesc**”* (toate documentele atestă că în acest sat nu s-au făcut vânzări de moșii către mari proprietari de pământ);

-- sate birnice, definite ca sate boierești, *„**care au stăpân al pământului** (che hanno padroni terrestri)”* (în această zonă sunt doar mici suprafețe din sate care au aparținut unor boieri, în satele Roiești, Ciocâltei și Bărbărigeni, precum Panait Rusu în Roești, Băluță Teișanu în Ciocâltei sau Iorgache Cantacuzino din Țara Moldovei, în Bărbărigeni);

-- sate episcopale sau mănăstirești (o bucată de moșie din satul Ciocâleti, (la 1722, în harta căpitanul-topograf Friedrich Schwantz, satul apare sub forma de *„**Csocultej**” și era* în proprietate mănăstirii Călui din judeţul Romanaţi).

În Catagrafia din 1731, din nou apar câteva locuri din satul Ciocâltei, dăruite Mănăstirii Călui, de nişte călugări care trăiseră pe aceste meleaguri**,** *.....” **Et porţiones aliquas donatas in Ulicsojet Csukeltej quandam a Calugeris, qui in monasterio fuerun**t.....”.* [8]

Satele subcarpatice din zona aflată în studiu, au origine străveche, dovadă sunt documentele existente începând cu

---

8. Vasilescu Alexandru, *„**Oltenia sub austriaci, 1716-1739** ”*, vol. I, Buc.1929

începutul secolului al XVI-lea. Cele mai sigure menţiuni încep din această perioadă, mai precis de la sfârşitul acestui secol. Cele mai vechi se aflau în locuri ferite, deseori puţin propice vetrelor (în bazinele de obârşie a unor pâraie, ori pe versanţi abrupţi).

Pe măsura trecerii timpului *satele au roit*, atunci când condiţiile social–istorice au făcut posibil acest lucru, spre terasele inferioare, pe văi, în apropierea căilor importante de circulaţie. Multe din aceste aşezări au dispărut astăzi, menţinându-se doar acelea a căror poziţie geografică a fost favorabilă.

Deşi din documentele de secol XV nu reiese decât existenţa a câtorva sate, nu înseamnă că în spaţiul de la confluența râului Cerna Vâlcenă cu Cernișoara aşezările erau rare în peisajul rural.

Trebuie ţinut cont de faptul că numeroase sate nu au fost nominalizate documentar *„deoarece nu au intrat în circuitul schimburilor sau vânzărilor de moşii sau de trupuri de sat, fenomen care începuse să capete o desfăşurare destul de amplă, în satele din sudul judeţului Vâlcea, aşa cum rezultă din documentele vremi*i *”*.[9]

În sprijinul cercetării acestei zone vine şi toponimia care întregeşte imaginea peisajului rural. Din studierea atentă a documentelor ce se referă la satele de la confluența Cernei Oltețului cu Cernișoara, în secolele XVI – XVII, rezultă că această zonă era în bună parte acoperită cu păduri de fag, stejar, frasin (satul Frasina). Un studiu atent al tuturor toponimelor poate aduce detalii inedite privind populaţia şi aşezările, modul de viaţă şi alte informaţii preţioase pentru satele analizate. Populaţia afectată de anumite evenimente a migrat dintr-un loc în altul întemeind sate noi ori refăcându-le pe cele distruse.

---

9. Gonţa, Al. I., ***„Documente privind istoria României veacurile XIV–XVII, (1384 – 1625)–Indicele numelor de locuri”,*** Buc., 1990.

Locuitorii stabiliţi în noile aşezări beneficiau, provizoriu, de scutiri de dări şi porunci, privilegii care reprezentau o atracţie pentru o perioadă limitată de timp.

La începutul secolului al XIX-lea este confirmată documentar existenţa unor sate noi precum Negraia, Negrăița, Pesceana Cueni, Pesceana Roești, Pesceana Cermegești, sate care mai târziu vor forma comuna Pesceana.

Fenomenul *„ spargerii”* satelor sau *„roirii satelor”*, devenise frecvent în veacul al XVIII-lea când, unii ţărani din satele vechi, precum: Cueni, Roești sau Cermegești, pentru a nu mai străbate distanțe mari din valea Cernei-Cernișoarei, au înființat sate dublet mutându-se apoi cu familiile lor sau cu toate neamurile lor în aceste zone, mai ales că moșiile lor se întindeau din Dealul Cernei până în Dealul Scundului.

Tipologia perimetrelor sătești din zona de confluență a Cernei Oltețului cu Cernișoara.

În perioada Regulamentelor Organice(1831--1835) s-a hotărât verificarea și înregistrarea, în hărți și în acte, a tuturor moșiilor.

Din aceste însemnări, aflăm că vechii hotarnici cunoșteau două tipuri de moșii: *„cele însurărite şi cele rotunde ”*.

„Moșiile însurărite” consistă în perimetre sătești de forme geometrice patrulatere alungite, egale între ele și așezate unele lângă altele. *„ Însurărirea între două sau mai multe moşii este o legiuire pe care s-au întemeiat pururi judecăţile în Ţara Românească, respectiv şi în satele din județul Vâlcea, în lipsă de scrisori vechi arătătoare de semne s-au măsurătoare ”*.

„Moşiile rotunde”, au o formă geometrică neregulată. Analiza, pe aceste cazuri concrete, poate aduce completări interesante cu privire la scopul urmărit de către cei care au trasat asemenea hotare. De pildă, să analizăm grupul de trupuri de moșii

„însurărite " care se află în preajma confluenței râurilor Cerna-Vâlceană, Cernișoara și Luncavăț, deci, din zona aflată în studiu.

Caracterul *„ însurărit "* al acestor mosii este foarte vizibil: fâșiile patrulatere alungite se înșiră unele lângă altele și cap la cap față de altele, într-un ansamblu cu desen total, regulat.

Scopul general al acestui mod de compartimentare teritorială este destul de clar: se caută ca toate satele din această zonă să aibă acces la apa râurilor amintite anterior.

Astfel, rîurile curg prin văi adâncite, cu albii majore (lunci) bine exprimate, cu terase evidențiate pe ambele maluri, despărțite între el de dealuri, trupurile de moșie sunt așezate constant pe ambele părți ale râului, urcând pe dealuri până la *cumpăna apelor* (interfluviu sau vârful dealului).

În zona de după confluența Cernei cu Cernișoarea, valea lărgindu-se și râul Cerna devenind un obstacol mai greu de trecut, dispozitia teritorială a trupului de moșie se schimbă: el nu mai cuprinde ambele maluri ale râului ci, pe fiecare mal se dezvoltă un alt sat. Apa desparte acum două sate(Cueni—Bărbărigeni pe partea stângă și Lădești pe dreapta Cernei), în loc să constitue axa unui singur sat. Liniile orizontale care despart între ele satele sunt deseori linii continue care despart cele trei văi.

După toate probabilitățile, aceste linii sunt cele mai vechi. Celelalte linii despărțitoare, reduse la cuprinsul unei singure văi, par dimpotrivă a fi efectul unor subdiviziuni ulterioare, în cuprinsul unor hotare originare, prin procedeul așa numit al *„ crăpării "* .[11]

„Procedeul crăpării", sau operația de subîmpățire este necesară din pricina înmulțirii vetrelor de sat în cuprinsul aceleași moșii inițiale.

---

11. Stahl, Henri H. *„ **Contribuții.....**"*, Vol. II, Ed. Acad. , București 1959.

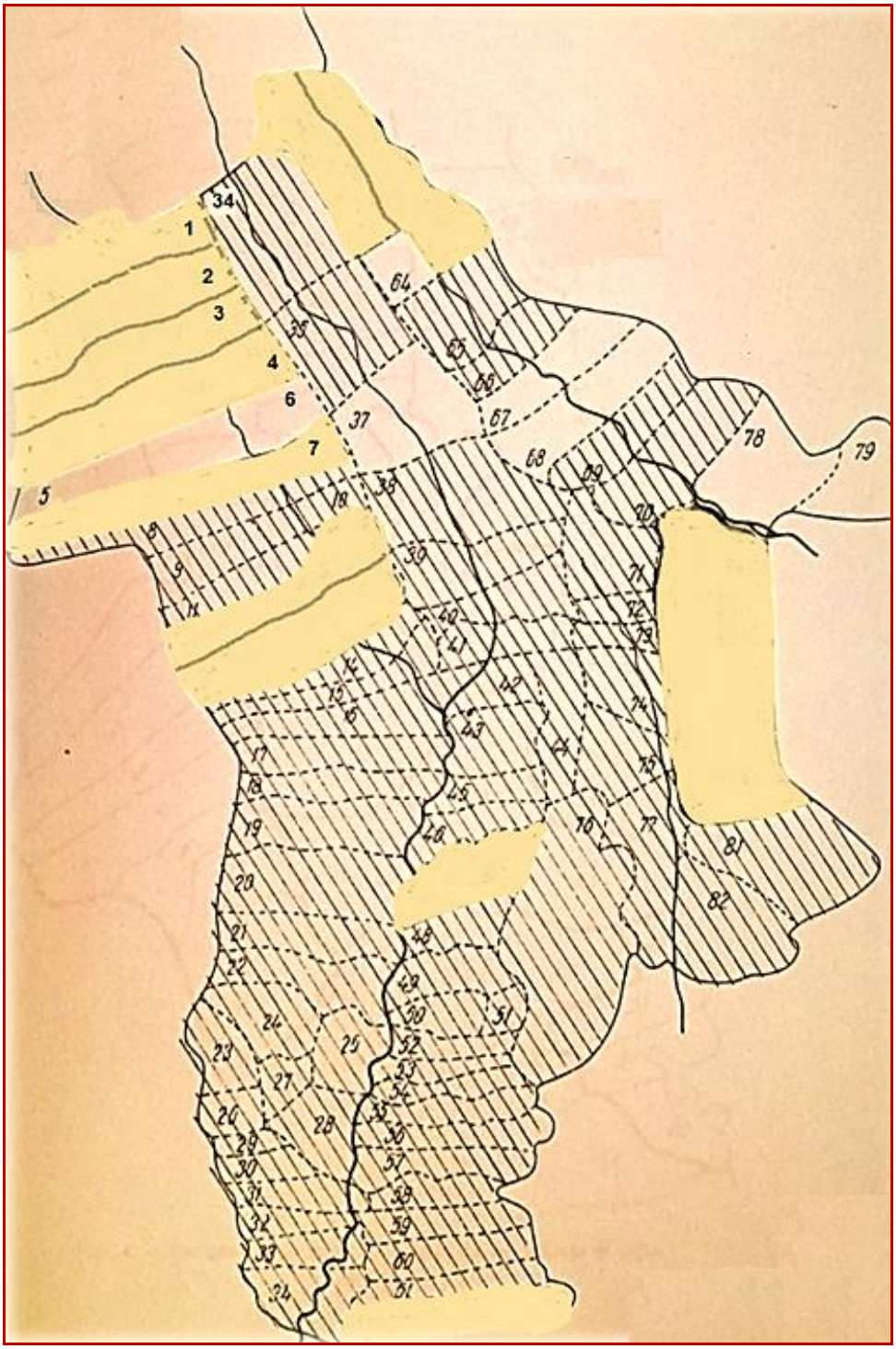

Fig. 3 Complexul de moșii înșurărite de pe Cerna și Cernișoara Luncavăț, în secolul al XVII și al XIX-lea.
(imagine de pe coperta lucrării* : Henri H. Stahl, *„ Contribuții la studiul satelor devălmașe românești " , Vol. I, Ed. Acad. , București 1959***)***

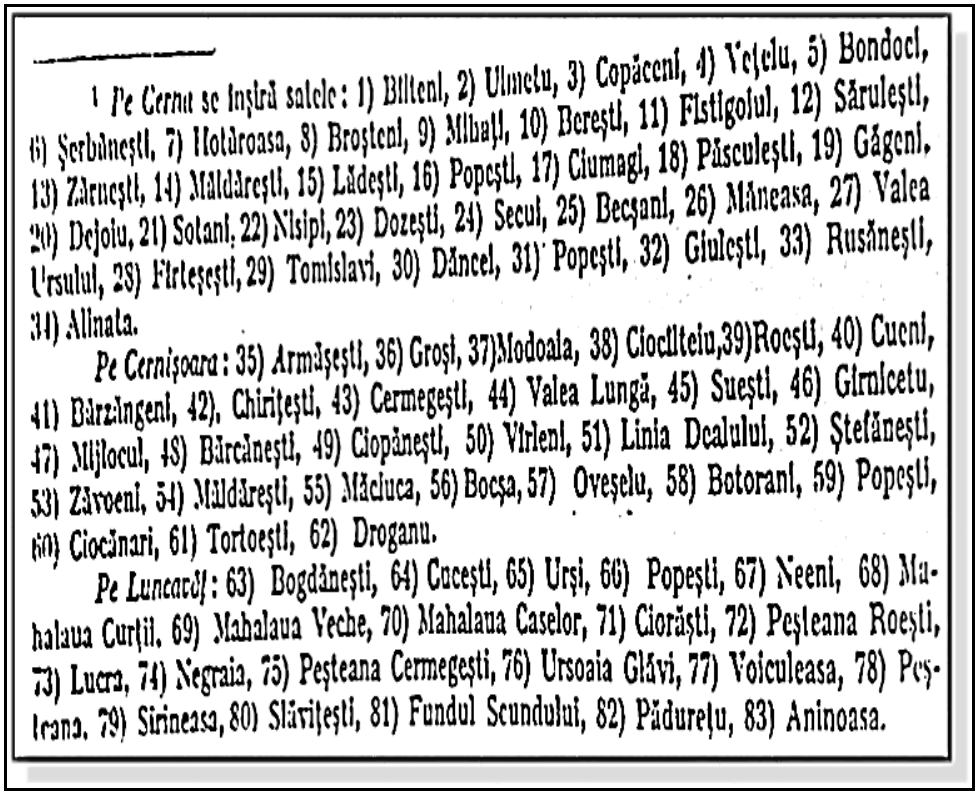

[1] *Pe Cerna* se înșiră satele: 1) Bilteni, 2) Ulmetu, 3) Copăceni, 4) Vețelu, 5) Bondoci, 6) Șerbănești, 7) Hotăroasa, 8) Broșteni, 9) Mihați, 10) Berești, 11) Fistigoiul, 12) Sărulești, 13) Zărnești, 14) Măldărești, 15) Lădești, 16) Popești, 17) Ciumagi, 18) Păsculești, 19) Găgeni, 20) Dejoiu, 21) Sotani, 22) Nisipi, 23) Dozești, 24) Secui, 25) Becșani, 26) Măneasa, 27) Valea Ursului, 28) Firteșești, 29) Tomislavi, 30) Dăncei, 31) Popești, 32) Giulești, 33) Rusănești, 34) Alinata.

Pe Cernișoara: 35) Armășești, 36) Groși, 37) Modoaia, 38) Ciocilteiu, 39) Roești, 40) Cueni, 41) Bărzăngeni, 42), Chirițești, 43) Cermegești, 44) Valea Lungă, 45) Suești, 46) Girnicetu, 47) Mijlocul, 48) Bărcănești, 49) Ciopănești, 50) Vîrleni, 51) Linia Dealului, 52) Ștefănești, 53) Zăvoeni, 54) Măldărești, 55) Măciuca, 56) Bocșa, 57) Oveșelu, 58) Botorani, 59) Popești, 60) Ciocănari, 61) Tortoești, 62) Droganu.

Pe Luncavăț: 63) Bogdănești, 64) Cucești, 65) Urși, 66) Popești, 67) Neeni, 68) Mahalaua Curții, 69) Mahalaua Veche, 70) Mahalaua Caselor, 71) Ciorăști, 72) Peșteana Roești, 73) Lucra, 74) Negraia, 75) Peșteana Cermegești, 76) Ursoaia Glăvi, 77) Voiculeasa, 78) Peșteana, 79) Sirineasa, 80) Slăvițești, 81) Fundul Scundului, 82) Pădurețu, 83) Aninoasa.

Fig.4 Satele de pe Cerna, Cernișoara și Luncavăț în secolele al XVIII și al XIX-lea, din lucrarea*: Henri H. Stahl, *„Contribuții la studiul satelor devălmașe românești”*,** Vol. I, Ed. Acad. , București 1959)***

Procesul de formare a cătunelor, prin *„roire”*, dintr-un *„sat matcă”*, a unor *„sate roi”* este general.

În momentul când satele filiale ajung a fi destul de puternic închegate, ele pot provoca o împărțire a teritoriului comun, adică o *„alegere”* a părții ce li se cuvine într-un complex teritorial însurărit. [12]

O primă modalitate este aceea a *„crăpării”* moșiei, adică o despărțire a trupului de moșie în mai multe părți, prin linii transversale trase pe lungimea moșiei, din cap în cap. Acest aspect se recunoaște pe schița hotarelor de pe Cerna și Cernișoara,

---

12. Stahl, Henri H. ***„Contribuții la studiul satelor devălmașe roânești”*,** Vol. II, Ed. Acad. , București 1959

asemenea cazuri se pot vedea pentru satele 1 , 2, și 3 (Bâlteni, Ulmetu și Copăceni) față de satul martor 35 (Armășești-situat pe ambele maluri ale Cernișoarei); sau pentru satele notate cu 4 și 5 (Vețelu și Bondoci), față de satul martor notat cu 36 (Groși). [13]

În cartograma reprezentând distribuția teritorială a satelor libere și aservite din harta de mai sus, se poate costata că numai rareori întâlnim suprafețe mari de teren care să fie exclusiv acoperite de sate libere sau exclusiv sate aservite.

De regulă, găsim amestecate satele libere (moșnenești: Coieni, Pesceana Roești, Pesceana Coieni, Negraia), sau sate parțial aservite (cu diferiți proprietari care au pătruns în spațiul satelor moșnenești-libere, precum Bărbărigeni, Roești, Ciocâltei).

Dacă luăm de pildă grupul satelor de pe Cerna, Cernișoara și Luncavăț și analizăm din acest punct de vedere harta respectivă vom vedea că satele moșnenești predominau în faza inițială iar apoi s-au amestecat datorită pătrunderii cumpărătorilor străini de aceste sate (am amintit vânzările de moșii, după anul 1526), dar și datorită fenomenului de stabilire a unor locuitori din alte zone geografice, prin căsătorii.

În linii mari, trupurile de moșie ale satelor din zona aflată în studiu, sunt caracterizate printr-o constantă surprinzătoare: ele rămân aproape neschimbate, în ciuda soartei lor istorice, care le face să treacă din mână în mână.

Restabilirea trupurilor de moșie *matcă* a satelor ce compun actuala comună Roești, este destul de greoaie, datorită faptului că din *moşia matcă inițială* s-au despărțit, prin împărțiri subsecvente, alte trupuri de moșie mai „ *recente* ”, astfel că pe teritoriul care pe vremuri aparținuse unui singur sat, se află astăzi așezate mai multe sate, fiecare cu hotarul său deosebit.

---

13. Stahl, Henri H. „ **Op. cit.** ” **,** București 1959.

„ Roirea ” satelor de la confluența Cernei cu Cernișoara.

Procesul de creștere a populației în satele aflate în studiu, are fără îndoială un substrat biologic: pentru ca populația să crească în valori absolute, trebuie ca numărul nașterilor să fie mai mare decât numărul deceselor. Dar, acest aspect nu este de ajuns.

Trebuie să avem în vedere și alți factori, precum aportul de populație străină ce a venit din regiuni mai îndepărtate (penetrarea grupurilor de persoane de origine sârbă—Sârbulești, veniți în perioada războaielor ruso-turce din 1798—1799; 1802, 1812, 1828--1829, etc. și care s-au așezat la est de biserica Roești, pe Piscul Scoaței, în Olteanca Roești și pe Valea Manosului).

Neavând pământ, au făcut tot posibilul, ca din munca lor să economisească bani și să-i ajute pe băștinași să câștige procesul cu proprietarul Chir Băluță Teișanu. Astfel, aceștia au primit o *„curea ”* de pământ situată la nord de biserica Roești până în zona Padinilor, numită mai târziu *„ cureaua Sârbuleștilor ”* , devenind egali între băștinași.

Din regiunea Serbiei (este vorba de vlahii români) și mai apoi prin filiera Gorjului (zonă apropiată cu Serbia), au venit mai multe grupuri de persoane care s-au stabilit în partea sudică a proprietății lui Mache Cernătescu, urmașul lui Băluță Teișanu, ulterior au format actualul sat Băjenari (aceștia au fost împroprietăriți pe moșia lui Mache Cernătescu, conform legii agrare din anul 1864, din timpul lui Al. I. Cuza). Numele satului provine de la termenul *„băjeniți--veniți”*, datorită condițiilor politice neprielnice, confruntate cu numeroase războaie.

Un alt grup de refugiați din zona Roșiile (probabil datorită greutăților economice) s-au stabilit pe Dealul Luncii, astăzi cătunul Mătulești. O parte dintre aceștia s-au așezat în Olteanca-Roești, moșia numindu-se ulterior, Zdranculeasa, după un locuitor numit Amza Zdrancu (acesta apare ca ctitor, în documentul construcției bisericii din Roești-Olteanca la 1817).

Cel mai cunoscut dintre cei veniți din zona Roșiile, în jurul anului 1800, este preotul Ion (cunoscut, sub numele de Ion Vâlvoi). Acesta este tatăl lui ***Popa Radu,*** ce apare în documentele bisericii satului Coieni din 1839 și care s-a căsătorit cu o fată din familia Miriceștilor (locuința lor a fost situată lângă vechea biserică de lemn din satul Coieni). [14]

Odată cu Popa Ion (zis Vâlvoi, tatăl lui Popa Radu) au mai venit în satul Coieni și doi veri ai săi, de la Roșiile. Unul dintre ei, era diacon și a slujit cu Popa Ion. Urmașii lui au fost Nițu și Dumitu Diaconu (acesta și-a făcut casă în Negraia Mare-Coieni, unde sunt urmașii lor și astăzi). Celălalt frate, *Iene,* s-a căsătorit cu Dumitra, fiica moșneanului Constantin Marica (Dumitra, avea un frate mai mic, pe Nicolae Marica, care a decedat la o vânătore). În urma lui a rămas un minor de 5 ani - Constandin care a fost crescut de Radu Măgâlă (stră-străbunicul nostru, după mamă). Urmașii lui Radu Măgâlă s-au mutat în Negraia, unde și-au costruit case mari și au avut proprietăți atât în Cueni-Cerna cât și în Negraia (Constantin și Ion Măgâlă și apoi Gheorghe Măgâlă, născut în 1900, bunicul nostru dinspre mamă).

De altfel, în satul Coieni, populație străină a fost în număr destul de redus. Astfel, familia Stoica, venită odată cu Mătuleștii, s-a stabilit în zona de izvor a văii Sâlea, numindu-se ulterior „*Vălceaua Stoicăi*". Dintre aceștia, o parte s-au stabilit în Pesceana Cueni, numiți și „*Stoicanii*", iar o parte a familiei Roșianu(Toma) s-a căsătorit în satul Manos.

Odată cu aceștia, a venit și o familie, numită Mătulescu, care a botezat vălceaua cu numele lui (a avut doi urmași, pe Constantin Mătulescu, stabilit în valea Sâlea și pe Firicioiu, căsătorit în Ursoaia).

În partea de miază-zi, pe Piscul „ *Cotrusci* " s-au stabilit două

---

14. Stahl, Henri H. „ **Op. cit.** "' Vol. II, Ed. Acad. , București 1959

familii de sîrbi, Dobre și Năstase, veniți după 1829, în mod sigur din zona Serbiei (Dobre este nume de origine sârbă) datorită războaielor dintre turci și ruși de la 1828—1829. Urmașii lor direcți se găsesc mai mult în Negraia Mare-Roești (au avut în general copii de sex feminin care s-au căsătorit în acele locuri, numele de familie inițial dispărând).

Pe Piscul Cotrusci (Cueni) a mai venit, tot din zona Gorjului și familia Ciuculeștilor, urmașii lor locuind și astăzi în această parte a satului.

Trebuie amintit faptul că sârbii și Ciuculeștii au cumpărat din proprietatea lui Zătreanu, și astfel au devenit și ei *„un fel de băștinași"* în satul Cueni.

Cea mai mare parte a proprietății satului Cueni, de tip *„moșnenesc"* a fost a băștinașilor, împărțirea fiind făcută ***„pe trei moși"***: Cotruș, Tudose și Mirea (Mirică).

În procesul de roire a satelor aflate în studiu se pot distinge următoarele tipuri: *„roiri pastorale și roiri agricole"*.

„Roirile pastorale", au avut un carater alungit, de-a lungul râurilor și a văilor ce debușează în Cerna și Cernișoara. Locurile de așezare a caselor au fost de preferință văile, luncile, căile de comunicație, culoarele de pătrundere în zonele forestiere înconjurătoare și sursa de apă. În acest caz, gospodăriile noi care se ridică, preferă să nu se înghesuie în vatra veche ci să meargă *„la margine"*, să cuprindă sau să închidă o bucată de izlaz, pe care să-și construiască locuința și acareturile necesare, la nevoie defrișând și curățind locurile noi.

De aceea, în măsura în care satul crește ca populație, el se tot întinde și se împrăștie: cu fiecare gospodărie nouă, face încă un pas înainte, spre izlaz, spre partea superioară a văii.

Cei care se mută sunt de regulă *„însurățeii"*, adică tinerii ajunși la vârsta căsătoriei, care își întemeiază gospodării noi. Ei pleacă din casa părintescă și ajutați de întreaga familie, își vor

construi o casă nouă, la marginea satului. În casa bătrânească din vatra vechiului sat rămân doar bătrânii și cel mai mic dintre feciori, potrivit regulilor de viață obișnuite în familiile noastre din secolele trecute. Rezultatul este *roirea,* un proces de strămutare a celor tineri, în locuri noi și în case noi, construite una câte una, fără un plan de ansamblu.

De asemenea, *roirea* nu este un fenomen de emigrație. Cei care pleacă în roire, păstrează legătura cu vatra veche, adică cu părinții. Aici în vatră este biserica și periodic, în jurul ei, se adună oamenii de pretutindeni. Cînd satul se întinde destul de mult, când noile cătune apărute cresc la rândul lor, mai ales după trecerea unui anumit număr de generații, când cătunele au pierdut legătura de rudenie directă cu vatra, când fiecare cătun (de acum un nou sat) își are proprii săi
bătrâni, doar atunci am putea spune că au propria sa administrație, aceste noi sate roite încep să ducă o viață independentă și cu vremea își fac și o biserică, devenind un sat autonom. Aceste aspecte teoretice explică formarea satelor din estul actualei comune Roești (viitoarea comună Pesceana) prin fenomenul de roire. Trebuie precizat că sute de ani, aceste cătune-ulterior devenite sate, au avut permanent legături cu satele matcă situate pe valea Cernei și de pe valea Cernișoarei(documentul din 1526 arată că moșia Peaceana se întindea din Dealul Cernei până în Dealul Scundului, deci și în zona satelor aflate în studiu).

Comuna Pesceana, s-a format din *satele—roi* și a luat naștere doar prin *Legea din 1908* privind *Modificarea legii de organizare a comunelor rurale,* publicată în „*Monitorul Oficial*" nr. 22 din 29 aprilie 1908 (Plasa Pesceana cuprindea comunele: Crețeni, Glăvile, *Nemoiu—reședina plasei,* Pesceana, Verdea). [15]

---

15. DJVAN, *PJV*, dosar nr. 179/1908, f. 117-121.

Înzestrarea, ca procedeu normal de trecere succesorală a averilor familiale.

În tradiția noastră satească, obiceiul pământului este un sistem juridic perfect adaptat condițiilor concrete de viață a gospodăriilor țărănești într-o anumită epocă istorică.

Pentru a înțelege regulile cutumiare ale vieții de familie este necesar să precizăm că tatăl de familie, la vremea bătrâneții lui, lasă toată povara muncilor agricole, pe seama celor mai tineri. Astfel, copiii lui, care au muncit o viață întreagă alături de el, ajung până la urmă să ducă singuri sarcina gospodăriei.

Transferarea pământului în stăpânirea efectivă a generației tinere, încă în viață fiind tatăl de familie, este de aceea o obligație care rezultă din condițiile concrete în care se ducea munca în sânul gospodăriei familiale.

Astfel, noua gospodărie nu poate lua ființă decât pe baza unei înzestrări care i se face de către tatăl de familie, din fondul comun al colectivului familial.

Rând pe rând, pe măsură ce copiii ce creșteau, li se face parte din mult-puținul care constituie averea familială, întreg grupul ajutându-i să-și construiască noi gospodării, case și acareturi. Operația se numea *„înzestrare”* sau *„așezare”* și ea, constituie mecanismul general de trecere, dintr-o generație în alta, a averilor familiale.

Această înzestrare nu se făcea pe căile procedurale prevăzute de vechiul cod, adică printr-un act încheiat anterior căsătoriei, ci prin simpla înțelegere și trecere efectivă a averii în stăpânirea înzestratului.

După *„obiceiul pământului”*, părinții socoteau că trebuie ***„să dea la toți copiii același quantum de avere”***. Copiii nu aveau drept la avere decât la căsătorie, care de multe ori se face după majorat. Nu se obișnuiau *„foi de zestre”* și nici acte. Se credea pe cuvânt.

Înainte de a face nunta, ambele părți spuneau ce avere dau copiilor lor și cu aceasta se încheieiau formalitățile. Atunci însă când copilul nu era legitim sau era înfiat, partea de avere se dădea cu acte de vânzare.

„Bătrânii”, din propria inițiativă sau îndemnați de copii, clarifică ei situația averii, fiind încă în viață. Aceasta se face de cele mai multe ori sub formă de vânzare, fără însă ca părintele să primească în realitate vre-un ban pe averea cedată.

Ceea ce constituia o altă deosebire, de data aceasta esențială între *„dota vechiului Cod civil şi înzestrarea făcută potrivit obiceiului pământului”* este faptul că tatăl, după ce a împărțit averea către copii, continuă a se socoti stăpân, deopotrivă cu aceștia, pe pământurile lui. El se află în devălmășie cu fiecare copil, deși aceștia nu mai erau în devălmășie unii față de alții.

Astfel, împărțirea averii familiale prin înzestrare se practica după un tipic respectat cu sfințenie, sub controlul de altfel al opiniei publice din sat. [15]

Acest tipic prevede ca părintele să-și împartă averea la numărul copiilor pe care îi are. Să presupunem că un părinte avea patru copii. Când primul copil ajunge la maturitate, părintele împărțea averea sa în patru mari loturi, toate având aceași calitate sau valoarea funciară apropiată. Din fiecare lot își rezervă și pentru el o cotă parte, socotită astfel ca, în total, să aibă și el cât un copil. De fapt s-au constituit cinci părți egale. Pe măsură ce câte un copil ajungea la maturitate, își primea lotul său (minus partea rezervată de părinte pentru uz propriu), iar la moartea părintelui fiecare își întregește pământul ocupând și partea rezervată de bătrân.

„.... Când bătrânii împart averea la copii, are următoarea socoteală; Fac să aibă toți câte puțin şi se mai lasă şi o bucată de rezervă care să se moştenească după moarte. Rezerva este după cum sunt băieți de mulți și pământul de mult.

De obicei, părintele îşi rezervă un pământ mai productiv şi mai aproape de casa bătrânească, deoarece el nu mai este tânăr. Acela îl lasă moştenire după moarte tot feciorilor.....Înzestrarea se face după ce a scăpat feciorul din armată sau cam pe la majorat. Împărţirea definitivă este după moartea părinţilor....Se dă la fiecare tot atâta..., fiindcă altfel vine răutatea între ei.....".[16]

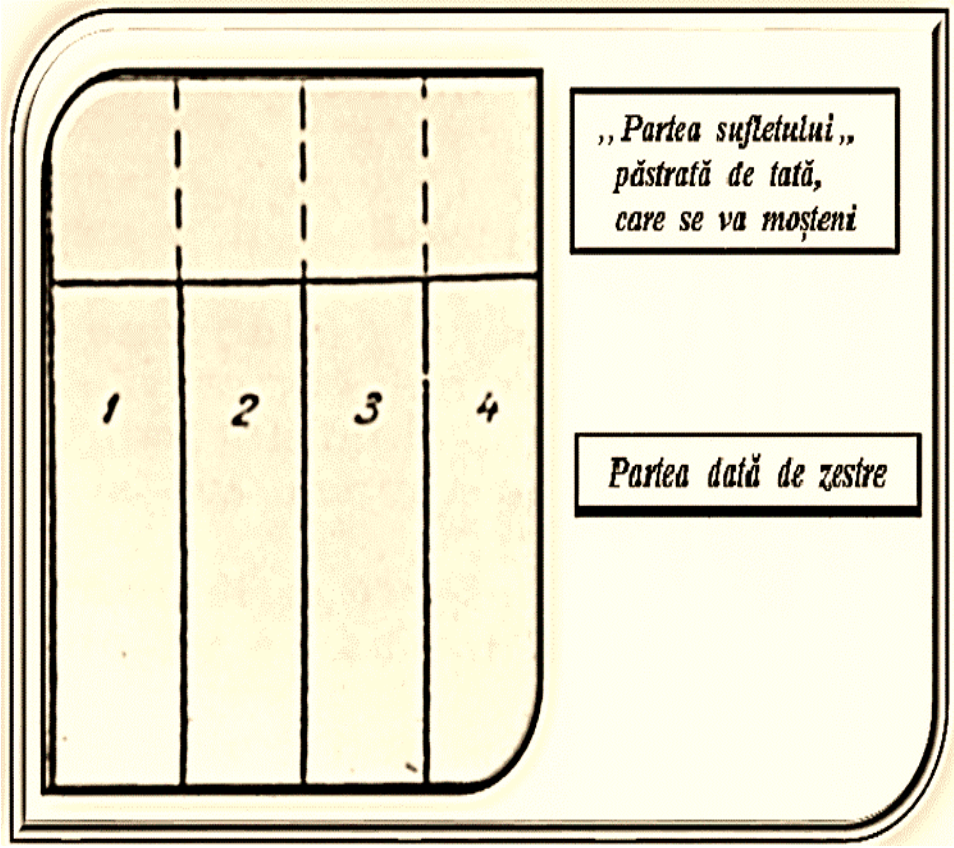

Fig. 6 Schema de lotizare a terenurilor de zestre şi a rezervei de bătrâneţe

---

16. ***Legea din 1908, privind Modificarea legii de organizare a Comunelor rurale,*** publicată în Monitorul Oficial nr. 22, din 29 apr. 1908

17. Georgescu V. , *„Consideraţiuni asupra coexistenţei dreptului scris şi celui nescris în ţara noastră"* , în Rev. de Studii Soc., I, nr. 1,1911.

PARTEA a V-a

EVOLUŢIA DEMOGRAFICĂ A POPULAŢIEI COMUNEI ROEŞTI

Până în timpul stăpânirii austriece(1718---1739), singura evidenţă a populaţiei la îndemâna domniei şi a vistieriei era furnizată de *"sămi"* care în secolul al XVIII-lea se numeau ***„Catagrafii"***.[1]

Întrucât nici una din ***„sămile"*** întocmite înainte de veacul al XVIII–lea în Ţara Românească nu s-a păstrat, criteriile şi metodele care se aflau la baza lor ne sunt necunoscute; sigur e faptul că ele reflectau foarte imperfect situaţia demografică.

Sămile cuprindeau o înregistrare doar elementară şi foarte aproximativă a populaţiei.

Astfel, după zece ani de stăpânire a Olteniei şi după câteva eşecuri înregistrate în încercarea de a stabili precis numărul locuitorilor, autorităţile austriece locale constatau nereuşita în încercarea de a cunoaşte adevăratul număr al locuitorilor din Oltenia, respective din judeţul Vâcea. [2]

Deoarece din această perioadă nu avem date precise privind numărul locuitorilor din satele zonei aflate în studiu, putem totuşi să ne raportăm la situaţia de ansamblu dată de Conscripţia lui Virmond (1721), care confirmă statistic că aşezările Olteniei erau foarte mici, media familiilor pe sat fiind în judeţul Vâlcea de 66,6 familii [3].

După calculele efectuate de H. H. Stahl, potrivit cărora o familie reprezenta cinci locuitori, putem face o apreciere de

---

1. Papacostea Şerban, ***„Oltenia sub stăpânirea austriacă"*****,**Buc, 1951**.** **. *2. Turdeanu Ana Toşa*, *„Oltenia--gegrafie istorică în hărţile secolului"*,** XVIII, *Craiova, 1975, pag. 128*

3. Stahl H. H, ***„Contribuţii la studiul satelor devălmaşe româneşti"*** Bucureşti, 1958, vol. I, pag. 36.

ansamblu asupra numărului de locuitori din satele de la confluenţa Cernei Vâlcene cu Cernişoara.

La 1731 administraţia austriacă a redeschis discuţia privind gruparea populaţiei, apărând astfel un nou indiciu asupra numărului aproximativ al populaţiei din sate.

Pentru satele moşneneşti limita era între 15---50 familii, spre deosebire de satele boiereşti sau mănăstireşti, unde limita era de 25---100 familii. [4]

Astfel, avem date și din satele de la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara, ce vor forma mai târziu, în secolul al XIX-lea, comuna Roești.

Date exacte asupra numărului de locuitori în satele din zona aflată în studiu avem începând cu anul 1831, când a fost întocmită Catagrafia Ţării Româneşti. [5]

Populaţia satelor din actuala comună Roeşti se prezenta astfel: [6]

Satul Roeşti	190 familii
Satul Coeni	66 familii
Satul Ciocâltei	111 familii

Satul Bărbărigeni a fost recenzat la 1831 împreună cu satul vecin, Cermegeşti – actualmente în comuna Lădeşti.

Deci, fără satul Bărbărigeni, satele Roeşti, Coeni şi Ciocâltei totalizau 367 familii.[7]

---

4 Stahl H. H, „***Contribuţii la studiul satelor devălmaşe româneşti***" Bucureşti, 1958, vol. I, pag. 36

5. Giurăscu C, „***Principatele Române la începutul secolului al XIX lea , Constatări statistice pe temeiul hărţii ruse din 1831***", Bucureşti 1957, pag. 284.

6. Arhivele Statului Bucureşti, „*Catagrafia din 1831*", pag.10.

7. Idem, Condica 92 /1831, pag.11.

Pe temeiul hărții ruse din 1833, situaţia satelor actualei comune Roeşti se prezenta astfel: [8]

Satul Roeşti	169 familii
Satul Coeni	68 familii
Satul Ciocâltei	110 familii

Din acest tabel se poate observa că populaţia satului Roeşti a scăzut cu 21 de familii, în timp ce satele Ciocâltei şi Coeni s-au menţinut aproape la acelaşi nivel.

Cauzele acestei scăderi bruşte a numărului locuitorilor din satul Roeşti trebuie căutate în perioada anilor 1828---1829, când a avut loc războiul ruso--turc, la care se ştie că și locuitorii satului Roești au participat la lupte---doi dintre ei fiind uciși la Salcea, pe Dunăre, iar alţii, posibil, nu au fost înregistraţi, dar şi în modul defectuos în care se efectuau recensămintele. [9]

Ca şi în 1831 satul Bărbărigeni apare recenzat împreună cu satul Cermegeşti, dar acest sat era mic, cuprinzând aproximativ 34---40 familii, astfel că adăugând numărul acesta la suma celor trei sate din tabelul de mai sus, obţinem un număr de 382 familii.

Dacă ţinem cont de raportul potrivit căruia o familie reprezenta în general cinci locuitori, rezultă că satele din actuala comună Roeşti totalizau în 1835 un număr de 1910 locuitori, cifră, evident destul de mare, mai ales că în 1983, populaţia comunei avea 2563 locuitori. Credem că raportul 1 la 5 nu a funcţionat totdeauna perfect.

---

8. Neacşu I. *„ Câteva date interne privind volintirii din războiul ruso- turc (1828—1829)”*, în Studii şi materiale de istorie modernă, vol. III, Bucureşti, 1960.

9. Antoniu V, *„ O Catagrafie din Vâlcea din anul 1834 “*, Arhivele Olteniei, 1943, nr. 119--124.

În 1834 au fost din nou recenzate satele judeţului Vâlcea, rezultatul fiind publicat în *„Catagrafia arătătoare de numele satelor şi numărul locuitorilor "*.[10]

Situaţia satelor se prezenta astfel:

Satul Roeşti	168 familii
Satul Coeni	65 familii
Satul Ciocâltei	113 familii

Din acest tabel reiese că numărul locuitorilor din satele aflate în studiu se prezenta în general la fel, excepţie făcând iarăşi satul Bărbărigeni, recenzat împreună cu satul Cermegeşti, şi care totalizau 146 de familii, evident, satul Bărbărigeni nu depăşea 30---40 familii.

În 1872, satele actualei comune apar în două comune: Roeşti împreună cu satul Ciocâltei, cu un număr de 1425 locuitori şi Coeni cu un număr de 565 locuitori.[11]

Se poate observa că, faţă de 1833 sau 1834, acum există date pentru numărul locuitorilor şi nu pentru numărul familiilor, deci satele actualei comune Roeşti totalizau un număr de 1990 locuitori, o cifră destul de mare în comparaţie cu situaţia de mai târziu.

După 1890 satele au fost recenzate separat, astfel că *„Marele Dicţionar Geografic al României"*, preluînd datele statistice despre comunele Roeşti şi Coeni din 1893, prezintă situaţia numărului de locuitori astfel [12] :

---

10. Antoniu V, *„ O Catagrafie din Vâlcea din anul 1834 "*, Arhivele Olteniei, 1943, nr. 119---124.

11. Idem, pag. 119--124

12. *"Marele Dicţionar Geografic al Românei "*, Vol. I şi II, Bucureşti, 1902, pag, 258 şi 323.

Comuna Roeşti (1276 loc.)	Satul Roeşti --- 662 loc. Satul Ciocâltei – 612 loc.
Comuna Coeni (868 loc)	
Satul Bărbărigeni (240 loc)	(sat recenzat la comuna Cermegeşti)

Analizând situaţia de mai sus se poate observa că la 1893 satele actualei comune Roeşti toalizau un număr de 2384 locuitori.[13]

Trebuie însă adăugat că, la 1872 şi 1893, satele de mai sus aveau o serie de cătune ce aparţin astăzi comunelor vecine, respectiv Lădeşti, Pesceana şi Popeşti, deci numărul de 2384 locuitori, deşi destul de mare, nu se referă la teritoriul de azi al localităţilor cercetate.

Se poate observa că populaţia comunei Roeşti a scăzut de la 1425 locuitori la 1276 locuitori, deci o scădere de 149 locuitori, fapt ce se datorează, în parte, participării locuitorilor la războiul din 1877, stabilirii unui număr însemnat de locuitori în Dobrogea, în urma decretării, *„Legii Însurăţeilor"* la 1879, şi probabil stabilirii unor familii în satele din comuna învecinată (Pesceana, datorită procesului de roire a populației). Satul Coieni înregistra 565 locuitori la 1872, iar la 1893 un număr de 868 locuitori, deci a avut loc o creştere de 303 persoane.

Densitatea medie a populaţiei comunei Roeşti era la 1893 de 75,2 locuitori pe km.^{2}, iar a comunei Coeni era de 112 locuitori pe km.^{2}, această densitate era raportată la suprafaţa ocupată de gospodăriile locuitorilor [14].

---

13. *„Dicționarul Topografic şi Statistic al României"*, Bucureşti, 1902, pag. 258 și 302.

14. **Idem**, pag. 258—302.

Structura populației pe sexe, se prezenta astfel :

Comuna	Total (comună--	Băr	Fem
Roeşti	1276	698	578
Coeni	868	520	348
Satul	240	100	140

La Rencensământul din 19 decembrie 1912 populaţia din zona aflată în cercetare se prezenta astfel: [15]

Satul	Total
Cueni	507
Ciocâltei	678
Roești	510
Bărbărigeni *	----------

Deci, în 1912 satele actualei comune Roeşti (fără satul Bărbărigeni) toalizau o populaţie de 1695 locuitori.

Faţă de 1893 se observă o scădere destul de mare a numărului de locuitori, dar satele recenzete la 1912 erau grupate în mai multe comune.

Astfel, comuna Coeni apare fără cătunele Negraia şi Busuioceni, trecute la comuna Pesceana, respectiv Cermegeşti, iar comuna Roeşti se menţine la acelaşi nivel.

În anul 1930, populaţia actualei comune Roeşti era de 1989 locuitori. Pe sate, situaţia se prezenta astfel:

Satul	Total	Bărbaţi	Femei
Cueni	498	251	247
Ciocâltei	630	296	334
	251	127	124
Roeşti	542	245	297

Din acest tabel se poate observa că în general, populaţia din satele de la confluenţa Cernei Vâlcene cu Cernişoara a rămas aceeaşi, cu toate pierderile de vieţi omeneşti datorate primului război mondial (109 morţi) [16].

La 21 februarie 1956, comuna Roeşti avea o populaţie de 2406 locuitori, din care 1128 bărbaţi şi 1278 femei.

Pe sate, situaţia se prezenta astfel: [17]

Satul	Total populaţie	Bărbaţi	Femei
Băiasa	214	105	109
Bărbărigeni	271	121	150
Ciocâltei	157	76	81
Cueni	354	174	180
Dealul Cornii	85	36	49
Piscu Scoarţei	168	84	84
Râpa Cărămizii	161	82	79
Saioci	262	115	147
Frasina	235	118	117
Roeşti	321	144	177
Băjenari	178	73	105

În anul 1966 populaţia comunei Roeşti era de 2335 loccuitori, în 1977 de 2475 locuitori iar în 1983 de 2561 locuitori. [18] În anul 2013 populația comunei Roești era de 2310 locuitori.

---

15. ***„Recensământul general al populaţiei României*** **“**, 1912, vol. IX, p.256

16. ***„Recensământul general al populaţiei României*** **“**, 1930, vol. X, p.323

16. ***Idem,*** pag. 323, * recenzat la comuna Cermegeşti.

17. ***„Recensământul populaţiei României*****”,** din 21 februarie 1956, pag. 148.

18. ***„Direcţia judeţeană de Statistică Vâl***cea **”**, Registrul Statistic al comunei Roeşti, Rm. Vâlcea, 1983.

Recensământul populației comunei Roești din anul 2011. [19]

Comuna Roești.....2310 loc.

Satul Roești---------- 391 loc.

Băiasa---------- 198 loc.

Băjenari---------- 184 loc.

Bărbărigeni –----------219 loc.

Ciocâltei---------- 378 loc.

Cueni ---------- 638 loc.

Frasina ---------- 21 loc.

Piscu Scoarței—-------44 loc.

Râpa Cărămizii-------136 loc.

Saioci---------- 101 loc.

---

19. ***DSJV, Anuarul Statistic al Judeţului Vâlcea***, 2012.

PARTEA a VI-a

„Educaţia este ca o picătură de apă, care căzând face semn şi în piatră dar acest semn numai atunci se poate face când picătura va cădea fără precurmare.”
-Petrache Poenaru, 1838-

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ÎN COMUNA ROEȘTI

ASPECTE PRIVIND ÎNCEPUTURILE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ÎN SATELE COMUNEI ROEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA

Prin vetrele de cultură existente pe meleagurile sale din timpuri îndepărtate, judeţul Vâlcea prezintă o deosebită importanţa pentru istoria culturii şi a învățământului românesc.

Deşi, ca instituţie publică, şcoala din județul Vâlcea apare târziu, preocupările pentru învăţătura de carte sunt mai vechi.

Din documentele păstrate, din însemnările făcute pe diferite manuscrise şi tipărituri, se poate deduce că pe lângă mânăstirile din Județul Vâlcea au existat şcoli în care se pregăteau *„ diecii şi grămăticii ”* necesari pentru pregătirea hrisoavelor sau viitorii slujitori ai bisericilor şi ai mănăstirilor. [1]

Odată cu dezvoltarea comerţului, apar la oraşe micii neguţători. Ei aveau nevoie să cunoască scrisul, să întreţină corespondenţa, să ţină registre pentru evidenţa mărfurilor vândute şi cumpărate, a comenzilor făcute. De cunoaşterea scrisului aveau nevoie şi magistraturile oraşelor. Conducătorii acestora trebuiau să angajeze slujbaşi care să ştie carte, învăţătura de carte era din ce în ce mai necesară , iar ştiutorii de carte erau tot mai preţuiţi.

---

1. Pârnuţă Gh., **Andrei Nicolae,** „*Istoria învăţământului din Oltenia„*
vol. II, Craiova, Ed. Scrisul Românesc, 1988.

Interesul pentru învățătura de carte fiind tot mai mare, apare necesitatea creșterii numărului diecilor, grămăticilor, al scriitorilor de documente, concomitent cu înmulțirea numărului de acte diplomatice, de scrisori comerciale, de acte particulare. Este de menționat faptul că din secolul al XVI-lea s-au păstrat peste 248 de documente redactate numai în județul Vâlcea.

Cunoscând alfabetul chirilic aceștia au scris atât în limba slavonă, cât şi în limba română. Din secolele X—XV, nu avem dovezi privitoare la scrierea în limba română aceasta s-a datorat faptului că documentele domnești, care s-au păstrat, au fost scrise în limba slavonă, aceasta fiind limba cancelariilor domnești, limba slujbei religioase, socotită limbă sfântă.

În românește se scriau acte particulare, scrisori etc., care în cea mai mare parte s-au pierdut. Nu se poate ca scriitorul de documente, român fiind, să nu fi folosit știința de carte pe care o avea și pentru limba materna.

Între secolele al XVl - lea și al XVII-lea, știința de carte are o arie de răspândire mai mare, întâlnim oameni cu învățătură de carte nu numai la orașe, ci și în mediul rural. Se cunosc nume de scriitori care redactează documente în limba română precum Evtemie de la Bistrița și Maxim din Bărbătești, comună situată la nord de comuna Roești. Primul scrie un document în limba română în anul 1573, iar al doilea tot in românește în 1594. [2]

Existența de *„știutori de carte ,,* în acest județ în secolul al XVII-lea, presupune că pe lângă mănăstirile vâlcene Cozia, Hurezi și Bistrița, erau dascăli, călugări sau mireni care se îndeletniceau și cu învățătura de carte, care erau chemați să redacteze numeroase documente și scrisori de pe tot cuprinsul județului Vâlcea, inclusiv cele ce se referă la comuna Roești.

În ceea ce privește mediul rural, în această perioadă, învățătura

---

2. Urechia V.A. , *„Istoria Școalelor"*, 1800--1860, Bucuresci, 1892.

de *carte* s-a răspândit și mai mult, a crescut în mare măsură numărul scriitorilor de documente, al copiștilor penteru louitorii de la sate, să se întocmească multe acte *„ zapise de vânzare, zapise de zălogire, adiate, cărți de hotărnicii etc.”* , unii dintre ei încep să-și înstrăineze părțile de pământ avute în devălmășie, din cauza sărăciei sau prin căsătorii. [3]

Spre a putea vinde drepturile, țăranii trebuiau să-și cunoască bucățile de teren; ele trebuiau delimitate ori repartizate pe cote de *„ moşeni ”* sau pe *„ neamuri”*, împărțite apoi în dramuri și funii etc. Aceștia aveau nevoie de știință de carte ca să facă *„ hotărnicii, măsurători de terenuri, catagrafii ”*, deci știutori de carte.[4]

Hotărniciile se făceau de către 6**,** 12 sau 24 de *„ hotarnici ”* Măsurând terenurile, aceștia trebuiau să posede cunoștințe matematice, să știe cel puțin să socotească în stânjeni, funii sau alte unități de măsură, cât se cuvine fiecărei cete sau membru din ceată, atât din pădure cât și din pășune, din apă, din iazul morii, din numărul zilelor de moară. Trebuiau apoi să știe să citească și să tălmăcească hrisoavele vechi, documentele deținute din vechime de obștile sătești sau de către diferiți particulari. Dacă limba slavonă se folosea în cancelariile domnești și episcopale, dacă în biserică slujba se oficia în slavonește, dacă boierii obligau pe fiii lor să învețe această limbă fără de care nu intrau în dregătorii, orășenii, (târgoveții, meșteșugarii) și sătenii erau interesați să învețe scrisul în limba română. Acesta era cerut de nevoile zilnice, limba română devenind un instrument de comunicare, de circulație internă generală.

---

3. Iscru G. D., *„ Contribuţii privind învăţământul la sate în Ţara Românească până la jumătatea secolului al XIX-lea ”* **,** Ed. Did. şi Ped., Bucureşti, 1975.

4. Părnuță A. *„ Din istoria culturii a școlii vâlcene (secolele XVI-XIX) ”* ***Rm. Vâlcea*** *”* , 1976.

Școlile românești din cele 5 județe oltene, deci și cea de la Râmnicu Vâlcea, sunt amintite și în hrisovul din decembrie 1817 dat de domnitorul Țării Românești Ioan Gheorghe Caragea.

În 1817, în Muntenia, domnitorul numea o comisie care să alcătuiască un *„ Regulament al Şcolilor ”*, care să funcţioneze pe baza unui *„ plan de învăţământ ”*. În urma acestui hrisov apare o școală mai bine organizata și la Râmnicu Vâlcea.

După cincisprezece ani, în anul 1832, *„Regulamentele Organice ”* date sub administraţia rusă a generalului Pavel Kiseleff în cele două principate, abordau şi problema învăţământului public, respectiv, apăreau *regulamentele şcolare* în Muntenia. Hrisovul prevedea și măsuri pentru candidații la preoție. Aceștia erau obligați a urma cel puțin 6 luni la școala Națională din Râmnicu Vâlcea *„ ca să asculte bisericeasca învăţătură ”* [5]. Pe timpul acestor cursuri, cei săraci, erau întreținuți din bugetul școlilor.

Între 1838 şi 1845, Şcoala Normală a reuşit să pregătească învăţători pentru 177 şcoli rurale. Un învăţător de sat, în 1838, *„ ca să dobândească acest titlu, trebuia să ştie a ceti slobod, a scrie frumos şi desluşit, a fi deprins cu lucrările aritmetice, câte se cer pentru trebuinţele de toate zilele de căsnicie, să aibă cunoştinţe pentru căutarea vitelor la boale şi oricare asemenea învăţători folositoare locuitorilor ţărani”* [6]

Învățământul rural, organizat ca sistem dependent exclusiv de stat, se datorează introducerii, Regulamentului Organic(1832) și unei *„ echip**e** ”* cu o formare occidentală:(Mihail Ghica Petrache Poenaru, Barbu Dimitrie Știrbei, Alexandru Filipescu). Ei au știut să dezvolte, în timp, un întreg proiect, pornind de la un singur articol, nr. 8, unde se prevedea existența obligatorie la

---

5. Iscru G. D., *„ Învăţământul public în satele vâlcene (1838-1848)”*, Rm. Vâlcea, 1972

6. Părnuță A. *„ Din istoria culturii a școlii vâlcene (secolele XVI-XIX) ”* , 1976.

sate a unui cântăreț *„carele să fie dator să învețe copiii satului carte și cântări ”*.

Cu toate că era foarte puțin explicit, Regulamentul Organic ocupându-se mai ales de învățământul urban (cum ar fi întemeierea de școli începătoare atât pentru fete cât și pentru băieți în capitalele județelor), articolul a putut deschide o întreagă istorie și pentru satele județului, respectiv și pentru cele de la confluența Cernei Oltețului cu Cernișoara.

Tocmai aceste școli de la orașe vor constitui sprijinul celorlalte, de plasă și de prin sate. Înainte de toate, ar trebui însă spus că, la începutul perioadei regulamentare, s-a realizat o clasificare a școlilor publice, într-o ierarhie care se prezenta astfel: *comunale; preparandale* (școli aflate în plăși, cu doi învățători și în care se aflau revizorii); *normale* (școli aflate în capitalele județelor (Râmnicu Vâlcea) și unde erau pregătiți candidații de învățători*); centrale*, aflate la Craiova și București, respectiv complementare *(„îndeplinitori*), la București.

Sistemul de predare era, indiferent de mediu, în limba română și după metoda lancasteriană: *„ să vor da acestor aşezări toată întinderea înaintătoare şi asemănată cu suma banilor hotărâţi pentru învăţătura publică. Cursul învăţăturilor va urma limba rumânească nu numai pentru înlesnirea şcolarilor şi desăvârşirea limbii ţării, ci încă şi pentru că toate trebile publice trebue a să tracta într-această limbă, care este acea ce să întrebuinţează în toate slujbele sfintei credinţe ”.*[7]

Până în 1833 --1834, s-a urmărit crearea unei infrastructuri și a unor cadre didactice pentru orașe, (circulara din 24 ianuarie 1838 și semnată de vornicul Mihail Ghica (1796-1850), fiind considerată actul de înființare al școlilor sătești. Sutele de candidați de învățători pregătiți a organiza școlile din județul

---

7. Părnuță A. Idem, Rm. Vâlcea, 1976.

Vâlcea, încă din 1836—1837, ne arată că aproape în fiecare sat din acest județ existau știutori de carte care învățaseră de la alți dascăli, înainte de anul 1833. Se consideră că și cei care terminaseră învățăturile vor fi deschis și ei câte o școală în satele lor. Trei școli, documentate istoric, existau în 1835 în plasa Cernii, (plasă ce cuprindea și satele actualei comune Roești). Ele funcționau la Bătășani cu 13 elevi, la Mărgineni cu 12 elevi și la Dejoiul cu 14 elevi(foarte multe documente referitoare la satele aflate în studiu sunt greu de descifrat sau chiar pe jumătate distruse, datorită condițiilor de depozitare din secolul al XIX lea).

Din materialele de arhivă găsite, am extras numeroase *rapoarte* și tabele alcătuite cu multă grijă de profesorii școlilor normale, rezultând că numai în județul Vâlcea erau în 1838, scoli în 62 de sate. Spre a funcționa, chiar în anul înființării lor, deci în 1838, ele trebuiau să fie conduse de învățători *„ Și dacă înainte de aceasta dată nu au existat şcoli, de unde au apărut peste o sută de candidaţi de învăţători în anul 1838 în județul Vâlcea ?"* [8]

Că au existat școli și înainte de anul 1838 rezultă și din alte documente. Cu adresa nr. 1490 din 24 decembrie 1838, Eforia Școalelor (similar cu Ministerul Învățământului de astăzi), cerea Departamentului din Lăuntru *„ să ordone ocârmuirilor județene să pună mijloace de transport la dispoziția profesorilor Școlilor Normale spre a se deplasa la școlile sătești pentru controlul activității "*. Dacă n-ar fi existat școli, ce ar fi putut controla? Într-o circulară din 14 octombrie 1838, Eforia Școalelor informa ocârmuirile județene că profesorii școlilor normale vor elibera de la cursurile de pregătire pe cei *„mai destoinici candidați spre a deschide școlile la sate"*. [9]

---

8. Iscru G. D., *„ Învăţământul public în satele vâlcene (1838-1848)"*,1972

9. Arh. Statului Vâlcea , ***Fond Pretura Plășii Cerna****, 1838, dos.37, f.3.*

Prin raportul cu nr. 34 din 15 octombrie 1839, subrevizorul Plășii Cerna, din care făceau parte și satele din actuala comună Roești, raporta profesorului Școlii Normale de la Râmnicu Vâlcea despre situația școlilor sătești din plasa pe care o avea sub control, *„……copiii s-au așezat cu buna rânduială la învățătură prin toate satele județului, dar prin case vremelnice ca și an …….'*. Reiese de aici că au existat școli la sate în județul Vâlcea și înainte de 1837—1838.[10]

În octombrie 1838 profesorul Școlii Normale din Râmnicu Vâlcea raporta Eforiei Școalelor că *„a slobozit"* 29 de candidați spre a merge la satele din sudul județului Vâlcea să deschidă școlile. Restul candidaților îi va elibera de la cursuri, în același scop, peste o săptămână.

Cu adresa nr, 1222 din 5 noiembrie 1838, Eforia Școalelor informa Departamentul din Lăuntru *că, „încă de la sfârșitul lui octombrie 1838 au fost eliberați de la cursuri candidații mai deprinși la învățătură să meargă în satele lor să deschidă școli chiar din anul în curs "* [11] Roagă Departamentul din Lăuntru să dea dispoziție ca lemnele pentru încălzitul școlilor de la sate să se ia din pădurea lăsată de proprietar, sau de la obștea sătească *„în trebuința satului "* . În ceea ce privește transportul lemnelor, va fi îndatorat la aceasta, fiecare enoriaș care *are „dobitoace și care cu boi"* Înainte de anul 1838, învăţământului sătesc i s-a acordat o atenţie relativ redusă; astfel, în proiectul pentru seminarii se menţiona că i se va da cântăreţului câte doi lei, pentru a-i învăţa pe copiii satului *„carte şi cântăr*i ", iar potrivit art. 8 din proiectul legiuit în anul 1834, fiecare enoriaş să fie dator a da la cutia satului acei doi lei, însă un leu la Sfântu Gheorghe şi altul la Sfântul Dimitrie *„când învăţătorii du pe la sate vor fi să priimească plata lor, adică la sfârşitul fiecăruia din*

---

10. Iscru G. D., *„Învăţământul public în satele vâlcene (1838-1848)"*,1972.

semestrurile Sfântului Gheorghe şi Sfântului Dimitrie, să să înfăţişeze la cutia satului…….după facerea plăţii, Subocârmuirea va înştiinţa despre acest lucru Ocârmuirea, iar aceasta va comunica Eforiei Şcoalelor……" [11]

Abia la insistenţele lui Petrache Poenaru, în anul 1838 se vor pune în aplicare primele prevederi privitoare la şcoala sătească. Urmările insistenţelor sale se vor reflecta în realitatea că în anii 1838-1843, majoritatea satelor din plăşile şi plaiurile judeţului Vâlcea vor fi asigurate cu candidaţi de învăţători şi şcolile vor începe să funcţioneze, chiar dacă la început, multe dintre acestea îşi desfăşurau activitatea în localuri improvizate, improprii**.**

Până la această dată, în unele şcoli se practica plata dascălilor de către săteni (pe bază de învoială directă), pentru a le învăţa copiii. Cu toate aceste greutăţi financiare, la 1838, recrutarea şi pregătirea candidaţilor acoperea o bună parte din cerinţele învăţământului vâlcean. După ce erau recomandaţi de către sate, în primul rând de aleşii acestora, candidaţii de învăţători făceau pregătire la Şcoala Publică din Râmnic, care, începând cu anul 1838, a primit numele de Şcoala Normală. [12].

Pe lângă pregătirea de aici, candidaţii de învăţători trebuiau să înveţe şi cântările bisericeşti, deoarece duminica şi în alte zile de sărbătoare, aveau obligaţia să cânte în strană alături de elevii lor. Ei frecventau cursurile de învăţători timp de 3-5 veri la rând (câte4 luni). Într-un cadru festiv, cei care terminau cursurile de pregătire primeau un atestat. În ceea ce priveşte pregătirea învăţătorilor, legislaţia învăţământului prevedea că aceasta putea să se facă şi în şcoli *„preparandale"* – câte una în fiecare plasă. Înainte de a se construi localuri de şcoală speciale, învăţământul public de la sate s-a desfăşurat (începând cu 1838 / 1839), ca şi în

---

11. Iscru G. D.. , ***Idem****,* 1972**.**

12. Părnuță A. **„*Din istoria culturii a şcolii vâlcene (secolele XVI-XIX)*", Rm. Vâlcea", 1976.**

alte judeţe, în *„casele de sfat ale fiecărui sat "*, până la construirea unui local de școală sau închiriat de autoritățile satului, aceasta fiind o obligație dată prin Regulamentele școlare emise de Eforia Școalelor după 1835. [13]

La 23 septembrie1839, a început construirea de localuri pentru şcoli săteşti, şi în plasa Otăsăului, iniţiativă urmată de autorităţile din satele componente, respectiv și în satul *„ Roesci și Cueni"*, sate ce apar cu școli și cu învățători chiar din anul anterior, deci din 1838.

Candidații de învățători se alegeau, la început, dintre cântăreții de biserică, cei care erau mai tineri sau fiii acestora.

Exista această indicație, deoarece aceștia se bucurau, prin dispozițiile în vigoare, de dreptul de a primi câte două chile de bucate din magazia de rezervă a satului. Urma deci ca învățătorul, să nu se ocupe numai de școala ci să facă și serviciul la biserică.

Cursurile de pregătire a învățătorilor au început la Școala Râmnicu Vâlcea în anul 1837. Candidații, din satele ce vor forma după anul 1860 comuna Roești, erau aleși de către cei mai destoinici oameni ai satului, uneori de preotul satului ori de slușbașii satului Ei se prezentau la cursuri pe timpul verii, când școlarii lor erau opriți de părinți la muncile agricole. Legea prevedea că plata învățătorului se făcea de către sat. Fiecare enoriaș era obligat să dea *„ câte 2 iei pe an și câte2 chile de bucate "* pentru învățător. Era stabilit ca toată populația să contribuie, excepție făceau *„ cei nevolnici și văduvele "*. [14]

Unii istorici au afirmat că școlile sătești la începutul perioadei lor de organizare n-au figurat decât pe hârtie, însă documentele descoperite la Arhivele Statului Vâlcea, *„ Fondul*

---

13 Arh. Statului Vâlcea , *Fond Pretura Plășii Cerna,* 1838, dos. 37, f. 4.

14. Arh. St.Vâlcea , *Fond Pretura Plășii Cerna*, 1838, dos. 37, f. 7.

Revizoratul Şcolar pe anii 1838—1848", infirmă aceasta ipoteză.

În septembrie 1838, la numai un an de la reorganizarea școlilor sătești, profesorul Toma Serghiescu, Directorul Școlii Normale din Râmnicu Vâlcea, raporta Eforiei Școalelor că școlile din județul Vâlcea erau frecventate de către 2600 de elevi în 124 de școli, iar în 1840 existau 137 de școli comunale cu un număr de 3567 de elevi.

Pe plăși situația școlară arăta altfel:

Plasa Oltețul cu 31 școli și 1008 elevi ;

Plasa Oltului cu 24 școli și 722 elevi;

Plasa Cernii cu 19 şcoli şi 453elevi; (în această plasă apar în documente la 1838, școlile din satele *Roeşci și Coieni*).

Plasa Otăsăului cu 12 școli și 233 elevi ;

Plasa Râmnicului cu 14 școli și 287 elevi;

Plaiul Coziei cu 16 școli și 345 elevi ;

În anul 1841, județul Vâlcea avea 180 de școli comunale cu 4013 elevi. [15]

Plasa Oltețului --40 de școli și 1135 elevi

Plasa Oltului — 26 de școli și 693 elevi.

Plasa Cernii — 25 de şcoli şi 537 elevi

Plasa Otăsăului — 17 școli și 308 elevi

Plasa Râmnicului — 15 școli și 248 elevi

Plaiul Coziei —27 școli și 419 elevi

Situația școlară s-a menținut relativ la fel pe toată perioada anilor 1842---1848, numărul elevilor fiind în concordanță cu numărul familiilor din satele județului, respectiv și din satele Roești și Coeni, conform Catagrafiei (recensământului din 1838). Este interesant de știut că din totalul de 179 de învățători, 113 dintre ei au fost fii de birnici, ceea reprezentau aproape 64 %, feciorii de preoți sau cântăreți,

---

15. Arh. St. Vâlcea , *Fond Prefect. Jud. Vâlcea* dos. 19, f. 98, 1838.

despre care s-a spus că au format cel mai mare număr de învățători de la sate, reprezentau doar circa 25 % din total. [16]

În ceea ce privește vârsta învățătorilor, se observă că unii, cei 17, 18 și 19 ani, neînsurați „*numiți flăcăi*", erau în număr mic, cei mai mulți aveau vârste între 20 și 35 de ani. Între ei găsim și unul de 46 de ani, iar altul chiar de 55 de ani.

Cei mai mulți dintre învățători alegeau să meargă la seminar spre a se preoți, în acest caz satul prin aleșii lui, propunea un altul în schimb, sătenii având un cuvânt de spus la alegerea învățătorului.

O mare neorânduială avea loc în sat cu ocazia recrutării tinerilor. De frica armatei mulți învățători fugeau din sat, în mijlocul codrilor, precum în februarie 1846, când are loc campanie de recrutare a tinerilor, fără să se țină seama că învățătorii era scutiți de serviciul militar.

În ceea ce privește *controlul școlilor* sătești, subrevizorii școlari dintr-o plasă se alegeau dintre învățătorii din plasă cu o mai bună pregătire. Alegerea o făcea Directorul Școlii Normale Râmnicu Vâlcea, iar acesta controla activitatea școlilor din plasă, prin deplasare la fiecare școală și raporta profesorului Școlii Normele despre cele constatate.

La început, subrevizorul era numit de la școala cea mai mare din plasă (în comuna cu cel mai mare număr de familii), având și un învățător ajutor care făcea lecțiile în timp ce el vizita școlile din cuprinsul plășii.

În toate plășile din județul Vâlcea, subrevizorii au fost numiți încă de la 1838, aceasta este o dovadă în plus că școlile sătești au funcționat chiar și în anul 1838--1839, fapt atestat de statisticile școlare din anul acesta.

Materialele care menționează subrevizorii vâlceni din perioada

---

16. Arh. St. Vâlcea , ***Fond Prefect. Jud. Vâlcea,*** dos. 19, f. 98, 1838.

1838--1843 cuprind și alte date însemnate pentru istoria școlii din acest județ.

Astfel, în afară de numele subrevizorului, de plasa pe care o controla, de satul unde funcționa ca învățător, găsim aici și numărul de școli, numărul de familii, care alcătuiau satele plăşii și numărul de elevi care frecventau şcolile din plasă.[17]

Iată lista subrevizorilor școlari din Vâlcea numiți în noiembrie 1838.

1.Plasa Oltețului : subrevizor Teodosie Dinescu, plasa are 40 de școli, 4270 de familii şi 854 elevi. Subrevizorul era învățător în satul Laloșu unit cu Dobriceni.

2. ***Păun Marinescu în*** *plasa* ***Oltului.*** Plasa are 26 de școli. 4153 de familii şi 830 de elevi. Subrev. era și învățător la Sutești.

3. ***Ghiță Popescu, plasa Cernii****: Plasa avea 25 de școli, 2635 de familii și 530 de elevi. Subrevizorul era și* ***învățător*** *în satul Ciumagi (Ciumați)*.

4. ***Plasa Otăsăului : Ghiță Lăcătușescu*****.** Are 19 școli, 2056 familii şi 411 elevi. Subrevizorul și era învățător la Bunești.

5. Plaiul Horezului: Ioan Mazilescu . Are 30 de școli, 3508 familii și 701 elevi. Era învățător la Măldărești de Sus.

6. Plaiul Coziei : Petre Ionescu, Are 25 de școli, 3289 familii, 658 elevi. Era învățător la Bărbătești.

7. Plasa Râmnicului : Ghiță Lăzărescu. Are 13 școli, 1878 familii, 375 elevi. Era învățător la Buleta.

Primul raport de la Râmnicu Vâlcea prin care se anunță vizita la școlile de la sate a profesorului Școlii Normale îl avem din ianuarie 1839. De altfel, acesta este printre primele acte de acest fel primite din județul Vâlcea. Este încă odovadă în plus pentru cei care neagă existența școlilor, că în județul Vâlcea, acestea au funcționat chiar din toamna anului 1838.

---

17. Părnuță A. *„Din istoria culturii a şcolii vâlcene (secolele XVI-XIX)”* Rm. Vâlcea , 1976. 19. Idem, op.cit. 1976.

Un învățător de sat, în 1838, *„.....ca să dobândească acest titlu, trebuia să ştie a ceti slobod, a scrie frumos şi desluşit, a fi deprins cu lucrările aritmetice, câte se cer pentru trebuinţele de toate zilele de căsnicie, să aibă cunoştinţe pentru căutarea vitelor la boale şi oricare asemenea învăţători folositoare locuitorilor ţărani.....".* [18]

Pentru munca lui primea 2 lei pe an de la fiecare sătean, unul la 23 aprilie și altul la 26 octombrie, 2 kg de bucate sau 800 ocale de porumb din magazia de rezervă a statului.

Cei care obțineau titlul de învățător primeau un *„ atestat, un fel de diplomă de absolvire "*.

Acordarea acestui document avea loc într-un cadru festiv, în prezența autorităților județului și a publicului din oraș. Era un moment important, sărbătoresc, un fericit prilej de emulație în rândul candidaților. Atestatele au contribuit la creșterea interesului pentru profesia de învățător.

Pregătirea învățătorilor în școlile normale a continuat tot timpul în perioada 1838---1848. Explicația acestei permanente nevoi de învățători se găsește în marea fluctuație ce exista în rândurile acestora: unii erau îndepărtați ca necorespunzători, în timp ce mulți alții părăseau învățământul datorită neînțelegerilor pe care le aveau cu proprietarii și autoritățile locale sau din dorința de a îmbrățișa alte slujbe mai bănoase,precum preoți sau logofeți**.** În orice caz, școala publică ce a existat în orașul reședință din județul Vâlcea, a meritat pe deplin numele de Școală Normală, deoarece, în această perioadă a pregătit și a trimis la sate, pentru a lumina poporul, sute de învățători. [19]

---

18. DJVAN, *„ Revizoratul Şcolar al Judeţului Vâlcea "*, (în continuare, RŞV), dos. 1/1857-1860, f. 2.

19. ***Idem,*** *f. 3.*

Ele au îndeplinit cu succes rolul de adevărate focare de răspândire a științei de carte în cele mai îndepărtate sate ale județului. Pregătiți în condiții grele și cu deosebite eforturi, învățătorii se întorceau în satele lor din dorința de a deschide școlile și a începe acțiunea de instruire a copiilor. Aveau nevoie, în primul rând, de baza materială absolut necesară organizării și desfășurării învățământului:local de școală, combustibil, mobilier, materiale didactice etc. [20]

---

20. DJVAN, „ ***Revizoratul Şcolar al Judeţului Vâlcea*** **",** (în continuare, *RŞV*), *dos. 1/1857-1860,* f/.2.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ÎN PERIOADA 1838---1848.

Din documentele cercetate și care pot fi argumentate, școlile din satele care alcătuiesc astăzi comuna Roești, au funcționat începând cu anul școlar 1838—1839. [21]

Despre primii învățători care au slujit la școlile din satele Roești-Ciocâltei și Coieni există date documentare certe iar din cele găsite am putut întregi cu succes această perioadă.

Conform documentelor cercetate de autori din Arhivele Statului Vâlcea, fond Prefectura județului Vâlcea (1831--1848), din lucrarea prof, univ. dr. Iscru, G. D. *„ Învăţământul public în satele vâlcene*-1838-1848) *”*, apărută în 1972 dar și din cercetările profesorului doctor, Gheorghe Părnuță *„ Din Istoria culturii şi şcolii din judeţul Vâlcea–sec. „ XVI–XIX ”* la capitolul *„ Lista cu învățătorii și școlile existente în școlar 1838—1839 din Plasa Cernii, județul Vâlcea ”*, la 30 septembrie 1838, la ***„ Școala Roesci”*** (atestată documentar la 1838), a fost repartizat de Revizoratul Școlar al județului Vâlcea, ***învățătorul Sandu Buricănescu***(stră-stră-străbunicul autorilor acestei lucrări), în vârstă de 26 ani, starea civilă *„flăcău ”*, fiu de diacon, venit în această localitate din ***orașul Slatina***.[22]

Anterior, în anul școlar 1837—1838, *învăţătorul Sandu Buricănescu* apare în documentele Școlii Normale Râmnicu Vâlcea, ca învățător la Școlile Bătășani și Mărgineni (la circa 20 km în sudul satului Roești). Pentru a deveni învățători și să fie încadrați la scolile sătești, tinerii trebuiau să urmeze o Școala Normală cu o durată de 3—4 ani (din Râmnicu Vâlcea, Craiova, Slatina sau cea din Pitești, pentru județul Vâlcea, școli ce apăruseră după 1834—1835). Din documentele Revizoratului

---

22. Părnuţă Gh., *„ Din istoria culturii şi şcolii din judeţul Vâlcea (sec. XVI-XIX) ”* , Rm. Vâlcea, 1976.

23. Idem, Rm. Vâlcea, 1976.

Școlar pe anii 1838—1848, am extras numeroase documente ce vor fi anexate acestei lucrări, pentru a argumenta cele expuse.

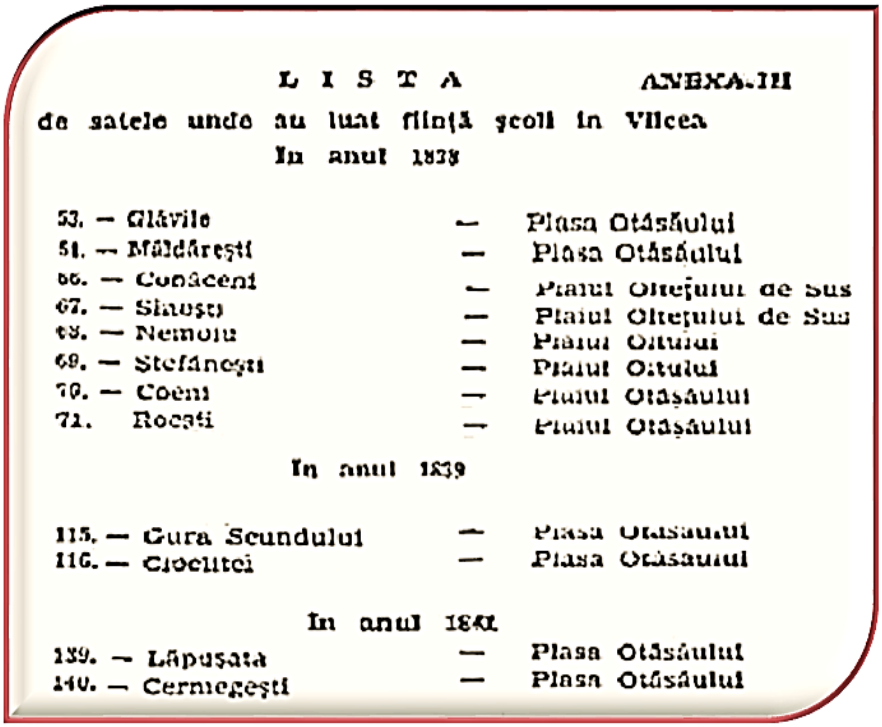

L I S T A ANEXA-III

de satele unde au luat ființă școli în Vîlcea

În anul 1838

53. — Glăvile — Plasa Otăsăului
54. — Măldărești — Plasa Otăsăului
66. — Conăcești — Plaiul Oltețului de Sus
67. — Sinești — Plaiul Oltețului de Sus
68. — Nemoiu — Plaiul Oltului
69. — Stefănești — Plaiul Oltului
70. — Coeni — Plaiul Otășăului
71. Rocști — Plaiul Otășăului

În anul 1839

115. — Cura Scundului — Plasa Otăsăului
116. — Cioclitei — Plasa Otăsăului

În anul 1841

139. — Lăpușata — Plasa Otăsăului
140. — Cerniegești — Plasa Otăsăului

Fig. 1 Tablou, cu lista de satele unde au luat ființă școli în județul Vâlcea, începând cu anul 1838.

Din raportul cu nr. 34 din 15 octombrie 1838, subrevizorul Plășii Cerna, *Ghiță Popescu***,** care era și *învățător* în satul Ciumagi, preciza conducerii Revizoratului școlar al județului Vâlcea, că în satele din Plasa Cernii (respectiv și satele care făceau parte din actuala comună Roești), „ ***….. copiii s-au așezat cu buna rânduială la învățătură prin toate satele plășii, dar prin case vremelnice ca și an*****……**". Din acest document se observă că au existat școli în satele Plășii Cerna, județul Vâlcea și înainte de anul școlar 1837—1838, respectiv, în satele din zona aflată în studiu. [23]

---

23. DJVAN, „ ***Revizoratul Şcolar al Judeţului Vâlcea*** **"** **,** dos. 12 / 1838**.**

LISTA CU ÎNVĂȚĂTORI ȘCOLILE EXISTENTE PLASA CERNII

ÎN SATELE DIN VÂLCEA ÎN ANII 1838—1848

Nr. crt.	Vremea când a intrat candidat			NUMELE ȘI PRENUMELE CANDIDATULUI	Vîrsta	Însurat, văduv sau flăcău	Fiu de preot sau altă breslă	Satul de unde se află părinții lui	Satul în care se află învățător
	Anul	Luna	Ziua						
1.	1838	IV	27	Ghiță Roșitoru	18	Flăcău	fiu de birnic	Bogdănești	Bălteni
2	1840	V	2	Pătru Vârgatu	23	Flăcău	fiu de birnic	Ulmetu	Ulmetu
3	1839	IX	10	Badea Buleteanu	24	Însurat	fiu de birnic	Copăceni	Copăceni
4	1842	V	27	Florea Drăgulescu	16	Flăcău	fiu de birnic	Ciocâlteu	Ciocâlteu
5	1838	IX	30	Sandu Buricănescu	26	Flăcău	fiu de diacon	Or. Slatina	Roșești
6	1839	IX	9	Ioan Diaconescu	27	Flăcău	fiu de diacon	Cermegești	Coieni
7	1839	IX	16	Constandin Mălărescu	36	Flăcău	fiu de preot	Mălărești	Mălărești
8	1840	IX	16	Radu Chiricelu	18	Flăcău	fiu de birnic	Cermegești	Cermegești
9	1838	IX	16	Ghiță Popescu (subrev)	27	Însurat	fiu de preot	Ciumagi	Ciumagi

Fig. 2 Lista cu învățătorii și școlile existente în satele din Plasa Cernii, județul Vâlcea, în anii 1838---1848

Revenind la învățătorul de la Școala Roesti, *Sandu Buricănescu,* acesta a funcționat până în anul 1848, când toate școlile din Țara Românească au fost închise datorită Revolutiei de la 1848. *„După Revoluţia de la 1848 şcolile au trebuit să fie închise. Eforia Şcoalelor, reînfiinţată în septembrie 1848, cerea Căimăcămiei să închidă şcolile motivând această cerinţă prin aceea că e de neapărată, trebuinţă cu şcolile de prin sate să se închidă cu totul iar subrevizorii şi învăţătorii să se ocupe cu rânduiala veche".*[24]

După închiderea școlilor pe o perioadă de 10 ani, învățătorii au trebuit să găsească un alt loc de muncă. Cei mai mulți învățători au optat pentru a deveni preoti sau cântăreț de biserică (diacon). Având în vedere că *învățătorul Sandu Buricănescu* provenea dintr-o familie de diaconi (conform documentelor amintite anterior) și că la venirea sa la Școala Roești avea 26 ani (era născut în anul 1812), în anul când s-au închis școlile, adică în 1848, acesta avea 36 ani, iar atunci când s-au redeschis școlile în anul 1858, acesta avea deja 48 ani, a ales (în urmă cu 10 ani, după închiderea școlilor), slujba de cântăreț și, concomitent în administrația satului, asta și datorită faptului că învățase în primii ani la Școala din Slatina și apoi la Școala Normală din orașul Râmnicu Vâlcea.

Este de amintit că acesta, fusese repartizat la Școala Roești în anul școlar 1838—1839, deci, avea o pregătire școlară anterioară anului 1837, deoarece nu putea să fie învățător fără o pregătire corespunzătoare, conform legislației din acea vreme. Această pregătire a făcut-o în mod sigur la Școala Normală din Slatina de unde de fapt a venit la 1838 la Școala Roești. [25]

---

24. DJVAN, *„ Revizoratul Şcolar al Judeţului Vâlcea",* dos. 12 / 1838

25. Deleanu Elena, *„Aspecte privind dezvollarea învățământului în Slalina sec. XV/ll-XIX ",* în Revista *Oltul Cultural*, An III, 2000, nr. 2.

La Slatina a fost înființată în 1797 o Școala modernă, care după 1832 a devenit Școală Normală, la fel ca și cea din Râmnicu Vâlcea, Craiova și Pitești, construită de negustorul Ionașcu Cupețu, unde se preda în românește și grecește și care a pregătit viitoarele generații de dascăli, în special pentru zona de vest a Munteniei și pentru Oltenia.

Din relatările tatălui nostru, Victor Burican (născut în anul 1910), precum și ale bunicului meu (prin intermediul tatălui meu), Ilie Burican, care era născut la 1864 și care a decedat în anul 1946, am aflat că stăbunicii veneau din zona orașului Slatina și că străbunicul lui a fost învățător în satul Roești. [26]

În anul 1982, când am descoperit documentul cu această informație, am văzut că era adevărat ce se afirma în familie. Pentru aceasta trebuia însă, să cercetez mai multe documente pentru a putea face o corectă descriere a faptelor petrecute în acea perioadă(unele documente ce vizau situația învățământului dintre 1838—1848 nu erau disponibile în acea perioadă).

Dascălii tineri care terminau Școala Normală din toate orașele reședință de județ, erau repartizați acolo unde erau școli și nu erau învățători (erau repartizați în toate satele din Țara Românească).

Astfel, *învățătorul Sandu Buricănescu*, fiind *„ flăcău ”*, a fost repartizat la Școala satului Roești (care apare în documente încă din anul 1838), pentru un loc de învățător iar ulterior, prin căsătorie, și-a întemeiat o familie în satul *Coieni* unde sunt și astăzi urmașii lui.

Trebuie să precizăm că tinerii ce urmau cursurile Școlilor Normale erau obligați să stea minim 5 ani ca învățător, confom legilor existente la acea dată. [27]

---

26. Părnuță Gh., ***„ Istoria învățământului şi gândirea pedagogică din Ţara Românească (sec. XVII-XIX)”***, Ed. Did. şi Ped., Buc., 1971

27. Părnuță Gh., **Idem**, 1971.

În ceea ce privește numele *Buricănescu—Burican*, trebuie să facem o precizare. Sandu Buricănescu a avut trei copii (băieți) și anume: *Ion Sandu Buricănescu, Ghiță Buricănescu*, tatăl bunicului nostru, Ilie Burican (născut la 1864) *și Toader Buricănescu* (acesta din urmă apare deja cu nume prescurtat, într-un document din 21 iulie 1875). *„..... La 21 iulie 1875, se dă startul lucrărilor de amenajare a unui loc pentru dare la semn, în Parcul Zăvoi, pentru că în decursul lui 1875, din cauza cantităţilor mari de gunoaie şi moloz aruncat de localnici direct pe străzile oraşului Râmnic, primăria încheie un contract cu Toader Burican şi C-tin Olinescu, din Râmnicu Vâlcii, cu tocmeală de 240 lei ca să facă curățenie în oraș .....".* [28]

Urmașii lui Ion Sandu Buricănescu au devenit, prin diverse căsătorii, familia Sandu (familia Săduleștilor de astăzi, fapt confirmat și de registrele de evidență a populației după anul 1860 și după relatările bunicilor și străbunicilor famiilor Sandu).

Cât privește pe Ghiță Buricănescu, acesta a avut doi băieți: Ilie Burican, amintit anterior și Dumitru Burican.

Numele lui Ghiță Buricănescu a fost scurtat la *Burican* (așa cum apare și în documentele de evidență a populației în perioada 1855--1860) iar fiul acestuia, Ilie Burican, apare cu acest nume la 1864 (anul nașterii), după relatările bunicilor și străbunicilor familiei Burican. Numele a fost modificat de slujbașii satului și ulterior, ai Primăriei *„Roesci"*, probabil la cerințele familiei Burican, pentru a se clarifica anumite diferențieri între cele două ramuri ale familiei. [29]

Locul unde a funcționat prima dată școala *„Roesci"* nu este specificat în nici un document. Trebuie precizat că în anul școlar

---

28. Gherghina, M. T, *" Momentele și evenimentele cele mai importante ale Râmnicului de secol 19",* Rm. Vâlcea, 1996.

29. Părnuță Gh. *„ Învățământul sătesc în Țara Românească și Moldova în etapa 1838-1848,"*. București 1971.

1838—1839, numărul școlarilor era mic în toate satele județului Vâlcea, astfel că și la „ *Roesci* ” exista în mod sigur doar o clasă iar localul școlii putea să fie o clădire a satului sau închiriată. Cel mai probabil, locul unde a fost prima școală în satul Roești a fost undeva în centrul satului sau lângă biserica satului, conform obiceiului din fiecare sat. [30]

Școala Roești a funcționat în anul școlar 1838—1839 cu un singur post de învățător (*Sandu Buricănescu*). [31]

În anul 1839 a luat ființă „ ***Școala Ciocâlteiu*** ”, astfel că învățătorul Sandu Buricănescu avea elevi la două școli: la Școala ,,*Roesc*i ” și Școala „*Ciocâlteiu*” (între anii 1839—1842).

În anul școlar 1842-1843, începând cu data de 17 septembrie 1842, a fost repartizat de Revizoratul Școlar Vâlcea, la școala nou apărută, deci la Școala „*Ciocâlteiu*”, ***învățătorul Florea Drăgulescu.*** Acesta era fiu al satului Ciocâltei, era în vîrstă de 16 ani, „*fiu de birnic*”, cu starea civilă ,, *flăcău*,,.[31]

Apariția Școlii ***„Ciocâlteiu”*** la 1839 nu era o înâmplare, ci chiar era o necesitate a locuitorilor acestui sat (documentele ce apar după 1860 ne arată că satul Ciocâltei avea școală proprie, separată de cea a satului „*Roesci* ”, deoarece era o distanță mare pentru școlari și ,,*o răvtate între localnici* ,,). [32]

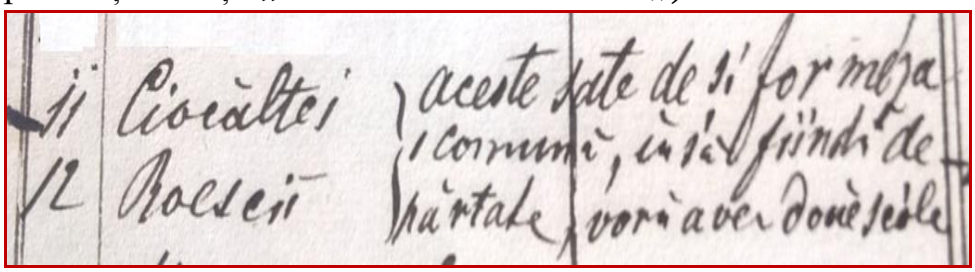

Fig. 3 Documentul privind motivul înființării școlilor în cele două sate
,, ...aceste sate de Şi formează comună, în ia fiind de răvtate, vor avea două Şcole .... ”

---

30. **Iscru G. D.**, „ ***Învăţământul public în satele vâlcene*** ”, **(**1838-1848*)*,
31. **Iscru G. D.**, „ ***Învăţământul public în satele vâlcene*** ”, **(**1838-1848*)*.
32. Iscru G. D., Ibidem, 1972.

În ceea ce privește locul unde a fost localul primei școli din satul *„Ciocâlteiu”*, documentele nu precizează acest aspect, probabil a fost o casă închiriată de la un localnic mai înstărit, până când satul a construit un local de școală, având în vedere amibiția locuitorilor acestui sat de a avea propria școală (vezi documentele anterioare.) Astfel, la Școala satului *„Roesci”*, ***învățătorul Sandu Buricănescu*** apare ca titular pentru o perioadă de 10 ani (1838—1848) iar ***învățătorul Florea Drăgulesc*****u** apare ca titular la Școala *„Ciocâlteiu „*, în perioada 1842 –1848.

Pentru perioada 1848--1858, școlile au fost închise datorită Revoluției de la 1848 din Țările Române. [33]

La Școala satului ***Coieni***, atestată documentar din anul 1838, Revizoratul Școlar al județului Vâlcea a repartizat la data de 9 septembrie 1838 pe ***învățătorul Ioan Diaconescu,*** în vârstă de 27 ani, fiu de diacon, originar din satul Cermegești, starea civilă *„ flăcău”* născut în anul 1811. [34]

La fel ca și în satele *„Roesci”* și *„Ciocâlteiu ”*, localul școlii satului satul Coieni, a fost amplasat probabil, pe lângă biserica veche a satului, cum se obișnuia la acea vreme.

Învățătorii din perioada 1837--1843 sunt întâlniți și în documentele Școlii Normale Râmnicu Vâlcea, ca fiind candidați (adică erau înmatriculați ca elevi pe o perioadă de 3/4 ani și totodată repartizați ca învățători la școlile din județ). Ei erau obligați să frecventeze cursurile Școlii Normale și în perioada vacanțelor elevilor. Cursurile de pregătire a învățătorilor au început la Școala Normală Râmnicu Vâlcea în anul 1835, sub coordonarea Revizoratului Școlar al județului Vâlcea.

Pentru perioada 1841—1842, nu sunt date documentare privind numele învățătorului de la Școala Cermegești, de aceea

---

33. Părnuță Gh., *„ **Din istoria culturii şi şcolii din judeţul Vâlcea (sec. XVI-XIX)** ”* ,*Rm. Vâlcea,* 1976.

34. Părnuță Gh., **„Op. cit.”** , Rm. Vâlcea, 1976

credem că ***învățătorul Ioan Diaconescu,*** originar din Cermegești, care funcționa la Școala Coeni la 1838, a funcționat și la Școala Cermegești până în anul 1842, când a fost repartizat ***învățătorul Radu Chiricelul,*** un tânăr de 18 ani, originar din acest sat, fiu de birnic, starea civilă *„flăcău”*, născut în anul 1820 .[35]

Numele acestui învățător apare și după 1858, la Școala Cermegești, la redeschiderea școlilor, după Revoluția de la 1848.

La Școala Măldărești, sat ce a făcut parte vremelnic din comuna Roești, s-a înființat o școală încă din anul 1838, învățător fiind amintit în documente vremii ***Constandin Măldărescu***, în vârstă de 38 ani, fiu de preot, starea civilă *„însurat”*, născut în anul 1800, fiind repartizat de Revizoratul școlar al județului Vîlcea la data de 16 septembrie 1839. [35]

În documentele existente nu se specifică cine a fost învățător la această școală în anul școlar 1838—1839. Probabil, fiind la început, școala avea puțini elevi, astfel că învățător putea fi oricare dintre cei amintiți anterior. Se stie de asemenea, că mulți învățători din perioada 1838—1843 erau preoți sau cântăreți de biserică. Când nu le mai convenea să fie învățător, datorită faptului că primeau foarte puțini bani, treceau ca preoți sau cântăreți sau intrau în administrația satelor (după anul 1841 cei ce urmau cursurile Școlii Normale erau obligați să stea cel puțin 5 ani ca învățător). Astfel, învățătorul *Constandin Măldărescu* nu mai apare în documente după anul 1839, fapt ce ne arată că explicația de mai sus este plauzibilă. [36]

În ajunul anului revoluţionar 1848, în ambele principate apar proiecte de reorganizare a învăţământului.

---

35 Părnuţă Gh., *„Din istoria culturii şi şcolii din judeţul Vâlcea (sec. XVI-XIX)”*,Rm. Vâlcea, 1976.

36. Idem, op. cit. 1976

La 11 iunie 1848, prin *„ Proclamaţia de la Islaz ”* revoluționarii munteni au introdus Proiectul *„ Legiuire asupra reorganizaţiei instrucţiei publice”*. Odată cu înăbușirea revoluției de la 1848 a inceput și prigoana impotriva participanților și îndeosebi față de cadrele didactice: arestări, anchete, excluderi din învățământ, închiderea școlilor etc. Primii care sunt excluși din învatamant sunt profesorii din Transilvania(cei mai mulți erau în orașe), considerați ca instigatori ai revoluției, unii dintre ei fiind arestați, altii trimiși peste granită, în Ardeal, după care au urmat învățătorii din școlile sătești. [37]

Departamentul Logofeției Bisericești și Instrucțiunii Publice, prin adresa nr.3412 din 18 octombrie 1848, arata Eforiei Școalelor (care se reânființează după înfrângerea revoluției, la 27 septembrie 1848) că din porunca Căimăcamiei să îndepărteaze din învățământ pe cei care s-au dovedit că *„au luat parte la cauza revoluției”*. Întrucât școlile nu se închiseseră, Eforia Școalelor era obligată ca în locul acestora să fie numiți alți învățători, precizându-se că aceștia să fie *„ cu știință, morali și destoinici ”*.

Temându-se de activitatea revoluționară a învățătorilor de la sate, Departamentul cere Ocarmuirilor judetene sa-i *„ cerceteze ”* cu multă băgare de seamă și pe câți *„ va dovedi că au luat cea mai mica parte la revoluție, ori mai întreprinde prin tainice mijloace asemenea cugetări sau fapte privitoare la turburarea odihnei şi liniştii ”*, să-i îndepărteze imediat din slujbă, iar poliția *„ să-i arestuiască îndată ”*.[38]

La 1 noiembrie 1848, toate județele au primit poruncă să închidă școlile. *„ atât pentru lipsa localurilor de şcoală, în unele sate, cât şi pentru aceea a profesorilor care se depărtează din posturile lor”*, confom Circularei Eforiei Școlelor.

---

37. Ibidem, 1976.

38. D.J.V.A.N, *„**Revizoratul Şcolar al Judeţului Vâlcea**”*,dos.31/1848.

Spiritul și ideile revoluției pătrunseseră adânc în inimile dascălilor și chiar în ale oamenilor de rând. Stăpânirea știa acest lucru și deși a recurs la cele mai drastice măsuri pentru reprimarea lor, în toate acțiunile întreprinse după 13 septembrie 1848, stăruia teama de revoluție. Noul guvern a inițiat și în școlile de la sate, un fel de muncă de lămurire în rândurile cetățenilor, cu scopul mărturisit, de a *„ scoate din inimi "* ideile cuprinse în programul revoluției. Pentru aceasta, autoritățile au căutat să se folosească tot de sprijinul învățătorilor, cărora le cereau să-i sfătuiască pe săteni *„ să uite "* vechea conducere și *„să părăsească cele urmate în vremea căzutului guvern "*.[39]

Teama de revoluție se va menține încă mult timp, de fapt până la Unirea Principatelor, provocând mare neliniște pentru noua stăpânire conservatoare.

Există numeroase mărturii în acest sens și exemplificăm cu porunca nr. 882, din 21 martie 1850 a domnitorului Barbu Dimitrie Știrbei către Departamentul Trebilor din Lăuntru. Prin această poruncă domnitorul ordona să se ia măsuri deosebit de severe spre a se descoperi *„ orice incercare "* de a *„ aduce în rătăcire "* pe locuitorii satelor si oraselor. Domnul se arăta indignat de lipsa de vigilență a Ocârmuitorilor de județe, acuzați că *„ stau în adînca amorțire "*. Ca urmare, îi cerea, într-un mod categoric Departamentului să ia măsuri urgent *„ spre a se iscodi, prin orice mijloc "*, spre a se cunoaste *„ tot ce se mișcă "* prin orașe, târguri și sate. Cerea de asemenea, ca rapoartele în materie de poliție secretă sa fie trimise *„ direct "* la el. *„ Trista experiență a celor trecute "* , se scria în ordin, cere a se lua *„fără întârziere "* , măsuri, *„ cu atat mai energice, cu cat pricina este de cea mai mare importanta pentru țară "* .

---

39. Tamaș Corneliu, ș.a., *„ Revoluția de la 1848 în județul Vâlcea – Studiu și documente "*, Bălcești pe Topolog, 1978.

După Revoluţia de la 1848 şcolile au fost închise. Eforia Şcoalelor, reânfinţată în septembrie 1848, cerea Căimăcămiei să închidă şcolile motivând această cerinţă prin aceea că „ *e de neapărată, trebuinţă cu şcolile de prin sate să se închidă cu totul iar subrevizorii şi învăţătorii să se ocupe cu rânduiala veche* ”. De asemenea, în deceniul premergător Unirii Principatelor, găsim două încercări de reorganizare a învăţământului în Ţara Românească, în 1858, apare „*Proiectul de reorganizare a programului învăţăturilor gimnaziale* ” care propunea un gimnaziu de şapte ani: un modul de cultură generală - de cinci ani şi un modul de specialitate în secţiile literară sau ştiinţifică – cu o durată de doi ani. [40]

Odată cu unirea Principatelor Române sub domnitorul Alexandru Ioan Cuza se trece la implementarea programelor paşoptiste, una dintre direcţii fiind, aşa cum am arătat, reorganizarea instrucţiunii publice. În încercările de unificare a legislaţiilor celor două principate, Comisia de la Focşani, la propunerea lui Mihail Kogălniceanu, lucrează încă din iunie 1859 la elaborarea unui nou proiect de lege.

În 12 iulie 1860 avem deja un prim „ *Proiect de lege organică pentru instrucţia publică în Principatele Unite* ” semnat printre alţii de mitropolitul Veniamin, de Petrache Poenaru şi de August Treboniu Laurian. Acestui proiect avea să îi urmeze la numai câteva luni un altul, cu acelaşi nume, întocmit de Vasile Boerescu (în octombrie 1860). În noile condiţii, în domeniul învăţământului se organizează şi funcţionează „ *Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii*” (4 iunie 1862). [41]

La 20 martie 1862 a fost publicat „*Proiectul de lege pentru administraţia instrucţiei publice din Principatele Unite, care*

---

40. Arhivele Statului Bucuresti, Fond M.C.I.P., dos. 1494 / 1848, f.6.

41. Idem, Fond M.C.I.P., dos. 1496 / 1848, f. 2.

înființa Consiliul superior al Instrucţiunii publice „ în locul„ *Eforiei Şcoalelor* " din Bucureşti şi al „*Consiliului Şcolar*" din Iaşi cu obligativitate şi gratuitate pentru învăţământul primar. [42]

Între principiile de bază cuprinse în lege găsim „*obligativitatea şi gratuitatea*" instrucţiei publice primare. Instrucţia era obligatorie, legea sancţionând cu amendă pe părinţii ai căror copii nu erau înscrişi sau care nu frecventau şcoala. De asemenea, era gratuită pentru toţi copiii, indiferent de categoria socială din care făceau parte, şi pentru ambele sexe. O altă prevedere importantă a legii era aceea a unei singure programe şcolare atât pentru învăţământul primar din mediul orăşenesc, cât şi pentru cel din mediul rural. Instrucţia secundară era dată în gimnazii mici-de 4 clase şi gimnazii mari - de 8 clase.

În anul școlar 1857/1858, domnitorul Barbu Ştirbei a hotărât redeschiderea școlilor la sate, prin „ ***Ofisul*** " cu nr. 12/ 1857 pentru redeschiderea acestora (o întrerupere de 10 ani, care a afectat și școlile din satele de la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara (sate ce compun astăzi actuala comună Roești).[43]

---

42. Iscru G. D., „ ***Revoluția română de la 1848 în Țara Românească*** " , București, 1988.

43. Arhivele Statului Bucuresti, Fond M.C.I.P., dos. 124 / 1858, f.18.

EVOLUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ÎNTRE ANII 1857—1900.

Ocârmuirea județului Vâlcea (prin Revizoratul Școlar al județului) cerea ca alesii satelor să transmită că au luat la cunoștință de ordinul privind redeschiderea școlilor sătești în anul 1857 prin documentul cu *„actele de moralitate ce sunt date pentru învățători în vederea reconfirmării lor la școlile ce se vor redeschide în anul școlar 1857 / 1858”*. [44]

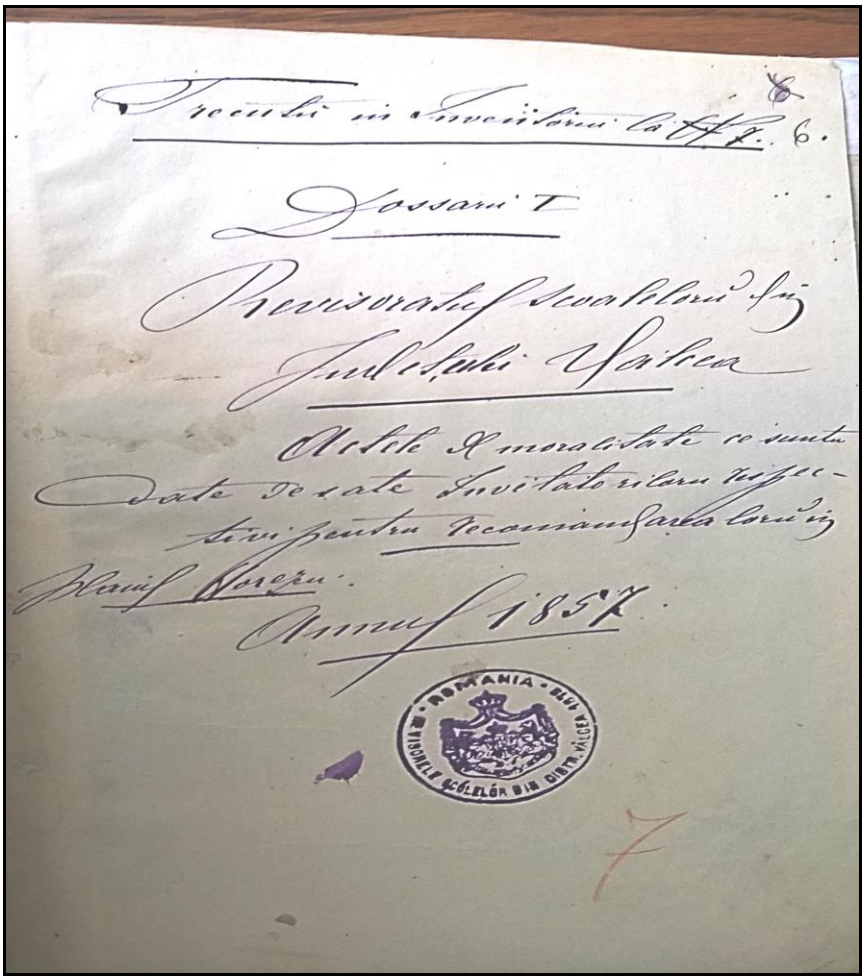

Fig. 4 Documentul din 1857 privind redeschiderea școlilor.

---

44. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”* dos. 2 / 1857, 65 file.

Școlile din mediul sătesc din județul Vâlcea, respectiv și cele din satele de la confluența Cenei Oltețului cu Cernișoara, sate ce vor forma comuna Roești, se vor redeschide abia în 1858, după un deceniu (1848--1858) de la revoluție (sătenii avuseseră posibilitatea să înțeleagă rolul binefăcător al învățăturii). [45]

Legea instrucţiunii publice din 25 noiembrie 1864 a reprezentat un mare progres pentru dezvoltarea învăţământului din ţara noastră, în special prin statuarea celor două principii esenţiale: obligativitatea şi gratuitatea învăţământului primar. Se vor statua şi înfiinţa comitetele şcolare, formate din preoţi şi laici cu prestigiu şi autoritate, toţi fiind ştiutori de carte.

Legea şcolară din 1864 a făcut parte din programul de legi de înnoire a societăţii româneşti promovat sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza. Ea a pus instrucţia publică primară pe temelii solide, dominate de principiile obligativităţii şi gratuităţii. Deşi, este prima lege în înţeles modern în domeniul învăţământului, totuşi ea nu apare pe un teren viran. Cu mai bine de o sută de ani înainte existau preocupări domneşti de adoptare a unor măsuri privind învăţământul în cele două principate dunărene.

Odată cu unirea Principatelor Române sub domnitorul Alexandru Ioan Cuza se trece la implementarea programelor paşoptiste, una dintre direcţii fiind, aşa cum am arătat, reorganizarea instrucţiunii publice.

În încercările de unificare a legislaţiilor celor două principate, Comisia de la Focşani, la propunerea lui Mihail Kogălniceanu, lucrează încă din iunie 1859 la elaborarea unui proiect de lege. [46]

---

45. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”*

dos. 2 / 1857, 65 file.

46. Andronie D. , Garoafă D., *„ Un secol de învățământ vâlcean”*

Rev. Sc. Vâlcea 1857—1858, Rm. Vâlcea, 2001, pag. 147.

Astfel, în anul școlar 1858 / 1859 la Școala satului „*Roesci*" și „ *Ciocâlteiu* ", a fost repartizat de Revizoratul Școlar al județului Vâlcea, ***învățătorul Ioan Dîrlescu.*** [47]

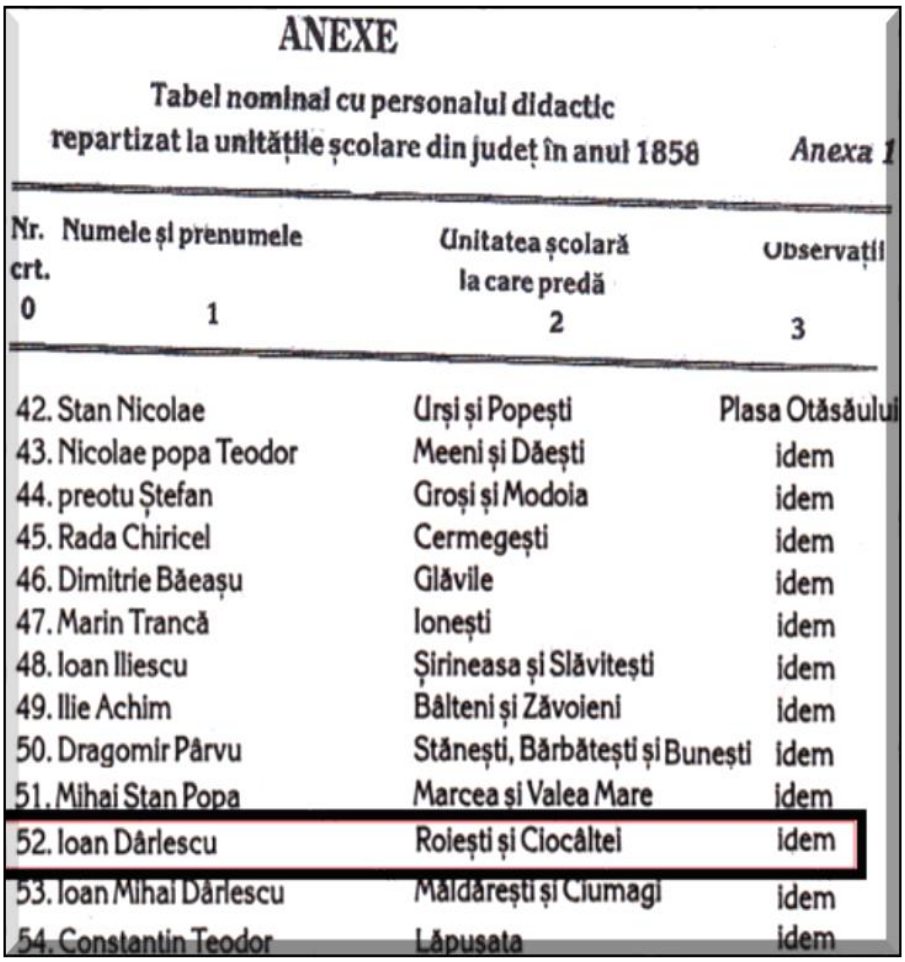

ANEXE

Tabel nominal cu personalul didactic repartizat la unitățile școlare din județ în anul 1858 *Anexa 1*

Nr. crt. 0	Numele și prenumele 1	Unitatea școlară la care predă 2	Observații 3
42.	Stan Nicolae	Urși și Popești	Plasa Otăsăului
43.	Nicolae popa Teodor	Meeni și Dăești	idem
44.	preotu Ștefan	Groși și Modoia	idem
45.	Rada Chiricel	Cermegești	idem
46.	Dimitrie Băeașu	Glăvile	idem
47.	Marin Trancă	Ionești	idem
48.	Ioan Iliescu	Șirineasa și Slăvitești	idem
49.	Ilie Achim	Bâlteni și Zăvoieni	idem
50.	Dragomir Pârvu	Stănești, Bărbătești și Bunești	idem
51.	Mihai Stan Popa	Marcea și Valea Mare	idem
52.	Ioan Dârlescu	Roiești și Ciocâltei	idem
53.	Ioan Mihai Dârlescu	Măldărești și Ciumagi	idem
54.	Constantin Teodor	Lăpușata	idem

Fig. 5 Documentul cu tabloul personalului didactic pentru anul scolar 1858—1859:

Catalogul clasei I, de la *Școala Roești și* de la *Școala Ciocâltei* pe lunile noiembrie--ianuarie 1858—1859, ne arată că acestea funcționau cu un număr de 20 elevi.(vezi doc.) [48]

---

47. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "* dos. 2 / 1857, 65 file.

48. Andronie D. și colab.., ***Idem***, 2001.

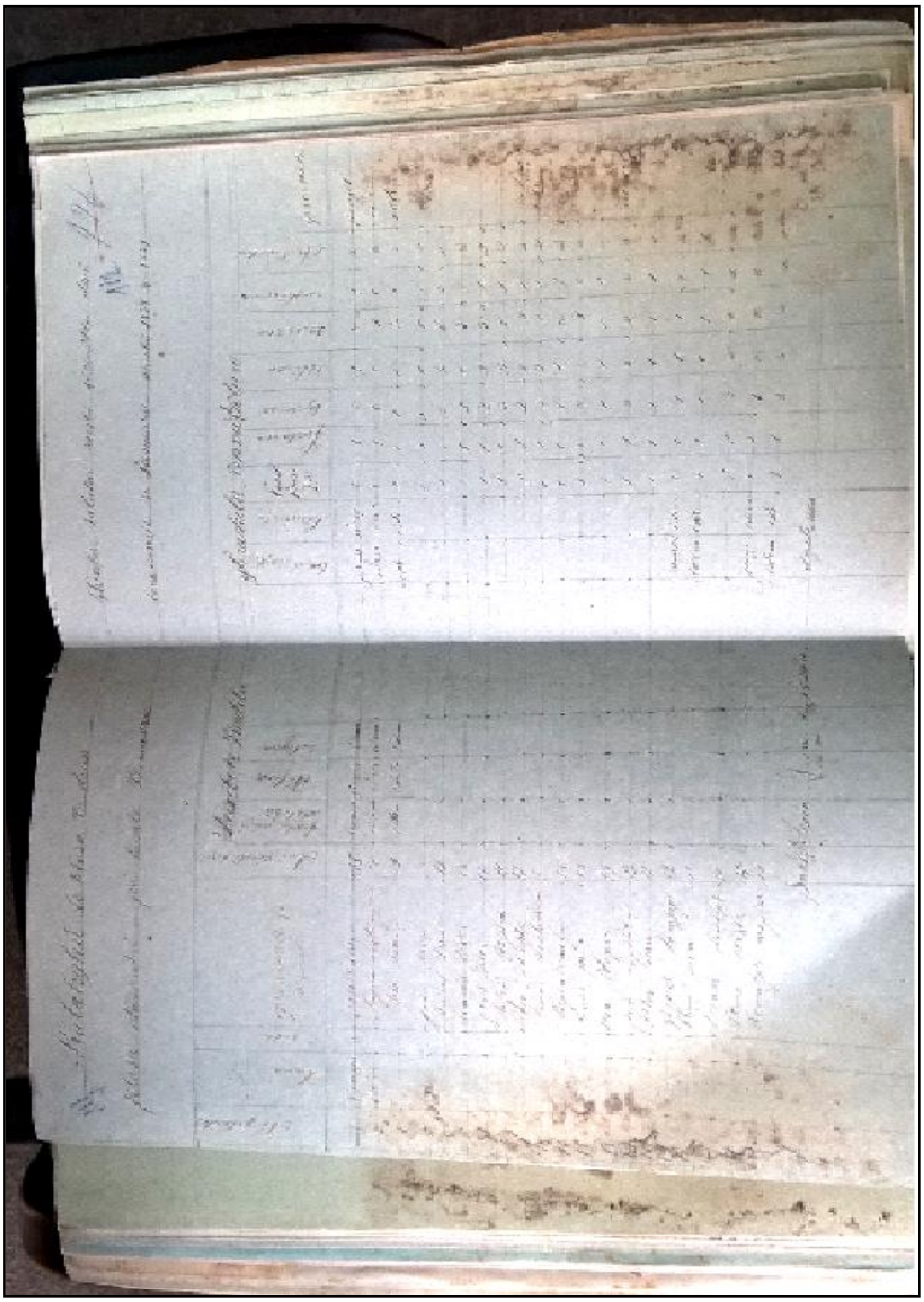

Fig. 6 Catalogul Școlii Roești și Ciocâltei pe anul scolar 1858 / 1859 învățător: Ioan Dârlescu, repartizat de Revizoratul Școlar Vâlcea.

---

49. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)"* dos. 10 / 1864, 229 file.

Următorul învățător a fost ***Ilie Vasiliu*** care a decedat în anul 1864. *„...Primarul comunei Roesci informează în data de 15 februarie 1864 Suprefectul Plaşii Otăsău, că învățătoriul Ilie Vasiliu a încetat din viață și prin urmare, conform Statutului Învățătoriului, Revizoratul şcolar al județului Vâlcea trebuie să trimită în cel mai scurt timp o persoană calificată și cu o recunoaștere morală.....”.*[50]

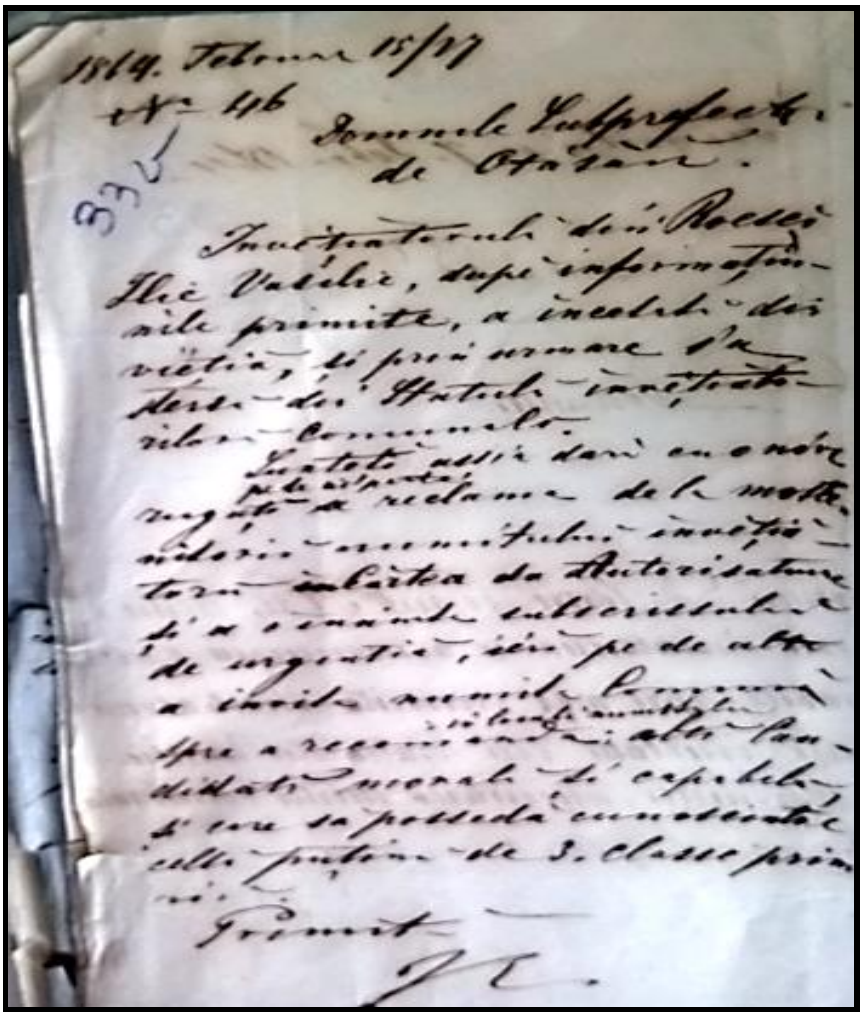

Fig. 7 Documentul prin care Primarul Comunei Roesci informează Subprefectul Plăşii Otăsău despre decesul învățătorului Ilie Vasiliu.

---

50. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”* dos. 4 / 1864, 155 file.

La sfîrșitul lunii februarie 1864, în urma decesului învățătorului Ilie Vasiliu, Revizoratul Școlar al județului Vâlcea decide ca la Școala „ *Comunei Roesci* și *Ciocâlteiu* ” să fie încadrat ***învățătorul Stancu Croitorescu***.

Trebuie făcută precizarea că în comuna „ *Roesci-Ciocâlteiu* ” existau două școli, deci câte una în fiecare sat (a se vedea documentele anexate mai jos, care arată acest lucru).

În anul școlar 1864 / 1865 învățător la Școlile comunei „*Roesci și Ciocâlteiu*” deci, la ambele școli, a fost *Stancu Croitorescu,* care avea la clasa I 20 elevi iar la clasa a II-a, 7 elevi.[51]

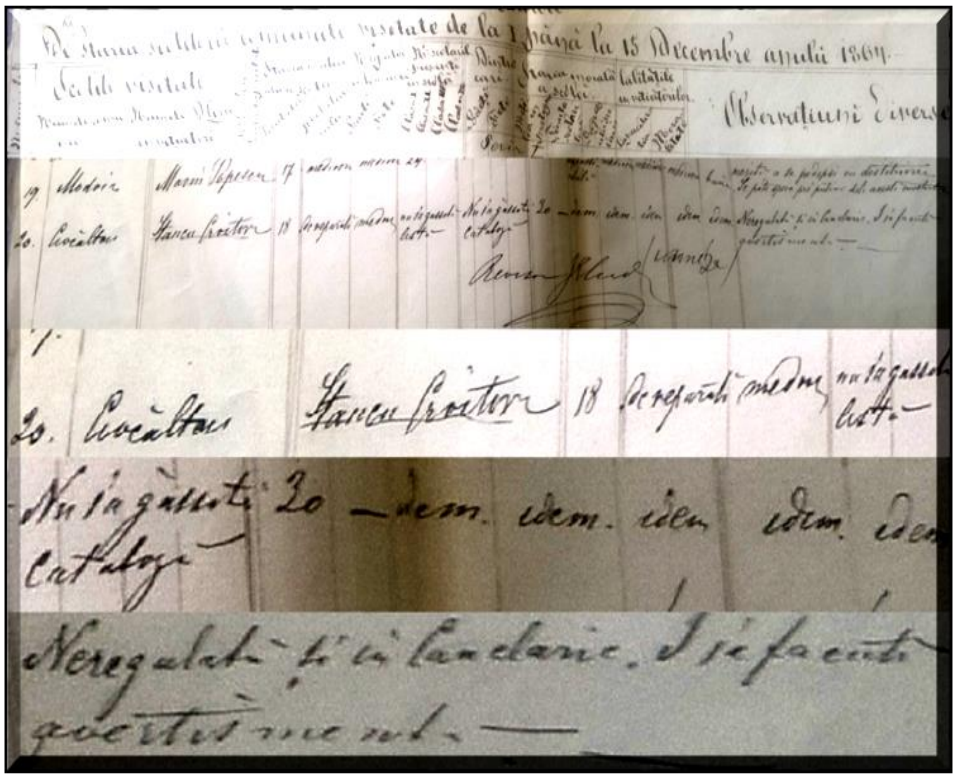

Fig. 8 Documentul, cu școlile „visitate ” de Revizoratul Școlar Vâlcea între 1 și 15 decembrie 1864 din județ. Școala Ciocâltei: învățător, Stancu Croitorescu și precizările făcute în urma controlului.

---

51. Arhivele Statului Vâlcea, „ ***Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)*** ”
dos. 4 / 1864, 155 file.

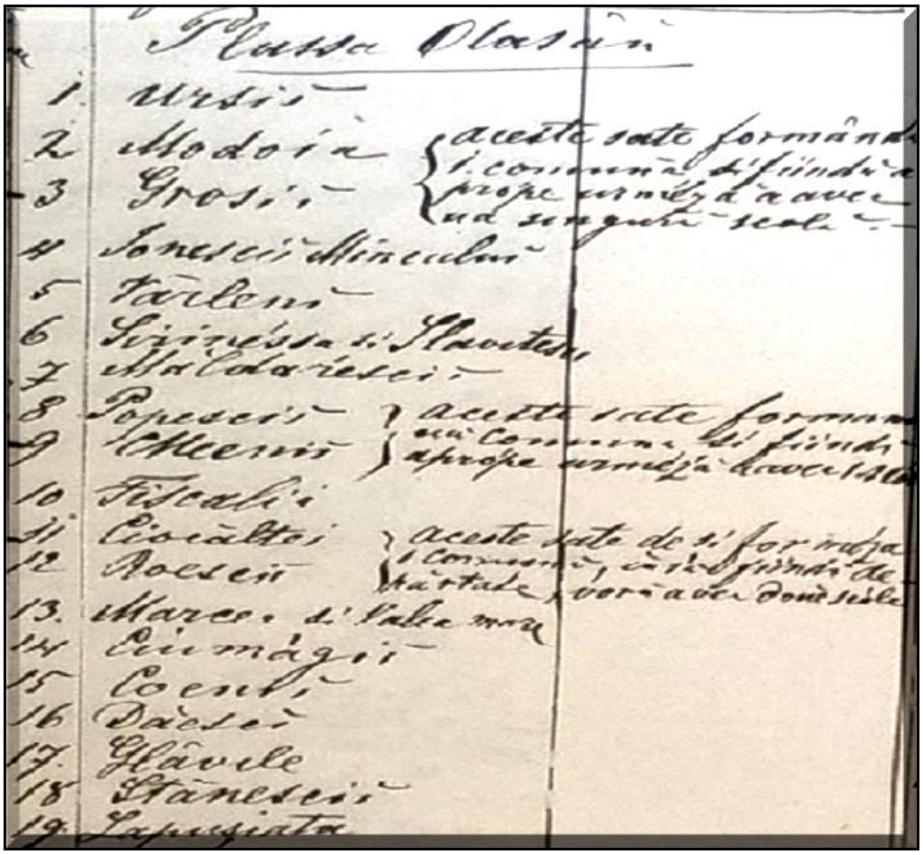

Fig. 9 Școli existente în Plasa Otăsău la 1864 / 1865

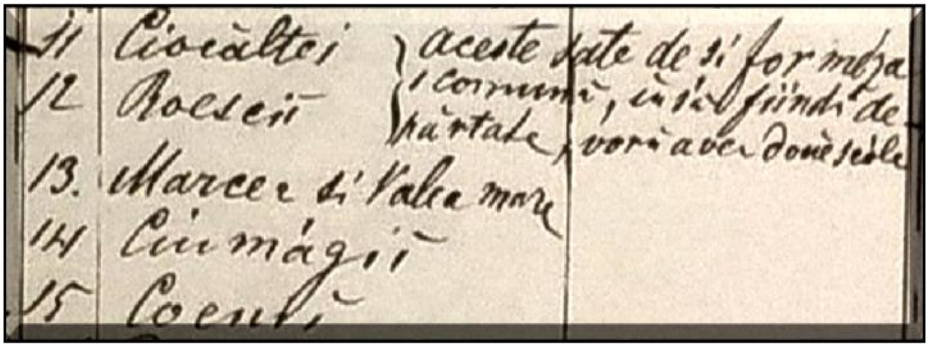

Fig. 10 Precizarea existenței a două școli în comuna -- 52.
„Roesci-Ciocâlteiu" în anul școlar1864 / 1865:
„ aceste sate deși formează o comună, în ia fiind
răvtate, vor avea două școli"

---

52. Arhivele Statului Vâlcea, ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)"***
dos. 3 / 1865,39 file.

În urma controlului efectuat de Revizoratul Școlar al județului Vâlcea la școlile din Plasa Otăsăului, respectiv și la cele din comuna *„ Roești—Ciocâlteiu ”*, în perioada 1—15 decembrie 1864, s-au constatat mai multe nereguli în activitatea învățătorului *Stancu Croitorescu*.[53]

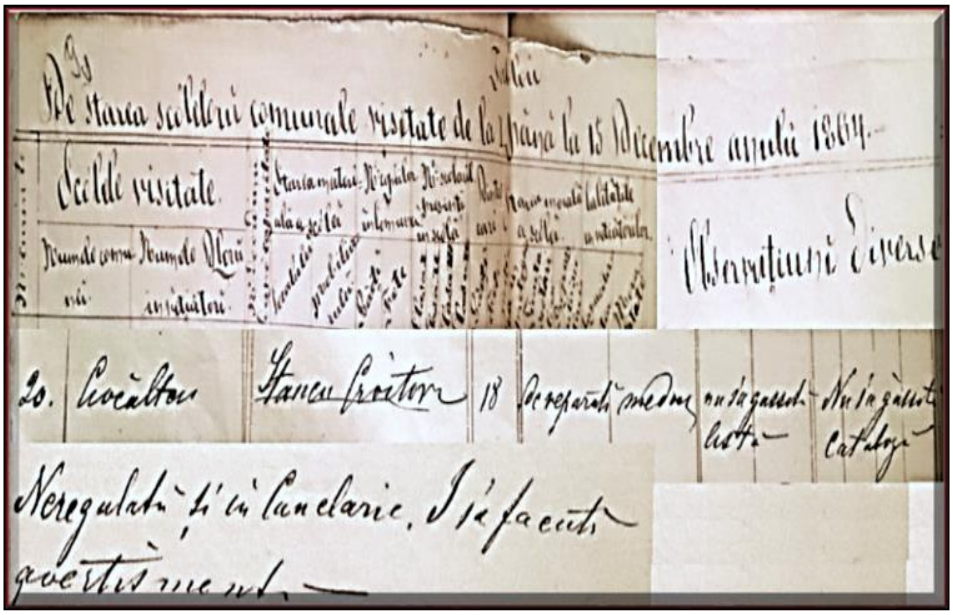

Fig .11 Documentul de inspecție pentru învățătorul din Roești, Stancu Croitorescu, 1—15 dec. 1864.

Astfel, revizorul școlar constata următoarele *„observațiuni ”:*

-- școala trebuie reparată;

-- școala se prezintă mediocru, ca local;

-- nu a găsi lista cu evidența copiilor de vârstă școlară;

-- nu i-a găsit catalogul, deși avea elevi la mai multe clase ;

-- moralitatea învățătorului fiind mediocră, etc.

La rubrica *„obervațiuni diverse”*, apare următoarea observație scrisă în procesul verbal de inspecție: *„Neregulat în Cancelarie …….. Și ia făcut avertisment ”*[54]

---

53. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) ”* dos. 5 / 1864, 33 file.

54. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea ”*, dos. 6/1864, 39 file.

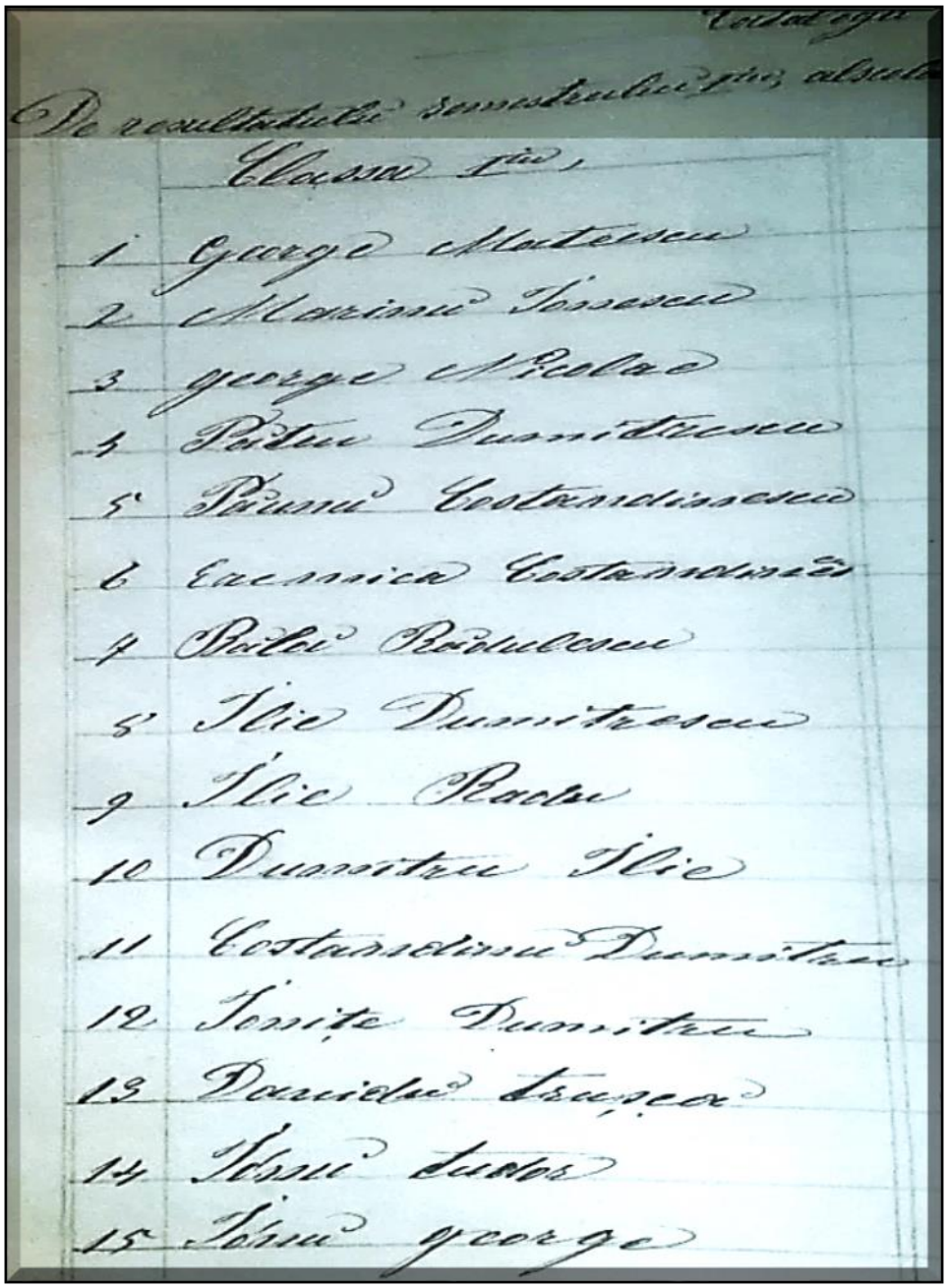

- 55

Fig. 12 Catalogul de clasă de la școala comunei Ciocâlteiu, cu numele și prenumele școlarilor pe anul școlar 1864 / 1865, Clasa a I a.

---

55. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”* dos. 10 / 1864, 229 file.

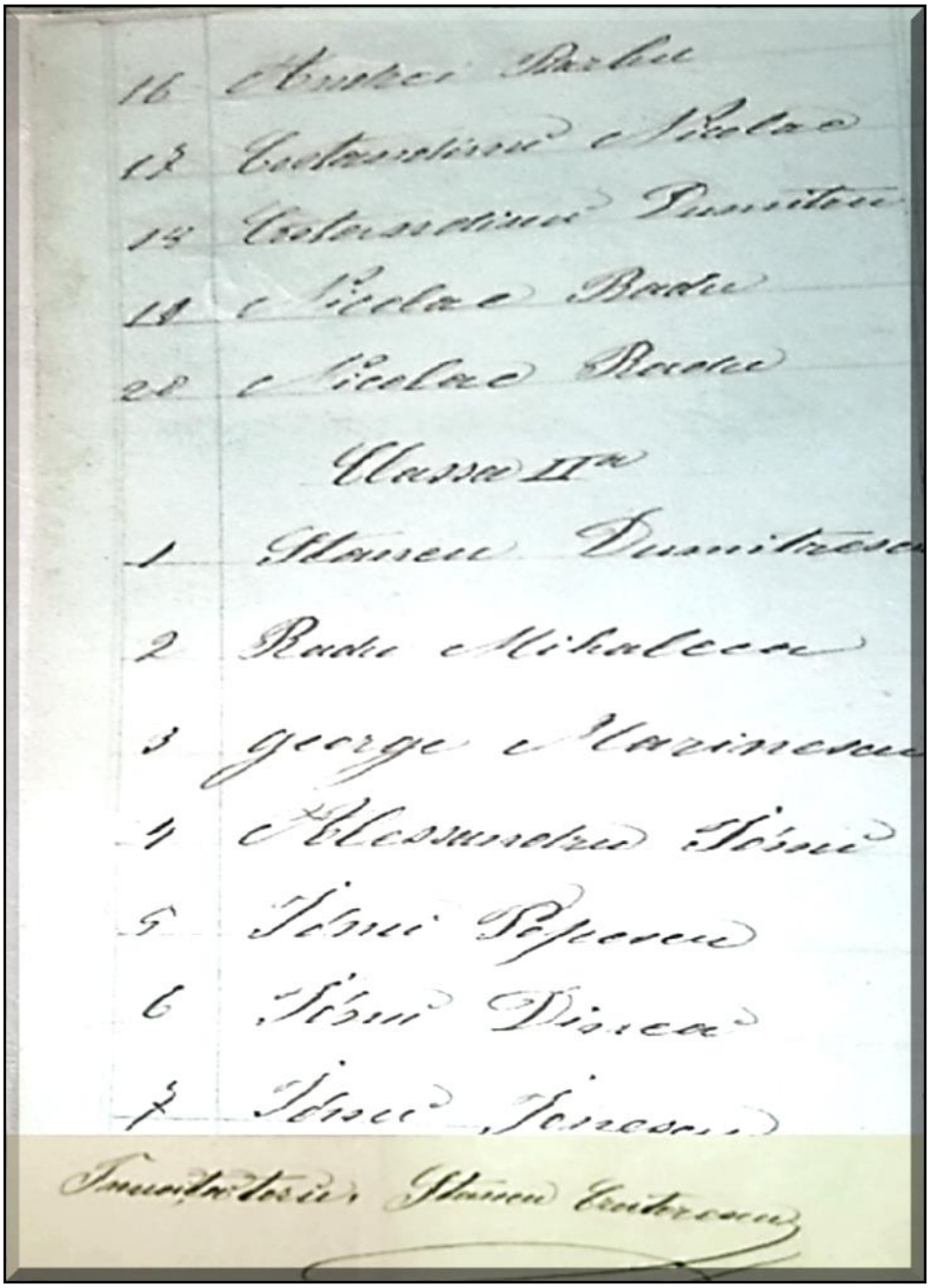

-56

Fig. 13 Catalogul de clasă de la școala comunei Ciocâlteiu, cu numele și prenumele școlarilor pe anul 1864 / 1865, Clasaa I a (continuare) și clasa a II a, deci, în total 27 școlari.

---

53. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "* dos. 10 / 1864, 229 file.

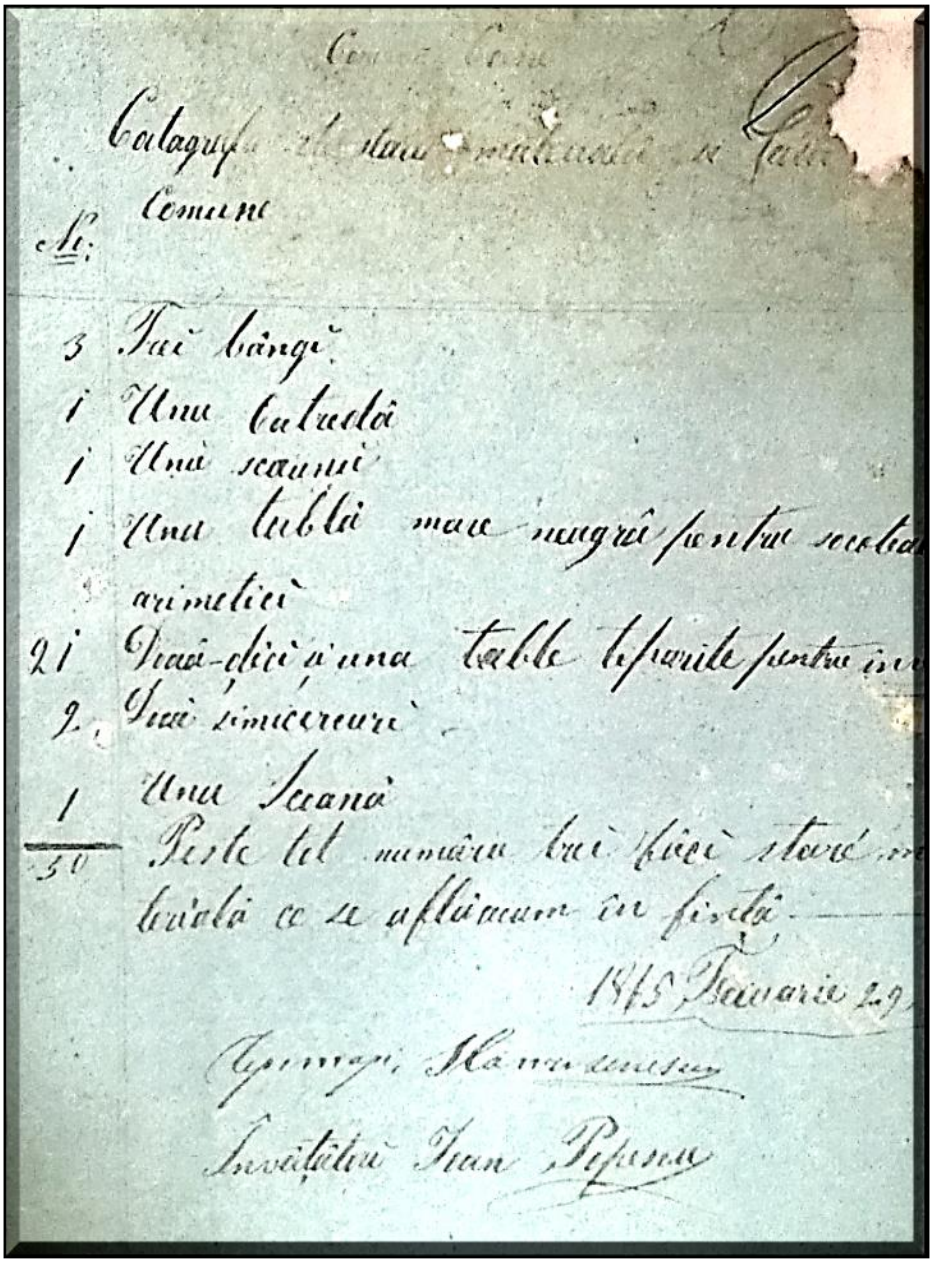

-57

Fig. 14 Catalogul de stare materială a Școlii Coeni la 22 Februarie1865, înaintat de învățătorul Ioan Popescu din partea comunei Coeni, Revizoratului Școlar Vâlcea și semnat de Primarul Ion Stănculescu (fost învățător în satul Cermegești)

---

57. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "* dos. 10 / 1864, 229 file.

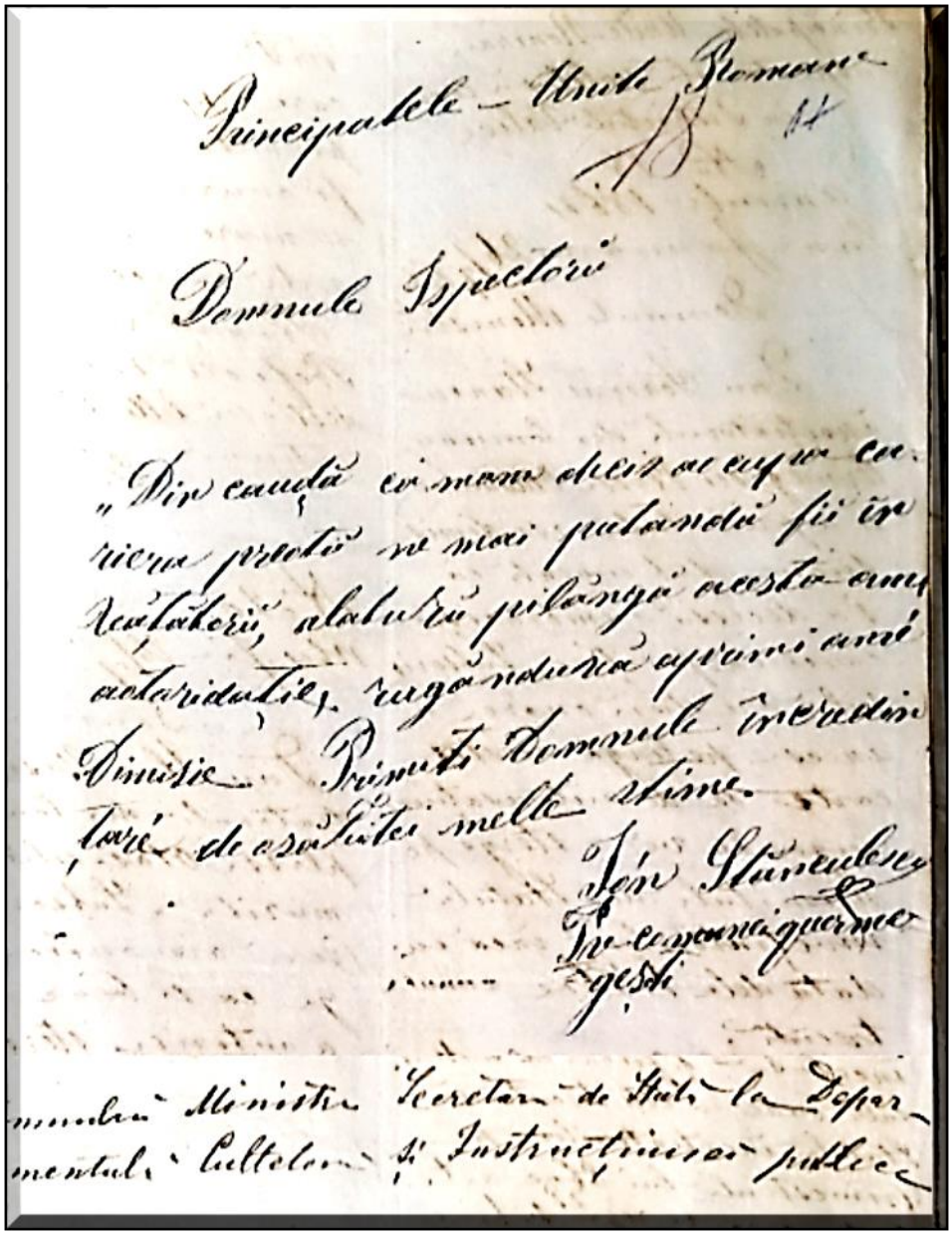

_58

Fig.15 Documentul prin care învățătorul Ion Stănculescu din Cermegești, înintează demisia sa Ministrului Învățământului deoarece dorește să fie preot. (a fost primar la Roești în perioada 1864---1866)

---

58. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) ”* dos. 7 / 1866, 124 file.

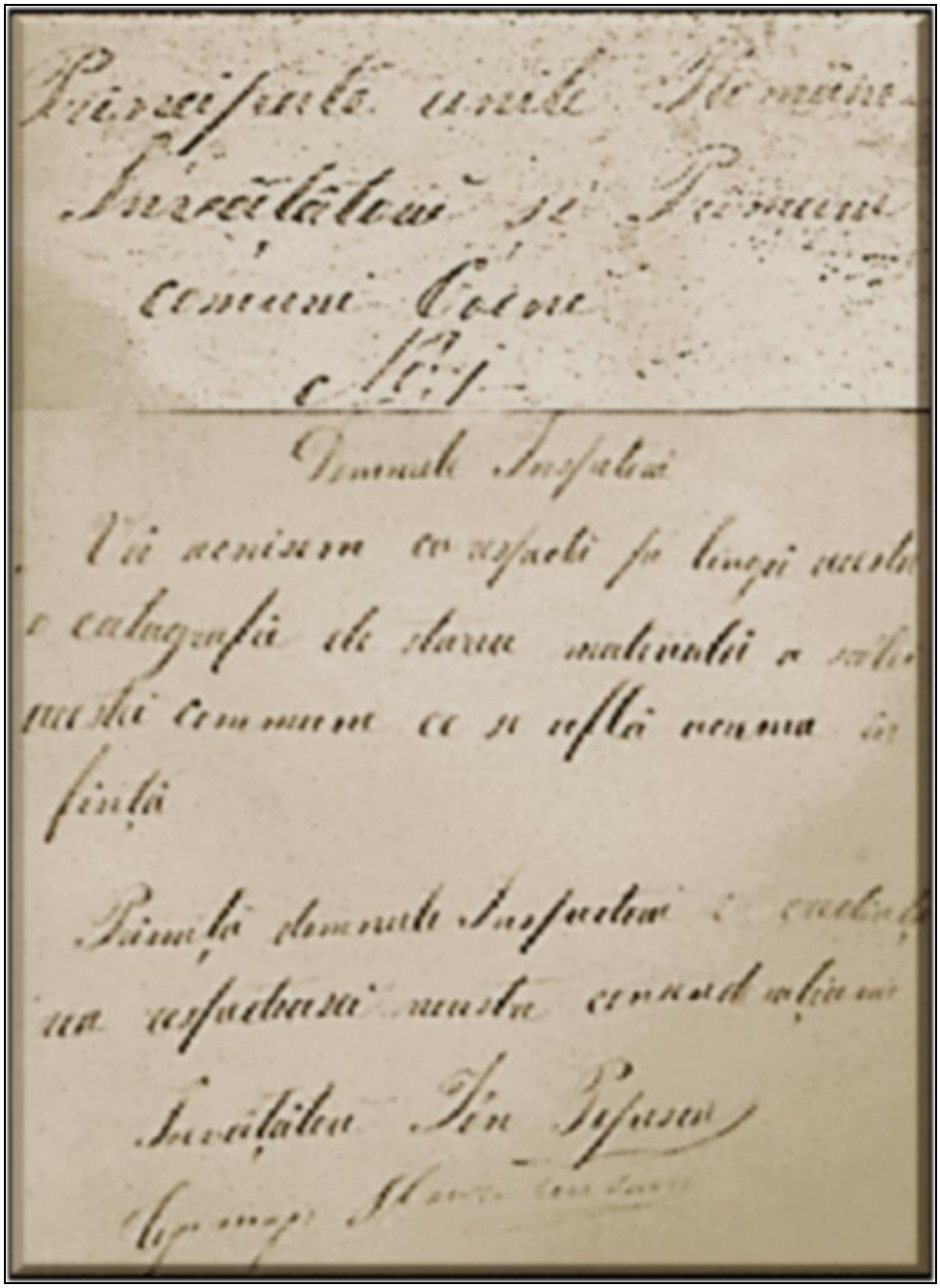

-59

Fig. 16 Adresa din 22 Februarie 1865 trimisă de Învățătorul Ioan Popescu și Primarul comunei Coeni, …Stănculescu, privind Catagrafia (recensământul pe anul 1865) al Școlii Coeni.

----

59. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)"*
dos. 12 / 1865, 212 file.

În februarie 1865, Revizoratul Școlar al județului Vâlcea cere învățătorilor și primarilor din comunele județului, să înainteze situația la zi cu privire la recensământul familiilor și școlarilor din fiecare comună sau cătun. Astfel, în comuna *Roesci,* s-au înregistrat 257 de familii*: satul Roesci avea 161 de familii iar satul Ciocâltei avea 96 familii.* [60]

În ceea ce privește populația școlară, s-au înregistrat 46 școlari care conform legii, erau obligați să frecventeze școala.

Trebuie făcută precizarea că în anul școlar 1864/1865 în comuna *Roesci* funcționa numai Școala Ciocâltei, unde erau înmatriculați 38 băieți și 8 fete, deoarece conform documentelor, în *satul Roesci* școala nu era funcțională. Situația a fost trimisă de învățătorul *Stancu Croitorescu.*

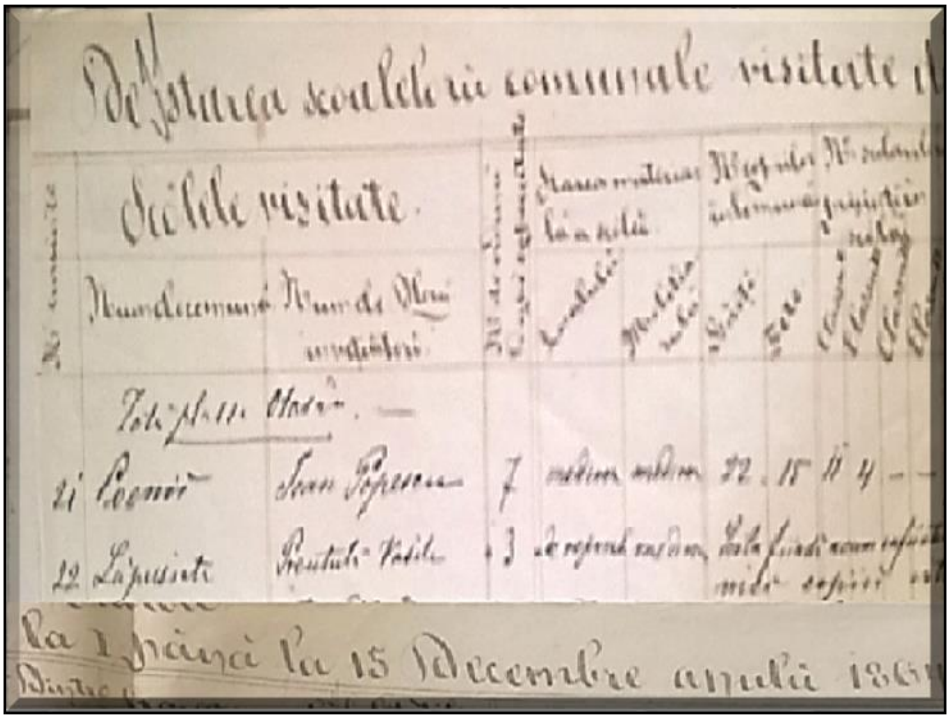

Fig. 17 Fragment din documentul care se atestă că în anul școlar 1864/1865, Școala Coeni a fost „visitată" de Revizorul școlar Vâlcea și avea ca învățător pe Ioan Popescu.

---

60. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)"* dos. 10 / 1864, 229 file.

În comuna Coeni, la recensământul din anul 1864 s-au înregistrat 106 familii, numărul copiilor comunei obligați să meargă la școală era de 37, din care 22 băieți și 15 fete.

La inspecția din luna decembrie 1864, s-a constatat că urmau școala doar 15 elevi. La clasa I erau 11 elevi, iar la clasa a II a erau 4 elevi, deci 15 elevi din 37 urmau școala la acea dată**.** Din datele prezentate observăm că fetele nu frecventau școala.[61]

Această situație a fost dată de învățătorul Școlii Coeni, ***Ioan Popescu*** (trebuie să observăm că exitau unele neconcordanțe între ce raportau învățătorii la începutul anului școlar și ce găseau revizorii școlari la inspecțiile periodice).

Acest document, atestă că Școala Coeni și Școala Ciocâltei funcționau la acea dată.

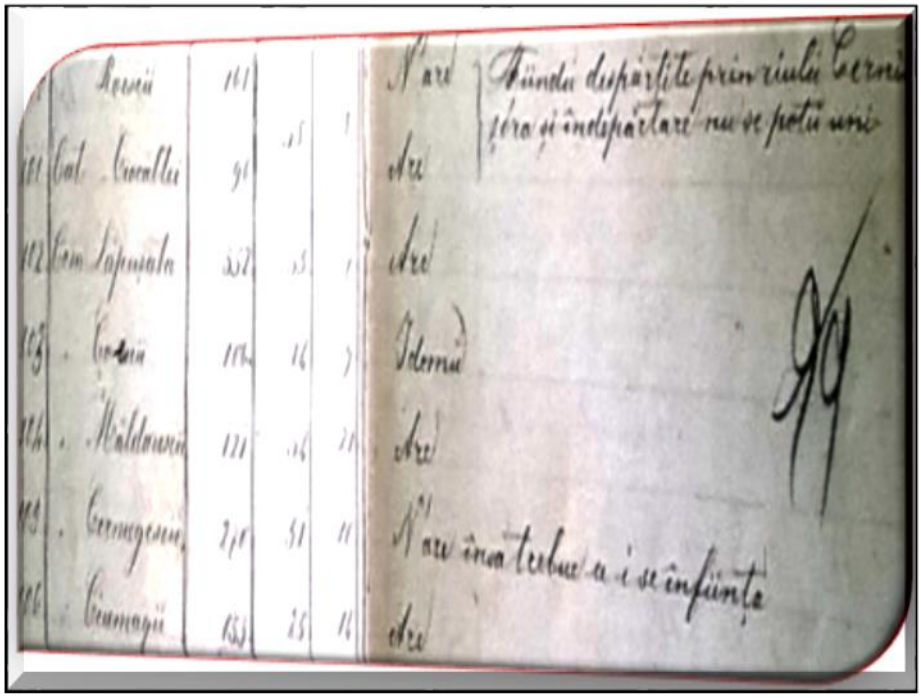

Fig. 18 Fragment din documentul prin care se atestă că Școala Coeni și Școala Ciocâltei funcționau în anul școlar 1864/1865 și aveau local propriu de școală.

---

61. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "* dos. 9 / 1864, 52 file.

La 19 febr. 1865 „ *învățătoriu comunei Ciocâlteiu* ” ***Stancu Croitorescu***, trimite Revizoratului Școlar județean Vâlcea, catalogul „*de rezultatul progresiunii care studiatu în această școală în cursul Semestrului I-iu pe anulul școlar 1864/1865; spre de liberarea celor de cunostințe, primite….*” ale elevilor pe Semestrul I 1864/1865. [62]

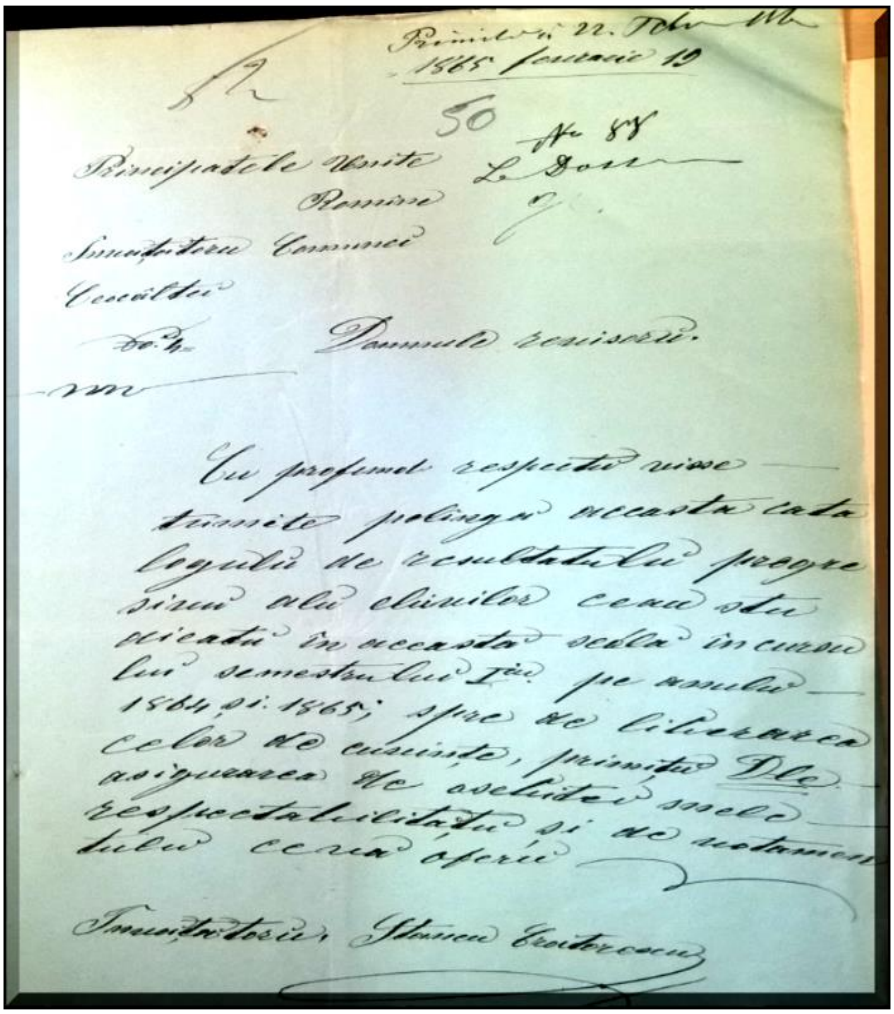

Fig. 19 Documentul din 19 februarie 1865 privind „ progresia ” elevilor trimisă de învățătorul Școlii Ciocâlteiu, Stancu Croitorescu. ***- 63***

---

62. Idem, dos. 9 / 1864, 52 file.

63. Arhivele Statului Vâlcea, „ ***Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)*** ” dos. 9 / 1864, 52 file.

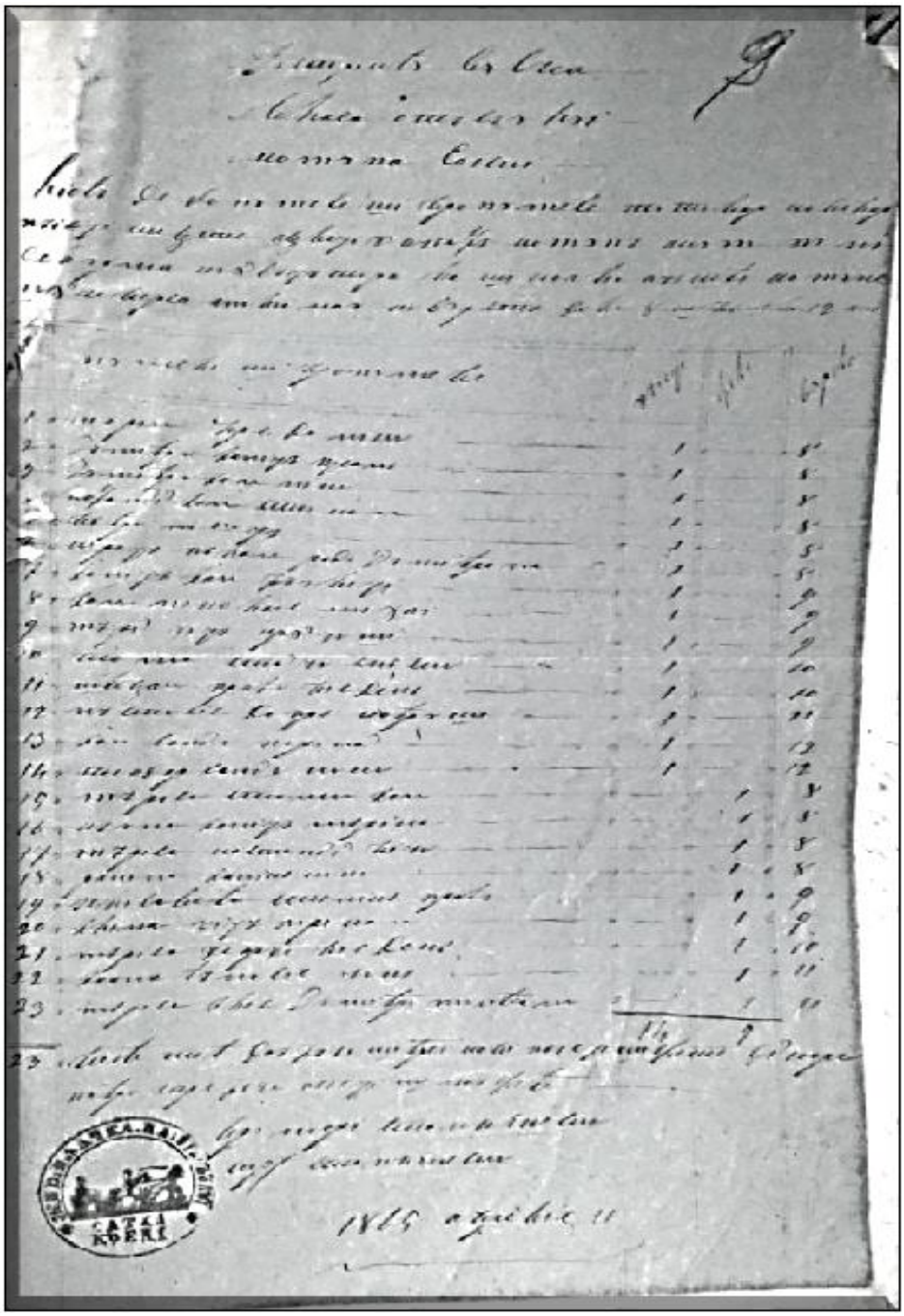

Fig. 20 Documentul din 11 octombrie 1865 prin care se transmite situația manualelor existente în Școala Coeni, cu stampila oficială a satului Koeni. **-- 64**

---

64. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”* dos. 10 / 1865, 212 file.

La școala Coeni, în data de 11 octombrie 1865 ***învățătorul Ioan Popescu***, înaintează o adresă Revizorului Școlar Vâlcea cu tabelul manualelor existente în școală, prilej cu care descoperim și noi cum arăta ștampila satului KOENI la acea dată (alfabet chirilic)

_65

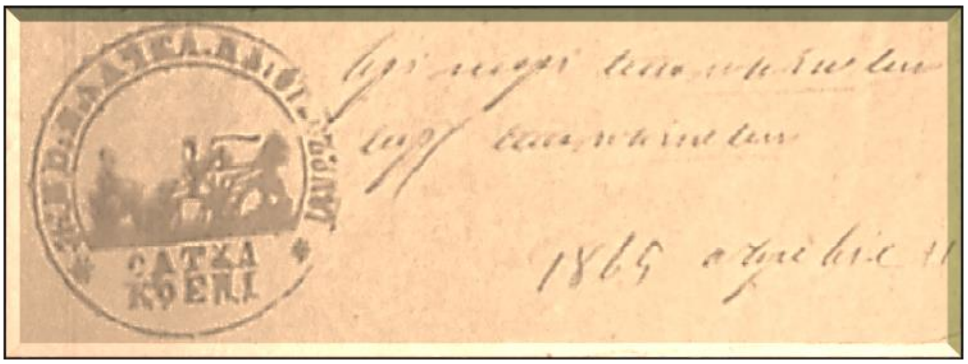

Fig. 21 Fragment din documentul datat la 11 octombrie 1865 cu ștampila oficială a satului KOENI (alfabet chrilic)

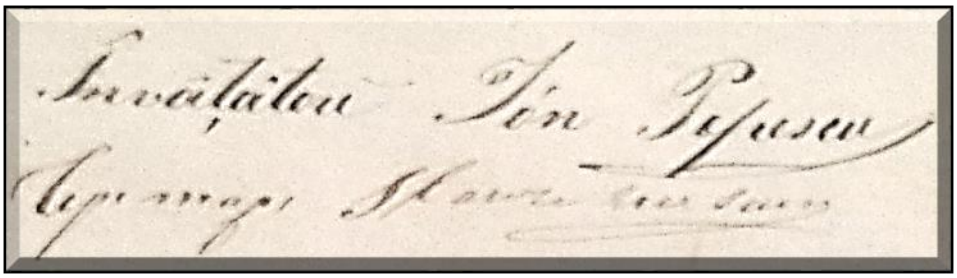

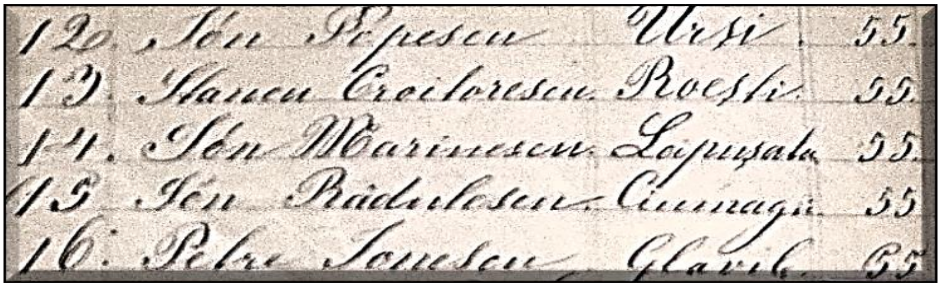

Fig. 22 Fragment din documentul de la 1865, care arată Statul de plată pentru învățători pe luna decembrie din Roești și comunele învecinate.

---

65. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "*
dos. 10 / 1865, 212 file.

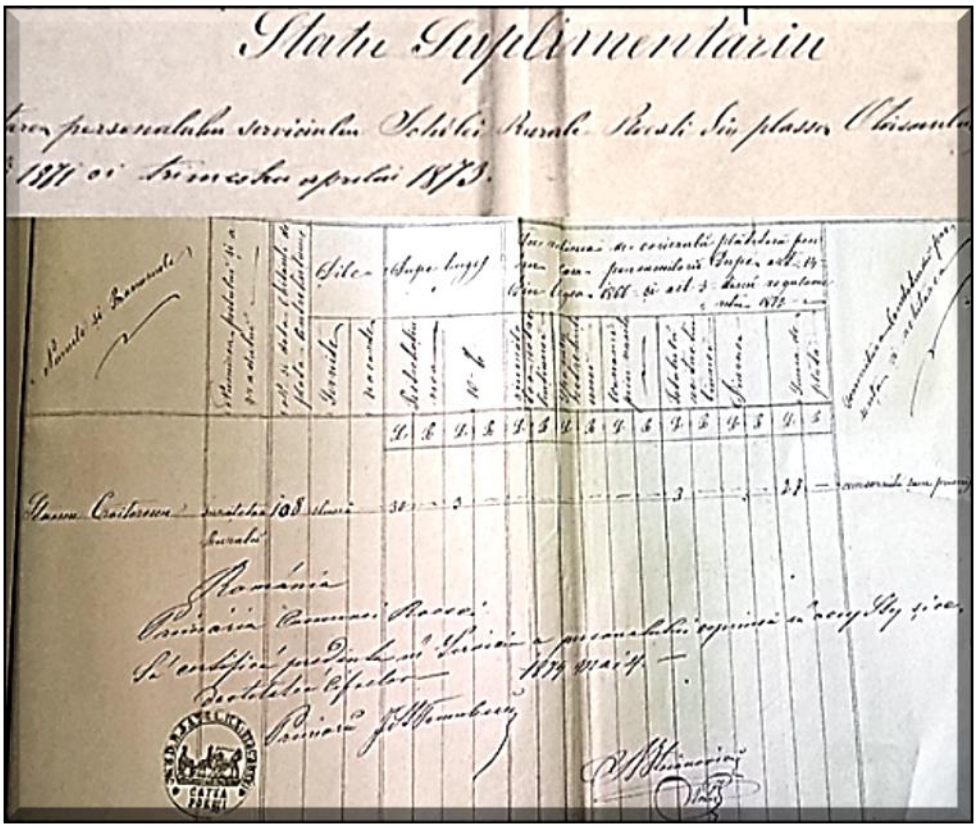

Fig. 23 Documentul cu Statul de plată suplimentar pentru perioada 1871—1873 pentru învățătorul Stancu Croitorescu de la Școala Rurală Roești. [66]

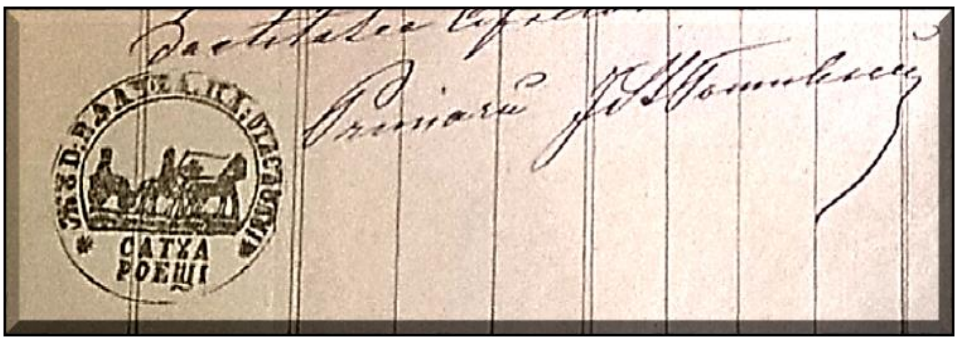

Fig. 24 Fragment din documentul datat la 1873, cu ștampila oficială a satului Roesti (alfabet chrilic) cu semnătura primarului I. .Stănculescu.

---

66. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”* dos. 17 / 1873, 72 file.

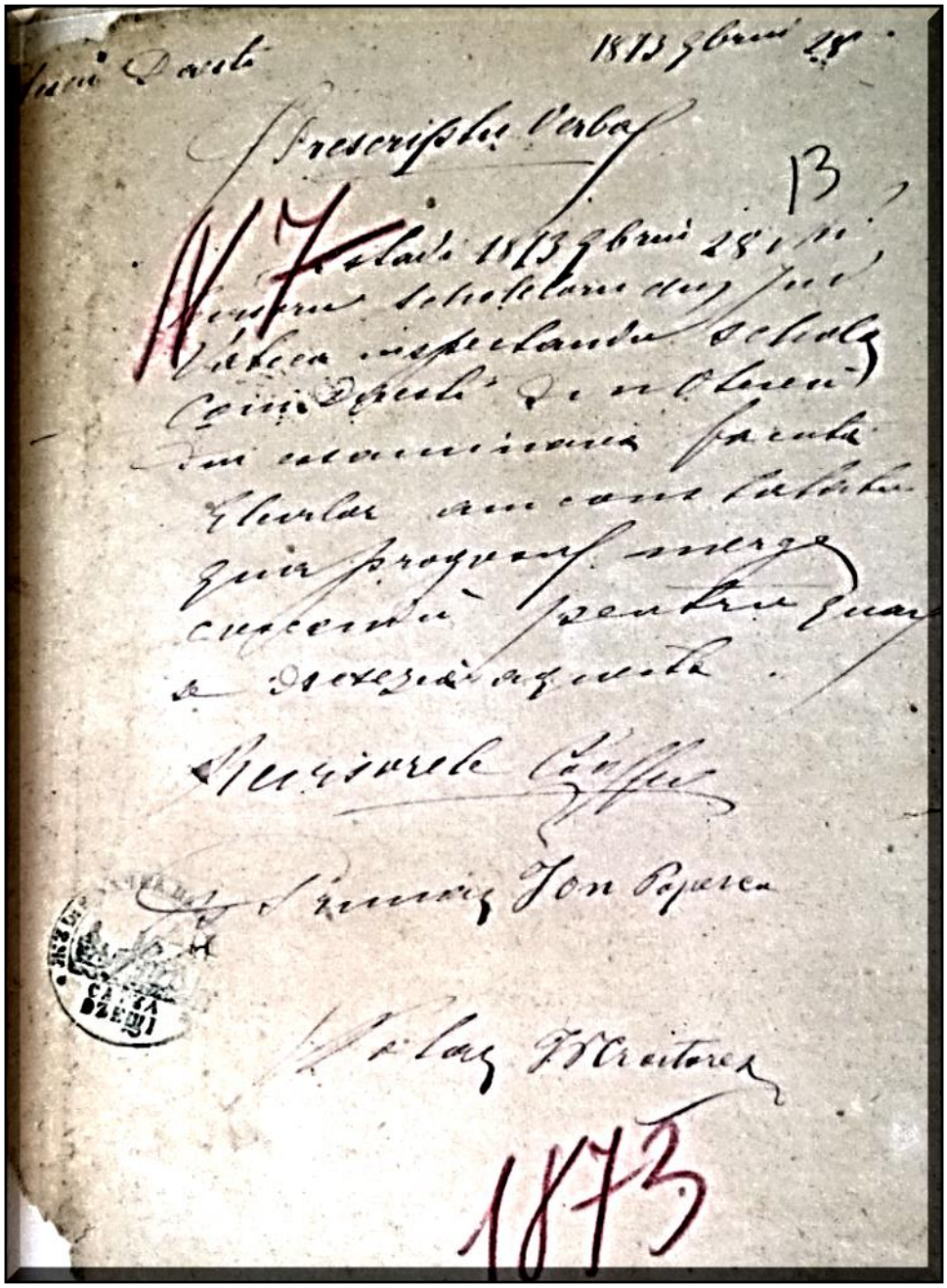

Fig. 25 Documentul privind inspectarea Școlii Roești, la 15 decembrie 1873. Primar: Ion Popescu; învățător: Stancu Croitorescu și ștampila oficială a satului Roești (alfabetul chirilic).-[67]

---

67. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) ”*
dos. 17/ 1873, 72 file.

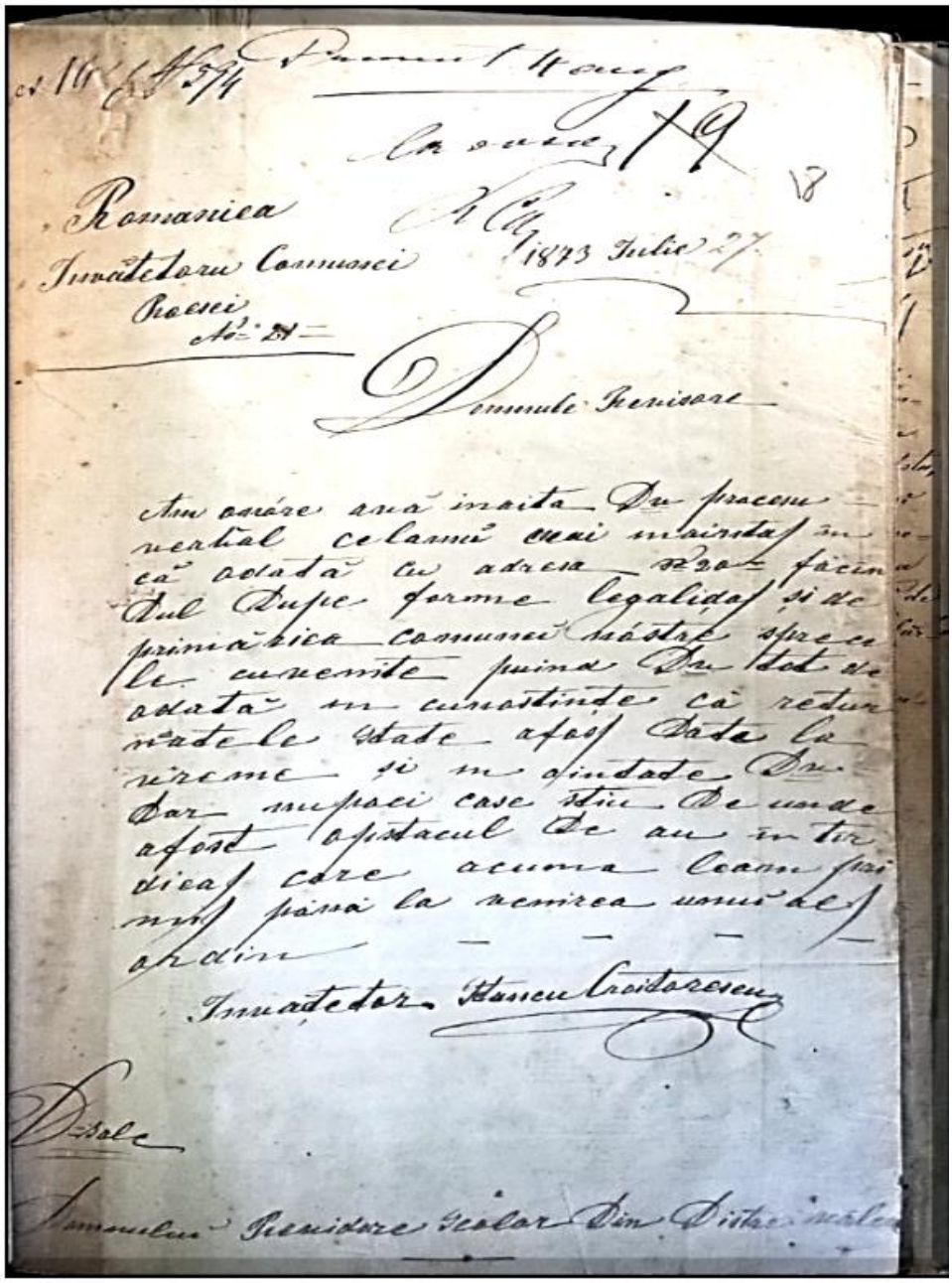

Fig. 26 Documentul din 27 Iulie 1873 prin care Primăria comunei Roesci și învățătorul Stancu Croitorescu trimit o nouă situație a statelor de plată (a doua), fiind supărat că primele state nu ajunseseră la Revizoratul Școlar al judetului Vâlcea .-[68]

---

68. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”* dos. 17 / 1873, 72 file.

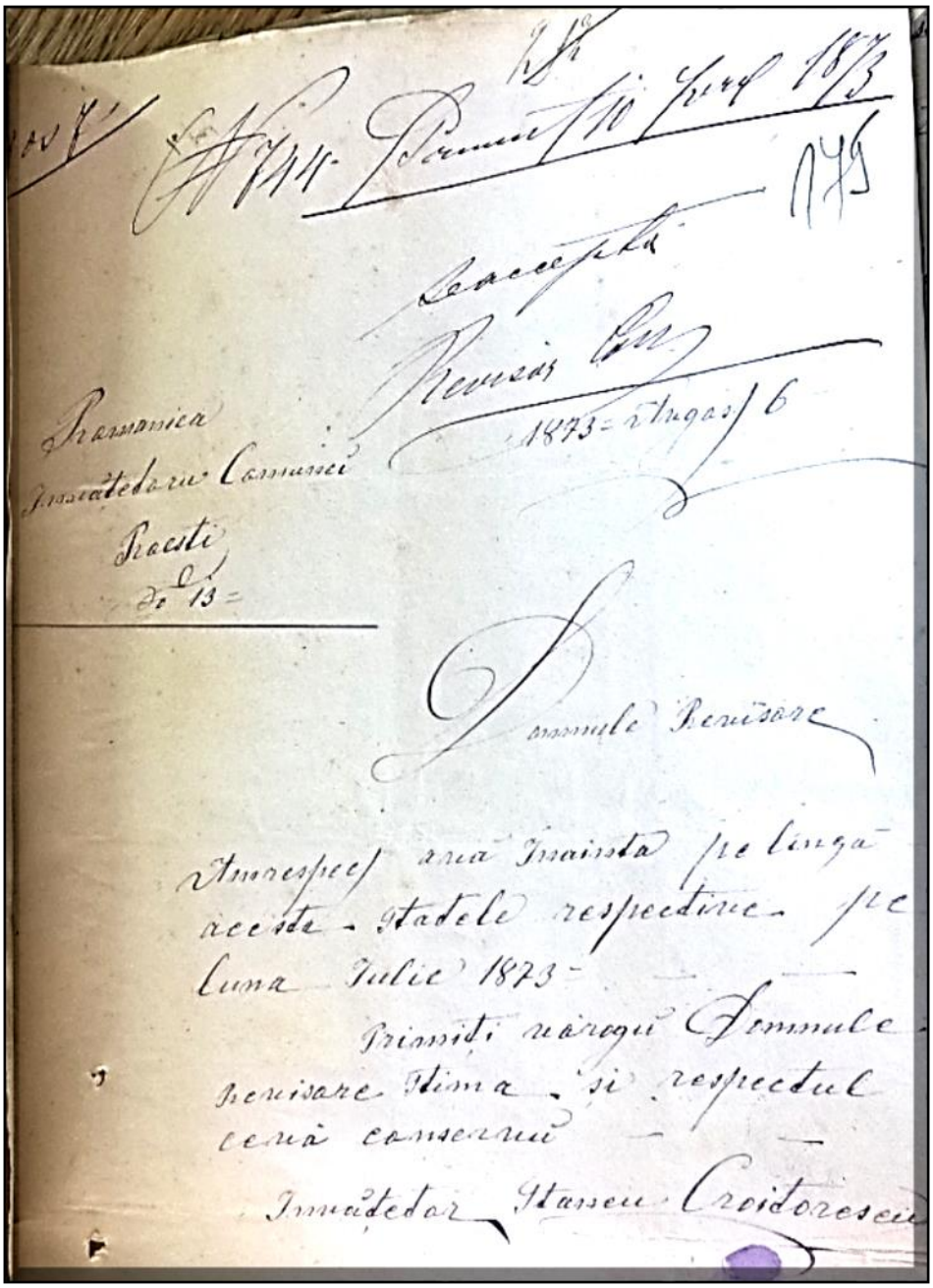

Fig. 27 Documentul din 11 august 1873, prin care învățătorul Stancu Croitorescu trimite Revisorului școlar Vâlcea actele cerute și matricolele Școlii Roești (Registrul matricol) **-[69]**

---

69. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)”* dos. 17 / 1873, 72 file.

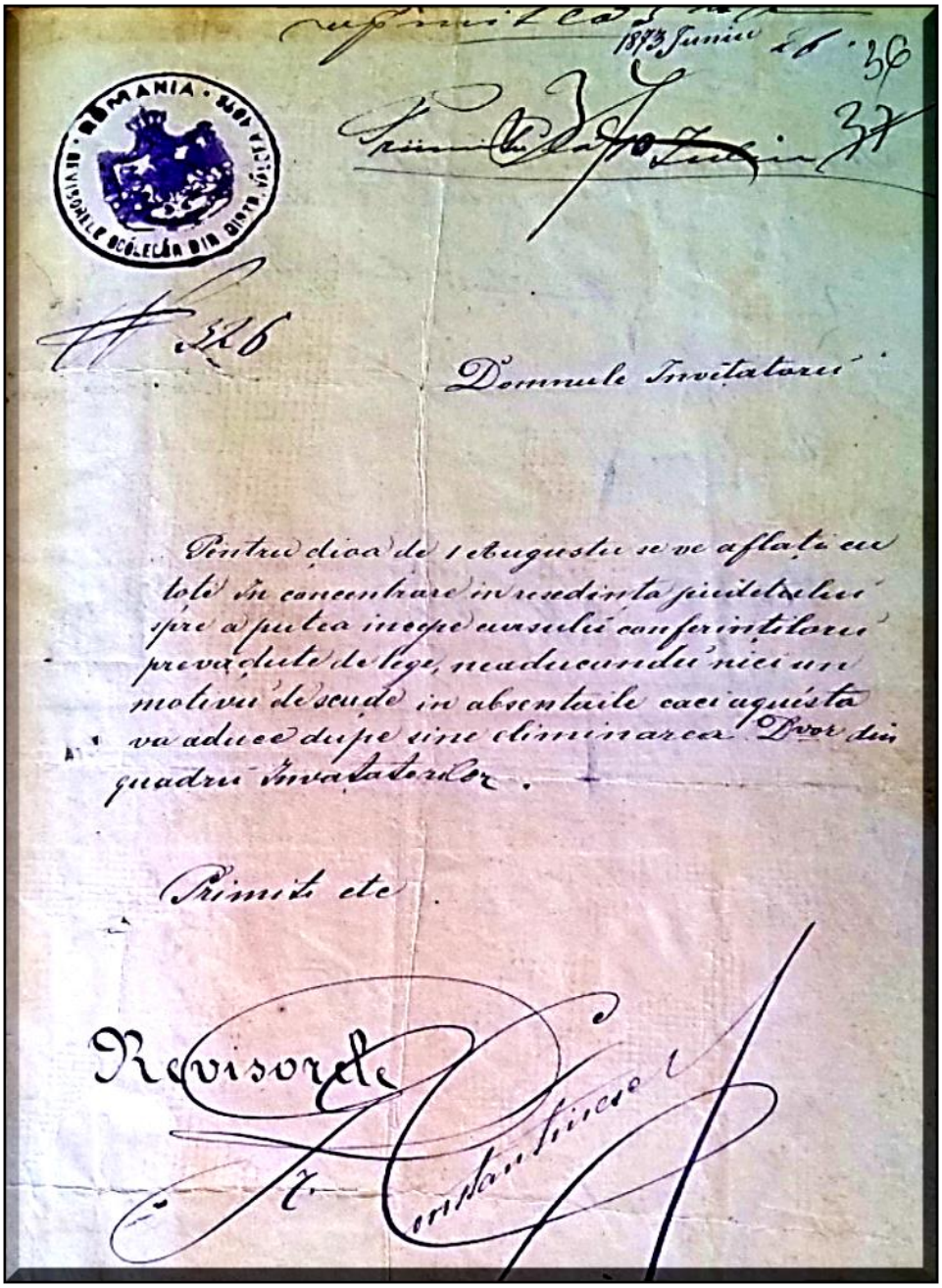

Fig. 28 Documentul prin care Revizoratul Școlar al județului Vâlcea convoacă toți învățătorii să participe la Conferința anuală a învățătorilor pe județ în luna august 1873, iar cei ce vor absenta vor fi eliminați din învățământ. [-70]

---

70. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) ”* dos. 17 / 1873, 72 file.

Dintr-un document înaintat Revizoratului Școlar al județului Vâlcea, de învățătorul ***Stancu Croitorescu*** pentru anul școlar 1875—1876, la Școala Primară de băieți *Roesci*, aflăm următoarea situație: școala este de stat *(întreținută de guvernu*), învățătorul avea gradul II, era plătit de stat cu un salariu de 50 lei pe lună. Numărul copiilor din comună care trebuie să frecventeze școala, conform legii este de 68, din care 56 băieți și 12 fete.

La rubrica: *„ câți din aceștia vin la școală "*, situația arata destul de rău. Astfel, doar 21 de elevi frecventează școala, dintre aceștia sunt promovați doar 5, numărul repetenților fiind de 16

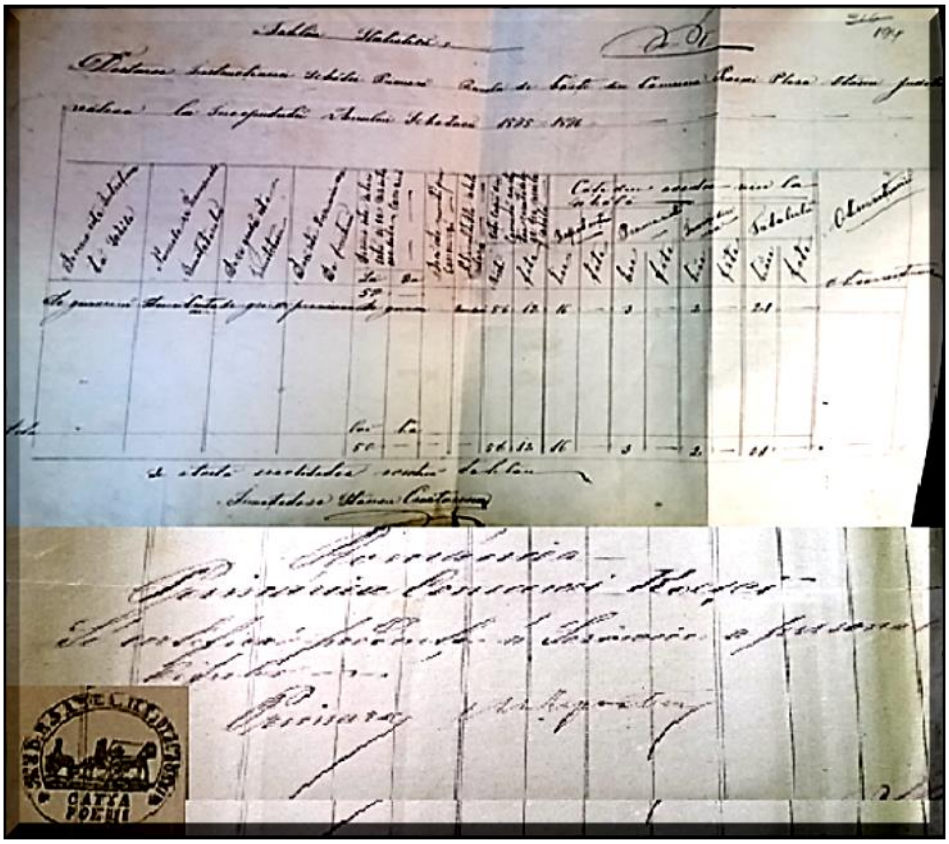

Fig. 29 „Tablou statisticu de starea Instrucțiunei Școlei" . Primară de băieți din Comuna Roesci, județul Vâlcea, la Începutului Anului Școlaru 1875--1876" [71]

---

71. Arhivele Statului Vâlcea, ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "***
dos. 6 / 1876, 91 file

Începând cu anul școlar 1892—1893, la *„Școala Rurală de băieți din comuna Roesci”*, este repartizat ***învățătorul Ioan Demetrescu*** (învățătorul Stancu Croitorescu s-a pensionat), despre care se cunosc mai puține lucruri, acesta fiind un dascăl cu o moralitate deosebită, la inspecțiile școlare reușind să aibă rezultate bune cu elevii din această școală. În data de 2 februarie 1893, învățătorul ***Ioan Demetrescu***, înaintează Revizorului școlar Vâlcea *„un tablou”* cu elevii din comuna *Roesci*, care au absențe în cursul lunii ianuarie 1893 precum și starea morală și materială a școlii. Se precizează că toate sunt *„în bună ordine”*. Din acest document aflăm că școala avea 61 de băieți și 2 fete, din care 57 erau în clasa a I a începători, 2 în clasa a II a, 1 în clasa a III a și 1 în clasa a IV a.-[72]

Pentru Școala *„Roesci și Ciocâlteiu”* trebuie să amintim că după învățătorul *Stancu Croitorescu*, care a funcționat din februarie 1864 (după decesul învățătorului *Ilie Vasiliu*), până în anul 1892 (deci, o perioadă foarte mare pentru acea vreme -28 de ani, când s-a pensionat). A urmat învățătorul Ioan Demetrescu, care a funcționat între anii 1892 și 1897, cînd la școala comunei Roești s-a tranferat de la comuna Crăpăturile județul Vâlcea, ***învățătorul Gheorghe Avramescu***.

Învățătorul *Gheorghe Avramescu*, s-a născut la 30 octombrie 1866 în comuna Cermegești și a fost fiul învățătorului Ioan Avramescu. Acesta (tatăl), apare în documentele Revizoratului Școlar al județului Vâlcea în anul 1864 ca funcționând la Școala Meeni (sat din actuala comună Popești).

Gheorghe Avramescu a făcut studii la Seminarul de la Râmnic, cu certificatul de absolvire nr. 9/14 august 1867, iar ordinul de numire în învățământ este cu luna octombrie 1888, fiind suplinitor la Școala Măslineni, județul Ialomița.

---

72. Arh. St. Vâlcea, ***„Revizoratul Școlar Vâlcea”*** dos. 3 / 1893, 278 file.

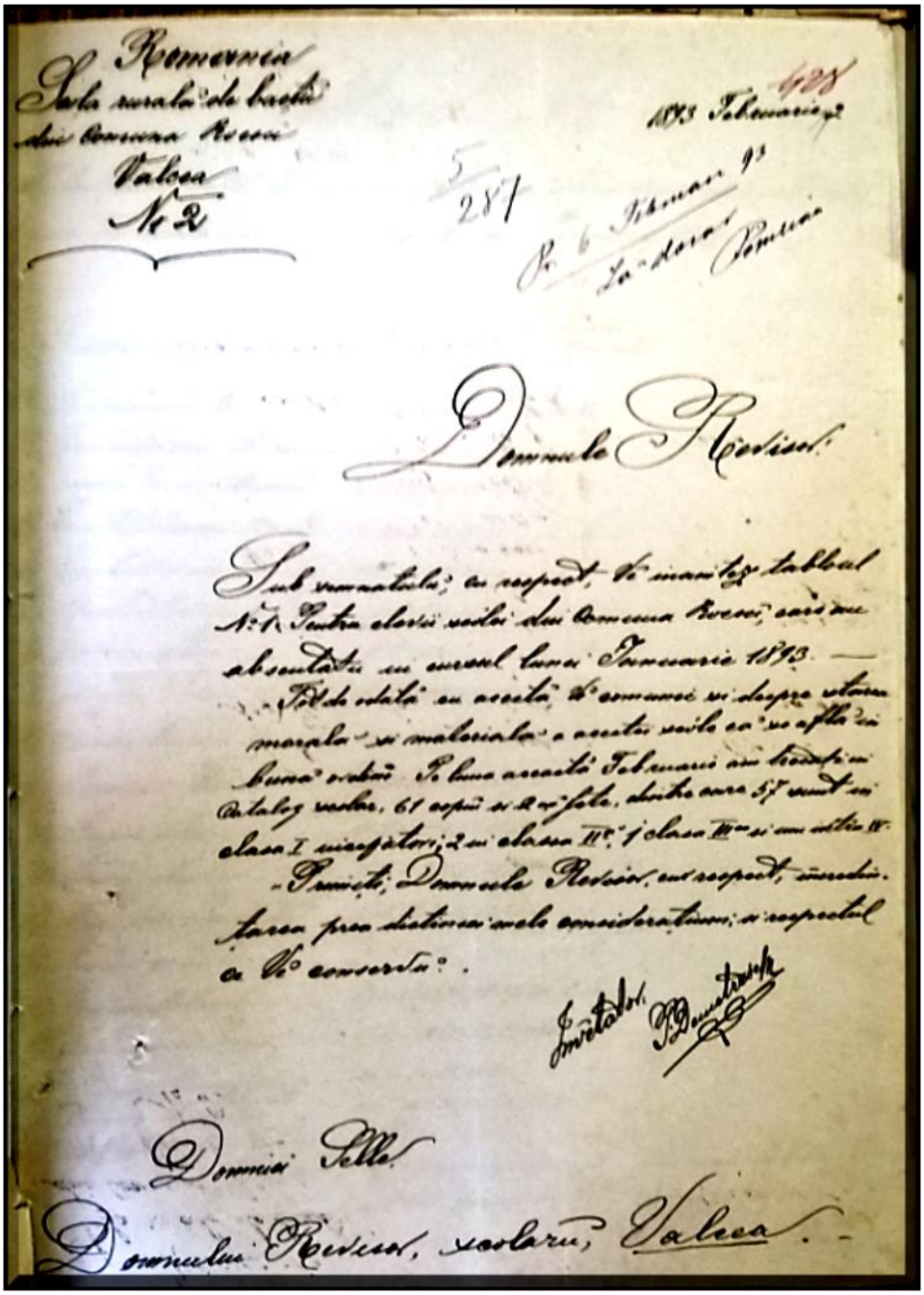

Fig. 30 Documentul din 2 februarie 1893, înainta Revizoratului Școlar Vâlcea, de învățătorul Ioan Demetrescu, cu situația absențelor pe luna ianuarie 1893, precum și despre **starea** *morală și materială a Școlii Roesc***i.** [73]

---

73. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)"* dos. 3 / 1893, 278 file.

La Școala Măslineni, județul Ialomița, învățătorul *Gheorghe Avramescu* a funcționat în anul școlar 1888—1889, când a fost transferat la Școala Fundul Câlnișteі din județul Vlașca, unde a funcționat până în luna octombrie 1890. Între octombrie 1890 și octombrie 1891 a funcționat ca învățător la Școala din comuna Coștenii de Jos, județul Râmnicu- Sărat.

Din decembrie 1891 este transferat, din motive *„disciplinare"* la Școala din comuna Crăpăturile județul Vâlcea. Într-o scrisoare trimisă Revizoratului școlar al județului Vâlcea în anul 1891, el încearcă să explice că dorește să se apropie de casa părinților săi de la Cermegești. El va funcționa ca învățător la această școală până în anul 1897, când este transferat la Școala Comunei *Roesci, Plasa Otăsău*, județul Vâlcea, respectiv în satul Ciocâltei, deoarece doar aici funcționa în acea perioadă școala**.** Despre acest învățător putem preciza că a stat la această școală până în anul 1902, când a fost nevoit să se transfere, datorită unor probleme ce le-a avut cu sătenii și cu administrația comunală. [-74]

În decembrie 1897 la conducerea Revizoratului școlar al județului Vâlcea este numit de catre ministrul învățământului Spiru Haret, profesorul Dumitru Constantinescu.

Din documentele cercetate constatăm că Școala din comuna Roești a fost inspectată în anul școlar 1898—1899 de două ori.

La inspecția din septembrie 1898 efectuată de seful Revizoratului Școlar al județului Vâlcea Dumitru Costantinescu, la Școala comunei Roești, acesta, a fost *„ foarte mulțumit atât de silința, cât și de priceperea învățătorului Gheorghe Avramescu iar rezultatul lecțiilor prezentate fiind dintre cele mai bune, cu cei 60 de școlari din diferite divizii "*. Sitația în școală fiind bună, inspectorul-revizor precizează următoarele în procesul verbal:

---

74. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "*
dos. 4 / 1898, 380 file.

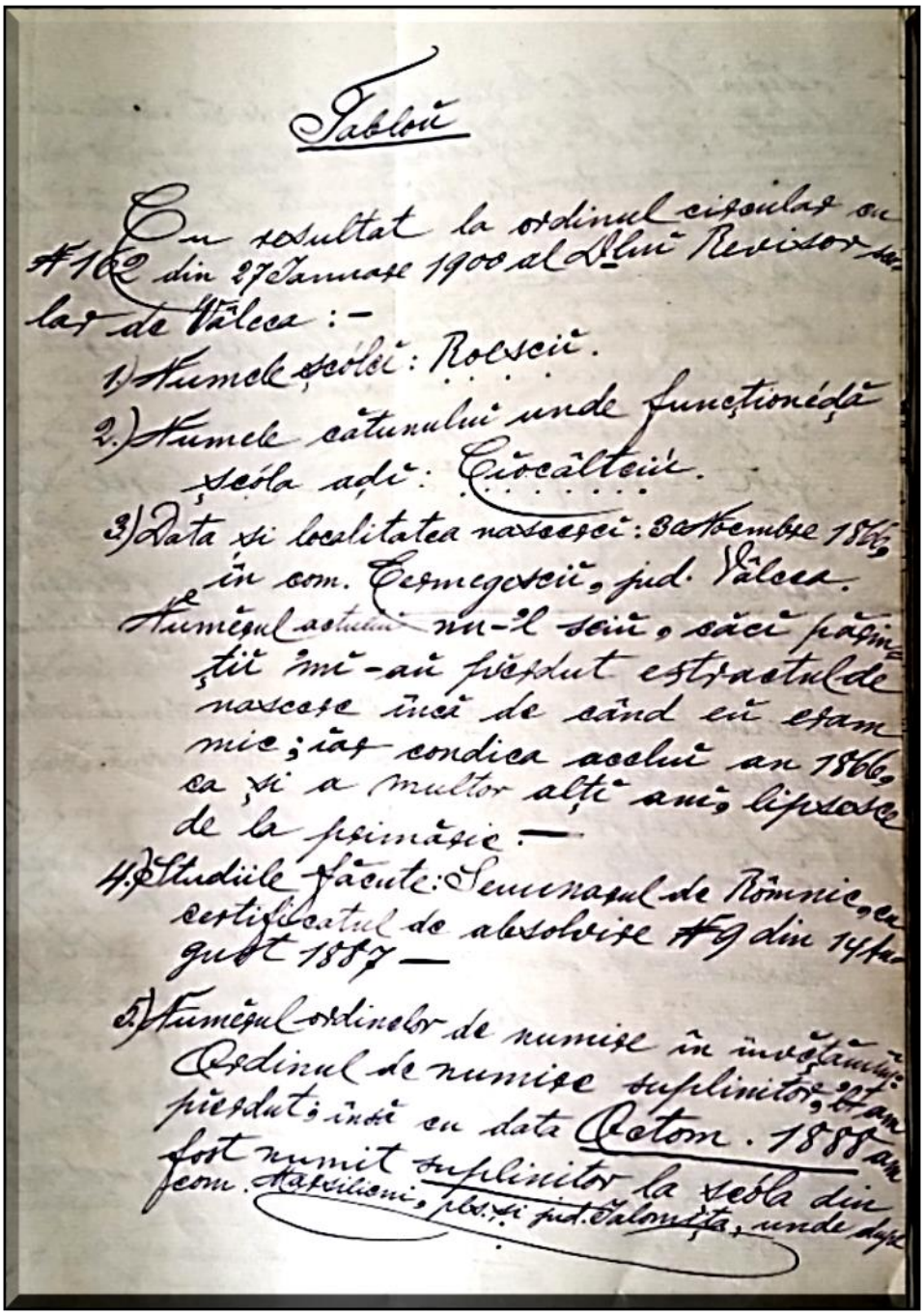

Tabloŭ

Cu resultat la ordinul circular cu
№ 162 din 27 Januare 1900 al D-luĭ Revisor şco-
lar de Vâlcea :-
1) Numele şcólei : Roescii.
2.) Numele cătunuluĭ unde funcţionéḑă
şcóla aḑi : Cioc̆âlteiŭ.
3) Data şi localitatea nascerei : 30 Noembre 1866,
în com. Cermegescii, jud. Vâlcea.
Numĕrul actuluĭ nu-l scĭŭ, căcĭ părin-
ţiĭ mĭ-aŭ pĕrdut estractul de
nascere încă de când eŭ eram
mic; iar condica acelui an 1866,
ca şi a multor alţĭ anĭ, lipsesce
de la primărie.—
4.) Studiile făcute: Seminarul de Rômnic, cu
certificatul de absolvire № 9 din 14 Au-
gust 1887—
5.) Numĕrul ordinelor de numire în învĕţămînţ:
Ordinul de numire suplinitor, l'am
pĕrdut; însă cu data Octom. 1888 am
fost numit suplinitor la şcóla din
com. Marsilieni, pls. şi jud. Ialomiţa, unde dupe

Fig. 31 Documentul (prima pagină, din trei), din 27 februarie 1900, cu situaţia învăţătorului Gheorghe Avramescu, înaintată Revisorului Şcolar Vîlcea, pentru clarificare situaţiei sale. [-75]

---

75. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea (R.Ş.V.)”*
dos. 12 / 1900, 265 file.

„ N-am ai imputa nimic. Aceasta cu atât mai mult cu cât singurul elev de clasa a V-a ce l-a avut anul trecut a reuşit să ia bursă la Şcoala Normală din Râmnicu Vâlcea anul acesta, ieşind între cei dintâi, deşi au fost peste 400 de concurenţi ”. Inspectorul şcolar adaugă că: *„învăţătorul Gheorghe Avramescu are o perfectă colaborare cu părinţii şi cu elevii ”*. În încheierea procesului de inspecție, acesta mai adaugă : *„ Dacă d-l Gheorghe Avramescu va continua pe această cale, va deveni cu timpul un excelent dascăl ”*. [76]

După anul 1882, ministerul, prin Revizoratele Școlare județene, transmite o circulară prin care toți dascălii sunt obligați să participe la *„Conferințele generale județene"* care aveau ca scop bine conturat, perfecționarea cadrelor didactice în arta de a preda, deci, îmbunătățirea metodelor de comunicare cu elevii, exprimarea cu limpezime a mesajului instructiv-educativ.

Totodată, aceste întruniri în masă, prin schimbările de opinii didactice și informările reciproce privitor la starea învățământului sau a unor *„ piedici comune ”*, precum ignoranța și neîncrederea sătenilor în folosul adus de școală, indiferența și greutățile produse de autoritățile locale privitor la trebuințelle învățământului etc.

Conferința județeană a avut loc la Râmnicu Vâlcea în perioada 16---23 august 1898. Participarea era obligatorie, astfel că au fost prezenți 160 de dascăli, printre care și învățătorul *Gheorghe Avramescu* de la Școala Roești.

La rubrica observațiuni, Revizorul școlar a apreciat că acesta *„Ar fi un dascăl bun dacă ar avea creierul mai liniştit ”*.

---

76. Gh. Dumitrașcu, *„Haretismul în școala românească,județul Vâlcea ”*

Ed. Fântăna lui Manole, Râmnicu Vâlcea, 2013, pag.144.

În schimb, ***învățătorul I. Mihăescu*** de la Școala Cermegești - Chiricești, era apreciat că: *, Are competență. Se vede că citește mult "*.[77]

În luna ianuarie1899, Revizorul școlar-inspector Dumitru Constantinescu a făcut numeroase controale la școlile de pe Valea Cernei și Valea Cernișoarei.

CATALOG

de prezență și evaluare a membrilor corpului didactic rural și urban din județul Vâlcea la conferințele generale din anul 1898, ținute în zilele de 16-23 august

Nr. crt.	NUMELE și PRENUMELE	COMUNA	PLASA	PĂRERILE PERSONALE ALE REVIZORULUI
7.	Ion Pălăngeanu	Cermegești-Pesceana	-//-	E bunicel.
8.	Ion Mihăiescu	Cermegești-Chircești	-//-	Are competență. Se vede că citește.
9.	Gh. Miulescu	Dăești	-//-	Idem
25.	N. Lăstun	Popești	-//-	Se vede că citește.
26.	Gh. Avrămescu	Roești	-//-	Ar fi dascăl bun dacă ar avea creierul mai liniștit.
99.	Ilie Oprea	Amărăști	Oltețul de Jos	E dascăl bun și stăruitor
100.	I. Constantinescu	Amărăști	-//-	Idem

Fig. 232 Fragment din documentul (catalogul de prezență) a învățătorilor participanți la Conferințele generale din august 1898

---

77. Gh. Dumitrașcu, Idem, *op. cit.*, pag. 98.

Astfel, la 28 ianuarie 1899 are loc o nouă inspecție la Școala comunei Roești unde, spre deosebire de inspecția din septembrie 1898, când învățătorul *Gheorghe Avramescu* a avut parte numai de laude, acum inspectorul precizează în procesul verbal întocmit următoarele observații**:** *" nu-și prepară tocmai bine lecțiile, intră în clasă nepregătit și lucrează cu elevii sub tensiune de teama inspecției "*.[78]

TABEL NOMINAL
cu efectivul corpului didactic din județul Vâlcea
în anul școlar 1897/1898

Nr. crt.	Localitatea unde funcţionează şcoala	Numele şi prenumele
	PLASA CERNA DE SUS	
1.	Broşteni	Gh. Rădulescu
2.	Cermegeşti	Ion Mihăiescu
3.	Lăpuşata	Ion Nicolaescu
4.	Mădulari	Ion Popescu
5.	Măldăreşti	N. Popilian
6.	Popeşti	N. Lăstun
7.	Roeşti	Gh. Avramescu
8.	Urşi	N. Urşanu
9.	Pesceana de Cermegeşti	Ion Pălăngeanu
10.	Pojogi	C. Preoţescu
	PLASA CERNA DE JOS	
1.	Bătăşani	Ion Diaconescu
2.	Dozeşti	M. Mateescu
3.	Măcăluca	M. Zugravu
4.	Mădulari	Ion Constantinescu
5.	Mărgineni	Pr. I. Mergereanu
6.	Nisipi	Ion Godeanu
7.	Pietroasa	C. Petroşanu
8.	Roşiile	Radu Dumitrescu
9.	Rusăneşti	Alex Constantinescu

Fig. 33 Documentul (tabelul nominal) cu efectivul corpului didactic din județul Vâlcea în anul școlar 1897—1898, din Plasa Cerna de Sus și parțial, Plasa Cerna de Jos. **-**[--79]

---

78. Gh. Dumitrașcu, Ibidem, , pag. 88.

79. Arhivele Statului Vâlcea, *„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "*
dos. 7 / 1898, 70 file.

În finalul procesului verbal revizorul inspector îi dă și un avertisement: *„Îi atrag atenția dascălului a respecta ordinele și programa cum și a se prepara cu grijă, căci dacă la o nouă inspecție va fi găsit tot așa se va da în judecată”.*[80]

În raportul înaintat ministerului, revizorul apreciază frecvența mare a elevilor la școli și este mulțumit de munca dascălilor inspectați *„cu excepția învățătorului de la Școala Roești, pe care-l califică ca neglijent”*. O explicație a acestor inspecții repetate și la intervale scurte este aceea că mulți învățători, printre care și cel din Roești, nu respectau regulamentele școlare și intrau în conflict cu autoritățile locale.

Astfel, învățătorul (numit și dirigintele școlii din comuna Roești), *Gheorghe Avramescu*, solicita la 17 iulie 1899, anularea pedepselor primite în anii anteriori pe motiv că erau deja prescrise.

În fapt, la termenul regulamentar și, ca urmare a unei *„vădite îndreptări în progresul școlar”*, învățătorul primise, în decembrie 1891, pedeapsa de *„transferare”* (mutare disciplinară) de la Școala din comuna Coștenii de Jos, județul Râmnicu-Sărat, la Școala din comuna Crăpăturile, județul Vâlcea, apoi *„cenzura”* pronunțată în 1882 și *„avertismentul”* din anul 1885. Învățătorul *Gheorghe Avramescu* considera că, pedepsele menționate erau exagerate și neîntemeiate. -[81]

Ele se datorau *„intrigilor politice”*, deoarece revizorul înfățișa ministerului lucruri *„inventate”*, pe care le descria *„în culorile cele mai pestrițe”*, iar pedepsele sale nu aveau nicio justificare în vreo *„chestie de scoală și purtare în societate, ci dânsul mă bănuia că aș fi scris articole contra-i la gazetă”*.

---

80. Gh. Dumitrașcu, Idem, *op. cit.*, pag.101.

81. Ibidem, *op. cit.* pag. 103.

Pentru a clarifica unele aspecte privind conduita dascălilor, sancțiunile și pedepsele acestora, trebuie să aducem câteva precizări și reglementări cu privire *la „transferarea cadrelor didactice"*.

Până la 1864, personalul didactic de toate gradele aveau statut de *„funcționari"* și ca atare, învățătorii se numeau și se revocau prin decret domnesc. După legea dinainte de 1864, membrii corpului didactic, puteau fi transferați de la o școală la alta printr-un simplu ordin al ministrului. În fiecare an învățătorii din mediul rural puteau fi transferați, suspendați sau chiar destituiți, fără să găsească în lege cea mai mică protecție*!*.... *„nu de puține ori învățătorul devenea o simplă jucărie în mâinile administrațiunii publice"*.-[82]

Legea din 1896, al cărei raportor a fost ministrul Spiru Haret, a impus condiții mai prielnice de stabilitate pentru toți învățătorii, indiferent de grad. Ea definea *„transferarea"* ca o pedeapsă în cazul unor abateri grave și nu se putea aplica decât cu avizul expres al *„consiliului permanent"* sau prin prin hotărârea *„comisiei de judecat "*, în cazul când greeșala se repeta într-un termen mai scurt de doi ani.

Legea din 1898 aduce noi îmbunătățiri acestei situații, asigurând, prin prevederile sale, o judecată dreaptă și imparțială a slujitorilor scolii. Astfel, ministrul avea competența de a pronunța: *„avertismentul, amenda, cenzura și întârzierea gradației"* cu un an pentru personalul didactic. În ceea ce privește *„ suspendarea sau transferarea "*, ministrul trebuia să aibă avizul Consiliului permanent. A doua transferare, *„excludere temporară"* din învățământ sau *„ excudere definitivă"*, puteau fi hotărâte numai de o comise de judecată numită pe șase ani compusă din profesori universitari și juriști cu intenția de a asigura echitate în

---

82. Ibidem, pag. 104. .

judecarea personalului didactic. -[83]

Referindu-se la legea din 1898 ministrul învățământului Spiru Haret preciza: *„să asigure stabilitatea corpului didactic, mergând până la extremitatea de a-l sustrage aproape cu totul de la acțiunea ministrului, cum făcea legea din 1864, era tocmai pentru că ministrul, ca om politic, va fi expus influențelor de partid și s-a voit ca ceste influențe să nu tulbure seninătatea și liniștea școli "*[84]

Așadar, după noile legiuiri haretiene, învățătorul dobândise siguranța stabilității sale chiar în locul unde a fost numit, căci transferarea propriu-zisă, în sensul noii legislații, continua să rămână o sancțiune disciplinară. Dacă majoritatea dascălilor dovedeau prin faptele lor că sunt adevărați apostoli ai satelor, că în activitatea lor se dăruiesc pur și simplu pentru luminarea populației rurale, chiar cu sacrificii materiale, au existat și *„ nechemați "* pentru această nobilă profesie care, nu odată *„stârneau nemulțumirea sătenilor "* din cauza abaterilor repetate de la statutul de *„ dascăl al poporului "*.

O parte a dascălilor au fost atrași în luptele electorale locale din noiembrie 1898. Astfel, se explică unele sancțiuni sau pedepse pe care le-a primit învățătorul Gheorghe Avramescu de-a lungul carierei sale. De altfel, el nu a fost singurul învățător cu un comportament mai *„ aparte "* din această zonă. Învățătorii Ilie Oprea și Matei Zugravu, din comuna Olteanca, s-au *„azvârlit"* într-una dintre taberele politice din acea vreme (conservatori și liberali). În pofida *„ sfaturilor părintești"* date de revizorul școlar, ca în astfel de dispute să stea deoparte și să privească cu rezerve neînțelegile politice, ei și-au atras oprobiul public și neîncrederea consătenilor. Pentru *„ nesăbuința"* lor au primit un *„avertisment"*

---

83. Ibidem, pag. 106

84. Arhivele Statului Vâlcea, ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) "***
dos. 8 / 1901, 39 file.

însoțit de o *„admonestare verbală și scris ”*, rămânând ca pe viitor, cu toții să-și recâștige dragostea tuturor sătenilor pe care i-au supărat .[85]

În ceea ce privește drepturile salariale prevăzute de legea lui Spiru Haret, vom menționa câteva exemple ce se vor referi strict la numele învățătorilor ce au activat în acestă zonă. Astfel, *învățătorul Gheorghe Avramescu* de la Școala *„comunei Roesci ”* a primit pe luna aprilie 1899 o retribuție de 90 leil la care s-a adăugat gradațiune de13 lei, deci 103 lei, din care i s-au oprit pentru Casa de pensii 10 lei, rămânând cu 93 de lei ca salariu (conform tabelului anexat)·-[86]

Din Documentele înaintate ministerului, Revizorul Școlar al județului Vâlcea prezintă situația spațiilor școlare existente. Astfel, în primăvara anului 1898, Școala Coeni funcționa într-un local închirat, cu două săli de clasă, deoarece localul vechi al școlii era într-o stare gravă de degradare. Acest spațiu era undeva lângă biserica cea nou construită, deci la șoseaua principală.

În ianuarie 1898, Ministrul Învățământului și Instrucțiunii Publice, Spiru Haret a dat o circulară către revizorii școlari, prin care solicita înființarea de cantine școlare pentru elevii care vin de la distanțe mai mari de școală, în special pentru elevii din mediul rural. El preciza că: *„ cine știe câtă nevoie au de luptat bieții copii de săteni pentru a urma școala? Depărtarea, lipsa de drumuri,violența intemperiilor și lipsa de protecție contra lor (uneori lipsa de haine calde) pentru copii obligați a merge pe câmp pentru a ajunge la școală, sunt greutăți pe care orășenii nu le cunosc ”*.[87]

---

85. Arhivele Statului Vâlcea, ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) ”*** dos. 8 / 1901, 39 file.

86. Arhivele Statului Vâlcea, ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.) ”*** dos. 9 / 1901, 124 file.

87. Gh. Dumitrașcu, Idem, *op. cit.*, pag. 44

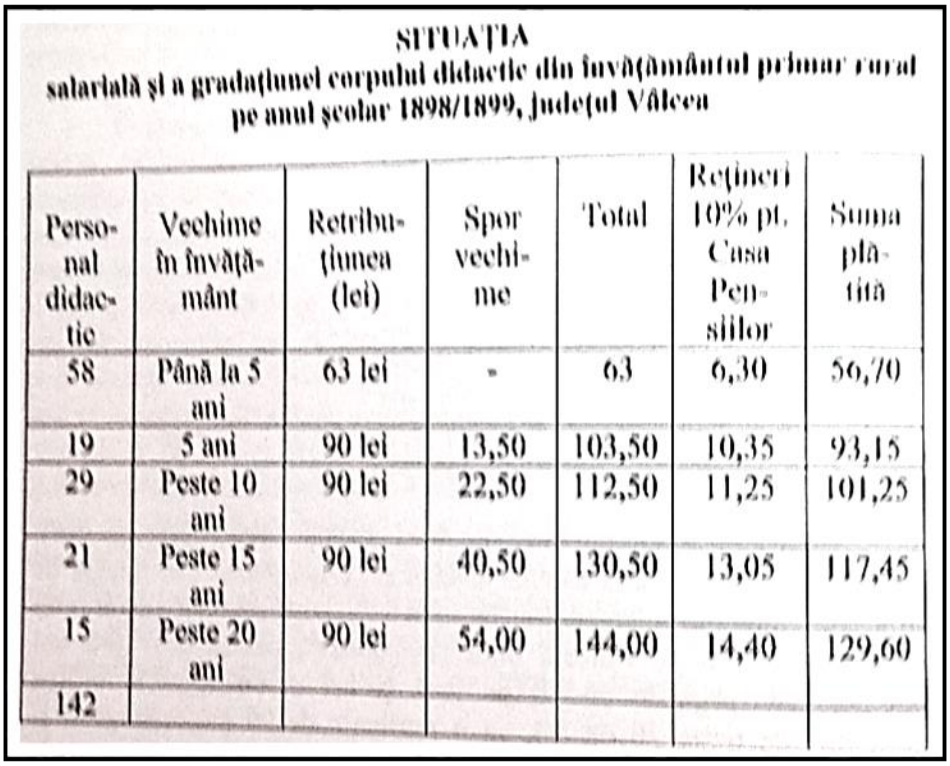

SITUAȚIA

salarială și a gradațiunei corpului didactic din învățământul primar rural pe anul școlar 1898/1899, județul Vâlcea

Personal didactic	Vechime în învățământ	Retribuțiunea (lei)	Spor vechime	Total	Rețineri 10% pt. Casa Pensiilor	Suma plătită
58	Până la 5 ani	63 lei	-	63	6,30	56,70
19	5 ani	90 lei	13,50	103,50	10,35	93,15
29	Peste 10 ani	90 lei	22,50	112,50	11,25	101,25
21	Peste 15 ani	90 lei	40,50	130,50	13,05	117,45
15	Peste 20 ani	90 lei	54,00	144,00	14,40	129,60
142						

***Fig. 34 Documentul cu situația salarială din învățământul primar rural pe anul școalr 1898—1899, județul Vâlc*ea.**

În anul școlar 1897—1898, a funcționat și la Școala Roești ***o cantină școlară permanentă cu dormitor***. Astfel, în raportul revizorul școlar se precizează că…… *„ la Roești, Plasa Ocolul-Otăsău, la cantina școlii au rămas regulat la prânz 20 copii, ce stau în depărtare de școală, iar 12 copii au dormit de luni până sâmbătă seara într-o cameră a școlii, pregătită cu paturi de scânduri de învățător (Gheorghe Avramescu). Mâncarea li s-a preparat de cameristul școlii din cele aduse de părinți: fasole fiartă, mămăligă și ouă; în prima zi a venirii lor de acasă, au avut și lapte. Aceasta s-a petrecut pe tot timpul iernii. Copii s-au adus lunea de către părinți, cu rândul în car…..”*[88]

În 23 ianuarie 1901, un grup de cetățeni din comuna *Roesci*

---

88. S. J. V. A. N., *„Fond Revizoratul Școlar”*, dos. 13 / 1898, f.155—158.

trimit Revizoratului școlar al județului Vâlcea un memoriu prin care învățătorul *Gheorghe Avramescu* este acuzat că *„ în loc de aşi îndeplini datoria, umblă numai după instigaţiuni mincinoase şi insultându-le iar la procese se foloseşte de martori mincinoşi. Lipseşte de la cursul şcolar spunând că este în concediu dat de Revizorul şcolar.*

Rugăm să atenţionaţi acest învăţător spre aşi îndrepta conduita şi morala, alfel ne vom adresa Ministrului Cultelor şi Instrucţiunilor Publice ”. [89]

În 22 februarie 1901, locuitorii din comuna *Roesci* adresează Revizoratului Școlar al județului Vâlcea o nouă plângere la adresa învățătorului Gheorghe Avramescu prin care acesta este acuzat că…*„ în loc să-şi vadă de şcoală umblă prin toată comuna în timpul orelor după fapte de adultoriu, nu vine de multe ori la şcoală, lăsând copii la voia întâmplării, pe unii oameni îi globeşte cu chefuri pe la cârciumi că nu trimit copiii la şcoală, alţii sunt amendaţi fără a primi vreun aviz…….rugăm prin aceasta Domnule Revisor , aducând la cunştinţă următoarele:*

1…….Eu, Ilie D. Croitoru, am primit o amendă de 1,90 lei fără nici un aviz de chemare……;

2. Eu, David Truşcă Coman, sunt amendat cu 8,90 lei pentru un copil al fratelui meu, Constantin Traşcă Coman care se află împreună cu soacra şi lipsit de orice mijloc şi fără să trimită aviz……;

3. Eu, Fotache Ion Iona, am o fată de 13 ani şi fără să primesc nici un aviz, am fost amendat cu 14 lei…”

4. Eu, Dumitru N. P. Bărbulete, am ofată de 11 ani infirmă de ochi şi după ce m-a globit în mai multe rânduri pe la cârciumi cu chefuri şi altele …… nevastă-mea muncind la el acasă fără ştirea mea …. Pînă apoi am fost amendat cu 14 lei……. Cerem

---

89. Arh. St. Vâlcea, *„ **Revizoratul Şcolar Vâlcea** ”*, dos. 8 / 1901, 39 file.

Domnule Revisor ca aceste fapte să fie anchetate, ca autorul să-şi ia pedeapsa.

Ne adresăm D-voastră pentru aceste neajunsuri şi vă rugăm ca acest învăţător să primescă penalităţile care trebuie,……. alăturăm aici şi 4 semnaţi pentru justificarea acţiunii noastre şi la anchetă " [90]

În anul 1902, *învăţătorul Gheorghe Avramescu* de la Şcoala Roeşti a fost transferat(am amintit anterior că *„ transferul forţat "* era o pedeapsă extrem de dură la adresa unui învăţător) la Şcoala Perii Râioşi (astăzi comuna Olteni), judeţul Telorman, datorită deselor probleme şi conflictelor ce le-a avut cu cetăţenii din comuna Roeşti.-[91]

După învăţătorul Gheorghe Avramescu, la Şcoala Roeşti a urmat, pentru o scurtă perioada, ***învăţătorul I. Chilibar***, care a plecat ulterior la oficiul poştal Râmnicul Vâlcea.

În luna septembrie anul 1904, la Şcoala Roeşti, a venit ***învăţătorul Marin Rădoi***, absolvent al Seminarului Central Bucureşti, născut în Olteanca--Cermegeşti şi căsătorit în satul Bărbărigeni cu fiica ***învăţătorului Ion Mihăescu*** de la Şcoala Cermegeşti.

Învăţătorul *Marin Rădoi* (viitorul preot de la parohia Cueni Cerna), a funcţionat doar până în luna noiembrie 1904, când a intrat în conflict cu fraţii Cernătescu (primar era Victor Cernătescu) deoarece, şcoala funcţiona cu chirie în localul lui Iancu Cernătescu. [92]

Conflictul a pornit de la rugămintea învăţătorului Marin Rădoi, adresată lui Mache Cernătescu, de a se ocupa împreună cu fratele său, primarul Victor Cernătescu, de încălzirea sălilor de clasă pentru elevii Şcolii Roeşti. Acest refuz, l-a făcut pe

---

90. Arh. St. Vâlcea, *„ **Revizoratul Şcolar Vâlcea)** "* dos. 8 / 1901, 39 file
91. Idem, dos. 8 / 1901, 39 file
92 . Idem, dos. 8 / 1901, 39 file

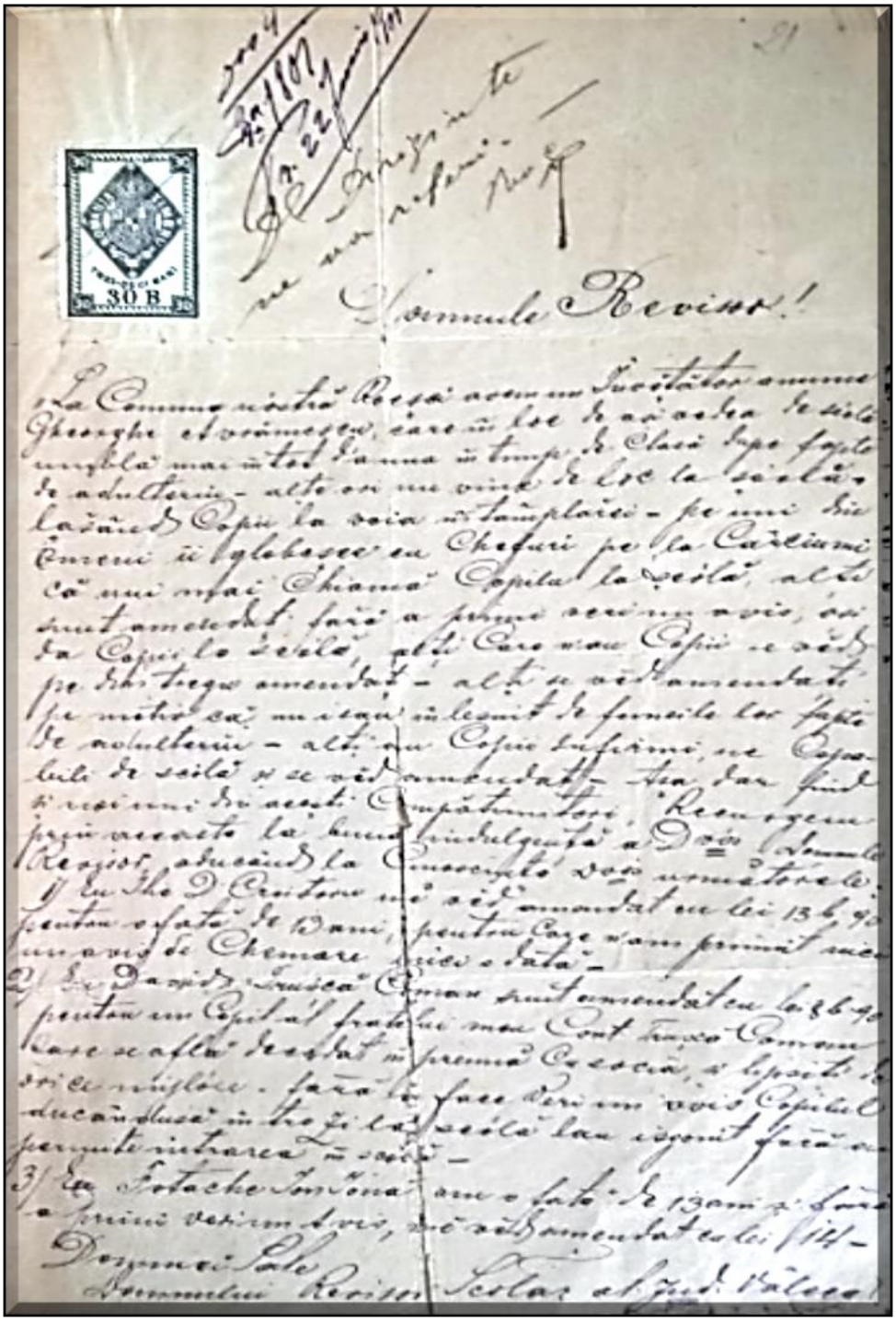

Fig. 35 Documentul din 22 februarie 1901, prin care locuitorii din Comuna Roești, trimit o plângere Revizoratului Școlar al Județului Vâlcea, privitor la comportamentul învățătorului Gheorghe Avramescu).[-93]

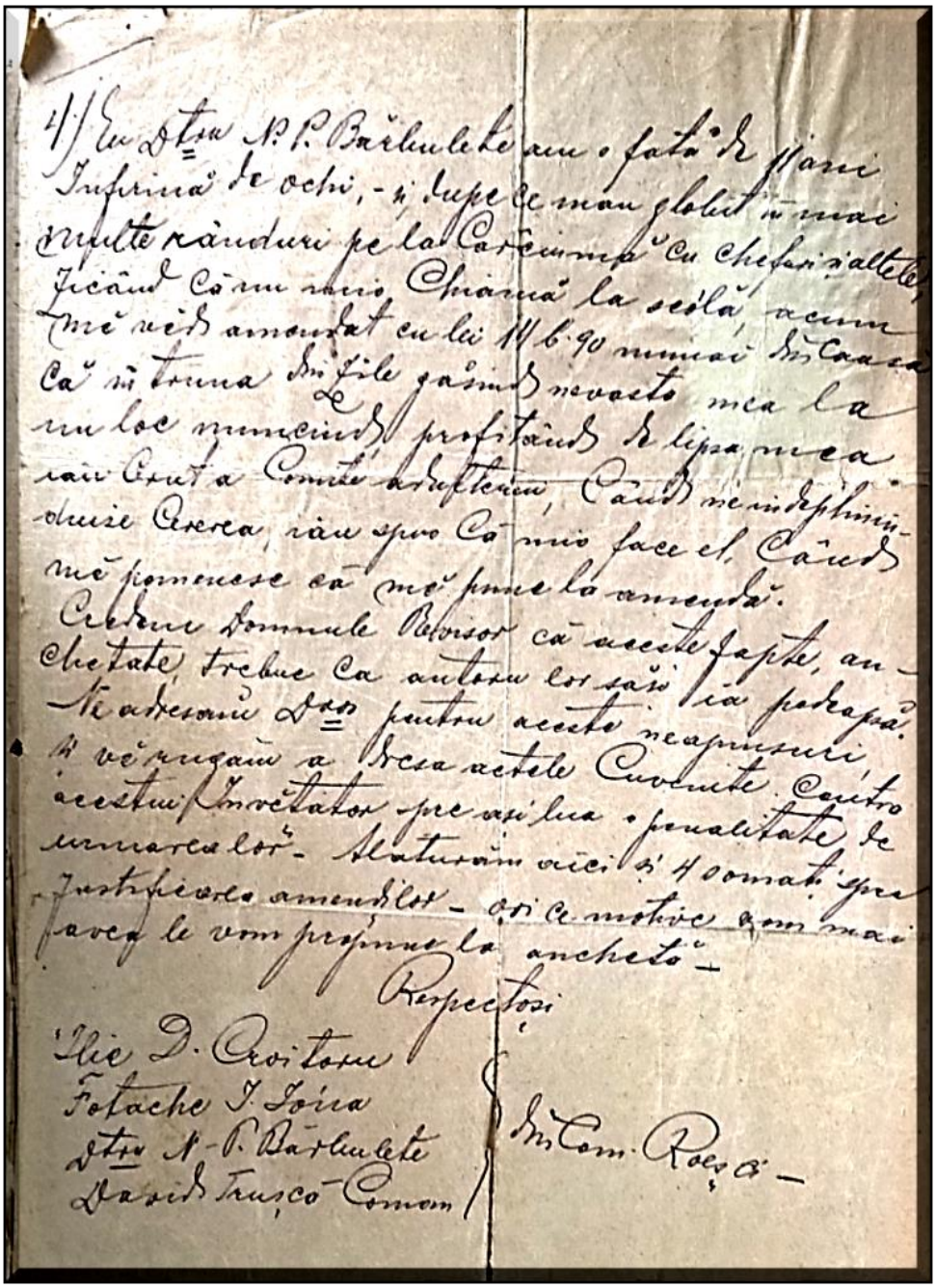

Fig. 36 Documentul din 22 februarie 1901, prin care locuitorii din Comuna Roești, trimit o plângere Revizoratului Școlar al Județului Vâlcea, privitor la comportamentul învățătorului Gheorghe Avramescu. [93]

---

93. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)"* dos. 8 / 1901, 39 file.

învățătorul Marin Rădoi să-și prezinte demisia din învățământ (trebuie făcută precizarea că tânărul Marin Rădoi era absolvent al Seminarului Central din București, iar postul de învățător era mai prost plătit decât cel de preot, așa că acesta a fost, probabil motivul ce l-a determinat să treacă pe post de preot la Parohia Cueni-Cerna, cu biserică construită recent, în 1897). Deși, socrul său învățătorul *Ion Mihăescu,* a încercat o mediere cu Revizorul Școlar însă Revizoratul Școlar Vâlcea a desființat Școala Roești-Ciocâltei iar postul a fost transferat la Pesceana-Cueni, unde era o școală nouă construită după planul Ministerului Instrucțiunii Publice, transferând acolo și arhiva școlii.

TABLOU
cu noile construcţii şcolare pentru anul şcolar 1905/1906[155]

Nr. crt.	NUMELE LOCALITĂŢII	FELUL LOCALULUI	DIN CE CAUZĂ COPIII NU POT MERGE LA O ALTĂ ŞCOALĂ (distanţa între şcoală şi reşedinţă)	NUMĂRUL COPIILOR DE VÂRSTĂ ŞCOLARĂ
1.	GLĂVILE-OLTEANCA	NOU	3 – 5 Km	209
2.	DOBRUŞA-ŞTEFĂNEŞTI	NOU	3 – 6 Km	79+99
3.	POPEŞTI-MĂCIUCA	NOU	3 – 6 Km	139
4.	ROEŞTI	PRIMĂRIEI	4 – 9 Km	218
5.	ZMEURĂT	NOU	3 – 5 Km	50
6.	VĂLENI	NOU	3 – 5 Km	167
7.	CĂRSTĂNEŞTI	NOU	3 – 5 Km	118
8.	CĂLIMĂNEŞTI	NOU	Nu există altă şcoală în apropiere	384
9.	PĂUŞEŞTI-MĂGLAŞI	NOU	-//-	438
10.	SLĂTIOARA	NOU	-//-	339

Fig. 37 Documentetul prin care se atestă că Școala comunei Roești a fost construită în 1905—1906

Această situație nu a durat mult, deoarece în anul școlar 1905—1906, documentele ne arată că lângă localul Primăriei comunei Roești a fost costruită o școală cu două săli de clasă, cu fonduri din cadrul Primăriei dar și cu ajutorul Ministerului

Instrucțiunilor Publice. Se adaugă faptul că și numărul elevilor de vârstă școlară de la Școala Roești a crescut, ajungând în 1906 la un număr de 218 școlari. [94]

În anul școlar 1901—1902, starea de sănătate a copiilor din județul Vâlcea s-a agravat prin apariția unor boli specifice perioade istorice și anume: scarlatina și pojarul, difteria, febra tifoidă, dizenteria, variola și tusea convulsivă. Aceasta era o consecință a vieții fără *„nutrimentul"* minim necesar copiilor, de la vârsta fragedă până la cea școlară.

La 28 februarie 1902, învățătorul *Gheorghe Avramescu* de la Școala din Roești, comunica Revizoratului Școlar al județului Vâlcea că în cătunul Ciocâlteiu (Mahalaua Valea Porcului), *„s-a ivit o molimă în copii"* cu efecte tragice, *„murind până în prezent șapte copii"*.-[95]

Medicul de plasă, Constantin Șeteanu, constată existența scarlatinei ce bântuia întrega comună, făcând victime și între adulți, pentru care a suspendat cursurile pentru 10 zile. Cu toate intervențiile serviciului medical și sprijinul învățătorilor în a stopa extinderea epidemiilor, acestea au continuat să fie prezente și în anul școlar 1905—1906, cu toate că s-au înființat spitale pentru fiecare zonă (pentru Plasa Cerna s-a înființat Spitalul Lădești), acestea nu aveau personal medical corespunzător și mai ales permanent.

Trebuie să precizăm că și în anul școlar 1907—1908, școlile au fost bântuite de diferite epidemii în care a predominat pojarul, tusea convulsivă și scarlatina, înregistrându-se numeroase decese în rândul copiilor din comunele de pe Valea Cernei și Cernișoarei, respectiv și din comuna Roești.[96]

---

94. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea (R.Ș.V.)"* dos. 814 / 1906, 237file **92.**

95. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Școlar Vâlcea",* dos. 71/1906.

96. Idem, *R.Ș.V.*, dos . 72/ 1906, 102 file .

Revenind la Școlile din comuna Roești, documentele vremii consemnează că în anul 1902, Școala Coeni era într-o stare avansată de degradare și apoi desființată pentru o scurtă perioadă de timp. Totuși, elevii au învățat, fie la școala vecină, fie în localuri închiriate de la diverși săteni care dețineau spații disponibile pentru instrucție și educație.

Între anul școlar 1903--1904, la Școala Cueni a fost repartizat ***învățătorul Ioan Cerbulescu***. Acesta apare într-un document al Revizoratului Școlar Vâlcea intitulat *„Conferințele Generale ale membrilor corpului didactic din județul Vâlcea în anul școlar 1903--1904”*, desfășurate în perioada 1---8 aprilie 1904. La rubrica *„Aprecierea președintelui Conferinței”*, acesta este notat astfel: *„ca suplinitor, s-a mulțumit a urmări cu atenție lucrările Conferinței”* **-**[97]

După această dată (1904), învățătorul ***Ioan Cerbulescu*** apare în documente pentru anul școlar 1904—1907 ca transferat, la Școala Nemoiu județul Vâlcea.

Între anii 1904—1906 la Școala satului Cueni a funcționat ***învățătorul Ioan Nicolau.*** La examinarea elevilor ultimei clase rurale de la Școala Cueni, *învățătorul Ioan Nicoalu* a avut înscriși doar 2 elevi. Aceștia s-au prezentat foarte bine la *„lucrările scrise”* și *„bine”* la pregătirea generală a elevilor. În ceea ce privește pe învățătorul Ioan Nicolau, acesta a primit calificativul *„Foarte bine”* la toate *„lucrările de cancelarie”*.

În anul școlar 1906—1907, la Școala satului Coeni, a fost repartizat de la 1 septembrie ***învățătorul Matei Zugravu***.

În documentele întâlnite, Școala Coeni apare cu două posturi de învățători, însă la începutul anului școlar 1906-1907, doar un post a fost ocupat de *învățătorul Matei Zugravu*, celălalt post rămânând neocupat (acest învățător apare în documentele

---

97. S.J.V.A.N. , *„Fond Revizoratul Școlar”*, dos. 4 / 1904, f. 188-212.

Revizoratului Școlar al județului Vâlcea, la Conferința generală a corpului didactic rural și urban din perioada 16—23 august 1898, la Școala Glăvile, fiind apreciat astfel: *„E un dascăl cu carte și cu aptitudni"*).[98]

Din documentele Revizoratului Școlar pe anul 1905, aflăm de activitatea slabă a unor dascăli din județ, printre care apare și numele învățătorului Matei Zugravu. *„……. Matei Zugravu, titular la Școala Glăvile–Olteanca. De trei ani a fost găsit rău la inspecție; cu elevii se prezintă mereu în condiții nemulțumitoare la examen. Sfaturile nu l-au putut îndrepta. Are deja avertisment. Acum trebuie cenzurat ……."*

Deci, dascălul Matei Zugravu a fost *„ pedepsit"*, doar pentru un an, prin *„ cenzurare "* (adică transferare obligatorie sau mutare disciplinară), la Școala satului Cueni.[99]

În anul 1906, ***învățătorul Ioan Constantinescu,*** originar din Cuieni-Cerna. a absolvit Școala Normală *„Ștefan Velovan"* Craiova. El s-a născut în 27 august 1882, devenind *„definitiv "* în data de 15 septembrie 1906. Pentru anul școlar 1906—1907, învățătorul ***Ioan Constantinescu*** a primit repartiție, ca toți cei ce erau începători la Școala Amărăști, Plasa Oltul de Jos. Menționăm că acest învățător apare ca membru la Conferința Societății corale, de teatru și biblioteca populară *„* ***Cultura Țăranului*** *"* din comuna Glăvile, ce a avut loc în data de 15 februarie 1910. [100] În anul școlar 1907—1908, acesta a cerut repartiție la Școala Cermegești, pentru a fi mai aproape de casa părinților săi din Cueni-Cerna, pentru postul II (postul I fiind ocupat de dascălul Ioan Mihăescu, născut la 3 august 1858, fiind definitiv la această școală, din 15 decembrie 1882,). [101]

---

98. Idem, dos. 10 / 1905-1906, f. 4-6.
99. Idem, dos. 5 / 1898, f. 444-451.
100. S.J.V.A.N. , fond Revizoratul Școlar, dos. 5 / 1907, 163 file.
101. Idem, dos. 10 / 1908, 190 file.

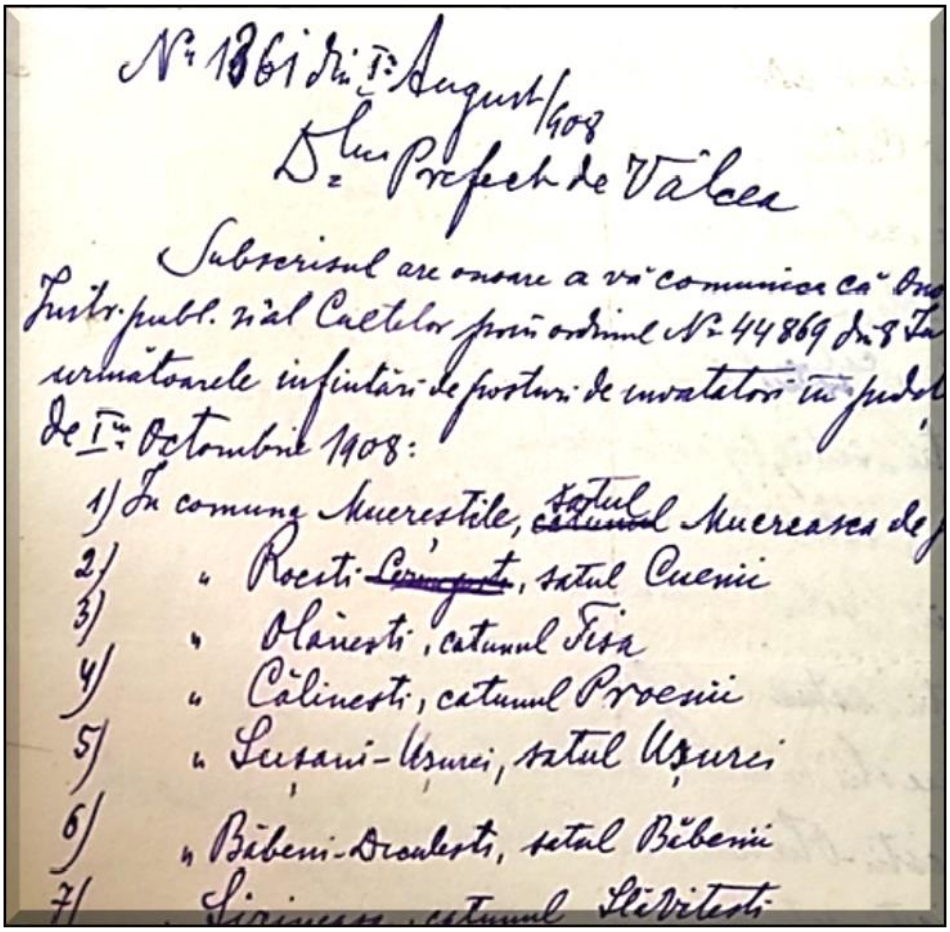

Nr 1361 din 1 August/908

D-lui Prefect de Vâlcea

Subscrisul are onoare a vă comunica că Ono
Instr. publ. și al Cultelor prin ordinul Nr 44869 din 8 Iu
următoarele înființări de posturi de învățători în pidoț
de 1 Octombrie 1908:

1) În comuna Mucreștile, satul Mucreasca de
2) " Roești, satul Cuenii
3) " Olănești, catunul Tisa
4) " Călinești, catunul Proenii
5) " Sușani-Ușurei, satul Ușurei
6) " Băbeni-Diculeşti, satul Băbenii
7) " Sirineasa, catunul Slăvitești

Fig. 38 Documentul din octombrie 1908, prin care se cere înființarea unui nou post de învățător în satul Cueni. -[102]

În octombrie 1908, Revizoratul Școlar a aprobat înființărea de noi posturi de învățători pentru un număr însemnat de școli, printre care și un nou post în Școala satului „*Cueni*" din comuna Roești, conform documentului de mai jos. Pe acest post a fost repartizat, cu sprijinul Revizorului Școlar Gheorghe Dianu, ***învățătorul Ioan Constantinescu*** în data de 1 octombrie 1908 (în document se vede modificarea făcută de Revizorul Școlar în favoarea Școlii satului „*Roești-Cuenii*"). [103] Școala fiind într-o

---

102. Idem, dos. 8 / 1910, f. 18--20.

103. S.J.V.A.N. , fond Revizoratul Școlar, dos. 2 / 1908, 115 file

stare avansată de degradare, acesta a instalat-o într-o casă particulară cu chirie. A funcționat, în anul școlar 1908—1909 cu mari eforturi mari din partea sa pentru mobilier și întreținere. Activitatea și efortul său nu a fost înțeles de sătenii din satul Cueni, astfel că acesta decide ca în anul școalar 1909—1910 să se transfere la Școala Primară Pesceana—Cueni(după decesul soției sale, care era din satul Negraia și mai ales că a rămas cu un copil foarte mic în îngrijire—probabil de aceea a hotărât să se transfere la Școala Pesceana Cueni, lângă socrii lui), care era o școală modernă, construită după planurile Ministerului Instrucțiunilor Publice, cu sprijin material și financiar din partea sătenilor din acest sat și impulsionați de preotul Toma Nicolaescu, un om ce dorea ca tinerii să fie școlarizati. [104]

Astfel, postul de la Școala Cueni, reînființat cu greu de învățătorul Ioan Constantinescu în 1908, a fost iarăși desființat.

La Școala satului Pesceana--Cueni, *învățătorul Ioan Constantinescu* a funcționat doar doi ani, până în anul 1911, când s-a hotărât să revină în satul său natal Cueni și să construiască o școală nouă, lângă biserica cea nou costruită în perioada 1893--1897. În noile condiții, sătenii s-au mobilizat și l-au sprijinit în ideea ca satul să aibă o școală modernă, copiii lor să aibă unde învăța cât mai bine iar locuitorii satului să nu mai plătească chirie la diverși proprietari din sat.

Lucrările de construcție a școlii au început încă din primăvara anului 1911, clădirea fiind proiectată din lemn, pentru două săli de clasă. Sala de clasă de la vest a fost realizată între anii 1911---1916, iar după demobilizare, în 1918 acesta a adus o sobă „ *Godin* ", cumpărată din București, pentru încălzitul clasei. Cea de a doua sală de clasă, cea dinspre est a fost construită de fratele acestuia, învățătorul Nistor T. Nicolae între a 1922—1926.

---

104. Idem, „ ***Revizoratul Școlar Vâlcea,(R.Ș.V.),*** dos . 7/ 1907, 525 file.

La construcția școlii satenii au contribuit fiecare cât a putut, precum săteanul mai înstărit Ioan Radu, care a dat bani pentru jumătate din tabla de acoperiș și pentru achiziționarea varului, o sumă de 150 lei. Meșterul zidar Ilie Țarălungă, a realizat întreaga zidărie și tencuială în mod gratuit.

În anul 1911, învățătorul Ioan Constantinescu și-a luat definitivatul cu calificativul *„ Excelent "* și a cerut Revizorului Școlar Vâlcea, reînființarea postului școlar de la Școala Cueni, pentru anul școlar 1911—1912. Nereușind acest lucru la județ, a mers direct la minister, unde punând problema corect și susținând necesitatea unei școli în satul Cueni, cererea sa a fost aprobată pentru acest post, începând cu anul școlar 1911—1912. A închiriat un spațiu școlar într-o casă particulară și a deschis cursurile la 1 octombrie 1911.

În noul local de școală, situat lângă Primăria comunei Roești din acea perioadă, în anul școlar 1906—1907 a venit ca ***învățător, Marin Stan Neamu*** (devenit ulterior Marin Nemulescu) născut în 29 martie 1884 în satul Ciocâltei și care era fiul lui Stan Neamu, sătean fruntaș din satul Roești. A urmat și a absolvit Școala Normală *„Ștefan Velovan "* din Craiova în 1906 și a fost repartizat la Școala Roești cu titlul *„definitiv "* în data de 1 noiembie 1907, postul fiind reînființat în anul 1906.

La sfârșitul anului școlar 1906—1907, elevii Școlii Roești, sub îndrumarea învățătorului *Marin Nemulescu* s-au prezentat la Centrul de examinare de la Școala Dăești(astăzi Popești), pentru obținerea certificatului de absolvire a clasei a V-a. Au fost prezenți 2 elevi, din care unul a promovat iar unul a rămas repetent. Comisia a notat Școala Roești, la rubrica pregătirea elevilor: *„ Slab pregătiți "* (în anul școlar 1906—1907 doar doi elevi au frecventat clasa a V-a, conform documentului anexat).[105]

---

105. Idem, ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea,(R.Ș.V.),*** dos . 7/ 1907, 525 file.

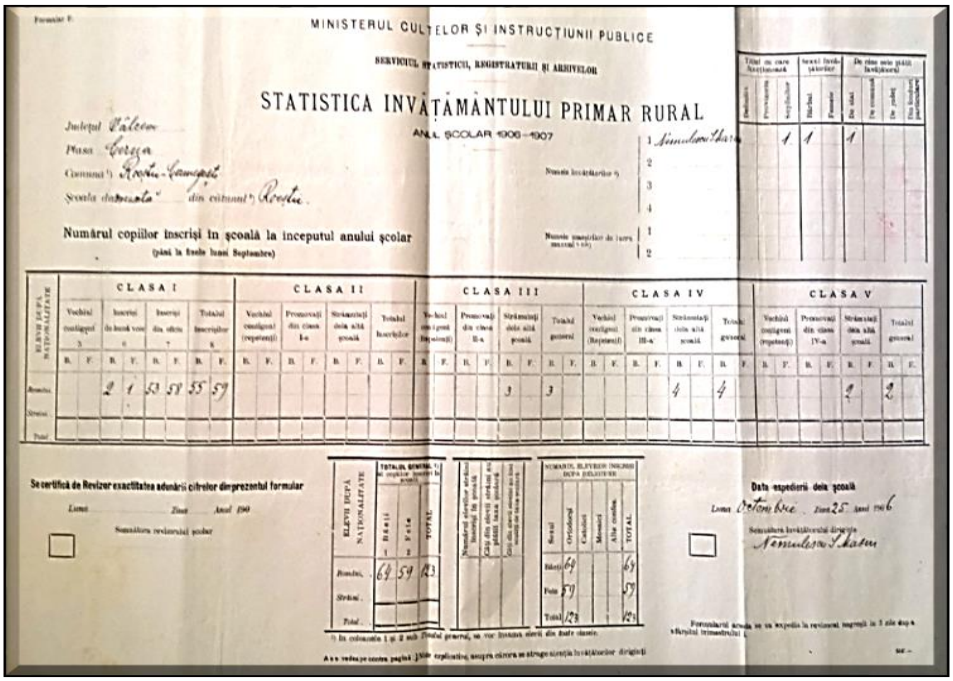

MINISTERUL CULTELOR ŞI INSTRUCŢIUNII PUBLICE

SERVICIUL STATISTICII, REGISTRATURII ŞI ARHIVELOR

STATISTICA INVĂŢĂMÂNTULUI PRIMAR RURAL

ANUL ŞCOLAR 1906—1907

Judeţul Vâlcea

Plasa Cerna

Comuna Roeşti-Cermegeşti

Şcoala de mixtă din cătunul Roeşti

Numărul copiilor înscrişi în şcoală la începutul anului şcolar

(până la finele lunei Septembre)

	CLASA I						CLASA II						CLASA III						CLASA IV						CLASA V					
	Vechiul contingent		Inscrişi de bună voie		Inscrişi din oficiu		Totalul inscrişilor		Vechiul contingent (repetenţi)		Promovaţi din clasa I-a		Strămutaţi dela altă şcoală		Totalul inscrişilor		Vechiul contingent (repetenţi)		Promovaţi din clasa II-a		Strămutaţi dela altă şcoală		Totalul general		Vechiul contingent (repetenţi)		Promovaţi din clasa III-a		Strămutaţi dela altă şcoală		Totalul general	
	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.
Bonului			2	1	53	58	55	59													3		3						4		4	
Străini																																
Total																																

Se certifică de Revizor exactitatea adunării cifrelor din prezentul formular

Luna ... Ziua ... Anul 190...

Semnătura revizorului şcolar

ELEVII DUPĂ NAŢIONALITATE	TOTALUL GENERAL		
	Băeţi	Fete	TOTAL
Bonului	64	59	123
Străini			
Total			

NUMĂRUL ELEVILOR INSCRIŞI DUPĂ RELIGIUNE					
Sexul	Ortodoxă	Catolică	Mosaică	Alte confes.	TOTAL
Băeţi	64				64
Fete	59				59
Total	123				123

Data expedierii dela şcoală

Luna Octombrie Ziua 25 Anul 1906

Semnătura învăţătorului diriginte

Nemulescu Sharin

Fig. 39 Documentul cu situaţia statistică din 25 octombrie1906, a învăţământului primar rural, pe anul şcolar 1906—1907 pentru Şcoala Mixtă Roeşti, semnată de învăţătorul Marin Nemulescu.

Lista

Cercurilor de examinare a elevilor din ultima clasă a şcoalelor rurale din judeţul Vâlcea, pentru obţinerea certificatului de absolvire, la finele anului şcolar 1906/1907

Nr. crt.	Numele Cercurilor şi al delegaţilor revizoratului şcolar	Şcoalele din fiecare Cerc	Numărul elevilor din ultima clasă	Numărul elevilor prezenţi la	Numărul elevilor reuşiţi	Repetenţi	Obs.
26.	Cermegeşti Deleg. I. Mihăescu	Cermegeşti	9	7	7	-	Bine pregătiţi
		Măldăreşti	4	3	3	-	Idem
		Lăpuşata	6	6	6	-	Slab de tot pregătiţi
		Broşteni	8	7	7	-	Bine pregătiţi
27.	Dăieşti Deleg. I. Bărbulescu	Dăieşti	9	9	9	-	Admirab. pregătiţi
		Roieşti	2	2	1	1	Slab pregătiţi
		Modoia	7	7	7	-	Binişor pregătiţi
		Cârstăneşti	-	-	-	-	Nu s-au prez. la ex.

Fig. 40 Documentul privind Centrele de examinare a elevilor din ultima clasă a şcolilor rurale pentru certificatul de absolvire a anului şcolar 1906—1907, învăţător: Marin Nemulescu.

Referitor la modul cum se desfășurau examenele de absolvire a clasei a V-a, delegatul Centrului de examinare Dăești, învățătorul I. Bărbulescu spunea că *„ La examinarea orală, atât la ştiinţe cât şi la dexterităţi, toţi copiii au fost în stare să dea răspunsurile necesare la toate întrebările ce li s-au făcut ”*.

Dar regulamentele desfășurării examenelor sufereau încă din cauza unor lacune cu privire la exigența și controlul celor care examinau și puneau notele. Faptul că examinatorii elevilor erau înșiși propri învățători, iar delegatul supraveghetor era dirigintele școlii gazdă a Centrului de examinare a determinat ca procentele promovaților să fie rezultatul unui mod de examinare *„ colegială ”* și de *o „indulgență revoltătoare”* care au condus, deseori, la nereguli, iar notele unor elevi slab pregătiți *„erau foarte umflate, fără pic de scrupulozitate, mai ale la elevii unor oameni înstăriți ai satelor”*. În spatele unor promovări *„condamnabile”*, care deveniseră o practică generalizată, se ascundea dorința unor dascăli de a profita de unele avantaje prin unele *„ recompensări ”* și obținerea cu ușurință a trecerii în gradații superioare.

Totuși, este de menționat că la propunerea revizorului școlar, 11 învățători, care s-au prezentat la examen cu elevii *„slab pregătiți”*, au fost sancționați de către minister cu diferite pedepse.

Aceștia erau de la școlile: Brezoi, Căzănești, Păușești-Otăsău, Otești, Sinești, ***Roești***, Fometești, Bălcești, Drăganu, Lăpușata, Zăvideni.[106]

În anul școlar 1908—1909, școlile din comuna Roești-Cermegești au primit din partea Ministerului Instrucțiunilor Publice și Cultelor, subvenții de la guvern de 1266 lei.-[103]

În 2 martie și în 13 aprilie1909, Școala mixtă Roești a fost inspectată de Revizoratul Școlar Vâlcea, ***învățător fiind Marin Nemulescu***.

---

106. Idem, ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea,(R.Ș.V.)”*** **,** dos . 9/ 1909, 297 file

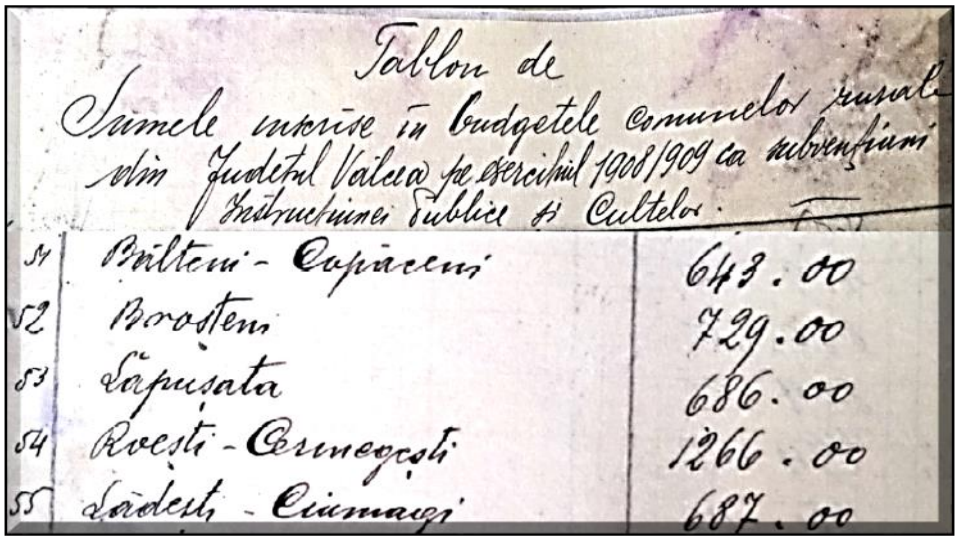

Tablou de
Sumele inscrise în bugetele comunelor rurale
din Județul Vâlcea pe exercițiul 1908/909 ca subvenționate
Instrucțiunei Publice și Cultelor.

51	Bălteni - Copăceni	643.00
52	Broșteni	729.00
53	Căpușata	686.00
54	Roești - Cermegești	1266.00
55	Zădești - Ciumași	687.00

Fig. 41 Documentul prin care școlile din comuna Roești-Cermegești, primesc subvenționi de la guvern, pe exercițiul financiar 1908—1909.

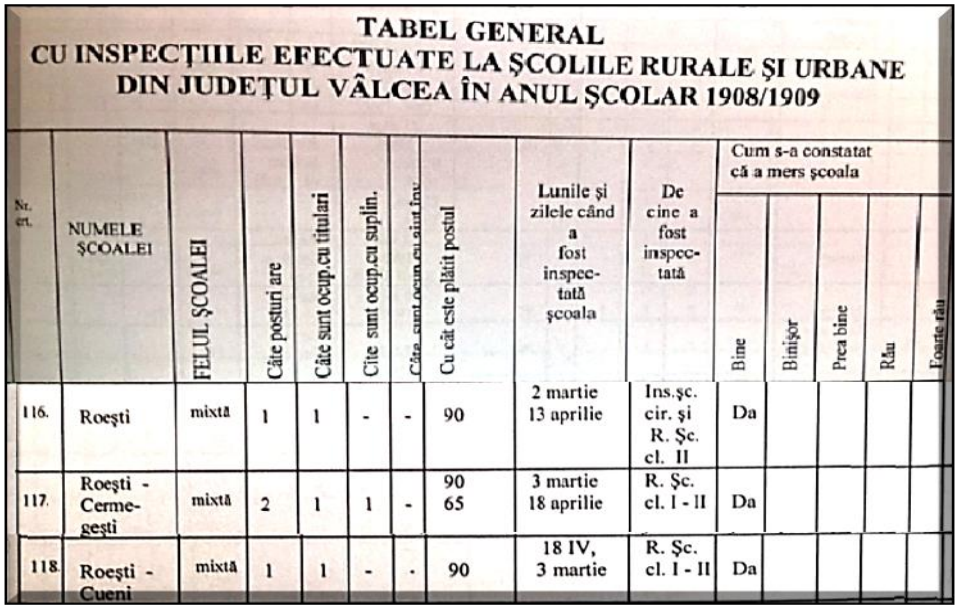

TABEL GENERAL
CU INSPECȚIILE EFECTUATE LA ȘCOLILE RURALE ȘI URBANE DIN JUDEȚUL VÂLCEA ÎN ANUL ȘCOLAR 1908/1909

Nr. crt.	NUMELE ȘCOALEI	FELUL ȘCOALEI	Câte posturi are	Câte sunt ocup.cu titulari	Cîte sunt ocup.cu suplin.	Câte sunt ocupate și sunt fav.	Cu cât este plătit postul	Lunile și zilele când a fost inspectată școala	De cine a fost inspectată	Cum s-a constatat că a mers școala				
										Bine	Binișor	Prea bine	Rău	Foarte rău
116.	Roești	mixtă	1	1	-	-	90	2 martie 13 aprilie	Ins.șc. cir. și R. Șc. cl. II	Da				
117.	Roești - Cermegești	mixtă	2	1	1	-	90 65	3 martie 18 aprilie	R. Șc. cl. I - II	Da				
118.	Roești - Cueni	mixtă	1	1	-	-	90	18 IV, 3 martie	R. Șc. cl. I - II	Da				

Fig. 42 Documentul care prezintă tabelul cu inspecțiile efectuate la școlile rurale și urbane din județul Vâlcea în anul școlar 1908—1909,

---

106. Idem, , dos . 7 / 1909, 320 file.

107. Idem, , dos . 7 / 1909, 322 file

De asemenea, în 3 martie și 18 aprilie 1909, au fost inspectate Școlile mixte Roești-Cermegești***, învățător fiind Ion Mihăescu,*** respectiv, Școala Cueni, ***învățător fiind Ioan Constantinescu***.

După această inspecție, toate cele trei școli din comuna Roești-Cermegești au primit calificativul *„Bine”*. [108]

În perioada 1912-1913, s-au desfășurat războaiele balcanice, care au constituit deznodământul firesc al unei evoluții, în procesul eliberării popoarelor creștine de la sudul țării noastre, de sub dominația otomană. În primul război balcanic (1912) România a rămas neutră.

Deoarece condițiile păcii încheiate după primul război balcanic au fost încălcate de Bulgaria, fostele state aliate, care alături de Bulgaria au înfrânt Imperiul Otoman, au cerut ajutor României. În aceste condiții, guvernul român a decis mobilizarea armatei române și trecerea acesteia în sudul Dunării, respectiv înaintarea spre Sofia. În acest al doilea război balcanic, armata română nu a tras nici un foc de armă, a fost o demonstrație de forță a armatei române, pe care Bulgaria a înțeles-o și a cerut pace. Tratativele de pace s-au desfășurat la București în iulie-august 1913, în urma acestora, România a anexat Dorogea sudică, numită și Cadrilater. [109]

În acest război au participat și 87 de dascăli din județul Vâlcea, printre ei aflîndu-se și învățătorul *Marin Nemulescu* de la Școala Roești-Ciocâltei, care a făcut parte din Regimentul nr. 2 Vâlcea. În campania din Bulgaria, deși nu s-a tras nici un glonț, au murit peste 2000 de ostași din cauza holerei. După sfârșitul războiului dascălii vâlceni s-au întors în țară, dar au stat în carantină obligatorie la Râureni, timp de 10 zile. [110]

---

108. Dumitrașcu Gh., ***„Haretismul în școala românească-județul Vâlcea”*** Ed. Fântâna lui Manole, Râmnicu Vâlcea, 2013, pag. 804.

109. Dumitrașcu Gh., ***Idem***, op.cit. pag. 808.

110. Dumitrașcu Gh., ***Idem***, op.cit. pag. 811

La declanșarea Primului Război Mondial, în perioada de neutralitate a României (1914—1916) școlile din județul Vâlcea și-au continuat activitatea în mod normal.

Participarea corpului didactic la războiul întregirii neamului și sacrificiile supreme săvârșite de acei *„ dascăli anonimi ai satelor românești își găsesc izvorul și în spiritul patriotic al permanentelr îndemnuri date de Spiru Haret de a fi răspunzători pentru păstrarea, ca moștenire, a gliei străbune ”.* [111]

În anul școlar 1916—1917, cursurile au fost întrerupte de câteva ori, datorită confruntărilor militate. Până în primăvara anului 1917, au funcționat sporadic numai o parte din școlile din județul Vâlcea, deoarece unele au fost transformate în spitale și cazărmi de trupe, iar altele au fost deteriorate și distruse de armatele austro-ungare și germane. Celelalte școli care nu au fost pe ruta deplasărilor armate, precum cele din zona aflată în studiu, au funcționat, în mare parte, cu întreruperi din cauza epidemiei de tifos exantematic, precum și necesității lucrărilor agricole care absorbeau o mare parte din populația școlară.

Teritoriul județului Vâlcea a fost ocupat în întregime în primăvara anului 1917 de armatele austro-ungare și germane și supus unei administrații conduse de acestea. În 22 decembrie 1916, Ministerul Instrucțiunilor Publice și Cultelor a dat o circulară în care se preciza ca, la nivel de județ și localități, să se organizaze un serviciu de înregistrare a răniților de război aflați în spitale, cu ajutorul profesorilor, institutorilor și preoților. [112]

În martie 1917, ministerul decide ca suplinitorii învățătorilor care erau concentrați pe front să fie plătiți mai bine, adică cu 80% din salariul titularilor. Acești suplinitori urmau să fie menținuți în viitor, dacă școlile funcționau și dacă în județul respectiv nu se

---

111. ***Idem,*** op.cit pag. 809.

112. ***Idem***, op.cit pag. 816.

găseau disponibili învățători refugiați din teritoriile ocupate de inamic. La 17 martie 1917, ca urmare a insistențelor Ministerului Agriculturii și Domeniilor, se dispunea întreruperea cursurilor tuturor școlilor rurale de la 20 martie pînă la 10 mai 1917, pentru ca elevii să poată suplini lipsa de brațe de muncă în campania agricolă a anului 1917. [113]

Anul școlar 1917—1918 a fost confruntat cu greutăți, mai mari decât cele din anul precedent, datorită lipsei de cadre didactice calificate, care erau mobilizate pe teatrele de operațiuni și implicit, de frecvența redusă a elevilor.Trebuie menționat totuși că, începând din august 1917, comandamentele militare germane de ocupație au permis revizorilor să deschidă școlile și în județul Vâlcea, repectiv și școlile din comuna Roești cu dascăli suplinitori, deoarece cei doi învățători, ***Marin Nemulescu și Ioan Constantinescu,*** au fost mobilizați pe front, încă din anul 1916. În Regimentul 61 infanterie, printre cei 40 de ofițeri proveniți din dascălii mai multor județe, se afla și învățătorul ***Marin Nemulescu***, de la Școala Roești-Ciocâltei. El a fost avansat locotenent și a luat parte *„la toate luptele în prima perioadă a campaniei "*, iar în a doua *parte „a fost rănit în luptele de la Târgu Ocna "* și *a fost decorat cu Coroana României cu spade "*. Despre acest brav învățător, se menționează că, în luptele de la podul de peste râul Argeș, punctul Mihăileni, a fost primul din regimentul său care, trecând peste Argeș, a capturat o mare cantitate de material de război de la inamic luând și 2 ofițeri prizonieri cu o întreagă trupă și trei cai. Ca recompensă, Regimentul i-a dăruit un ordin de zi și un cal pe care l-a avut în toată campania războiului dintre 1916--1918. Învățătorul ***Ioan Constantinescu,*** zis și *„Nicoale Ion "*, de la Școala Cueni-Cerna,

---

113. Corneliu Tamaș, Petre Bardașu, Sergiu Prece, Horia Nestorescu - Bălcești, ***„Județul Vâlcea în primul război mondial",*** în Studii și documente , Bălcești pe Topolog, 1979.

comuna Roești, a fost mobilizat la Compania I sanitară și repartizat Coloanei volante de până la Izbiceni--Romanați, când a fost capturat și, cu cei din detașament, au luat drumul captivității. În captivitate a îndurat nenumărate suferințe, ale căror puternice efecte numai *„..... ochiul Providenței le-a temperat în așa măsură ca să-mi dea putința de a-mi revedea Patria ……”*. [114]

Când s-a întors din captivitate, a continuat serviciul sanitar la aceași companie până la sfârșitul războiului. El mărturisește că, în timpul luptelor, s-a găsit într-o situație mult mai primejdioasă decât soldatul ce lupta ân tranșee, pentru că tot timpul l-a petrecut *„……sub proiectilele inamiculu i”*; apoi, în timpul captivității, *„.....am fost amenințați în orice clipă nu de o moarte fulgerătoare, ci de una cu mult mai groaznică, aceea a mizeriei chinuitoare, de unilința la care am fost supus…. ”* a nu avea cel puțin *„……mângâierea de a muri pe pământul pentru apărarea căruia plecasem să mă jertfesc.…… ”*. [115]

Odată cu terminarea războiului, lăsând armele, după ce își făcuseră din plin datoria către țară, învățătorii din satele de la confluența Cernișoarei cu Cerna Oltețului, vor îmbrățișa din nou condeiul și vorba bună, revenind la menirea lor de bază: să continue lupta, pe alte fronturi, pe fronturile luptei împotriva neștiinței de carte, a lupteicu *„întunericul”* ce mai sălășuia în lumea satelor.

În perioada războiului, la Școala Roești-Ciocâltei, în lipsa titularului Marin Nemulescu, plecat pe front, au funcționat ***învățătorii suplinitori Ioan Gh. Bușe și Anghel Stănescu.*** La Școala Roești-Cermegești, a rămas tot *învățătorul Ion Mihăescu* iar la Școala Cueni-Cerna, după plecarea pe front a învățătorului *Ioan Constantinescu*, a funcționat, la început, soția acestuia,

---

114. Arhivele Statului București, fond M.I.P.C. ,dos. 1 / 1917.

115., „ ***Revizoratul Școlar Vâlcea*** ” , dos. 18 / 1920, f. 1.

Ana Constantinescu, apoi ***învățătorul Vasile C. Nicola***e, fratele lui Ion Constantinescu și a lui Nicolae T. Nistor. [116]

În data de 8 Iulie 1918, învățătorul Marin Nemulescu, a fost delegat să supravegheze examenul de absolvire de la Centrul Cermegești-Cerna, cu elevi de la Școlile Stănești-Mijloc, Cermegești, Ciocâltei și Broșteni. La sfârșitul examinări lor, a înaintat Revizoratului Școlar al județului Vâlcea, procesele verbale cu situația examenului de absolvire a elevilor din anul școlar 1917—1918, ce a avut loc în data 4 iulie 1918.

TABLOU
de personalul didactic primar demobilizat,
reîntors din captivitate şi refugiu – septembrie 1918 – judeţul Vâlcea

Nr. crt.	NUMELE şi PRENUMELE	ŞCOALA		TITLUL	OBS.
		COMUNA	CĂTUNUL		
81.	M. NEMULESCU	ROEŞTI	CIOCÂL-TEIU	învăţător	Demobili-zat
82.	OCT. MIHĂESCU	-//-	CERME-GEŞTI	-//-	-//-
83.	I. CONSTANTI-NESCU	-//-	CUENI	-//-	Din lag[illegible]

Fig. 43 Documentul cu personalul didactic primar demobilizat, reîntors din captivitate și din refugiu.

Din procesul verbal aflăm că ***Școala Ciocâltei*** funcționa cu un singur post, învățător fiind ***Anghel Stănescu***, numit suplinitor în data de 1 noiembrie 1917. Recensământul copiilor pe anul școlar 1917—1918 nu s-a făcut. Au urmat școala 42 de elevi, din care 30 băieți și 12 fete. La examen s-au prezentat toți elevii. Aceștia au dat *„ răspunsuri mulțumitoare care dovedesc că domnul învățător Anghel Stănescu și-a dat toată osteneala a corespune misiunei ce i s-a încredințat, toți elevii fiind declarati absolvenți ”*. [117]

---

116. Idem, dos. 20 / 1919-1920, 56 file.
117. Gh. Dumitrașcu, Idem, op. cit, pag. 839.

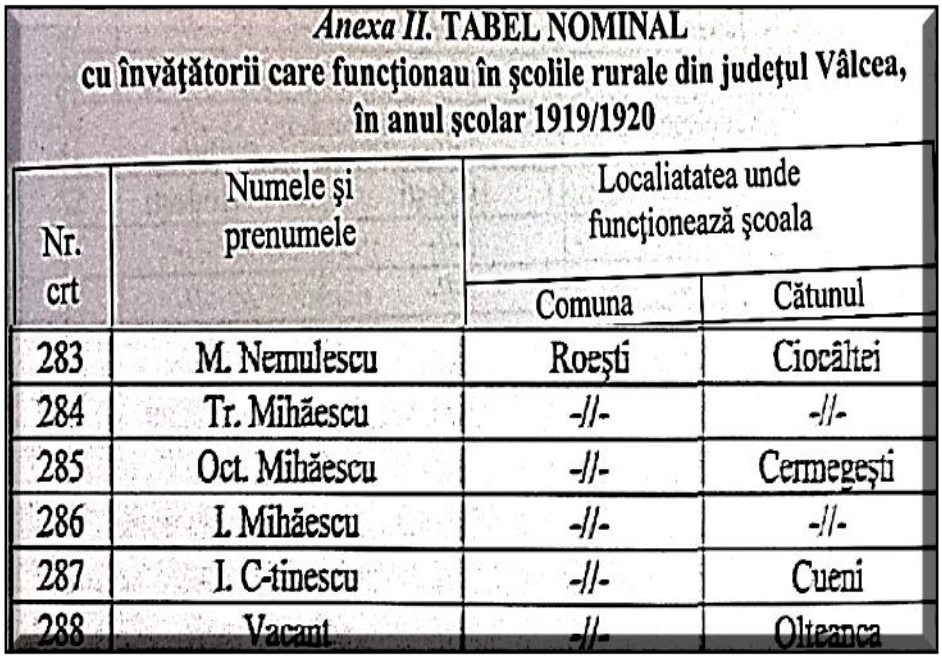

Anexa II. TABEL NOMINAL
cu învăţătorii care funcţionau în şcolile rurale din judeţul Vâlcea, în anul şcolar 1919/1920

Nr. crt	Numele şi prenumele	Localiatatea unde funcţionează şcoala	
		Comuna	Cătunul
283	M. Nemulescu	Roeşti	Ciocâltei
284	Tr. Mihăescu	-//-	-//-
285	Oct. Mihăescu	-//-	Cermegeşti
286	I. Mihăescu	-//-	-//-
287	I. C-tinescu	-//-	Cueni
288	Vacant	-//-	Olteanca

Fig. 44 Documentul cu învățătorii și institutorii din județul Vâlcea, foști mobilizați, care au primit dreptul la gradație militară, 1919.

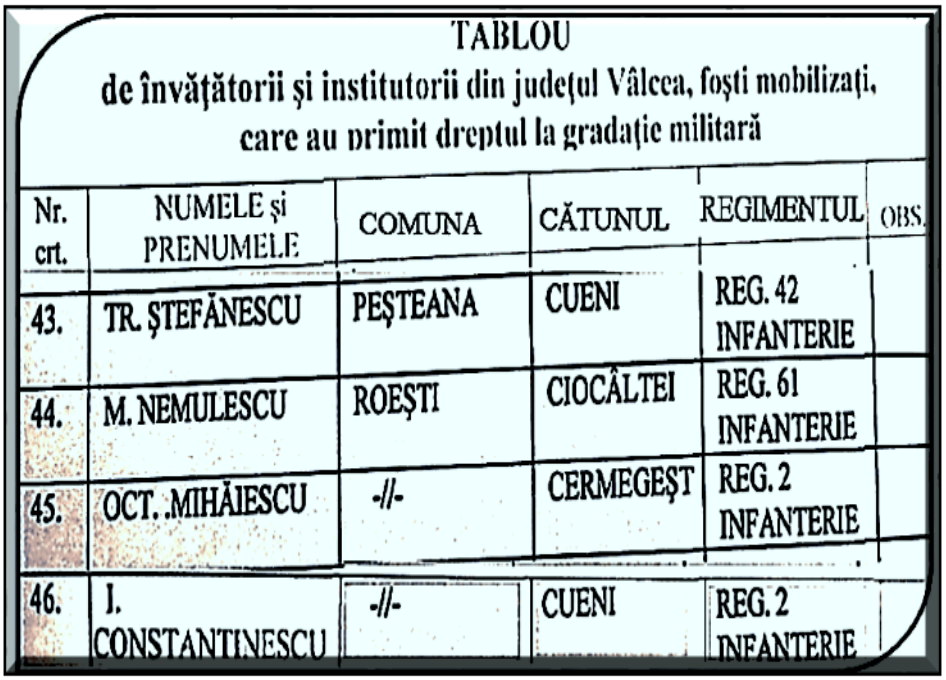

TABLOU
de învăţătorii şi institutorii din judeţul Vâlcea, foşti mobilizaţi, care au primit dreptul la gradaţie militară

Nr. crt.	NUMELE şi PRENUMELE	COMUNA	CĂTUNUL	REGIMENTUL	OBS.
43.	TR. ŞTEFĂNESCU	PEŞTEANA	CUENI	REG. 42 INFANTERIE	
44.	M. NEMULESCU	ROEŞTI	CIOCÂLTEI	REG. 61 INFANTERIE	
45.	OCT. MIHĂIESCU	-//-	CERMEGEŞT	REG. 2 INFANTERIE	
46.	I. CONSTANTINESCU	-//-	CUENI	REG. 2 INFANTERIE	

Fig. 45 Documentul cu învățătorii care funcționau în școlile rurale din județul Vâlcea, în anul școalar 1919—1920.

La ***Școala Cermegești*** din comuna Roești, elevii au fost îndrumați de învățătorul ***Ion Mihăescu*** (deși școala avea două posturi, în anul școlar 1917—1918 a funcționat cu un singur post), făcând cursuri la toate diviziile(clasele). *„ În clasa a V-a au fost 9 elevi și doar 8 au luat examenul, unul nu a urmat cursurile școlare. Elevii au dat răspunsuri bune, dovedind că domnul învățător Ion Mihăescu, deși, înaintat în anii de serviciu, iubirea pentru această carieră nu a încetat ”.* [118]

În data de 10 Iulie 1918, învățătorul ***Ioan Constantinescu*** de la Școala Rurală Mixtă Cuenii-Cerna, a fost delegat să participe la Examenul de absolvire din Centrul Roșiile, județul Vâlcea.

După venirea de pe front, ***învățătorul Marin Nemulescu*** de la Școala Ciocâltei, a avut de înfruntat numeroase probleme privind situația familiei sale. Astfel, în timpul ocupației germane, influentul proprietar Victor Cernătescu, care fost instalat primar chiar de Comenduirea germană și ajutat Petre P. Ionescu, viitorul primar după 1918, au provocat numeroase abuzuri asupra familiilor celor plecați în concentrare sau pe front. După ce a fost demobilizat și aflând ce se petrecuse în lipsa sa, învățătorul Marin Nemulescu a înaintat plângeri la Revizoratul Școlar Vâlcea dar și la Prefectura Vâlcea. După această sesizare, primarul în funcție Petre P. Ionescu a trimis la Revizoratul Școlar al județului Vâlcea acuzații grave, total nefondate la adresa învățătorului Marin Nemulescu. [119]

În urma acestor plângeri, Revizoratul Școlar Vâlcea, deleagă prin Ordinul Nr. 797 din 25 martie 1919, pe învățătorul-diriginte ***Ioan Constantinescu***, ca președinte al Comisiei interimare de anchetă din comuna Roești, care, în calitate de Președinte al Comisiei de anchetă, urmează toate procedurile corecte, luând

---

118. *„**Revizoratul Școlar Vâlcea**”,(R.Ș.V.),* dos . 7 / 1918, 100 file.
119. *„**Revizoratul Școlar Vâlcea**”* dos . 14 / 1918, pag 92

declarații de la toate persoanele implicate în această acțiune și trimite Revizoratului Școlar Vâlcea următoarea situație: [120]

a) *Reclamația în cestiune;*

b) Procesul verbal adresat de subsemnatul în ziua cercetării, însoțit de: Declarația D-lui Petre P. Ionescu, a D-lui Victor Cernătescu, proprietal în localitate, a D-lui învățător Marin Nemulescu și o declarație comună subscrisă propriu de zece săteni azistenți;

c) O cerere a Domnului învățător însoțită de patru declarații care și au fost date în fața subsemnatului și despre cari nu s-a făcut nicio mențiune în procesul verbal fiindu-mi înfățișate după încheierea acestuia ". [121]

Din declarația Primarului comunei Roești, P. P. Ionescu, reiese că învățătorul Marin Nemulescu ar fi „…… *revoluționat populația contra D-lui Victor Cernătescu, în diferite întâlniri, mai ales la biserică, dar și împotriva persoanei sale, deoarece nu a împărțit corect ajutoarele pentru cei care au fost pe front….. ".*

Pentru edificarea situației, vom da extrase din declarațiile celor implicați în această acțiune. Astfel Victor Cernătescu, proprietar în localitate afirma: „ *Purtarea D-lui învățător Marin Nemulescu am raportat-o D-lui Primar P. P. Ionescu printr-o cerere și susțin și acum că D-ul învățător, în una din sărbători a revoltat populațiunea contra mea, am lua moșia cu forța ".*

---

120. „ ***Revizoratul Școlar Vâlcea*** " dos . 14 / 1918, pag 95.

121. Idem , dos . 14 / 1918, pag . 93

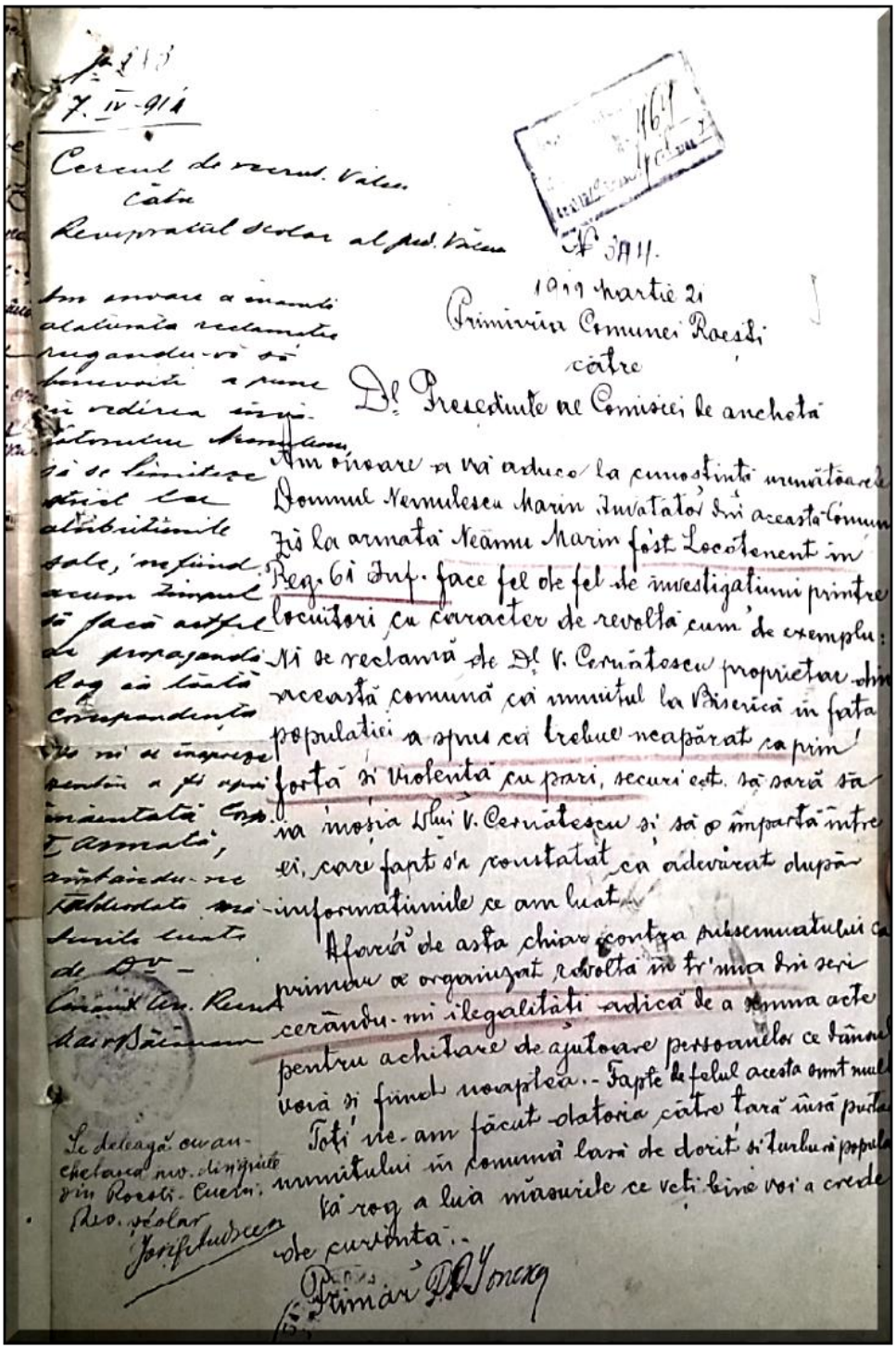

Fig. 47 Documentul trimis de Primăria Comunei Roești),
(Primar P.P.Ionescu Comisiei de anchetă instituită de
Revizoratul Școlar al județului Vâlcea, privind conflictul
dintre învățătorul Marin Nemulescu și Victor Cernătescu.

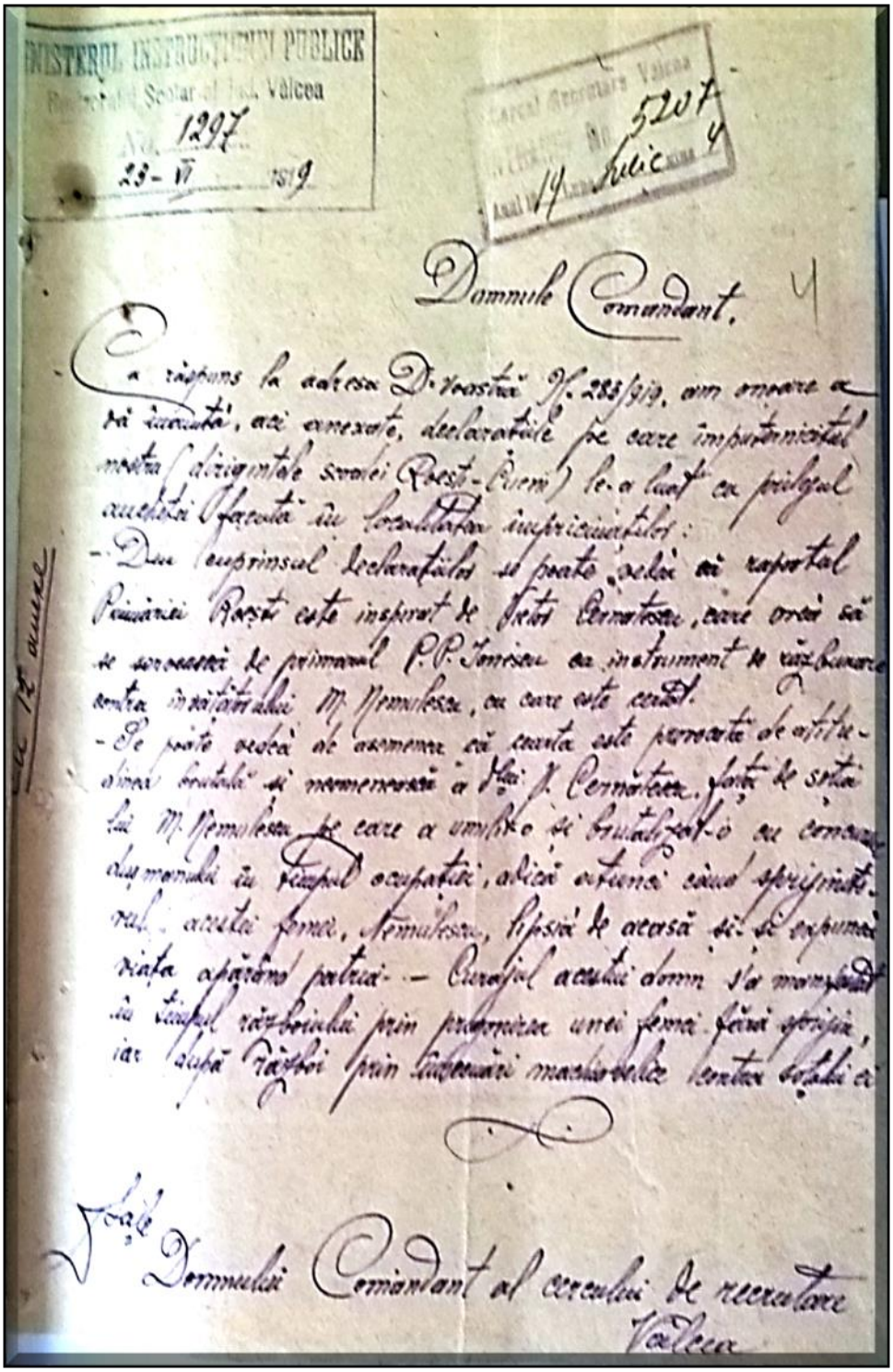

MINISTERUL INSTRUCȚIUNEI PUBLICE
Revizorul Școlar al Jud. Vâlcea
No. 1297
23-VI 1919

Cercul Recrutare Vâlcea
No. 5207
Anul 19 Luna Iulie Ziua 4

Domnule Comandant.

Ca răspuns la adresa D. voastră N. 283/919, am onoare a vă înainta, aci anexate, declarațiile pe care împuternicitul nostru (dirigintele școalei Roești-Cucni) le-a luat ca prilegul anchetei făcută în localitatea împricinaților:

- Din cuprinsul declarațiilor se poate vedea că raportul Primăriei Roești este inspirat de Victor Cernătescu, care orcă să se servească de primarul P.P. Ionescu ca instrument de răzbunare contra învățătorului M. Nemulescu, cu care este certat.

- Se poate vedea de asemenea că cearta este provocată de atitudinea brutală și neomenească a d-lui V. Cernătescu, față de soția lui M. Nemulescu pe care a umilit-o și brutalizat-o cu concursul dușmanului în timpul ocupației, adică atunci când sprijinitorul acestei femei, Nemulescu, lipsia de acasă și-și expunea viața apărând patria. — Curajul acestui domn s'a manifestat în timpul războiului prin pregonirea unei femei fără sprijin, iar după război prin încercări machiavelice contra soțului ei.

Dnule Domnului Comandant al cercului de recrutare
Vâlcea

Fig. 48 Documentuldin iunie 1919, prin care Revizorul Școlar al județului Vâlcea precizează cauzele conflictului dintre învățătorul Marin Nemulescu și Victor Cernătescu.

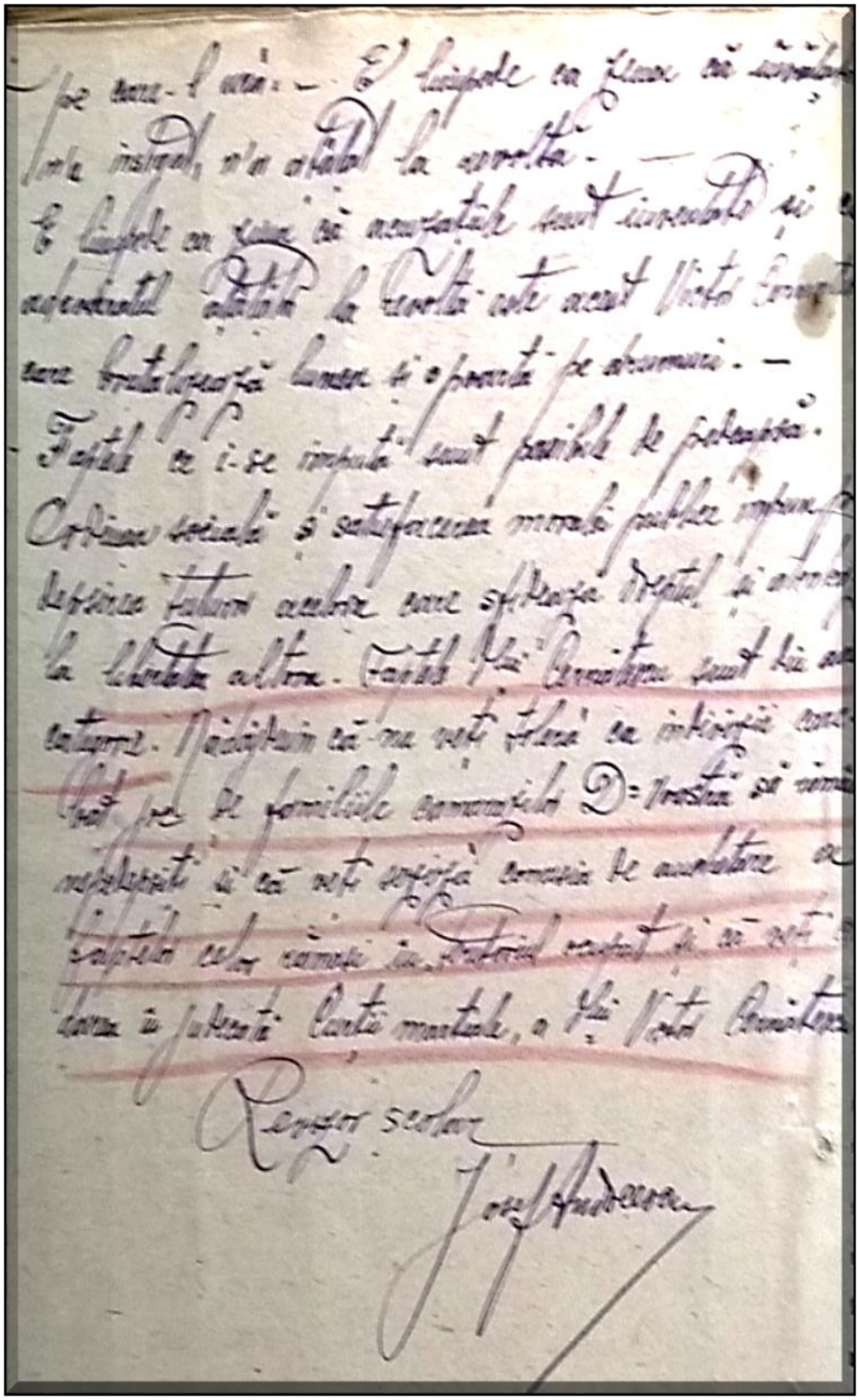

Fig.49 Documentul din iunie 1919, pag. 2

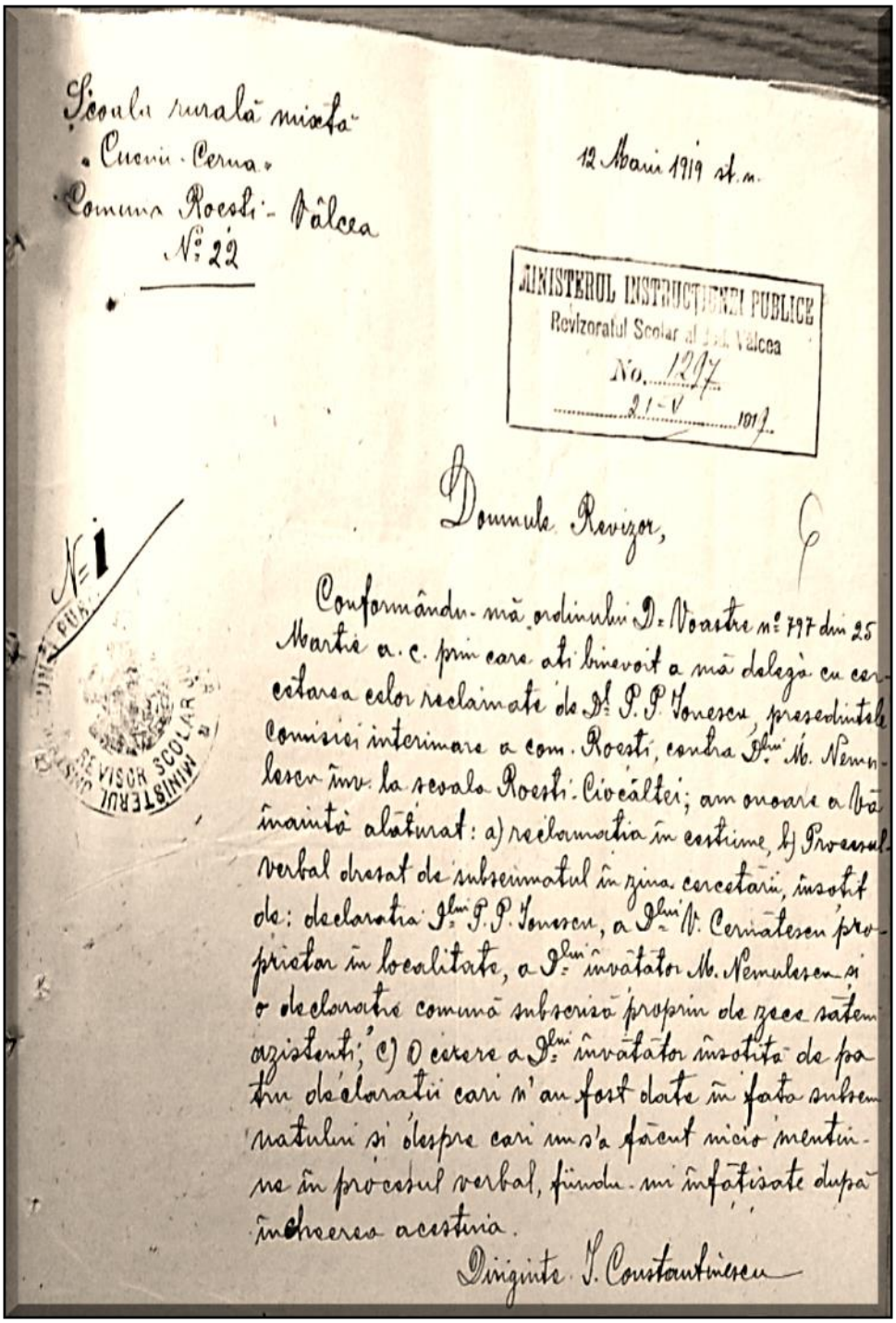

Școala rurală mixtă
• Cucuiu - Cerna •
Comuna Roești - Vâlcea
Nr. 22

12 Maiu 1919 st. n.

MINISTERUL INSTRUCȚIUNEI PUBLICE
Revizoratul Școlar al jud. Vâlcea
No. 1207
21 - V 1919

Domnule Revizor,

Conformându-mă ordinului D-Voastre nr. 797 din 25 Martie a. c. prin care ați binevoit a mă delega cu cercetarea celor reclamate de D-l P. P. Ionescu, președintele Comisiei interimare a com. Roești, contra D-lui M. Nemulescu înv. la școala Roești-Ciocâltei; am onoare a Vă înainta alăturat: a) reclamația în cestiune, b) Procesul verbal dresat de subsemnatul în ziua cercetării, însoțit de: declarația D-lui P. P. Ionescu, a D-lui P. Cernătescu proprietar în localitate, a D-lui învățător M. Nemulescu și o declarație comună subscrisă proprin de zece sătemi existenți; c) O cerere a D-lui învățător însoțită de patru declarații cari n'au fost citate în fața subsemnatului și despre cari nu s'a făcut nicio mențiune în procesul verbal, fiindu-mi înfățișate după încheierea acestuia.

Diriginte I. Constantinescu

Fig. 50 Documentul din 12 mai 1919, prin care învățătorul Ioan Constantinescu este înștiințat că a fost numit Președinte al Comisiei de anchetă în conflictul dintre Primăria Comunei Roești și învățătorul Marin Nemulescu.

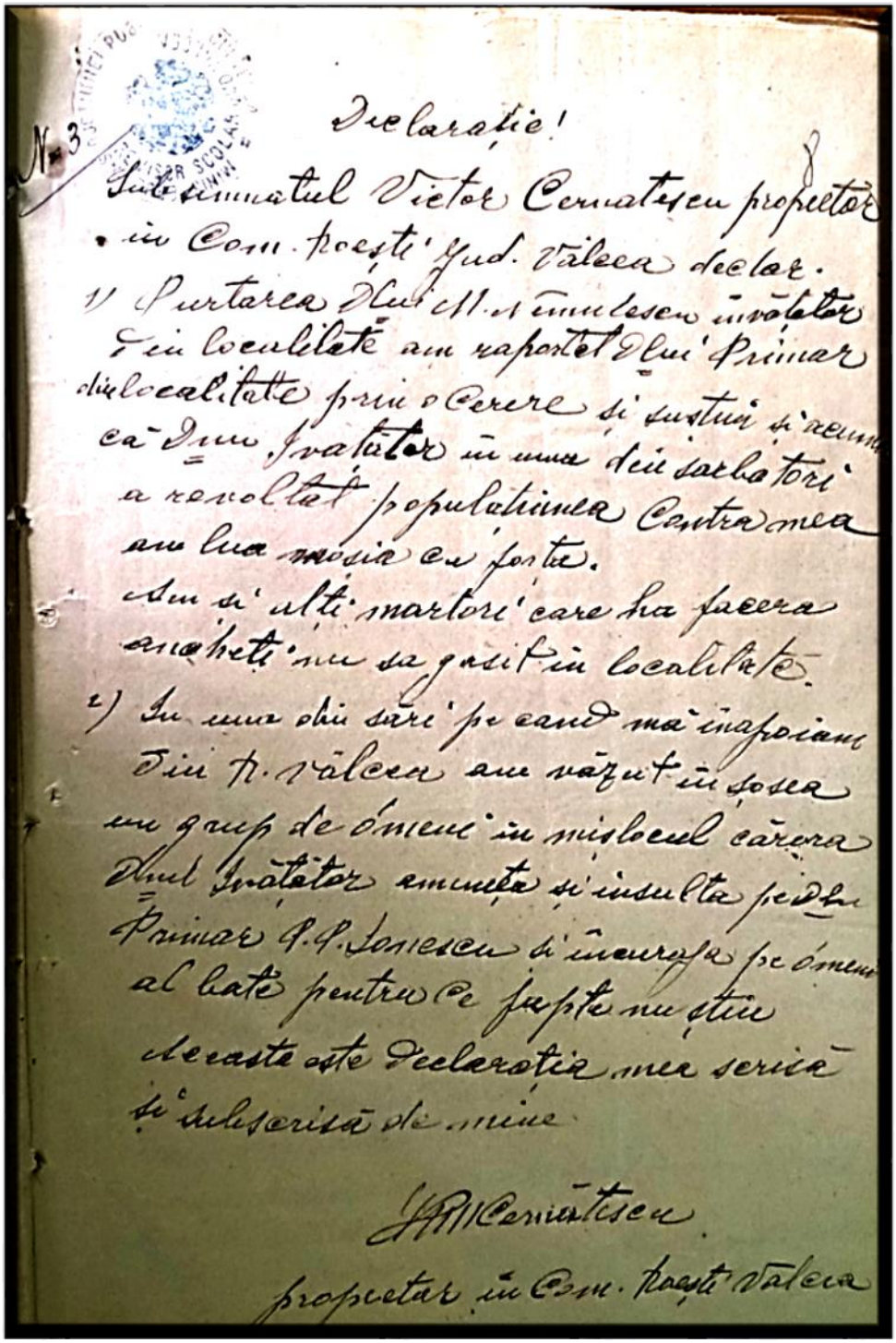

N. 3

Declarație!

Subsemnatul Victor Cernatescu proprietar în Com. Roești Jud. Vâlcea declar.

1) Purtarea D-lui M. Nemulescu învățător din localitate am raportat D-lui Primar din localitate prin o cerere și susțin și acum că D-nu Ivățător în una din sarbatori a revoltat populațiunea contra mea am lua moșia ca forța.

Am și alți martori care ha facera anchetă nu sa gasit în localitate.

2) In una din sări pe cand mă înapoiam din R. Vâlcea am văzut în șosea un grup de ómeni în mișlocul cărora D-nul Ivățător amenița și insulta pe D-lu Primar P. P. Ionescu și încuraja pe ómeni al bate pentru ce fapte nu știu

Aceasta este declarația mea scrisă și subscrisă de mine

Cernătescu

proprietar în Com. Roești Vâlcea

Fig. 51 Declarația lui Victor Cernătescu, prin care îl acuză în mod direct pe învățătorul Marin Nemulescu că face propagandă printre locuitorii comunei Roești privind Refoma agrară ce va urma.

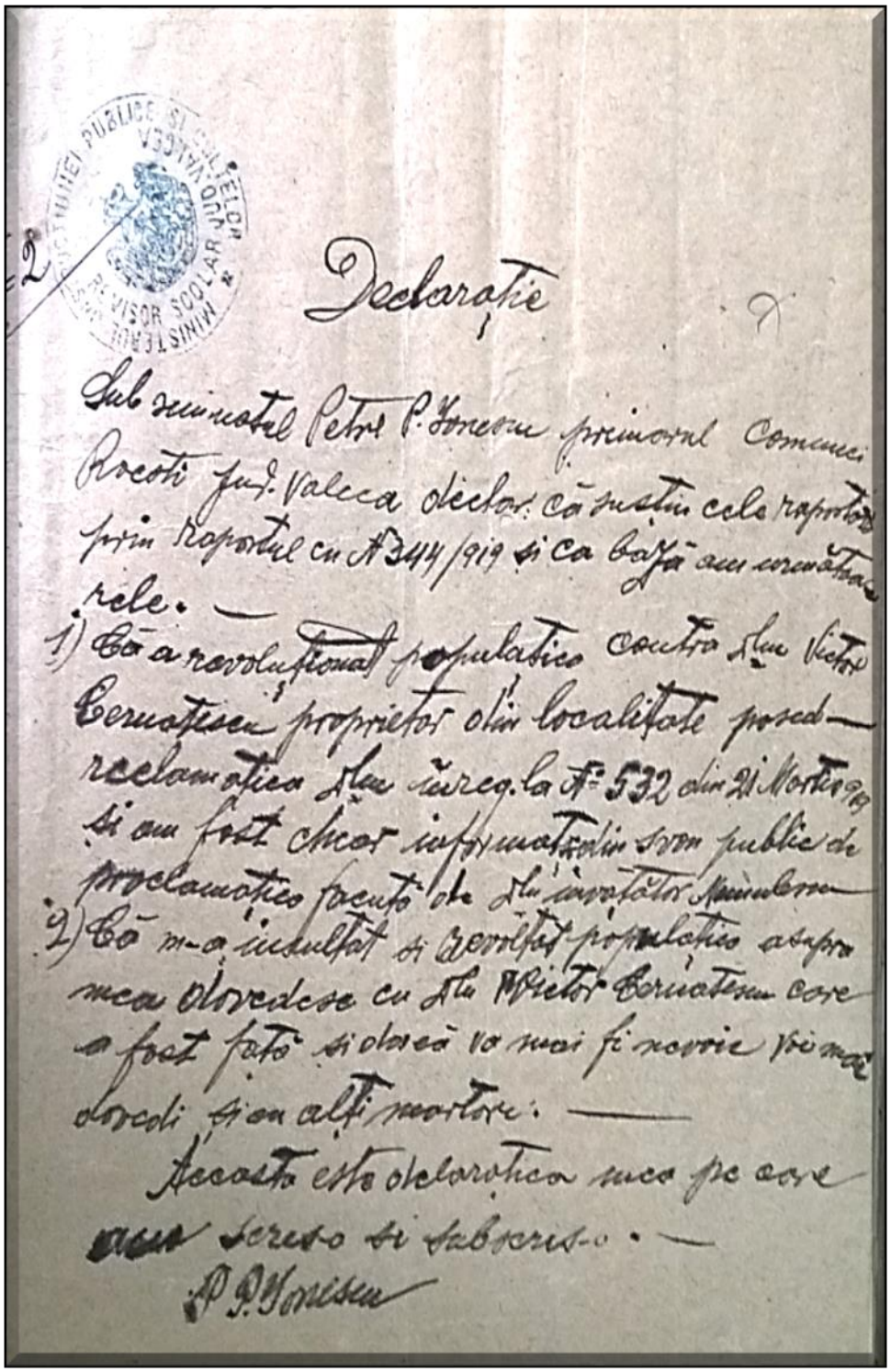

Declarație

Sub semnatul Petre P. Ionescu primarul Comunei Roeşti jud. Valcea declar: că susţin cele raportate prin raportul cu N 344/919 şi ca bază am următoarele. —

1) Că a revoluţionat populaţia contra D-lui Victor Cernătescu proprietar din localitate posed — reclamaţia D-lui în reg. la N° 532 din 21 Martie 919 şi am fost chiar informaţi din svon public de proclamaţia făcută de D-lui învăţător Nimulescu —

2) Că m-a insultat şi revoltat populaţia asupra mea dovedesc cu D-lui Victor Cernătescu care a fost faţă şi dacă va mai fi nevoie voi mai dovedi şi cu alţi martori. —

Aceasta este declaraţia mea pe care am scris-o şi subscris-o. —

P. P. Ionescu

Fig. 52 Documentul cu declarația Primarului Comunei Roești, P.P. Ionescu, pe care o face în fața Comisiei de anchetă, fiind de partea proprietarului Victor Cernătescu.

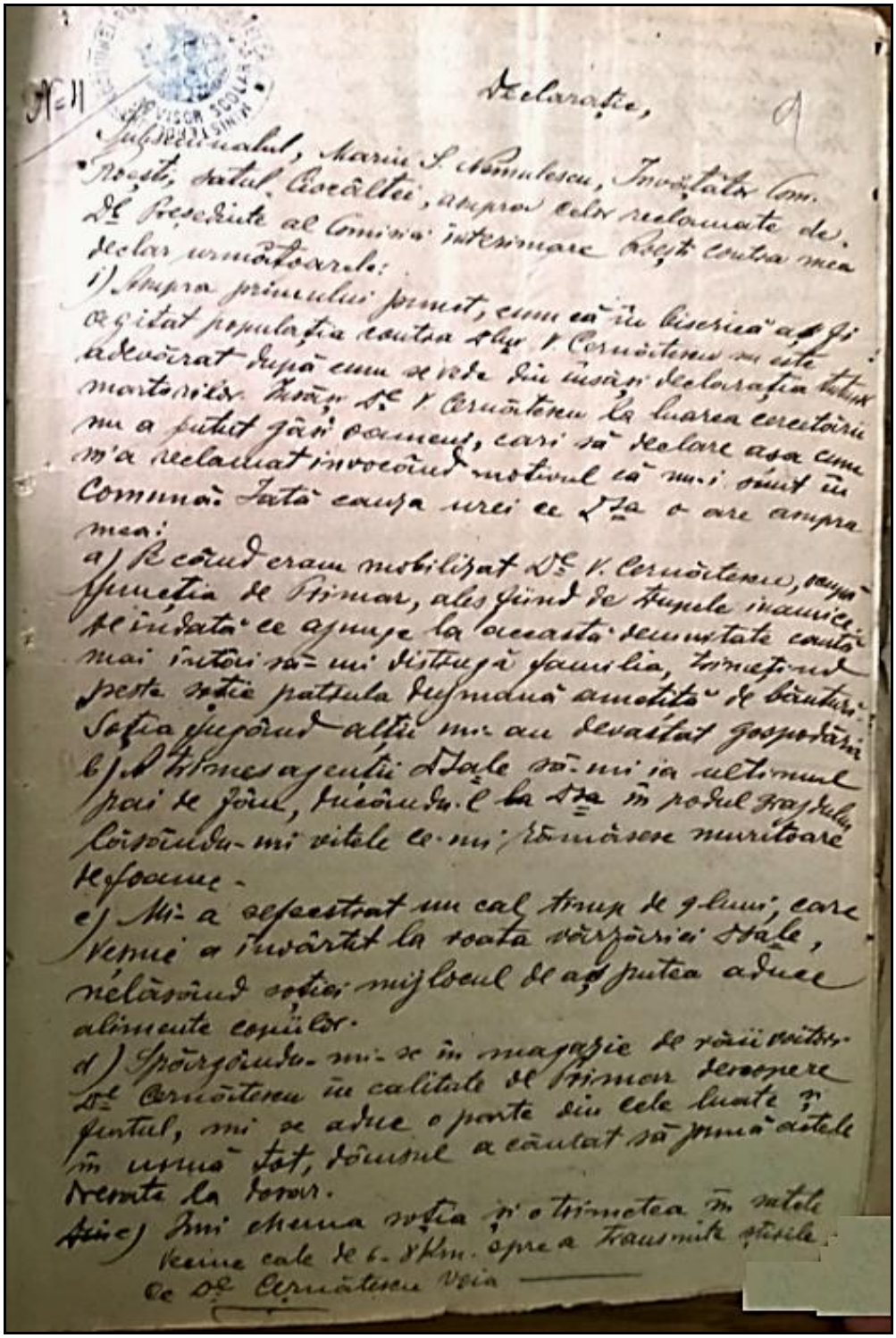

N=11

Declarație,

Subsemnatul, Marin S. Nemulescu, Învățător Com. Roești, satul Ciocâltei, asupra celor reclamate de Dl Președinte al Comisiei interimare Roești contra mea declar următoarele:

1) Asupra primului punct, cum că în biserică aș fi agitat populația contra Dlui V. Cernătescu nu este adevărat după cum se vede din însăși declarația tuturor martorilor. Însăși Dl V. Cernătescu la luarea cercetării nu a putut găsi oameni, cari să declare așa cum m'a reclamat invocând motivul că nu-i sunt în comună. Iată cauza urei ce Dsa o are asupra mea:

a) Pe când eram mobilizat Dl V. Cernătescu, ocupă funcția de Primar, ales fiind de trupele inamice. Se îndată ce ajunge la această demnitate caută mai întâi să-mi distrugă familia, trimețind peste soție patrula dușmană amețită de băutură. Soția fugând alții mi-au devastat gospodăria.

b) A trimes agenții Dsale să-mi ia ultimul pai de fân, ducându-l la Dsa în podul grajdului lăsându-mi vitele ce-mi rămăsese muritoare de foame.

c) Mi-a sefecstrat un cal timp de 9 luni, care veșnic a învârtit la roata vărzăriei Dsale, nelăsând soției mijlocul de a-și putea aduce alimente copiilor.

d) Spărgându-mi-se în magazie de răii voitori Dl Cernătescu în calitate de Primar descopere furtul, mi se aduc o parte din cele luate și în urmă tot, dânsul a căutat să pună actele dresate la dosar.

e) Îmi chema soția și o trimetea în satele vecine cale de 6-8 Km. spre a transmite știrile de Dl Cernătescu voia

Fig. 53 Declarația Învățătorului Marin Nemulescu de la Școala Ciocâltei, comuna Roești privind conflictul cu Victor Cernătescu. *pag. 1*

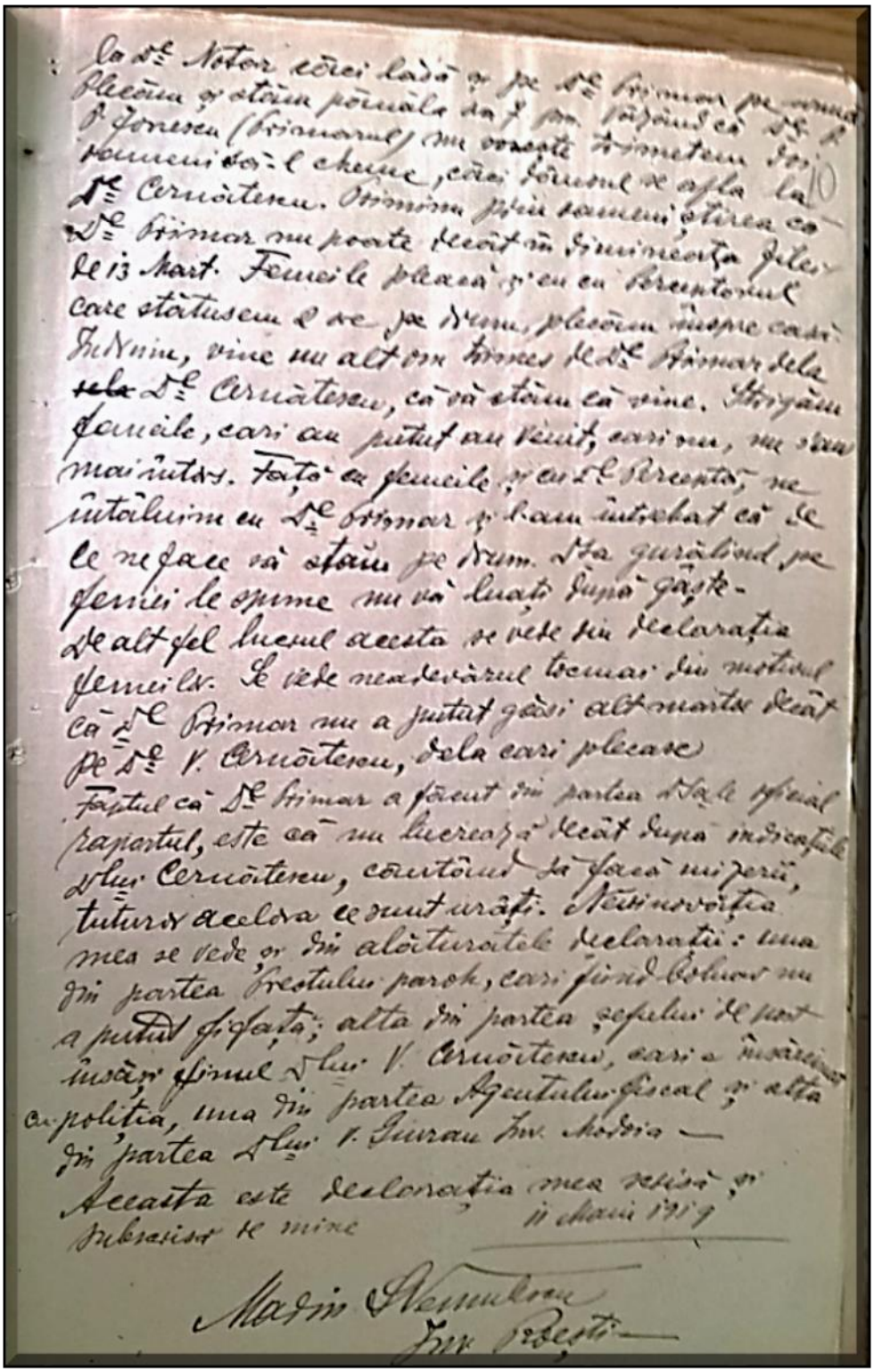

la D-l Notar cărei lăsă și pe D-l Primar pe numă
plecăm și stăm pănăla ca 7 pm. Văzând că D-l P.
P. Jonescu (Primarul) nu sosește trimetem doi
sameni să-l cheme, căci dânsul se afla la
D-l Cernătescu. Primim prin sameni știrea că
D-l Primar nu poate decât în dimineața filei
de 13 Mart. Femeile pleacă și eu cu Perceptorul
care stătusem 2 ore pe drum, plecăm înspre casă.
Indrum, vine un alt om trimes de D-l Primar dela
~~sela~~ D-l Cernătescu, că să stăm că vine. Strigăm
femeile, cari au putut au venit, cari nu, nu s'au
mai întors. Față cu femeile și cu D-l Perceptă, ne
întâlnim cu D-l Primar și l-am întrebat că de
ce ne face să stăm pe drum. D-sa gurălind pe
femei le spune nu vă luați după gâște -
De alt fel lucrul acesta se vede din declarația
femeilor. Se vede neadevărul tocmai din motivul
că D-l Primar nu a putut găsi alt martor decât
pe D-l V. Cernătescu, dela cari plecase
Faptul că D-l Primar a făcut din partea D-sa le oficial
raportul, este că nu lucrează decât după indicațiile
D-lui Cernătescu, căutând să facă mizerii,
tuturor acelora ce sunt urâți. Nevinovăția
mea se vede și din alăturatele declarații: una
din partea Prestului paroh, cari fiind bolnav nu
a putut fi față; alta din partea șefului de post
însăși finul D-lui V. Cernătescu, cari a însărcinat
cu poliția, una din partea Agentului fiscal și alta
din partea D-lui V. Giurau Inv. Modoia —
Aceasta este declarația mea scrisă și
subscrisă de mine 11 Mai 1919

Marin Nemulescu
Inv. Proești —

Fig. 54 Declarația învățătorului Marin Nemulescu, pag. 2

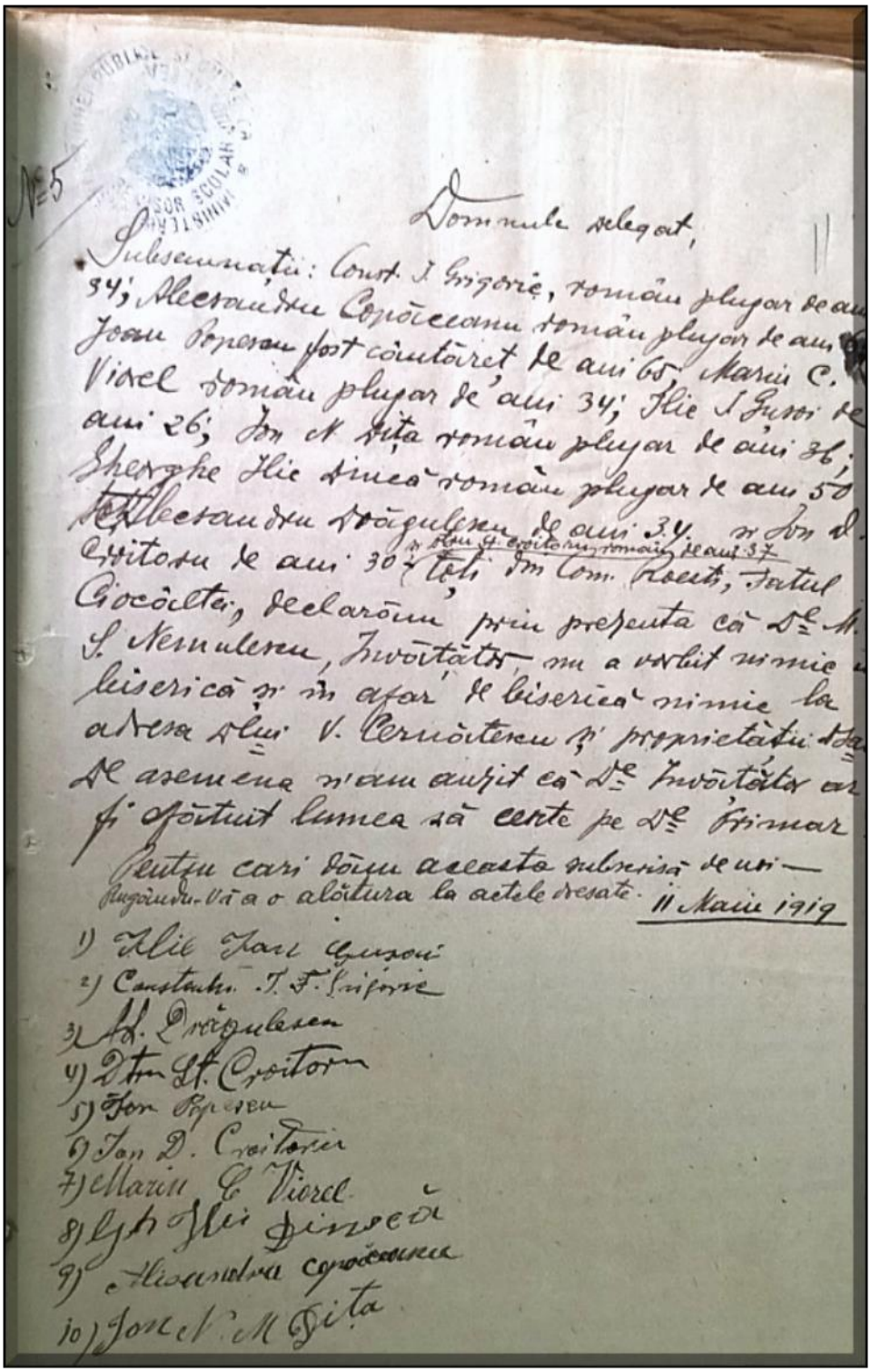

№ 5

Domnule delegat,

Subsemnații: Const. I. Grigorie, român plugar de ani 34; Alecsandru Copăceanu român plugar de ani 6[illegible]; Ioan Popescu fost cântăreț de ani 65; Marin C. Viorel român plugar de ani 34; Ilie I. Gușoi de ani 26; Ion N. Dița român plugar de ani 36; Gheorghe Ilie Dincă român plugar de ani 50; Alecsandru Drăgulescu de ani 34 și Ion D. Croitoru de ani 30 și Dtru St. Croitoru român de ani 37 toți din Com. Roești, Fatul Ciocâltei, declarăm prin prezenta că Dl. M. S. Nemulescu, Învățător, nu a vorbit nimic în biserică și în afar de biserică nimic la adresa Dlui V. Cernătescu și proprietății D-lui. De asemenea n'am auzit că Dl. Învățător ar fi sfătuit lumea să certe pe Dl. Primar.

Pentru cari dăm aceasta subscrisă de noi — Rugându-vă a o alătura la actele dresate. 11 Maiu 1919

1) Ilie Ion Gușoi
2) Constantin I. F. Grigorie
3) Al. Drăgulescu
4) Dtru St. Croitoru
5) Ion Popescu
6) Ion D. Croitoru
7) Marin C. Viorel
8) Gh. Ilie Dincă
9) Alecsandru Copăceanu
10) Ion N. M. Dița

Fig. 55 Declarațiile celor 10 săteni din comuna Roești, care susțineau nevinovăția învățătorului Marin Nemulescu.

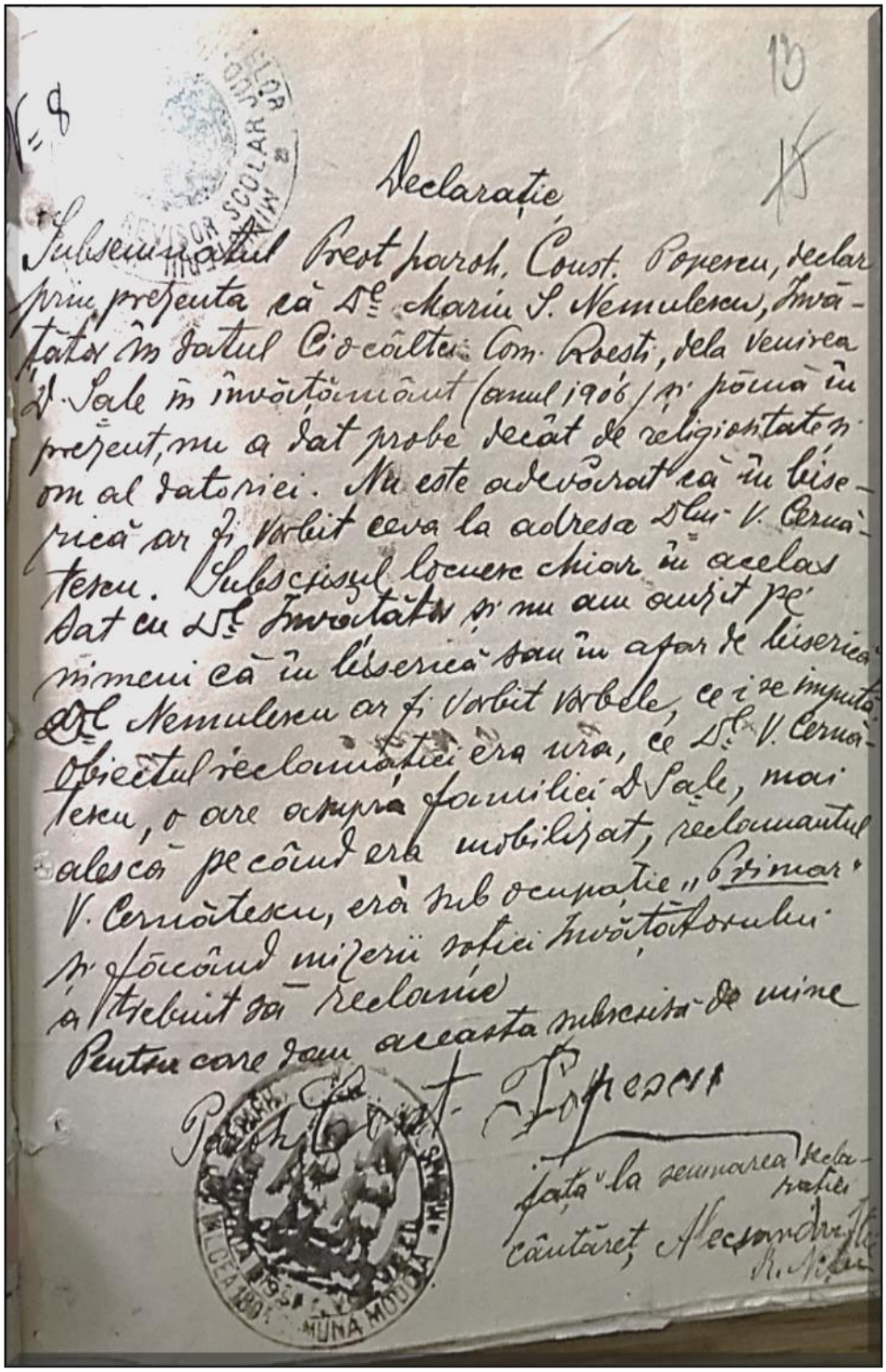

N=8

13

Declarație

Subsemnatul Preot paroh. Const. Popescu, declar prin prezenta că Dl. Marin S. Nemulescu, Învățător în datul Ciocâltei Com. Roești, dela venirea D. Sale în învățământ (anul 1906) și până în prezent, nu a dat probe decât de religiositate și om al datoriei. Nu este adevărat că în biserică ar fi vorbit ceva la adresa Dlui V. Cernătescu. Subscrisul locuesc chiar în acelaș sat cu Dl. Învățător și nu am auzit pe nimeni că în biserică sau în afar de biserică Dl. Nemulescu ar fi vorbit vorbele, ce i se impută. Obiectul reclamației era ura, ce Dl. V. Cernătescu, o are asupra familiei D. Sale, mai ales că pe când era mobilizat, reclamantul V. Cernătescu, era sub ocupație „Primar" și făcând mizerii soției Învățătorului a trebuit să reclame.

Pentru care dau aceasta subscrisă de mine

Paroh Const. Popescu

față la semnarea declarației

cântăreț Alecsandru

R. Nicu

Fig. 56 Documentul cu declarația preotului paroh Constantin Popescu, prin care explică nevinovăția învățătorului Marin Nemulescu

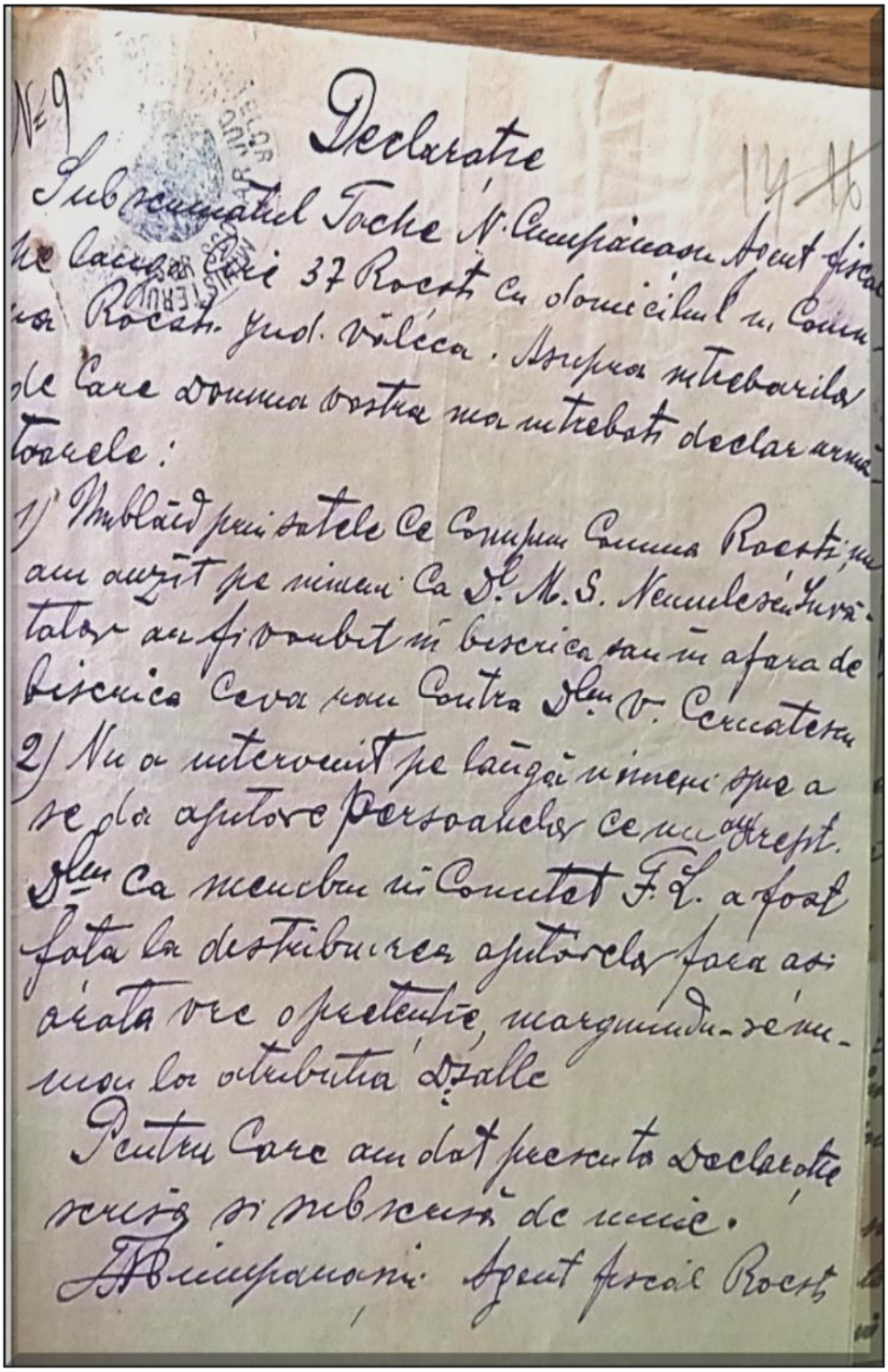

№ 9

Declarație

Subscrisul Tache N. Cumpănașu Agent fiscal pe lângă Cuie 37 Roești cu domicilul în Comuna Roești Jud. Vâlcea. Asupra întrebărilor de care Domnia vostra ma întrebați declar următoarele:

1) Umblând prin satele ce compun Comuna Roești, nu am auzit pe nimeni ca Dl. M. S. Nemulescu Învățător ar fi vorbit în biserica sau în afara de biserica ceva rău contra Dlui V. Cernătescu

2) Nu a intervenit pe lângă nimeni spre a se da ajutare persoanelor ce nu au drept. Dlui ca membru în Comitet F. L. a fost față la distribuirea ajutorelor fără a-și arăta vre o pretenție, mărginindu-se numai la atribuția D-șalle

Pentru care am dat prescuta declarație scrisă și subscrisă de mine.

Cumpănașu Agent fiscal Roești

Fig. 57 Documentul cu declarația Agentul fiscal N. Cumpănașu, care explică nevinovăția învățătorului Marin Nemulescu.

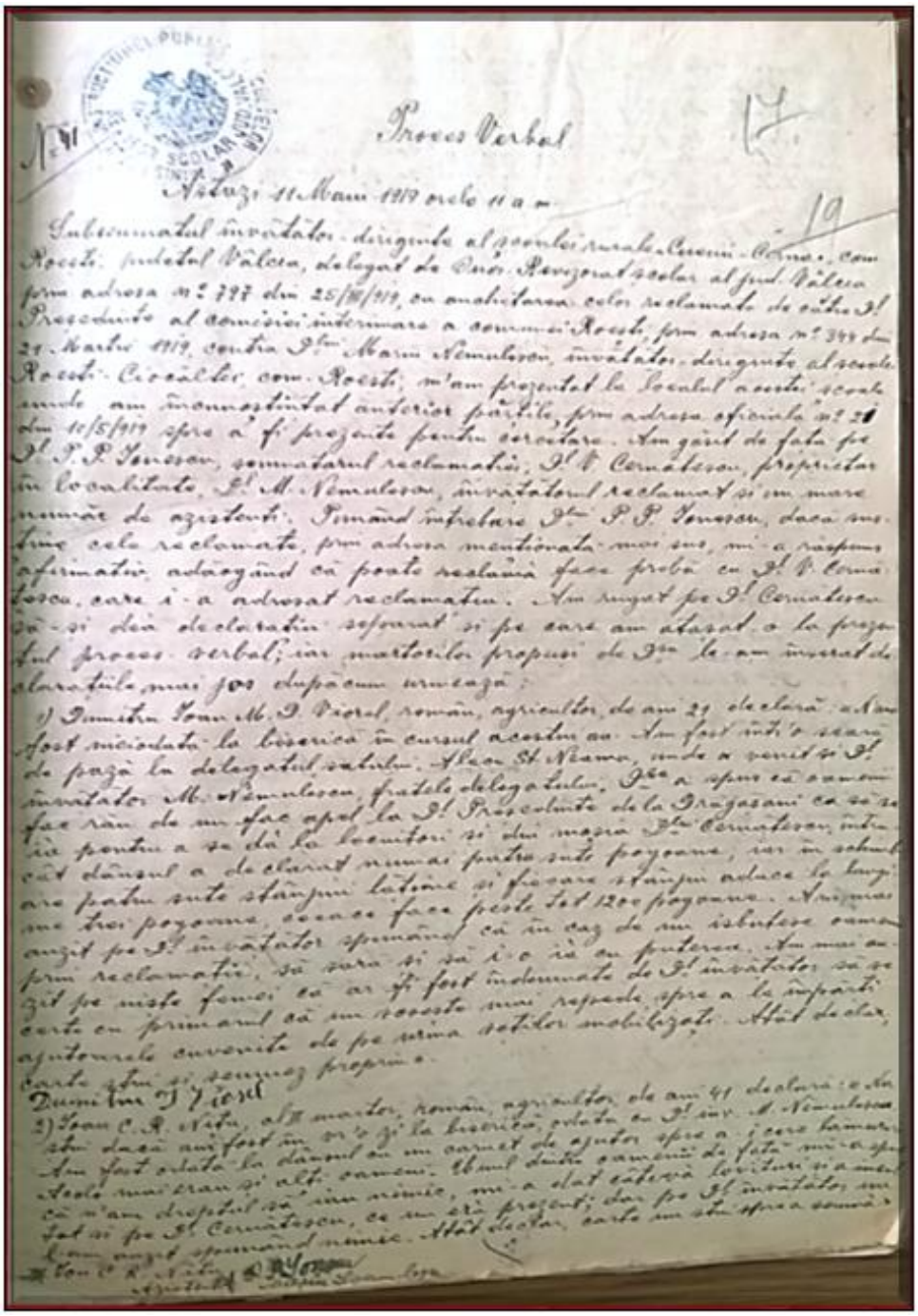

Proces Verbal

Azuzi 11 Maiu 1919 orele 11 a m.

Subsemnatul învățător dirigunte al postului rural Cueni-Cerna, com. Roești, județul Vâlcea, delegat de Dnul Revizorat școlar al jud. Vâlcea prin adresa No 797 din 25/IV/919, cu anchetarea celor reclamate de către D-l Președinte al comisiei internare a comunei Roești, prin adresa No 349 din 29 Martie 1919, contra D-lui Marin Nemulescu, învățător dirigunte al școlei Roești-Cioculești com. Roești, m'am prezentat la locul arătat și școala unde am înmoștințat anterior părțile, prin adresa oficială No 28 din 10/5/919 spre a fi prezente pentru cercetare. Am găsit de față pe D-l P. P. Ionescu, semnatarul reclamației, D-l P. Cernătescu, proprietar în localitate, D-l M. Nemulescu, învățătorul reclamat și un mare număr de azistenți. Fiind întrebare D-lui P. P. Ionescu, dacă susține cele reclamate, prin adresa menționată mai sus, mi-a răspuns afirmativ, adăugând că poate reclamă face probă cu D-l P. Cernătescu, care i-a adresat reclamația. Am rugat pe D-l Cernătescu să-și dea declarație separat și pe care am atașat-o la prezentul proces verbal; iar martorilor propuși de D-lui le-am înmânat declarațiile mai jos după cum urmează:

1) Dumitru Ioan M. D. Pârcal, român, agricultor, de ani 29 declară: Am fost invitat la biserica în cursul acestui an. Am fost întrebat de pază la delegatul satului. Apoi St. Neamu, unde a venit și D-l învățător M. Nemulescu, fratele delegatului. D-lui a spus că suntem făcut rău de ne face apel la D-l Președinte de la Brezoiani ca să ne ia pentru a ne da la locuitori și dni mașina D-lui Cernătescu, întrucât dânsul a declarat numai patru sute pogoane, iar în satul are patru sute stânjini lățime și fiecare stânjin aduce la lungime trei pogoane, ceea ce face peste tot 1200 pogoane. Am mai auzit pe D-l învățător spunând că în caz de nu isbutește cu prim reclamație, să pună și să i-o ia cu puterea. Am mai auzit pe niște femei că ar fi fost înștiințate de D-l învățător să se certe cu primarul că nu răspunde apre a le împărți ajutoarele cuvenite de pe urma soților mobilizați. Atât de ele, cărte atât și semnez propriu.

Dumitru I Pârcal

2) Ioan C. A. Nistu, al X-lea martor, român, agricultor, de ani 41 declară: Am fost în ziua de 10 la biserică, erată cu D-l înv. M. Nemulescu. Am fost erată la dânsul cu un carnet de ajutor spre a-i cere bani. Am fost erată la dânsul cu un carnet de ajutor spre a-i cere bani. Acolo mai erau și alți oameni. Când dânsul a văzut pe mine, mi-a dat cărțile de ajutor și a mai că n'am dreptul să cer nimic, mi-a dat cărțile de ajutor și a mai fost și pe D-l Cernătescu, ce nu era prezent; dar pe D-l învățător nu l-am rugat spunând nimic. Atât declar, cărte am stat spre a semna.

Ioan C. A. Nistu

În sprijinul învățătorului Marin Nemulescu, apar și declarațiile unui grup de locuitori din satul Ciocâltei precum: Alecsandru Copăceanu, Marin C. Viorel, Ilie Gușoi, Ion N. Dița, Gheorghe Ilie Dincă, Alecsandru Drăgulescu, Ion Croitoru, care spun că învățătorul Marin Nemulescu este nevinovat și că nu are legătură cu cele afirmate de Victor Cernătescusau de Primarul P.P Ionescu. Trebuie amintit că acest conflict avea la bază și o neînțelegere privind localul școlii, ocupat abuziv de Victor Cernătescu, pentru interese personale, în perioada cât a fost Primarul Comunei Roești (primar impus de Comandamentul de ocupație german). În această perioadă a mutat intenționat, arhiva Primăriei în localul școlii. La venirea învățătorului de pe front, Victor Cernătescu a refuzat eliberarea spațiului școlar necesar deschiderii cursurilor școlare, în anul 1918—1919. [134]

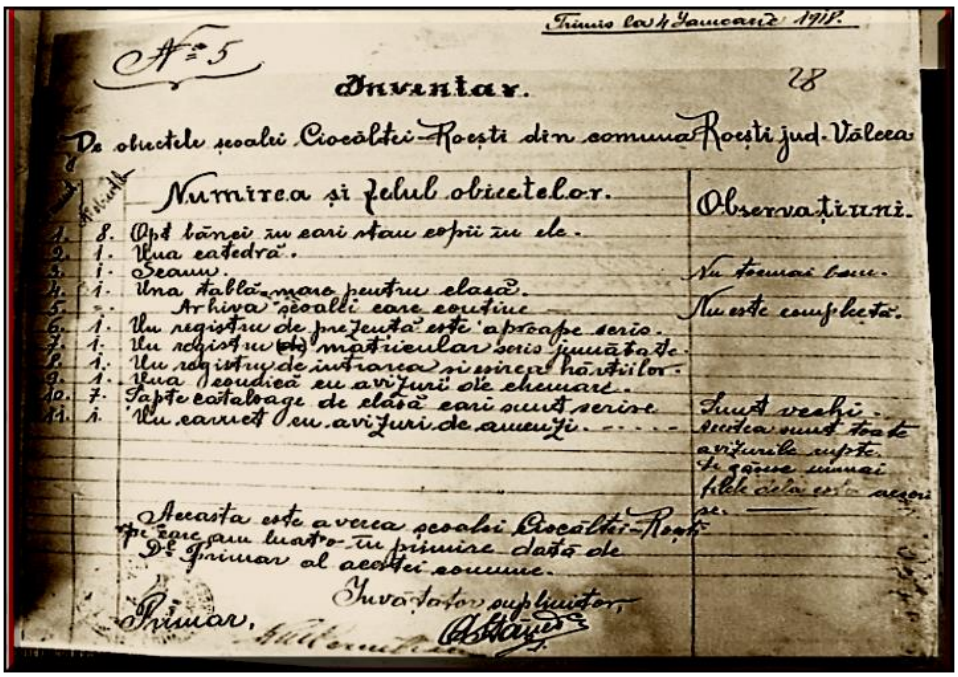

Trimis la 4 Ianuarie 1918.

Nr. 5

Inventar. 28

De obiectele școalei Ciocâltei-Roești din comuna Roești jud. Vâlcea

Nr. crt.	Numirea și felul obiectelor.	Observațiuni.
1.	8. Opt bănci cu cari stau copiii cu ele.	
2.	1. Una catedră.	
3.	1. Scaun.	Nu formează bucă.
4.	1. Una tablă-mare pentru clasă.	
5.	Arhiva școalei care conține	Nu este completă.
6.	1. Un registru de prezență este aproape scris.	
7.	1. Un registru de matriculare scris jumătate.	
8.	1. Un registru de intrarea și ieșirea hârtiilor.	
9.	1. Una condică cu avizuri ale chemare.	
10.	7. Șapte cataloage de clasă cari sunt scrise.	Sunt vechi.
11.	1. Un carnet cu avizuri de amenzi.	Cercea sunt foarte avizurile rupte. Se ganse numai folk cele ce...

Această este averea școalei Ciocâltei-Roești pe care am luat-o în primire dată de d-l Primar al acestei comune.

Învățător supleant,

Primar,

Fig. 59 Documentul din ianuarie 1918 trimis de învățătorul Anghel Stănescu de la Școala Ciocâltei-Roești cu inventarul acestei unități de învățământ.

---

134. Idem , dos . 14 / 1918, pag . 95.

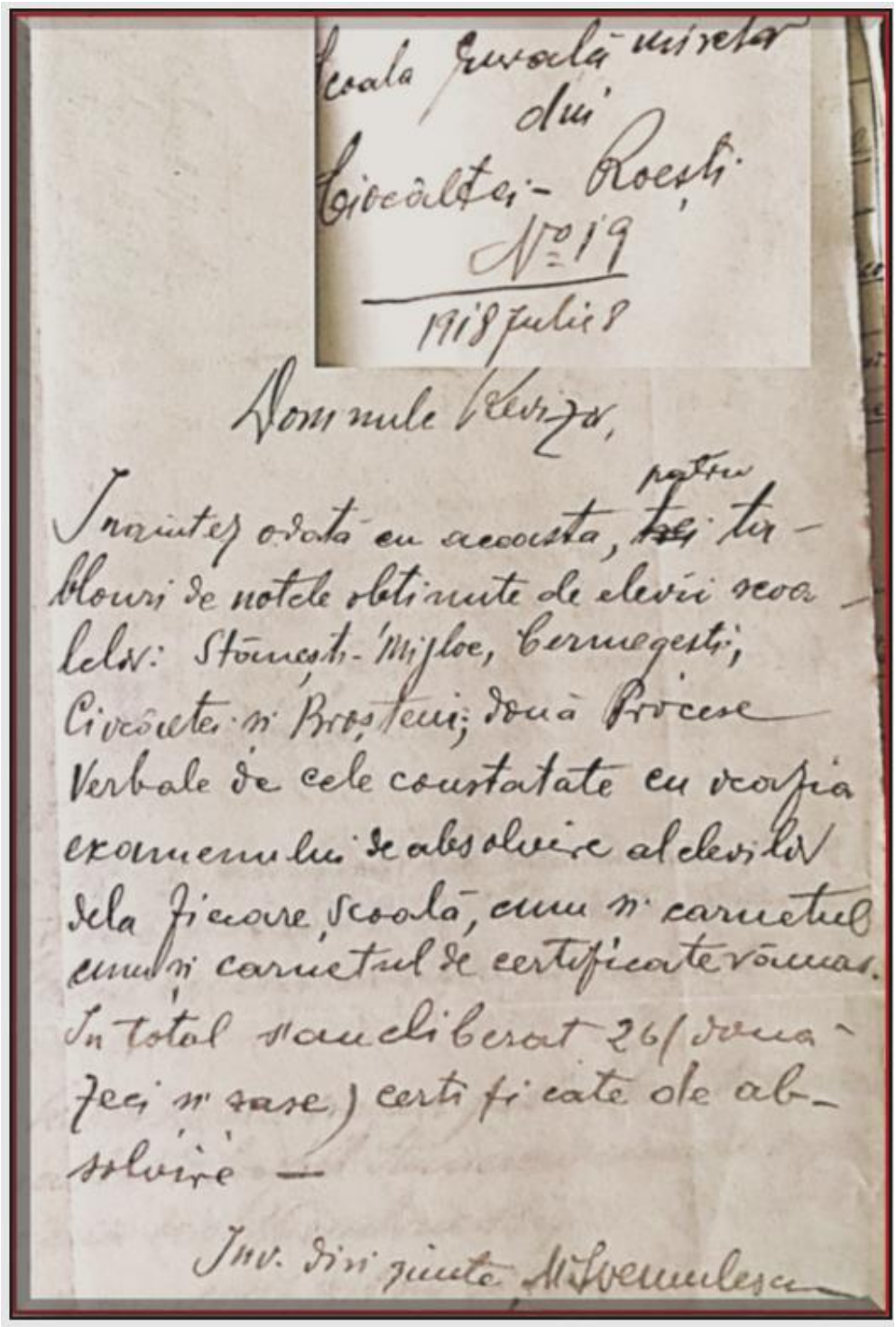

Scoala Rurală mixtă
din
Ciocâltei - Roești
No 19
1918 iulie 8

Domnule Revizor,

Înaintez odată cu aceasta, patru tablouri de notele obținute de elevii scoalelor: Stănești-Mijloc, Cermegești, Ciocâltei și Broșteni; două Procese Verbale de cele constatate cu ocazia examenului de absolvire al elevilor dela fiecare școală, cum și carnetul cum și carnetul de certificate rămas. În total s'au eliberat 26 (douăzeci și șase) certificate de absolvire —

Inv. diri ziuite M. Nemulescu

Fig. 60 Documentul din 8 iulie 1918, prin care se atestă că învățătorul Marin Nemulescu a fost delegat să participe la Examnele de finalizare a anului școlar 1917 -1918.

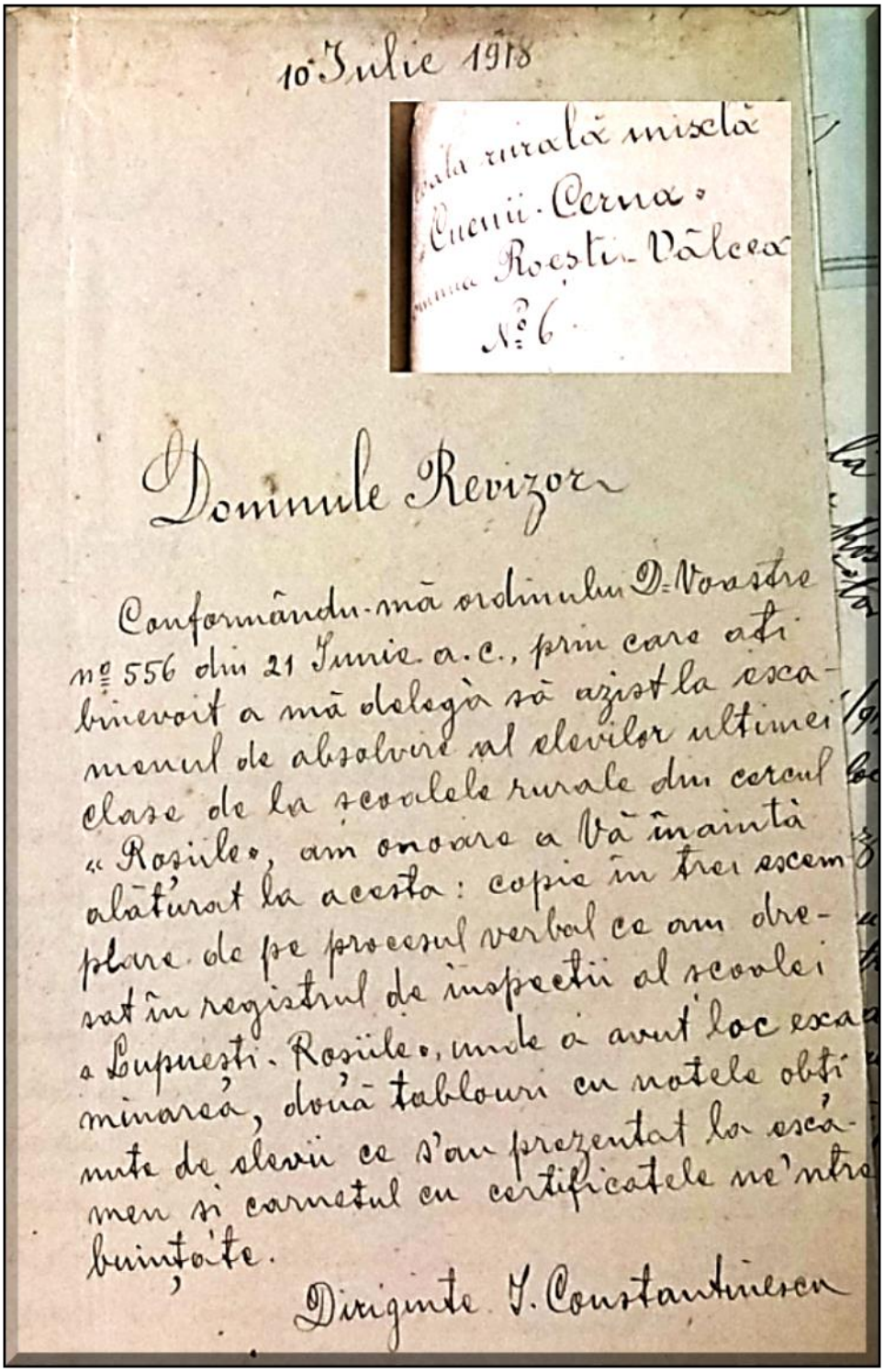

10 Iulie 1918

Școala rurală mixtă
Cucuii-Cerna
Roești-Vâlcea
№ 6

Domnule Revizor

Conformându-mă ordinului D-Voastre
№ 556 din 21 Iunie a.c., prin care ați
binevoit a mă delega să asist la exa-
menul de absolvire al elevilor ultimei
clase de la școalele rurale din cercul
„Roșiile", am onoare a Vă înainta
alăturat la acesta: copie în trei exem-
plare de pe procesul verbal ce am obre-
sat în registrul de inspecții al școalei
„Lupnești-Roșiile", unde a avut loc exa-
minarea, două tablouri cu notele obți-
nute de elevii ce s'au prezentat la exa-
men și carnetul cu certificatele ne'ntre-
buințate.

Dirigente I. Constantinescu

Fig. 61 Documentul din 10 Iulie1918, prin care învățătorul Ioan Constantinescu este delegat să participe, ca delegat supraveghetor, la Centrul de Examinare Roșiile.

La Școala Primară Rurală Cueni--Cerna a funcționat învățătorul Ioan Constantinescu până în anul 1921, când s-a transferat la Centrala Băncilor Populare Râmnicu Vâlcea și apoi după 4 ani a obținut un post școlar în București. Prin intervenții la Revizoratul Școlar al județului Vâlcea, Ioan Constantinescu a reușit să-l detașeze pe fratele său, învățătorul Nistor T. Nicolae, de la Școala Modoia-Armășești la Școala Primară Rurală din comuna Cueni-Cerna. [122]

Învățătorul Marin Nemulescu a funcționat la Școala Primară Rurală Roești-Ciocâltei până în anul 1930, când a decedat. În locul său a venit prin transfer de la Școala Buruene (astăzi localitatea Păuliș, conform decretului din 1964 de schimbare a numelui localității Buruene), ***învățătorul Vasile C. Nicolae*** (fratele învățătorilor Ioan Constantinescu și Nicolae C. Nistor).

În data de 11 Ianuarie 1936, Subrevizorul Școlar I. Veteleanu a inspectat Școala Roești-Ciocâltei, județul Vâlcea. Din procesul Verbal al inspecției, aflăm că directorul acestei școli era învățătorul Vasile C. Nicolae iar școala avea 3 posturi didactice. Se menționează că școala funcționează *„pe zile întregi”*, cu postul I și II în localul propriu, postul III funcționând în local cu chirie. Se precizează că în postul I funcționează învățătorul Vasile C. Nicolae, având statut ca *„definitiv”* și preda la clasa a II-a și a V-a. În clasa a II-a, erau prezenți 42 elevi din 47 înscriși iar în clasa a V-a erau 10 elevi din 19 înscriși.

La observații, Subrevizorul scria că *”cercetând materia tratată, am costatat că la unele materii nu s-au terminat tirmestrul I, nu s-au trecut notele în catalog și că trebiue să se supravegheze cu strictețe prezența la școală a D-lor învățători, cum este cazul cu D-ul învățător Gheorghe Stănciulescu, care lipsește de 2 zile fără concediu la școală ; de asemenea să se*

---

122. *„**Revizoratul Școlar al jud. Vâlcea**”*, dos. 5 / 1936, 267 file

observe trecerea materie în registrul de prezență".

În continuare în procesul verbal se menționa *„că în postul II funcționează învățătorul I. Pecingine"*, având statut ca *„definitiv"* și predă la clasa a I-a și a VI-a. A găsit în clasa a I-a 40 de elevi prezenți din 48 înscriși iar în clasa a VI-a erau 7 elevi din 15 înscriși. Ca observații preciza că *„trebuie să completeze notele în catalog şi să se întocmească matricola"*. [124]

În postul III, într-o clădire cu chirie, învățătorul Gheorghe Stănciulescu funcționa, având statut ca *„definitiv"* și care preda la clasele a III, a IV și a VII-a.

Despre prezență, Subrevizorul precizează că în clasa a III-a găsit 20 elevi din 30 înscriși; la clasa a IV-a erau 15 elevi din 23 înscriși iar la clasa a VII-a erau prezenți 2 elevi din 7 înscriși.

Privitor la activitatea învățătorului Gheorghe Stănciulescu, Subrevizorul scria *că…..."învățătorul lipseşte de la şcoală nemotivat, elevii lui fiind găsiți în clasele D-lor Nicolae şi Pecingine, în picioare pe lângă pereți, din lipsă de mobilier, mobilierul fiind în localul unde funcționează postul III"*.

În finalul procesului verbal, Subrevizorul Școlar precizează că *„este de dorit a nu se mai petrece asemenea nereguli, făcând direct răspunzător pe D-ul director că nu semnalează abaterile. Din interogările făcute la clasa a IV-a a, am constatat că majoritatea elevilor au cunoștințe reduse"*. [123]

La 8 februarie 1936, Subrevizorul Școlar al județului Vâlcea I. Vețeleanu, a efectuat o inspecție la Școala Primară Rurală Cermegești-Bărbărigeni, condusă de învățătorul Traian Mihăescu, pentru a soluționa unele neînțelegeri privind numărul elevilor înscriși în școlile, Bărbărigeni și Roești-Cueni (director fiind învățătorul Nicolae C. Nistor). În Procesul Verbal, Subrevizorul Școlar I. Vețeleanu precia că *„ La Școala Bărbărigeni am găsit în*

---

123. *„**Revizoratul Școlar al jud. Vâlcea"*, dos. 4 / 1936, 211 file

clasa a I a 3elevi prezenţi din 16 elevi înscrişi; în clasa a II a am găsit 6 elevi prezenţi din 12 înscrişi ; în clasa a III-a am găsit 7 elevi din12 înscrişi; în clasa a IV-a am găsit 3 elevi prezenţi din 6 înscrişi; în clasa a V-a am găsit 5 elevi prezenţi din 9 înscrişi iar în clasa a VI-a am găsit 0 prezenţi din 5 elevi înscrişi. Cu această ocazie am cercetat la faţa locului şi după scripte, repartizarea elevilor între Şcoalele Cermegeşti-Bărbărigeni şi Roeşti-Cueni, care cu ocazia înfiinţării Circumscripţiei Cermegeşti-Bărbărigni, s-a dat ocazia la mai multe reclamaţii din partea locuitorilor.

Apreciind asupra situaţiei am hotărât următoarele: Elevii: Giuran Gh. Ion, Giuran D. Nicolae, Necşuleu I. Alecsandru, Giuran Gh. Elisabeta, Giuran I. Maria, Necşuleu I. Emilian, Giuran I. Iulia, Giuran Gh. Constantin, Giuran D. Elena, Giuran Gh. Ilie şi Giuran Gh. Ion, cari, deşi din Circumscripţia Cermegeşti-Bărbărigeni, după afirmaţia D-lui Director Nistor C. Nicolae, urmează la Şcoala Roeşti-Cueni, rămânând să urmeze la această şcoală până la sfârşitul anului şcolar, neputându-se face perturbaţii în mijlocul anului; ca atare, domnul Traian Mihăescu va interveni pentru suspendarea executării amenzilor aplicate sus numiţilor elevi". [125]

... ,Elevii: Diaconescu Gh. Alecsandru, Enache I. Maria, Ezarie I. Dracsida, Giuran I. Eugenia, Enache I. Lucreţia, Urbănescu P. Filofteia, enache D. Elisabeta, Enache F. Alexandra, Popescu I. Ilie, Sîia I. Maria, Giuran Gh. Ion, Mihăescu P. Elena, Poescu M. Petre, Diaconescu Gh. Lucreţia, Giuran I. Alexandru, Enache I. Elena şi Necşuleu I. Maria, cari urmează la Şcoala Bărbărigeni, vor urma la Bărbărigeni, făcând parte din aceiaş circumscripţie şcolară şi ca atare dl. Director Nistor Nicolae, va interveni pentru suspendarea acestor elevi..".

---

125. „***Revizoratul Şcolar al jud. Vâlcea***", dos. 5 / 1936, pag. 125.

....„Elevii: Popescu Gh. Maria, Giuran N. Gheorghiță, Enache F. Eugenia, Sîia I. Victor, Sîia P. Eliza și Giuran C. Maria, deși din Circumscripția Bărbărigeni, însă neînscriși acolo, să se înscrie imediat. Circumscripția Cermegești-Bărbărigeni, va cuprinde pe toți elevii din satul administrativ Bărbărigeni, în afară de familiile: Elisabeta N. Giuran, Giuran R. I. Gheorghe, Giuran N.C. Gheorghe, Giuran N. C. Ilie, Giuran N.C. Ion și Popa Gh. Filimon, cai va face parte din Circumscripția școlară Roești-Cueni.

Cu începere de la 1 septembrie 1936, nu se vor mai primi elevi dintr-o circumscripție școlară în cealaltă. Recensământul se va întocmi pe circumscripție așa cum s-a stabilit astăzi, de finitiv și pe cari obligații, noi directorii, le vom respecta". **126**

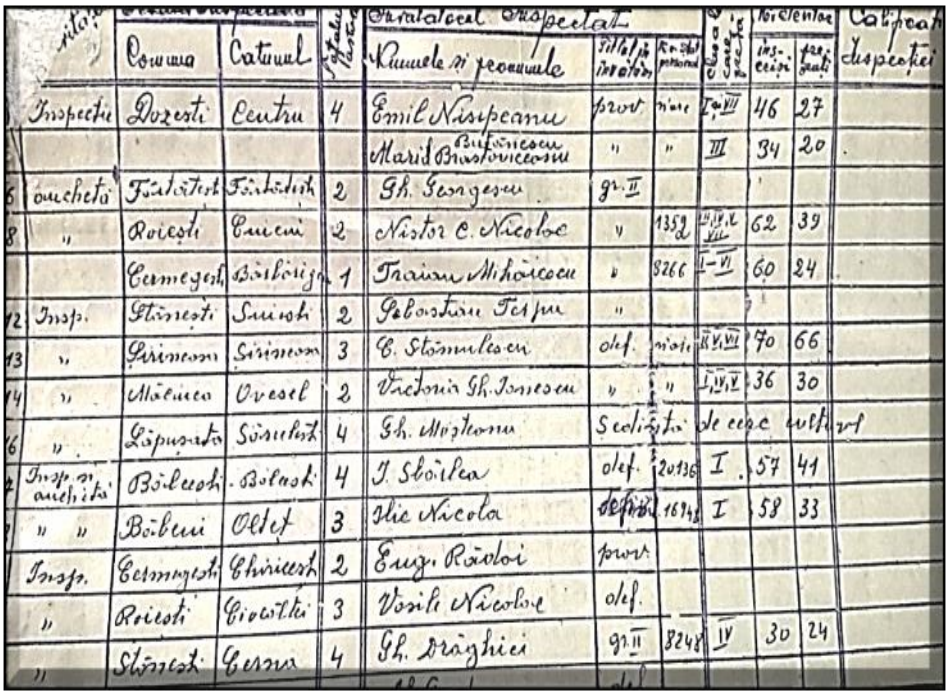

		Comuna	Cătunul		Numele și prenumele					
	Inspectie	Dozesti	Centru	4	Emil Nisipeanu	provt		I-VII	46	27
					Maria Bistovicescu	"	"	III	34	20
6	ancheta	Fătătești	Fătătești	2	Gh. Georgescu	gr. II				
8	"	Roiești	Cueni	2	Nistor C. Nicolae	"	1358	I,IV,V,VII	62	39
		Cermegești	Bărbărigi	1	Traian Mihăicescu	"	8266	I-VI	60	24
12	Insp.	Stănești	Sunești	2	Sebastian Țerpu	"				
13	"	Șirineasa	Șirineasa	3	C. Stănulescu	olef.		II,V,VII	70	66
14	"	Măceuca	Oveselu	2	Victoria Gh. Ionescu	"	"	I,IV,V	36	30
16	"	Lăpușata	Sărulești	4	Gh. Mușteanu	Secretar		de ecp c	ulti	vf
2	Insp. și ancheta	Bălcești	Bălești	4	I. Sbârlea	olef.	20136	I	57	41
7	" "	Băbeni	Oltet	3	Ilie Nicola	definit	16948	I	58	33
	Insp.	Cermegești	Ghiricești	2	Eug. Răioi	provt				
	"	Roiești	Ciocârtii	3	Vasile Nicolae	olef.				
	"	Stănești	Cerșu	4	Gh. Drăghici	gr. II	8248	IV	30	24

Fig. 62 Documentul cu inspecțiile efectuate de Subrevizorul Veteleanu în ianuarie 1936, la Școlile Cermegești-Bărbărigeni, Roești-Cueni și Roești-Ciocâltei.

---

126 *„Revizoratul Școlar al jud. Vâlcea"*, dos. 5 / 1936, pag. 189.

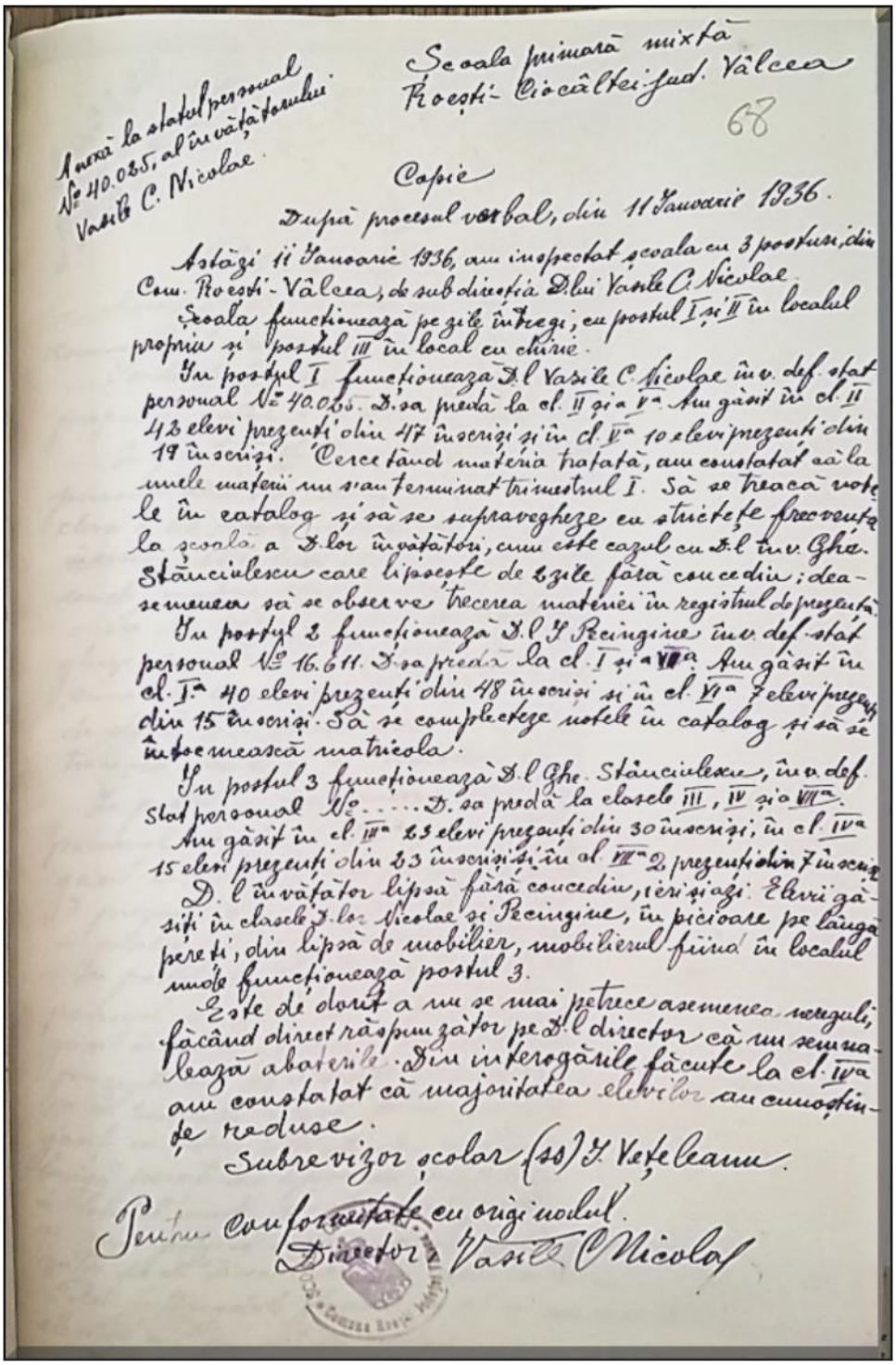

Anexă la statul personal
Nr 40.085, al învățătorului
Vasile C. Nicolae

Școala primară mixtă
Roești-Ciocâltei-jud. Vâlcea

68

Copie

După procesul verbal, din 11 Ianuarie 1936.

Astăzi 11 Ianuarie 1936, am inspectat școala cu 3 posturi, din Com. Roești-Vâlcea, de sub direcția D-lui Vasile C. Nicolae.

Școala funcționează pe zile întregi, cu postul I și II în localul propriu și postul III în local cu chirie.

Un postul I funcționează D-l Vasile C. Nicolae înv. def. stat personal Nr 40.085. D-sa predă la cl. II și a V-a. Am găsit în cl. II 42 elevi prezenți din 47 înscriși și în cl. V-a 10 elevi prezenți din 19 înscriși. Cercetând materia tratată, am constatat că la unele materii nu s'au terminat trimestrul I. Să se treacă notele în catalog și să se supravegheze cu stricteță frecventa la școală a D-lor învățători, cum este cazul cu D-l înv. Ghe. Stănculescu care lipsește de zile fără concediu; deasemenea să se observe trecerea materiei în registrul de prezență.

Un postul 2 funcționează D-l I. Pecingine înv. def. stat personal Nr 16.611. D-sa predă la cl. I și a VII-a. Am găsit în cl. I-a 40 elevi prezenți din 48 înscriși și în cl. VI-a 7 elevi prezenți din 15 înscriși. Să se completeze notele în catalog și să se întocmească matricola.

Un postul 3 funcționează D-l Ghe. Stănculescu, înv. def. Stat personal Nr..... D-sa predă la clasele III, IV și VII-a. Am găsit în cl. III-a 23 elevi prezenți din 30 înscriși, în cl. IV-a 15 elevi prezenți din 23 înscriși și în cl. VII-a 2 prezenți din 7 înscriși.

D-l învățător lipsă fără concediu, ieri și azi. Elevii găsiți în clasele D-lor Nicolae și Pecingine, în picioare pe lângă pereți, din lipsă de mobilier, mobilierul fiind în localul unde funcționează postul 3.

Este de dorit a nu se mai petrece asemenea neajunsuri, făcând direct răspunzător pe D-l director că nu semnalează abaterile. Din interogările făcute la cl. IV-a am constatat că majoritatea elevilor au cunoștințe reduse.

Subrevizor școlar (ss) I. Veteleanu.

Pentru conformitate cu originalul.
Director, Vasile C. Nicolae

Fig. 63 Documentul din 11 ianuarie 1936, cu Procesul Verbal de inspecție a Școlii Primare Mixte Roești-Ciocâltei, Director fiind Vasile Nicolae

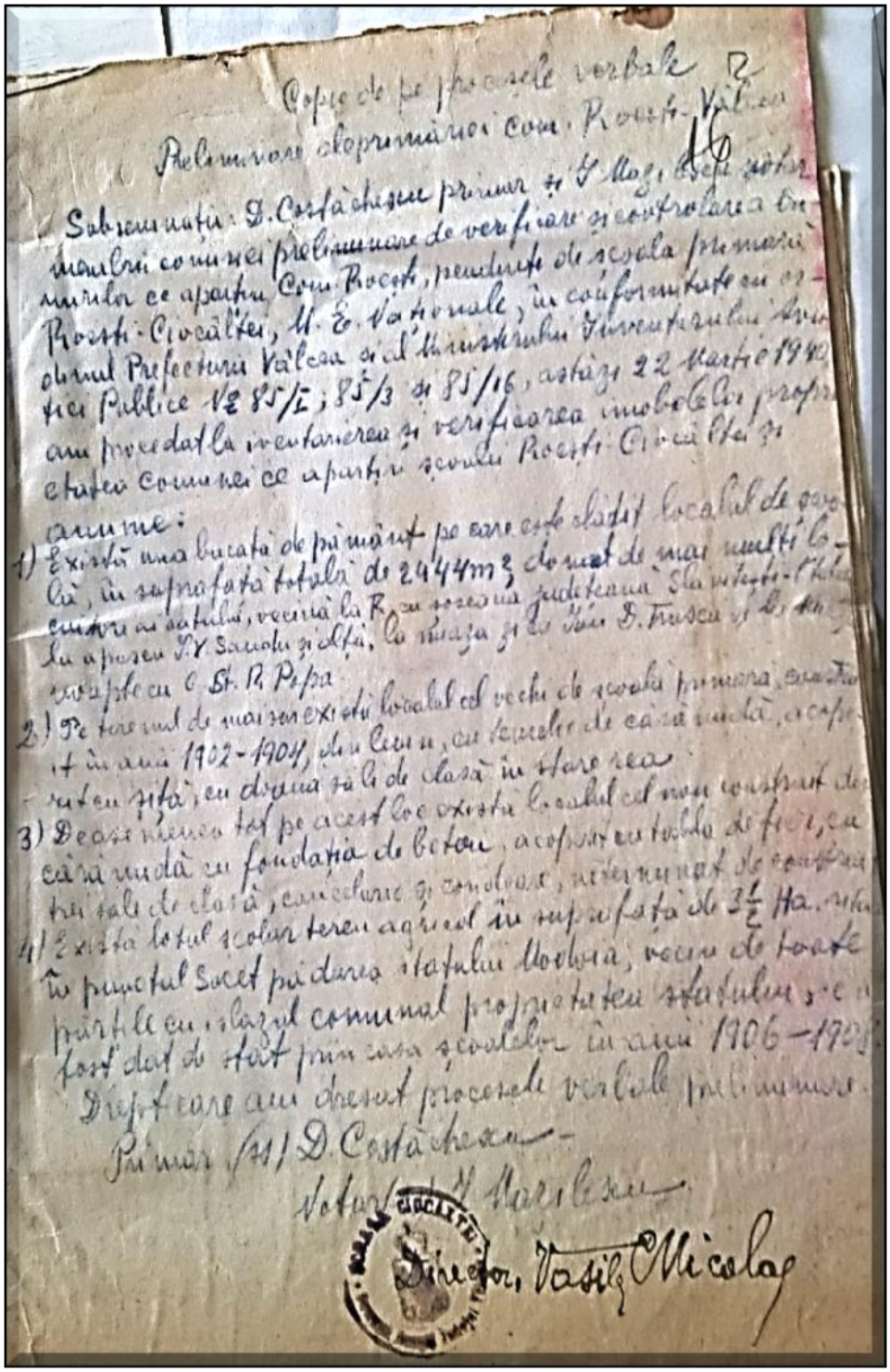

Copie de pe procesele verbale

Preliminare de primăriei com. Roești-Vâlcea

16

Subsemnații: D. Costăchescu primar și I. Mazilescu notar membrii comisiei preliminare de verificare și controlare a bunurilor ce aparțin Com. Roești, pendinți de școala primară Roești-Ciocâltei, M. E. Naționale, în conformitate cu ordinul Prefecturii Vâlcea și al Ministerului Inventarului Avutiei Publice Nr 85/I; 85/3 și 85/16, astăzi 22 martie 1940 am procedat la inventarierea și verificarea imobilelor proprietatea comunei ce aparțin școalei Roești-Ciocâltei și anume:

1) Există una bucată de pământ pe care este clădit localul de școală, în suprafață totală de 2444 m², domnul de mai mulți locuitori ai satului, vecină la R. cu șoseaua județeană Slăvitești-Ștefan la apusu I. V. Sandu și alții, la miaza zi cu Ion D. Trusca și la miaza răsăpte cu C. St. R. Popa.

2) Pe terenul de mai sus există localul cel vechi de școală primară, construit în anii 1902-1904, din lemn, cu temelie de cărămidă, acoperit cu șiță, cu doua săli de clasă în stare rea.

3) De asemenea tot pe acest loc există localul cel nou construit de cărămidă cu fondația de beton, acoperit cu tabla de fier, cu trei săli de clasă, cancelarie și coridoare, neterminat de construit.

4) Există lotul școlar teren agricol în suprafață de 3½ Ha. situat în punctul Socet pădurea statului Modoia, vecin de toate părțile cu islazul comunal proprietatea statului, ce a fost dat de stat prin casa școalelor în anii 1906-1908.

Drept care am dresat procesele verbale preliminare.

Primar (ss) D. Costăchescu

Notar (ss) I. Mazilescu

Director, Vasile Micolaș

Fig. 64 Documentul din data de 22 martie 1940, cu Procesul Verbal al Primăriei Roești (Primar D. Costăchescu și I. Mazilu-notar),privind averea Școlii Roești-Ciocâltei.

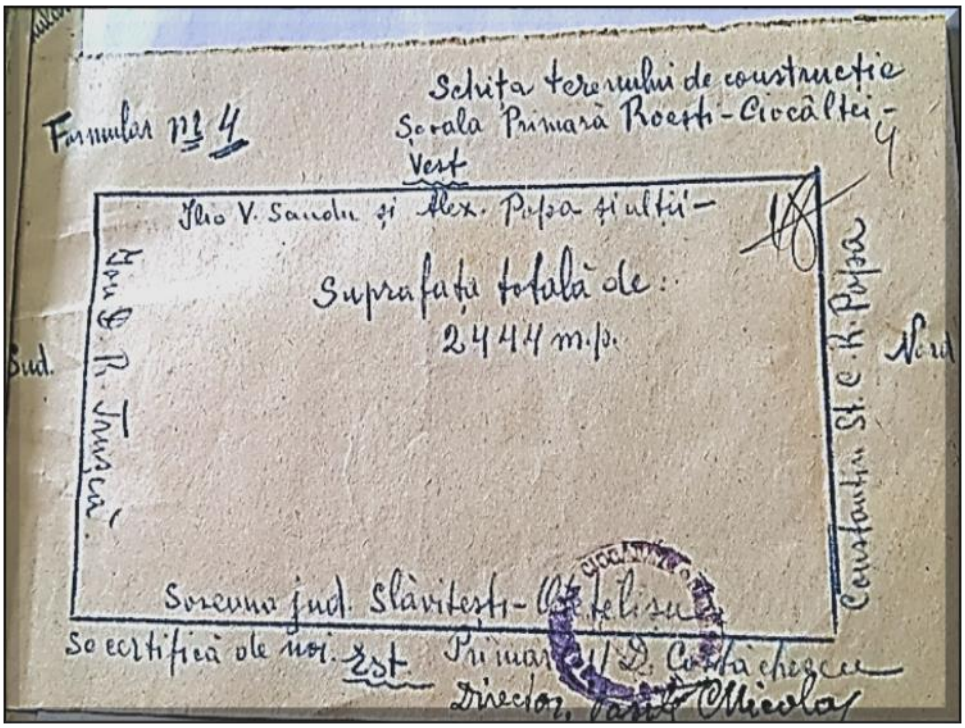

Fig. 65 Schița terenului de construcție a Școlii Primare Roești-Ciocâltei (școala nouă, construită după anul 1934)

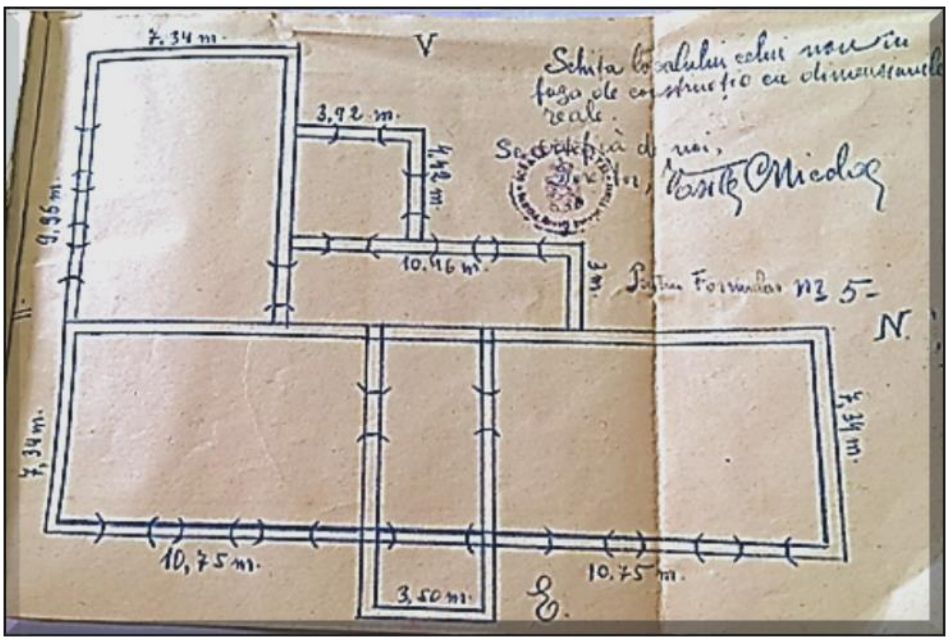

Fig.67 Schița localului cel nou în faza de construcție, cu dimensiunile reale, a Școlii Primare Roești-Ciocâltei (școala nouă, construită după anul 1934.

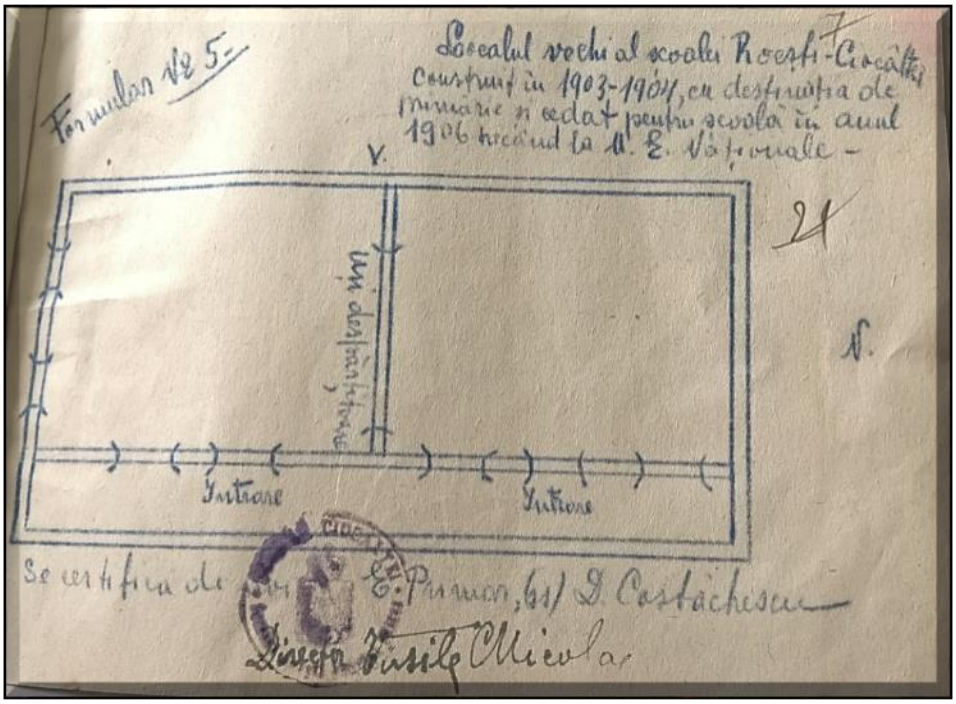

Fig. 67 Documentul cu schița localului cel vechi al Școlii Roești-Ciocâltei, construit între anii 1903—1904, cu destinație de Primărie și cedat pentru școală în anul 1906, trecând la Ministerul Educației Naționale.

Fig. 68 Documentul cu schița lotului agricol al Școlii Roești-Ciocâltei din pădurea Modoia.

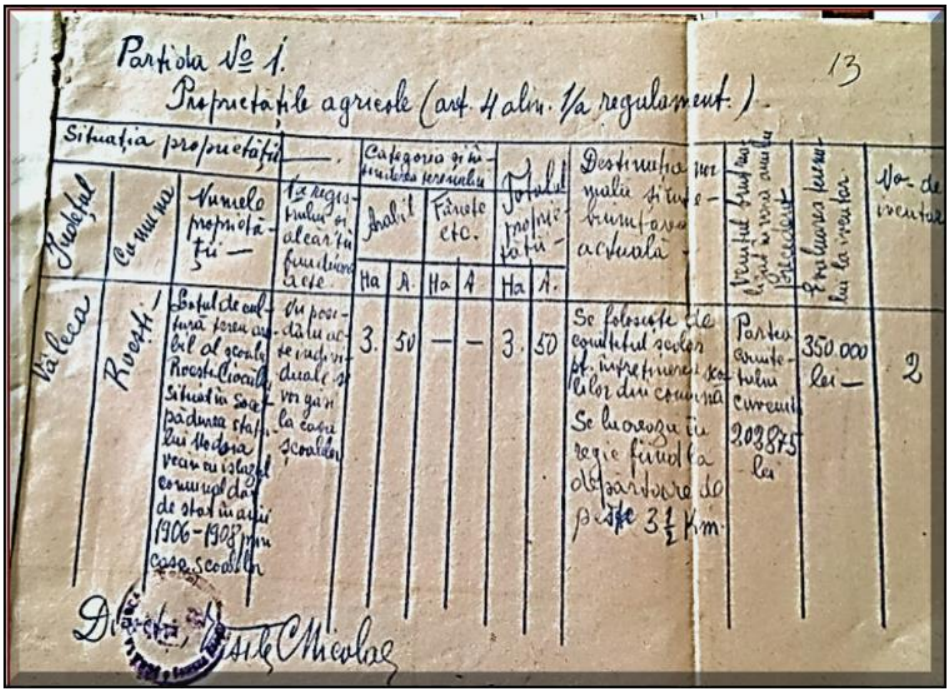

Partida Nr. 1.

Proprietățile agricole (art. 4 alin. 1/a regulament.)

13

Județul	Comuna	Numele proprietății	La registrul cu alcătuirea funciunilor acele	Categoria și întinderea terenului: Arabil Ha	A.	Fânețe etc. Ha	A.	Totalul proprietății Ha	A.	Destinația generală și întrebuințarea actuală	Venitul brut anual în raport cu anul precedent	Prețuirea fiscală la venitor	Nr. de ordine
Vâlcea	Roești	Sediul de cultură teren arabil al școalei Roești-Ciocâltei situată în Sat pădurea stăpânul Ștefan Vrancu cu izlazul comunal dat de stat în anii 1906-1908 pentru casa școalei	Du poseda-tul se va înscrie individual și va găsi la casa școalei	3.	50	—	—	3.	50	Se folosește de către învățătorul școalei pt. întreținerea elevilor din comună Se lucrează în regie fiind la depărtare de peste 3 1/2 Km.	Partea contabilului curentă 203875 lei	350.000 lei —	2

Director, Vasile Micloș

Fig. 69 Documentul cu proprietățile agricole ale Școlii Roești-Ciocâltei, 1943.

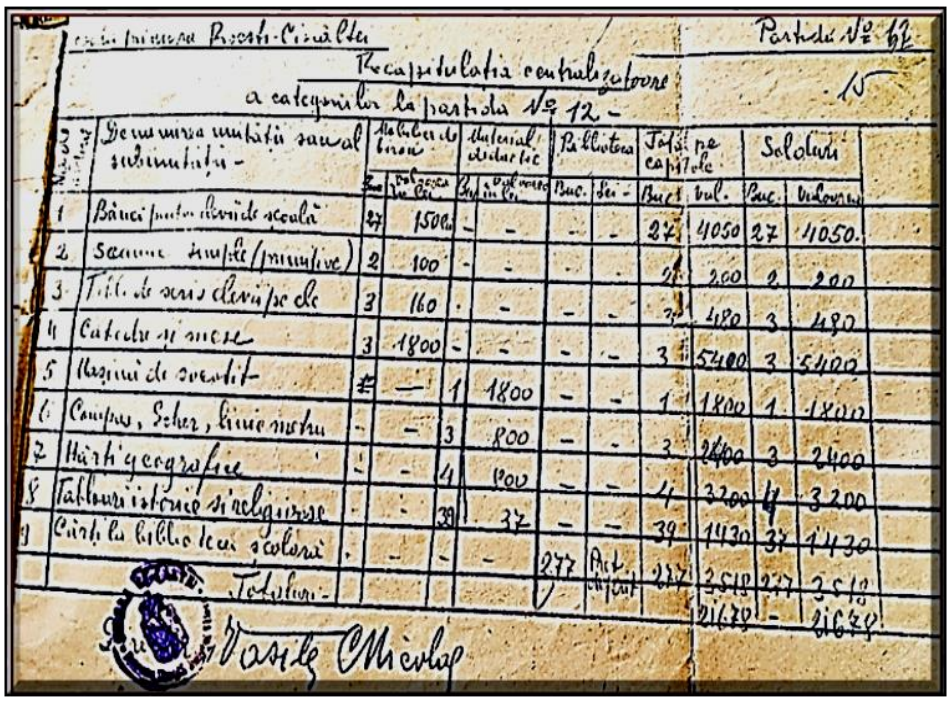

Școala primară Roești-Ciocâltei

Partida Nr. 12

Recapitulația centralizatoare a categoriilor la partida Nr. 12 -

15

Nr. crt.	De unde urmează unități sau al subinventarului	Mobilier de birou Buc.	Valoarea lei	Materiale didactice Buc.	Valoarea lei	Bibliotecă Buc.	Lei	Total pe capitole Buc.	Saloane Buc.	Valoarea
1	Bănci pentru elevi de școală	27	1500	-	-	-	-	27	1050	27 1050.
2	Scaune simple (prezidiu)	2	100	-	-	-	-	2	200	2 200
3	Mese de scris clevișpe de	3	160	-	-	-	-	3	480	3 480
4	Catedre și mese	3	1800	-	-	-	-	3	5400	3 5400
5	Hărți de perete	-	-	1	1800	-	-	1	1800	1 1800
6	Compas, Șoler, linie metru	-	-	3	800	-	-	3	2400	3 2400
7	Hărți geografice	-	-	4	800	-	-	4	3200	4 3200
8	Tablouri istorice și religioase	-	-	39	37	-	-	39	1430	37 1430
9	Cărți la bibliotecă școlară	-	-	-	-	277	Act. inițial	277	3518	277 3518
	Totaluri								21670 -	21670

Vasile Micloș

Fig.70 Documentul cu inventarul Școlii Roești-Ciocâltei (centralizate pe categorii de materiale, în anul 1943).

În 22 martie 1940**,** s-a inventariat proprietatea școlii Roești Ciocâltei: *„ există una bucată de pământ de 2444 m², donat de mai mulți locuitori ai satului și pe care era clădit localul școlii, pe terenul de mai sus există localul cel vechi de școală primară, construit în anii 1902—1904, din lemn cu temelie de cărămidă, acoperită cu șiță, cu două săli de clasă în stare rea. De asemenea pe acest loc există localul cel nou de școală construit din cărămidă, cu temelie de beton, acoperit cu tablă de fier, cu trei săli de clasă, cancelarie și coridoare, neterminat de construit".*

...„ Există un lot școlar, de 3 ha și jumătate, teren agricol situat în punctul Socet, pădurea statului Modoia, ea a fost dat de stat prin Casa Școalelor în anii 1906—1908 ". [127]

În anul școlar 1946-1947 la Școala Primară Roești-Ciocâltei funcționau învățătorii: Nicolae C. Vasile, Pecingine Ion, Stănciulescu N. Gheorghe și Popa C. Gheorghe.

La Școala Roești—Cueni funcționau în anul școlar 1946—1947 învățătorii Nistor C. Nicolae și Nicolae Eufrosina, al treilea post fiind vacant, deci fără învățător.

Deci, în perioada 1920-1940 şcolile săteşti au avut stabilitate, cu încadrări mai sigure, cu cadre didactice calificate şi, cel mai *important* lucru, cu *învăţători legaţi sufleteşte de sat.*

În perioada 1940-1945 învăţătorii au întâmpinat dificultăţi mari la predarea materiei geografie. Evenimente istorice defavorabile duseseră la ciuntiri din trupul ţării. Vânturile aprige ale istoriei muşcau porţiuni, judeţe din Transilvania, Basarabia, Bucovina, Dobrogea, modificând forma hotarelor.

În perioada 1948-1949 în învăţământ se produce o *„ epurare "* (cum de altfel s-a produs şi în viaţa politică) odată cu instaurarea regimului comunist.

---

127. *R. S. V.,* dos.2 / 1946, 46 file

Cadrele cu mai multă vechime, cunoscute ca având o activitate politică mai îndelungată, adepţi ai partidelor istorice, sunt scoase din învăţământ.

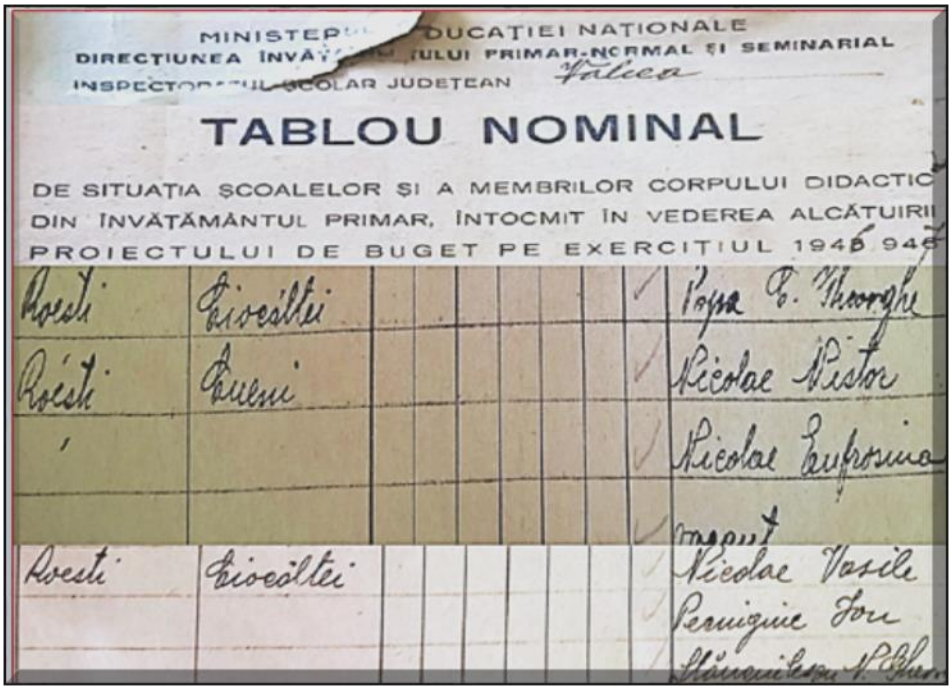

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
DIRECȚIUNEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR-NORMAL ȘI SEMINARIAL
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN Vâlcea

TABLOU NOMINAL

DE SITUAȚIA ȘCOALELOR ȘI A MEMBRILOR CORPULUI DIDACTIC DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR, ÎNTOCMIT ÎN VEDEREA ALCĂTUIRII PROIECTULUI DE BUGET PE EXERCIȚIUL 1946 946

| | | |

Reorganizarea vieţii bisericeşti nu a însemnat mare lucru pentru masa credincioşilor. Interzicerea orelor de religie şi a rugăciunilor la începutul şi sfârşitul orelor de curs ori scoaterea icoanelor din şcoli au trezit vii proteste, în special la sate. Confruntate cu pericolul de revoltă, autorităţile au bătut în retragere**.** Decretul 175 din 3 august 1948 a introdus monopolul de stat asupra învăţământului. *„ Toate şcolile confesionale sau particulare de orice fel devin şcoli de stat"*, se spunea în lege.

Pe aceeaşi linie, care viza îndepărtarea populaţiei de cele sfinte, au fost interzise orele de religie, s-a introdus interdicţia de a se face rugăciuni la intrarea şi ieşirea copiilor de la ore şi s-a prevăzut eliminarea icoanelor şi a tuturor simbolurilor religioase din sălile de clasă.

După decretul 175 din 3 august 1948, Gheorghe Gheorghiu-Dej a spus: *„ Acţiunea Ministerului Învăţământului Public a fost o acţiune anarhică, mic-burgheză, care confundă scoaterea obiectelor religioase cu scoaterea conştiinţei religioase din capul oamenilor. Învăţătorii şi clerul, cu mici excepţii, sunt contra noastră, unanimitatea ţărănimii – 76% din populaţia ţării, 12 milioane de oameni, sunt credincioşi şi nu-i putem face dintr-o dată materialişti. Prin măsurile luate am dat o armă bisericii pentru a-şi întări poziţiile la sate în sânul populaţiei, a întări credinţa şi am dat o armă în mâna reacţiunii care îşi are rezervele la sate. Prin scoaterea obiectelor religioase, interpretată ca o măsură împotriva religiei, s-a falsificat şi s-a denaturat linia C .C, iar, în afară de aceasta, măsura este contrară Constituţiei"*.

În perioada 1948-1955 alfabetizarea a constituit o problemă prioritară a învăţământului. Statul a trasat-o ca sarcină şcolii. Astfel, s-a făcut un recensământ al celor care nu terminaseră cele 4 clase obligatorii. S-au întocmit cataloage cu cei *„ avansaţi "* (care mai ştiau să scrie şi să citească) şi cataloage separate cu

„începători" (cei care nu ştiau deloc să scrie şi să citească). O categorie aparte erau tinerii care plecau în armată.

Cursurile durau o oră-două pe zi, din noiembrie până în aprilie. Scopul era ca toţi neştiutorii de carte (analfabeţii) să atingă nivelul clasei a IV-a. A fost o perioadă grea. Mulţi refuzau să vină la cursuri spunând că nu au timp sau că le este ruşine. În unele situaţii s-a aplicat metoda şcolarizării la domiciliu. Activitatea de alfabetizare s-a încheiat prin anul 1955. Au fost cursanţi care au învăţat cu adevărat, dar şi cursanţi ale căror cunoştinţe au rămas la un nivel foarte scăzut.

Încă una din acţiunile de culturalizare era *activitatea cu cartea*. S-au înfiinţat *„cercurile de citit"*. Satele erau împărţite pe grupuri de case, pe circumscripţii. La una din case era *centrul*. Acolo, fiecare cadru didactic responsabil ducea un număr de cărţi. Trebuia să strângă cetăţenii săptămânal şi să le citească. Pentru unii a fost o acţiune folositoare – au îndrăgit cititul. Pentru alţii a fost o povară. Paralel cu această acţiune se împărţea o broşură intitulată *„Carnetul agitatorului"*. În anii socialismului se considera că şcoala în afara politicului este de neconceput. Cadrele didactice erau oameni de şcoală, apolitici dar, de nevoie, servitori ai politicii comuniste.

Încă un aspect relevant în această ordine de idei, era faptul că până şi recensământul animalelor (nu era de ajuns recensământul copiilor de şcoală) a fost repartizat tot în sarcina cadrelor didactice. Cu salarii de circa 3-400 de lei pe lună, dascălii erau încă o dată umiliţi, ba mai mult, puşi în situaţie conflictuală cu populaţia prin faptul că erau obligaţi să intre în toate curţile gospodarilor, uneori şi în grajduri sau coteţe, să le numere toate vitele şi păsările pentru stabilirea dărilor către stat.

O activitate extraşcolară deosebit de grea, desfăşurată de cadrele didactice, a fost colectivizarea agriculturii. În comuna Roești, dată fiind configuraţia geografică şi parcelele de teren improprii

unei formaţii de anvergură, s-au făcut G.A.C.-uri (Gospodării Agricole Colective) în fiecare sat. După încheierea etapei colectivizării în 1962, mulţi localnici au luat drumul oraşelor.

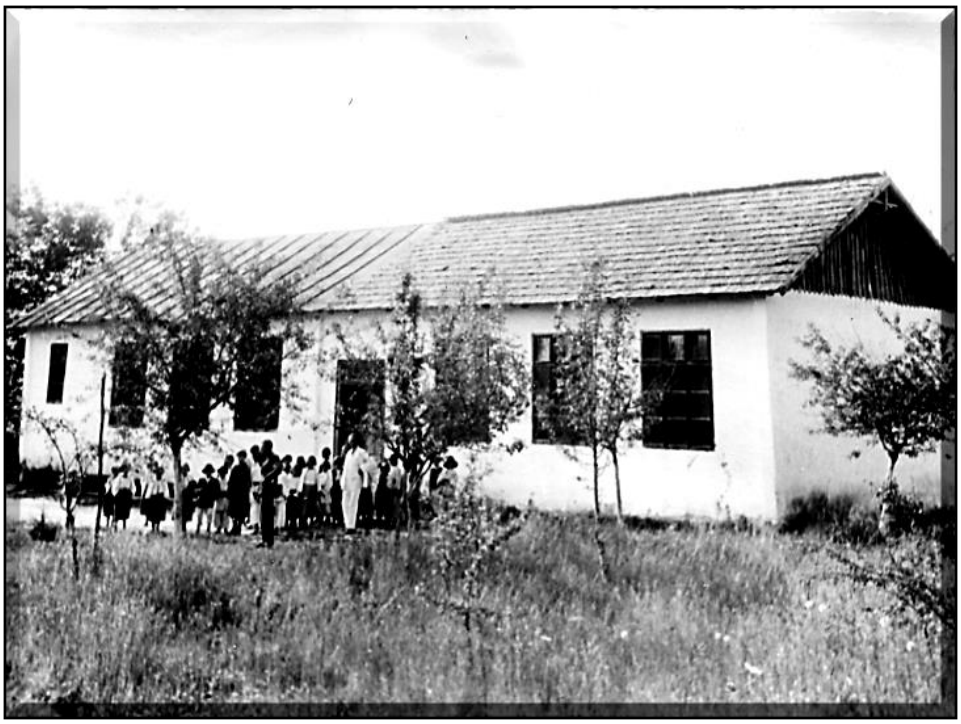

Fig. 72 Școala primară a satului Cueni, foto. 1938.
(clasa dinspre vest a fost construită între 1911—1921 de învățătorul Ioan Constantinescu iar clasa dinspre est a fost construită între anii 1922--1926 de fratele acestuia, învățătorul Nistor Nicolae)

---

128. ***R. S. V.,*** dos.2 / 1946, 46 file.

ȘCOALA ROEȘTEANĂ AZI

Prezentul tinde să consolideze rolul educației ca unul din drepturile fundamentale ale omului, prin prisma impactului pe care îl poate produce la nivelul fiecărui individ.

Sub deviza *„O școală pentru fiecare*”, în comuna Roești, în zilele noastre s-au făcut mari progrese în sensul așezării la loc de cinste a școlii și a dascălilor ei.

În condițiile unui sistem de învățământ descentralizat, sarcina întreținerii și modernizării spațiilor școlare revine, în mare parte, autorităților locale, care au înțeles că pentru a avea o educație de calitate, trebuie să investești, oferind în schimb, calitate.

Începând cu data de 1 septembrie 2006, prin decizia nr. 356 / 27 septembrie 2006 (v. Anexa 1), emisă de ISJ Vâlcea, învățământul în comuna Roești este coordonat de unitatea cu personalitate juridică ***Școala cu clasele I-VIII Cueni***, căreia îi erau arondate șase structuri:

- ***Școala cu clasele I-IV Roești***
- ***Școala cu clasele I-VIII Ciocâltei***
- ***Grădinița cu Program Normal Ciocâltei***
- ***Grădinița cu Program Normal Cueni***
- ***Grădinița cu Program Normal Roești***
- ***Școala cu clasele I-IV Bărbărigeni***

Ulterior, în anul 2008, ***Școala cu clasele I-IV Bărbărigeni*** a fost închisă, din cauza numărului foarte mic de elevi, care au continuat studiile începând cu data de 1 septembrie 2008 la școala de la Cueni.

Conform Hotărârii nr.8 din data de 31.01.2012 a Consiliului Local (v.Anexa2) și a deciziei ISJ Vâlcea cu nr. 1152 / 22 octombrie 2012 , ***Școlii cu clasele I-VIII Cueni*** i se atribuie o nouă denumire, ***Școala Gimnazială „Ion C. Constantinescu”***.

Același lucru se petrece și în cazul unităților școlare arondate - ***Școala cu clasele I-VIII Ciocâltei*** devine ***Școala Gimnazială „Dem Teodorescu”***, iar ***Școala cu clasele I-IV Roești*** devine ***Școala Primară „Marin Șt. Neamu”***.

Începând cu anul școlar 2015-2016, se desființează nivelul gimnazial de la școala din satul Ciocâltei, aceasta școlarizând doar elevi din ciclul primar.

În prezent, pe raza comunei Roești, funcționează ca structuri arondate ***Școlii Gimnaziale „ Ion C. Constantinescu”*** , următoarele unități de învățământ:

- ***Școala Primară „Dem Teodorescu”*** din satul Ciocâltei
- ***Grădinița cu Program Normal Ciocâltei***
- ***Școala Primară „Marin Șt. Neamu”*** din satul Roești
- ***Grădinița cu Program Normal Roești***
- ***Grădinița cu Program Normal Cueni***

Anul 2010 a reprezentat momentul startului la reînnoirea infrastructurii ansamblului educațional din comuna Roești. Începând cu data de 13 septembrie 2010, elevii din satul Cueni au început un nou an școlar într-o școală nouă, modernă, ridicată între anii 2008-2010. Clădirea vechii școli a intrat într-un proces de reabilitare treptată prin regândirea funcționalității spațiilor disponibile. Astfel, aripa dinspre Nord a fost reabilitată, iar spațiul a fost reorganizat, astfel încât în anul 2015 – mai exact la 20 iulie 2015 - a fost inaugurată o sală de festivități ce are o suprafață de 270 mp.

Vechea clădire a ***Școlii cu clasele I-IV*** din satul Roești a fost demolată, iar în locul acesteia a fost amenajată o scenă deschisă unde, odată cu venirea timpului frumos, se organizează manifestări cultural-artistice în aer liber.

Din anul 2012, ***Școala Primară „Marin Șt. Neamu” Roești*** își primește elevii într-o clădire nouă, modernă. În interiorul acesteia funcționează și o grupă mixtă de preșcolari–***Grădinița cu***

Program Normal Roești, având spațiu delimitat și adecvat grupei de vârstă pe care o școlarizează.

Grădinița cu Program Normal din satul Ciocâltei este tot o construcție nouă din anul 2007, separată de corpul școlii.

În ciuda eforturilor de modernizare în plan socio–economic (asigurarea serviciilor medicale la un nivel satisfăcător–cabinet stomatologic, cabinet medical individual, farmacie-, modernizare și asfaltare a drumurilor de interes local, rețea de canalizare, iluminat public corespunzător și supraveghere stradală cu camere video, rețea de internet prin fibră optică și o acoperire foarte bună a tuturor rețelelor de telefonie mobilă), evoluția demografică este în scădere, populația fiind îmbătrânită (peste 50% pensionari). Activitatea economică predominantă o reprezintă deopotrivă agricultura de subzistență și munca în construcții.

Aceste aspecte au efecte evidente asupra populației școlare care, de asemenea, se află în scădere într-un ritm îngrijorător (v. 2014/2015 – 255 elevi, 2015/2016 – 232 elevi, 2016-2017 – 210 elevi).

În prezent, colectivul didactic este format din 20 de cadre didactice, din care 6 profesori pentru învățământul primar, 3 profesori pentru învățământul preșcolar și 11 profesori care predau la nivelul gimnazial. Dintre aceștia, 9 sunt titulari ai școlii și 11 sunt suplinitori calificați. Imposibilitatea constituirii normei doar în școlile de pe raza comunei, precum și faptul că 11 cadre didactice nu au domiciliul în localitate, împiedică respectarea principiului continuității la catedră, motiv pentru care la unele dintre discipline se schimbă anual încadrarea. În acest sens, conducerea unității și Primăria comunei Roești au făcut toate demersurile necesare, astfel încât cadrelor didactice să li se deconteze cheltuielile cu naveta.

Analizând cu strictețe acest aspect din prisma factorului economico-financiar, dar și a resurselor de timp necesare

deplasării din localitatea de domiciliu și până la locul de muncă, un post de cadru didactic la o școală din mediul rural, aflată la o distanță de aproximativ 50 de km, nu pare tocmai o perspectivă atrăgătoare. Cu toate acestea, sunt cadre didactice care au ignorat aceste aspecte și vin cu mare drag, de mulți ani, pentru a-și îndeplini cu responsabilitate și pasiune, menirea de dascăl. Unii dintre actualii profesori au fost elevii școlii și au ales să ducă mai departe misiunea începută de dascălii lor, alții nu aparțin locului, însă, pasiunea și atașamentul pe care le nutresc și care se reflectă în munca depusă, i-au asimilat comunității, în timp. În rândul acestor cadre didactice, se cuvine să menționăm numele dascălilor care, în ultimul deceniu, potrivit mărturiilor elevilor și părinților acestora, prin activitatea desfășurată, au influențat pozitiv imaginea școlii roeștene de azi. Ordinea în care au fost amintiți este strict alfabetică, fără a exista vreo tendință de ierarhizare sub criteriul valorii, pentru că fiecare s-a impus memoriei publice atât prin munca individuală la catedră, cât și prin cooperarea în cadrul colectivului de cadre didactice: Barbu Anisia, Barbu Gheorghe, Bardan Petruța, Brăguși Delia, Burcea Alina, Cărămidă Aurel, Ciucă Gheorghe, Ciucă Ileana, Constantin Ionica, Copăceanu Marinela, Creangă Ionela, Dicu Cristinel Dănuț, Dicu Dorel, Dicu Georgeta, Dicu Ion, Dicu Marielena, Diaconu Iuliana, Dumitrescu Tinela, Giuran Nicolae, Giuran Vasilica, Mătulescu Rodica, Meianu Maria, Sandu Alina, Sandu Valeriu, Slabu Maria, Socianu Ionuț, Stănișor Elena, Tărășilă (Mănețoiu) Cristina, Tudorescu Florin, Voicu Marinel.

Activitatea școlii a fost diriguită în toată această perioadă de manageri care au reprezentat un exemplu de conduită și profesionalism, pe care îi amintim în ordine cronologică : dl. Ciucă Gheorghe – profesor de limba și literatura română și director în perioada 1994-2009, dl. Dicu Dorel – profesor de fizică – chimie, director între anii 2009-2011 și dl. Sandu Valeriu

– profesor de matematică, un adevărat mentor, ce a marcat profund actuala generație de dascăli, prin dedicarea și umanitatea de care a dat dovadă, atât ca profesor, cât și ca director al ***Școlii Gimnaziale „Ion C. Constantinescu" Cueni*** în perioada 2011-2015.

Cultura organizațională se distinge printr-un ethos profesional înalt, iar valorile dominante sunt : egalitarism, cooperare, munca în echipă, respect reciproc, atașamentul față de copii, respectul pentru profesie, libertate de exprimare, receptivitate la nou, creativitate, entuziasm, dorința de afirmare.

Climatul organizației școlare este deschis, fiind caracterizat prin dinamism și grad înalt de angajare a membrilor instituției școlare, un climat stimulativ care oferă satisfacții, relațiile dintre cadrele didactice fiind deschise, colegiale, de respect și de sprijin reciproc, totul bazându-se pe o comunicare eficientă, în timp util. Ambianța în unitatea școlară este caracterizată de o atmosferă deschisă, fără tensiuni, iar dacă apar anumite conflicte, ele sunt rezolvate în mod obiectiv și pe cale amiabilă.

Plecând de la premisa că școala are un rol esențial în incluziunea socială activă, în formarea unor tineri care să se integreze cu succes în societate și pe piața muncii, se vădește importanța crescută a unei colaborări eficiente între activitatea școlii și factorii comunității locale. Implicarea părinților în viața școlii este una activă, deoarece este bine înțeles rolul educației, precum și beneficiile acesteia. Întâlnirile cu părinții, în cadrul ședințelor sau lectoratelor, se organizează cu regularitate sub coordonarea profesorilor diriginți sau a învățătorilor. Serbările școlare și activitățile extrașcolare au fost realizate de cele mai multe ori cu implicarea directă a acestora.

Activitățile de voluntariat în cadrul programului Strategia Națională de Acțiune Comunitară (SNAC) în care școala s-a implicat organizând colectarea de produse alimentare, haine sau

jucării ce urmau a fi donate unor categorii de persoane defavorizate din punct de vedere social, s-au bucurat de susținerea materială a părinților din comunitatea roeșteană.

Alături de implicarea efectivă a părinților, reprezentanți ai comunității locale – Primărie, Poliție, Dispensar – au înțeles necesitatea de a se alătura școlii și au sprijinit de fiecare dată activitățile acesteia prin programe și parteneriate educative.

În fiecare an cu ocazia Sărbătorii Nașterii Domnului, copiii au primit cadouri de Crăciun și, la rândul lor, au prezentat sub îndrumarea cadrelor didactice programe artistice cu specific tradițional cu ocazia sărbătorilor de iarnă.

Pentru desfășurarea în condiții optime a acestor activități la ***Școala Gimnazială „ Ion C. Constantinescu*** " din satul Cueni a fost construită o sală de festivități spațioasă cu o capacitate de aproximativ 250 de persoane, unde se desfășoară, în cea mai mare parte, întâlnirile în plen și activitățile extrașcolare.

Deplasările la concursuri sau în diferite excursii, organizate în timpul săptămânii dedicate activităților extrașcolare sunt posibile tot cu ajutorul Primăriei, care sprijină și încurajează în acest fel, dezvoltarea tinerilor din comuna Roești. Astfel, accentul este pus deopotrivă, atât asupra educației formale, cât și asupra educației nonformale.

În fiecare an, elevii așteaptă cu nerăbdare "*excursia mare*", excursia de trei zile, devenită o tradiție încă din anul 2010, o mini-tabără în cadrul căreia elevii descoperă locuri frumoase din țară, dar participă și la activități - sportive, de orientare turistică, de team-building - prin care își depășesc anumite limite, învață să se descurce în situații diferite, interacționează cu tineri de vârsta lor sau de vârste diferite, împărtășind experiențe comune, învățând lucruri noi.

Spiritul antreprenorial le este dezvoltat prin activități creative în cadrul cărora elevii confecționează produse hand-made pe care

apoi le comercializează în cadrul unor expoziții cu vânzare precum ” Târgul Floriilor” organizat în parteneriat cu diferite școli din țară, sau în cadrul ” Târgului de Crăciun”- organizat de ***Școala Gimnazială „Ion C. Constantinescu”*** Cueni. Fondurile obținute au ajutat la îmbunătățirea fondului de carte al Bibliotecii de la ***Școala Gimnazială „Ion C. Constantinescu”*** Cueni, care și-a deschis porțile către cititori încă din anul 2010, când, cu ajutorul cadrelor didactice și al elevilor, a fost amenajată o sală cu destinația Bibliotecă a școlii, dotată cu mijloace audio-video moderne și internet. Preocuparea constantă de a sădi și a dezvolta gustul pentru lectură al elevilor, a dat roade, biblioteca fiind unul dintre locurile cele mai îndrăgite de către elevi. Până la construirea sălii de festivități, biblioteca a reprezentat cadrul primitor în care s-au desfășurat concursuri și activități extrașcolare.

Un loc important între activitățile preferate ale copiilor îl reprezintă și activitățile sportive, prilej de a promova spiritul competitiv, dar și pe cel de fair-play. Anual, pe data de 5 octombrie, de Ziua Educației, se organizează Cupa Școlii la fotbal și handbal feminin. În prezent, autoritățile locale fac demersurile necesare pentru amenajarea a două terenuri de sport moderne la ***Școala Gimnazială „Ion C. Constantinescu”*** din satul Cueni și la ***Școala Primară „Dem Teodorescu”*** din satul Ciocâltei, precum și a unei săli de sport la școala Cueni.

Viitorul unei societăți stă în mâinile acestor generații de tineri pe care le formăm și cărora trebuie să le clădim o conștiință de sine, o conștiință a rolului lor pe care să și-l asume cu responsabilitate și cu implicare.

În condițiile unei speranțe de ”*mai bine*” e clar că nu trebuie abandonat niciun moment efortul conjugat al tuturor factorilor implicați, iar școala roeșteană de azi, ca de altfel școala

românească în general, trebuie să nu depună armele și să investească în tinerii săi.

În cei 175 de ani de învăţământ în satele de la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara, s-a acumulat o frumoasă experienţă şcolară, căreia profesorii şi elevii de astăzi se străduiesc cu generozitate să-i dea noi valenţe şi dimensiuni. De-a lungul timpului aici au învăţat zeci de generaţii şi tot de aici au pornit absolvenți ce astăzi ne reprezintă cu profesionalism în diferite domenii precum justiţia, medicina, agricultura, învăţământul. Actualii elevi ai şcolii duc mai departe acestă moştenire, dobândind o temeinică pregătire ştiinţifică.

*** Notă:** Materialul *„Școala roeșteană azi "* a fost realizat de profesor de limba și literatura română, Stănișor Elena – Director la Școala Gimnazială *„ Ion C. Constantinescu "*, Cueni (02.04 - 31.08.2015 și în prezent din data de 09.01.2017).

„…… Dascăli care au fost și care mai sunt……”

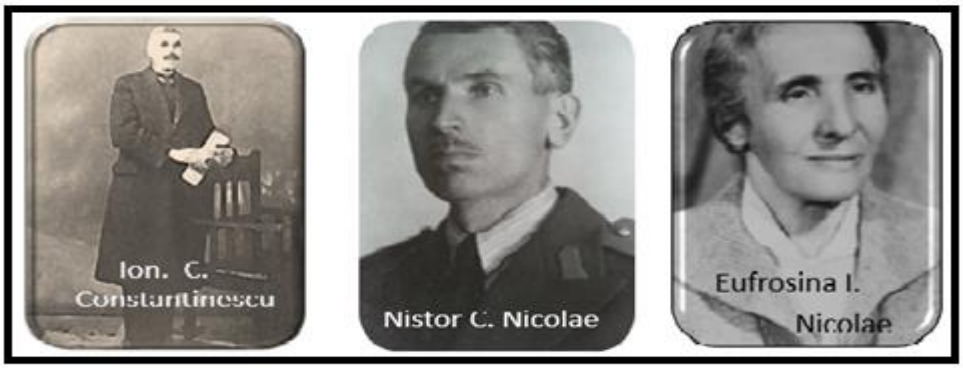

(1882--1970)
Înv. 1908—1921
Șc. Cueni

(1882--1970)
Înv. 1921—1959
Șc. Cueni

(1901--1991)
Înv. 1924—1954

Rozalia Nicolae
Înv. 1956—1985

Prof. Emil Nicolae
(1932---2009)
Prof. 1960--1994
Dir. Șc. Cueni

Prof. Vasile Vâlcoci
(1933---2008)
Prof. 1959--1995
Dir. Șc. Cueni

Înv. Aurelia Stănciulescu
Înv. 1959—1986

Înv. Aurel Stănciulescu
Înv. 1961—1984

Înv. Ion Pecingine
(1904---1956)
Înv. 1956—1985

Înv. Marin Nemulescu
(1884---1930)
Șc. Roești și Ciocâltei
(1906---1930)

Prof. Ilie Gr. Necșuleu
(1914---1986)
prof. 1964---1976

Înv. Nicolae I. Tudor
(1922---2001)
înv. 1945--1984

Prof. Traian Mihăescu
(1928---1983)
prof. 1963---1983

Prof. Valeru Sandu
prof. și Dir. Șc. Roești
1955--1956

„..... DASCĂLII, CARE AU URMAT.....”

prof. Sandu Valeriu
matematica, 2007-2016
Director Șc.Cueni 2011-2015

prof. Giuran Nicolae
istorie -1999-2011

înv. Giuran Vasilica

prof. Aurel Caramida
1967-200,-matematica
Dir. Șc.Cueni, 1980-1983

prof. Ciuca Gheorghe
lb. română.1980-2009
Dir. Ciocaltei 1968-1980
Dir. Șc. Cueni 1994-2009

prof. Ciuca Ileana
lb. franceza
2007-2009

prof.Gheorghe Barbu
matematică, 1975-2006

prof. Barbu Anisia
matematica, 1974-2010

înv. Mazilu Petrica

Prof. Dicu Georgeta
fizică-chimie, 2008—2012

Prof. Slabu Maria
lb. franceză

Prof. Dicu Dorel
fizică-chimie, 2008—2012
Dir. Șc. Cueni, 2012

Prof. Păunescu Elisabeta

Prof. Păunescu Gheorghe
Dir. Șc. Ciocâltei

Înv. Diaconu Iuliana, 2010—prezent

Înv. Dicu Nocolae, Șc. Cueni, până în 2015

Înv. Dicu Marilena, 1971--2009

Înv. Copăceanu Marinela, 2009—prezent

Înv. Dicu Ion

Educ. Brăguș Delia GPN Ciocâltei, 2015—prezent

Prof. Păunescu Crinel-Mugurel ed. fizică 2000---2010

Prof. Burcea Alina, lb. română 2009—2016

Prof. Socianu Ionuț, matematică 2012—2016

Educ, Mănetoiu(Tărășilă)
Maria—Cristina
(2009---2015)

Prof. Bărbulescu
Emil -- Nicolae
Istorie—Științe Sociale

Înv. Mătulescu Rodica

Prof. Ovidiu
Constantinescu

Înv. Ionica Constantin
Șc. Ciocâltei—2013

Prof. STĂNIȘOR ELENA, lb. română 2009----prezent. DIRECTOR. Șc. Roești—Cueni: (2-04—31-08.—2015 și în prezent din 09—07—2017)

Prof. Dicu Cristinel, Geografie, 2003--prezent

SECRETAR:
Bărbulescu Maria-Magdalena

CONTABIL:
Bălan Daniela

Foto. 1 Școala Gimnazială „Ion Constantinescu" Cueni

Foto. 2 Școala Gimnazială „Dem Theodorescu" Ciocâltei

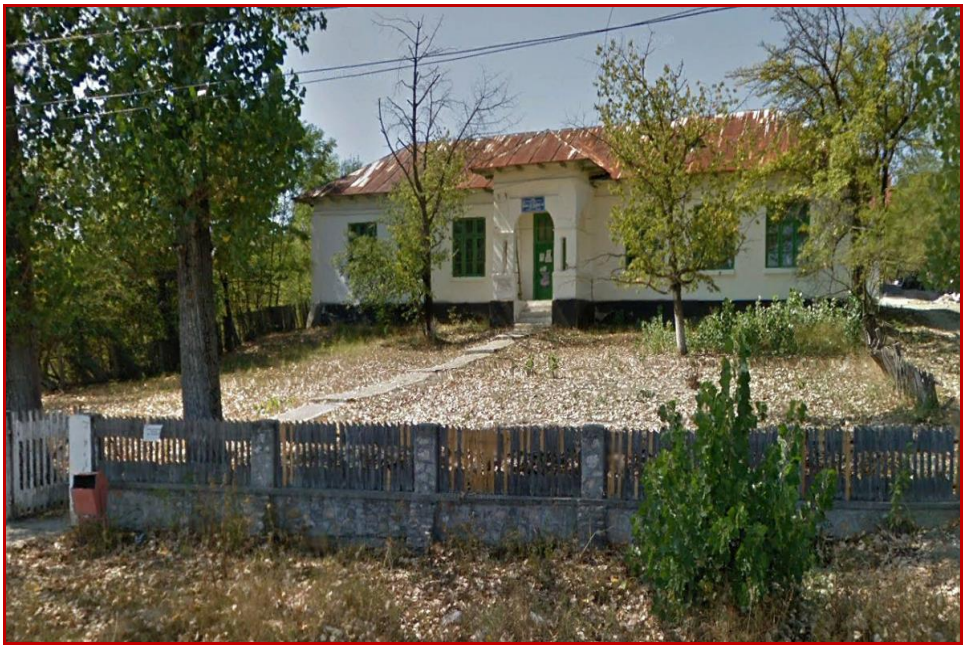

Foto. 3 Școala Roești, construită în anul 1934.

Foto. 4 Școala nouă, cu clasele I--IV „Dem Theodorescu” Roești

Foto. 5 Activități culturale la Școala Gimnazială „Ion Constantinescu" Cueni

Foto. 6 Activități culturale la Școala Gimnazială „Ion Constantinescu" Cueni

Foto. 7 Excursie cu elevii Școalii Gimnaziale „Ion Constantinescu" Cueni în Munții Retezat, 2016

Foto. 8 Târgul Floriilor , Râmnicu Vâlcea, 2016

Foto. 9 Serbare de Crăciun : elevii Școalii Gimnaziale „ Ion Constantinescu " Cueni , 2016

PARTEA a VII-a

BISERICILE DIN COMUNA ROEȘTI

Este știut faptul că județul nostru constituie o puternică vatră de cultură și spiritualitate creștină. Se spune chiar că este un adevărat centru al vieții religioase a Olteniei, din timpuri străvechi, dovadă fiind numeroasele biserici ortodoxe. Aici se află una dintre cele mai vechi eparhii ale Bisericii Ortodoxe Române. Este vorba despre Arhiepiscopia Râmnicului, ce are grijă de peste 30 de mănăstiri și 350 de parohii.

Începuturile Arhiepiscopiei Râmnicului se afundă cu mult în istorie. Ea este moștenitoarea fostei mitropolii a Severinului de la sfârșitul secolului al XIV-lea. În volumul său „*Vâlcea – Țara Lupilor Getici sau Ținutul Vâlcilor*”, istoricul Eugen Petrescu face referire la faptul că pe aceste locuri ar fi existat înainte o mănăstire, construită în anul 1304 de Tugomir Basarab, tatăl lui Basarab I Întemeietorul, cel care a ieșit învingător în lupta de la Posada, din 1330. [1]

Bisericile sunt zestrea cea mai de preţ a acestor locuri, a acestor oameni, un argument întemeiat că ele sunt încă lăcaş de închinăciune şi rugăciune dar sunt şi monumente de arhitectură, sunt o parte importantă a patrimoniului nostru naţional. Tradiţia, ocupaţiile, se leagă, într-o tainică legătură, cu portul, costumul locuitorilor, cu arhitectura domestică şi mentalităţile zilnice din întreaga lor spiritualitate ortodoxă.

De altfel, indiferent cine erau acei care construiau aceste biserici, ei s-au străduit să le înzestreze cu toate cele trebuincioase, cu pictură, policandre, icoane, având dreptul să fie scrişi în pisanii şi pomelnice şi chiar zugrăviţi în portrete votive.

---

1. **Petrescu E, *„Vâlcea-Țara lupilor getici sau ținutului vâlcilo*r”**, 2007.

Iar pioşenia, sacralitatea face ca aceste biserici să nu fie lipsite de un lucru foarte important, rânduiala.

În viața spirituală a satelor ce compuneau comuna Roești, biserica a avut un rol bine determinat în dezvoltarea credinței creștine, în formarea și modelarea în spiritul credinței în Dumnezeu, în educarea cumințeniei și supunerii, a respectului față de semeni, a încrederii în relațiile dintre săteni și autorități.

Oamenii acestor locuri și-au păstrat de-a lungul timpului tradițiile și obiceiurile, frumosul port popular și graiul lor străbun. Atunci când s-au văzut în fața unor primejdii, s-au rugat la Dumnezeu, făcând semnul crucii zicând : *„ Doamne, iartă-ne, fereşte-ne de rele şi ajută-ne pe noi, păcătoşii, să scăpăm de toate necazurile! Nu aduce asupra noastră urgia şi mânia ta!*. La orice eveniment din viața lor – botez și cununie, naștere și moarte – oamenii au cerut spijin și au primit ajutor de la Dumnezeu, prin biserică. [2]

La biserică s-au adunat în astfel de împrejurări, tot aici s-au rugat lui Dumnezeu în zilele de sărbătoare și duminică, iar în sărbătorile precedate de post–Învierea Domnului, sfinții Apostoli Petru și Pavel, Adormirea Maici Domnului și Naşterea Mântuitorului– credincioșii au ținut post, s-au bucurat de taina spovedaniei și împărtășaniei. Prin Sfânta învățătură și prin slujitorii ei, biserica a întărit și mângâiat sufletele strămoșilor noștri, a făcut din ei oameni cinstiți, buni creștini, cu frică de Dumnezeu, cu dragoste de semenii lor, lăsându-le urmașilor, drept pildă, credința străbună. [3]

Bisericile de lemn, construite după tipicul caselor ţărăneşti, până în anul 1900 în satele ce vor forma comuna Roești, au folosit

---

2.Crețeanu, Radu ***„Bisericile de lemn din județul Vâlcea”***.
Mitropolia Olteniei (1-3): (1981), 104-114.

3. Petrescu, Eugen, ***„Bisericile de lemn din județul Vâlcea, valori ale patrimoniului spiritual românesc”***.. ISSN: 1844 – 0975, 2007.

două sisteme constructive, cel al cununilor orizontale din bârne şi cel al unui schelet portant de lemn umplut cu diverse materiale. Aceste biserici au fost construite din lemn de stejar, abundent în această zonă, în formă de corabie, aveau un plan arhitectural ce urmărea împărţirea tradiţională: cu pridvor, pronaos, naos şi altar. Pereţii erau din bârne rotunde, despicate în două, cu profil semirotund sau cioplite în patru muchii. Bârnele se îmbinau la capete în cheutori rotunde, trapezoidale, coadă de rândunică, drepte sau în sistem combinatoriu. Ansamblul îmbinării bârnelor, prezenţa consolelor cu terminalul cioplit în cap de cal, prezenţa stâlpilor simpli sau sculptaţi din pridvor şi chiar pe părţile laterale, toate au dat o notă decorativă aparte. Rezistența și vechimea lor în timp, alături de bisericile de zid s-a datorat morfologiei satelor de la confluența Cernișoarei cu râul Cerna, risipite, la început, prin păduri seculare și întinse pe cursurile de ape, unde populației îi era la îndemână lemnul și meșterii pricepuți în prelucrarea lui. Dar cel mai important și decisiv element al acestora era faptul că biserica de lemn permitea posibilitatea de a o demonta și transporta odată cu mutarea satului într-un loc mai prielnic, ferit de invadatori, atunci când așezarea respectivă era amenințată de invazii inamice. Astfel, bisericile era rapid demontate, încărcate în căruțe și ulterior remontate într-o altă vatră a satului. Multe din actualele biserici de lemn nu se află astăzi pe locul inițial. Majoritatea însă se regăsesc pe o culme de deal, sau într-un loc ferit, acestea fiind *"totemul"* satului românesc din secolul al XV-lea până în secolul al XVII-lea. [4]

În comuna Roești sunt 4 biserici. O scurtă istorie a acestora am schițat-o în ceea ce urmează.

---

4. Pănoiu, Andrei, ***„Din arhitectura lemnului”,*** București: Editura Tehnică. CZ 721:694/5(498), 1977.

BISERICA ROEȘTI—BĂJENARI

Cea mai veche mențiune documentară privind existența unei biserici în satul Roești este din anul 1759. A fost construită de sătenii satului, din lemn sub îndrumarea preoților *„**popa Simion, popa Preda și Ioniță Benchea**”* [5]

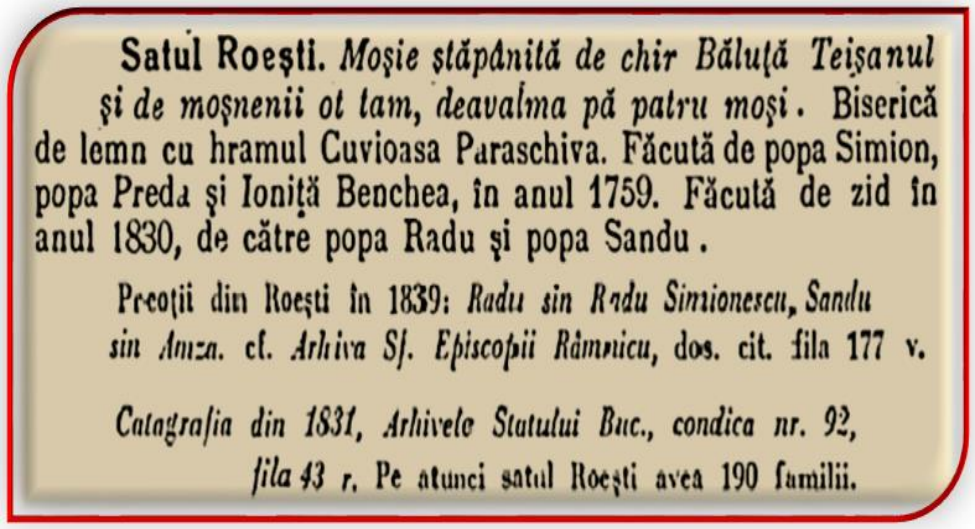

Satul Roești. *Moșie stăpânită de chir Băluță Teișanul și de moșnenii ot tam, deavalma pă patru moși.* Biserică de lemn cu hramul Cuvioasa Paraschiva. Făcută de popa Simion, popa Preda și Ioniță Benchea, în anul 1759. Făcută de zid în anul 1830, de către popa Radu și popa Sandu.

Preoții din Roești în 1839: Radu sin Radu Simionescu, Sandu sin Amza. cf. Arhiva Sf. Episcopii Râmnicu, dos. cit. fila 177 v.

Catagrafia din 1831, Arhivele Statului Buc., condica nr. 92, fila 43 r. Pe atunci satul Roești avea 190 familii.

Fig. 1 Satul Roești, Catagrafia din 1831.

În anul 1830 a fost refăcută din zid de către popa Radu și popa Sandu.[6]

La 1839, apar în documente la Roești, preoții: *„**Radu sin Radu Simionescu și popa Sandu sin Amza Zdrancu**”*. Trebuie făcută precizarea că termenul ***„sin„*** în acea perioadă se traduce prin *„**fiu**”*. Deci, popa Radu era fiul lui Radu Simionescu iar popa Sandu era fiul lui Amza Zdrancu. Biserica Roești a mai fost reparată și sfințită în anul 1911.[7]

.....

5. ***Arh. Stat. Bucureș**ti, «Catagrafia din 1831”,* condica nr. 92, fila 43.
6. ***Arhiva Episcopiei Râmnicu,*** dosar 91, fila 177.
7. ***Idem ,*** fila 178.

Foto, 1- Biserica Roești—Băjenari, 2016

Foto, 2 - Biserica Roești--Băjenari : Preotul Grigorie Ciucă , 2011

Printre preoții care au slujit la biserica din Roești pot fi amintiți: Nicolae Popa, Marin Popa, Constantin Popescu, poreclit și popa Boboc, apoi pentru scurtă vreme, preotul Marin I. Rădoi. După moartea preotului Constantin Popescu, a venit preotul Mazilu Gheorghe, născut în anul 1906, originar din Roești și hirotonisit în anul 1932.

Biserica din comuna Roeşti, Protoieria Horezu a fost resfinţită duminică, 22 mai 2016. Slujba de resfinţire şi Sfânta Liturghie au fost oficiate de Înaltpreasfinţitul Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. La final, Părintele Paroh *Grigore Ciucă* a fost hirotonisit iconom stavrofor.

Foto. 3 - Placa comemorativă de la Biserica Roești- Băjenari, cu eroii din 1916—1918 și din 1941--1945

Pentru funcția de cântăreți sunt cunoscute numele lui Alexandru Șerbănescu din 1919 și Simion Mateescu din 1939**.** Actualmente, la ambele biserici (Roești-Băjenari și Ciocâltei) preot este Ciucă I. Grigore. [8]

.....

8. I. Ionașcu, ***„ Documentele schitului Șerbănești Morunglavu ”,*** în Arhivele Olteniei nr. 107-112 /1940;

BISERICA ROEȘTI—OLTEANCA

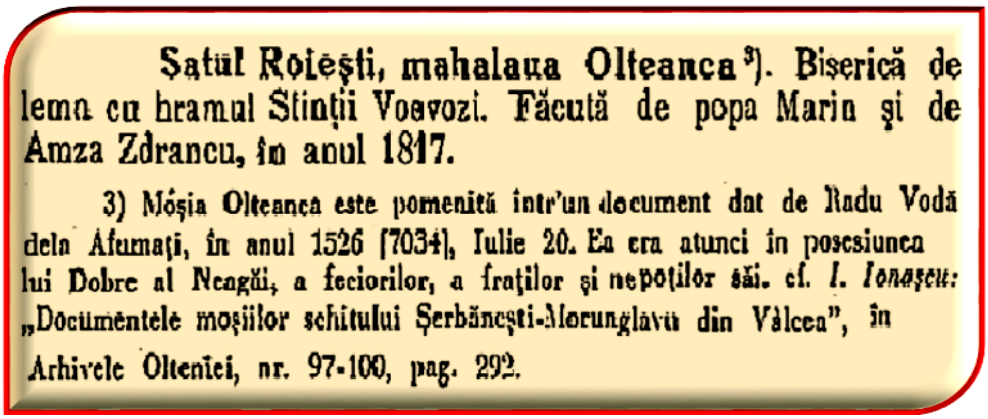
Satul Roieşti, mahalaua Olteanca [3]). Biserică de lemn cu hramul Sfinţii Voevozi. Făcută de popa Marin şi de Amza Zdrancu, în anul 1817.

3) Moşia Olteanca este pomenită într'un document dat de Radu Vodă dela Afumaţi, în anul 1526 [7034], Iulie 20. Ea era atunci în posesiunea lui Dobre al Neagăi, a feciorilor, a fraţilor şi nepoţilor săi. cf. *I. Ionaşcu:* „Documentele moşiilor schitului Şerbăneşti-Morunglavu din Vâlcea", în Arhivele Olteniei, nr. 97-100, pag. 292.

Fig. 2 Satul Roești—Olteanca, la 1817.

Documentul înființării ***bisericii din Olteanca - Roești***, arată că la 1817 *„**Amza Zdrancu și Popa Marin**”* [9], au construit o biserică în noul sat apărut în Valea Olteanca, între Dealul Oilor și Dealul Negraia, sat format prin *„roirea populației”* din vechiul sat Roești și care la acea vreme era o necesitate a locuitorilor care s-au stabilit vremelnic în această parte, având terenurile agricole și forestiere mai aproape. Biserica din Olteanca–Roești a funcționat cu diverși preoți, care slujeau și la biserica din Roești, până în anul 1909, când locuitorii acestui sat l-au părăsit și au plecat în noile sate Negraia și Pesceana–Roești, unde și-au construit case durabile, având la îndemână pădurea și terenurile agricole de pe dealurile din vecinătate sau de pe valea râului Pesceana.

O dată cu părăsirea satului, au luat și biserica construită la 1817 de către Amza Zdrancu și de popa Marin, demontând-o și apoi au reconstruit-o în condiții bune, tot din lemn de stejar, din abundență în această zonă, și sfințită în anul 1909.[10]

.....

9. I. Ionașcu, ***„Documentele schitului Șerbănești Morunglavu”,*** în Arhivele Olteniei nr. 107-112 /1940.

10. Arhiva Episcopiei Râmnicu Vâlcea , dosar 89, fila 33.

Fig. 3 Biserica din Roești—Olteanca, construită de Amza Zdrancu și Popa Marin în anul 1817 (reconstituire după Biserica din Ursoaia--comuna Pesceana, construită în aceeași perioadă și care este astăzi monument istoric).

BISERICA CIOCÂLTEI

Prima atestare documentară a bisericii din Ciocâltei din punct de vedere istoric este în anul 1759, având ca ctitor pe Popa Simion. Aceleași surse atestă faptul că biserica a fost refăcută tot din lemn în anul 1782 de Dumitru Ciocâlteu și de Dumitrașcu Brat.[11]

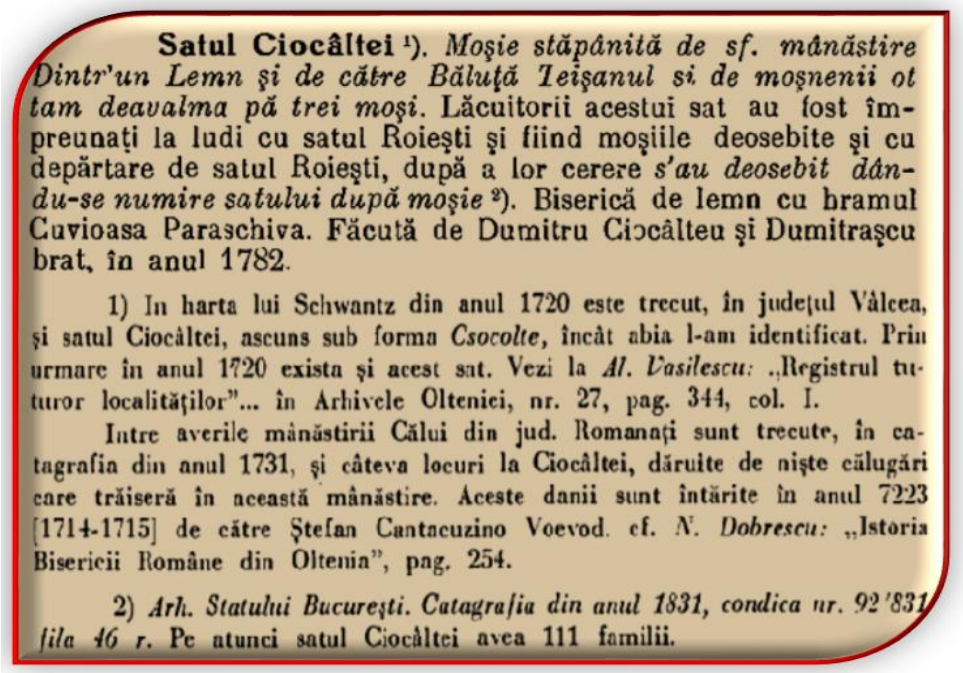

Satul Ciocâltei [1]). *Moşie stăpânită de sf. mânăstire Dintr'un Lemn şi de către Băluţă Teişanul si de moşnenii ot tam deavalma pă trei moşi.* Lăcuitorii acestui sat au fost împreunaţi la ludi cu satul Roieşti şi fiind moşiile deosebite şi cu depărtare de satul Roieşti, după a lor cerere *s'au deosebit dându-se numire satului după moşie* [2]). Biserică de lemn cu hramul Cuvioasa Paraschiva. Făcută de Dumitru Ciocâlteu şi Dumitraşcu brat, în anul 1782.

1) In harta lui Schwantz din anul 1720 este trecut, în judeţul Vâlcea, şi satul Ciocâltei, ascuns sub forma *Csocolte*, încât abia l-am identificat. Prin urmare în anul 1720 exista şi acest sat. Vezi la *Al. Vasilescu:* „Registrul tuturor localităţilor"... în Arhivele Oltenici, nr. 27, pag. 344, col. I.

Intre averile mânăstirii Călui din jud. Romanaţi sunt trecute, în catagrafia din anul 1731, şi câteva locuri la Ciocâltei, dăruite de nişte călugări care trăiseră în această mânăstire. Aceste danii sunt întărite în anul 7223 [1714-1715] de către Ştefan Cantacuzino Voevod. cf. *N. Dobrescu:* „Istoria Bisericii Române din Oltenia", pag. 254.

2) *Arh. Statului Bucureşti. Catagrafia din anul 1831, condica nr. 92/831 fila 46 r.* Pe atunci satul Ciocâltei avea 111 familii.

Fig. 4 Satul Ciocâltei, Catagrafia din 1831.

În anul 1859 biserica a fost reconstruită din lemn de stejar de un alt Popa Simion, apoi a fost reparată din nou și sfințită în anul 1898, fiind în funcțiune și astăzi.

Conform pisaniei existente pe peretele exterior, care arată că**….*„Dărâmându-se din cauza vremii s-a construit din nou tot din lemn în anul 1898 prin osânda și sub păstorirea cucernicului Pr. Nicolae Popescu, Paroh în timpul P.S. Episcop***

---

11. Arhiva Episcopiei Râmnicu Vâlcea , dosar 89, fila 34.

Iosif al Râmnicului și Argeșului și P.C. Prootereu Costică Lupescu, cu ajutorul enoriașului Ilie Șt. Dicu și al altor creștini din zona satului Ciocâltei ”. [12]

La biserica din Ciocâltei slujea în anul 1839 *„* ***popa Marcu sin*** *(fiul lui)* ***popa Ioan, împreună cu diaconul Tănasie sin*** *(fiul lui)* ***popa Radu*** *”* [13]

La biserica din satul Roești—Băjenari, au slujit, după 1850, în ordine preoții: Popa M. N. Alexe, Popa C. R. Matei, Popa Ilie Popescu și apoi Constantin Popescu(numit și Popa Boboc), născut în Bărbătești-Vâlcea. A fost căsătorit cu fiica lui Ioniță Rădoi din Negraia Mare, unde își avea și locuința. Acesta a slujit la bisericile din Roești, Ciocâltei și Roești-Olteanca. Preotul Constantin Popescu (preotul Boboc), nemulțumit de distanțele mari dintre cele trei biserici, a apelat la nașul său, preotul Toma Nicolaescu care slujea la biserica din Predești-Pesceana. Acesta a intervenit la Episcopia Râmnicului și a reușit să-l transfere pe Constantin Popescu la Parohia Modoia-Ciocâltei, unde și-a constrit o casă pe o proprietate cumpărată de la urmașii lui Panait Rusu, la intersecția șoselei

Între anii 1892---1898 la biserica din satul Ciocâltei și la cea din satul Modoia a slujit preotul Nicolae Popescu, care a refăcut biserica din Ciocâltei.

A urmat apoi preotul Mazilu Gheorghe în 1932, despre care am amintit anterior la biserica din Roești.[14]

Actualmente, la ambele biserici (Roești-Băjenari și Ciocâltei) preot este Ciucă I. Grigore, din anul 1987.

.....

12. Arhiva Episcopiei Râmnicu Vâlcea, dosar 89, fila 36. **9. I. Ionașcu,** în *„**Documentele schitului Șerbănești Morunglavu*** *”*, Arhivele Olteniei nr. 107-112 /1940;

13. Idem, ***Arhivele Olteniei***, nr.113/1941.dos. 90, fila 12**.**

14. Popescu I.Cilieni, *„* ***Biserici, târguri și sate din județul Vâlcea*** **”,** 1941

Bisericii actuale i s-au facut mai multe imbunatatiri: s-a reparat, s-a legat în fier, s-a acoperit cu tabla zincata, s-a introdus lumina electrica. Pictura inițiala a fost făcută în ulei de pictorul Elefterie Lazarescu din Ramnicu-Vâlcea și a fost acoperită cu șiță de stejar.Acoperișul s-a refăcut în mai multe rânduri. Ultima acoperire cu șița este din anul 1960, după care enoriașii au dorit s-o acopere cu tablă zincată.

Biserica are lungimea în interior de 14,5m și lățimea de 4,5m. În anul 1980 s-a pictat din nou în ulei de pictorul Valentin Diaconu din Ramnicu-Valcea. S-a sființit în ziua de 21 septembrie 1980.

Are forma unei nave, cu o singură turlă mare și doua mai mici, una în stângă, iar alta în dreapta cu pridvor zidit. Între cele două turle mai mici se află pictată Sfanta Cuvioasa Parascheva, ocrotitoarea spirituală a acestui Sfânt lăcas însoțită de cei doi Sfinți : Arhanghelii Mihail și Gavril.

Pronaosul Sfintei Biserici are o singură fereastră în dreapta și o ușă de intrare spre turla cea mare a Bisericii.

Naosul Sfintei Biserici are trei ferestre: doua în dreapta și una în stanga, iar în Sfântul Altar există doua ferestre: una mică în partea stangă a Proscomidiarului și una mai mare în partea de Răsărit.

În Sfântul Altar există două ferestre: una mică în partea stangă a Proscomidiarului și una mai mare în partea de Rasarit. În stanga sunt reprezentați Sfântul Ierarh Nicolae și Sfânta Cuvioasa Parascheva, iar în fața acestora se află Sfantul Apostol Petru. În partea de sus sunt pictați Iisus Hristos și Maica Domnului pecum și Sfântul Prooroc Ioan Botezătorul.

La intrare, în naos, este reprezentată iconografic Cina Cea De Taina. Tot în naos sunt reprezentați cei patru Evanghelisti: Matei, Marcu, Luca și Ioan.

Sub păstorirea I.P.S. Gherasim, Arhiepiscopul Râmnicului și purtarea de grijă a P.C. Pr. Paroh Ciucă Grigorie, s-au executat mai multe lucrări între anii 2002-2005 dintre care amintim: în anul 2002 s-a construit clopotnița (clopotul are o greutate de 50 kg, este din aliaj, a fost confecționat ân anul 1935 și a fost achiziționat de enoriași de la Institutul Biblic București, starea sa de conservare fiind bună). Există un clopot, cumpărat tot de enoriași, acesta aflându-se în turla Bisericii. Are o greutate de 30 kg, fiind confecționat tot din aliaj înainte de 1899.

În anul 2003 s-au făcut tencuielile exterioare, în 2004 pictura exterioara și s-a vopsit tabla, iar în 2005 s-a făcut pictura interioară. S-a resfințit în ziua de 30 octombrie 2005 de către I.P.S. Gherasim, Arhiepiscop al Râmnicului.

Dintre cântareții bisericești care au slujit se pot aminti: Ilie Grigore, Voica Valerian, Nicolae Popescu și Ciuca Floarea.

În apropierea Sfintei Biserici filiale, se află ridicat un monument în cinstea eroilor neamului, căzuți pe câmpurile de luptă în războiul de independență, în primul și cel de-al doilea război mondial, precum și a unui deținut politic pe nume Tache Ionescu, mort în închisoarea comunistă Jilava. Alături de cele două, se află o cruce ridicată în memoria fostului preot paroh, Gheorghe Mazilu, cel care a slujit vreme de 55 de ani. Tot în parohie se află, la mică distanță de biserica filială, un monument al eroilor, care cuprinde o cruce de marmură, una de lemn sculptată și o biserică de dimensiuni reduse, adusă din Grecia, în apropierea acestora aflându-se și un izvor de apă curgătoare. Tot la nivelul parohiei, la extremitate, se mai află un monument al eroilor mult mai impunător, ridicat în anii 90', după evenimentele din decembrie 1989. Și acesta la rândul său, are o fântână de adâncime în vecinătate, unde, de obicei se săvârșește slujba aghiazmei celei mici, cu ocazia pomenirii celor adormiți.

Foto: 4 BISERICA CIOCÂLTEI, 1898, refăctă după anul 2000

BISERICA CUENI

Satul Coieni apare atestat pentru prima dată într-un document din 11 ianuarie 1563, într-o însemnare făcută pe o Evanghelie de către Neagoe, mare ban al Craiovei, Evanghelie care în momentul de faţă se află la mănăstirile de la Sfântul Munte Athos din Grecia. Însemnarea o citează pentru prima dată diplomatul şi cărturarul Marcu Beza (1882-1949), în cartea *"Urme româneşti în Răsăritul Ortodox "*(1935). [15]

*"**Această carte numită Sfânta Tetraevenghelie a cumpărat-o jupân Neagoe, mare ban al Craiovei şi jupâniţa Anca şi au aşezat-o în hramul Sfântului Arhiereu şi făcătorului de minuni părintelui nostru Nicolae din satul Coieni, ca să lucreze pentru aceste suflete şi pentru sufletele părinţilor şi copiilor în sfântul hram. În zilele binecinstitorului de Hristos iubitorul nostru Domn, Io Petru Voievod, fiul preabunului, Io Mircea Voievod, în anul 7071 (1563), luna Ghenarie, 11 zile."*** [16]

Acest document datat la 11 ianuarie 1563, atestă faptul că satul Coieni exista înainte de această dată, existența bisericii arată că locurile acestea erau bine populate, însuși Banul Craiovei, conducătorul Olteniei, a trcut prin această zonă, în drumul său spre orașul Râmnic și a dăruit bisericii din satul Coieni, ***Sfânta Tetraevenghelie***, o carte bisericească foarte importantă, care s-a păstrat în mănăstirile de la Muntele Athos din Grecia și care a fost descoperită de cărturarul și diplomatul român Marcu Beza în anul 1935.

La biserica din satul Coieni slujea ***preotul (părintele) Nicolae,*** conform Evangheliei din anul 1563.

.....

15. Beza Marcu, ***"Urme româneşti în Răsăritul Ortodox"*** , Buc. 1935.
16. Ibidem, 1935

Cealaltă evanghelie, asemănătoare precedentei, are inscripţia datată 1563:

Această carte numită sfânta tetravanghelie a cumpărat-o jupan Neagoe, mare ban al Craiovei, şi jupaniţa lui Anca şi a aşezat-o în hramul Sfântului Arhiereu şi Făcătorului de minuni părintelui nostru Nicolae, în satul Coieni, ca să lucreze pentru aceste suflete şi pentru sufletele

Stareţul Grigorie, Radu Mihnea şi fiul său, frescă în catholiconul Ivirului

părinţilor şi copiilor în sfântul hram. In zilele binecinstitorului şi de Hristos iubitorului nostru Domn, Io Petru Voevod, fiul preabunului Io Mircea Voevod, în anul 7071, luna Ghenarie 11 zile.

Fig. 5 Pagina – copertă a Evangheliei din anul 7071(1563), descoperită în Arhivele Muntelui Athos în 1935.

Satul Coeni. *Moşie stăpânită de moşneni deavalma pă patru moşi*[4]) Biserică de lemn cu hramul Cuvioasa Paraschiva. Făcută de Tudosie, Ioan Cetruş şi Ioan, în anul 1760[5])

4) *Catagrafia din 1831, condica 92/831, fila 20 r.* Pe atunci satul Coeni avea 66 familii.

5) În memoriile Generalului von Bauer, scrise în 1720 este trecut şi satul „Köjeni (Coeni), sat pe Tzerna" (Cerna). cf. *C. I. Karadja:* „Oltenia după Mem. Gen. von Bauer", în Arhivele Olteniei, nr. 14, pag. 306.

La biserica din Coeni slujeau în anul 1839, *popa Radu sin popa Ion Vălvoi şi diaconul Ion sin popa Ion*. Poate că erau fraţi. cf. *Arhiva Sf. Episcopii Rămnic*, dos. cit. fila 178 recto.

Fig. 6 Satul Coieni, Catagrafia din 1831

Fig: 7 Biserica de lemn din satul Coieni, din anii 1563, 1760 și 1839 (reconstituire).

Locul în care era siuată vechea biserică din satul Coieni, atestată documentar la 1563, nu este specificat. Precizăm însă că biserica construită în anul 1760 s-a refăcut pe locul vechii biserici din lemn de la 1563, cu hramul *„ Sfânta Cuvioasa Paraschiva ”* de către cei trei moși ai satului Coieni: *„ Tudosie, Cotruș și Ioan ”* .[17]

Biserica de la 1760 din Coieni era situată în mijlocul satului, construită din lemn de stejar, abundent pe dealurile din apropiere, pe locul unde se află astăzi urmașii familiei Enache Florea (până la 1897 aici a funcționat vechea biserică de lemn a satului Coieni și care deservea și satele noi apărute în partea de est, adică satele Negrăița, Negraia și Pesceana-Cuieni, iar peste drum se afla și vechiul cimitir al satului, unde se văd și astăzi urmele acestuia și care a fost bine întreținut până prin anii 1960). Se adaugă și faptul că vechea capelă a bisericii Cueni este parțial vizibilă și astăzi, aceasta aflându-se în curtea familiei Enache Florea).

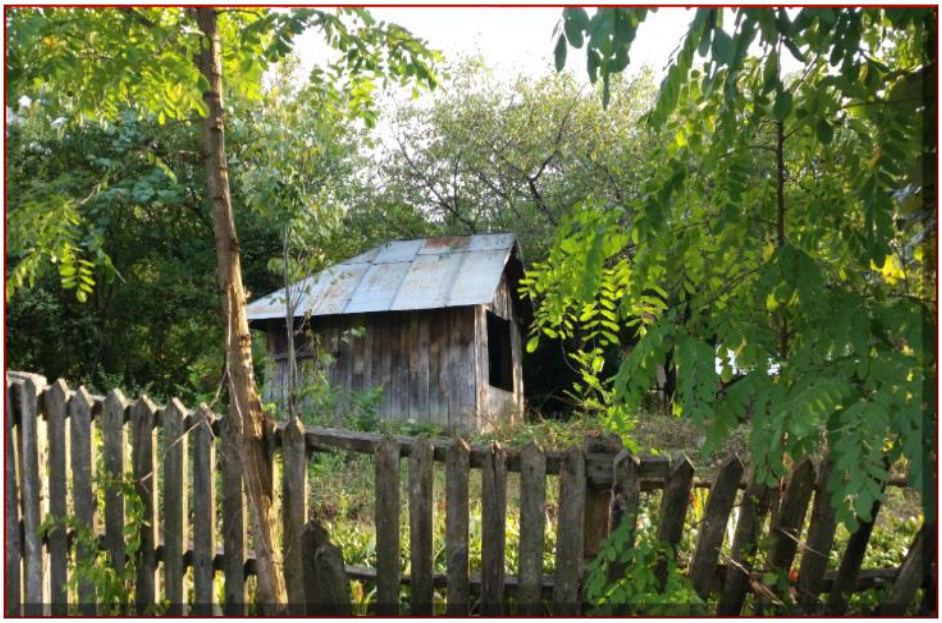

Foto: 5 Locul unde a existat vechea biserică din satul Coieni

---

17. Popescu I.Cilieni, *„Biserici, târguri și sate din județul Vâcea”*, 1941

Între anii 1893—1897, s-a construit o nouă biserică în satul Cueni din cărămidă, tot cu hramul *„Sfânta Cuvioasa Parascheva ”*, însă nu pe locul celei vechi ci lângă șoseaua județeană. A fost reparată în anii 1922 și 1927. [18]

Locuitorii din comuna Coeni, care cuprindea și satele: Coeni-Cerna, Negraia Mare, Negrăița și Pesceana Coeni, ar fi dorit ca biserica cea nouă să fie construită pe locul celei vechi deoarece erau legați de multă vreme de această biserică, unde își aveau cimitirul și acolo erau îngropați morții lor din trecut. Preotul Petre Nicolaescu, a refuzat acest lucru iar cei care erau din satele formate ulterior, adică: Pesceana Coeni, Negrăița și Negraia Mare, după demolarea vechii biserici din lemn, s-au considerat sufletește despărțiți de parohia Coeni și s-au mutat la Parohia Pesceana-Coeni, cu hramul *,, Sfântul Apostol Toma ,,* condusă de preotul Toma Nicolaescu.

Cimitirul a fost întreținut o perioadă îndelungată de locuitorii satelor de peste dealuri, din est (Pesceana-Coeni, Negraia Mare și Negrăița), în locul vechii biserici a funcționat o capelă, ca apoi să dispară prin ocuparea vechii moșii a bisericii Coeni de către familia Enache Florea.

La biserica din Coieni, slujeau înainte de anul **1839** *„**Popa Ion - zis Vâlvoi, Popa Radu, sin** (fiul lui) **Popa Ion Vâlvoi și diaconul Ion, sin** (fiul lui**) Popa Ion** “.*[19]

Din documentele descoperite și cercetate la Arhivele Episcopiei Râmnicului, se poate atesta că familia acestuia provenea din zona Roșiile (tatăl lui a venit de acolo ca preot în satul Coieni înainte de anul 1800).

Popa Radu, fiul lui Popa Ion (Vâlvoi), a avut patru fii: Marin, Mihai, Stanciu și Ioniță. Mihai, s-a căsătorit în satul

---

18. Meletie Răuțu, *„Monografia eccleziastică a judeţului Vâlcea”*, Râmnicu Vâlcea, 1908.

19. Popescu I.Cilieni, *“Biserici, târguri și sate din județul Vâcea*”, 1941.

Bărbărigeni și a avut la rândul lui un fiu, pe Ioan Mihăescu, care va deveni învățător, pentru o perioadă mare de timp în satul Cermegești.

După Popa Radu, a urmat fiul său Stanciu Radu, care a devenit preot la Parohia Coeni ce cuprindea și biserica din Bărbărigeni. [20]

A urmat preotul Petre Nicolaescu care era din Coeni, însă acesta s-a transferat la Parohia Caraula Dolj, în locul său a venit preotul Marin I. Rădoi, născut în Olteanca-Cermegești în anul 1882, hirotonisit în anul 1905, transferat în anul 1906 la Parohia Cueni de la Gostavăț--Romanați, acesta rămânâd pâna la sfârșitul vieții la această parohie.

Preotul Marin I. Rădoi a fost secondat de cântarețul Constantin I. Drăghici, născut în anul 1893 și numit la biserica Cueni în anul 1918 până în anul 1933 când i-a urmat cântărețul Marin Gh. Maria, născut în anul 1912 și numit la biserica Cueni în 1933. [21]

În anul 1965 a venit la Parohia Cueni preotul Grigore Stegăruș, născut în anul 1945 în comuna Oteșani, dintr-o familie de preoți. A urmat fiul acestuia, Florin Iulius Stegăruș, care este și astăzi parohul bisericii satului Cueni și bisericii satului Bărbărigeni.

---

20. Ion Ionescu, *„Catagrafia Episcopiei Râmnicului de la 1845”*, în ***MO***, an. XVII, 1965, nr. 7-8.

21. ***Arhiva Sfintei Episcopii Râmnic,*** dosar 44, 1874, fila 178.

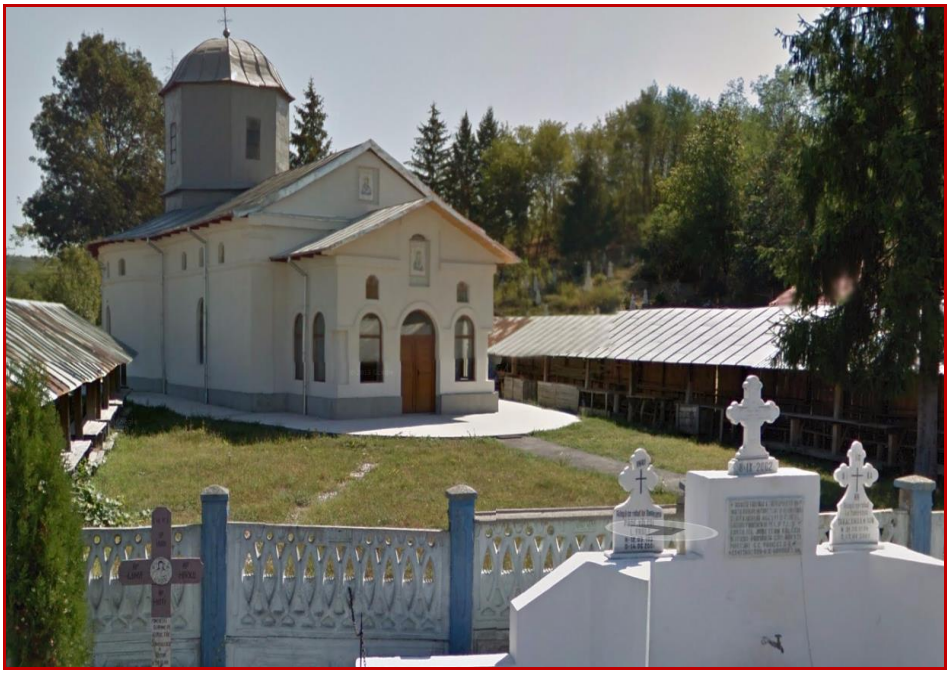

Foto. 6 BISERICA CUENI, construită în perioada 1893—1897, reparată între anii 1922 -- 1927, apoi refăcută după anul 2010.

Foto: 7- Ctitorii bisericii satului Cueni (Preotul Petre Nicolaescu și soția sa Dumitra), construită între anii 1893—1897.

Fig. 8 BISERICA CUENI, Catapeteasma

Fig. 9 Preotul Grigorie Stegăruș

(Biserica Cueni—1965--2010)

Fig. 10 Preotul Florin-Iulius-Stegăruș

(Biserica Cueni, 2010---prezent)

BISERICA BĂRBĂRIGENI

Satul Bărbărigeni apare documentar în anul 1720, în harta lui Schwantz (cartograful austriac care a făcut pentru prima oară un recensământ al satelor din Oltenia, inclusiv a satelor din județul Vâlcea), sub forma *„Barbarischen„* .[22]

Biserica de lemn, cu hramul *„Sfântul Nicolae„* a fost construită de Pătru Fulga și de Ene în anul 1765. [23]

A fost refăcută tot din lemn de stejar între anii 1840---1850.

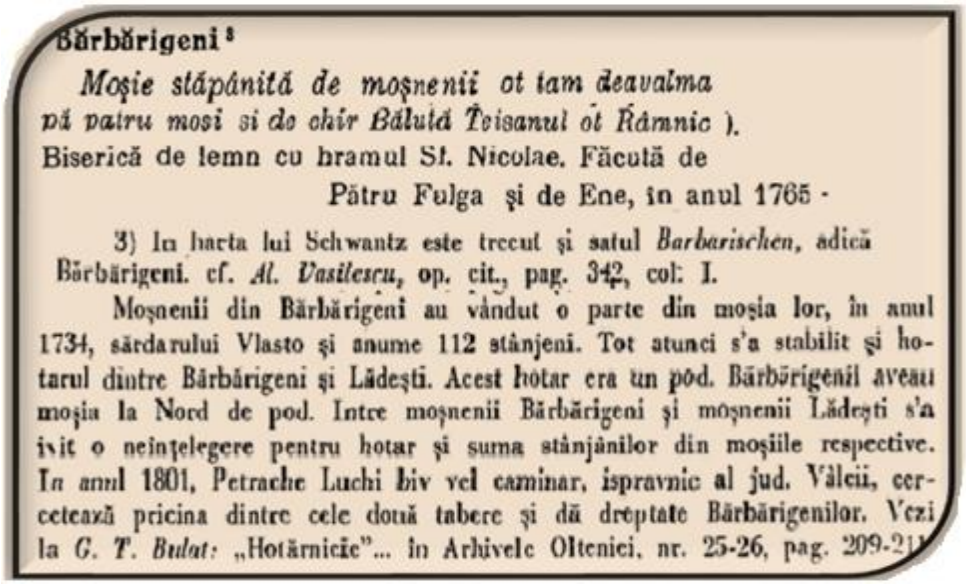

Bărbărigeni [3]

Moşie stăpânită de moşnenii ot tam deavalma
pă patru mosi si de chir Bălută Teisanul ot Râmnic).
Biserică de lemn cu hramul Sf. Nicolae. Făcută de
Pătru Fulga şi de Ene, în anul 1765 -

3) In harta lui Schwantz este trecut şi satul *Barbarischen*, adică Bărbărigeni. cf. *Al. Vasilescu*, op. cit., pag. 342, col: I.

Moşnenii din Bărbărigeni au vândut o parte din moşia lor, în anul 1734, sărdarului Vlasto şi anume 112 stânjeni. Tot atunci s'a stabilit şi hotarul dintre Bărbărigeni şi Lădeşti. Acest hotar era un pod. Bărbărigenii aveau moşia la Nord de pod. Intre moşnenii Bărbărigeni şi moşnenii Lădeşti s'a ivit o neînţelegere pentru hotar şi suma stânjânilor din moşiile respective. In anul 1801, Petrache Luchi biv vel caminar, ispravnic al jud. Vâlcii, cercetează pricina dintre cele două tabere şi dă dreptate Bărbărigenilor. Vezi la *G. T. Bulat:* „Hotărnicile"... în Arhivele Olteniei, nr. 25-26, pag. 209-21

Fig. 8 Satul Bărbărigeni, Catagrafia din 1831

„ ***La Bărbărigeni au slujit: preotul Nicola sin (fiul lui) popa Constandin, Constandin sin (fiul lui) Florea, diaconul Ion sin(fiul lui) popa Dumitru".*** [24] Din document rezultă că la biserica Bărbărigeni au slujit, în ordine, după anul 1765 următorii preoți: preotul Florea; preotul Constandin fiul preotului Florea;

---

22. Arhiva Episcopiei Râmnicului, dos. 44, din anul 1838, fila 177, verso.

23. Catagrafia din 1831, condica 92/1831, fila 20.

24. Vasilescu Al. ***„Registrul tuturor localităților „*** în Arhivele Olteniei, nr.27, pag. 250

preotul Nicola fiul lui Popa Constandin și preotul Dumitru. În acestă perioadă este amintit și diaconul Ion, fiul lui Popa Dumitru. În continuare la această biserică au slujit preoții din Cueni, amintiți anterior.

Biserica situată în satul Bărbărigeni a fost reconstruită între anii 1973-1974, din cărămidă și acoperită cu tablă. Precizăm că sătenii sărbătoresc hramul bisericii în ziua de 15 august *„Sfânta Măria*". A fost refăcută și resfințită după anul 2000.

Alături de preotul din Bărbărigeni, a fost, pentru multă vreme dascălul (cântărețul) Voica Valerian, născut în anul 1919.

Fig. 11 Biserica din Bărbărigeni, reconstruită în perioada 1973—1974 și resfințită după anul 2000.

PARTEA a VIII-a

ASPECTE PRIVIND ELEMENTELE DE CULTURĂ TRADIȚIONALĂ ÎN SATELE DE LA CONFLUENȚA CERNEI VÂLCENE CU CERNIȘOARA

ARHITECTURA TRADIȚIONALĂ

Aria dealurilor de tip subcarpatic de la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara, este zona centrală a Județului Vâlcea, aşezările sunt înşirate în ariile depresionare de-a lungul văilor râurilor principale, pe văile afluenților secundari dar şi pe unele coaste morfologie.

Gospodăriile şi locuințele sunt adaptate bine configurației terenului, casele sunt de obicei înalte, pe un soclu format în special, din piatră, și au nelipsitul foişor specific zonei, spațiul complementar cu caracter deschis, semi-adăpostit.[1]

Având la îndemână bogate resurse de materii prime precum: lemn, lut, piatră, piele, lână, cânepă, metale, meşterii din această zonă au practicat pe scară largă numeroase meşteşuguri de străveche tradiție şi care au avut o profundă semnificație în cultura şi civilizația populației de aici.

Satele din comuna Roești se încadrează prin situarea lor geografică şi printr-o seamă de elemente de cultură materială şi spirituală în ținutul mai larg al județului Vâlcea. Prin configurația aşezărilor, prin dezvoltarea meşteşugurilor, această zonă prezintă caracteristici ale unei zone etnografice distincte, cu străvechi şi viguroase tradiții. Una din trăsăturile caracteristice ale acestei zone, constă în faptul că aşezările s-au dezvoltat extrem de bine în zona de contact dintre dealurile subcarpatice și valea Cernei

.....

1. Donat Ion. „ *Aşezările omeneşti din Țara Românească (sec. XIV- XVI),,* în Studii: Revistă de Istorie, IX, Bucureşti, 1956.

respectiv, valea Cernișoarei, concentrarea populației pe cursul râurilor este specifică pentru configurația etnografică a zonei. În zonele joase localitățile se află mai la adăpost de intemperii şi beneficiază de un climat mai blând.

Zonele joase sunt locuri cu posibilități locale lesnicioase de comunicație între ele, de obicei de-a lungul râurilor, dar şi peste culmile deluroase mai domoale (Dealul Oilor, Dealul Negraia, Dealul Cotoșmanu), în cuprinsul cărora populația nu a găsit numai un adăpost sigur în anumite epoci de nelinişte, dar şi posibilități multiple şi uşoare de procurare a hranei. [2]

Gospodăria este o microunitate complexă, componentă structurală indispensabilă a aşezării(satul în mod special). Împreună cu locuința, gospodăria se instituie ca un cadru creator şi consumator al întregului proces de civilizație şi cultură al unei comunități rurale. Ca orice element cultural care trebuie să aibă o anumită funcționalitate, gospodăria în ansamblu şi fiecare componentă în parte sunt rezultatul preocupării oamenilor de a asigura adăpost familiei, animalelor şi uneltelor, spațiu organizat pentru producția, depozitarea şi conservarea produselor şi a alimentelor, consumul acestora şi în acelaşi timp, spațiu pentru activitatea familială şi spirituală. Factorul dinamizator, care plecând de la tradiția, pe care a conservat-o, dar care a fost accesibil şi la aspectele novatoare a fost micro sau macro-familia, oamenii care au populat locuințele, gospodăriile din satele comunei Roești. Nucleul gospodăriei acestor sate l-a constituit întotdeauna casa.

A construi o casă înseamnă, în marea majoritate a cazurilor, a întemeia o gospodărie, casa fiind expresia cea mai perceptibilă a naşterii unei noi unități economice. Gospodăria

.....

2. Tavian Radu, *„ Elemente inedite privind cercetarea aşezărilor şi arhitecturii țărănești din județul Vâlcea„*
în Arhitectura Românească, tomul 33, nr. 4, Bucureşti, 1981.

acestor sate poate fi privită din următoarele puncte de vedere: gospodăria permanentă în vatra satului, gospodăria sezonieră şi gospodăria temporară. Gospodăria permanentă în vatra unui sat din comuna Roești cuprinde casa de locuit, acareturile destinate creşterii animalelor şi acareturile necesare depozitării produselor agroalimentare. La acestea se adaugă împrejmuirea, poarta, fântâna, cunia şi *"umblătoarea "*. Acest lot rezervat curții era totdeauna mare, uneori (mai ales în satele cu proprietate predominant moşnenească), el fiind chiar ***"cureaua de pământ"***, adică lotul stăpânit de o familie.[3]

Caracteristica principală a organizării gospodăriei din zona aflată în studiu este tendința de retragere a casei către mijlocul lotului de pământ ce formează bătătura, ceairul sau curtea. În componența tipurilor de gospodării din această parte a județului, au apărut construcții diferite, în funcție de profilul lor economic, de bunurile de care dispuneau oamenii şi de materialele avute la îndemână. Astfel au apărut tipuri de construcții anexe:

Adăposturi pentru păstrarea cerealelor:

Grăunțele cerealelor păioase s-au depozitat, în primul rând, în podul casei şi mai rar, într-una dintre încăperile acesteia. În vederea protejării împotriva rozătoarelor, cerealele se țineau în nişte spații speciale numite uleie sau hambare.

Prevederile administrative după Regulamentul organic din1832 au găsit ecou în lumea satelor vâlcene, respectiv și în furci (stâlpi de susținere) legate prin slaiuri (tălpile pătulului), satele din viitoarea comună Roești, în care s-a extins rapid pătulul dreptunghiular, confecționat la început din nuiele și mai apoi lemn(abundent în această zonă), construite din patru sau şase încăperi.

.....

3., Georgescu N. *„Aşezările şi arhitectura rurală din județul Vâlcea„*

în Buridava. Studii şi materiale nr. 3, Râmnicu Vâlcea, 1979,

Adăposturi pentru animale:

Construcțiile pentru adăpostirea animalelor au fost şi au rămas anexele cele mai importante ale gospodăriilor. Animalele erau adăpostite, pretutindeni, în construcții proprii, aflate în gospodăria din vatra satului sau pe moşia satului. Adăposturile pentru animale purtau denumiri diferite: cele pentru animale mari(cabaline, cornute) se numeau grajduri, şoproane; cele pentru ovine se numeau târle, oboare, iar cele pentru păsări purtau denumirea de cotețe. [4]

Adăposturi pentru atelaje şi unelte:

Construcțiile cele mai frecvent întâlnite pentru adăpostirea uneltelor şi atelajelor au fost polata şi şopronul. Polata era fie separată, fie în prelungirea acoperişului grajdului, în partea dinspre răsărit sau de apus. Avea numai peretele grajdului, în rest fiind fără pereți. Când era separată, se băteau patru furci în pământ şi un acoperiş de șiță deasupra, având diferite dimensiuni, în funcție de mărimea familiei. [5]

Construcții viticole și pomicole:

Pe lângă creşterea animalelor şi cultivarea pământului, locuitorii din satele comunei Roești au acordat importanță pomiculturii şi viticulturii, ocupații care au cerut construcții anexe specifice: pivnițele, sau conace de vie, poverne. De obicei, pivnițele nu se construiau în sat, ci pe dealuri, pe locurile unde se găseau terenurile cu vii. Până la primul război mondial pivnițele, răspândite pe dealurile cu vii, alcătuiau o aşa- zisă aşezare cu case izolate. Pivnița era o construcție de lemn, în aşa numitul sistem de bârne orizontale, încheiate prin îmbinări. Pe temelia de piatră se aşeza o primă cunună, cea a tălpilor, formată din trunchiuri masive rotund sau de stejar cioplit în patru muchii.

.....

4. Pănoiu, **Andrei** *„Un sistem constructiv al lemnului în Oltenia„ Craiova,* 1974.

5. Georgescu N, *„Așezările și arhitectura rurală de pe Valea Cernei'* în Buridava, Studii şi materiale nr. 3, Râmnicu Vâlcea, 1979.

În satele ce alcătuiesc astăzi comuna Roești, cu numeroase suprafețe cu păduri de stejar, pivnițele se lucrau din grinzi masive de lemn, cioplite cu securea, aveau drept temelie bolovani mari de piatră sau trunchiuri de copac cioplite în stare primară. [6]

Modalități de păstrare a nutrețului și a păioaselor:

Una dintre formele cele mai simple şi esențiale prin structura sa constructivă este cea a aşa-numitului pătuiag, o claie de fân pe o platformă aşezată pe patru sau cinci stâlpi sau claie de coceni întocmită pe trunchiul unui copac în coroană.

Servind drept adăposturi pentru vite sau şopron pentru care şi unelte, pătuiagele se vedeau deseori răsărind din curțile gospodăriilor conferindu-le un anumit pitoresc prin formele înalte şi rotunjite ale stogurilor de fân suspendate pe stâlpi.

Pătuiagul sau pătulul, se făcea pe marginea terenului de casă sau era situat în spatele curții.

La sfârşitul secolului al XIX-lea ele au fost înlocuite de construcțiile grajdurilor de lemn, iar, ulterior, al celor de cărămidă. Ele delimitau un spațiu având doar acoperiş, fiind deschis pe toate laturile.

Denumirea de furci era luată de la stâlpii verticali care inițial erau cioplți din trunchi de copaci bifurcați în partea de sus, aleși, dintre *„trunchii"* cu câte două ramuri puternice care se retezau, devenind un suport stabil pentru grinzile orizontale. Cu timpul, copaci groși cu această conformație au fost din ce în ce mai rar găsiți, recurgându-se la simpli stâlpi verticali nebifurcați care au păstrat însă vechea denumire funcțională.

Alte construcții:

În afara construcțiilor anexe enumerate, solicitate fie de creşterea animalelor şi a păsărilor, fie de agricultură, pomicultură şi viticultură, în perioada medievală şi chiar până

.....

6. Paul Petrescu, **N. Al. Mironescu**, *„Construcţii viticole din Vâlcea"*, Edit. Minerva, 1982.

în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, mai exact în zona comunei Roești, au existat construcții special amenajate, întâlnite în mai toate gospodăriile, bucătăriile, numite *„cunii”*.

Aceastea se prezintă sub forma unei încăperi construită din bârne. Ea putea fi amplasată spre fundul curții, în prelungirea casei sau paralel cu ea. Uneori, alături de bucătărie, unde se putea şi locui, se construia o magazie pentru depozitarea produselor alimentare, având deci funcția de cămară. Vara, perdeaua (aplecătoare pe una din laturile casei) putea deveni bucătărie. La casele vechi, perdeaua a îndeplinit şi rolul acestora, servind ca depozit pentru unele alimente. De obicei, odată cu construirea pivnițelor, numărul perdelelor a scăzut, iar celor rămase li s-a schimbat destinația, reducându-se la aceea de adăpost pentru albia de spălat rufe şi pentru alte obiecte necesare vieții casnice diurne.

În afara anexelor, care se găseau în gospodăria propriu-zisă, pentru adăpostirea animalelor s-au amenajat în hotarul satelor, dar departe de vatră, ***conace,*** care constituiau adevărate gospodării, locuite însă temporar şi îngrijite numai de către bărbați și care vor deveni pe la mijlocul secolului al XIX-lea nucleul viitoarelor sate din estul comunei Roești, sate care astăzi aparțin de comuna Pesceana(Pesceana-Roești, Pesceana-Cueni sau Pesceana-Cermegești).

Tipuri de împrejmuiri:

În cursul timpului, în special în a doua jumătate a secolului al XIX-lea paralel cu intensificarea dezvoltării agriculturii, cu sporirea posibilităților materiale ale locuitorilor, dar şi progresul tehnicii de lucru, încep să se extindă gardurile alcătuite din stobori(pari de gard confecționați din despicături cu toporul în tulpina unui copac care erau fixați în pământ la circa 10 cm unul de celălalt), pe care se prindeau, cu ajutorul cuielor de fier, lenții şi uluca.

Asemenea garduri au putut exista şi în secolul al XVIII-lea, deoarece satele din valea Cernișoarei, deținеau mari suprafețe cu păduri.

Procesul de îmbunătățire a materialului şi tehnicii de lucru utilizate la construirea gardurilor trebuie pus în legătură şi cu fenomenul de trecere a satelor din faza de risipire şi răsfirare spre etapa de adunare ***„la linie„.*** Atâta timp cât gospodăriile erau răspândite la mari distanțe unele de altele nu se simțea acut nevoia unor împrejmuiri speciale. Este lesne de înțeles că, odată cu îndesirea gospodăriilor, cu tragerea lor la drum, a sporit utilitatea gardurilor, care au fost cât mai temeinic construite.

Poarta în tradiția populară:

Porțile existente în zona etnografică de la confluența Cernei vâlcene cu Cernișoara sunt de mai multe tipuri: duble (separate pentru om şi pentru car), neacoperite; duble, acoperite cu şindrilă, şi simple, unde pe aceeaşi poartă intră atât oamenii, cât şi animalele.

La porțile care au acoperiş, acesta este realizat din şiță de brad şi se ridică în două ape(pante). La unele porți, alături de

Foto: 1 Poartă tradițională din lemn, din satul Frasina

intrarea oamenilor, se află o bancă sau o laviță pe care oamenii se așează și stau de vorbă; uneori banca este adăpostită de un acoperiș scund.

Fântânile tradiționale din satele comunei Roești:

Fântânile erau, de regulă, construite spre şosea, cu posibilități de alimentare din drum prin practicarea unei porțile sau a unui pârleaz. În decursul timpului s-au cristalizat trei tipuri de asemenea construcții, şi anume: ştiubeiele simple, ştiubeiele cu cumpănă şi fântânile cu roată. Ştiubeiul simplu se realiza prin săparea unei zăcători sau visterii de formă pătrată ori rotundă, la maxim doi metri adâncime, la nivelul solului, având un rând de ghizde de lemn, apa fiind scoasă cu ajutorul unei găleți legate cu un cârlig de lemn(satul Cueni, Băjenari, Roești, Bărbărigeni, Manos, etc). Ştiubeiele s-au amenajat în toate satele din această zonă(prin ştiubeie se înțeleg izvoare descoperite la nivelul solului, pe locul cărora se săpau gropi), în care se introduceau uleie sau buduroaie(trunchiuri de copac scobite), prevăzute cu câte o firidă (o gaură pe care curgea apă). Aceste știubeie se puteau întâlni chiar și în secolul al XX-lea la *„Ştiubeiul Popii"* din satul Cueni sau cel de la intersecția șoselei Cueni—Roești *(Ştiubeiul „La Ioșca")*.

În această zonă se întâlneau și anumite tipuri de amenajări rudimentare de surse de apă potabilă. Ele reprezentau izvoare în malurile pâraielor, la rădăcini de copaci. Asemenea izvoare erau doar îngrădite cu pietre de râu, cu pământ argilos și acoperite cu lespezi de piatră sau cu *„ blăni de lemn "* .[7]

.....

7. Stoica, Georgeta, Secoșan Elena, Vlăduțiu I., Petrescu, Paul ***„Arta populară din Vâlcea„*** ,Râmnicu-Vâlcea, 1972.

Foto: 2 Știubeiul „ La Ioșca ” , de la intersecția șoselei Cueni—Roești, foto: 2016

Foto: 3 „Știubeiul Popii ” din satul Cueni, foto: 2016

LOCUINȚA

Element cultural fundamental, nucleu al gospodăriei şi spațiu cu funcții multiple pentru satisfacerea nevoilor familiei atât în planul vieții materiale, cât şi a celei spirituale, locuința este în acelaşi timp, expresia concepției estetice a țăranului, evidentă în formele arhitecturii şi ale organizării interioare, în formele arhitecturii şi ale organizării interiorului, în strânsă legătură cu valențele utilitare.

Cercetătorii din domeniile ştiințelor etnologice folosesc atât termenul locuință, cât şi pe cel de casă cu acelaşi sens. În cazul termenului de *„casă”*, limba română nu a păstrat latinescul *„domus”*, ca de altfel nici celelalte limbi romanice, cu excepția dialectelor sarde. Cuvântul *„casa”* are încă din latina vulgară înțelesul de *„casă”* şi nu de *„colibă”*, dar, la fel ca în multe alte limbi romanice, are înțelesul de *„încăpere”* sau *„cameră”*.[8]

Materiale şi tehnici de construcție:

Principalul material de construcție a fost lemnul. Nu este o afirmație sau o constatare pur statistică, ci o realitate foarte bine cunoscută. Alegerea şi tăierea lemnului pentru construcții era de o deosebită importanță, în funcție de destinația ce urma să o aibă lemnul respectiv. Lemnul de construcție trebuie să aibă o umiditate optimă de 15% din greutatea lui. Dacă umiditatea depăşeşte 20%, se pot produce uscări ulterioare care pot duce la deformări ale construcției. Lemnarii țărani cunoşteau nu numai însuşirile specifice fiecărui fel de arbore, dar ştiau să depisteze şi defectele ascunse ale trunchiurilor după aspectul lor exterior. În ceea ce priveşte tăierea copacilor care urmau a fi lucrați nu se făcea la întâmplare.[9]

.....

8. Stoica, G, Secoşan El, Vlăduțiu I., Petrescu, P, *„Arta populară din Vâlcea”*. Râmnicu-Vâlcea, 1972.

9. Dumitrescu Ionuț *„Tipologia aşezărilor rurale din Vâlcea”*, Râmnicu-Vâlcea, Ed. Alma - Rom, 2007.

Copacii doborâți se decojeau şi se curățau până spre vârf, iar acolo li se lăsau câteva crengi cu frunze, care aveau menirea să extragă toată seva din trunchi şi ramuri, timp de una sau două săptămâni.

Temelia caselor construite din lemn, a constat, din vremuri străvechi, într-un rând de bârne mai groase, din lemne mai *„cepos”,* care să reziste la umiditate, numite sugestiv temei, care se aşezau pe bolovani mari la cele patru colțuri. Spațiul dintre bolovani era umplut cu pietre de diferite mărimi, iar de cele mai multe ori aceste pietre nu erau legate între ele. Casa se aşeza pe temelie(tălpi) de stejar, atingând o grosime de până la 30 centimetri, cioplite cu barda. Ele formau o ramă mare, pe care se înălța corpul casei . [10]

La capete**,** *„* ***temeiele*** *”* erau încheiate drept, rotund sau *„* ***în frânghiu*** *”*, cioplitură caracteristică în unghi ascuțit Casele construite pe *„* ***temeie*** *”* de lemn, făcând parte din grupa caselor foarte vechi şi vechi, erau aşezate mai totdeauna pe locurile cele mai drepte, întrucât au avut posibilitatea de a alege aceste locuri într-o epocă în care casele erau mai rare.

Peste masiva ramă a tălpii se construiau pereții casei (vechea arhitectură din această zonă se întemeia pe lemn). Se folosea mai tot timpul stejarul, fagul. La construcțiile mai noi, cărămida este materialul de construcție care a început să se întrebuințeze cu precădere după anul 1850. Ea este de dimensiuni obişnuite, fiind fabricată pe loc, în satele zonei. În ceea ce priveşte materialul cu care se învelea acoperişul caselor, statistica realizată în 1912 ne arată că materialul dominant era șița, numită şi şindrilă. Dimensiunile acesteia, făcută din fag sau stejar erau de aproximativ 40--60 centimetri suprapuse, într-un rând, fiind aşezată una pe sub alta. lungime şi 8-12 centimetri lățime. Şița se

.....

10. Georgeta Stoica, Elena Secoşan, *„**Arta populară din Vâlcea**”* monografie, Centrul Județean de Arhitectură, Rm. Vâlcea, 1972.

punea în rânduri suprapuse într-un rând, fiind așezate una pe sub alta. *„ Şindrila se făcea cu barda, ascuțită la capete. Era numai din lemn de fag, trasă cu un scoc, cu o scoabă. Şița, din plută, salcie, stejar se făcea cu cuțitoaia ținea mai mult, se usca mai repede şi era mai subțire decât şindrila. Avea 70 de centimetri lungime şi 10 centimetri lățime".* [11]

Planul locuințelor constituie criteriul fundamental în stabilirea tipurilor de locuință întrucât planul indică evoluția locuinței atât în plan morfologic şi funcțional, cât şi în răspândirea în spațiu, elementele de plan aflându-se în raport direct cu factorii care le influențează istoric, economic, demografic, starea economică a familiei şi mentalitatea.

Casa monocelulară:

Tipul cel mai vechi şi mai răspândit, dispărut astăzi în mare măsură, era casa cu o singură încăpere, locuința monocelulară, în care-şi ducea viața întreaga familie, oricât de numeroasă.

Foto: 4 Casă tradițională din lemn monocelulară, cu o singură încăpere, specifică secolului al XIX-lea

.....

11. Ionescu, Grigore, *„Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor"* București, Editura Academiei, 1982.

Larga răspândire a acestui tip de locuință în trecut reiese din informațiile bătrânilor: *„Erau multe case c-o singură hodaie şi c-un singur ochiu (de geam) cu oblon pe dinăuntru”.*

Vatra nu se ridica de la nivelul pământului: *„cât juca raza focului nu punea lemne”*, nici jos, nici în peretele alăturat, până la tavan. Deasupra se înălța coșul, ca un trunchi de con sau cu o formă prismatică, din împletitură de nuiele lipită cu lut în interior și în exterior, sprijinit pe două bucăți de lemn îmbinate în unghi drept, așezate orizontal.

Casa cu două încăperi: [12]

Nevoia îmbunătățirii condițiilor de viață, a creşterii spațiului de locuit a constituit o cauză principală a modificării planului. caselor în toate zonele, implicit şi în zona satelor de la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara.

Foto: 5 Casă tradițională de lemn cu două încăperi specifică secolului al XIX-lea

---

12. Marcu Natalia, *„Cercetări privind tipologia gospodăriilor și a construcțiilor gospodărești la români”*, în Ethnos, nr. 2, Editura Museion, Bucureşti,1992

În ordine evolutivă reprezentând, deci, stratul tradițional al arhitecturii vâlcene, este cel alcătuit din două încăperi cu o singură intrare din afară.

În prima încăpere în care se pătrunde şi care face legătura cu exteriorul, erau așezate în colțul dinspre peretele median, vatra liberă şi corlata (coş de nuiele lipite cu lut, pe unde urcă fumul în pod) de deasupra. Această primă încăpere se numea *„la foc”*, fiind încăperea în care se făcea focul și servea atât pentru gătit, cât şi pentru încălzit. În casele vechi, prima încăpere avea funcții multiple: aici, locuiau oamenii majoritatea timpului, aici îşi pregăteau mâncarea, aici lucrau, uneori tot aici dormeau, în anume perioade ale anului, în jurul vetrei foarte joase aflate la nivelul podelii.

Din această încăpere se trecea într-o a doua, în care nu se prepara mâncarea şi care era încălzită de o sobă oarbă, cu gura aflată în prima încăpere şi, anume, chiar sub corlată, pe vatră.

Casa cu trei încăperi: [13]

Îndeosebi în gospodăriile mai înstărite, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, se construiesc şi case cu trei camere. Situată de cele mai multe ori înspre drum, camera a treia poartă numele de odaie bună şi este destinată mai ales primirii oaspeților. Fără a avea o temelie mai înaltă, în funcție de poziția terenului pe care se construiau, casele cu trei camere puteau avea şi pivnițe amenajate la subsol, fie numai sub o porțiune din prispă, fie sub una dintre camere, fie sub toată prispa.

În ceea ce priveşte casa specifică din zona aflată în studiu, considerăm că trecerea la locuința cu trei încăperi s-a făcut prin adăugarea unei încăperi de partea cealaltă a camerei *„la foc”*, înscrisă în planul dreptunghiular al casei, încăpere care la început a îndeplinit funcțiile cămarei, iar mai târziu a fost transformată

.....

13. Stoica Georgeta, *„Arhitectura interiorului locuinței țărănești din județul Vâlcea”* Râmnicu Vâlcea, 1974.

în cameră curată, întâlnită în arhitectura satelor vâlcene sub denumirea de odaie bună.

Casa înălțată pe soclu: [14]

Creşterea soclurilor de piatră duce de la o categorie de case la alta atrăgând însă şi alte schimbări. Pornită de la necesitatea de a rezolva diferența de nivel, construirea de socluri înalte a început a fi resimțită şi ca o nevoie motivată de alte cerințe, anume aceea de a mări spațiul folosibil combinată cu aceea de a conferi casei un caracter de întărire.

Casa pe două nivele(casa cu foișor):

Treptat-treptat, soclul se înalță până a avea 2,5--3 metri înălțime de la sol. În spațiul creat astfel se construia la nivelul inferior două pivnițe sau o pivniță şi o cameră de locuit;

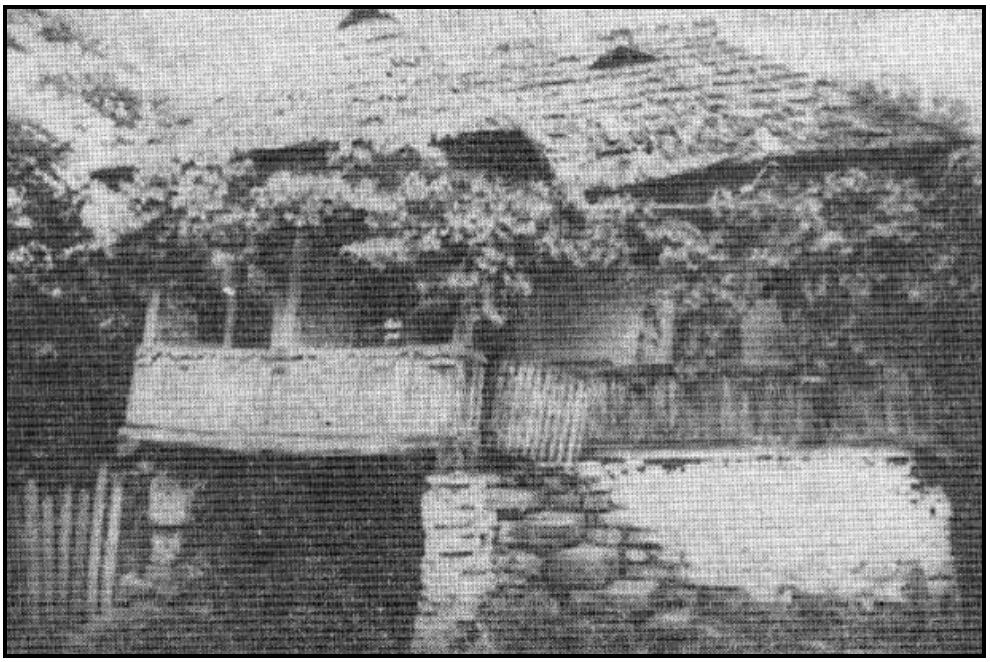

Foto. 65 Casă cu foișor, cu o vechime de peste 150 de ani, din prima jumătatea secolului al XIX), din satul Negraia, demolată în anul 1982. (a aparținut familiei Măgâlă Gheorghe, bunicul nostru după mamă, acest sat a făcut parte din comuna Roești până în anul 1908, când s-a înființat comuna Pesceana).

.....

14. Stoica Georgeta, *„Arhitectura interiorului locuinței țărănești din județul Vâlcea"* Râmnicu Vâlcea, 1974.

Din punct de vedere volumetric, casa tradițională se încadra în tipul cu un singur nucleu compozițional, în care armonia şi echilibrul sunt date de proporțiile dintre înălțimea peretelui și acoperișului de întrepătrunderea dintre spațiile închise ale locuirii şi spațiile semideschise sau care fac legătura cu lumea înconjurătoare. În privința formei acoperişului, casa veche din zona satelor ce alcătuiesc astăzi comuna Roești, predomina cel în patru ape. [15]

Prin modificarea perimetrului casei, aceasta a devenit un dreptunghi, formă ce a dus la modificarea acoperişului în două ape mari şi două mici. Coama acoperişului este paralelă cu fațada şi cu latura cea mai lungă a planului, pe care se afla intrarea. [16]

Interiorul:

Interiorul locuinței țărănești constituie poate cea mai concludentă expresie a modului de viață şi a spiritualității, a ideilor, a cuvintelor unui popor, a vieții familiale şi sociale, cu toate implicațiile ei. [17]

Modul de organizare a interiorului reflecta totdeauna condițiile de viață ale comunității, ale individului: situația socială şi materială, tinerețe sau bătrânețe şi, uneori, chiar sentimente personale de bucurie şi tristețe, fantezia şi, mai cu seamă, gustul pentru frumos dintotdeauna al oamenilor.

Principalele categorii de încăperi ale casei țărăneşti vâlcene, din punct de vedere funcțional sunt: tinda, folosită ca încăpere de trecere, încăperea de locuit, podul şi pivnița, la acestea se adaugă, ulterior, camera curată.

.....

14. Stănculescu Fl, Gheorghiu A., Petrescu P. *„Tezaur de arhitectură populară din Oltenia"*, Târgu Jiu, 1972.

12. Stahl H. Paul, *„Planurile caselor țărănești românești"*, Sibiu, 1958.

13.15. Stahl H. Paul, *„Locuințele țărănești cu două caturi la români"*, în S.C.I.A., IV, nr. 3-4, 1957

Sisteme de amenajare a camerelor de locuit:

Întreaga viață de familie se polarizează în jurul încăperii în care se făcea focul. Camera prin care se face intrarea în casă, denumită *„la foc ”*, avea în general, în colțul opus intrării, alături de peretele median o vatră liberă la nivelul podelii, cu coş suspendat. Încăperea îndeplinea funcții multiple–bucătărie, cameră de lucru şi uneori este folosită chiar pentru dormit.

Mobilierul încăperii, adecvat scopului, se compunea din două lavițe aşezate în unghiul format de peretele longitudinal din spatele casei şi cel lateral; ele aveau mai degrabă aspectul unor paturi. Lavițele confecționate din scânduri groase fixate pe patru picioare, cu înălțimea de 0,50 metri, erau mobile şi puteau fi aduse lângă vatră, deoarece uneori foloseau pentru dormit, iar în timpul zilei servesc pentru păstrarea vaselor de uz gospodăresc.[18]

Mobilierul era completat printr-o masă rotundă cu scăunelele necesare, un hambar pentru mălai şi un dulap-masă. Pe corlată sau pe lavițe erau obiectele de uz gospodăresc-țestul, pirostriile, căldarea pentru mămăligă, *„ tiugile”* pentru sare, lingurile de lemn, gălețile de aramă pentru apă şi multe vase din lut smălțuit sau nesmălțuit. Spre deosebire de tindă, încăperea *„la sobă”*, alături de care apare, ulterior, la unele case şi camera curată, conținea un mobilier potrivit funcției lor şi un aranjament în care apare evidentă preocuparea pentru asigurarea unui anumit grad de confort şi a unei ambianțe plăcute. În cadrul acestor încăperi se întâlnesc cele mai frumoase obiecte din gospodărie.

Din punct de vedere al modului de organizare, interiorul acestor încăperi se caracterizează prin prezența a patru puncte de greutate repartizate simetric unul față de celălalt. [18]

.....

18. Antonescu Romulus, *„ Simbolica locuinței țărănești ”*, în Ethnos, nr. 4, Editura Museion, București, 1994.

Pornind de la analiza elementelor componente ale structurii interiorului, constatăm că echipamentul de preparare a hranei şi de încălzit erau de o importanță primordială în stabilirea etapelor de dezvoltare a locuinței.

Instalații pentru prepararea hranei şi pentru încălzit:

În casa țărănească din zona satelor aflate în studiu cel mai arhaic sistem a fost vatra cu horn, coş în legătură cu care apare mai târziu *„soba oarbă”*. Acest sistem de încălzire, întâlnit în Oltenia și Muntenia, în tindă (camera *„la foc”*), trebuie considerat un element de cultură mediteraneană, pătruns la noi prin intermediul grec şi roman, având drept caracteristică românească (şi, implicit, vâlceană) poziția vetrei în interiorul locuinței, în colțul format de peretele median şi cel longitudinal din spatele casei. Fiind direct legată de poziția vetrei, soba oarbă este construită în camera de locuit alături de peretele despărțitor în care se deschide gura de alimentare. De la vatra liberă se deschide gura sobei sau a sobei oarbe a camerei numite–tocmai după acest sistem de încălzire–*„la sobă”*. Iar cu vreo 80 --120 cm mai sus tot de aici vine şi coşul sobei, care aduce fumul din sobă sub *„corlatul„* vetrei. Baza sobei este la nivelul vetrei, având un soclu de două sau trei rânduri peste care întreaga sobă înaltă de aproximativ 130 centimetri este clădită din țigle subțiri lipite cu lut nisipos, din piatră, pământ galben, cărămidă, construită într-un fel special cu doi *„craci”*, adică două trupuri prin care treceau fumul, cu muchii. [19]

Mobilierul:

Categoriile de mobilier întâlnite în satele din zona de confluență a Cernei Vâlcene cu Cernișoara, respectiv satele comunei Roești, sunt în general, cele existente până nu demult în întreaga țară: lavița, patul, masa, scaunul, diferite piese-suport

.....

19. **Stahl H. Paul,** *„Casa țărănească la români în secolul al XIX-lea”*, în A.M.E.T. pe anii 1958--1971.

deschise şi închise (poliță, cuier, blidar, dulap), lada de zestre, leagănul. Paturile, mesele şi scaunele îndeplinesc rareori, prin forma și decorul lor un rol ornamental în interiorul vâlcean. Categoriile de obiecte cel mai frumos împodobite sunt lăzile de zestre şi dulapurile.

Textilele de casă și ceramica: [20]

Dintre toate categoriile de obiecte care constituiau interiorul locuinței țărănești, textilele îndeplinesc rolul decorativ cel mai important. Indiferent de materialul din care erau confecționate, lână sau bumbac, cânepă, in sau borangic, prin modul în care se așezau pe mobile, pe perete, pe culme, la grindă, prin compoziția ornamentală şi prin cromatică, țesăturile defineau stilul decorativ al interiorului dintr-o casă veche țărănească din satele comunei Roești. Din această grupă făceau parte velnița, scoarța şi covorul. Ele se așezau, de obicei, pe pat. Un element specific de decor în interiorul locuințelor satelor vâlcene din zona aflată în studiu, cu ceramica decorativă, străchini şi taiere provenite în special, de la Horezu sau de la Oboga ce împodobeau pereții, fiind așezate pe fiecare ștergar.

Decorul:

În arhitectura tradițională a satelor vâlcene, respectiv și a satelor ce alcătuiesc astăzi comuna Roești, decorul se concentrează pe grinzile principale, la parapetele şi pe stâlpii prispei, a foișoarelor, uneori pe ancadramente de uşi şi ferestre. Decorul izola sau lega suprafețele cu mărimi şi contururi exacte, construind dimensiunea spirituală a formelor.

Fiind vorba de o arhitectură a lemnului, principalele elemente decorative au fost realizate din acelaşi material prețios şi plin de căldură totodată pe care meșterul țăran vâlcean îl cunoştea aşa de bine dintr-o experiență transmisă de două milenii

.....

20. Capesius Roswith, *„Mobilierul țărănesc românesc”* Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1974.

din generație în generație. O primă categorie era cea a decorului cioplit, şi sculptat. Cioplitura executată în scopu

Foto: 1. Interiorul unei încăperi țărănești din satul Băjenari

Foto: 2 Războiul de țesut țărănesc, satul Frasina

estetice şi, în unele cazuri, magice, a constituit prima formă de împodobire a caselor tradiționale țărănești. Unele dintre asemenea cioplituri sunt atestate pe baza informațiilor orale şi pe baza unor rămășițe materiale, ce au rămas și în secolul ala XIX-lea sau chiar în secolul al XX-lea. [21]

Dacă în această perioadă se recurgea deja la decorul sculptat, se poate presupune că, cu atât mai mult, erau valorificate calitățile estetice naturale ale lemnului sau încovoierea, împletirea, cojirea şi decorul cioplit cu barda sau scrijelat cu scoaba, tehnici de lucru de o mai veche tradiție.

Instalațiile tehnice țărănești: [22]

Rețeaua hidrografică existentă în această zonă a permis înşirarea pe cursul Cernei și Cernișoarei a numeroase instalații acționate de forța apei: mori, pive sau joagăre. Documentele cercetate ne arată că pe aceste ape curgătoare au existat numeroase mori de apă cu roată orizontală (*ciutură)*, ce puneau în

.....

21 Capesius Roswith, *„Mobilierul țărănesc românesc”*, Cluj-Napoca, 1974.

22. Ionescu, G. *„Arhitectura românească: Tipologii, creații, creatori”* Editura Tehnică, București;

mişcare pietre care măcinau cantități mici de porumb sau grâu pentru consumul personal al proprietarului şi contra unui *„uium”* (taxă) în natură pentru ceilalți săteni din cadrul obștii sătești sau pentru cei din zona morii. Pentru satele de la confluența Cernei vâlcene cu Cernișoara, un document important este situaţia statistică a morilor existente în 12 august 1839 în județul Vâlcea(vezi documentul anexat). [23]

Pentru satele de la confluența Cernei Vâlcene cu Cernișoara, un document important este situația statistică a morilor existente în 12 august 1839 în județul Vâlcea înaintată de ocârmuirea locală, Departamentului din Lăuntru. Din acest document se poate vedea că și în această zonă existau mori de apă și alte instalații tradiționale acționate de forța apei. [24]

.....

23. Ionescu, G. *„Arhitectura românească: Tipologii, creații, creatori”* Editura Tehnică, București;

24. Arh. St. Vâlcea, *„Situația statistică a morilor pe apă din Plasa Cernei existente în județul Vâlcea, 12 august 1839, înaintată de ocârmuirea locală Departamentului din Lăuntru”, (vezi socumentul anexat)*

Morile pe apă din judeţul Vâlcea într-o statistică din 1839

Anexă

1839 august 12.- Situaţia statistică a morilor existente în judeţul Vâlcea înaintată de ocârmuirea locală Departamentului din Lăuntru

V. Plasa Cernii

Nr. crt.	*Localitatea*	*Numele şi prenumele proprietarului*	*Mori cu roată*		*Numele apelor*
			Mori	*Roţi*	
0	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*
227	Cermegest	moşneniii Luesti	1	2	,,
228	Ciumagi	moşnenii locali	1	2	,,
229	Stăneşti	moşnenii locali	1	2	,,
230	Dozesti	moşnenii locali	1	2	Gemenele
231	,,	,,	1	1	,,
232	,,	,,	1	2	,,
233	,,	boierii Fârtătesti şi Măciuceni	1	2	Cerna
234	Vârleni	moşnenii locali	2	2	Gemenele
235	Măciuca	moşnenii locali	1	1	,,
236	,,	,,	1	2	,,
237	Drăganu	moşnenii locali	1	2	
238	Rusăneşti	moşnenii locali	1	1	Botorani
239	**Roeşti**	**Popa Sandu şi moşnenii locali**	1	2	**Cerna**
240	**Ciocâltei**	**Manafu şi moşnenii locali**	1	2	**Cernişoara**
241	Copăceni	răposatul protopop Şerban Copăceanu	1	neterminată	Cerna -
241	Copăceni	răposatul protopop Şerban Copăceanu	1	neterminată	Cerna -

LĂUTARII DIN ROEȘTI

Din punct de vedere muzical, comuna Roești a fost foarte bine reprezentată de muzicanți de excepție, lăutari de țară, care prin talentul și repertoriul lor și-au pus amprenta asupra culturii muzicale vâlcene, impunându-și numele în județ. Tradiția muzicală a comunei datează de mai bine de un secol. În urma cercetărilor noastre, am reușit să atestăm primele practici muzicale în satul Cueni, la începutul secolului trecut.

Nu este exclus ca înaintea lăutarilor despre care am reușit să adunăm informații să mai fi existat și alții, căci apariția lor nu a putut fi una întâmplătoare. Cea mai veche familie de lăutari, care a apărut în comună și a perpetuat arta mânuirii instrumentelor de-a lungul secolului trecut, a fost cea a lui Bobleagă (inițial Bob-Leagă). Între timp, tot datorită acestui neam de muzicanți, vestit în mare parte din județ, a mai apărut și un alt nume important, Țarălungă. Asupra lor ne vom opri și vom încercă să-i prezentăm pe fiecare în parte.

Radu Bobleagă, zis *„Varadoc"* (n. cca. 1880 – d. 1941) pare-se a fi cel mai vechi lăutar din Roești, satul Cueni. Deoarece nu cunoaștem nimic despre predecesorii lui, îl putem considera întemeietorul familiei de lăutari din comună. A început să cânte încă din tinerețe, formându-și propriul taraf. În paralel cu munca de lăutar, acesta a fost și geambaș de cai.

A lăsat în urmă trei urmași, care i-au preluat meșteșugul muzical, ducând mai departe tradiția muzicală nu numai în comună, ci și în alte zone ale județului. A avut un frate, pe numele lui, *Alecu Bobleagă,* născut tot în Cueni și mort în jurul anului 1960. Acesta nu a rămas în sat, luând calea Bucureștiului imediat după terminarea stagiului militar. De meserie lucrător CFR, și acesta a cântat din vioară, însă nefiind lăutar, cânta numai în casă, pentru familie și cunoștințe.

Gheorghe Bobleagă, *„al lu Varadocu”* (n. 26 03. 1899 – d. 17 mai 1994), a fost primul fiu al lăutarului Radu Bobleagă, care din copilărie a învățat țambalul mic, devenind primul țambalist din zonă.

Foto: 1 Victor și Gheorghe Bobleagă

Fiind în speță un autodidact și având un auz muzical foarte bun, a deprins rapid secretele țambalului, ajungând în timp să-și desăvârșească acompaniamentul ritmic și chiar să realizeze, solo, jocuri și cânte. Și-a făcut ucenicia de lăutar în formația tatălui său, cu care a început să cânte de pe la vârsta de 18 ani. A cântat până în jurul vârstei de 60 de ani, predând ștafeta urmașului său. A fost o persoană modestă, echilibrată, dar și foarte dură cu instrumentiștii tarafului în care a cântat. Caracterizat de seriozitate, și-a câștigat rapid respectul, simpatia și admirația familiei și localnicilor din comună, care adesea i se adresau cu *„neica Gheorghe”*.

Victor Bobleagă, *„al lu Varadocu ”* (n. 7 august 1904 – d. 12 martie 1993) a fost cel de-al doilea fiu al lui Radu Bobleagă și, totodată, cel care avea să devină cel mai vestit lăutar al familiei, numele său având rezonanță în toată partea centrală și de vest a județului. *„Nea Victor”*, cum era numit de toată lumea care îl cunoștea, a intrat încă din copilărie sub îndrumarea directă a tatălui său, de la care a deprins primele tehnici ale

Foto. 2 Victor și Maria Bobleagă, în 1938

viorii. Asemenea fratelui său mai mare, a început să cânte tot în taraful tatălui, ca vioară secundă.

În anii 1935--1940, după ce își făcuse un nume în comună și în localitățile limitrofe, ajunge în București împreună cu soția, unde lucrează la fabrica Postolea. În această perioadă este chemat să cânte, în timpul liber, la diverse evenimente, însă este luat pe front odată cu intrarea României în cel de-Al Doilea Război Mondial. Fiind rănit este trimis acasă și se întoarce în Vâlcea, unde își formează propriul taraf, din componența căruia făceau parte fratele său, *„neica Gheorghe”*, cu țambalul mic și *Samoilă Burlănescu* , zis *„ Codin ”* , cu basul (n. 1905 – d 1963).

În această perioadă primește numeroase angajamente (nunți, botezuri, hramuri, cumetrii), duminicile fiind nelipsit de la hora satului. În jurul anilor 1950-1955, basistul tarafului este Aurel Bișoiu din Lăpușata, chemat mai ales la nunțile unde Victor era tocmit. Pentru scurtă vreme sunt cooptați în formație frații Prună, ca viori secunde. Începând cu 1958 intră în taraful său cântăreața *„Leana lu Pleață”* din Modoia, Cernișoara, vioristul Victor Cotoarbă, ca secundaș și Ilie Cotoarbă, ca basist (după moartea lui Samoilă), amândoi din Cermegești, cu care va cânta până se va retrage din activitatea muzicală. Tot în această perioadă este luată la evenimente Maria Ciobanu din Roșiile, ca solistă vocală, cea care va face carieră la București după căsătoria cu Ion Văduva din Alunu. Victor Bobleagă a cântat până în jurul vârstei de 65 de ani, când în urma unei operații la stomac renunță la activitate, cântând numai ocazional, pentru rude și prieteni. La înmormântarea sa au luat parte majoritatea oamenilor din comună, dar și din satele vecine, iar slujba a fost săvârșită de trei preoți, toți prieteni apropiați ai săi. A fost principalul protagonist al evenimentelor care animau viața comunei precum *„ hora duminicală, hora sărbătorilor de Paşti, hora Crăciunului”*, balurile și serbările organizate la Căminul Cultural atât din Roești, cât și din Lădești

(după 1948) sau luând parte activă la obiceiurile vechi ale zonei, precum călușul. Timp de mulți ani i-a urmat pe călușarii comunei, care se formau în perioada Rusaliilor și practicau ritualul, la început pentru puterea sa magică, vindecătoare, apoi strict spectacular. A luat parte și la una din practicile specifice zonei, mersul lăutarilor *„ în vizită "* în seara de Anul Nou. La acest eveniment lua parte numai împreună cu *„neica Gheorghe "* și colinda satele comunei Roești și a celor vecine, pornind de la apusul soarelui din Cermegești, de la casa preotului Ioan Marina, ajuns Justinian Patriarhul (cu care a avut o strânsă legătură de prietenie) și terminând în zorii zilei în satul său. Vizitând mai toate casele din satele pe care le parcurgea, era nevoit să cânte *„ la cerere "* tot ce i se cerea, fiind răsplătit cu țuică și cu bani. Adeseori a fost chemat să cânte la *„ clăci "* , tot împreună cu *„ neica Gheorghe "*, până la încheierea lor (în jurul miezului nopții), după care cântă la *horă* până dimineața.

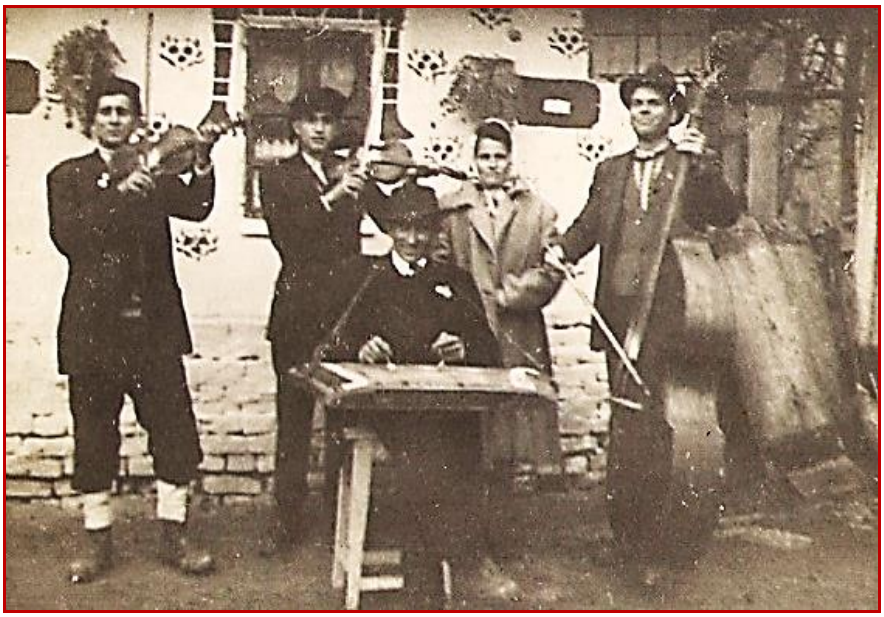

Foto : 3 Taraful lui Victor Bobleagă „al lu Varadocu" în 1963
De la stânga la dreapta: Victor Bobleagă (vioară), Gheorghe Bobleagă zis „Geoge" (vioară a II-a), Ion Bobleagă zis „Oane" (țambal mic), Leana lu Pleață (cântăreață), Ilie Cotoarbă (contrabas).

Având o tehnică violonistică excepțională și fiind un solist vocal foarte bun, a stăpânit un repertoriu generos, format din jocuri locale și nu numai, dar și balade, doine, cântece de dragoste etc. A cântat în numeroase localități din județ: Lădești, Lăpușata, Pesceana, Șirineasa, Scundu, Glăvile, Fârtățești, Măciuca, Roșiile, Tetoiu, Zătreni, Berbești, Copăceni, Mateești, Popești, Frâncești, Mihăești, Băbeni, Drăgășani, Râmnicu Vâlcea și chiar în afara județului: în Gorj, în Dolj (la Craiova), în Argeș, la București, la Constanța etc.

A fost un bărbat mediu de înălțime, frumos, iubăreț, prezentabil, elegant, amabil, foarte echilibrat, ceea ce l-a făcut să fie foarte iubit, respectat și admirat de toată comuna Roești și de alte localități, fiind unul dintre cei mai vestiți lăutari vâlceni. În același mod au crescut și s-au format toți copiii săi.

Dumitru Bobleagă, *„zis „Mitrică”*, (n. 1908 – d. 1986) a fost cel de-al treilea fiu al lui Radu Bobleagă. A învățat țambalul mic de la fratele său mai mare, Gheorghe, devenind ulterior stăpân pe instrumentul său. După încheierea stagiului militar se stabilește în Băbeni, unde se și căsătorește. Ajunge imediat să cânte într-un taraf local. Ocazional era chemat de fratele său, Victor Bobleagă, să cânte cu el la angajamentele sale, atunci când *„neica Gheorghe”* era indisponibil. A avut un singur urmaș care i-a dus meșteșugul mai departe.

Ion Bobleagă, zis *„Oane”* sau *„Surdu”* (n. 1932 – d. 1995) a fost fiul lui Mitrică Bobleagă, de la care a învățat să cânte pe țambalul mic. Născut în Băbeni, acesta a început să cânte în diverse formații din zonă. A fost angajat la prelucrări mecanice, în cadrul UZUC, unde a cântat în taraful uzinei. Aici i s-a pus la dispoziție un țambal mare, la care a început să cânte folosind acordul românesc. Tot acum și-a căpătat porecla *„Surdu”,* deoarece greșea mult pe instrument, cântând la fel ca pe țambalul mic. Asemeni tatălui său, a fost chemat ocazional să cânte în

Roești, cu taraful unchiului său, Victor Bobleagă, în perioada anilor *'60.*

Alexandru Bobleagă, zis ***„Raicu"*** (n. 13 septembrie 1926 – d. 26 septembrie 2005) a fost singurul fiu al lui Gheorghe Bobleagă *„ al lu Varadocu "* , care a dus mai departe tradiția muzicală a familiei.

Foto: 4 Taraful fraților Prună în anii ' 60.
De la stânga la dreapta: Nicolae Prună (vioară), Aurel Bișoiu (contrabas), Alexandru Bobleagă zis „Raicu" (țambal mic), Ion Prună (vioară)

A învățat să cânte la țambal de la tatăl său, desăvârșindu-și apoi tehnica solistică și a acompaniamentului în timpul armatei (undeva în Ardeal), de unde preia acordul unguresc.A început să cânte prima dată cu violoniștii Nicolae Prună (n. 1933 - ?) și Ion Prună (n. 1936 - ?), din taraful cărora făcea parte și basistul Aurel Bișoiu. Frații Prună, amândoi violoniști și soliști vocali din Dejoiu, erau doi lăutari foarte buni, cunoscuți în zonă, cu numeroase angajamente în Dolj. Cu taraful lor a cântat aproape 10 ani, după care ajunge prin diverse formații, cântând cu vioriștii Victor Cotoarbă, Alexandru Țarălungă și, ocazional, cu unchiul său, Victor Bobleagă. A fost un țambalist foarte bun, posedând o tehnică impecabilă pe instrument, fiind cel mai bun țambalist din

toată familia Bobleagă. Și-a iubit enorm țambalul, căruia a căutat să-i afle toate secretele, muzica însemnând pentru el nu numai un mod prin care să-și câștige traiul, ci și plăcerea de a face artă. A cântat în multe localități ale județului: la Copăceni, Lădești, Fârâțești, Lăpușata, Pesceana, Glăvile, Măciuca, Bălcești, până la Craiova, Constanța și Babadag.

Ion Bobleagă *zis „Nelu”* (n. 1938 – d. 1965) a fost primul fiu al lui Victor Bobleagă care a îmbrățișat vioara, având însă un destin tragic. A învățat să cânte la vioară de la tatăl său, făcându-și ucenicia în taraful acestuia. Totuși, iubind vioara din toată inima, a cântat la câteva evenimente cu tatăl său, iar în seara de Anul Nou obișnuia să meargă *„în vizită”* de unul singur numai la localnicii din satul Ciocâltei al comunei, unde tatăl său nu ajungea. Având o ambiție extraordinară, o voce caldă și posedând o tehnică excelentă pe vioară, avea toate șansele să devină mai cunoscut în județ decât tatăl său, atât ca violonist, cât și ca solist vocal. Destinul însă i-a curmat viața la doar 27 de ani, tot din cauza bolii, în urma unei crize de epilepsie.

Gheorghe Bobleagă, zis *„Geoge”* (n. 23 noiembrie 1940) a fost un alt urmaș al lui *„nea Victor”,* frate cu Nelu Bobleagă. Deopotrivă viorist și solist vocal, a cântat o perioadă scurtă cu vioara, pe care a învățat-o singur, privindu-l pe tatăl său.

A debutat la vârsta de 18 ani la Căminului Cultural din Roești, cântând vocal *„Mă dusei să plâng în codru”,* acompaniat de taraful tatălui său. A cântat în continuare pe scena Căminului Cultural până la 20 de ani, când a fost luat în armată. La întoarcere, apare pentru prima dată ca viorist, tot în taraful tatălui său, la un botez în 1963. A mai cântat în această postură la alte câteva evenimente după care a

abandonat vioara, rămânând numai solist vocal. După moartea fratelui său, se angajează la Slatina, la o întreprindere, după care se stabilește în București. Aici ajunge să cânte ca solist în brigăzile artistice ale fabricii unde era angajat, la diverse festivități (de 1 mai, de 23 august și la spectacolele muncitorești organizate de fabrică). Renunță definitiv la muzică la sfârșitul anilor ’60.

Din repertoriul său, preponderent vocal, putem aminti cântecele *„Mă dusei să plâng în codru”, „Pe deasupra casei mele”, „Mă dusei în câmp să ar”, „De la Târgu Jiu la vale”, „Mierlița când e bolnavă”, „Neică dacă ești viteaz”* și altele.

Alexandru Țarălungă, zis *„ Sandu ”* (n. 1938) a fost fiul zidarului Nicolae Țarălungă zis *„Țăruș”* din Cueni.

A fost singurul lăutar, din afara familiei Bobleagă, care și-a câștigat o faimă în comună cântând foarte bine cu vioara și cu vocea. A învățat să cânte la vioară de la Nelu Bobleagă, deși erau de aceeași vârstă. Ambiția însă l-a făcut să studieze instrumentul autodidact, ajungând să posede o tehnică excepțională, aproape la fel de bună ca a lui Victor Bobleagă. În această perioadă, până să fie luat în armată, a cântat împreună cu Nelu în special la clăci și la hore. După ce și-a încheiat stagiul militar, a început să cânte pentru scurtă vreme în taraful lui Victor, după care a intrat ca vioară a II-a în taraful flautistului Nicu al lu Bălărică de la Lăpușata, în componența căruia se mai aflau un acordeonist, un țambalist, un basist și un alt viorist din Pesceana. Și-a înjghebat mai apoi propriul taraf în Roești, din care mai făceau parte acordeonistul Mihai Țarălungă, nepotul după frate, țambalistul *Raicu Bobleagă* și basistul *Aurel Burlănescu* (n. 1933 – d. 1994), stabilit în satul Băjenari, fiul lui Samoilă, care cântase aproape cincisprezece ani în taraful lui Victor Bobleagă.

Considerat un violonist remarcabil al comunei Roești, *Alexandru Țarălungă,* a cântat peste 20 de ani în formația

Combinatului Chimic Râmnicu Vâlcea, unde era angajat și mulți ani la Orchestra „ *Vâlceana* ”, participând la toate manifestările culturale ale județului Vâlcea (Festivalul Național „*Cântarea României, Cântecele Oltului de la Călimănești* ”, de 1 Mai și 23 August, fiind deosebit de apreciat de colegii de orchestră. A avut multe concerte cu Orchestra Combinatului Chimic Govora în mai multe state socialiste din acea perioadă.

Nepotul său după frate, ***Mihai Țarălungă***, a fost un foarte bun solist vocal și acordeonist, care după 1989 și-a format propria formație, dar care a murit de tânăr, prin anii *'90.*

Din repertoriul lăutarilor roești din prima parte a secolului al XX-lea erau nelipsite cântecele bătrânești (baladele), performate de obicei *„la masa mare”* a nunții, având statutul de cântece de masă sau cântece de ascultare, aproape parte a ritualului nupțial. Singurul lăutar din localitate care cunoștea și stăpânea aceste cântece a fost Victor Bobleagă. Dintre baladele cântate de acesta se pot aminti: „ *Corbea*, *Iancu Jianu*, *Mihu haiducul*, *Ce faci moșule-n grădină*, *Ciobanul care și-a pierdut oile*, dar și jurnale orale precum „ *Focul de la Costești* ” .

Pe lângă creațiile epice, care cu trecerea timpului au început să dispară din peisajul muzical, nemaifiind cerute în cadrul nunților, nu lipseau cântecele lirice, cărora le-au fost împrumutate elemente ale cântecelor bătrânești precum dialogul baladesc, modul recitativ, tendința de a povesti evenimente, întâmplări, fapte. Dintre creațiile lirice, primele ce merită amintite sunt doinele, denumite adesea *„cântece lungi”*. Printre cele mai răspândite, cântate de toți lăutarii care performau și vocal, nu numai instrumental, se pot aminti: „ *Și băgai cu cucu-n plug*, *Eu cunosc vara când vine*, *Neghinuță neagră*, *Păcat c-am îmbătrânit*, *Vară, vară, primăvară*, *Oltule, Oltețule*, *Leagănă-te vârf de brad* ” și altele. Din repertoriile lăutarilor roești putem aminti cântece vechi, precum: „ *Piatră, piatră*” (cântecul preferat al

lăutarului Victor Bobleagă), *„ Trei în lume nu se poate, Strânge omul ca furnica, Aș muri, dar nu acuma, Frăsinico, und te duc "* (cântecul preferat al preotului Rădoi din Cueni), *„ Sârba lui Dincă Schileru, Teiule, frunză rotată, Bună-i brânza, bun e caşul, Pe şoseaua din Cepari, Fir-ar ceasu-afurisit, De ce Doamne nu muream, Pe unde iubeam odată, Radu mamii, Mândra mea sprâncene multe, Pasăre galbenă-n cioc, M-am jurat de mii de ori, Pe vale mă duc, Aș ofta să-mi iasă focul, Șapte săptămâni din post, Ce stai, Ghiță, supărat, Cocoșel cu două creste, Astă iarnă era iarnă, Pe vale, țaţo, pe vale, Marioara lui Nenicu, Uşor, puiule, uşor, Săbărelul, Au plecat olteni la coasă, Mă suii în deal în cucă"* , dar și cântece de stil nou, precum: *„ Mă dusei să plâng în codru, Gilortule, apă bună, Puișor de la Novaci, De la Târgu Jiu la vale, Bădiță, sărutul tău, Fluieră neica la coasă, Pe deasupra casei mele, Cireșule, frunză rară "* (piese cântate mai ales de Gheorghe Bobleagă zis *„Geoge")* și altele. Repertoriul lăutarilor era format, în special, și din jocuri locale oltenești, precum: *Sârba bătrânească, Sârba pe loc, Sârba lui Sandu* (cântecul lui Alexandru Țarălungă), *Hora țambalului, Hora din Vâlcea, Hora de mână, Hora mare bătrânească, Hora în două părți, Bordeiașul, Floricica din căluș, Șchioapa, Învârtita, Ungurica, Resteul, Ciuleandra, Ariciul, Bătuta, Crăițele, Brâul ca la Vâlcea, Brâul pe șase, Brâul pe opt, Arama, Ghimpele, Drumul dracului, Alunească, Cimpoiereasca* și altele.

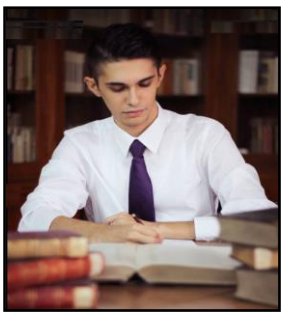

Acestora li se adaugă și dansuri de proveniență străină, precum tangourile, valsurile sau polka.

*** *Notă:*** Materialul „***Lăutarii din Roești***" a fost realizat de *Marius Georgian Bobleagă,* student la facultatea de etnologie, București, strănepot al familiei Bobleagă. ***Marius Georgian Bobleagă -2017.***

PARTEA a IX-a

COMUNA ROEȘTI, DUPĂ 1990

COMUNA ROEȘTI--FUNCȚIONARII PRIMĂRIEI

PRIMAR:
GHEORGHE DRĂGHICI

VICEPRIMAR:
GHEORGHE DRĂGULESCU

SECRETAR:
EMIL- NICOLAE BĂRBULESCU

CORINA POPESCU
CONTABIL

MIHAI DORU CÂTU
Consilier juridic

CRISTINA DRĂGHICI
Lucrător CAR VILMAR

AURELIA LINCA
Insp. taxe și impozite

IRINA BURICAN
Referent taxe
Impozite

ADRIANA MEANU
Insp. registru agricol

GEORGEL PICIU
Serviciul asistență
socială

DORIN STANCIU
Serviciu Apă-Canal

NICOLAE CROITORU
Serviciul poștal

CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI ROEȘTI

Drăgulescu Gheorghe

Bucă Ion

Copăceanu Marin

Diaconu Iuliana

Bălan Mircea

Andrei Daniel

Mătulescu Liviu

Gheorghe Bărbulescu

Scrieciu Ilie

Dobrică Gheorghe

REALIZĂRI MAJORE ÎN COMUNA ROEŞTI: 1992-----2017

Încă de la primul mandat, din anul 1992, primarul Gheorghe Drăghici s-a remarcat prin proiecte ambiţioase, astfel încât localnicii să-i ofere un nou mandat. Bun administrator al treburilor publice specifice comunei Roeşti, Gheorghe Drăghici a urmărit permanent îndeplinirea obiectivului fundamental pe care şi l-a propus, şi anume modernizarea localităţii în fruntea căreia se situează prin decizia electorală a consătenilor. Astfel, în timpul mandatelor sale, comuna Roeşti a căpătat o altă înfăţişare.

Gheorghe Drăghici este unul dintre cei mai longevivi primari din judeţ, fiind în funcţie de 25 de ani, din 1992 și în prezent, mandat după mandat. În această perioadă, a reuşit să dea o altă faţă comunei pe care o conduce, realizând lucrări importante, toate la momentul oportun. Datorită anilor numeroşi petrecuţi la cârma administraţiei locale, primarul din Roeşti ar putea fi catalogat ca fiind *„primar de meserie”*. De 25 de ani, Gheorghe Drăghici a facut proiecte pentru a accesa tot mai multe fonduri, inclusiv europene. Perseverent din fire, acesta a muncit zi şi noapte la aceste proiecte, pentru a face cât mai uşoară viaţa cetăţenilor din localitate:

Apa potabilă:

Începând din anul 1992, în comuna Roeşti s-au realizat mai multe lucrări de infrastructură, de modernizare şi execuţie a unor lucrări noi. Ele au urmat şi o anumită logică, ţinând cont şi de necesităţile de execuţie a acestor lucrări,

dar şi de proiectele care erau în derulare, în aşa fel încât să poată accesa fonduri externe sau fondurile guvernamentale.

Din anul 1997, comuna Roeşti beneficiază de alimentare cu apă, însă, o dată cu trecerea timpului, tot mai multe familii s-au racordat la reţeaua de alimentare, iar debitul a scăzut. Printr-un proiect de extindere a reţelei de alimentare cu apă şi canalizare în localitatea Roești, toate gospodăriile vor avea aceste utilităţi.

Primăria comunei Roești a reuşit să atragă fonduri europene pentru reabilitarea şi modernizarea infrastructurii în ceea ce privește introducerea reţelei de apă şi canalizare. De mai bine de 15 ani, comunitatea din Roeşti beneficiază în proporţie de 80% de aceste utilităţi vitale, acest lucru clasând comuna în rândul localităţilor cu administratori gospodari. S-au realizat numeroase drenaje şi s-au captat toate izvoarele pe două conducte mari. De la început, s-a proiectat ca toată comuna să fie alimentă cu apă. Ultimul proiect, vizează extinderea reţelei de alimentare cu apă potabilă şi canalizare în satele Râpa Cărămizii şi Piscul Scoarţei și care va închide sistemul de alimentare cu apă a satelor comunei Roești.

Cele două sate, din cauza faptului că sunt aşezate la o altitudine mult mai mare decât bazinul existent de distribuţie a apei potabile din comună nu pot beneficia de sistemul deja existent, fiind obligatoriu să fie proiectat un alt bazin, la o cotă mai înaltă, pentru ca apa să aibă căderea necesară şi să asigure debitul pentru cele două sate. S-a ales această variantă deoarece montarea unei pompe nu ar avea suficientă forţă, iar apa din reţeaua existentă nu ar face faţă cerinţelor celor două sate. Este o lucrare destul de simplă, cele două sate fiind la distanţe foarte mici, un kilometru unul faţă de celălalt. De la izlazul comunal, care este chiar în centru, rețeaua se ramifică cu conducte în dreapta şi în stânga.

Canalizarea:

În ceea ce privește sistemul de canalizare, în 2003, Primăria a realizat un proiect cu o valoare de 40 de miliarde de lei vechi, lucrarea având o lungime de 15,5 kilometri și s-au realizat două staţii de epurare. Lucrarea a fost realizată din tuburi de beton Ø 250 pe 15, 5 km si 1, 7 km din țeava PVC Ø 250, 345 cămine de vizitare cu capace carosabile si necarosabile, 2 statii de epurare biologica pentru 1.250 locuitori fiecare, corp exploatare.

Pe un alt proiect s-a reușit realizarea a încă 1,7 kilometri de canalizare şi un kilometru în satul Băiasa, care a fost realizat prin forţe proprii, astfel că s-a ajuns la 18.7 km. Se are în vedere ca în viitorul apropiat, Primăria să extindă canalizarea, pentru ca toţi localnicii să beneficieze de acest lucru.Extinderea reţelei de canalizare s-a realizat și în satul Băiasa, un sat relativ populat, pe o lungime de circa un kilometru. Acest nou proiect a prevăzut montarea unei staţii de repompare pe un segment, iar pe celălalt segment va funcţiona prin cădere liberă. În anii 1990, satul Râpa Cărămizii era un sat aproape părăsit, din lipsa curentului electric, dar, după Revoluţie, în acest sat s-au construit foarte multe case. Peste 65 de familii, marea majoritate fiind familii tinere vor beneficia acum de apă şi asfalt.

Drumurile:

În privinţa drumurilor din localitate, Primăria comunei Roești a reuşit să cuprindă obiective care acopereau, în linii mari, aproape toate problemele de infrastructură ale localităţii.

Din cei 53 km de drum din comună, 17,6 km sunt asfaltați. În prezent, infrastructura de la Roeşti este realizată în procent de 80 la sută.

Drum modernizat: 112 C- Cueni--Olteanca

Drum modernizat: Cueni

Drum modernizat: Roești—Băjenari

Drum modernizat: Roești—Râpa Cărămizii

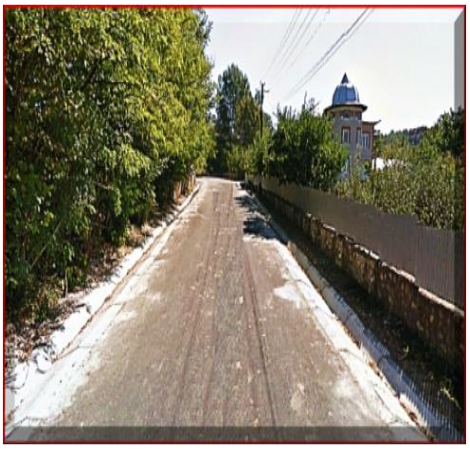

Drum modernizat: Bărbărigeni

Drum modernizat: Băiasa

Un proiect pentru asfaltare de drumuri comunale depus pe O.G. 28 pentru satele Râpa Cărămizii şi Piscul Scoarţei a necesitat multă muncă, deoarece a fost realizat cu fonduri de la Uniunea Europeană prin proiecte integrate pe Măsura 3.2.2. a PNDR. Cu acest proiect, pe O.G. 287 în cele două sate, se rezolvt problema infrastructurii rutiere.

În anul 1992, printre primele lucruri pe care le-a făcut primarul nou ales, a fost pietruirea drumului acestui sat, apoi introducerea reţelei de curent electric, ducând stâlpi de electricitate până la ultima casă. După toate acestea, pe acest drum, aproape în fiecare an existau probleme cu o alunecare de teren, care rupea câte 4-5 metri anual. S-a hotărât construirea unui zid de sprijin, o construcţie solidă, ce va împiedica eventualele alunecări de teren din această zonă a comunei. Lucrarea a costat circa 8 miliarde de lei, având finanţare de la Uniunea Europeană. Ulterior, acest drum s-a asfaltat și s-a introdus reţeaua de alimentare cu apă.mÎn ceea ce privește construire de noi drumuri, există un nou proiect de drum de importanţă economică, turistică şi socială ce va apărea pe harta judeţului Vâlcea.

Un drum tematic, care va duce la renaşterea zonei mediane a judeţului. Este un drum care va lega nu mai puţin de 4 localităţi – Scundu, Pesceana, Roeşti, Lăpuşata şi care are un nume de legendă „ *Drumul dacilor*”, care deja a prins contur. Adică se lucrează la documentaţia pe baza căreia acest drum va fi depus pentru finanţare la AFIR. Pentru acest proiect se are în vedere importanţa lui economică, prin faptul că leagă localităţi de viitoarea staţie de sortare a deşeurilor, cel mai mare depozit din Oltenia(depozitul din zona Olteanca-Cueni). În altă ordine de idei, prin localitățile Scundu și Ioneşti se asigură o legătură scurtă între Lunca Oltului şi zona de sud-vest şi cea de mijloc a judeţului Vâlcea. Dacă adăugăm şi zona turistică, legendele cetăţilor dacice, atunci putem să spunem că potenţialul acestui

drum este destul de mare, în viitoul apropiat și pentru locuitorii satelor de la confluența Cernei Vâlcene cu Cenișoara.

Drumul uneşte 10.000 de locuitori şi două drumuri naţionale importante – DN65 C, Horezu – Craiova şi DN64 Râmnicu Vâlcea – Drăgăşani – Corabia.

Drumul conectează trei văi şi, implicit, trei zone–Valea Oltului, Valea Pesceanei şi Valea Cernei.

Comuna Roești face parte din Grupul de Acţiune Locală Cerna-Olteţ, cu sediul la Berbeşti, care inițiază proiecte pentru drumuri comunale şi săteşti, pentru a se putea construi și apoi asfalta cât mai multe drumuri colaterale

Sistemul de supraveghere:

În data de 11 iulie 2015 în comuna Roești, s-au motat patru camere de luat vederi și trei antente, tocmai pentru ca să fie asigurat un climat de ordine publică. Sistemul de supraveghere este performant și vizualizează intersecțiile, intrările din și înspre comună, precum și sediile instituțiilor aferente.

Căminul de bătrâni :

Începând cu luna ianuarie 2015, *„Casa bunicilor”* de la Roeşti funcţionează în regie proprie, în urma refuzului din partea tuturor autorităţilor judeţene de a sprijini obiectivul.

Comuna Roeşti, prin proiectul pe Măsura 3.2.2 a PNDR, a reușit să construiască un cămin de bătrâni, cu toate dotările necesare. Căminul are 20 de locuri, conform spuselor primarului: *„...Am dorit mult construirea unui cămin de bătrâni. Avem bătrâni în comună ai căror copii sunt plecaţi în străinătate, iar pe timp de iarnă, de*

exemplu, nu are cine să aibă grijă de ei, fiind la o vârstă destul de înaintată. Este important să li se asigure tratament, să poată socializa şi, de asemenea, să fie în siguranţă. Clădirea construită este destul de mare, cred că există posibilitatea să putem, în timp, suplimenta capacitatea cu cel puţin 10 locuri. Am şi personal şcolarizat, iar clădirea a fost ridicată pe locul unde se afla o şcoală pe care am demolat-o deoarece era foarte veche, realizată în perioada 1912---1924". Căminul de bătrâni de la Roeşti este din ce în ce mai solicitat de către persoane în vârstă sau aparţinătorii acestora. E bloc alimentar, bucătărie, sala de mese, iar camerele sunt dotate cu televizoare. Pentru acest cămin sunt angajate un medic, patru asistente, trei îngrijitoare şi o bucătăreasă ", a declarat Gheorghe Drăghici, primarul comunei Roești.

Locaţia oferă condiţii optime de îngrijire 24 din 24 de ore, personal specializat, dormitoare călduroase dotate cu televizor, spaţiu verde şi terasă pentru recreere. Odată deschis, căminul de bătrâni a pus la dispoziţie serviciile care fac din acest centru o soluţie ideală pentru ca bătrânii rămaşi singuri să aibă parte de o grijă sporită şi un prilej de a se bucura de viaţă. La început s-a recurs la deschiderea căminului în regie proprie, aceasta fiind ultima soluţie de a nu returna banii europeni primiţi.

Proiectul a avut o valoare de 2,5 milioane de euro şi cuprindea mai multe obiective: asfaltarea a 12,5 kilometri de drumuri comunale, extinderea reţelei de apă cu 5 kilometri, un sistem de canalizare pe 20,5 kilometri, precum şi construirea unui cămin de bătrâni cu o capacitate de 20 locuri.

Serviciu Public Local de Evidență a persoanelor:

În data de 20 iulie 2016 s-a inaugurat Serviciul Public Local de Evidenţă a Persoanelor pentru comuna Roești și pentru comuna Lăpușata venind în sprijinul persoanelor greu deplasabile a vârstnicilor, dar și a celor nevoiașe.

Trebuie să precizăm că era nevoie de acest serviciu deoarece foarte multe persoane care urmează să își schimbe buletinul și, din alte motive, nu se pot deplasa la Râmnicu Vâlcea. De acum înainte, atât cetățenii din Roești, dar și cei din Lăpușata pot veni aici să își facă cărțile de identitate.

Sala multifuncțională:

Tot în această perioadă s-a inaugurat și s-a dat în folosință o sală multifuncțională, sală care a fost proiectată și realizată din mai multe clase, de la fosta Școală Cueni, construită în anul 1963, sală de care locuitorii satelor comunei Roești aveau foarte mare nevoie. Sala multifuncțională deține un spațiu generos, a fost dotată și reabilitată în întregime cu tot ceea ce era necesar. Această sală este folosită de cetățenii satelor comunei Roești pentru evenimente festive, culturale. pentru invatamantul profesional.sau pentru diverse sărbători.

Proiectul de alimentare cu gaze este în curs de derulare:

În 1992, Gheorghe Drăghici, primar la primul mandat, s-a implicat în proiectul pentru introducerea gazului natural pentru locuitorii satelor din comuna Roești.

În acest sens, a fost prinsă reţeaua Fârtăţeşti--Horezu, inclusiv Şirineasa, localităţi care vor fi racordate la staţia de reglare-măsurare din Popeşti, care e, de fapt, staţia celor trei comune: Roeşti-Popeşti-Şirineasa. Se lucrează la aducţiunea de gaz metan din sondele din Lăpuşata, cu condiţia pe care am pus-o noi, să ne preia distribuţia celor trei localităţi, am primit un

răspuns că sunt de acord, aşteptăm să vină să facem actele de concesionare.

Cele trei localităţi au proiecte tehnice, făcute de Petrom, dar nu s-au finalizat iar firma OMV este de acord să ne livreze gazle.

Pe teritoriul aflat în studiu, există gaze naturale, astfel că proiectul realizat pe cele trei commune este sustenabil. S-au realizat lucrări pentru transportul acestor gaze, dar gazele nu au putut fi aduse deoarece staţia de uscare a gazului este în Popeşti, iar conducta care trece prin comuna Roești nu are gaz uscat.

Școlile:

Datorită eforturilor făcute de administraţia locală, prin cheltuirea chibzuită a fondurilor puse la dispoziţie de consiliul local pentru realizarea infrastructurii din domeniul educaţional, elevii din comună beneficiază de toate mijloacele necesare desfăşurării în condiţii optime a procesului de învăţământ. Şcolile din Roeşti arată mult mai bine decât multe alte instituţii de învăţământ din mediul urban.

Copiii beneficiază de condiţii decente în unităţile de învăţământ, unităţile medicale sunt dotate şi acreditate de Ministerul Sănătăţii, baza sportivă este modernizată, iar, mai nou, localnicii se pot mândri, în perioada caniculară a anului, cu o bază de agrement: parc de joacă, piscină, inclusiv spaţii verzi.

Administraţia locală din comuna Roeşti a găsit fonduri pentru construirea din temelii a unei şcoli în satul Roești, unde vor învăţa 60 de copii dar şi finalizarea lucrărilor de reabilitare şi modernizare în totalitate la şcoala din satul Cueni, de renovare a

Şcolii cu clasele I – IV din centrul comunei, practic, a tuturor spațiilor școlare din satele comunei Roești.

În localitate sunt foarte multe familii tinere cu copii, peste 300 de copii, inclusiv preşcolari, care sunt înscrişi pe listele unităţilor de învăţământ din comună. Toate şcolile sunt reabilitare şi modernizate cu bani din bugetul local, cu o evaluare de 2 miliarde lei. S-a cumpărat centrala termică, s-au schimbat ferestele și ușile, toate din termopan sau instalat grupuri sanitare moderne. Școlile sunt dotate cu săli de clasă special amenajate pentru prichindei şi cancelarii pentru dascăli, la standarde europene.

Proiectul pentru producerea energiei electrice:

Primăria comunei Roeşti a depus documentaţia pentru un proiect îndrăzneţ, legat de producerea energiei electrice pe plan local, cu ajutorul panourilor solare. Proiectul prezintă speranţe pentru administraţia locală, în sensul că localitatea Roeşti ar beneficia de alimentare cu energie electrică în sistem propriu pentru toate instituţiile publice locale, dar şi pentru iluminatul public din localitate. Altfel spus, administraţia locală ar fi câştigat o oarecare independenţă financiară. *„Prima dată s-a depus proiectul în anul 2009 la Ministerul Dezvoltării şi s-a reuşit să acumuleze 69 de puncte, fiind astfel clasaţi pe locul 103. Proiectul a fost declarat eligibil, dar fără finanţare. Proiectul trebuia să întrunească 70 de puncte“,* afirmă primarul Gheorghe Drăghici.

Pentru a nu *„ pierde visul frumos“,* primarul a luat legătura cu Institutul de Proiectări din Bucureşti şi, ulterior a refăcut documentaţia, aducându-se astfel modificări majore proiectului. Astfel, dacă proiectarea iniţială era făcută pentru o capacitate de numai 150 kw putere instalată, ridicându-se la valoarea de 50 de miliarde de lei vechi, al doilea proiect, refăcut, a ajuns la capacitatea de 200 kw putere instalată pentru doar 12 miliarde valoare a investiţiei. Aceste fonduri sunt acordate pentru energia electrică produsă din surse regenerabile, livrată consumatorilor.

Viabilitatea proiectului, arată că beneficiile pentru localitate ar fi foarte mari . Investiţia produce 200 kw pe oră pentru localitate, iar calculele arată că, într-un an s-ar produce 5.5 MW, acesta fiind exact consumul de energie electrică necesar localităţii pentru un an. S-ar ajunge, astfel, la o reducere financiară de peste un miliard pe an a cheltuielilor. Această investiţie s-ar amortiza, după calculele specialiştilor în doi ani, vorbim despre energie regenerabilă independentă.

Stația județeană de reciclare a deșeurilor Roești—Cueni:

Depozitul de reciclare Proiectul Depozitului de reciclare Cueni

Foto-aero, APIA 2017 cu zona Stației de reciclare Cueni

În 2007, Primăria comunei Roești a început acțiunea de colectarea și reciclarea deșeurilor, respectiv realizarea unei statii de transfer. S-a achiziționat terenul, în ideea să fie construită, cu fonduri europene o fabrică de gunoi. S-a realizat construcția drumului până în punctul Cueni-Olteanca. Locația este situată

într-o zonă destul de împădutită și nu afecteaza comunitatea locală. S-au primit bani pentru a cumpara o suprafata de 20 de hectare, necesară pentru construcția stației de reciclare a deșeurilor menajere. Consiliul Județean Vâlcea a aprobat studiul de fezabilitate și indicatorii pentru acest obiectiv, iar reprezentantii Ministerului Mediului au fost de acord.

Valoarea proiectului, este de circa 40 milioane euro. Trebuie precizat că rezidurile menajere vor veni la Roești sortate prin stații de selecție din alte localități. La Roești, va intra din nou pe bandă, adică printr-o a doua selecție. Avantajele pe care le presupune această investiție pentru comunitatea locală sunt apariția a 100 de locuri de muncă, din care 70-80 de angajați vor fi din Roești.

Facilitatea centrală de gestionare a deșeurilor menajere (FCGM) din Roești va fi compusă din: un depozit conform pentru deșeuri municipale, o instalație de tratare mecanică și biologică și o instalație de sortare. Sistem de management integrat al deseurilor solide din Roești va cuprinde :

1. Staţie de compost (Instalaţie TMB), în localitatea Roeşti - capacitate 34 070 t/an;

2. Depozit conform de depozitare a solide, în localitatea Roeşti – capacitate totala 825.000 mc.

Proiectul prevede că pe lângă acest depozit, va fi construită în Roești și o instalație de tratare mecanică și biologică. Pentru a obține o economie de scară, această instalație se va realiza lângă depozitul conform de deșeuri și Stația de sortare.

Anul acesta, mai precis în luna iulie 2017, comunei Roești i-a fost alocată, de la Guvern, suma de 106,12 miliarde lei vechi, adică peste 2 milioane de euro, pentru asfaltarea și modernizarea D C-112 Cueni, spre viitoarea Stație județeană de deșeuri și constuirea unui pod peste pârul Olteanca, către comuna vecină, Pesceana.

COMUNA ROEȘTI ÎN IMAGINI

Primăria Roești

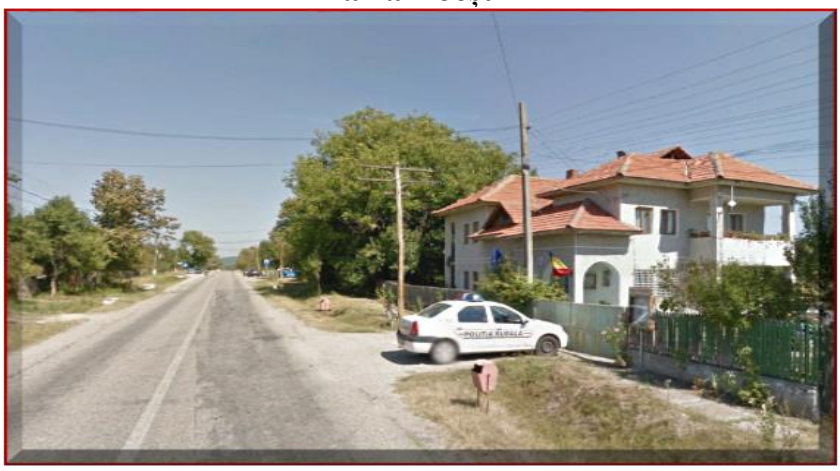

Sediul Poliției Roești

Căminul de bătrâni, Cueni

Dispensarul Roești

Școala „ Ion Constantinescu ” Roești-Cueni

Roești

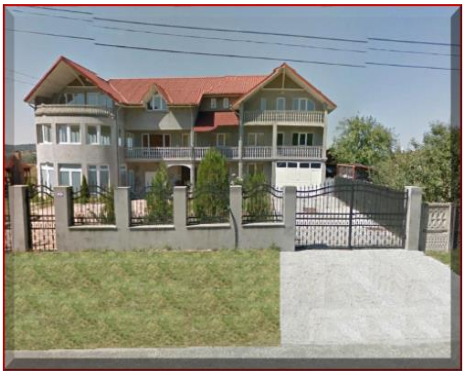

Cueni

Roești

Capul Dealului

Bărbărigeni

Bărbărigeni

Cueni

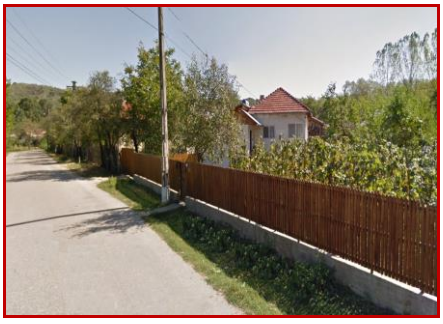

Cueni

Roești

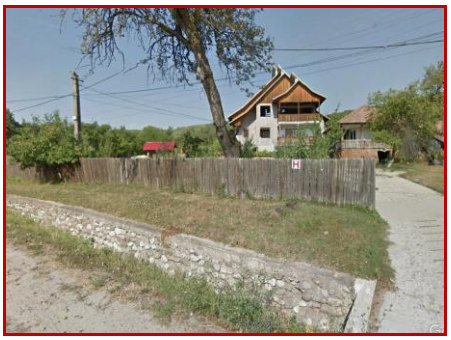

Roești

Cotoșmanu

Ciocâltei

BIBLIOGRAFIE

1. **Alessandrescu C.,** *„Dicţionar geografic al judeţului Vâlcea,* Bucureşti, 1893 ;
2. **Andrei Nicolae, Gh. Pârnuţă**, *„Istoria învăţământului din Oltenia”* , vol. I, Craiova, Ed. Scrisul Românesc; vol. I – 1977. vol. II – 1981, vol. III - 1994, vol. IV – 1998;
3. **Andronie Dumitru, Dumitru Garoafă,** *„Un secol de învăţământ. Revizoratul Şcolar Vâlcea (1857-1950)”* Râmnicu-Vâlcea, Editura Adrianso, 2001*;*
4. **Arhivele St. Rm. Vâlcea,** *“Anul 1877 jud. Vâlcea“*, Rm. Vâlcea,1983.
5. **Arh. St.Bucureşti**, Condica Curţii de Apel Craiova Secţia a II- a, 1822, foaia 35—36;
6. **Arh. St. Rm. Vâlcea**, *„Fond Prefectura judeţului Vâlcea”*, dos 10 / 1877, fila: 392, 393;
7. **Arh. St. Rm. Vâlcea**, *„Fond Prefectura judeţuluVâlcea*„, dos 10 / 1877, fila: 392, 393;
8. **Arh. St. Rm. Vâlcea**, *„Fond Prefectura judeţului Vâlce*a”, dos 10 /1877, fila: 155;
9. **Arhivele St. Rm. Vâlcea**, *„Fond Ocârmuire”*,dos.13/1832, f. 77—91;
10. **Arhivele Statului Bucureşti**, *„Catagrafia din 1831”* ,Ţ.R, Div. Rural, Comunală, dosar 892/1859, f. 2;
11. **Arhivele St. Rm. Vâlcea**, “Anul 1859 judeţul Vâlcea“, Fond Prefectura judeţului Vâlcea, dos 85 / 1859, fila: 279—286;
12. **Arh. St. Vâlcea,** *„Fond Pretura Plăşii Cerna”,1838, dos.37, f.3;*
13. **Arh. St.Vâlcea ,** *„Fond Pretura Plăşii Cerna”,*1838, dos.37, f.7;
14. **Arh. St. Vâlcea ,** *„Fond Prefect. Jud. Vâlcea”* , dos. 19, 1838*;*
15. **Arh. St. Bucures**ti, *„Fond M.C.I.P”*, dos. 124 / 1858, f. 18;

16. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos.2 / 1857, 65 file;

17. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 4 / 1864, 155 file;

18. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 3 / 1865,39 file;

19. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea)"* dos. 5 / 1864, 33 file;

20. Arhivele Statului Vâlcea,. *„Revizoratul Şcolar"* dos 6 / 1864, 154 file;

21. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 7 / 1866, 124 file;

22. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 12 / 1865, 212 file;

23. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 10 / 1864, 229 file;

24. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 9 / 1864, 52 file;

25. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 10 / 1865, 212 file;**26. Arh. St. Vâlcea,** *„Revizoratul Şcolar Vâlcea,*dos. 17 / 1873, 72 file;

27. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* , dos. 6 / 1876, 91 file;

28. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 3 / 1893, 278 file;

29. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 4 / 1898, 380 file;

30. Arhivele Statului Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 12 / 1900, 265 file;

31. Arhivele Statului Bucuresti, *„Fond M.C.I.P"*., dos. 1494/ 1848, f.6 ;

32. Arh. St. Bucuresti, *„Fond M.C.I.P"* dos. 1496/1848, f. 2 ;

33. Arhivele St. Bucureşti, *„Fond M.C.I.P"* , dos.1/1917;

34. Arh. St.Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 7/1898, 70 file;

35. Arh. Naţ. Bucureşti, *„Condica mănăstirii Bistriţa"* LXI.;

36. Arh.St. Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"* dos. 8 /1901,39 file;
37. Arh. St.Vâlcea, *„Revizoratul Şcolar Vâlcea"*, dos. 71/1906**;**
38. Arh. Stat. Bucureşti, *"Catagrafia din1831"* condica nr. 92;
39. Arhiva Episcopiei Râmnicu, dosar 91, fila 177;
40. Arhiva Episcopiei Râmnicu Vâlcea , dosar 89, fila 33;
41. Arhiva Episcopiei Râmnicu Vâlcea, dosar 89, fila 34;
42. Arhiva Episcopiei Râmnicu Vâlcea, dosar 89, fila 36;
43. Arhivele Olteniei, nr.113/1941.dos. 90, fila 12**;**
44. Arhiva Sfintei Episcopii Râmnic, dosar 44, 1874, f. 178;
45. Arhiva Episcopiei Râmnicului, dos. 44 /1838, fila 177;
46. Arhivele Naţionale Bucureşti, *„ Fondul Episcopia Râmnicului "* , pach. XLVI;
47. Arh. Naţionale Bucureşti, *„Episcopia Râmnicului "*, pach. XXX, XLVI ;
48. Arhiva Episcopiei Râmnicului, *pach. 11/1960, dos.37/1960*;
49. Arh. Naţ. Buc., fondul arhivistic *„Vornicia din Lăuntru "* , *dos. 2173/1839 ;*
50. Arhivele Olteniei, nr. III, 1924, pag. 306;
51. Arhivele Olteniei, nr. 119—124, an. XXI, 1942, pag. 174;
51. Arhivele Olteniei, nr. 2—9, SEPT -OCT, , 1923, pag. 382;
51. Arhivele Olteniei, nr. 113—118, anul. XX, 1941, p.98, 1923, pag. 382;
50. Arhivele Naţ. ale Institutului Central,„fondul *M. I. C" dos. 105/1918, dos. 105/1918;*
51. Arh. St. Bucureşti, *„**Mănăstirea Hurez** "* Vol. XXXIII, pag. 2 ;
52. Antoniu V, *„ O Catagrafie din Vâlcea din anul 1834 "*, Arhivele Olteniei, 1943, nr. 119—124;
53. Andrei N, Pârnuţă Gh. *„1877 în Oltenia "* , Craiova, 1998;
54. Andronie Dumitru, Ion Soare, *„Izvoare documentare vâlcene ", în* Catalogul documentelor de la Arh. Naţ. din Râmnicu- Vâlcea, 1605-1821, Bucureşti, 1996;

55. Aur Nicolae, (1976), *„Piemontul Olteţului–studiu geomorfologic"* Edit. Did. și Ped., București;

56. **Badea, Lucian** (1967). *„Subcarpaţii dintre Cerna Olteţului şi Gilort-- Studiu de geomorfologie"* . Bucureşti, Editura Academiei R.S.R.;

57. Badea Lucian(1995), *„Contribuţii la studiul Piemontului Getic,,* , București, 1995;

58. Badea Lucian, Constanţa Rusenescu, *Judeţul Vâlcea,* Bucureşti, Editura Academiei RSR, 1971;

59. Badea L. ,, *Depresiunea Subcarpatica dintre Bistriţa Vâlcii şi Olt"* **,** în *„Probleme de geografie",* 9, 1963, pag. 85-93;

60. Bardaşu Petre, *„Edificiile şcolilor săteşti din judeţul Vâlcea în 1865. Planuri, tehnici de construcţie şi materiale"* Râmnicu-Vâlcea, Editura Conphys, 2002 ;

61. Băcilă C. Ioan., *„Oltenia sub austriaci, 1718 – 1739, Un document cartografic"* , în „Arhivele Olteniei", nr. 12, (1924), pag. 111– 118;

62. Bâzgan Melentina, ,, *Localităţile atestate în judeţul Vâlcea până la mijlocul secolului al XVII-lea"*, în *"Studii vâlcene",* serie nouă I (VIII), Râmnicu-Vâlcea, 2003;

63. Berciu D, Purcărescu P, *„ Săpături şi cercetări arheologice în Judeţul Vâlcea"* **,** în M.C.A., nr VII / 1969;

64. Berciu Dumitru, *„Cercetări privind preistoria Judeţului Vâlcea"*, în *„Studii Vâlcene"* , nr. 3, Rm. Vâlcea, 1974;

65. Berciu D, *„Arheologia preistorică a Olteniei"* Craiova, 1939;

66. *„* ***Biografia colonelului Solomon I"****,* Ediţia Vălenii de Munte, 1909;

67. Berciu, D. M. Iosifaru, M. Diaconescu, *„Descoperiri şi însemnări de la Buridava dacică", Tom., XI* --XIV, 1-2, 1993 ;

68. Beza Marcu, *"Urme româneşti în Răsăritul Ortodox"*, Buc.1935;

69. Bulat T. G, *"Un act de vânzare din 1723"* **,** în Arh.Olteniei, nr. 91 pag .386.

70. Bulat T. G, *"Un act de vânzare din 1723 "*, Arh. Olteniei nr. 9, pag. 21—23

71. Buia Al (1963)**,** ,, *Ocrotirea naturii în Oltenia"*, Craiova;

72. Bulat T. G., *„O hartă a Olteniei din timpul ocupaţiunii austriece (1718 – 1739)”*. „Arh. Olteniei” I (1922), nr. 1, în „Arhivele Olteniei” I (1922), nr. 2 – 3, pag. 149 – 155;
73. Bulat T. G, ,, Hotărnicie,,, Ah. Olteniei, nr. 25—26, 2011 ;
74. *„Buletinul Societ. Numismatice din România”*, nr.X,XII;
75. Buzatu D., C. C. Giurescu – *„Sate olteneşti dispărute”*, Mitropolia Olteniei, nr. 1 – 4 (1961), pag. 179–185;
76. Buzatu, D. C. C. Giurescu *„Sate olteneşti dispărute”* în Mitropolia Olteniei” nr. 1 – 4 (1961)**;**
77. Catagrafia din 1831, condica 92/1831, fila 20;
78. **Cândea Melinda**, (1992), *„Piemontul Getic. Consideraţii de geografie istorică, populaţie, în Geografia României”*, vol. II;
79. Cezar Avram, (1999), *„Politici agrare în Oltenia anilor1949-1962, Mutaţii socio-economice în satul românesc”*, Craiova 1999;
80. Ciurchea Maria, (1963), *„Flora teritoriului raionului Vîlcea din dreapta Oltului”* , Autoreferat, Bucureşti;
81. Dan Cătănuş, Octavian Roske, *„Colectivizarea agriculturii în România. Dimensiunea politică”. 1949-1953*, Buc., 2000;
82. Constantin P. , *„Colectivizarea agriculturii. De la raţiunea economică la miza politică (3-5 martie)” 1949, Bucureşti*
83. Creangă, G, *„Proprietatea rurală în România”***,** Buc.1907;
84. **Crețeanu, Radu** *„Bisericile de lemn din județul Vâlcea”*. Mitropolia Olteniei (1-3): (1981), 104-114 ;
85. Cristache-Panait Ioana, *„Bisericile de lemn din centrul Piemontului Getic*: *judeţele Olt, Vâlcea, Argeş”*, în Studii şi cercetări. Istoria artei. Seria Artă Plastică, t. 42, Buc., 1995;
85. Daneş Nicolae, *„Rezultatele recensământului populaţiei şi al din 18 martie 2002, în judeţul Vâlcea”*, Rm.-Vâlcea ;
86. Deaconu Gheorghe, *(1968), „Patrimoniul documentar al culturii tradiţionale din Vâlcea*, Rm.Vâlcea, Ed. Patrimoniu;
87. **Dinu, Mihaela** (1999).*„Subcarpaţii dintre Topolog şi Bistriţa Vâlcii. Studiul proceselor actuale de modelare a versanţilor”*, Bucureşti: Editura Academiei Române.;
88. Dinu, Mihaela (1996). *„Deplasările în masă şi impactul lor asupra modului de utilizare a terenurilor în*

Subcarpaţii Vâlcii ", Suceava;
89. Dinu Mihaela(1998**),** „*Profile geomorfologice prin Subcarpaţii dintre Topolog şi Bistriţa Vîlcii* ", în vol ; „ *Studii şi cercetări";*
90. Direcţia judeţeană de Statistică Vâlcea, Registrul Statistic al comunei Roeşti, Rm. Vâlcea, 1983;
91 „ ***Documenta Romaniae Historia*** " B,I, Buc, Ed.Acad.R.S.R,1966;
92. Donat,Ion Ion Pătroiu, Dinică Ciobotea, „ *Catagrafia obştească a Ţării Româneşti din 1831*", Craiova, Ed.Helios, 1999;
93. Dumitraşcu Gh., „*Unele aspecte din activitatea slujbaşilor şcolii vâlcene în timpul revoluţiei de la 1848* ", Studii Vâlcene, nr. 3, 1974.
94. Dumitraşcu V., A. Vulpe, „ *Dacia înainte de Dromihete*„ , Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1998;
95. Dumitrașcu G, „*Haretismul în școala românească-județul Vâlcea*" Ed. Fântăna lui Manole, Râmnicu Vâlcea, 2013;
96. Dumitrescu, Ionuţ, „ *Tipologia aşezărilor rurale din Vâlcea* ", în « *Buridava. Studii şi materiale* », nr. 5/2007, Râmnicu-Vâlcea, Ed. Almarom, 2007;
97. Dobrescu N., „ *Istoria Bisericii romîne din Oltenia în timpul ocupaţiunii austriace (1716-1739)* ", Bucureşti, 1906;
98. „ ***Documente privind istoria României, Țara Românească*** " Vol.2, Ed. Academiei, 1526—1550 ", București, 1951;
99. DJVAN, „ *Revizoratul Şcolar al Judeţului Vâlcea* ", (în continuare, RŞV), dos. 1/1857-1860, f. 2;
100. DJVAN, „*Revizoratul Şcolar al Jud. Vâlcea*"**,**dos**.** 12 / 1838**;**
102. *DJVAN. Vâlcea*, „*Fondul Prefec. Jud. Vâlcea*", dos.nr.15/1948;
103. *DJVAN. Vâlcea*, *Fondul Prefec. Jud. Vâlcea*, dos nr. 15/1948;
104. D. I. R., „ *Sec.XVI, B, Ţara Românească* ", Vol.V,1581— Ed Acad. , RPR, 1591, Buc., 1952;

105. D. I. R., *„Sec. XVII, B, Ţara Românească”*, Vol, IV, 1621-1625, Buc., 1952;
105. D. I. R., *„Sec. XVII, Ţara Românească”*, 1611-1615, Buc., 1952, p, 373—374.
106. Dicționarul Topografic şi Statistic al României , Bucureşti, 1902;
107. D.J.V.A.N., fond *„Comitetul judeţean P.C.R. Vâlcea”*, dos. 22/1947;
108. *DSJV,* *„Anuarul Statistic al Judeţului Vâlcea ”* , 1993;
109. *DSJV,* *Anuarul Statistic al Judeţului Vâlcea,* 1995;
110. *DSJV,* *Anuarul Statistic al Judeţului Vâlcea,* 2003;
111. Dobrescu Nicolae, „ Ist. Bis, Române din Oltenia în timpul ocupațiunii austriece, 1718—1739, Ed. Acad. Buc. 1906, pag. 264(se referă la doc.cu călugării...);
111. Galaction, G. *„ În pădurea Cotoşmanei ”* , publicată în *„ Viața socială ”*, anul I, nr. 4, mai 1910, volumul 2;
112. Fieroiu, Octavian, *„Arhiva personală a avocatului Octavin Fieroiu ”* , Rm. Vâlcea , 2017 ;
113. Filitti, I. C. *„Despre Vechea organizare administrativă a Principatelor Român ”*, Ediţie revăzută. Extras din Revista de Drept public, 1934. Buc, Imprimeriile E. Marvan, 1935;
114. Georgescu, V., *„Consideraţiuni asupra coexistenței dreptului scris şi celui nescris în ţara noastră ”*, nr. 1,1911;
115. Georgescu, N, *„ Aşezările şi arhitectura rurală de pe Valea Bistriţei ”*, în *„Buridava. Studii şi materiale”,* nr. 3, Râmnicu-Vâlcea;
116. Giurescu, C., *„Material pentru istoria Olteniei supt austrieci”*, Vol. I, Bucureşti, Bucureşti, 1913;
117. Giurescu, C., *„Material pentru Istoria Olteniei supt austrieci”* vol. II, Bucureşti, 1947;
118. Giurescu, C.C, *„Material pentru istoria Olteniei supt austriaci”*, vol. III, Bucureşti, 1950;
119. Giurăscu, C, *„Principatele Române la începutul secolului*

al XIX lea , Constatări statistice pe temeiul hărţii ruse din 1831, Bucureşti 1957, pag. 284, Ed. Acad. Române;

120 . Gonţa, Al, *„Documente privind istoria României veacurile al XIV– XVII, (1384 – 1625)–Indicele numelor de locuri "*, Editura Academiei, Bucureşti, 1995;

121. * *„ Indicele comunelor României, după noua organizare a Legii comunale dată la 1864 "* şi publicată în Buc. 1865;

122. * *„Indicele Comunelor pe periodul de cinci ani, 1876-1881, art. 4 şi din Legea comunală, promulgată în luna martie 1874***;**

124. * *Indicele Comunelor pe periodul de cinci ani, 1876-1881 art. 4 şi 5 din Legea comunală, promulgată în luna martie 1874"* , Bucureşti, Tipografia Statului;

125. Karadja, Constantin I., *„Oltenia după memoriile generalului Von Bauer (1778)"*, în Arh. Olteniei, nr. 14, 1924, pag. 302-304;

126. Ionașcu I, *„Documentele schitului Şerbăneşti Morunglavu"*, în Arhivele Olteniei nr. 107-112 /1940;

127. Ionaşcu, I., *„Documentele moşiilor Schitului Şerbăneşti Morunglavu"*, în Arhivele Olteniei nr. 10-11 /1927;

128. Ionescu, Ion, *„ Catagrafia Episcopiei Râmnicului de la 1845 "*, în ***MO***, an. XVII,1965, nr.7-8, în Arh. Olteniei, Nr.97-100;

129. Iscru, G. D, *„ Revoluția română de la 1848 în Țara Românească "*, București, 1988;

130. Iscru, G. D., *„ Învăţământul public în satele vâlcene (1838-1848)"*, în *„File vâlcene ",* Bălceşti pe Topolog, Societatea, *„Prietenii Muzeului Bălcescu "* ,1972;

131. Iscru G. D., *„ Contribuţii privind învăţământul la sate în Ţara Românească până la jumătatea secolului al XIX-lea "*, Ed. Did. şi Ped., Bucureşti, 1975;**132.**

Iscru, G, *"Lupta din Dealul Spirii, 13 septembrie 1848 și ecoul ei în primii ani de existență a PrincipateloUniter "*, în Arhivele Olteniei, nr.27;

133. * ***„Împărţirea administrativ-teritorială a R.P.Române "***, în Buletinul oficial al Marii Adunări Naţionale, nr. 1/10 ian 1956, Bucureşti, 1958, vol. I;

134. ***„Legea pentru unificarea administrative"*** în Monitorul Oficial nr. 283 din 22 dec. 1925;

135. ***„Legea nr. 2 din 16 febr.*** *1968,* Buletinul Oficial al M.A.N. nr. 17/17;

136. ***„Legea din 1908, privind Modificarea legii de organizare a Comunelor rurale"***, publicată în Monitorul Oficial nr. 22, din 29 apr. 1909;

137. Liteanu, E, (1966), *„Cuaternarul din România"*, în Studii Tehnice si Economice, H/1, 119 p., Bucureşti;

138. ***„Marele Dicţionar Geografic al României"***, Vol. I şi II, Bucureşti, 1902;

139. Meletie, Răuțu, *„Monografia eccleziastică a jud. Vâlcea"***,** Râmnicu Vâlcea ,1902----1908;

140. Mihăilescu, V, **(**1945) , *„Piemontul Getic"* București;

141. Murgoci, G.M., (1907), *„Terţiarul Olteniei"*, București;

142. Neacşu, I. *„Câteva date interne privind volintirii din războiul ruso-turc (1828—1829)"*,vol. III, Buc, 1960;

143. Neamu, Gh, *„Mersul temperaturii medii a aerului – lunară, anotimpuală şi anuală în Oltenia deluroasă"*, în vol. „Comunicări de Geografie", vol. 6, 1968;

144. Neamu, Gheorghe, *„Depresiunea Subcarpatică dintre Bistrița Vâlcii și Olt"* , în ,, Probleme de geografie,, nr. IX, Buc. 1962

145. Neamu, Gheorghe, *„Subcarpații dintre Cerna Olteţului și Gilort—Studiu geomorfologic, Buc. 1967.*

146. Nicolăescu–Plopşor, C.S., Nicolăescu–Plopşor, D., *„ The possible existence of the protoho-minide in Romanian Villafranchian"* , în *„Dacia",* serie nouă, VII, 1963;

147. Niculescu, Gh., *„Contribuţii la studiul degradărilor de teren. Observaţii în teren"*, în vol. „Analele Universităţii București, seria Ştiinţele naturii, 10, 1954;

148. Nicolae Andrei, Gh. Pârnuţă, *„Istoria învăţământului din Oltenia*,, vol. II, Craiova, Ed. Scrisul Românesc, 1988;

149. Tamaş Corneliu:

- ***** *„1821 în judeţul Vâlcea"*, Arh. St. , Râmnicu Vâlcea , 1983;
- ***** *„1848 în judeţul Vâlcea ",* Arh. St. Râmnicu Vâlcea , 1978;

* *„ 1859 în judeţul Vâlcea “*, Arh. St. Râmnicu Vâlcea , 1982;
* *„ 1877 în judeţul Vâl**cea** ”,* Arh. St. Râmnicu Vâlcea , 1977;
* *„Judeţul Vâlcea în anii primului război mondial ”*, Arhivele Statului Râmnicu Vâlcea , 1983;

150. Păunoiu, I, *„Legenda cetăţii dispărute din pădurea Cărămizi ”*, Rm. Vâlcea, 2014;

151. Papacostea, Şerban, *„Oltenia sub stăpânirea austriacă “*, Bucureşti, 1951;

152. Papacostea Şerban, *„ Oltenia sub stăpânirea austriacă (1718--1739) ”* , Bucureşti, Ed. Enciclopredică, 1998;

153. Părnuță, A. *„ Din istoria culturii a școlii vâlcene (secolele XVI-XIX) ”*, Rm. Vâlcea ” , 1976;

154. Păunoiu, Andrei, *„Din arhitectura lemnului ”*, Bucureşti, Editura Tehnică. CZ 721:694/5(498), 1977 ;

155. Părnuță, Gh., *„Istoria învăţământului şi gândirea pedagogică din Ţara Românească (sec. XVII-XIX) ”* , Buc., 1971;

156. Părnuță, Gh, *„ Istoria învăţământului din Oltenia ”* , vol. I, Craiova, 1977, 516 pag. (în colab. cu N. Andrei);

157. Părnuță, Gh *„Istoria învăţământului din Oltenia ”*, voi. II – Craiova, 1981. 603 pag. (în colab. cu N. Andrei) ;

158. Părnuță, Gh *„ Istoria învăţământului din Oltenia ”*, vol. III Craiova, 1998. 290 pag. (în colab. cu N. Andrei) ;

159. Părnuță, Gh *„ Învăţământul sătesc în Ţara Românească şi Moldova în etapa 1838-1848 ”*,Craiova, 1999;

160. Petre, Gh., *„ Aspecte ale începutului epocii bronzului în nord-estul Olteniei ”* , în *„ Buridava ”*, nr.II, Rm. Vâlcea,1976;

161. Petre, Gh. , *„ Descoperiri arheologice din epoca fierului, în Judeţul Vâlcea ”* **,** în M.C.A., nr VII / 1970;

162. Petrescu, Eugen, *„ Vâlcea – Ţara lupilor getici sau Ţinutul Vâlcilor. Călător prin istoria milenară a plaiurilor vâlcene ”*, vol. II, Râmnicu-Vâlcea, Editura Conphys, 2007.

163. Petrescu, Eugen, *„Bisericile de lemn din judeţul Vâlcea, valori ale patrimoniului spiritual românesc”* , 2007;

164. Popescu Ion -Cilieni, *„ Biserici, târguri şi sate din judeţul Vâlcea,* Craiova, 1941 ;

165. Purece Sergiu, *„ Consideraţii asupra începuturilor epocii bronzului în nord-estul Olteniei “ ,* Râmnicu Vâlcea, 1972;
166. Purece Sergiu, *„Documente vâlcene privind acţiunea generalului Gh. Magheru din 1866 în calitate de comandant al voluntarilo*r”, Râmnicu Vâlcea,1979;
167. Purece Sergiu, *„Registrul tuturor localităţilor cuprinse în harta Olteniei lucrată de Friederich Shwanz şi terminată în 1722 ”* în Arh. Olteniei, nr. 27/ 1926;
168. * *„ Recensământul general al populaţiei din România ”* , Bucureşti, 1899, pag. 452 – 456;
169. * *“Recensământul general al populaţiei României* “, 1912 ;
170. ***„ Recensământul general al populaţiei României”***, dec. 1930;
171. *„ Recensământul populaţiei din R.S.România, Regiunea, Piteşti ”*, 1967;
**172. * *” Recensământul populaţiei României ”*, din 21 feb. 1956;
172. * *” Revizoratul Școlar Vâlcea ”*, dos. 18 / 1920, f. 1;
173. * ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea,(R.Ș.V.)”*** , dos . 7 / 1918;
174. * ***„ Revizoratul Școlar Vâlcea ”***, dos, 13 / 1918, 139 file;
175. * *„ Revizoratul Școlar Vâlcea ”* dos . 14 / 1918, pag 92;
176. * *„ Revizoratul Școlar al jud. Vâlcea ”* , dos. 5 / 1936;
177. * S. J. V. A. N., *„fond Revizoratul Școlar ”*, dos. 13/, 1898, pag.125, f.155—158;
178. * S.J.V.A.N. , *„ fond Revizoratul Școlar ”*, dos. 4 / 1904, f. 188;
179. * S.J.V.A.N, *„fond Revizoratul Școlar* dos. 2/1908, 115 file;
180. Stahl H. H, *„Contribuţii la studiul satelor devălmaşe româneşti ”* ,Bucureşti, 1958, vol. I, pag. 36;
181. Stahl, Henri H. *„ Contribuţii la studiul satelor devălmaşe româneşti ”* Vol. II, Ed. Acad. , Buc.1959;
182. Stahl Henri H., *„ Contribuţii la studiul satelor devălmaşe româneşti ”* vol. III, Buc. 1965;
183. Stoica Georgeta, Vlăduţiu I, *„Arta populară din Vâlcea”*, 1972;
184. Stoicescu, N *„Repertoriul bibliografic al localităţilor şi monumentelor* Topolog, 1978;
185. Tamaș Corneliu, Horia, Nestorescu – Bălcești, ș.a., *„Județul Vâlcea în primul război mondial ”*, în Studii și documente,

Bălcești pe Topolog, 1979;
186. Tamaș Corneliu, *„ Contribuția jud. Vâlcea la susținerea războiului de independență(1877--1878)”*, în Societatea *„Prietenii Muzeului Bălcescu„,* Bălcești pe Topolog, 1977;
187. Tamaş, C. Ion Soare, *„ Tezaur medieval vâlcean, Catalog al Documentelor* (1388-1715) *”* , vol.I, 1983;
188. Tamaș Veronica, *„Documente privind revoluția de la 1848 ”*, Rm. Vâlcea, 1970;
189. Tudor, D, *„Oraşe, târguri şi sate din Dacia romană”*, 1968;
190. Tudor D., *„Oltenia Română”*, Buc., Ed. Acad. R.S.R, 1978;
191. Turdeanu, Ana Toşa, *„Oltenia, Geografie istorică în hărţile secolului al XVIII-lea”*,Craiova, Ed. Scrisul Românesc, 1975;
192. Vasilescu, Alex. *„Registrul tuturor localităţilor din județul Vâlcea“*, în Arhivele Olteniei , Nr. 27;
191.Vasilescu,**Alexandru,** *„ Oltenia sub austriaci,1716-1739”* vol. I, Bucureşti,1929;
192. Vulpe Alex., *”Necropola hallstatiană de Ferigile – județul Vâlcea“* Bucureşti ,1976;
193. Urechia V. A., *„ Istoria Școalelor ”*, 1786-1800, Buc. 1892;
194. Urechia V.A.,*“Istoria Școalelor”* , 1800--1860, Buc., 1893.

CUPRINS :

1. CUVÂNT ÎNAINTE…….....5
2. PREFAȚĂ ……...9
3. ARGUMENT…….13
4. PARTEA a I- a :
   GEOGRAFIA COMUNEI ROEȘTI…….…17
5. PARTEA a II- a :
   ISTORIA COMUNEI ROEȘTI…….123
6. PARTEA a III- a :
   EVOLUȚIA ADMINISTRATIV TERITORIALĂ A JUDEȚULUI VÂLCEA ȘI A SATELOR DE LA CONFLUENȚA CERNIȘOAREI CU CERNA……..201
7. PARTEA a IV- a :
   EVOLUŢIA TIPULUI DE AŞEZARE.....247
8. PARTEA a V-a
   EVOLUŢIA DEMOGRAFICĂ A POPULAŢIEI COMUNEI ROEŞTI……265
9. PARTEA a VI- a :
   ÎNVĂȚĂMÂNTUL ÎN COMUNA ROEȘTI…….....273
8. PARTEA a VII- a :
   BISERICILE DIN COMUNA ROEȘTI.....407
9. PARTEA a VIII- a :
   ASPECTE PRIVIND ELEMENTE DE CULTURĂ TRADIȚIONALĂ ÎN SATELE DE LA CONFLUENȚA CERNEI CU CERNIȘOARA……..431
10. PARTEA a IX- a :
    COMUNA ROEȘTI, DUPĂ 1990.....463
11. BIBLIOGRAFIE.....481
12. CUPRINS..... 496